biblioteca de buzunar

biblioteca de buzunar

VALERIO MASSIMO MANFREDI

roman

ÎMPĂRĂȚIA DRAGONILOR

L'IMPERO DEI DRAGHI
Valerio Massimo Manfredi
Copyright © 2003 Arnoldo Mondadori Editore S.P.A., Milano

ÎMPĂRĂȚIA DRAGONILOR
Valerio Massimo Manfredi
Copyright © 2005 Editura **ALLFA**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Manfredi, Massimo Valerio
Împărăția dragonilor / trad. Radu Gâdei. - București :
ALLFA, 2005
ISBN 973-724-028-6

I. Gâdei, Radu (trad.)

82-32=135.1

Toate drepturile rezervate Editurii **ALLFA.**
Nici o parte din acest volum nu poate fi copiată
fără permisiunea scrisă a Editurii **ALLFA.**
Drepturile de distribuție în străinătate aparțin în exclusivitate editurii.

All rights reserved. The distribution of this book outside Romania, without the written permission
of **ALLFA**, is strictly prohibited.
Copyright © 2005 by **ALLFA.**

Editura **ALLFA**: Bd. Timișoara nr. 58,
sector 6, cod 061317 – București
Tel.: 402 26 00
Fax: 402 26 10

Departamentul distribuție: Tel.: 402 26 75; 402 26 38

Comenzi la: comenzi@all.ro
www.all.ro

Redactor: Olimpia Novicov
Design copertă: Andra Penescu
Ilustrația copertei: Iacopo Bruno

Valerio Massimo Manfredi

ÎMPĂRĂȚIA DRAGONILOR

Traducere din limba italiană:
Radu Gâdei

EDITURA ALLFA

IMPERIUL ROMAN
ÎN VREMEA LUI GALLIENUS
(260 d. Cr.)

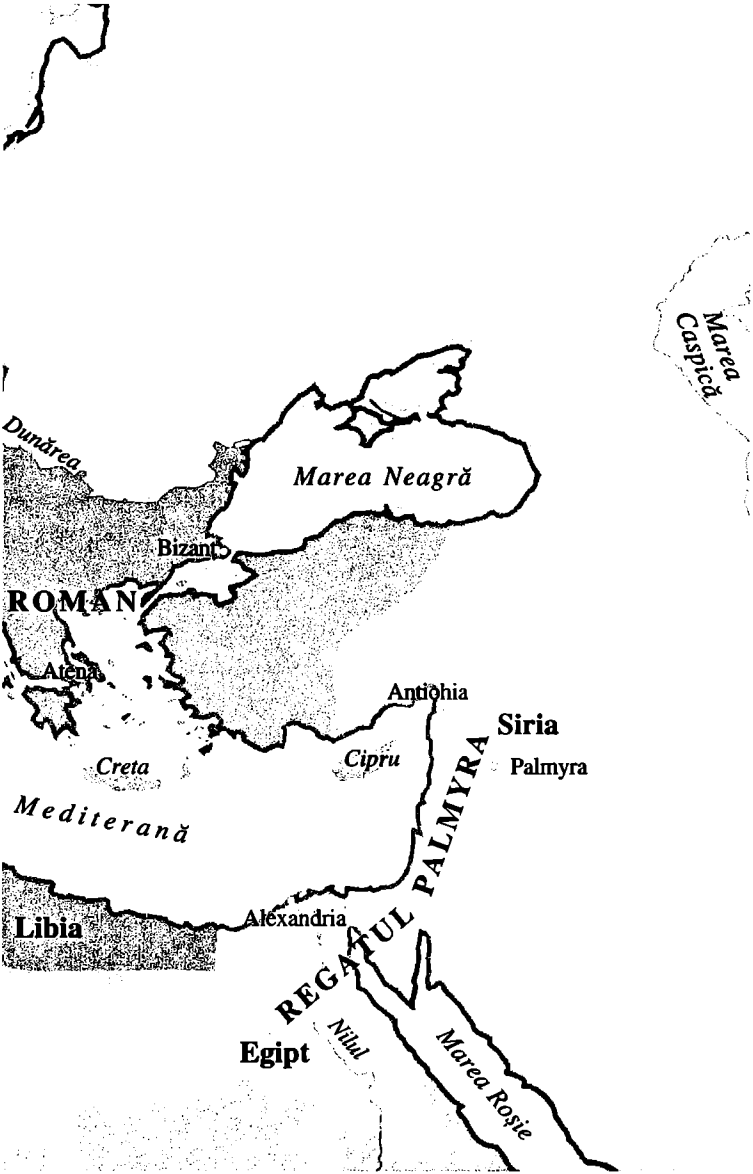
Marea Caspică
Dunărea
Marea Neagră
Bizant
ROMAN
Atena
Antiohia
Siria
Creta
Cipru
Palmyra
Mediterană
REGATUL PALMYRA
Libia
Alexandria
Egipt
Nilul
Marea Roşie

Pentru Mirella și Danilo

Cine vrea să stăpânească
lumea prin forță
sfârșește prin a nu putea face
ceea ce speră.
Lumea este un vas plin de spirite,
care nu se lasă modelat oricum.

LAO-TZE, *Cartea înțelepciunii*

Citind pe lespedea de deasupra unui mormânt numele împăratului Valerianus, mulți cred că persanii au înapoiat Romei trupul acelui Valerianus pe care-l capturaseră...

TREBELLIUS POLLION, *Historia Augusta*, XXII, 8.

MULȚUMIRI

Îi mulțumesc în primul rând prietenului meu Lorenzo di Luca, cel care mi-a dat inspirația și sfatul de a scrie acest roman, după care m-a ajutat cu cunoștințele lui de cunoscător al artelor marțiale. Fără el, poate că această carte nu ar fi văzut lumina zilei. Mulțumiri deosebite îi adresez lui Aurelio De Laurentiis, care a crezut în această poveste încă din primele momente în care ea a luat ființă. Îi rămân, de asemenea, îndatorat sinologului Rosa Cascino, pentru atenția permanentă cu care a urmărit strădania mea de a plasa aceste întâmplări în China secolului al III-lea d.Cr. Îi mulțumesc și lui Marco Lucchetti de la „Soldiers" care, pentru a mă ajuta, a efectuat cercetări serioase asupra armelor și forțelor armate din imperiul roman în epoca lui Valerianus și Gallienus. Abaterile pe care mi le-am permis față de reconstituirile sale foarte riguroase au fost determinate doar de anumite cerințe de ordin narativ.

Trebuie să mulțumesc și Laurei Grandi, lui Stefano Tettamanti și lui Franco Mimmi pentru că au citit paginile mele cu atenție și răbdare pline de înțelegere sacrificând o bună parte din timpul rezervat ocupațiilor lor obișnuite. *Last but not least*, datorez mulțumiri pline de afecțiune soției mele Christine, poate cea mai severă dintre toți cititorii mei. Ajutorul său concret și, în același timp, creativ a avut un rol important în realizarea acestei cărți.

V.M.M.

1

Primele raze ale soarelui scăldară în lumină crestele munților Taurus, piscurile acoperite de zăpadă se colorară în roz, strălucind ca niște nestemate pe deasupra văilor rămase încă în umbră. După aceea, mantia de lumină începu să se întindă peste povârnișurile marelui lanț muntos, făcând să se trezească viața adormită de prin păduri.

Stelele păliră încetul cu încetul.

Primul care se repezi spre înaltul cerului ca să salute soarele fu șoimul și țipătul său ascuțit răsună printre pereții abrupți de stâncă și peste abisurile prăpăstiilor, peste albia săpată în piatră prin care curgea înspumat Korsotes, torent umflat acum de topirea zăpezilor.

Shapur I al Persiei, regele regilor, al persanilor și nu numai, stăpân peste cele patru zări ale lumii, tresări la auzul acelui țipăt și-și ridică privirile vrând să urmărească zborul maiestuos al păsării care stăpânea peste înălțimi, după care se apropie de armăsarul său arab pursânge, frumos împodobit, pe care i-l aducea scutierul. Un servitor îngenunche pentru ca suveranul să poată pune piciorul pe genunchiul lui îndoit și să poată urca mai

ușor în șa. Alți doi servitori îi aduseră arcul și iataganul cu teaca de aur, iar un stegar veni alături cu stindardul regal desfășurat: era o fâșie lungă de mătase roșie purtând imaginea cusută cu fir de aur a lui Ahura Mazda.

Ofițerii îl așteptau în mijlocul taberei, înarmați până în dinți, călărind pe cai acoperiți cu valtrapuri prețioase și având în dreptul frunții apărătoare din oțel. Ardavasd, comandantul suprem, îl salută cu o plecăciune adâncă și la fel făcură și ceilalți; apoi, la un semn al regelui, își îndemnă calul cu călcâiele și porni la drum. Toți ceilalți ofițeri se răsfirară ca un evantai în dreapta și în stânga lui Shapur, pornind cu toții să coboare de pe deal.

Lumina ajunsese acum la capătul văii și începea să lumineze turnurile din Edessa, cetatea care se înălța pe platoul arid, bătut de vânturile deșertului.

Un cocoș salută astrul solar care se ridica, scoțând un sunet prelung, repetat de câteva ori.

În curtea casei sale, Marcus Metellus Aquila, comandant al Legiunii a doua Augusta, se sculase de mult timp, fiind deja îmbrăcat și înarmat ca de obicei.

Născut în sudul Italiei, oasele și mușchii săi se căliseră datorită serviciului de pe toate frontierele imperiului: nevoia de a-și face auzite comenzile pe câmpul de luptă făcuse ca vocea să-i fie aspră și răgușită, iar cuvintele să fie pronunțate răstit. Pometii proeminenți, maxilarele puternice și nasul drept erau ca o mărturie a originii sale aristocratice, dar aspectul sobru, aproape primitiv, al părului și al bărbii care parcă nu fusese niciodată rasă complet trăda austeritatea soldatului și obișnuința sa cu viața grea de militar. Datorită numelui său de familie, dar și din cauza culorii ca de chihlimbar a ochilor care

căpătau o expresie amenințătoare în clipele de dinaintea unei lupte, era cunoscut în toate unitățile aflate la sud de Taurus ca, mai simplu, „comandantul Aquila".

Își prindea la centură tocmai în clipele acelea sabia scurtă, o armă învechită moștenită prin neamul său de origini străvechi, o armă pe care el refuza s-o lase atârnată în cui și s-o schimbe cu arma obișnuită din dotarea armatelor romane. Mai mult, avea încă una, atârnată de șaua calului, și obișnuia deseori să spună că având două asemenea arme putea face față unor săbii mai lungi.

„Cântecul cocoșului într-un oraș asediat este un semn bun" spuse el, în timp ce ordonanța îi prindea pe umeri mantia roșie cuvenită gradului său de ofițer superior. „Dacă pasărea asta a rămas în viață cu toată foametea de pe aici, înseamnă că ne vom descurca și noi". Se apropie de altarul zeilor ocrotitori ai casei și lăsă acolo o ofrandă, mică, dar cu atât mai prețioasă în acele vremuri de restriște – un pumn de făină de grâu pentru umbrele strămoșilor săi – după care se grăbi să plece.

Se opri atunci când auzi glasul soției sale.

— Marcus.

— Clelia. Cum se face că te-ai trezit așa de devreme?

— Pleci și nici nu mă saluți măcar?

— Nu voiam să te trezesc. Noaptea trecută n-ai putut adormi multă vreme și ai avut un somn agitat.

– Sunt îngrijorată. Este adevărat că împăratul vrea să meargă la o întâlnire cu persanul?

Marcus Metellus zâmbi.

— Este incredibil cum reușesc întotdeauna femeile să afle niște lucruri pe care noi încercăm să le păstrăm în cel mai mare secret.

Clelia zâmbi și ea.

— Împăratul are o soție care are dame de companie care au niște prietene...

— Ai dreptate.

— Ei, cum este?

— Mă tem că așa este.

— Se va duce acolo?

— Foarte probabil.

— Dar de ce?

— A spus că pentru a obține o pace merită să-ți riști viața.

— Și tu? Nu poți face nimic ca să se răzgândească?

— Voi vorbi dacă îmi va cere părerea și, dacă va fi așa, am să încerc să-l fac să-și schimbe intențiile. Dar, dacă se va hotărî să nu renunțe, locul meu va fi alături de el.

Clelia lăsă capul în jos.

— Poate că vrea doar să câștige timp. Gallienus este în Antiohia. În numai câteva zile de marș forțat ar putea sosi aici cu patru legiuni ca să elibereze orașul de sub asediu. Îi ridică bărbia și văzu că avea ochii plini de lacrimi. Clelia... este semn rău dacă plângi când îți saluți soțul, ai uitat asta?

Clelia încercă să-și ascundă lacrimile. În aceeași clipă, se auzi lipăitul unor picioruțe de copil care cobora în grabă scara și un glas subțirel strigă:

— Tată! Tată!

— Titus, ce faci aici? Du-te imediat înapoi în pat!

— Mi-ai promis că azi o să mă iei cu tine la palestră.

Marcus Metellus se aplecă să-l privească în ochi pe copil.

— Împăratul m-a chemat la el. El este tatăl tuturor, copilul meu, și când ne cheamă trebuie să fim alături de el. Du-te acum în pat și încearcă să mai dormi.

Micuțul deveni dintr-o dată serios.

— Tu o să pleci cu împăratul și pe mine mă lași singur.

Marcus Metellus se posomorî la rândul său.

— Ce spui tu acolo? O să mă întorc, poți să fii sigur de asta. Îți promit că voi fi aici până deseară. Și știi că un roman adevărat își ține întotdeauna promisiunile.

O sărută pe soția sa care plângea înăbușit și plecă.

Pe drum, lângă poarta de intrare în tabără îl așteptau aghiotanții săi, centurionii Elius Quadratus și Sergius Balbo. Primul era italian, din Privernum. Celălalt, spaniol, din Saragosa. Amândoi purtau pe chipuri semnele timpului și ale nenumăratelor bătălii la care luaseră parte în cele patru zări ale imperiului; erau fețe parcă tăiate în piatră, cu sprâncene groase și cu bărbi stufoase. Quadratus avea părul tăiat foarte scurt, era cărunt pe la tâmple, înalt și masiv la trup; Balbo era mai scund, cu pielea măslinie, dar cu ochi albaștri și un nas strivit parcă pentru a aduce aminte tuturor cât de mult iubea lupta cu pumnii.

Metellus își îndesă coiful pe cap, legându-și cu grijă curelele sub bărbie, apoi schimbă cu cei doi o privire de înțelegere și spuse:

— Să mergem.

Străbătură străzile încă pustii și cufundate în tăcere ale orașului, mergând în pas vioi, fiecare dintre ei cufundat în propriile gânduri, fiecare având, însă, inima grea.

Cântecul cocoșului se auzi din nou și lumina soarelui invadă strada pe care mergeau cei trei, făcând să strălucească caldarâmul de bazalt și alungindu-le umbrele până la zidurile ultimelor case din spatele lor.

La o răscruce se întâlniră cu un alt grup de ofițeri care se îndreptau fără îndoială și ei către același loc de întâlnire.

Marcus își recunoscu un camarad.

— Salve, Lucius Domitius.

— Salve, Marcus Metellus, îi răspunse celălalt la salut.

Își continuară împreună drumul până la forumul pe care-l traversară în direcția cartierului general. De acolo se putea vedea platforma pentru rondul de gardă de pe metereze. Era schimbul gărzii: pași cadențați, zgomote metalice de sulițe care loveau în scuturi. Saluturi. Ordine scurte.

— Ultimul schimb și-a terminat serviciul, spuse Marcus Metellus.

— Pentru ziua de azi, îl corectă Lucius Domitius.

— Așa este, pentru astăzi, fu de acord Metellus.

Lucius Domitius era superstițios.

Ajunseră la intrarea în cartierul general. Îi aștepta Cassius Silva, comandantul fortului, mulți ani tovarăș de arme și vecin de cort cu Gallienus, fiul împăratului.

Santinelele pretoriene prezentară arma la trecerea celor trei ofițeri și le deschiseră porțile. Centurionii și ceilalți gradați rămaseră afară.

Împăratul Licinius Valerianus îi primi el însuși, gata îmbrăcat și înarmat.

— Vreau să vă aduc la cunoștință că am hotărât să mă duc la întâlnirea cu Shapur. Încă de ieri noapte un detașament de-al nostru, vreo cincizeci de oameni, se află pe pământul nimănui, pe malul drept al Korsotesului. Pe malul celălalt al râului, tot atâția călăreți persani stau de pază în jurul locului în care va avea loc întâlnirea.

— Lucrurile nu au fost lăsate la voia întâmplării: solii noștri au pregătit subiectele despre care se vor purta discuții, astfel încât totul să se desfășoare cât mai simplu.

Shapur pare dispus să discute ridicarea asediului asupra Edessei – chiar dacă orașul, prin poziția sa de nod geografic și comercial între Anatolia și Siria, este foarte important – în schimbul unui acord general prin care să se stabilească noi relații între cele două imperii ale noastre și să se ajungă la o pace trainică. Ne cere să renunțăm la câteva teritorii, în Adiabene și în Commagene, dar fără a se folosi forța. Este dispus să negocieze. Situația mi s-a părut favorabilă și m-am hotărât să merg la întâlnirea cu el.

— Este o decizie înțeleaptă, Caesar, se pronunță Cassius Silva.

Lucius Domitius Aurelianus ascultase posomorât ceea ce spunea împăratul și-și ținea degetele încleștate pe mânerul sabiei. Era un soldat de temut: în luptele la care luase parte, omorâse cu mâna sa aproape nouă sute de dușmani și le ținea socoteala prin crestăturile de pe mânerul suliței. Scotea cu atâta iuțeală sabia din teacă, încât oamenii săi îi spuneau *manus ad ferrum*, „Mâna-cu-sabie". Ceru voie să spună și el ceva.

— Am auzit că fiul tău, Gallienus, este în Antiohia și că ar putea ajunge aici cu patru legiuni în cel mult cinci zile. De ce să mai riscăm?

— Pentru că mai avem alimente doar pentru două zile, îi replică Silva.

— Am putea să mai reducem rațiile și să ne ajungă: puțină foame nu a omorât niciodată pe nimeni.

— Nu este doar o problemă de hrană, îi răspunse împăratul. Nu suntem siguri că Gallienus va veni și nici că o va face în numai cinci zile. Iscoadele noastre spun că sunt multe cete de călăreți persani de-a lungul întregului drum care vine din Antiohia și că au misiunea de a împiedica

aprovizionarea și comunicațiile. Nu. Trebuie să mă duc la întâlnirea cu Shapur. Dacă nu pentru altceva, măcar ca să aflu ce are de gând. Dacă ne putem înțelege pentru o pace îndelungată, cu atât mai bine. Dacă aș reuși să câștig timp și să evit un atac în forță până la sosirea lui Gallienus, ar fi oricum un câștig. Faptul că Shapur este acela care mi-a cerut să ne întâlnim mă face să sper că va fi bine.

După aceea, se întoarse către Metellus.

— Dar tu nu spui nimic, Marcus Metellus? Ce părere ai despre toate astea?

— Nu te duce, Caesar.

Valerianus îl privi mai mult surprins decât tulburat.

— De ce?

— Pentru că toată treaba asta nu-mi place. Miroase de la o poștă a trădare.

— Mi-am luat toate măsurile de precauție: ne întâlnim într-un loc neutru, în câmp deschis. Fiecare dintre noi avem ca escortă câte cincizeci de oameni. Nu se poate întâmpla nimic. Gata, mă duc, m-am hotărât. Și, de altfel, nu vreau ca Shapur să creadă că împăratul romanilor se teme de ceva.

Ieși, urmat de ceilalți ofițeri.

Metellus veni lângă el.

— Atunci, vin și eu cu tine, Caesar.

— Nu, răspunse împăratul. Este mai bine să rămâi aici. Se apropie de el până când putu să-i șoptească la ureche. Vreau să fiu sigur că găsesc porțile deschise atunci când mă întorc.

— Lasă-l, atunci, aici pe Lucius Domitius: este omul cel mai cinstit pe care-l cunosc, este foarte respectat de soldați și s-a mai aflat și altădată în asemenea situații. Eu ți-aș putea fi mai de folos acolo unde te duci.

Împăratul îl privi pe Metellus, apoi pe Lucius Domitius care rămăsese la câțiva pași în urmă și fu de acord.

— Bine, așa va fi. Tu vii cu mine, iar Lucius Domitius rămâne în cetate. Să sperăm că așa va fi cel mai bine...

Cassius Silva zâmbi.

— Este totuna cine vine cu tine, Caesar. În orice caz, peste puțin timp ne vom întâlni aici din nou cu toții ca să luăm prânzul. Asta doar dacă Shapur n-are de gând să ne invite în cortul său luxos.

Un grăjdar aduse calul împăratului și Marcus Metellus încălecă pe al său. Ca de fiecare dată, ordonanța îi atârnase la oblâncul șeii cea de-a doua sabie.

Lucius Domitius își înălță privirile către zidurile cetății. Un soldat de pe foișorul de pază flutură o pânză roșie: o dată, de două ori, de trei ori.

— Semnalizează că totul este pregătit, spuse el.

O pânză albă se văzu fluturând de pe ziduri, mai întâi de la dreapta la stânga, apoi de la stânga spre dreapta.

— ...și că este liniște peste tot. Nimic suspect.

— Foarte bine, spuse mulțumit Valerianus. Să mergem.

Clelia reușise să-l culce din nou pe copil și se îndrepta către terasa de pe acoperișul casei, sperând că va putea vedea ce se întâmplă dincolo de ziduri, când, deodată, auzi un zgomot.

Trase cu urechea, dar nu mai auzi nimic altceva. Poate că i se păruse doar. Continuă să urce scările, dar zgomotul se auzi din nou, de data asta mai clar: părea să vină de undeva, de sub casă.

Luă o feștilă de pe o policioară, o aprinse de la flacăra unei lămpi, după care coborî la parter. Era îngrijorată pentru că soțul ei era plecat și ea rămăsese ca și singură în casă. Ce-ar fi putut să fie?

Încercă să-și dea seama de unde venea: era clar că se auzea de sub dușumeaua casei. Deschise ușa care dădea în beci și începu să coboare treptele, ridicând lumânarea ca să vadă mai bine.

— Cine este acolo? întrebă ea cu glas răsunător.

Îi răspunse un fel de horcăit.

— Cine este acolo? întrebă din nou.

Trase cu urechea și auzi zgomotul unor pași târșiți care se auzeau din spatele unei ușițe din fier. După câte își amintea, pe acolo se ajungea la canalul de scurgere al unor terme vechi, ducând pe sub ziduri în afara cetății; ușița aceea nu fusese niciodată deschisă de când locuiau ei în casa aceea. Își lipi urechea de ea și auzi aceleași zgomote, amplificate de spațiul gol de sub casă. Trase zăvorul și începu să smucească din răsputeri, cu amândouă mâinile, de marginea ușii. Balamalele scârțâiră, se mișcară greu la început, dar în cele din urmă ușa se deschise. Clelia sări înapoi, scoțând un strigăt de spaimă.

În fața ei se afla un bărbat pe jumătate gol și plin de sânge care o privi timp de o clipă cu o expresie rătăcită, apoi se prăbuși la pământ horcăind ca un muribund.

Femeia își dădu seama imediat că nenorocitul acela nu putea fi periculos pentru că trăgea să moară. Îl întoarse cu fața în sus, își scoase șalul de la gât și i-l puse sub cap, după care alergă să-i aducă o cană cu apă.

Omul bău și începu să vorbească.

— Am fost trădați... Anunțați... anunțați...

— Cine ești? îl întrebă Clelia. Cine ești?

Bărbatul ajunsese la capătul puterilor.

— Ne-au atacat prin surprindere și ne-au măcelărit... anunțați-l pe împărat să nu... să nu se ducă la... Este o cursă... este o... Lăsă capul pe o parte și-și dădu duhul.

Clelia se înfioră și fulgerător își dădu seama despre ce era vorba și ce avea să se întâmple peste numai câteva clipe dacă nu va încerca să zădărnicească acel plan ucigător pus la cale de dușmani.

Urcă în fugă scările, străbătu curtea și ieși într-o goană nebunească pe stradă. Cetatea era încă pustie și Clelia continuă să alerge în disperare.

Gărzile deschiseră poarta care dădea în exterior și împăratul porni împreună cu mica sa suită către locul întâlnirii. Soarele se ridicase de-acum destul de mult deasupra orizontului și razele lui scăldau într-o lumină violentă terenurile aride și pietroase din jurul cetății; doar pe alocuri se vedeau tufe de busuioc roșu și de terebint. Korsotesul curgea în stânga lor pe o porțiune din drum, după care cotea către apus și le tăia calea.

Escorta care își petrecuse noaptea păzind vadul îi aștepta nu departe, pe pământul nimănui, ca să-i însoțească pe malul celălalt, unde ar fi trebuit să-l întâlnească pe regele persanilor, Shapur. Un centurion, care făcu un semn de salut, și vreo cincizeci de călăreți se puseră în mișcare atunci când împăratul și suita sa se aflau la mai puțin de o sută de picioare, apropiindu-se de vad.

Metellus observă ceva ciudat și se înnegură la față. Îi făcu un semn lui Balbo.

— Ce este, comandante? îl întrebă acesta cu glas scăzut.

— Picioare albe.

— Ce?

— Uită-te și tu. Ăia au purtat pantaloni până ieri și pielea lor nu este arsă de soare. Sunt persani, nu romani.

— Fir-ar să fie, dar ai noștri unde sunt?

— Probabil sunt morți. Anunță-l pe împărat, eu am să încerc să-i trimit un semnal lui Lucius Domitius. Încă ne mai putem salva.

Balbo se apropie de împărat și-i șopti ceva la ureche.

Metellus își întoarse scutul în bătaia soarelui și începu să semnalizeze în direcția zidurilor.

Lucius Domitius privea îngrijorat la micul grup care se apropia de vad și tresări atunci când văzu semnalele.

„Pi-cioa-re al-be", descifră el. „Picioare albe!", urlă el imediat. „Persani! Trădare" Împăratul este pe cale să cadă într-o ambuscadă. Trompetist, alarma! Alarmă! Să iasă cavaleria! Repede, mai repede! Deschideți porțile!".

Soldații aflați de pază deschiseră poarta și trompetistul suflă din răsputeri în bucină, chemând la adunare unitatea de cavalerie încartiruită în apropiere, lângă casa în care locuia împăratul.

În numai câteva clipe, vreo sută de călăreți sosiseră deja în fața porților deja deschise larg și tot atâția se pregăteau să vină și ei, dar Cassius Silva, aflat în fruntea unui detașament de pretorieni, le ieși în cale și-i opri.

— Cine a ordonat ieșirea? Sunteți nebuni? Stați pe loc, opriți-vă, vă ordon!

— Eu am dat ordinul, strigă Lucius Domitius de la înălțimea zidului.

— Împăratul este în primejdie. Este o capcană, îi duc eu afară pe toți!

— Eu răspund pentru cetate, îi replică Silva, și ordinul de ieșire în momentul acesta, când urmează să

se ducă tratative, mi se pare nebunesc; ar însemna să-i expunem pe ai noștri unei acțiuni în forță a persanilor și asta ar însemna moarte sigură. Nu avem motive să credem că împăratul este în pericol. Peste tot este liniște. Închideți porțile!

Lucius Domitius coborî în grabă de pe ziduri.

— Ce spui tu acolo? Asta este adevărată trădare! O să dai socoteală pentru un asemenea ordin!

Silva le făcu semn pretorienilor din spatele său.

— Comandantul Lucius Domitius Aurelianus este arestat până la noi ordine, pentru nesupunere. Executarea! Și voi, le spuse el soldaților din corpul de gardă, închideți porțile.

Pretorienii îl înconjurară pe Lucius Domitius, care fu nevoit să le predea sabia, și-l duseră în arest. Soldații începură să închidă porțile solide ale cetății.

În acest timp, Clelia, ajungând sleită de puteri în apropierea corpului de gardă, asistase la scena aceea și acum simțea cum inima îi încetează să mai bată. Soțul ei era acolo și habar n-avea de nimic, în vreme ce în cetate părea să aibă loc un complot.

Privi îngrijorată în jur, văzu un grăjdar care ducea de căpăstru un cal și nu mai stătu pe gânduri. Își ridică rochia până la genunchi, îl îmbrânci pe grăjdar, sări în șa și lovi calul cu călcâiele îndreptându-se în galop către ieșirea din cetate.

Calul se cabră în fața porții care se închidea, lovi cu copitele și reuși să se strecoare afară. Clelia îl îndemnă din nou, pornind într-o goană nebunească.

Suita imperială ajunsese acum în apropierea vadului, iar falsa escortă era pe cale să ajungă pe malul râului. Nimeni nu făcuse până acum nici o mișcare, dar hotărârea era deja luată.

— Îndată ce se vor afla dincolo de râu, spuse Metellus, vom face cale-ntoarsă și vom porni în goană către zidurile cetății. Avansul va fi suficient ca să ne punem la adăpost.

— Cu condiția ca porțile să fie deschise, spuse Balbo. Dacă au înțeles mesajul nostru, nu înțeleg de ce nu ne-au venit în ajutor.

Nu terminase de vorbit când fu întrerupt de Quadratus.

— Ia uitați-vă, se pare că au înțeles: cineva din cetate se îndreaptă către noi. Dar... este o femeie! exclamă el o clipă mai târziu.

Marcus Metellus se întoarse și el către zidurile cetății și încremeni de uimire.

— Este Clelia! Este soția mea! strigă el.

Între timp, falsa escortă începuse să traverseze râul prin vad.

Împăratul îi făcu un semn lui Metellus.

— Du-te!

Iar el porni în galop. O văzu pe Clelia înaintând în galopul calului și o auzi strigând din răsputeri ceva. Ajunsese acum la jumătatea distanței dintre el și zidurile Edessei și continua să înainteze, dar, pe neașteptate, ceva zbură în sus de pe ziduri, pe o traiectorie înaltă: săgeți!

Prin aer se auziră mai multe șuierături. Una, apoi a doua dintre săgeți se înfipseră în pământ, a treia își atinse ținta și Clelia se prăbuși.

Metellus se grăbi să ajungă în dreptul ei, descălecă din goana calului și o cuprinse cu brațele când încă mai respira. Săgeata o lovise în spate și vârful i se vedea ieșind prin piept, iar rochia îi era plină de sânge.

Bărbatul o strânse la piept, plângând de durere și de furie, sărutându-i buzele deja livide, fruntea, părul.

— Este o cursă, șopti Clelia. Toți cei din escortă au fost uciși... Silva este... este... Te rog, salvează-te, întoarce-te la fiul nostru. Acum este singur...

— O să mă întorc la el. Îți făgăduiesc.

Clelia lăsă capul într-o parte și-și dădu sufletul. În clipa aceea, lui Marcus Metellus i se păru că moare o dată cu ea.

Își ridică privirile către poarta cetății care rămânea tot ferecată, privi apoi zidurile și întrezări o mantie roșie: cu siguranță că era a lui Silva. Se întoarse în direcția vadului și văzu că lupta începuse deja, iar împăratul era înconjurat!

Văzând toate acestea, Metellus își veni în fire și-și recăpătă tot sângele rece și curajul. Aruncă un pumn de țărână pe trupul soției sale, în semn de îngropăciune simbolică, își reținu lacrimile și sări pe cal, dând pinteni ca să ajungă în zbor la malul Korsotesului.

Se repezi printre persanii din falsa escortă, învârtind în mâini cele două spade și răsturnă imediat doi dintre ei în apele râului, unul în dreapta și altul în stânga, după care se năpusti asupra altora cu o furie înspăimântătoare. Lovea în toate părțile, sfârtecând, străpungând, retezând, sfărâmând oase și țeste, deschizându-și calea către Valerianus pentru a-l scoate din mijlocul dușmanilor.

Alți războinici persani soseau din toate părțile și Metellus își dădu seama că nu mai avea la dispoziție decât câteva clipe ca să-l poată salva pe împărat. Dar, când se întoarse, îl văzu pe Valerianus prăbușindu-se de pe cal și căzând în apele râului, cu o grămadă de inamici în jur. Strigă disperat:

— Salvați-l pe împărat! și porni cu toată forța în direcția aceea.

Sări jos de pe cal și se repezi asupra dușmanilor, chemându-și în ajutor oamenii.

— Balbo, Quadratus, la mine!

Cei doi centurioni veniră lângă el ca doi dulăi de pază, se postară ca două turnuri doborând cu scuturile pe oricine se apropia, străpungându-i cu săbiile pe cei care ajungeau prea aproape, călcându-i în picioare și strivindu-i cu marginea de jos a scutului pe cei care căzuseră la pământ. Valerianus se apăra neobosit, cu o energie de necrezut pentru vârsta sa, dar trebuia să țină piept apelor învolburate ale râului și, în plus, să pareze atacurile soldaților persani. La un moment dat, își pierdu echilibrul și un persan ridică imediat lancea ca să-l răpună. Dar în aceeași clipă, Metellus îl atacă pe dușman din spate și-i reteză amândouă brațele cu două lovituri fulgerătoare de sabie, după care îl împinse în valuri ca pe un buștean inform și se duse alături de împărat. Având spatele apărat de Balbo și de Quadratus, îl ajută să încalece, lovi animalul pe crupă cu latul sabiei și armăsarul pursânge porni în galop către zidurile cetății.

Valerianus gonea cu toată viteza, știind că oamenii săi se sacrificau ca să-i salveze lui viața; era hotărât să scoată din Edessa toate forțele pe care le avea ca să le sară în ajutor și să-i facă pe persani să plătească din plin pentru o asemenea mârșăvie, dar văzu că un detașament de dușmani apăruse în dreapta lui, ieșind pe neașteptate din albia unui braț al râului și tăindu-i calea înspre cetate.

Își întoarse calul în direcția opusă, sperând să poată ajunge la unul dintre avanposturile de pe drumul spre Nisibis, dar un șir de soldați pedeștri se așeză în fața lui, ieșiți ca din pământ, ca să-i taie calea.

Valerianus nu-și încetini nici o clipă goana și, în loc de asta, își îndemnă calul care, cu un salt formidabil, reuși să treacă în plină viteză peste linia de soldați inamici. Aterizâ dincolo de ei și dădu în continuare pinteni calului convins de-acum că era salvat, gândindu-se deja cum va răzbuna sângele vărsat de credincioșii săi soldați, dar gândurile îi fură întrerupte după o clipă, când văzu o ceată imensă de călăreți și de infanteriști apărând pe dealurile din fața lui. Era Shapur însuși, având în jur steaguri de purpură fluturând în bătaia vântului și în spatele lui armata persană se desfășura pe un front uriaș, închizând toate drumurile.

Împăratul romanilor înțelese că nu mai avea scăpare și făcu cale-ntoarsă către vad pentru a muri cu sabia în mână, împreună cu oamenii săi, sfârșind printr-o moarte demnă viața fără pată de până atunci, dar, tocmai când voia să se amestece în lupta furibundă care se ducea încă în vad, se auziră sunând trâmbițele persane și toți soldații inamici se retraseră, lăsându-i pe romani în mijlocul unui cerc larg de oameni înarmați.

Gâfâind de oboseală, sleiți de puteri, plini de sângele care le curgea din rănile primite, soldații din mica suită se pregătiră să-l întâmpine pe împăratul lor, care nu reușise să se salveze.

Marcus Metellus Aquila ieși din apele râului și-și alinie oamenii de-a lungul malului ca să-și înfrunte destinul.

2

Shapur își îndemnă calul cu călcâiele și înaintă la pas către micul grup al romanilor.

Valerianus le făcu semn oamenilor săi să rămână nemișcați și porni pe jos în întâmpinarea adversarului său. Persanul purta pantaloni de mătase cu o broderie fină, semitransparenți, avea mustăți lungi, răsucite în sus și pe cap o mitră de o formă complicată, împodobită cu pene de struț foarte lungi; la șold avea o sabie cu teaca din aur bătută cu pietre prețioase. Romanul era acoperit de noroi și de praf, avea platoșa descheiată, tunica zdrențuită, iar pe brațe și pe picioare se vedeau tăieturi adânci din care sângele curgea în valuri.

La un semn al lui Shapur, două dintre gărzile lui de corp se repeziră la împăratul roman și-l apăsară la pământ, silindu-l să îngenuncheze în fața persanului.

Metellus ieși dintre ai săi, strigând:

— Lăsați-l, ticăloșilor! Luptă-te cu mine, barbarule, dacă ai curaj! Coboară de pe cal! O să-ți smulg penele de pe cap și am să ți le îndes în gură, nenorocitule, fiu de cățea!

Dar, pe deasupra capului său zbură o plasă și-l imobiliză ca pe un leu căzut în capcană. Camarazii săi fură imediat înconjurați și dezarmați de soldații persani.

Shapur îi privi în treacăt, le făcu un semn oamenilor săi, după care se îndepărtă, trecând printre șirurile de soldați către tabăra din care plecase o dată cu revărsatul zorilor.

Prin ochiurile plasei care nu-l lăsa să facă nici o mișcare, Marcus Metellus văzu o figură ciudată: un bărbat sau poate un copil, dacă ar fi fost să judece după statură, îmbrăcat în niște haine croite cum nu mai văzuse niciodată, cu fața ascunsă de o eșarfă neagră care lăsa liberi doar ochii, doi ochi negri și oblici. Își aruncară unul altuia priviri intense și scurte, cu o clipă înainte ca misteriosul personaj să dispară, amestecându-se în suita lui Shapur.

Fură târâți către o cocioabă dărăpănată și rând pe rând fură puși în lanțuri, începând cu Valerianus. Metellus îl privi pe împăratul său aflat acum în lanțuri și nu-și putu reține lacrimile. După aceea, fură legați unul de altul și primul dintre ei, centurionul Balbo, de șaua ultimului dintre călăreții care aveau să-i escorteze către soarta care îi aștepta. Erau zece, în afară de împărat și de comandantul Metellus, cei doi centurioni Elius Quadratus și Sergius Balbo, un *optio*, voluntar în armata imperială, pe nume Antoninus Salustius, și șapte soldați ai legiunii: Lucianus, Severus, Rufus, Septimius, Publius, Emilius și Martian.

Merseră toată ziua fără a mânca și a bea, sub un soare nemilos și li se dădu voie să se oprească abia după asfințitul soarelui. Primiră pâine și curmale, după care putură

bea câteva înghițituri de apă. La căderea întunericului se întinseră printre pietre ca să se odihnească, fără să aibă nici măcar o zdreanță ca să se apere de frigul pătrunzător.

Împăratul nu scosese nici o vorbă de când fusese obligat să îngenuncheze în fața inamicului său și acum stătea ghemuit ceva mai departe de ceilalți, cu spatele rezemat de un bolovan mai mare.

Marcus Metellus era zdrobit de durere pentru pierderea soției sale, cu care încă nu se putea obișnui și, în plus, nefericit pentru că fusese despărțit de fiul său și nu spera să-l mai vadă vreodată. Niciodată în viață nu se mai aflase într-o stare sufletească atât de apropiată de disperare și, cu toate acestea, imaginea împăratului său, a unui om care își dedicase întreaga viață slujirii statului și a poporului, care se luptase în ciuda vârstei sale înaintate cu un curaj incredibil și care avusese parte, în schimb, de o umilință greu de îndurat din partea dușmanului său, îl făcu să uite de propriile dureri și să simtă o imensă milă față de starea suveranului.

Se apropie de el ca să-l îmbărbăteze.

— Nu ai nimic să-ți reproșezi, Caesar: ți-ai riscat viața ca să obții pacea. Norocul ne-a părăsit. Oricui i se putea întâmpla așa ceva.

Valerianus își întoarse încet fața către el și-și ridică brațele prinse în lanțuri și încheieturile mâinilor pline de răni.

— Chiar crezi că toate astea sunt din cauza unui destin potrivnic?

Metellus nu-i răspunse.

— Crezi că nu ne-au văzut cei de pe zidurile cetății?

— Eu cred că ne-au văzut, Caesar.

— Și nu te-ai întrebat de ce nu a alergat nimeni în ajutorul nostru? De ce n-a fost trimisă cavaleria ca să respingă atacul inamic?

— Este un lucru pe care nu mi-l pot explica, răspunse Metellus. Dar sunt sigur că a fost vorba de o hotărâre luată de nevoie și imposibil de evitat.

— Eu cred, însă, că a existat cineva care în mod intenționat a hotărât să ne abandoneze în voia sorții și că acel cineva este sigur că nu va mai trebui să dea socoteală vreodată pentru hotărârea pe care a luat-o, spuse mohorât Valerianus.

— Poate că mergi prea departe cu presupunerile, Caesar, îl contrazise Metellus. Când pierzi legătura cu cineva, pierzi și posibilitatea de a urmări ceea ce se întâmplă. Se putea întâmpla orice. S-ar putea ca de la înălțimea turnurilor de pază să se fi văzut limpede că nu era posibil să fim salvați. Poate că acel cineva a preferat să nu trimită în luptă niște trupe deja extenuate și prost hrănite, într-o operațiune fără șanse de reușită. Dar eu sunt convins că în câteva zile ai noștri își vor face apariția, vor veni să ne elibereze, ai să vezi. Îl cunosc pe Lucius Domitius: este un om care nu se teme de nimeni și de nimic. Dacă nu a ieșit de după ziduri, din motive pe care nu le cunoaștem, înseamnă că ieșirea aceasta a fost doar amânată. S-ar putea să apară dintr-un moment în altul, crede-mă. S-ar putea să fie chiar acum în spatele stâncilor de acolo, le vezi?

Valerianus își ațintă asupra lui privirea rătăcită. Chipul său, supt de oboseală și de privațiuni, era ca o mască de piatră.

— Nu este nimeni în spatele pietrelor acelora, comandante Metellus. Nimeni. Și nimeni nu va veni să ne caute. De aceea te-am rugat pe tine să rămâi acolo.

Metellus își plecă fruntea, rănit de spusele împăratului.

— Dar de ce spui asta?

— Pentru că, nu uita, comanda cetății era în mâinile lui Cassius Silva.

— Știu ce vrei să spui... N-aveam de gând să-i spun numele pentru că știu cât de bun prieten este cu fiul tău, Gallienus, dar soția mea, Clelia, înainte de a muri, i-a pronunțat numele. I se umeziră ochii când vorbi despre soția sa. Abia primise acea rană și durerea era prea puternică pentru ca să și-o poată stăpâni.

— Soția ta, oftă Valerianus, s-a sacrificat ca să ne salveze. În zadar. Dacă zeii mi-ar asculta ruga și ne-ar da voie să ne întoarcem, îți jur că am să-i înalț un monument ca acelea ale vechilor eroine din istoria noastră, pentru a i se păstra în veci amintirea și recunoștința. Din păcate, noi ne aflăm acum în situația unor sclavi care nici măcar nu au nume. Silva ne-a lăsat în voia sorții și poate că a făcut chiar mai rău... În clipele astea nu pot nici măcar să-mi scot din minte bănuiala că însuși Gallienus, fiul meu, a uneltit cu persanii ca să aibă loc nenorocita asta de întâlnire, o adevărată mârșăvie.

Metellus nu știu ce să mai spună. Ce putea să-i răspundă unui om care cu puțin timp înainte era stăpân peste jumătate din lume, iar acum se afla în mâinile unui dușman perfid și nemilos, unui om ferecat în lanțuri, chinuit de frig și răni, dar, mai ales, de bănuiala celei mai dureroase dintre trădări, aceea din partea propriului său fiu?

Valerianus fu acela care rupse din nou tăcerea, de parcă se simțea vinovat pentru că nu luase în seamă încercarea acelui soldat atât de credincios de a-i mai ușura suferințele și umilința.

— Cred că îi simți îngrozitor de tare lipsa, nu-i așa?

— Atât de mult încât aș fi preferat să mor decât să rămân fără ea, răspunse Metellus. Ne-am îndrăgostit unul de altul încă de când eram copii și am fugit împreună ca să nu fim obligați să ne căsătorim după cum plănuiau familiile noastre.

— Înțeleg, răspunse împăratul, și știu că nimic nu te poate consola pentru o asemenea pierdere. Dar trebuie să ne facem curaj și să ne înfruntăm destinul așa cum se cuvine pentru niște soldați romani. Să nu le dăm călăilor noștri satisfacția de a ne vedea înfrânți, plăcerea de a ne ști umiliți.

Metello încuviință spusele împăratului cu un gest obosit.

— Mai este un lucru care mă frământă și nu-mi dă pace.

— Despre ce este vorba? întrebă Valerianus.

— Despre fiul meu, Titus. Ce se va întâmpla cu el? Cine o să-i mai ofere protecție? Mă tem că Lucius Domitius nu mai are nici o putere în Edessa, altfel ar fi venit în ajutorul nostru. Și soția mea nu mai este. Simt că n-am nici o putere ca să apăr ființa cea mai dragă de pe lume. Și când te gândești că îi dădusem cuvântul meu de onoare că voi fi înapoi până seara. Și eu mi-am respectat întotdeauna cuvântul dat, de când mă știu.

— Promisiunea aceea era mai degrabă o speranță, dragul meu, răspunse împăratul, și împlinirea speranțelor noastre depinde doar în mică măsură de noi. Dar ia-o ca pe o rugă. Rugile oamenilor drepți ajung întotdeauna la tronul zeilor. Îl vezi pe soldatul acela? spuse el arătând către un legionar cu părul creț. Și-a făcut chiar acum semnul crucii. Și el înalță rugăciuni, îl roagă pe zeul său

creștin să ne salveze pe toți și să ne lase să ajungem la casele noastre. Se spune că acela ar fi un zeu puternic, mai puternic decât Jupiter al nostru care este de-acum dezamăgit și ostenit peste măsură tot veghind de secole din înaltul cerului unde-și are tronul și văzând cât de neghioabe sunt câteodată ființele umane.

Metellus îl privi mai atent pe soldat: se numea Emilius și era din legiunea sa, un băiat bun din Messina, bun luptător cu sabia, iute de picior și excelent înotător. Într-o asemenea situație nenorocită era mai bine să aibă alături oameni de valoare decât niște derbedei. Se apropie de el.

— Ce faci, soldat?

— Bine, comandante, cât de bine poate să-i fie cuiva în împrejurările astea.

— Îmi place să te aud vorbind așa. Trebuie să ne gândim întotdeauna că s-ar fi putut să se întâmple și mai rău. Suntem în viață, am rămas împreună, alături de împăratul nostru. Nu uitați că noi suntem centrul lumii, atât timp cât Caesarul este viu și se află printre noi.

Septimius se întoarse spre el, sprijinit în coate.

— Ai noștri o să vină să ne elibereze, nu-i așa, comandante?

— Trag și eu nădejde, dar nu putem fi siguri. Suntem pe teritoriu inamic și cele mai bune trupe ale noastre se află la Edessa, sub asediu. Tu de unde ești? îl întrebă văzându-l cât era de blond și cu ochii albaștri.

— Din Condate, Galia.

— Cei ca tine ar trebui trimiși în campaniile din nord. Suferiți prea tare de căldură și pielea vi se arde ușor.

— M-am obișnuit, dar... sigur că da, sper să mă întorc prin părțile mele după ce s-o sfârși porcăria asta.

— Eu am mare încredere în Lucius Domitius Aurelianus: dacă va avea cea mai mică posibilitate nu se va lăsa până nu ne va elibera pe noi și pe împărat.

— Mâna-cu-sabie? spuse Martian, un legionar din Septima Ferrata. Ăla da bărbat. N-am văzut niciodată un luptător ca el. Puteți fi siguri că n-o să ne dea uitării. El nu-i uită niciodată pe oamenii lui. L-am văzut, și nu o singură dată, riscându-și viața ca să ducă la adăpost un rănit sau chiar să care în spate un mort de-al nostru.

Nici Balbo, nici Quadratus, cei doi centurioni, nu scoaseră vreo vorbă. Erau oameni în plină maturitate care trecuseră prin multe și învățaseră de la viață că nu trebuiau să-și facă iluzii deșarte. Stăteau un pic mai retrași, cu capul rezemat de o piatră și păreau să doarmă, dar Metellus știa foarte bine că erau cât se poate de treji și că nu le scăpa nimic din ceea ce se discuta.

— Stați unul lângă altul, le spuse el oamenilor săi. Lipiți-vă unul de altul, ca să vă încălziți. La noapte o să fie frig rău și nemernicilor ăstora nici prin gând nu le trece să ne dea pături.

— Aș fi preferat să stau lipit de vreo fată frumoasă, vreo curvuliță de alea de prin Antiohia cu țâțele tari ca piatra, decât de un centurion, dar în viață nu le poți avea chiar pe toate, avu curajul să glumească Martian.

— Mare pagubă. Metellus zâmbi. Oricum, mai bine să mai și glumim decât să ne pierdem cu firea. Pentru că, din clipa asta, nu ne mai putem baza decât pe noi înșine. Trebuie să supraviețuim, băieți, trebuie să supraviețuim cu orice preț. Pentru moment, ăsta este singurul nostru țel. Nici unul dintre noi nu se va simți lăsat în voia sorții, fiecare din noi va ști că se poate baza pe toți ceilalți. Numai dacă suntem uniți putem s-o scoa-

tem la capăt, credeți-mă. Dar vreau să știți și altceva: facem parte din garda imperială și mai mult decât oricând trebuie să ne îndeplinim misiunea și să ne respectăm jurământul de credință făcut Caesarului. Nimănui nu-i va fi permis să plece dacă el nu va putea veni cu noi. M-ați înțeles? Orice încercare de a acționa separat va fi pedepsită ca o dezertare și vă promit că eu însumi voi pronunța și voi executa sentința. Și le arătă tuturor lanțul pe care-l întinsese între încheieturile mâinilor.

După aceea se ghemui lângă un trunchi uscat de tamarix, își acoperi brațele și picioarele cu nisip și încercă să se odihnească. Dar, la fiecare mișcare pe care o făceau oamenii sau chiar el însuși, se auzea și zăngănitul lanțurilor care-i tulbura și mai mult sufletul, fie pentru că nu-l lăsa să adoarmă, fie pentru că îi amintea de starea lui de prizonier și de sclav; deși încerca din răsputeri să se liniștească, imaginea Cleliei pe moarte, chipul fiului său pe care nu avea să-l mai vadă îi umpleau sufletul cu o amărăciune fără margini.

Se rugă la strămoși să-i trimită un semn de îndurare, se rugă la Jupiter Optimus Maximus să-l ajute pe împărat, reprezentantul său pe pământ și cel mai de seamă slujitor al său, dar îi răspunse doar vaietul prelung al șacalilor, care dădeau târcoale prin stepă în căutare de mortăciuni, ca să-și astâmpere foamea.

În cele din urmă, oboseala birui durerea și suferința și bravul soldat căzu toropit de somn.

Îi treziră loviturile de picior ale unui supraveghetor, un servitor le împărți câte un pumn de curmale și porniră din nou la drum.

Se îndreptau către est, urmând versantul sudic al munților Taurus. Se îndreptau, deci, spre interiorul impe-

riului persan, străbătând regiunile cele mai pustii și neprimitoare. Apă se dădea mai întâi cailor și cămilelor și abia după aceea, dacă mai rămânea, primeau și prizonierii câteva înghițituri. Mergeau fără nici un popas și cine rămânea în urmă era imediat biciuit de paznici. Era limpede că nimeni nu era interesat ca ei să supraviețuiască și că viața lor n-avea nici o valoare, nici măcar aceea pe care ar fi avut-o ca sclavi sau ca ocnași.

În a doua zi de mers, la coloana lor se adăugă un alt grup de prizonieri care se părea că veneau dinspre sud: aveau pielea oacheșă, părul creț și purtau doar în jurul șoldurilor o învelitoare dintr-o pânză grosolană de in. În mijlocul caravanei mergeau cămilele care duceau proviziile și burdufurile cu apă, pe margini se aflau prizonierii, iar în exterior mergeau călare supraveghetorii. La urmă se afla un detașament de vreo sută de războinici și, printre ei, Metellus îl putu deosebi de la distanță pe misteriosul personaj cu ochii oblici pe care-l mai văzuse și în prima zi. Părea să fie liber pentru că se mișca în voie de-a lungul coloanei, dar își dădu seama că, deși nu lăsau să se vadă, persanii nu-l scăpau niciodată din ochi.

În a treia zi, paznicii le scoaseră lanțurile de la picioare și fu o mare ușurare atât pentru că nu mai mergeau atât de greu, cât și pentru că rănile căpătate la glezne atrăgeau nori de muște și de tăuni.

— Ăsta-i un semn bun, le spuse Metellus camarazilor săi. Înseamnă că le putem fi de folos în vreun fel. S-ar putea să ne pună la muncă pe undeva și atunci au interes să rămânem în viață.

— Ia uitați-vă, spuse la un moment dat Septimius, armele noastre, arătând către singurul car tras de catâri, care făcea parte din coloană.

— Sunt săbii și platoșe bune, își dădu cu părerea Emilius. De ce să le arunce?

— Pentru ei sunt niște trofee valoroase. Văd printre ele armura împreună cu armele împăratului, observă Quadratus.

— Ei, dacă am putea pune mâna pe ele, spuse Lucianus care era pe jumătate roman și pe jumătate grec din Nicomedia, le-am mai putea da o lecție ticăloșilor ăstora.

— Ia-o ușurel, îl liniști Balbo, păstrează-ți forțele pentru când vom ajunge la destinație. Nu cred că ne așteaptă nimic bun acolo, bineînțeles dacă ajungem în viață.

În ciuda suferinței care-l apăsa, împăratul se comporta cu mare demnitate: cu spatele drept, privirea plină de hotărâre, fruntea sus. Părul alb contrasta cu pielea bronzată de soare și ținuta lui mândră impunea un oarecare respect chiar și paznicilor care îi escortau și care, aproape cu siguranță, știau pe cine au ca prizonier. Vorbea puțin și rămânea mereu gânditor și retras, ca într-un fel de singurătate interioară.

Chiar dacă nu mânca sau nu bea apă timp de mai multe ore, nu se arunca niciodată asupra hranei sau a apei și aștepta să fie servit, lucru pe care oamenii său îl făceau mereu, încercând să-și arate astfel respectul și să-i mai ușureze oboseala și suferințele acelui marș epuizant.

Dacă gărzile îl loveau cu biciul sau cu mânerul suliței, suporta fără să crâcnească durerea, nu scotea nici măcar un geamăt, de parcă nici n-ar fi simțit loviturile. Părea că singurul țel pe care-l mai avea era să-și salveze demnitatea și onoarea mult mai mult decât viața.

Merseră mai bine de o lună, traversând Tigrul pe un pod de bărci și în fața lor începură să se zărească în depărtare dealurile Mesopotamiei orientale și, îndată după ele, piscurile unui mare lanț muntos.

— În Persia ne duc, spuse Metellus.

— De unde știi, comandante? îl întrebă Quadratus.

— Aceia sunt munții Elam, îi răspunse Metellus, și înconjoară podișul Persiei, care se întinde pe o mie cinci sute de mile de aici, până la frontiera cu Bactriana.

— Asta înseamnă că tu ai mai fost prin locurile acestea?

— Nu, sigur că nu, dar am studiat scrierile despre expediția lui Crassus în Mesopotamia, a lui Marcus Antonius în Armenia și, mai ales, aceea a lui Alexandru cel Mare.

Valerianus se întoarse către ei.

— Ne duc în inima imperiului lor, de unde cu greu o să mai putem fugi.

— Este adevărat, răspunse Metellus, dar ai să vezi că fiul tău, Gallienus, a și început tratativele pentru răscumpărare. N-o să treacă mult timp și va trebui să facem drumul acesta înapoi... cel puțin tu, Caesar.

Valerianus îi aruncă o privire de-o clipă, cu o intensitate severă și îndurerată, după care spuse:

— Știi bine că nu este adevărat. Și, în orice caz, n-aș fi niciodată de acord să mă întorc singur.

Timp de cincisprezece zile se cățărară pe cărări de munte prin trecătorile și văile munților Zagros, prin locuri rareori călcate de piciorul omului și străbătând grohotișuri aproape pustii, locuite doar de niște nomazi pe jumătate sălbatici care priveau din depărtare cum coloana trecea anevoie însoțită de tropotul potcoavelor pe pietre și de zăngănitul lanțurilor purtate de prizonieri.

Pe măsură ce urcau, aerul devenea tot mai curat și mai limpede, iar în spatele lor se putea vedea Mesopotamia ca o întindere nemărginită, gălbuie, peste care pluteau aburi lăptoși. Vegetația se schimba aproape la fiecare cotitură a potecii: palmierii deveneau tot mai mici și mai rari, până când locul lor era luat de leandri, de tamaricși și de ciulini, apoi de pini și cedri maiestuoși. Apa se scurgea vijelios în albii de piatră, printre stânci negre de bazalt și albe de calcar, iar clipocitul undelor îi chinuia și mai mult pe călătorii chinuiți de sete, orbiți de soarele necruțător care le pârjolea pielea, ochii și le tulbura mintea.

Apăru apoi și podișul: întins de jur împrejur, scăldat într-o lumină orbitoare, arid și neprimitor, biciuit de un vânt neîntrerupt care făcea ca buzele să crape, sângele să curgă din nas și ochii să se înroșească. Locurile în care coloana trebuia să poposească se aflau în apropierea rarelor oaze vizibile ca niște pete verzi pe fundul micilor văi în care se strângea anevoie puțină apă. Creșteau pe alocuri palmieri pitici, roșcovi și tot felul de plante cu ghimpi. Ierburile erau toate foarte uscate și emanau o aromă puternică atunci când erau strivite sub copitele cailor și ale catârilor.

Seara, când paznicii dădeau ordin de oprire într-o oază, prizonierii aveau câteva clipe de ușurare și chiar de plăcere. Soarele cobora spre orizont ca o minge imensă de foc și parcă incendia toată bolta cerească, îmbrăcând într-o lumină aurie vârfurile tamaricșilor și ale acaciilor; vântul se liniștea sau se transforma într-o adiere călduță, aerul se umplea de parfumul intens al plantelor exotice, în bătaia vântului, undele pâraielor se încrețeau ca niște mantii de purpură, iar urletul șacalilor salutând primele raze ale lunii era ca un cântec melancolic și plin de tristețe.

În ceasurile acelea ale înserării, fiecare dintre prizonieri își amintea de ceea ce lăsase în urmă: camarazii, soțiile și copiii, logodnicele de care deja se legaseră în așteptarea căsătoriei, părinții în vârstă care aveau să-i aștepte în zadar. Pe măsură ce se lăsa întunericul și pe cer apăreau miliardele de stele, acel scurt moment de relaxare se transforma într-o neliniște chinuitoare, într-o presimțire sumbră, într-un sentiment dureros de neputință.

Încercau atunci să nu se lase doborâți, urzind planuri de viitor din care nu lipseau evadarea și întoarcerea acasă sau povesteau toate vechile povești auzite de nenumărate ori de la veteranii centurioni care păreau să fi fost încă de la naștere îmbrăcați în armură și cu coiful pe cap.

— Ați auzit vreodată vorbindu-se despre Legiunea pierdută? întrebă într-o seară Publius, un soldat din Legiunea a doua Augusta, originar din Spoletum.

— Eu am auzit despre așa ceva, îi răspunse Rufus, un camarad de-al său cu părul roșcat, un aruncător neîntrecut de suliță, atât în luptă cât și la întrecerile atletice, dar întotdeauna am crezut că este doar o poveste. Întotdeauna când o unitate întreagă a fost nimicită, s-au spus tot felul de baliverne cum că ar fi dispărut cine știe cum și asta doar ca să nu-i sperie pe soldații din celelalte unități.

— Și totuși, aici n-ai dreptate, interveni Elius Quadratus. Legiunea pierdută există cu adevărat sau, mai bine zis, a existat, dar nu știe nimeni ce s-a întâmplat cu ea.

— Este adevărat, comandante? îl întrebă Emilius pe Marcus Metellus, ca pentru a avea o confirmare de toată încrederea a unei întâmplări atât de fantastice.

— Se pare că da, răspunse Metellus. Se spune că, atunci când triumvirul Crassus a fost atras de parții din

Surena într-o cursă la Carres, una dintre legiunile sale a reușit să iasă din încercuire și să dispară în neant. Se pare că au reușit să se salveze cu acvila unității cu tot.

— Și, după aceea? întrebă Antoninus.

— După aceea, legiunea a dispărut ca și cum ar fi înghițit-o pământul. Nu s-a mai auzit nimic despre ea. Nici măcar unul singur dintre soldați nu s-a mai întors acasă.

Timp de câteva clipe se lăsă tăcerea și se mai auzi doar fâșâitul molcom al vântului care se strecura printre crengile roșcovilor.

— Și, după tine, ce crezi că s-ar fi putut întâmpla cu ei? întrebă Emilius.

Metellus ridică din umeri.

— S-ar fi putut întâmpla orice. S-ar putea să fi ajuns în una dintre zonele acelea pustii despre care se spune că ar exista în centrul Asiei, ținuturi acoperite doar de sare, întinzându-se pe sute și sute de mile. În locuri ca acelea îți pierzi orientarea din cauza luminii orbitoare și a pulberii de sare pe care vântul o poartă peste tot în vârtejuri groaznice.

— S-ar putea să fi ajuns în ținuturile locuite de populații sălbatice și crude și să fi fost masacrați de acestea. Sau poate că au fost lăsați în viață și puși să păzească frontiere îndepărtate de unde nu s-au mai întors... Dar adevărul... adevărul, eu cred că nu-l vom cunoaște niciodată. Hai, culcați-vă acum. Mâine drumul va fi și mai greu și lung.

Uneori, împăratul îi aduna în jurul său pe ofițeri: comandantul Marcus Metellus Aquila, cei doi centurioni Sergius Balbo și Elius Quadratus și chiar pe voluntarul Antoninus Salustius, ca pentru un fel de ședință a statului-major, dar subiectele de pe ordinea de zi erau întot-

deauna aceleași: durerea pricinuită de loviturile primite, setea și foamea de care sufereau cu toții, deprimarea care începea să-și facă loc printre oameni, posibilele încercări de evadare pe care trebuia să le descurajeze pentru că s-ar fi încheiat inevitabil cu prinderea și torturarea cumplită a fugarilor.

Se convinseseră de aceasta într-o seară din toiul verii, când un prizonier nabateu, care făcea parte de puțin timp din convoi, încercă să fugă, profitând de o furtună de nisip, dar fu prins după numai trei zile.

Paznicii îl dezbrăcară, îl legară de patru țăruși înfipți în pământ, apoi îi tăiară pleoapele și urinară pe ochii lui lipsiți de orice apărare. După aceea, îl lăsară așa, legat, pradă furnicilor și scorpionilor.

Ore întregi după aceea, urletele lui de durere se mai auziră, din ce în ce mai slab, până când vântul le purtă în alte direcții.

Odată, Metellus avu impresia că misteriosul tânăr pe care-l văzuse la Edessa făcea o încercare de a evada, dar nu fu decât o plimbare mai lungă călare. Ajunsese pe creasta unui deal, când îl ajunseră din urmă doi călăreți din escortă. Rămaseră acolo toți trei de parcă ar fi admirat împreună priveliștea asfințitului și, după aceea, se întoarseră în corturile lor.

Ajunseră la țintă după trei luni de mers fără încetare, toți, fără nici o pierdere. Slăbiseră foarte mult și erau sleiți de puteri, dar rămăseseră în viață și considerară acest lucru ca fiind un adevărat miracol.

Ținta călătoriei era o mină de turcoaze din inima Persiei, un adevărat iad numit Aus Daiwa. Acolo urmau să trăiască atât cât mai aveau zile. Și tot acolo erau sortiți să moară, unul câte unul, dacă nu cumva vreo minune i-ar fi putut salva.

3

Shapur ridică asediul Edessei, în aparență mulțumit de rezultatul deosebit de important pe care-l obținuse.

În toată istoria milenară a Romei singurul eveniment care se putea compara cu acesta fusese capturarea, în urmă cu cinci sute de ani, de către cartaginezi, a consulului Attilius Regulus, în timpul primului război punic. Dar Regulus nu era decât un magistrat, chiar dacă de rang înalt, al orânduirii republicane și putea fi înlocuit după ce deținea timp de un an o asemenea funcție. Licinius Valerianus era împăratul, părintele națiunii: umilința pe care o suferise și prizonieratul său erau o catastrofă cu consecințe inimaginabile.

Gallienus intră în oraș abia după o lună și fu întâmpinat de Cassius Silva cu toate onorurile, deși, datorită acelor împrejurări, orice festivitate ar fi fost de neconceput. Noul suveran fu întâmpinat cu aclamații puternice de trupele aliniate pentru primirea lui și el le trecu în revistă îmbrăcat cu mantia de purpură și purtând pe frunte diadema împărătească. Înfățișarea lui ca a unui funcționar de provincie, cu buza de sus răsfrântă deasupra celei inferioare, era într-un contrast evident cu pretenția sa de a arăta ca un militar și cu pompa exagerată care-l

înconjura. Urcă pe podiumul din fața trupelor și rosti primul său discurs oficial.

— Soldați! începu el. Ceea ce s-a întâmplat este pentru mine un motiv de mare dezamăgire și de adâncă durere. Captivitatea tatălui meu este urmarea trădării și a prefăcătoriei dușmanului nostru. Nu se poate da vina pentru aceasta pe felul în care v-ați făcut datoria voi și comandanții voștri. Știu că mulți dintre camarazii voștri au fost uciși prin perfidia dușmanului, știu că alții, printre care și comandantul Marcus Metellus Aquila, au căzut în luptă sau au fost luați prizonieri împreună cu părintele meu. Soarta lor ne îndurerează nu mai puțin decât nefericita captivitate a Caesarului pentru a cărui salvare înălțăm rugi zeilor și suntem gata să facem tot ce ne stă în puteri pentru a-l elibera. Știu că soția comandantului, nobila Clelia, a fost ucisă de săgețile persane în timp ce încerca să-l ajungă din urmă pe soțul ei...

— Săgeți romane au fost! se auzi un strigăt din rândul soldaților.

Gallienus continuă fără să ia în seamă cuvintele auzite.

— ...un exemplu de eroism demn de cea mai frumoasă tradiție a femeilor romane. Fiul lor va fi luat spre creștere de casa imperială și va fi educat pe cheltuiala statului. Voi da imediat dispoziții să se înceapă tratativele pentru răscumpărarea tatălui meu. Nici o sumă nu va fi considerată prea mare în schimbul eliberării sale...

Nici nu terminase bine de vorbit, când o voce răsună în curtea largă a corpului de gardă.

— Nu cu aur, ci cu sabia se redobândește onoarea Romei, Gallienus!

Se așternu o tăcere plină de uimire. Fraza aceea, căzută din senin de nu se știe unde, fraza aceea pe care o

cunoșteau cu toții încă din copilărie, învățată din anii de școală, pronunțată în urmă cu șapte sute de ani de un erou republican, îi impresionă adânc pe toți cei de față. Gallienus îl privi uluit pe Cassius Silva care, la rândul său, își roti privirile fără să-și poată seama de unde venea acel glas.

În clipele acelea, un alt strigăt răsună dintre soldații aliniați în fața podiumului.

— Eliberați-l pe Lucius Domitius Aurelianus!

Vocii aceleia i se alăturară altele și, după puțin timp, aceleași cuvinte fură repetate la nesfârșit de toți cei de față, într-un strigăt cadențat și hotărât căruia trebuia să i se dea neapărat un răspuns. Gallienus îi spuse ceva lui Silva și acesta îi răspunse vorbindu-i la ureche. Cel care apăruse ca fiind de-acum înainte noul Caesar ridică brațul pentru a face liniște și încetul cu încetul strigătele încetară să se mai facă auzite.

— Comandantul Lucius Domitius Aurelianus a fost doar pentru o vreme suspendat din funcție, pentru a evita niște neînțelegeri la nivelul înaltei conduceri a armatei în asemenea momente de mare încordare. Lucius Domitius are din acest moment același grad și funcția de comandant al Legiunii a Zecea Augusta.

Alte strigăte puternice, de data aceasta de satisfacție, izbucniră din rândurile de soldați. La puțin timp după aceea, își făcu apariția Lucius Domitius înconjurat de doisprezece pretorieni și însuși Gallienus îi înmână sabia. Fără a spune nici o vorbă, comandantul și-o atârnă la cingătoare, se înclină scurt în fața împăratului, după care îl fulgeră din priviri pe Cassius Silva și coborî printre legionarii săi, așezându-se alături de ei ca un soldat de rând.

Gallienus mai rămase încă zece zile în oraș pregătind o adunare a comandanților care răspundeau de linia de apărare de pe frontul de est. Printre aceștia se afla și un brav ofițer pe nume Septimius Odenatus, comandantul garnizoanei de la Palmyra, un oraș de la est de Damasc, important pentru că se afla în drumul tuturor caravanelor și al trupelor auxiliare de osroeni și de sirieni, care apărau fortăreața Dura Europos de pe Eufrat.

Lucius Domitius fu și el chemat la această adunare, deși se știa cât de mult îl ura pe Cassius Silva. Datorită faptului că avea mare trecere în rândul soldaților, nu putea fi lăsat la o parte. Era mai bine să se găsească o soluție mai prudentă pentru a-l îndepărta de Edessa. Gallienus îl trimise împreună cu unitatea sa să oprească o năvălire a sarmaților la granița dunăreană: era o misiune foarte grea și periculoasă pentru că numărul barbarilor îl depășea cu mult pe acela al romanilor.

Nu puțini fură aceia care erau încredințați că o asemenea decizie îi fusese sugerată împăratului chiar de Silva care, la scurt timp după aceea, fu numit comandant general al pretorienilor, funcție care făcea din el omul cel mai puternic din imperiu după împărat. Lucius Domitius primi misiunea care îi fusese încredințată fără să clipească: Mâna-cu-sabie nu putea da, desigur, înapoi în fața unui ordin militar. Doar că, înainte de a pleca, ceru să fie primit de Gallienus. În sala de primiri se aflau de față și Septimius Odenatus, comandantul armatei de pe Eufrat, cu soția sa Zainab, faimoasă în tot Orientul datorită extraordinarei sale frumuseți. Odenatus era atât de gelos, încât o lua întotdeauna după el peste tot pe unde se ducea. Lucius Domitius o privi țintă, drept în ochi, timp de o clipă, fără ca ea să-și lase privirile în jos. După aceea se apropie de Gallienus.

— Vreau să știi, începu el, că te consider doar un regent *pro tempore*, atât timp cât tatăl tău se află în captivitate și, doar în calitatea aceasta, îți recunosc dreptul de a-mi da ordine. Nu-ți voi spune „Caesar", titlu care nu are nici o valoare în absența tatălui tău, îți voi spune pur și simplu pe nume.

Gallienus nu-i răspunse, dar se vedea după expresia feței lui câtă nemulțumire și furie îi provocaseră cuvintele bravului soldat. Oricum, era o furie neputincioasă: dacă s-ar fi atins de Lucius Domitius Aurelianus, asta ar fi însemnat răzvrătirea întregii armate sau chiar mai rău. Comandantul continuă:

— Voi lupta așa cum am făcut-o întotdeauna și voi executa cât voi putea de bine ordinele tale. Îți cer doar un singur lucru: lasă-mi-l mie în grijă pe fiul lui Metellus, pe micul Titus. A rămas fără amândoi părinții și a pierdut-o pe mama lui așa cum se știe. Îl voi crește ca și cum ar fi propriul meu copil, îi voi aminti în fiecare zi cât de viteaz este tatăl său, cât de inteligentă și de curajoasă a fost mama lui și-l voi apăra chiar și cu prețul vieții mele.

Fruntea lui Gallienus se încreți.

— Din păcate, nu-ți pot îndeplini dorința, Lucius Domitius. Frontul militar nu este un loc potrivit pentru un băiețandru ca el. În plus, misiunea ta este periculoasă, de aceea te-am ales pe tine: știu că ești unul dintre cei mai buni ofițeri din întreaga armată. Băiatul are nevoie să meargă la școală, să fie îngrijit cum trebuie, să aibă cei mai buni pedagogi și să aibă parte de condițiile de viață pe care vitejia tatălui său și sacrificiul mamei sale le-au meritat pentru copilul lor. Îți mulțumesc pentru că te-ai oferit: este o dorință care-ți face cinste, dar să nu te superi pe mine că nu ți-o pot îndeplini.

Lucius Domitius își muscă buzele, așa cum făcea de obicei ca să-și înăbușe accesele de furie, apoi spuse:

— Sunt sigur că băiatul va fi tratat așa cum merită. Aș vrea, totuși, să nu uiți ceea ce am să-ți spun acum. Dacă i se întâmplă ceva, orice: dacă va cădea pe scări sau se va răni la joacă, dacă va fi gata să se înece sau se va îmbolnăvi de vreo boală gravă, chiar dacă se va strica la stomac pentru că a mâncat prea mult, voi considera că tu ești vinovat pentru asta și te voi căuta ca să-ți cer socoteală, oriunde te-ai afla.

— Îndrăznești să mă amenințI? strigă Gallienus. Îndrăznești să pui condiții împăratului tău?

— Împăratul meu este prizonier la persani și sunt sigur că tu îl vei aduce înapoi curând, că vei plăti oricât ca să-l răscumperi, așa cum ai promis solemn în fața noastră a tuturor. Dacă nu-l voi vedea pe Valerianus întorcându-se cât de curând, o să te consider răspunzător și pentru asta. Rămâi sănătos.

Nu-i lăsă timp să mai spună ceva: se răsuci pe călcâie și plecă, trecând printre pretorieni cu coiful sub brațul stâng și cu pumnul drept încleștat pe mânerul sabiei, așa cum mergea de obicei.

Porni cu legiunea sa a doua zi, în sunete de trâmbiță și având steagurile în frunte, luând-o pe drumul spre Cesareea, după care avea să se îndrepte prin Ancyra și Bizanț către Sirmios unde se afla cartierul general al armatei de la Dunăre, aflată sub comanda lui Publius Festus, un ofițer priceput și un bun luptător.

Gallienus și Silva răsuflară ușurați când văzură ariergarda Legiunii a Zecea Gemina dispărând dincolo de cotitura drumului care ducea spre nord. Lăsară la Edessa trei regimente din Legiunea a doua Augusta și se

întoarseră în Antiohia, luându-l cu ei și pe fiul lui Metellus.

Nu le fu ușor. Băiatul striga din răsputeri că tatăl său îi promisese să vină acasă cât de repede și voia să fie acolo când el avea să se întoarcă.

Unul dintre servitorii lui Gallienus îl apucă de un braț și-i spuse:

— Tatăl tău n-o să se mai întoarcă. La ora asta este cu siguranță mort.

Titus își înfipse dinții în mâna lui și încercă să fugă, dar fu înhățat de ceilalți servitori și dus pe sus țipând, dând din picioare și plângând de mama focului.

Din Antiohia se îmbarcară pe la jumătatea verii ca să plece mai întâi la Ravenna și, după aceea, la Milano, unde Gallienus se hotărâse să locuiască.

Titus fu dat în grija majordomului palatului ca să aibă în grijă educația lui, dar băiatul nu voia să știe de nimic. Refuza să mănânce și nu voia să vadă pe nimeni. Se ascundea sub pat ca să nu poată fi găsit și încerca în toate felurile să fugă din ceea ce el considera a fi o închisoare, astfel încât un paznic stătea în permanență să-l supravegheze.

Gallienus, ocupat acum cu treburile guvernării, era îngrijorat pentru soarta băiatului, care se stingea văzând cu ochii, pentru că își amintea mereu de avertismentul lui Lucius Domitius Aurelianus, știind bine că Mâna-cu-sabia nu amenința niciodată pe cineva fără se se țină de cuvânt. În locul pedagogului, bătrân, capricios și autoritar, trimise o sclavă foarte tânără de numai cincisprezece ani.

— Tu cine ești? o întrebă Titus îndată ce o văzu intrând în camera lui.

— Eu sunt cea care trebuie să am grijă de tine. Mă numesc Tillia.

— N-am nevoie de nimeni. Pleacă de aici.

— De fapt, eu sunt aceea care are nevoie de tine.

Titus o privi pieziș.

— Aș vrea să te conving să mănânci ceva.

— Nu mi-e foame.

— Pofta vine mâncând.

— Ți-am mai spus că nu mi-e foame.

— Dacă nu te conving să mănânci, o să fiu bătută și încă rău de tot. Majordomul palatului este un ticălos bătrân.

— Aici știu că ai dreptate.

— Și-i place să vadă că altul suferă.

— Așa cred și eu.

Tillia veni încet și se așeză alături de el.

— Ți-am adus o cană cu supă fierbinte. Am făcut-o cu mare grijă, o să-ți placă.

Titus nu scoase nici o vorbă.

— Dacă nu mănânci, o să mori. Și, când tatăl tău o să se întoarcă, o să moară de durere. Vrei asta?

— Mie mi-au spus că tatăl meu a murit.

— Te-au mințit.

Titus se lumină la față și când deschise gura ca să întrebe de unde știa fata așa ceva, ea profită de ocazie ca să-l facă să înghită o lingură de supă.

— Ei, cum ți se pare?

Băiatul răspunse printr-o întrebare.

— De ce crezi că m-au mințit? Vreau să spun în privința morții tatei. Tu știi ceva despre asta? Ești doar o sclavă.

Tillia fu iute de mână și-l păcăli ca să mai ia o înghițitură de supă, profitând de faptul că reușise să facă o breșă în apărarea băiatului și-i răspunse:

— Pentru că tatăl tău este comandantul Aquila, o legendă vie. Toată lumea vorbește despre el. Și toți spun că a fost prins de persani, împreună cu împăratul Valerianus. Corpul său nu a fost găsit, dar au fost găsite ale tuturor celorlalți militari căzuți în ziua aceea la Edessa.

— Erai și tu acolo? mai întrebă Titus.

— Nu. Am sosit mai târziu, cu suita lui Gallienus, împreună cu bucătarii și cu intendenții care însoțesc curtea. Dar lucrurile astea se petrecuseră cu puțin timp înainte, așa că am putut vorbi cu soldații care fuseseră trimiși să aducă în cetate trupurile celor căzuți, după plecarea persanilor.

— Ce importanță mai are lucrul acesta? Dacă tata este prizonier și a ajuns sclav, înseamnă că, oricum, n-o să-l mai văd niciodată.

— Nu-i adevărat. Gallienus a promis că le va plăti persanilor o răscumpărare ca să-l elibereze pe împărat și, dacă împăratul va fi eliberat, el se va întoarce cu siguranță împreună cu tatăl tău și cu ceilalți care au fost capturați o dată cu el.

— Și asta când o să se întâmple?

— Eu cred că destul de curând. Probabil că se duc deja tratative.

— Și dacă nu se vor putea înțelege?

— Cei puternici se înțeleg întotdeauna între ei.

— Sper să ai dreptate. Sigur, pentru o simplă sclavă, știi foarte multe lucruri.

— E ceva foarte normal. Sclavii nu sunt considerați oameni, așa că lumea vorbește fără grijă în prezența noastră, ca și cum am fi doar niște mobile sau statui. Acum, trebuie doar să te pui pe picioare și să fii sănătos

în așteptarea zilei în care tatăl tău se va întoarce și vei putea să-l îmbrățișezi din nou.

Așa că Titus înghiți toată supa și, după ce Tillia plecă, se duse la fereastră și-și rezemă bărbia pe pervazul ei. Putea vedea forfota necontenită a servitorilor și a soldaților din curtea care îi amintea de platoul din Edessa, cu palestra pentru instrucție unde îl văzuse de atâtea ori pe tatăl său antrenându-se în lupta cu sabia și cu sulița. Și-și mai amintea și de caravanele care veneau de la Duras și de la Damasc, de la Palmyra și de la Tapsacos, de la Nisibis și de la Ctesiphon: țesăturile în toate culorile, armele cizelate cu măiestrie, sticlăria, pietrele scumpe, ouăle de struț încondeiate, penele de păun, animalele exotice. Le simțea lipsa și-i era tare dor de părinți, de mama pe care nu avea s-o mai revadă niciodată și de tatăl său: eroul pe care-l admira mai mult decât pe orice altă ființă umană pe care o cunoscuse. Spera din toată inima ca el să fie în viață și încerca să-și închipuie unde se afla în clipele acelea, dacă-i era foame sau frig sau dacă îndura umilințe din partea paznicilor lui. Privea cum cerul începea să se întunece către răsărit și încerca să calculeze distanța care-l despărțea de el, după aceea închidea ochii și încerca să-l vadă cu ochii minții, poate așezat sub un palmier, poate mergând prin nemărginitele ținuturi din depărtări și încercând să se țină după mersul legănat al cămilelor. Își încorda din răsputeri sensibilitatea de copil încercând să simtă gândurile lui și dragostea de care avea atâta nevoie.

Milano era o cetate umedă și cețoasă, întotdeauna acoperită de o pâclă deasă, care nu se risipea decât rareori și lăsa să se întrezărească în depărtare culmile Alpilor.

Când i se permitea să iasă din casă împreună cu unul dintre pedagogi sau însoțit de vreun paznic, nu putea găsi nimic care să-l intereseze cu adevărat, în afară, poate, de tarabele vânzătorilor din forum în zilele de târg.

Pe măsură ce timpul trecea, Tillia devenea treptat singura sa prietenă, dar numai în interiorul palatului. Când ieșea din palat era întotdeauna însoțit de câțiva oameni care nu-l scăpau din ochi.

Într-o zi, pe când se afla cu fata în grădină o întrebă:

— Ce este acela un ostatic?

Tillia îl privi, uluită.

— De unde ai auzit cuvântul ăsta?

— L-am auzit de la unul dintre paznici care vorbea cu pedagogul meu.

— Dar nu vorbeau despre tine.

— Ba eu cred că da. De ce, este un cuvânt urât?

— Nu, nu este chiar urât. Ostaticul este un oaspete ceva mai deosebit. Este bine tratat, dar nu poate pleca unde vrea.

— Atunci, chiar eu sunt un ostatic.

— Mă tem că da. Dar, te rog să mă crezi, puteai s-o pățești și mai rău.

— Poate. Îmi lipsesc, totuși, foarte mult părinții. Când crezi că o să-l pot vedea pe tata?

Tillia îl privi în ochi: era în ei o intensitate a sentimentelor atât de puternică cum rareori văzuse în viață, o speranță atât de vie încât dacă ar fi dezamăgit-o, ar fi putut părea o adevărată cruzime; să-i dea iluzii ar fi fost de-a dreptul o fărădelege. Așa că îi răspunse:

— Este greu de spus: nu știm unde sunt ținuți prizonieri împăratul Valerianus și garda sa. Nu știm cât de lung a fost drumul pe care l-au străbătut și nici cum

merg tratativele pentru răscumpărare. Eu aș fi de părere că, după un calcul aproximativ, asta s-ar putea întâmpla între șase luni și un an.

— Așa de mult? întrebă copilul.

— Timpul trece repede, dragul meu. Dacă s-ar adeveri ceea ce spun eu, ar fi un adevărat noroc.

— Dar lucrurile s-ar putea să meargă și prost, nu-i așa?

Tillia îl mângâie cu duioșie pe obraz.

— Din păcate există în viață și nenorociri. Uite, de exemplu eu: m-am născut sclavă și nu i-am cunoscut niciodată pe părinții mei. Totuși, nici nu-ți dai seama cât de mult îmi lipsesc, cât de mult aș vrea să fie alături de mine. Nu există zi sau noapte în care să nu încerc să-mi imaginez cum arată, cum sună vocea lor sau cum s-ar putea să-i cheme. În timp ce fata vorbea, vedea cum ochii copilului se umezeau, iar pe chipul lui apărea o umbră de tristețe și ei îi părea rău că poate îl chinuia cu asemenea gânduri. Încercă să găsească și câteva cuvinte de încurajare. Trebuie, totuși, să-ți pui toată nădejdea în zei și în calitățile oamenilor. Tatăl tău este un bărbat adevărat și, după cum am auzit, și împăratul este la fel. Oamenii mari merg pe căi care muritorilor obișnuiți le sunt necunoscute. Și să mai știi ceva. Când gândești de bine, ai parte de bine. Nu există nici o întâmplare, nici o frază de-a tatălui tău pe care să ți-o amintești și să fie de bun augur? Înțelegi ce vreau să spun?

Copilul oftă din greu și tăcu o vreme. Apoi spuse:

— Da, poate că ar fi ceva.

— Ce anume?

— În dimineața aceea, tata mi-a promis că până seara se va întoarce acasă.

— Asta este o promisiune grozavă.

— Totuși nu și-a ținut-o.

— N-are importanță. N-a fost din vina lui. Și, în orice caz, gândul bun contează și, crede-mă, acesta este un gând tare bun.

Îl luă de mână și-l trase după ea în palat, unde îl aștepta pedagogul pentru lecția din acea zi.

Lucius Domitius Aurelianus ajunse la Sirmios, în Panonia, pe la sfârșitul lui august și se instală împreună cu legiunea sa în tabăra foarte mare construită pe malul drept al Dunării.

Publius Festus, comandantul armatei dunărene, îl privi cu mare bucurie.

— Nici nu îndrăzneam să sper că voi primi astfel de întăriri: unul dintre cei mai buni comandanți din imperiul nostru. Există o legiune neînvinsă: a zecea Gemina. O să-i fiu recunoscător celui care a avut o asemenea idee.

— Gallienus a avut-o, la sfatul lui Cassius Silva.

— Nu pari să fii prea mulțumit de asta. Sigur că era mai bine în Antiohia, îmi închipui, sau în Alexandria, dar o să te obișnuiești. Aici nu sunt prea multe distracții. În cel mai bun caz un joc de zaruri cu vreun centurion.

— Nu-mi plac jocurile de noroc, îi răspunse Lucius Domitius.

— Așa este. Ai dreptate. Mâna-cu-sabie este un ofițer de ținută, ca aceia de pe vremuri. Faima ta a ajuns deja aici... În orice caz, femeile de pe aici sunt frumoase și nu ne disprețuiesc.

— Nu femeile sunt problema: când atacăm?

— Ce?

— Te-am întrebat când atacăm. Aș vrea să termin cu povestea asta și să mă întorc cât se poate de repede la baza mea de la Edessa. Am niște treburi de rezolvat acolo.

Publius Festus rămase încremenit.

— Comandante, cred că nu-ți dai seama prea bine cum stau lucrurile. Dincolo de fluviu sunt peste șaptezeci de mii de barbari înarmați până în dinți, obișnuiți să lupte în câmpia aceea fără margini, pe cai care nu obosesc niciodată. Am avea mare noroc dacă nu vor trece pe malul nostru și nu vor întreprinde un atac masiv asupra pozițiilor noastre. Avem în total trei legiuni, dacă o punem la socoteală și pe a ta, și dacă vom fi nevoiți să luptăm în câmp deschis s-ar putea să nu avem nici o șansă.

— Eu nu spun ca toate forțele noastre să iasă la atac. Te rog să-mi dai voie doar mie să rezolv treaba asta. Mie și legiunii mele.

Publius Festus clătină neîncrezător din cap.

— Nici nu mă gândesc. Ar fi sinucidere curată și eu am nevoie de tine și de oamenii tăi dacă s-ar întâmpla ca barbarii ăia să ne atace.

— Și atunci, ce vrei să faci, să aștepți și doar atât?

— Să aștept, comandante, să aștept. Și să sper că nu vor trece pe malul nostru.

Lucius Domitius își privi comandantul drept în ochi.

— Eu nu am așteptat niciodată nimic toată viața, spuse el. Se ridică, înclină ușor capul în semn de salut și ieși.

4

Mina de la Aus Daiwa se afla într-un loc izolat de pe podiș, într-o zonă complet uscată, șfichiuită în permanență de un vânt care se liniștea doar către asfințit. Un puț, câteva barăci pentru minieri, o clădire de cărămizi nearse pentru paznici și magazia de arme erau tot ce se putea vedea în jur. Apoi, ajungând pe platoul principal, se putea observa un fel de piuliță uriașă în care se sfărâma minereul. Era acționat de un fel de vinci care trăgea funia ținută întinsă de un scripete mare. Vinciul era învârtit cu ajutorul unei jumătăți de duzină de bare, la fiecare dintre ele împingând patru oameni. Când maiul era ridicat până în punctul cel mai înalt al schelei de susținere, se scotea pârghia care bloca roata vinciului, roata exterioară se învârtea înapoi și maiul cădea cu un bubuit peste pietrele îngrămădite sub el, sfărâmându-le. Apoi vinciul își relua, gemând din încheieturi, munca de Sisif.

Bucătăria era o simplă vatră, sub cerul liber, în care se pregătea masa pentru soldați.

Îndată ce convoiul prizonierilor din Edessa ajunse acolo, un supraveghetor îi întâmpină lovindu-i cu picioarele și îmbrâncindu-i ca să se alinieze în fața barăcilor.

Un altul le ținu după aceea un fel de discurs lălăit în persană, tradus cuvânt cu cuvânt de un prizonier mai vechi: era un bătrân osos și știrb care le spuse tuturor că se numea Uxal.

— Acesta este locul în care vă veți sfârși zilele. N-are importanță când, dar cu siguranță aici. Nimeni nu a reușit vreodată să fugă din tabără: satul cel mai apropiat, după cum ați văzut la venire, se află la trei zile de mers, iar următorul la șapte. Dacă vreunul dintre voi ar fi ispitit să fugă, trebuie să afle că va fi urmărit și prins în numai câteva ceasuri, după care va fi tras în țeapă aici, în mijlocul acestei piețe. Călăul nostru este foarte priceput: reușește să înfigă un par în corpul unui om și să-l străpungă de la un capăt la altul, fără să-i atingă organele vitale, astfel încât condamnatul să mai trăiască încă vreo câteva zile. Rebeliunea, orice fel de rebeliune, va fi pedepsită în același fel. Simpla nesupunere sau scoaterea unei cantități mai mici de minereu decât norma pe care fiecare dintre voi este obligat s-o realizeze vor fi pedepsite cu zece lovituri de bici sau cu trei zile de stat legat de un par, la soare, fără mâncare și apă. Cantitatea de pietre pe care va trebui să le scoateți în fiecare zi este de cincizeci de livre. Noaptea veți fi puși în lanțuri. Ziua veți fi lăsați cu mâinile și picioarele libere ca să puteți lucra mai bine. Paiele pe care dormiți în bараci vor fi schimbate o dată pe lună. Când unul dintre voi moare, grupul din care face parte trebuie să-i arunce în prăpastia pe care o vedeți acolo. Asta-i tot ce trebuie să știți.

După ce termină de vorbit, supraveghetorul porunci să se deschidă ușa uneia dintre bараci și Uxal îi conduse înăuntru pe noii veniți: în total douăzeci și trei de oameni, dintre care unsprezece erau romani.

Bătrânul le arătă culcușurile de paie, fixă la glezna fiecăruia un cerc de metal cu un belciug prin care se trecea un lanț și acesta fu încuiat cu un lacăt de un alt inel fixat în pardoseală. Uxal se puse și el în lanțuri, după care dădu cheia supraveghetorului și acesta plecă, închizând ușa în urma lui.

Le făcu semn tuturor să nu scoată nici o vorbă până când pașii pazniculuinu se mai auziră, apoi spuse în șoaptă:

— Acum puteți vorbi, dar nu trebuie să fim auziți de afară. Dacă ne aud, ne pedepsesc și nu este ceva prea ușor de îndurat. Aici, viața voastră nu face nici doi bani.

— Cum de știi limba noastră? îl întrebă Metellus care se afla lângă el.

— În tinerețe am fost zece ani în serviciul unui negustor roman de pietre prețioase, care avea un depozit la Buprasium, în golf.

— Dar cum ai ajuns aici?

— Negustorul m-a vândut unui nobil persan, deși eram om liber, ca să-și plătească niște datorii. Am încercat să fug pentru că nu mă puteam resemna cu viața de sclav, așa că m-au adus aici.

— Asta înseamnă că se poate trăi mult timp, spuse Lucianus. Ești destul de bătrân.

— Nu te baza pe asta, îi răspunse Uxal. Eu mai sunt în viață doar pentru că au nevoie de mine. Mă pricep destul de bine la prelucrarea minereului. Dacă nu m-a învățat altceva, știu de la nemernicul ăla de stăpân al meu niște lucruri datorită cărora am putut să supraviețuiesc, dacă asta se poate numi viață. Lăsați-mă acum să vă explic cum stau treburile aici. Să începem cu mâncarea: minerii nu mănâncă decât legume uscate și făină de pește, care sunt împărțite o dată pe zi, dimineața. Ca masă de

seară este un castron de zeamă neagră cu un miros îngrozitor, a cărei compoziție nu am reușit s-o descopăr niciodată. E bună și aia. Apa se dă cu porția pentru că prin locurile acestea este prea puțină. Feriți-vă să beți ziua, când asudați cel mai mult. Beți mai bine seara, când începe să se mai răcorească, așa încât să rămână toată în corp. Câteodată hrana nu sosește fie pentru că a fost o furtună de nisip, fie din alte motive pe care nu le-am putut afla. Într-o asemenea situație, supraveghetorii mănâncă, iar noi nu. Gândacii vă pot ajuta să supraviețuiți și, de asemenea, șobolanii. Eu pot să-i frig pe jarul din fierărie și vă asigur că nu sunt deloc răi. De altfel, se pot mânca și cruzi. Totul este să te obișnuiești cu ideea. Cât despre comportare: uitați că sunteți oameni, că aveți un nume, o țară în care v-ați născut, o familie. Uitați că aveți onoare sau mândrie pentru că, dacă nu, o să muriți foarte curând. Nu reacționați niciodată, nu-i priviți niciodată drept în ochi pe supraveghetori, nu ajutați un tovarăș care este bolnav. Orice formă de solidaritate în cadrul grupului este considerată o amenințare, un posibil complot. Oamenii aceștia care ne supraveghează și ne pedepsesc chiar și pentru un lucru de nimic, fac uneori aceasta pentru că, dacă s-ar întâmpla ceva, pedeapsa lor n-ar fi mai ușoară decât a noastră, ba din contra. Persanii au o fantezie incredibilă în privința torturilor...

— Știu, îi replică Metellus. Am citit *Memoriile persane* ale lui Ctesias.

Uxal clătină din cap.

— Despre ce este vorba?

— Este o carte a unui medic grec care a trăit la curtea împăratului Artaxerxes.

— Aha, răspunse Uxal. În orice caz, tu mă îngrijorezi în mod special: ești soldat, nu-i așa?

— Toți suntem soldați.

— Dar tu mai mult decât toți. Înfățișarea ta este o sfidare permanentă, privirea ta este provocatoare. Ascunde și una și alta dacă vrei să trăiești.

— Trebuie să trăiesc, spuse Metellus, și, de asemenea, tovarășii mei.

— Foarte bine. Faceți, atunci, cum v-am spus eu și veți avea unele șanse să rezistați mai mult timp.

În timp ce bătrânul vorbea, expresia celor de față devenea tot mai mohorâtă, semnele dezamăgirii apăreau pe chipurile acelor oameni care erau, totuși, obișnuiți să înfrunte de mulți ani cele mai cumplite primejdii, riscându-și în permanență pielea. Perspectiva de a duce o viață fără speranță, târându-se cine știe cât timp între abjecție și umilință, ajungând în cele din urmă la o moarte îngrozitoare, făcea ca în sufletul lor să-și facă loc gândul sinuciderii, considerat mai ales de soldați ca fiind cel mai onorabil sfârșit.

De parcă Uxal ghicise gândurile care-i frământau, reîncepu să vorbească după câteva clipe de pauză.

— Mâine veți vedea că iadul există, dar nu uitați că există ceva și mai rău: nivelul al treilea, galeriile de la cea mai mare adâncime. Cine ajunge acolo este mai întâi însemnat cu fierul roșu și, după aceea, nu mai vede lumina soarelui. Iese la suprafață din cavernele acelea întunecoase doar atunci când devine cadavru. Unii dintre voi poate că se vor hotărî să-și ia viața: așa se întâmplă de regulă. De obicei, fac asta doi sau trei din zece, dar depinde de ce fel de oameni sunt. Pe voi încă nu vă cunosc, așa că nu mă pot pronunța. I-am văzut pe unii sfărâmându-și țeasta de un bolovan, dându-și drumul de sus într-un puț al minei sau aruncându-se asupra unui târnăcop înțepenit

cu vârful în sus și străpungându-și astfel pieptul. Este o alegere pe care eu o respect și la care eu însumi m-am gândit de multe ori. Dacă, însă, vreți să ascultați sfatul meu, încercați să rezistați cu orice preț. Nu se poate ști niciodată ce ne-ar putea rezerva viitorul. Ca să vă spun drept, i-am văzut pe unii ieșind de aici.

— Câți? întrebă Publius.

— Trei... într-un răstimp de douăzeci de ani.

— Nu sunt prea mulți, constată cu sarcasm Quadratus.

— Depinde cum iei lucrurile, îi replică Uxal.

— Și știi cumva în ce fel au șters-o? întrebă Balbo.

— Habar n-am.

— Prin răscumpărare? întrebă Metellus.

— S-ar putea. Dar nu pot fi sigur de așa ceva.

— Îți mulțumim pentru avertismentele și informațiile pe care ni le-ai dat, dar acum cred că ar fi cazul să ne culcăm. Mâine vom începe lucrul în mină.

— N-ai pentru ce. Ne aflăm cu toții în același necaz. Mi se părea corect să vă spun cum stau lucrurile pe aici. Să nu uit: nu trebuie să aveți încredere în nimeni, nu vorbiți cu persoane pe care nu le cunoașteți. Toți cei de aici sunt spioni. Ca să capete o lingură de supă în plus, sunt gata să vă vândă sau să vă toarne.

— S-ar putea ca și tu să fii un spion, spuse Metellus.

— Nu, nu sunt.

— De ce n-ai fi?

— Pentru că am demnitatea mea. Am păstrat-o pentru că am ținut-o întotdeauna ascunsă. Nu toți oamenii sunt la fel și tocmai de asta nu m-am putut hotărî să-mi iau zilele. Am cunoscut, de altfel, o mulțime de oameni interesanți aici. Mulți au murit, ferice de ei. Alții sunt încă în viață.

— Mulțumim pentru sfaturi. Și acum, dacă nu te superi, cred că ar fi mai bine să dormim.

— Un singur lucru ar mai fi... o întrebare.

— Vorbește.

— A apărut un zvon ciudat în tabără înainte de a veni voi.

— Ah, da?

— Chiar așa, confirmă el. Se spune că printre voi s-ar afla un personaj de o foarte mare importanță.

Metellus nu-i răspunse nimic.

În acest timp, aplecându-se către el, Uxal îi privea pe rând pe toți cei din jur.

— Mă întreb care dintre voi ar putea fi un asemenea om de vază...

Metellus tăcea în continuare. Privirea lui Uxal se opri asupra lui Valerianus.

— Tu ești. Nu am nici o îndoială. Numai tu poți fi... Împăratul romanilor... Ceva de necrezut... Zâmbi cu amărăciune. Soarta omului nu are sens... nu are nici un sens. Tu, cel care stăpâneai peste jumătate din lume ești acum mai puțin important decât moșneagul ăsta știrb care stă în fața ta.

Metellus, aflat lângă el, îl apucă de veșmintele zdrențuite.

— Gata, îți ajunge, moșule. Dacă mai scoți o vorbă, te fac să-ți piară cheful de glume.

Uxal schiță un zâmbet timid.

— Liniștește-te, generale, poți fi sigur că nu eu sunt omul de care trebuie să se teamă împăratul tău. Doar că n-am mai văzut niciodată un împărat în carne și oase. Dacă aș fi murit ieri, n-aș mai fi avut prilejul ăsta. Se ghemui pe culcușul lui de paie, dar continuă să mormăie. Să nu-ți vină să crezi... să nu-ți vină să crezi.

Metellus se culcă și el.

— Încercați să vă odihniți, soldați, trebuie să rămâneți în viață. Cu orice preț: chiar și sinuciderea este o dezertare. Nu uitați asta.

Fură treziți când era încă întuneric și li se desfăcură lanțurile. Un supraveghetor le dădu lopeți și târnăcoape și Metellus observă că, în timp ce fiecare își lua uneltele, soldații de pază erau înșirați în apropierea lor, cu săbiile scoase din teacă. Erau urcați în grupuri de câte cinci pe o platformă suspendată cu frânghii de un scripete și coborâți sub pământ până în locul din care se ramificau galeriile. Fiecăruia i se dădea un opaiț aprins ca să-și facă lumină prin cotloanele strâmte și întunecoase ale minei.

Când noii-veniți se adunară în sectorul care le fusese repartizat, Metellus îi spuse împăratului:

— Caesar, tu nu trebuie să faci eforturi prea mari. Noi suntem unsprezece și putem să scoatem și cantitatea de minereu pe care trebuia s-o scoți tu. Pentru fiecare dintre noi va fi doar un mic efort în plus, dar viața ta este prețioasă, iar datoria noastră este să ți-o apărăm cu orice preț.

Valerianus răspunse calm, dar hotărât:

— Nu. Aici suntem cu toții egali. Iar eu o să-mi fac partea mea de muncă. Nu este drept ca voi să vă sacrificați pentru mine.

Intervenira și ceilalți, întărind spusele lui Metellus.

— Caesar, spuse Quadratus, așa este drept, să-ți cruți forțele pentru ziua în care vei fi răscumpărat. Tu porți răspunderea întregului imperiu, ești părintele tuturor romanilor și trebuie să te întorci cu orice preț în patrie.

— Nu mai sunt nimic, dragii mei. Sunt doar un tovarăș de-al vostru în starea asta nenorocită. Nu vreau să vă dezamăgesc, dar, dacă fiul meu ar fi început tratativele de răscumpărare, în momentul ăsta am fi fost liberi. Mesajele pe care și le schimbă conducătorii între ei se transmit mult mai repede decât caravana care ne-a adus aici. Hai să ne apucăm de treabă. Timpul pe care-l avem la dispoziție abia ajunge ca să ne facem norma zilnică de minereu, așa cum au spus paznicii. Luă imediat un târnăcop și începu să lovească din toate puterile în peretele de stâncă din fața sa. Sfărâmăturile de piatră zburară în toate direcțiile.

Metellus, Quadratus, Balbo și Antoninus își înșfăcară și ei târnăcoapele, începând să sape în tăcere. Ceilalți începură să adune fragmentele de rocă, să le încarce în coșurile pe care le îngrămădiră în galeria principală unde se afla ascensorul de scoatere la suprafață a minereului. Unul dintre supraveghetori însemna numărul coșurilor pentru fiecare minier, apoi dădea un semnal și ascensorul urca scârțâind către lumina zilei.

Pe măsură ce oamenii lucrau, în galerie se isca un praf fin care se așeza pe trupurile lor, transformându-i în niște fantome albe, îi împiedica să respire și le provoca usturimi ale ochilor. Din cauza respirației anevoioase forța brațelor slăbea, iar căldura făcea ca oboseala să fie din ce în ce mai greu de îndurat.

Ziua aceea părea să nu se mai termine și, când Metellus și ai săi ieșiră la suprafață, abia se mai țineau pe picioare. Supa aceea cu miros respingător li se păru delicioasă, iar apa pe care o înghițiră cu lăcomie un adevărat balsam.

— Totul este relativ, spuse pe un ton sentențios Uxal după ce le împărți apa. În condiții normale, chestia asta

ar face pe oricine să-și verse și mațele din el, dar, după o zi infernală ca aceea pe care ați petrecut-o voi, nu mai pare chiar așa de rea, nu?

— Ai dreptate, moșule, răspunse Antoninus, sorbindu-și supa cu ochii închiși.

— Acum, trebuie să fiți atenți: de mâine va trebui să vă apărați gura și nasul cu o cârpă umedă pentru că, altfel, n-o să vă mai puteți trage răsuflarea.

Valerianus se apropie și el de bătrân.

— De ce faci asta pentru noi? Cel care te-a făcut sclav era un roman: ar fi mai normal să ne urăști.

Uxal zâmbi cu toată gura lui știrbă. Se vedea bine că era onorat să vorbească ca de la egal la egal cu împăratul romanilor.

— Stăpânul meu era un ticălos înainte de a fi roman și oameni ca el sunt peste tot. Motivul? Nu-l știu. Poate pentru că arătați și vă purtați ca niște oameni civilizați.

— Și noi avem minele noastre, cu sclavi care lucrează exact la fel cum facem noi acum.

— Sclavi există peste tot și o să existe întotdeauna sub diferite forme, dar când am călătorit în lumea voastră am văzut și temple, piețe, biblioteci, fântâni și apeducte, drumuri ca în nici o altă parte a lumii, terme cu apă caldă și rece... O dată, am fost într-un oraș care se numea Lambaesis, chiar în mijlocul deșertului, adică nu era nimic în jurul lui. Și, totuși, acolo am văzut o bibliotecă plină de cărți, o piață cu funcționari care controlau greutățile vânzătorilor și capacitatea vaselor cu care se măsurau vinul și uleiul și fântâni alimentate cu apă dintr-un apeduct care o aducea de la sute de mile distanță. ...Și, când călătoream, în fiecare seară mă opream într-un loc în care găseam de mâncare, loc de dormit și

un pat curat, iar soldații îi țineau la distanță pe hoți, pe tâlhari și pe ucigași.

Valerianus îl privea și era mișcat până în adâncul sufletului. Călătorul acela umil prin imperiul său își amintea acele aspecte de viață civilizată pe care el căutase să le perfecționeze în toți anii domniei sale.

— Îmi fac plăcere cuvintele tale, îi spuse, chiar dacă nu ai dreptate întru totul. Ai cunoscut lumea persană doar sub înfățișarea acestei cloace mizerabile. Dacă ai fi avut ocazia să vizitezi Persepolis, Pasargade, Babilonul, Sousa, poate că ai vorbi acum despre ele cu același entuziasm.

— Se poate, răspunse Uxal, dar oamenii cunosc și ei ce au ocazia să cunoască. Să știi, însă, că visul meu era să devin cetățean roman. Mă poți crede?

— Te cred, răspunse Valerianus. Mulți alții visează așa ceva. Dar, dacă asta mai poate avea vreo importanță, eu încă mai am puterea de a-ți satisface această dorință. Nimeni nu m-a destituit din funcțiile pe care le aveam așa că, pentru bunăvoința pe care mi-ai arătat-o mie și tovarășilor mei, eu Licinius Valerianus Caesar, te declar cetățean roman.

Uxal privi în jurul său cu niște ochi plini de uimire, după care se uită țintă la împărat.

— Sunt cetățean roman. Nici nu-mi vine să cred. Dacă mi-ar fi spus cineva așa ceva nu l-aș fi crezut nici în ruptul capului. Și ce înseamnă asta?

Sergius Balbo interveni.

— Mă rog, în primul rând, ai dreptul să votezi și să-i alegi pe magistrați, poți transmite moștenirea și dreptul la cetățenie către copiii tăi. În caz de proces, ai dreptul la două trepte de judecată, în cazul condamnării la

pedeapsa capitală ai dreptul la o moarte rapidă prin decapitare...

— Mmm... toate astea sunt niște avantaje de care mă tem că nu mă voi putea bucura, dar, oricum, sunt mulțumit că le am. Îți mulțumesc, împărate.

Valerianus zâmbi și se duse să-și ia din găleată porția de mâncare.

Quadratus se apropie de Uxal.

— Spune-mi ceva, moșule, acum că suntem concetățeni: nu s-a gândit nimeni să folosească uneltele de muncă pentru a-i ucide pe supraveghetori și pe paznici?

— Îmi închipui că da, răspunse Uxal. Dar nimeni nu a încercat vreodată, cel puțin de când sunt eu aici.

— Dar de ce, dacă pot să te întreb așa ceva?

— Pentru că, după ce petrece o lună în mina asta, omul abia mai are putere să se târască seara afară din gaura aia și să ajungă cu chiu cu vai la culcușul lui de paie împuțite. Îți închipui că nu-și mai poate permite să se lupte cu niște bărbați bine hrăniți, înarmați până în dinți și de zece ori mai numeroși.

— Înțeleg, mormăi Quadratus.

— Bine. Culcați-vă acum pentru că, peste puțin timp, va veni supraveghetorul să ne pună lanțurile.

Se auzi scrâșnetul zăvoarelor și Uxal le făcu semn tuturor să tacă și să se întindă pe jos. Supraveghetorul intră și trecu lanțul prin belciugele pe care fiecare le purta la gleznă, cu excepția lui Uxal, apoi încuie lanțul cu un lacăt și plecă, zăvorând ușa în urma lui.

— Pe tine nu te-a legat de data asta. De ce? întrebă Antoninus.

— Câteodată o fac, alteori nu, îi răspunse Uxal. Oricum, ei știu că n-aș încerca să fug. Paznicii își dau

seama întotdeauna când un prizonier s-a resemnat cu soarta sa. Și, de altfel, unde ați vrea să mă duc? N-aș face nici măcar o jumătate de milă că m-ar înhăța și n-am nici un chef să-mi sfârșesc zilele înfipt într-un par.

După o vreme, toți dormeau sau așa părea, dar Metellus nu putu închide ochii mult timp, gândindu-se la Clelia și la fiul său, Titus, care îi lipseau pe zi ce trecea tot mai mult. Nu se mai aflase niciodată într-o situație atât de disperată și pentru prima oară în viață se gândi cât de mult poate tulbura destinul viața unui om. Își aminti că, în dimineața aceea în care plecase din cetate împreună cu împăratul pentru a merge la întâlnirea cu Shapur, avea o vagă presimțire a pericolului, dar nu-și închipuia cât de brutal se putea schimba viața sa, sfârșindu-și viața în fundul unei mine, într-o văgăună întunecoasă în care nimeni nu mai avea cum să ajungă la el.

Și totuși, în ciuda deznădejdii profunde care-l cuprinsese, încerca să gândească: așa cum soarta provocase o asemenea schimbare totală a existenței sale, tot astfel, din alte motive pe care nu le putea ști acum, cursul evenimentelor s-ar fi putut schimba iarăși. Important era să rămână în viață și să apere viața împăratului.

Își ridică privirile în tavan și reuși să vadă printr-o crăpătură dintre scânduri o stea. Strălucea cu o lumină puternică și tremurătoare și comandantul încercă să ghicească din ce constelație făcea ea parte. Se străduia să-și țină mintea ocupată în permanență, să nu se lase doborât de disperare. Încerca să-și imagineze orice posibilă cale de evadare, în ciuda celor auzite de la Uxal.

Dușmanii îi răpiseră libertatea, însă nu-i puteau lua nici inteligența, nici voința, nici capacitatea de a croi planuri. Acestea erau resurse încă intacte pe care starea în care se aflau cu toții le făcea și mai utile. Erau arme încă puternice pe care trebuia să le țină ascunse de temnicerii săi pentru a le pune cât mai bine în valoare îndată ce ar fi apărut o ocazie favorabilă.

Fusese instruit timp de mulți ani ca să lupte, să reziste la oboseală, la durere și la privațiuni de tot felul, dar încercările prin care trecea acum erau mai dure decât cea mai cumplită bătălie, cel mai extenuant marș, cea mai dureroasă dintre răni. Se rugă în gând la strămoși ca să-l ajute în acea lume a decăderii, apoi fu doborât de oboseală și, sleit de puteri, se cufundă într-un somn agitat: nici veghe nici somn, nici viață nici moarte.

5

Trecură lunile, un șir de zile care erau toate la fel, cu trudă supraomenească, privațiuni și umilințe. Trecură și anotimpuri. Toamna, iarna, soarele care cobora din ce în ce mai jos deasupra orizontului, după care începea din nou să urce și barăcile care deveniră mai întâi ca de gheață și apoi calde și în cele din urmă încinse de arșiță sau și una și alta după cum era zi sau noapte. Și apoi, iarăși soarele cobora mult deasupra orizontului și praful stârnit de furtuni se strecura prin cea mai îngustă crăpătură și totul se acoperea de aceeași culoare cenușie: și oamenii și toate lucrurile din jur.

Primul care muri fu Emilius, un creștin, într-o noapte de la sfârșitul toamnei. Căzuse răpus nu atât de oboseala, cât de captivitatea fără speranță, de întunericul și de loviturile primite, de pedepsele la care îl supunea unul dintre supraveghetori care cășunase asupra lui fără să fi avut vreun motiv anume. Și, de fapt, nu rezistase umilinței. Nu mai mânca nimic și se stingea văzând cu ochii.

Zeul său iudeu nu fusese în stare să-l elibereze și nici nu-i putuse salva viața. Pentru Metellus și pentru ceilalți era ceva normal să fie încredințați că zeilor nu le pasă

de ceea ce li se întâmplă oamenilor. Dar, pentru Emilius, nu era așa. El gândea că zeul lui îl iubea, că, în urmă cu două-trei sute de ani, în vremea lui Pilat din Pont, alesese suferința pentru a răscumpăra păcatele întregii omeniri. Se gândea că, dincolo de moarte, ar exista o altă viață în care zeul său l-ar fi consolat pe deplin. Măcar de-ar fi așa, se gândea Metellus, în timp ce-i închidea ochii camaradului său pe culcușul din baracă.

— Dormi, soldat, îi spuse, pentru tine, suferința s-a încheiat. Și oriunde vei ajunge, ia cu tine și acea părticică din sufletul nostru care a fost întotdeauna a ta.

Se întoarse apoi către Uxal.

— Aș vrea să te rog ceva.

— Nu prea sunt în stare să fac mare lucru, dar spune-mi despre ce este vorba.

— Vrei să-l întrebi pe șeful supraveghetorilor dacă putem să-l îngropăm pe camaradul nostru? După câte știu eu, creștinii își doresc să fie înmormântați.

— Uită asta. Persanii cred că morții spurcă pământul care, pentru ei, este sfânt. De aceea îi urcă în vârful unor turnuri cum este acela care se vede acolo, pe deal. Ei le numesc „turnurile tăcerii". Corpurile sunt devorate de vulturi și oasele sunt măcinate în timp de soare, de ger, de ploaie și de zăpadă. Poate că au dreptate. Mie mi se pare un lucru mai bun decât să vâri trupurile celor morți în pământ. Prin urmare, nu aveți de ales. Aruncați-l în prăpastia aceea laolaltă cu ceilalți. Pentru el, n-o să fie o diferență prea mare.

— Sigur că este o diferență, răspunse Metellus. Sigur că este. Nici unul dintre soldații mei n-a murit fără să aibă parte de onorul militar al întregii trupe.

— Roman încăpățânat ce ești, îl mustră Uxal, nu vezi în ce hal suntem? Îți dai seama cum arăți? Tare aș vrea

să am o oglindă și să ți-o dau ca să te poți vedea. Pari o epavă umană, un...

— N-am nevoie de oglinzi, îi răspunse Metellus, eu mă pot vedea în ochii oamenilor mei, în înfățișarea lor, mă văd în umilința inadmisibilă a împăratului meu. Pregăti o targă rudimentară din doi pari de acacia între care împleti niște curmeie de viță sălbatică, după care le făcu semn oamenilor săi să pună pe ea corpul lui Emilius.

Când, însă, vrură să-l scoată din baracă, Uxal îi opri.

— Așteptați, să vă ia naiba! Vreți să vă ucidă ăia? Lăsați-mă, cel puțin, să-l anunț pe supraveghetor că vreți să-l duceți pe tovarășul vostru la prăpastia aceea.

Metellus le dădu ordin oamenilor să stea pe loc.

Uxal se întoarse după câteva clipe.

— S-a făcut, dar numai când se face seară. Nu mergeți în șir, stați de-a valma. Nu lăsați să se vadă nici o urmă de disciplină, iar corpul să vă fie încovoiat în față, nu cu spatele drept. Și pe șeful tău lasă-l aici. Este mai bine ca el să nu vină cu voi.

— Bine, spuse Metellus, înțelegându-se din priviri cu Valerianus.

Așteptară ca soarele să coboare dincolo de linia orizontului și ieșiră cu trupul camaradului lor. Traversară tabăra sub privirile distrate ale paznicilor care mâncau, dar, îndată ce ieșiră din raza lor vizuală, Metellus le ordonă soldaților să ridice targa cu corpul lui Emilius și s-o poarte pe umeri, iar celorlalți să meargă în șir câte doi în urma acelui catafalc improvizat. Ajunși la marginea prăpăstiei, îl lăsară pe pământ.

— Știe careva rugăciunile pe care le spun creștinii? întrebă Metellus.

— Eu, răspunse Severus.

— Ești creștin și tu?

— Nu. Dar am fost cândva.

— Atunci, spune tu rugăciunea. Noi o să ascultăm.

Severus își plecă fruntea și începu să spună, cu glas sugrumat, rugăciunea de căpătâi a creștinilor: „*Pater noster, qui es in coelis, sanctificetur nomen tuum...*".

Când soldatul termină, Metellus se rugă și el:

— „Zeu al creștinilor, primește-l la tine pe acest brav soldat al meu, însenineză-i cu lumina ta vederea, pentru că bezna l-a făcut să moară și bezna îl va păstra în moarte, în vecii vecilor".

Privi în jur, asigurându-se că nu-l vedea nimeni, apoi luă de pe jos un pumn de nisip și-l presără pe cadavrul lui Emilius, îngropându-l după datina creștinească. „*Sit tibi terra levis, Aemili...*" murmură el și în aceeași clipă văzu ca într-o străfulgerare cum, din mâna sa, țărâna curgea pe chipul ca de ceară al Cleliei și nu-și mai putu stăpâni lacrimile. Sosise momentul despărțirii: le făcu un semn oamenilor și aceștia înclinară targa către buza prăpastiei făcând să alunece în gol cadavrul romanului. Îl văzură lovindu-se ca o păpușă dezarticulată de ieșiturile peretelui stâncos și în cele din urmă se izbi de fundul văgăunii cu o bufnitură surdă.

Se priviră unii pe alții și fiecare putu citi în ochii congestionați de oboseală ai celorlalți aceeași întrebare: cui îi va veni rândul să zboare data viitoare în prăpastia aceea?

Pe când se întorceau tăcuți în tabără, Metellus se apropie de Severus. Soldatul avea treizeci și cinci de ani și servea de cincisprezece în legiune, în fiecare an primind mențiunea de onoare.

— Chiar ai fost creștin? îl întrebă.

— Da. Așa este.

— Și cum de nu mai ești?

— Am impresia că acești creștini ne vor schimba atât de mult încât nu vom mai fi capabili să ne apărăm și să luptăm.

— Și, după tine, un creștin nu poate fi în același timp și un bun luptător?

— În teorie, da. În realitate, nu. Cred că fiecare dintre noi ar vrea să renunțe la cariera armelor, dar cine va face primul acest pas? Cine devine oaie, îl mănâncă lupul, așa se spune prin locurile din care sunt eu.

— Tot așa se spune și pe la mine, recunoscu Metellus.

— În plus, un creștin nu are voie să se gândească la răzbunare. Este obligat să-și ierte dușmanii. Îți dai seama? Ce crezi că mă mai ține în viață, comandante? Țin în mine ceas de ceas toată suferința asta și sper că într-o bună zi o să pot avea în mână măcar pentru câteva clipe vreun temnicer din ăștia care mă păzesc acum.

— Este foarte bine așa, soldat. Orice lucru care te ține în viață este bun. Ține cu dinții de viața ta. Clipa aia o să vină dacă vom fi suficient de tari, suficient de îndrăzneți, suficienți de răbdători. Noi, romanii, avem în noi o forță pentru care toată lumea ne invidiază, forța care ne-a permis să înfrângem toate popoarele cu care am venit în contact. Se numește *virtus*. Doar atunci când uităm de ea putem fi înfrânți.

Își continuară drumul și puteau vedea acum tabăra. Patrulele călări din schimbul de noapte se aflau deja în șa, controlând deja împrejurimile.

Severus se opri o clipă.

— Comandante.

— Da, ce este?

— Putem scăpa de aici?

— A trecut mai mult de un an de când ne aflăm aici și cei mai mulți dintre noi am rămas în viață. Mi se pare că este un lucru extraordinar. Eu cred... da... cred că putem reuși.

— Vrei să spui că vor plăti răscumpărarea pentru noi?

Metellus îl privi drept în ochi.

— Mă tem că nu, soldat. Mă tem că a trecut deja prea mult timp. Dacă ai noștri ar fi făcut așa ceva, acum am fi fost liberi. Va trebui să ne bazăm de acum înainte doar pe noi înșine.

Între timp, se apropiaseră și ceilalți.

— Vrei să spui că ai pus ceva la cale, comandante?

Metellus stătea la îndoială dacă să-și mintă oamenii, care aveau în el o încredere oarbă, dar spuse, totuși, cu o voce hotărâtă:

— Da, am un plan.

Când ajunseră la baracă, auziră încă de afară un horcăit. Împăratul zăcea pe culcușul lui, scuturat de frisoane puternice și respirând cu greutate.

— Martian, strigă Metellus.

Martian se apropie și îngenunche lângă împărat. Nu era medic, dar mulți ani fusese infirmier de campanie. Atinse fruntea împăratului.

— Arde.

— Se vede, recunoscu Metellus, îngrijorat.

— De vină este schimbarea de temperatură. Ziua este o căldură înăbușitoare, noaptea este frig. Ieșim scăldați în sudoare din mină și, când ajungem pe platou, vântul parcă te taie în două.

— Ce putem face?

— Ne-ar trebui niște pături de lână, ceva cald de băut, poate o baie de aburi.

Valerianus deschise ochii.

— Nu vă faceți griji pentru mine. Moartea ar fi pentru mine ca o eliberare. Nu faceți nimic ca să-mi salvați viața, mi-ați prelungi doar agonia.

— Din păcate, Caesar, nu putem face chiar nimic, răspunse Metellus, dar, dacă am putea, am face orice pentru că noi credem cu tărie în soarta ta.

Martian îi șterse bolnavului sudoarea de pe frunte, îi dădu să bea câteva picături de apă, își lipi urechea de pieptul lui și-i ascultă câteva clipe respirația șuierătoare.

— Încearcă să dormi, Caesar, îi spuse. Apoi, se întoarse către ceilalți. Dacă fiecare dintre voi mi-ați da câte o mână de paie din culcușul vostru, aș vrea să-l acopăr ca să stea la căldură.

Începură cu toții să strângă paiele ca să acopere trupul împăratului, dar Uxal le făcu semn să se oprească. Privi afară printr-o crăpătură a ușii.

— Peste puțin timp o să vină să ne pună lanțul. Dacă de data asta nu mă leagă și pe mine, poate că aș reuși să găsesc o pătură. Este foarte periculos, dar am să încerc.

Afară se pornise un vânt rece care șuiera prin spațiile goale rămase între scândurile pereților și oamenii încercară să-și strângă mai bine zdrențele pe lângă corp ca să se apere cumva de frig.

Supraveghetorul apăru după puțin timp și trecu lanțul prin inelele de la gleznele prizonierilor, dar pe Uxal îl lăsă liber. Bătrânul era considerat de-acum un fel de ajutor al paznicilor și se bucura de o oarecare libertate de mișcare. Când supraveghetorul ieși din baracă, Uxal mai aștepță puțin ca să se întunece, după care se strecură și el afară. Se întoarse după o vreme cu o blană de oaie.

— Uite, spuse el. Asta o să-i țină destul de cald.

— Îți mulțumesc, îi spuse Metellus. N-o să uit asta.

Vântul bătea acum și mai tare și oamenii se înghesuiră unul într-altul, făcându-și lanțurile să zornăie, ca să se încălzească unul de la altul.

Metellus era cel mai aproape de împărat și din când în când îi trecea o mână peste frunte. Îl simțea tremurând și clănțănind din dinți sub pielea de oaie și în sinea sa suferea cumplit, simțind că nu are nici o putere ca să-i aline suferința.

— Anul ăsta se pare că vom avea o iarnă foarte grea, îi spuse lui Uxal. Am putea să ne adăpostim cumva de frig?

— Câteodată se mai dau pături sau blăni de oaie, dar în cazul vostru n-aș putea să-ți spun ce o să facă. Nu știu ce instrucțiuni au primit în privința voastră.

— Vrei să spui că s-ar putea să ne lase să murim de frig în cocioaba asta?

Uxal oftă.

— S-ar putea să fie și așa.

Metellus se gândi la casa lui de departe, la nopțile în care dormea alături de Clelia, se gândi la căldura trupului și la parfumul părului ei; își aminti cum se ducea să tragă păturile peste fiul său care dormea, agitat ca toți copiii, în camera de alături, în paza micii amulete de aur, care atârna pe perete și inima i se strânse de durere. Simți că începeau să-l lase puterile, că descurajarea ar fi putut pune stăpânire pe toată ființa lui, răpindu-i energia de a lupta și a continua să reziste.

Tresări când auzi vocea lui Severus.

— Comandante, ai spus că te-ai gândit la un plan. Așa este? O să ne scoți din văgăuna asta?

— Lasă-l în pace, spuse Balbo. Împăratul nu se simte bine deloc.

— Acum trebuie să încercăm să-l îngrijim, răspunse Metellus. Poate că Uxal o să poată căpăta niște condiții mai bune pentru el. Dar, când o să fie cazul... da, o să vă scot de aici.

— Ne-ai promis, spuse Rufus.

— Da, îi răspunse Metellus. Da, am promis. Dar acum trebuie să avem grijă de împărat. Nu plecăm nicăieri fără el.

Tăcură cu toții pentru că ultimele cuvinte ale comandantului lor le contraziceau pe cele pe care el le rostise la început și făceau inutilă sau irealizabilă promisiunea. Cum ar fi putut fugi ducând cu ei un om ajuns într-o asemenea stare?

Chinuit de febră, Valerianus delira spunând vorbe fără nici o legătură între ele; uneori, cădea într-o stare de inconștiență. Respirația era din ce în ce mai scurtă și șuierătoare, transformându-se treptat într-un horcăit vecin cu agonia.

La revărsatul zorilor, Metellus îi spuse lui Uxal:

— Omul ăsta nu mai este în stare să lucreze. Nici nu se mai poate ține pe picioare.

— Știu, răspunse bătrânul.

— Crezi că l-am putea lăsa să se odihnească?

— Pe mine mă întrebi? N-am mai avut niciodată o asemenea situație.

— Ajută-mă. Vorbește cu șeful supraveghetorilor.

— Am să încerc. Dar nu avem nimic să-i dăm în schimb. Doar îi cerem ceva. De ce ar trebui să ne asculte?

— Nu știu de ce, fir-ar să fie! Tu încearcă oricum, bine? Du-te și încearcă, luate-ar...

Uxal bombăni ceva, apoi spuse:

— N-are rost să țipi la mine. Nu rezolvi nimic. Trag nădejde doar să-mi vină vreo idee înainte ca ticălosul ăla să intre și să descuie lacătul. Se ridică, se apropie de împărat și-l privi destul de mult timp: era pământiu la față, cu cearcăne mari, vinete și adânci, corpul plin de vânătăi, părul murdar și năclăit de praf și de sudoare. Oftă din greu.

În clipa aceea, ușa se deschise scârțâind prelung și apăru supraveghetorul. Strigă ceva pe limba lui și descuie lacătul, începând să tragă lanțul din belciuge. Uxal bodogăni ceva în persană și celălalt îi răspunse doar ridicând din umeri. Uxal continuă să-i spună ceva, pe un ton calm, aproape indiferent, ca și cum i-ar fi explicat ceva fără legătură cu situația lor.

Omul răspunse cu un fel de mârâit, apoi se întoarse către Valerianus și-l privi pieziș, după care se întoarse din nou spre Uxal spunându-i doar câteva cuvinte.

Metellus îl privi pe bătrân cu o expresie întrebătoare și acesta dădu afirmativ din cap.

În scurt timp ajunseră la intrarea în mină. Valerianus rămăsese în baracă, întins pe patul lui de paie.

— Ce i-ai spus? întrebă Metellus.

— I-am spus că, dacă l-ar fi obligat pe Valerianus să intre în mină, ar fi fost răspunzător pentru moartea lui și că spiritul unui împărat mort devine foarte răzbunător și periculos. Că i-ar fi pregătit cea mai cumplită moarte pentru un persan: să fie îngropat de viu într-o surpare din mină.

— Și el te-a crezut?

— Poate că nu. Dar de ce ar fi riscat? În fond, nu-l costă nimic și eu i-am garantat că până deseară se va scoate aceeași cantitate de minereu.

— Îți rămân recunoscător. Sper că într-o zi am să pot face și eu ceva cum ai făcut și tu pentru noi.

— N-am făcut mare lucru, dar îmi place ideea de a face un serviciu unui împărat. De așa ceva nu ai parte în fiecare zi.

— Nu, sigur că nu, îi răspunse Metellus.

Balbo și Quadratus organizară munca în așa fel încât, seara, cantitatea de minereu să fie ca pentru echipa completă și calitatea să fie dintre cele mai bune. Lucrară fără să se oprească pentru a nu avea probleme atunci când se măsura cantitatea de minereu extrasă și astfel să se poată întoarce fără întârziere în barăci. Metellus se gândea tot timpul la împăratul care zăcea singur și chinuit de febră în cocioaba aceea dărăpănată. Și se mai gândea și la fiul său. Încerca să-și închipuie unde era, cum era îmbrăcat, pe cine avea lângă el. Se întreba dacă și băiatul se gândea la el sau dacă îl credea deja mort. Și în special gândul acesta din urmă îi provoca o suferință atroce.

Ceasurile cele mai grele erau ultimele, mușchii copleșiți de oboseală și de cârcei aproape că nu mai răspundeau la comenzi și fiecare mișcare însemna un efort imens.

Când sosi clipa ieșirii la suprafață, Metellus și camarazii săi rămaseră să asiste la măsurarea minereului și se văzu că scoseseră mult mai mult decât li se cerea, iar calitatea era peste așteptări. Nimeni nu-i opri să se întoarcă imediat în barăci și, mai mult, din modul în care vorbeau, Uxal înțelese că șefii minei erau foarte mulțumiți de munca prizonierilor. Începu să creadă că prietenii săi aveau astfel o șansă de a supraviețui.

— Așa s-a întâmplat sau ai plănuit chiar tu un asemenea rezultat? îl întrebă el pe Metellus.

— Ce vrei să spui?

— Doar nu vrei să cred că v-ați străduit atâta doar ca să le faceți pe plac paznicilor voștri.

— Nici vorbă. Încerc să le demonstrez că este mai bine să ne țină în viață pentru că le putem aduce un profit mai mare decât ceilalți.

— Este o idee simplă, dar utilă. Într-adevăr, acesta ar fi singurul motiv pentru care ar trebui să vă țină în viață. Mă întreb, totuși, cât timp o să reușiți să munciți într-un asemenea ritm.

— Poate că o să le dea prin gând să ne hrănească mai bine.

— Nici să nu te gândești la așa ceva, îi răspunse Uxal.

Cu toate acestea, bătrânul se înșela: în seara aceea zeama păru să fie mai bună și porțiile mai mari. Și, pe lângă supă, mai primiră pentru prima dată de când erau acolo un coltuc de pâine.

Metellus încercă să-l facă pe Valerianus să înghită ceva, dar nu reuși cu nici un chip. Starea în care se afla împăratul devenise tot mai proastă în ultimele zile. Era ud leoarcă de sudoare din cauza efortului uriaș pe care-l făcea ca să respire; inima îi bătea nebunește și întregul său organism părea peste măsură de vlăguit.

Metellus se sfătui în șoaptă cu Martian.

— Ce părere ai?

Martian clătină din cap cu îndoială.

— S-ar putea s-o mai ducă așa câteva zile, s-ar putea să nu apuce dimineața.

Uxal le întrerupse discuția.

— Știți ceva? Mi-a venit așa, dintr-o dată, o idee năstrușnică.

— Despre ce vorbești? vru să afle Metellus.

— Știi cum arată văgăuna aceea în care aruncăm morții?

— Ei, abia am apucat s-o văd.

— N-are importanță. Crăpătura aceea din stâncă ar trebui să fie albia unui pârâu care aproape tot anul este secat. Nu știu de unde vine, cred că dinspre munți. Așa se face că, atunci când plouă la munte sau când, pe la sfârșitul iernii, se topesc zăpezile, pe acolo să vină apa mare. Timp de numai câteva zile, câteodată doar pentru câteva ceasuri, văgăuna aceea uscată se transformă într-un torent tulbure și iute, care vâjâie și fierbe plin de spume printre bolovani și printre pereții de stâncă. Puhoiul acesta duce la vale totul. Când apele se retrag, albia rămâne curată: nu mai este nici urmă de hoituri putrezite, de oase și de hârci care să-ți râdă în față cu fălcile căscate.

— Nu înțeleg unde vrei să ajungi cu toate astea, îl întrerupse Quadratus, nedumerit.

— Nicăieri, îl liniști Uxal. Doar că, odată, pe când mă aflam în mină, mi s-a întâmplat ceva ciudat și mă întrebam dacă nu cumva...

— Pe toți zeii! îl întrerupse Metellus. Împăratului îi este rău!

Horcăitul lui Valerianus era acum un semn al agoniei. Pieptul descărnat se zbătea fără încetare, lăsând să se vadă prin piele coastele și sternul.

Metellus se apropie de el atât cât îl lăsa lungimea lanțului și-și dădu seama că încerca să-i spună ceva.

— Sunt aici, Caesar, spuse el și apucă mâna muribundului.

— Trebuie să te întorci acolo, Marcus Metellus... trebuie să te întorci...

— Numai împreună cu tine, Caesar.

— Nu, s-a terminat, știi și tu asta. Fiul meu m-a părăsit...

— Nu spune asta... n-avem de unde să știm... și nu te lăsa doborât, trebuie să te străduiești să te faci bine, noi suntem aici și o să te ajutăm.

— Nu mai pot răsufla, fiul meu...

Metellus tresări auzind că împăratul i se adresa astfel; niciodată în atâția ani de când se cunoșteau nu-l mai auzise spunându-i așa. Își dădu seama că avea să audă niște cuvinte pline de adevăruri, la care nu mai putea răspunde cu încurajări venite din milă.

— Ascultă-mă bine... începu Valerianus. Gallienus nu are forța de a domni singur. Se va lăsa influențat de creștini, nu-i va putea comanda pe șefii cei mari ai armatei... Trebuie să te întorci acolo și să salvezi imperiul de la destrămare. Promite-mi că ai să faci asta... promite-i unui om care nu mai are mult de trăit.

— Îți promit. Voi face tot posibilul ca să-ți îndeplinesc această dorință.

— Aruncă-mi trupul în prăpastia aceea și nu te mai gândi la nimic altceva. O să mă spele ploaia și o să mă usuce vântul... Lacrimile îi curgeau pe obrajii brăzdați de suferință. Este vina mea, mai spuse el cu ultimele puteri. Ar fi trebuit să știu totul despre fiul meu. Dar sufletul unui tată poate fi orb uneori.

— Nu te mai frământa, Caesar. Suferințele tale se apropie de sfârșit. Strămoșii sunt gata să te primească în lumea lor. Curăță-ți mintea de gânduri chinuitoare, întărește-ți spiritul. Ești pe cale să devii un zeu și în cinstea ta noi vom aduce ofrande în patrie, sub cerul Italiei. Îți jur eu asta.

Timp de o clipă se mai auzi doar foșnetul vântului prin crăpăturile pereților, apoi și vântul păru să se oprească. În tăcerea aceea care părea nefirească, se auzi glasul lui Marcus Metellus Aquila:

— Împăratul a murit.

6

Înainte de revărsatul zorilor, Uxal ieși din baracă și se duse la comandantul temnicerilor.

— Împăratul lor a murit.

— Când?

— Astă-noapte.

— Ce-a avut?

— Era sleit de puteri. Ce altceva putea să aibă? Acum, oamenii lui vor să-l ducă la prăpastia aceea, dacă nu aveți nimic împotrivă.

— N-au decât. Dar nu uita să le spui care sunt regulile.

— Le știu ei foarte bine. Nu sunt proști deloc. Trimite chiar acum pe cineva care să descuie lacătul. Vor să fie înapoi la ora când trebuie să înceapă lucrul. Acum trebuie să producă și pentru cei doi care nu mai sunt.

— Văd că până acum s-au descurcat foarte bine.

— Știi cum au reușit asta? Se organizează extraordinar de bine. Au creat un sistem în care se muncește după priceperea și puterile fiecăruia. În felul acesta nu sunt nici timpi morți și nici locuri în care munca să fie mai grea. Dacă toată mina asta ar fi organizată astfel, producția ar fi dublă.

— Interesant. Poate că o să stau cândva de vorbă despre asta cu romanul acela care este șeful lor.

— Dacă vrei, ți-l aduc aici chiar deseară.

— Îți spun eu când am chef să vorbesc cu el.

— Cum crezi, înălțimea ta.

— Gata, șterge-o acum de aici, nenorocitule!

Uxal se întoarse la baracă împreună cu supraveghetorul care descuie lacătul și-i eliberă pe prizonieri.

Metellus și ceilalți luară targa pe care o mai folosiseră și pentru Emilius, punând pe ea trupul neînsuflețit al lui Valerianus. Pe cerul întunecat al nopții străluceau încă stelele și doar o geană de lumină trandafirie se vedea către răsărit pe deasupra lanțului de munți. Porniră în tăcere pe cărarea plină de praf spre prăpastia care servea drept cimitir, avându-l în frunte pe Uxal care le lumina drumul cu un felinar. Începuse să bată un vânt rece și pătrunzător, ducând cu el tufe uscate de busuioc sălbatic în căutarea unor locuri mai prielnice pentru a-și scutura semințele.

De la o vreme, poteca începu să coboare către marginea văgăunii și în spatele micului grup baraca nu se mai văzu. Atunci, Metellus le ordonă oamenilor săi să ridice pe umeri targa și să meargă în pas cadențat, ca și cum ar fi fost încă îmbrăcați în uniforma roșie a legiunii și ar fi avut în fruntea formației acvila imperială.

Ajunși pe marginea prăpastiei, Metellus ordonă să fie lăsat jos corpul împăratului și le făcu un semn lui Balbo, Quadratus și Publius să-l ajute să smulgă din pământ câteva tulpini uscate de tamarix din care clădiră un rug. Veniră să-i ajute și ceilalți soldați, în timp ce Uxal încerca în zadar să-i oprească.

— Sunteți nebuni, ce vreți să faceți?

— Nu te speria, moșule. N-o să-și dea seama nimeni. Vântul bate din ce în ce mai tare și vine dinspre nord. O să ducă în partea cealaltă fumul și mirosurile.

— Dar de ce faceți asta? Ce rost are să vă puneți viața în primejdie?

— Împăratul romanilor trebuie să aibă parte de ceremonia funerară care i se cuvine pentru că altfel nu va putea fi primit printre zei. Cenușa lui trebuie să fie adunată într-o urnă.

— Dar cenușa rămâne doar o simplă pulbere! strigă la ei Uxal. Sunteți nebuni... nebuni de legat... Cum puteți crede în astfel de tâmpenii?

— Ai să vezi imediat, îi răspunse Metellus.

Grămada de lemne fusese ridicată și frunze uscate fuseseră împinse printre lemne astfel încât focul să se aprindă mai repede. Era, așa cum se obișnuia pentru ritualul funebru, un fel de crematoriu primitiv.

— Dă-mi felinarul, îi spuse Metellus bătrânului.

— Nici nu mă gândesc.

— Mi-l dai sau te arunc imediat în prăpastie.

— Chiar ai fi în stare să faci așa ceva? întrebă uimit Uxal.

— Fără să stau nici o clipă la îndoială. Felinarul... repetă amenințător romanul întinzând mâna.

Uxal îi dădu felinarul, clătinând din cap neîncrezător.

Metellus scoase dopul felinarului și vărsă peste frunzele uscate uleiul dinăuntru, apoi apropie de ele fitilul aprins. Focul cuprinse în scurt timp grămada de lemne, întețit de vântul care sufla dinspre întinderea podișului.

— Soldați, ordonă Metellus, aliniați-vă!

Cei doi centurioni își aliniară oamenii pe două rânduri, de-o parte și de alta a rugului.

Metellus rosti formula obișnuită, pronunțând apăsat fiecare cuvânt.

— În onoarea lui Licinius Valerianus Augustus, împăratul romanilor!

Soldații ridicară mâinile ca și cum ar fi avut în pumni lăncile obișnuite ale legionarilor și strigară într-un glas:

— Onoare!

Nedumerit, Uxal clătina din cap. Nu-și putea crede ochilor. Tocmai când lucrurile păreau să se mai aranjeze, tocmai când iscusința sa de a negocia era pe cale să dea roade și poate avea să obțină chiar unele avantaje pentru micul grup al romanilor, tocmai atunci acea ceremonie absurdă și inutilă putea strica totul.

— Eu am plecat, spuse el. Nu vreau să fiu amestecat în nebunia asta. Habar n-aveți ce poate ieși de aici dacă află ăia.

— Poți pleca, îi răspunse Metellus. Noi mai rămânem un pic aici. O să venim și noi peste puțin timp.

Uxal plecă și când ajunse în tabără încercă să intre pe furiș în baracă, dar unul dintre supraveghetori îl observă.

— Unde sunt ceilalți? îl întrebă persanul.

— Ceilalți? Vin și ei imediat. Au mai rămas să se roage și să stea puțin de veghe. Știi doar că romanii au mai multe religii și fiecare trebuie să-și respecte obiceiurile. Vin din urmă.

Soarele se ivise de-acum peste crestele munților și vântul își schimbă direcția, aducând în tabără mirosul de carne arsă.

— Dar asta este... se alarmă supraveghetorul.

— Vine dinspre focul de la corpul de gardă. E cam frig în dimineața asta, spuse Uxal, încercând să-i distragă atenția. Dar persanul îl îmbrânci făcându-l să se ros-

togolească pe pământ, după care porni în goană către prăpastie. Uxal se ridică imediat de pe jos și strigă în urma lui.

— Unde te duci? Nu-i nimic acolo. N-are rost să te duci.

Când supraveghetorul ajunse pe marginea prăpastiei, focul scăzuse din intensitate și mai rămăsese doar o grămadă de jăratic.

— Ce faceți aici? întrebă paznicul.

— V-a întrebat ce faceți aici? traduse Uxal care îl ajunsese din urmă, gâfâind cu răsuflarea întretăiată.

— Ne încălzeam puțin, răspunse Metellus. Venim și noi imediat.

Persanul privi de jur împrejur și înțelese după expresia de pe fețele romanilor că aveau ceva de ascuns. Scormoni cu vârful sabiei prin grămada de cărbuni încă aprinși, dând peste un petic de stofă pe jumătate ars care învelea o mână de om.

— Ați ars aici hoitul ăla! exclamă el. Ați profanat focul, blestematilor! Apoi, porni în goană către tabără strigând din răsputeri. Săriți! Săriți! S-a întâmplat o nelegiuire!

Metellus îl ajunse din câțiva pași și-i sări în spinare, încercând să-l reducă la tăcere și se rostogoli pe pământ luptându-se cu el până pe marginea prăpastiei.

— Nu! Ce vrei să faci? strigă Uxal, dar, în acest timp, ceilalți supraveghetori, auzind strigătele tovarășului lor, veniră în goană și înconjurară micul grup al romanilor. Nu mai era nimic de făcut. Metellus îi dădu drumul adversarului său și se ridică în picioare, respirând din greu.

— El n-are nici o vină, spuse el arătând înspre Uxal. Noi am făcut totul.

— Spune că eu n-am fost amestecat în asta, traduse bătrânul.

Fură imediat luați de acolo și, cu lanțuri la mâini și la picioare, fură târâți până în mijlocul taberei.

— Ce-ați făcut? continua să-i mustre Uxal. V-am prevenit, v-am spus să nu faceți așa ceva. Acum nimeni și nimic nu vă mai poate salva.

— Ia mai tacă-ți fleanca, moșule, îl repezi Quadratus. Dacă este să murim, o să murim și scăpăm o dată de toată porcăria asta.

— Habar n-ai ce spui, îi răspunse Uxal, habar n-ai.

În sinea sa era îngrozit la gândul torturilor pe care aveau să le îndure.

Șeful supraveghetorilor veni mai în față și îi privi atent, unul câte unul, pe prizonierii aflați acum în lanțuri. Când ajunse în dreptul lui Metellus, îl privi preț de câteva clipe drept în ochi, după care păru că vrea să treacă mai departe. Dar, pe neașteptate, se întoarse și-l lovi puternic cu bâta în stomac, făcându-l pe roman să se încovoaie de durere. Înainte ca prizonierul să-și poată reveni, îl mai lovi încă o dată în ceafă și-l făcu să se prăbușească la pământ.

Când Metellus deschise din nou ochii, văzu în fața sa ceva nelămurit, ca un glob de foc. Când reuși să vadă mai bine, își dădu seama că obiectul acela era un fier înroșit pe care paznicii încercau să i-l apropie de ochi. Aveau de gând să-l orbească.

În clipa următoare fu conștient de soarta care-l aștepta și mintea sa reacționă pe dată, declanșând toate energiile care îi mai rămăseseră. Fu sigur că în următoarele momente urma să aibă parte de totul sau de nimic. Scoase un strigăt supraomenesc, apucă fierul încins cu mâinile

goale, i-l smulse călăului care nu se aștepta la așa ceva, îl roti prin aer după care îl înfipse în gura persanului care începuse să urle disperat.

Strigătul îi amuți în sfârâitul cărnii arse. Imediat după aceea, fierul se abătu din nou asupra lui, sfărâmându-i țeasta.

Balbo și Quadratus țâșniră și ei de pe locurile lor, folosindu-se de lanțuri ca de niște arme improvizate. Balbo doborî cu pumnul său de fier paznicul pe care-l avea în față și, înainte ca acesta să-și poată reveni, îi înfășură lanțul în jurul gâtului, strangulându-l. Quadratus năvăli asupra unuia dintre paznici, cel care ținea de obicei cheile, îl trânti la pământ, după care îl apăsă peste gură cu lanțul, ca o zăbală în botul unui cal. Îi sfărâmă toți dinții și-i mută din loc maxilarul. Urletul de durere al nenorocitului se stinse într-un muget animalic, după care nu se mai auzi decât un horcăit înfundat. Ceilalți soldați se aruncară și ei cu forța disperării asupra paznicilor din jur. Între timp, Balbo, Quadratus și Metellus luaseră armele dușmanilor și loveau cu putere în toate părțile. Martian, care îl văzuse căzând pe omul ce avea la el cheile, se repezi asupra lui și, în timp ce doi supraviețuitori fugeau către corpul de gardă ca să dea alarma, le luă și-i eliberă pe tovarășii lui.

— Veniți pe aici! strigă Uxal. Repede, pe aici, la magazia de arme!

Oamenii săi îl urmară alergând din răsputeri, în timp ce persanii din corpul de gardă se năpusteau asupra lor ca să-i nimicească. Quadratus sfărâmă zăvorul cu o lovitură de secure și intră primul, urmat imediat de ceilalți. Zeci de săgeți se înfipseră în ușă îndată ce prizonierii o închiseră în urma lor.

Urmară câteva clipe de tăcere care părea că nu se mai sfârșește, timp în care toți oamenii din corpul de gardă înaintară prin norul de praf iscat de luptă înspre ușa magaziei de arme. Dar, când praful se mai risipi, rămaseră încremeniți în fața unui spectacol neașteptat. Aveau în față zece soldați romani purtând armuri și cu săbiile pregătite în mâini: Metellus, Balbo, Quadratus, Martian, Publius, Rufus, Severus, Lucianus, Septimius și Antoninus.

Paznicii nu avură timp să-și revină din buimăceală că romanii se și repeziseră asupra lor. Luptau ca niște furii ale infernului, ca adevărați demoni ai războiului, cu o cruzime nemiloasă, cu o îndârjire fără limite. Nici una dintre loviturile lor nu dădea greș, nici un dușman nu putea scăpa cu viață.

Marcus Metellus Aquila scotea strigăte de îmbărbătare pentru oamenii săi, știind că forțele lor se vor epuiza destul de curând, lăsându-i fără apărare, la cheremul inamicului. Toți paznicii trebuiau să moară, cu toții trebuiau făcuți una cu pământul. Și când, în cele din urmă, sabia sa nu mai întâlni în cale nici un trup dușman, își dădu seama că reușiseră imposibilul. Zece sclavi, zece truditori ajunși la capătul puterilor nimiciseră în numai câteva clipe treizeci de războinici înarmați până în dinți și bine hrăniți.

Se priviră unii pe alții, parcă nevenindu-le să creadă, acoperiți de sânge, de praf și de sudoare. Metellus ridică sabia și strigă cu un ultim efort:

— Caesar este răzbunat! După care se prăbuși la pământ fără vlagă.

Oamenii lui căzură și ei, unul după altul, ajunși la capătul puterilor. Chiar și un copil dacă i-ar fi atacat în acele momente i-ar fi putut ucide fără prea mari probleme.

Își puseseră în joc și ultima fărâmă de energie ca să-și redobândească libertatea pierdută.

Uxal se apropie de Metellus și-l zgâlțâi cu putere.

— Acum nu-i timp de odihnă. Sus, mișcați-vă. Avem altceva de făcut.

Metellus se ridică în picioare cu mare greutate și privi în jurul său. Ceilalți prizonieri din tabără se adunaseră în cerc în jurul romanilor și priveau muți de uimire spectacolul de necrezut pe care-l aveau în fața ochilor.

— Spune-le că sunt liberi, că trebuie să vină cu noi și să trecem împreună de armata persană ca să ne salvăm.

Uxal clătină neîncrezător din cap.

— Te înșeli. N-o să se miște nici unul din loc. Ei știu că nu se poate trece de fortificațiile din jur și că, dacă vor fi prinși, vor fi trași cu toții în țeapă.

— Tu tradu-le! îi strigă Metellus. Între timp, voi, Rufus, Martian și Severus, duceți-vă cu Balbo; luați-vă pe umeri mantiile persanilor morți ca să fiți văzuți de santinelele de pe fortificații. Cineva ar putea intra la bănuieli acolo.

Balbo luă cu el oamenii și-i postă în locurile cele mai vizibile pentru a putea fi observați de la depărtare. După aceea, se întoarse lângă ceilalți.

Uxal traduse în limbile pe care le cunoștea ceea ce îi poruncise Metellus să zică, dar rezultatul fu cel pe care-l prevăzuse. Pe moment, cuvintele sale stârniră o sclipire aproape nebunească în ochii acelor oameni, dar, în scurt timp, unul după altul, își plecară frunțile, resemnați. Se auzi pe alocuri câte un murmur după care peste grupul acela de prizonieri se așternu tăcerea.

— Este exact așa cum mă așteptam, spuse Uxal. Nu se simt în stare. Când o pasăre și-a petrecut cea mai

mare parte a vieții într-o colivie, nu pleacă nici dacă vede ușița deschisă. Cum ar putea să facă așa ceva aici, când în jur se află vreo sută de oameni bine echipați pentru luptă.

— Atunci o să pornim singuri.

— Este o adevărată sinucidere, dar ai dreptate. Asta nu se poate numi viață. Sunteți soldați, meritați măcar să muriți cu sabia în mână. Acum, însă, trebuie să-i închizi la loc pe oamenii aceia. S-ar putea ca vreunuia să-i vină în minte să facă pe spionul ca să se poată bucura de iertarea supraveghetorilor.

— Să-i închidem? întrebă Metellus.

— N-ai de ales. Asta va fi și pentru ei o salvare. Nu vor putea fi acuzați de răzvrătire.

Metellus le ordonă lui Quadratus, Lucianus, Publius și Septimius să-i ducă pe prizonieri în barăcile lor și, în timp ce soldații încuiau ușile, se întoarse pe neașteptate către Uxal.

— Ce-ai spus?

— Eu? Nimic.

— Nu acum, mai devreme... mai devreme...

— Ce vrei să spui?

— Azi-noapte, în baracă, atunci când te-am întrerupt eu. Spuneai că fusese o creștere a apei... Și, după aceea, ce-a mai fost?

— Aha, da. Mă aflam în una dintre galeriile de la nivelul al treilea ca să iau de acolo cadavrele unor prizonieri și am văzut că dintr-un perete curgea un șuvoi de apă.

— Vrei să spui că dincolo de peretele acela era fundul prăpastiei?

— Cam așa ceva. Apa nu putea veni din alte izvoare.

— După părerea ta, locul acela de contact cu peretele prăpastiei s-ar putea să fie dincolo de zidurile exterioare ale posturilor de pază?

— Sunt convins de asta, dar nu pot fi chiar sigur.

— Ai mai putea ajunge în locul acela?

— Cred că da.

— Atunci, hai să mergem chiar acum acolo.

Îl strigă pe Quadratus care tocmai atunci se întorcea.

— Adună oamenii, luați lopeți, târnăcoape și felinare și veniți cu mine.

Quadratus făcu întocmai și porniră cu toții în urma lui, în afară de Balbo, care rămase să manevreze troliul de la gura minei.

— Pe aici, spuse Uxal și, după ce făcură câțiva pași, adăugă: Fiți atenți: acolo jos o să găsim alți oameni și s-ar putea să vedeți ceva care o să vă îngrozească. Acolo ar fi urmat să ajungeți și voi.

Coborâră două rampe înclinate până la nivelul al doilea și după aceea, pe niște trepte abrupte săpate în stâncă, ajunseră în fața unei porți din fier, zăvorâtă din exterior cu un lanț gros. În partea de jos a porții se afla o ușiță basculantă, poate pentru a vârî pe acolo mâncarea. După ce desfăcu lanțul, Uxal trase zăvorul, dar fu nevoie de forța lui Quadratus ca să se deschidă ușa. În fața lor se deschidea o galerie strâmtă care se afunda către măruntaiele pământului. În aer plutea un miros insuportabil de excremente și de putrefacție. Se opriră în loc, privindu-se unii pe alții, până când Uxal îi îndemnă:

— Ei, vreți să vă mișcați sau preferați să rămâneți aici ca să meditați la ceea ce vă așteaptă?

— Haideți să pornim, le ordonă Metellus oamenilor săi și porni primul prin galerie, ținând deasupra capului

felinarul făcându-le astfel lumină și celorlalți. Când ajunseră la capătul acelei hrube se treziră într-un spațiu destul de larg și în fața unui spectacol înspăimântător: ființe omenești se agitau ca niște viermi, zgâriind pereții de piatră cu niște târnăcoape din lemn, la lumina câtorva fețile. La apariția grupului de bărbați înarmați care arătau atât de neobișnuit, prizonierii se opriră din lucru și se întoarseră să se uite la noii veniți. Păreau niște fantome: orbite vinete, obraji scofâlciți, bărbi lungi și neîngrijite, dinți rânjiți, mâini și picioare scheletice. Tușeau mereu și abia se țineau pe picioare. Într-un colț, câțiva sfărâmau minereul în niște piulițe rudimentare și adunau turcoazele într-un coș.

— Primesc hrană doar pe măsura numărului de pietre pe care le găsesc. Este de mirare cum de reușesc amărâții ăștia să se mai agațe de viață. Oricum, cei mai mulți dintre ei mor după câteva luni într-un asemenea iad. S-o luăm pe acolo.

Bătrânul porni către o altă galerie, în partea opusă aceleia prin care veniseră și la fel de strâmtă.

— Și cu cei de acolo ce facem? întrebă Quadratus, arătând către bieții prizonieri.

—Uită de ei, spuse Uxal. N-ar putea face afară nici măcar o sută de pași. I-ar orbi imediat soarele, iar pielea li s-ar acoperi de o sumedenie de bube. Lăsați-i să moară în pace.

Mai făcură vreo sută de pași până la o bifurcație de galerii, unde Uxal o luă la dreapta. În scurt timp ajunseră într-un alt loc ceva mai larg, cam de cinci pași pe trei, unde galeria se înfunda.

— Aici era, spuse Uxal. Sau cel puțin așa cred eu.

— Crezi doar? întrebă Publius.

— Dar ce pretenție poți să ai? S-a întâmplat acum trei ani, dacă nu chiar patru. Dacă ești atât de grozav, de ce nu cauți tu o cale de ieșire?

Metellus le făcu semn tuturor să tacă și apropie felinarul de perete.

— Aici este, spuse el. Se și vede că peretele are o altă culoare.

Puse felinarul jos, luă un târnăcop și începu să sape. Era o rocă destul de moale care nu opunea o rezistență prea mare. Septimius și Lucianus luară și ei târnăcoapele și începură să lovească pe rând astfel încât vârful uneltelor mușcau neîncetat din peretele de piatră, în vreme ce la picioarele lor se formă o grămadă de bolovani. Din păcate, nu trecu mult și cei trei se opriră gâfâind de oboseală așa că Publius se apucă să lucreze în locul celui care i se părea mai obosit și, în felul acesta putură continua.

Din când în când, Uxal lua de pe jos câte o bucată de rocă și, pe măsură ce deschizătura la care lucrau se adâncea, piatra devenea tot mai umedă. La un moment dat, i se păru că deveniseră mai uscate.

— Opriți-vă, strigă el.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Publius, tușind și respirând cu greu.

— Aș vrea să puneți și voi mâna pe pietrele astea și să-mi spuneți ce credeți. Vreau să spun, care credeți că sunt umede și care uscate. N-aș vrea ca imaginația să mă înșele.

Metellus luă în mână bolovanii pe care i-i arătă Uxal și la fel făcură Quadratus, Publius și Septimius.

— Ăsta sigur că este umed, spuse Metellus.

— În schimb, ăsta este mai uscat, își dădu cu părerea Quadratus.

— Aici este unul de-a dreptul uscat, îi anunță Septimius.

Uxal se scărpină în barbă.

— Uite ce cred eu: mai întâi am găsit un strat uscat, apoi unul umed, adică acela din interior, după care a apărut din nou un strat uscat. După mine, asta înseamnă că ne apropiem de peretele exterior care dă înspre prăpastie și este expus mare parte din zi la soare.

— Cred că ai dreptate, spuse Metellus.

— Asta înseamnă că trebuie să jucăm totul pe cartea asta. În timp ce voi continuați lucrul aici, eu m-aș întoarce împreună cu doi oameni și Balbo ne va urca la suprafață. O să adunăm apă și ceva de mâncare, după care ne întoarcem aici. Dacă impresia mea se adeverește, până atunci voi veți fi deja afară. Cu puțin noroc, am putea pleca și avem ceva șanse să rămânem în viață. În caz că ieșim la suprafață ar trebui să nu ne mai aflăm tot în zona aceasta supravegheată de persani... Ei, înainte de a ieși o să mâncăm pe săturate. Cel puțin să murim cu burta plină.

— Eu cred că am putea face asta, moșule, spuse Metellus. Sau, măcar, așa sper. Tu fă cum ai spus și, în vremea asta, noi o să continuăm săpatul.

Uxal, împreună cu Publius și cu Antoninus, porniră înapoi pe bâjbâite, lăsându-le celorlalți felinarul ca să-și poată continua munca. Oboseala se făcea simțită din ce în ce mai tare și oamenii se opreau tot mai des ca să-și recapete suflul.

— Să sperăm că Uxal și ceilalți o să se întoarcă repede, pentru că altfel s-ar putea să murim înainte de a reuși să spargem peretele ăsta, spuse Septimius.

— Taci! îl întrerupse pe neașteptate Metellus.

— Ce s-a întâmplat?

Metellus îi făcu semn să tacă și începu să lovească des, cu vârful târnăcopului, în roca de la capătul galeriei săpate de ei.

— Auziți?

— Sună a gol, spuse Septimius, luminându-se la față. Slăbise atât de mult în ultima vreme încât părea acum doar un băiețandru înfometat.

— Da, așa este, sună a gol. Hai să-i dăm zor, să înaintăm mai mult.

Începură să lucreze din nou cu târnăcoapele și parcă pe măsură ce peretele ceda sub lovituri, energiile lor renășteau.

— Gata, acum opriți-vă, ordonă Metellus. Am fi niște proști dacă acum, după ce am îndurat atâtea, să ne lăsăm cuprinși orbește de grabă și de emoție.

Cu coada târnăcopului lovi ușor în ceea ce mai rămăsese din peretele de piatră, până când apăru o deschizătură prin care se strecură o rază de lumină.

Oamenii se priviră în tăcere, chiar dacă le venea să strige de bucurie.

Metellus își apropie un ochi de spațiul acela gol, apoi lărgi deschizătura și în cele din urmă scoase în afară tot capul. După puțin timp se retrase și cu lacrimi în ochi spuse:

— Am reușit. Suntem liberi!

7

Regele regilor, Shapur I, se afla încă în apartamentul său pentru ca valeții să-i facă toaleta de dimineață, când fu adus în fața lui un mesager purtător de vești urgente.

Omul își lipi fruntea pe pardoseală în fața suveranului și așteptă ca marele vizir să-i facă semn că se putea ridica și vorbi.

— Stăpâne, începu el, romanul a murit acum zece zile. În mina de turcoaze de la Aus Daiwa. Așa cum ai poruncit, m-am grăbit să-ți aduc această veste.

Împăratul păru tulburat de o asemenea știre. Îl îndepărtă cu un semn al mâinii pe bărbierul care îi încreștea barba și-l întrebă pe sol:

— Cum a murit?

— Ca toți cei care lucrează în mină. De epuizare, de febră, de tratament dur în toate privințele.

— A spus ceva înainte de a muri?

Mesagerul lăsă capul în jos, fără a ști ce să răspundă.

— Să fie cu iertare, mărite stăpân, dar a murit în toiul nopții și lângă el nu se afla nimeni în afară de oamenii săi, romanii pe care i-ai înfrânt și i-ai făcut prizonieri cu puterea brațului tău. Dar nu putea spune

mare lucru. De mai multă vreme era mai mult mort decât viu.

— Și când era viu n-a spus niciodată nimic? N-a cerut ajutor sau iertare? Solul se gândea ce ar fi putut răspunde ca să-i facă plăcere suveranului său, dar acesta îl întrerupse chiar înainte ca omul să fi deschis gura. Vreau adevărul și numai adevărul, spuse.

— N-a spus niciodată nimic. A păstrat tăcerea de când a sosit acolo și până a murit.

Shapur plecă fruntea fără să scoată nici un cuvânt, rămânând așa timp de câteva clipe, după care mai întrebă:

— Corpul lui... unde a fost dus?

— A fost aruncat în prăpastia în care sunt aruncate leșurile tuturor dușmanilor tăi trimiși să muncească în mină.

Shapur tăcu o vreme și începu să măsoare dormitorul de la un capăt la altul, îmbrăcat în halatul de mătase roșie brodat cu fir de aur.

— Vreau ca armele lui să fie aduse aici, în palatul meu. De ce nu mi-au fost aduse până acum?

Solul nu știu ce să răspundă.

— Te-am întrebat ceva, repetă, nervos, împăratul.

— Armele romanilor au fost încuiate în magazia de arme din tabără, dar nimeni de la palatul regal nu le-a cerut.

— Acum am cerut eu.

— Maiestatea sa nu va trebui să le mai ceară încă o dată. Îndată ce voi ajunge în tabără, voi comunica porunca ta și trofeul care ți se cuvine îți va fi adus în cel mai scurt timp posibil.

Regele îi făcu semn că putea să plece și curierul se dădu înapoi, aplecat de mijloc, până la ușa încăperii.

Shapur se întoarse către vizir, un demnitar bătrân din vechea nobilime, care se numea Artaban.

— N-a spus nimic, n-a cerut îndurare, n-a cerut să fie scos din mina aceea infernală.

— Dacă ar fi făcut așa ceva, l-ai fi ascultat?

— Poate.

— Adevărata generozitate este aceea care nu așteaptă să fie cerută.

— Vrei să spui că eu nu sunt generos? Că nu sunt darnic? Am încurajat cultura grecilor și a indienilor să se răspândească în țara mea, am dat voie oricui să-și respecte religia. Oare asta nu este generozitate?

— Nu zic că nu este, stăpâne. Spun doar că astăzi ești mai îndurător decât în trecut doar pentru că împăratul romanilor a murit. Și asta doar fiindcă acum îți dai seama că nimeni nu este în siguranță: chiar și un împărat poate cădea prizonier în mâinile dușmanului, murind în captivitate. Și te întrebi, poate, dacă ai fi știut să mori la fel ca el, îndurând mizeria, umilința, certitudinea că ai fost uitat de toți. Nu este greu să mori în luptă, cu sabia în mână, să mori sub razele soarelui, într-o încordare fără margini, în încleștarea cu dușmanul. Altfel este să te stingi încet, supus unor eforturi infernale și părăsit.

— A avut parte de moartea pe care o merita. Romanii sunt niște tâlhari nesățioși, lumea întreagă nu le poate satisface lăcomia.

— S-ar putea ca unii să zică la fel și despre noi.

— Dar tu de partea cui ești?

— Ai, cumva, îndoieli? Nu te-am slujit cu credință toată viața? Este de datoria mea să-ți spun și lucruri care nu-ți fac plăcere. Sunt ministrul tău, nu un curtean

oarecare. Iar romanii nu au fost întotdeauna așa. În vremea predecesorului tău, Osroes, împăratul lor i-a eliberat acestuia fiica pe care o ținea ca ostatică, fără a-i cere nimic în schimb.

— Hadrianus... răspunse Shapur. Acela era un om mare.

— Și n-a fost singurul. Ceea ce nu-mi place în toată povestea asta este că Valerianus a fost înșelat, atras într-o cursă. Dacă eu m-aș fi aflat atunci la Edessa, nu te-aș fi sfătuit să faci așa ceva. Nu a fost un lucru demn de tine. Și nu a fost demn de tine să-l faci să sufere atâta în captivitate. În fond, Valerianus nu s-a făcut vinovat de nici o fărădelege. A încercat să întărească frontierele într-un teritoriu care a fost întotdeauna aprig disputat.

— Era nevoie să le dau un avertisment romanilor. Urmașii lui trebuie să știe ce îi așteaptă dacă mai încearcă să se împotrivească regelui persan. O să vezi că lui Gallienus nici măcar n-o să-i treacă prin minte să încerce vreo mișcare împotriva mea.

Artaban dădu din cap, încuviințând cuvintele stăpânului său.

— Gallienus nu este o problemă. Adevărata problemă este Septimius Odenatus, cel care apără granița de răsărit. Pe când te întorceai de la Edessa, a avut îndrăzneala să ne atace. Prada de război și femeile tale au căzut în mâinile lui, iar tu mai porți încă pe obraz cicatricea rănii primite atunci... Shapur se încruntă, nemulțumit de ceea ce auzea, dar Artaban continuă netulburat. Are o cavalerie care nu este mai prejos de a noastră, iar infanteria este mai bună. Armata noastră nu este capabilă să-l învingă și să ia înapoi ceea ce ți-a luat atunci.

— Când îl voi învinge, va avea parte de o pedeapsă de zece ori mai grea decât aceea a împăratului său.

— Nu mi se pare o idee prea bună, dacă-mi dai voie să-ți spun. Odenatus este un mare luptător, dar, în plus, este foarte ambițios și în privința asta îl întrece soția sa, frumoasa Zainab. Gallienus este un om inteligent, dar are multe slăbiciuni. Informatorii mei mi-au spus că Zainab face presiuni asupra soțului său ca acesta să se separe de imperiu și să-și formeze un regat numai al său.

— Dacă se va întâmpla așa ceva, va trebui să cadă la o înțelegere cu noi. Caravanele care ajung la Palmyra, cetatea de bază a lui Odenatus și a lui Zainab, trec prin teritoriul nostru. Nu le convine să se afle în conflict cu noi. Ai provocat imperiului roman cea mai mare umilință din toate timpurile. Nu cere prea mult norocului, stăpâne. Dacă Septimius Odenatus se va separa de Gallienus, așa cum cred eu, imperiul romanilor va slăbi mult, iar el, de unul singur, nu va putea ajunge la măreția Romei. Noi trebuie să ne urmărim interesele: atât timp cât în Apus vor fi destui amatori ca să cumpere mărfurile de preț care vin din Orient, noi putem avea doar avantaje din aceasta. Regii simt nevoia să-și dobândească gloria prin războaie și bătălii, pentru a lăsa un nume bun urmașilor, dar un bun ministru trebuie să se străduiască în permanență să dezvolte comerțul și tot felul de schimburi ca să aducă peste tot în țară bunăstarea și fericirea.

— Trebuie să mă gândesc la toate astea, răspunse regele, trebuie să reflectez. Între timp, tu ai grijă să aduni toate informațiile care ne-ar putea fi de folos.

Îi făcu semn bărbierului să se apropie din nou și să-i încrețească șuvițele bărbii cu fierul încins.

Vizirul înțelese că era timpul să se retragă și-i adresă întrebarea obișnuită:

— Mai ai nevoie de mine, stăpâne?

Shapur îi făcu semn cu mâna că putea să plece, dar vizirul încă mai zăbovea.

— Ce este? îl întrebă regele.

— Este ceva despre care nu mi-ai spus nimic și eu n-am reușit să aflu. Ar fi important pentru mine să știu.

— La ce te referi?

— Gallienus s-a oferit să plătească vreo răscumpărare pentru tatăl său?

Shapur îi făcu din nou semn bărbierului să se îndepărteze și-l privi țintă în ochi pe vizir.

— Dar de ce vrei să știi? întrebă el.

— Din simplă curiozitate: sunt și eu tată și am fost cândva și fiu. M-ar interesa să știu dacă puterea poate avea pentru cineva o asemenea importanță încât să lase pe planul al doilea dragostea filială și legăturile de sânge. În plus, mi s-a părut întotdeauna ciudat că vizirul nu era la curent cu eventuale tratative. Este o chestiune de stat care mă privește direct.

Shapur îl privea în continuare drept în ochi pe ministrul său, cu o expresie greu de precizat.

— Ar trebui să alung din preajma mea un vizir care crede că un suveran ar trebui să acționeze în funcție de niște legături de sânge. Interesele cele mai înalte ale statului sunt cu mult deasupra intereselor personale de rudenie.

— Eu nu sunt rege așa că-mi pot permite să țin seama de sentimente.

Shapur nu reacționă la afirmația ministrului său, dar spuse:

— Da. Gallienus a oferit o răscumpărare.

— Cât?

— Nu a precizat nici o limită a sumei.

— Și tu i-ai dat vreun răspuns, maiestate?

— Nu.

— De ce?

— Este o chestiune care mă privește doar pe mine.

— I-ai comunicat lui Valerianus că fiul său era gata să ofere o răscumpărare?

— Nu.

— De ce?

— Pentru că voiam ca bătrânul să aibă parte de tot ceea ce înseamnă suferință. Pentru un tată, un asemenea lucru este mai rău decât tortura.

— Prin urmare, un suveran poate avea și el sentimente.

— Nu puteam exclude această ipoteză.

— Înțeleg. Și, într-un asemenea caz, suferința este mult mai mare. Și acesta este tot un lucru personal?

— Da, răspunse regele.

— Ai să-mi ierți îndrăzneala de a te întreba despre ce este vorba?

— Întreabă, dar n-ai să primești nici un răspuns.

Artaban dădu din cap în semn de încuviințare și nu mai spuse nimic.

— Acum poți să pleci, îl expedie Shapur.

Vizirul se înclină și se retrase mergând cu spatele până la ușă, în timp ce regele regilor își lăsa din nou obrajii pe mâna bărbierului.

Artaban ajunse în camerele sale și se așeză la masa de scris. Faptul că regele nu-i spusese nimic despre oferta de răscumpărare din partea lui Gallienus îl îngrijora destul de mult. Faptul că i se ascundeau niște informații atât de importante putea avea o semnificație negativă pentru

relațiile sale cu suveranul și pentru poziția pe care o deținea în stat. În teorie, ar fi trebuit ca în primul rând el să fi fost informat și tot el să aibă în grijă tratativele. Rămase pe gânduri mult timp, reflectând mai ales asupra motivelor personale la care se referise regele în timpul discuției lor. Nu era obligat să-i spună că acționase dintr-un asemenea motiv, ar fi putut pur și simplu să nu răspundă. Poate că voia să-i dea de înțeles că, oricum, îl prețuia pe slujitorul său, dar că într-o asemenea chestiune fusese nevoit sau voise să acționeze de unul singur.

De când era vizir, nu se mai aflase într-o situație asemănătoare. Se hotărî să-l cheme pe cel mai bun informator al său: un eunuc nubian bătrân care îi era foarte credincios și care de mulți ani era confidentul reginei mamă, al regelui și al multor personaje importante de la curte. Se numea Ardashir, dar poate că acesta era numele pe care-l primise la curtea regelui. Poate că nici el însuși nu-și mai știa adevăratul nume.

Ardashir sosi destul de repede, având în vedere proporțiile trupului său enorm, datorate atât faptului că era castrat, cât și slăbiciunii sale pentru mâncărurile indiene pe care un bucătar din Taxila i le pregătea în fiecare zi cu mare grijă și pricepere.

— Ce mai faci? îl întâmpină vizirul imediat ce intră.

Ardashir își șterse sudoarea de pe față, după care se așeză pe un scaun, scoase dintr-un buzunar un evantai din pene de fazan și începu să-și facă vânt cu el.

— Ca un sărman bătrân, răspunse eunucul. Ce vrei să știi, înălțimea ta?

— Nu vreau vreo informație anume. Există ceva care îmi scapă și aș vrea să aflu, dacă aș putea, ce anume mi se ascunde în palatul acesta și de ce?

— Despre ce este vorba?

— Regele mi-a spus cu puțin timp în urmă că Gallienus, fiul împăratului roman, a făcut acum câtva timp o propunere de răscumpărare a tatălui său. Dar eu n-am fost înștiințat despre aceasta. Regele a refuzat propunerea din motive personale pe care n-a vrut să mi le dezvăluie. Pe de altă parte, după câte știu, regele nu s-a întâlnit niciodată personal cu Gallienus și nu cred că l-ar fi putut întâlnit pe Valerianus înainte de cursa pe care i-a întins-o la Edessa. Știi ceva despre asta?

— Nu. Dar instinctul îmi spune că la mijloc s-ar putea să fie o femeie.

Artaban zâmbi.

— Multă lume mi-a spus că eunucii cunosc cel mai bine tainele femeilor și, dacă ar fi să mă iau după unele zvonuri, ei sunt și cei mai buni amanți.

Ardashir suspină.

— Au trecut vremurile acelea, înălțimea ta, acum am îmbătrânit. Dar, desigur, atunci când ai suferit încă din copilărie o mutilare atât de crudă, ei bine, da, se creează o sensibilitate deosebită pe care femeile o apreciază foarte mult. Și mângâierile pe care le oferim noi pot fi uneori mult mai plăcute decât împreunarea deseori brutală cu un mascul înfierbântat, care se comportă ca un armăsar la montă. Dar, revenind la subiectul discuției noastre, cu toată sinceritatea nu știu care ar putea fi aceste „motive personale" la care s-a referit regele. De aceea m-am gândit imediat la femei... într-un fel sau altul, femeile sunt amestecate întotdeauna în astfel de chestii.

— Ești sigur că nu ai în minte nimic care m-ar putea ajuta să înțeleg ceea ce se întâmplă?

— Ar fi un zvon care circulă de câtva timp prin anumite grupuri de la curte...

— Ce zvon?

— Că regele, în cursul unor tratative, ar fi văzut-o acum câțiva ani pe soția lui Septimius Odenatus, generalul lui Valerianus care apără frontiera de la răsărit. Este o siriană pe nume Zainab, de o frumusețe răpitoare.

— Am mai auzit vorbindu-se astfel despre ea.

— Este atât de fermecătoare, încât nici un bărbat care o vede nu poate rămâne indiferent. Cel puțin asta am auzit spunându-se. Din păcate, eu n-am văzut-o niciodată.

— Și ce are de-a face asta cu ceea ce te-am întrebat și cu ceea ce mi-a spus regele?

— Probabil, nimic. Dar este singurul element personal, ca să spun așa, în care l-aș putea vedea amestecat pe regele regilor, strălucitorul Shapur, stăpânul nostru.

Artaban privi în ochii eunucului, încercând să pătrundă dincolo de aluziile subtile din expresia informatorului său.

Ardashir continuă pe un alt ton, ca unul care încearcă să explice un lucru foarte simplu cuiva cam încet la minte.

— Să facem o presupunere, doar așa, ca în joacă. Să ne închipuim că regele s-ar fi îndrăgostit și că n-a reușit să și-o scoată din minte pe femeia aceea. Să ne închipuim că, atunci când a primit propunerea de răscumpărare din partea lui Gallienus, ar fi făcut o contrapropunere...

— Zainab în locul unei sume de bani?

— Ai grijă, nu este decât o presupunere. Tu ai spus-o, înălțimea ta, nu eu. Dar, dacă presupunem că ipoteza aceasta ar fi adevărată, multe socoteli se schimbă. Desigur, regele nu-i putea face o asemenea propunere direct

lui Odenatus care, cu puțin timp înainte, îl lăsase fără prada de război și fără mare parte din harem, printr-un atac surprinzător. Dar putea să i-o facă lui Gallienus, pentru ca acesta să-l oblige pe general să-și cedeze soția ca despăgubire pentru ofensa adusă regelui persan. Ar fi fost o înțelegere sortită să rămână un secret al celor doi împărați: Valerianus în schimbul frumoasei Zainab.

— Dacă așa ar fi stat lucrurile, răspunse Artaban, Gallienus n-ar fi fost în stare să-i impună lui Odenatus să-și cedeze soția lui Shapur, iar tratativele pentru răscumpărarea lui Valerianus s-ar fi împotmolit.

— Să nu uităm că ipoteza aceasta este cu totul fantastică, precizează Ardashir. Știi cum suntem noi, eunucii, mereu atrași de marile povești de iubire, tocmai pentru că aceste experiențe atât de frumoase, dar, în același timp, îngrozitoare nouă ne-au fost refuzate. Își încheie cuvintele oftând din greu.

— E limpede, răspunse vizirul. Doar o ipoteză fantastică și câteva bârfe de palat. O să le tratez ca atare. Dar trebuie să înțelegi, dragă prietene, că, în poziția mea, trebuie să iau în considerare totul, chiar și ciripitul păsărelelor și foșnetul vântului prin grădinile regale.

— Ai întru totul dreptate, răspunse eunucul, și, în orice caz, pentru mine a fost o mare plăcere să schimb câteva cuvinte cu tine, înălțimea ta. Nu uita că-ți stau întotdeauna la dispoziție.

Se salutară sărutându-se pe amândoi obrajii și eunucul porni către ușă cu șuncile tremurându-i pe trupul enorm la fiecare pas.

Artaban oftă – probabil că eunucul Ardashir îi dăduse cea mai corectă interpretare a celor petrecute. Și uite că își găsea o explicație și tăcerea lui Shapur: regele nu ar fi

vrut nici în ruptul capului să recunoască, fie și în fața unui credincios ministru de-al său, că era obsedat de o femeie și că amesteca chestiuni de primă importanță ale statului cu o patimă tulbure care-l privea numai pe el. În orice caz, se simțea mult mai bine după ce aflase toate acestea. Nu era vorba despre o lipsă de încredere a suveranului în el, ci de un fel de rușine sau de discreție care nu aveau de ce să-l îngrijoreze. Sufletul i se mai ușurase și era parcă mai sigur pe el acum, după ce primise, fie chiar și sub formă de aluzii – și nici nu se putea altfel – informația adevărată despre răscumpărarea eșuată a lui Valerianus.

Se rezemă de spătarul scaunului și se bucură de câteva clipe de liniște, apoi luă documentele pe care i le pregătise harnicul său secretar și începu să citească scrisorile, făcând din când în când însemnări în josul paginilor pentru întocmirea unui răspuns. Se întrerupse la ora prânzului ca să mănânce în grabă ceva, după care lucră în liniște mai multe ore. Abia când văzu că lumina care intra pe fereastră începea să pălească, își dădu seama că soarele era pe cale să apună și se apropia ora de cină.

Peste puțin timp, servitorul avea să intre în biroul său ca să-l anunțe că masa era gata, iar secretarul se pregătea să-i reamintească numele musafirilor și motivele pentru care fuseseră invitați la cină.

În loc de toate acestea, apăru una dintre gărzile imperiale năvălind în birou fără să bată măcar la ușă.

— Te cheamă regele.

Vizirul porni în grabă pe coridor și ajunse gâfâind în sala de audiențe unde îl aștepta Shapur. Suveranul se întoarse brusc spre el și lui Artaban îi fu suficientă o clipă ca să-și dea seama că regele era mânios și că o parte din furia aceea avea să se reverse și asupra lui.

— Dispăruți! strigă regele. S-au făcut nevăzuți și nimeni nu știe nimic!

— Iartă-mă, stăpâne, dar cine a dispărut?

— Romanii! Blestematii ăia au evadat și nimeni nu reușește să le dea de urmă! Cum se poate așa ceva?

— Nu pot să înțeleg... dar nu s-a anunțat că Valerianus a murit?

Shapur încercă să-și mai domolească furia și se întoarse către un bărbat pe care Artaban îl observă abia atunci, făcându-i semn să vorbească.

Omul ieși din umbra în care se aflase până atunci și explică:

— Sigur că a murit, dar cu el erau zece oameni și aceștia au dispărut. Un detașament de cavalerie a intrat în tabără bănuind că se întâmplase ceva după tăcerea neobișnuită care se așternuse acolo și i-a găsit pe cei mai mulți dintre prizonieri încuiați cu cheia, claie peste grămadă într-o baracă, dar cei zece romani nu erau nicăieri și lipseau și armele lor care se păstrau în magazia de arme. I-am căutat peste tot, dar n-am reușit să-i găsim. N-am dat peste nici o urmă de-a lor. Împreună cu ei a dispărut și un prizonier bătrân care îi mai ajuta pe supraveghetori dat fiind că era cel mai vechi din punctul acela de lucru.

Artaban se apropie de el.

— Dar paznicii înarmați ce făceau?

— Morți. Uciși.

— Prizonierii au reușit în vreun fel să pună mâna pe arme, i-au ucis pe supraveghetori și au fugit: unde este misterul? întrebă Artaban.

— Supraveghetorii erau vreo treizeci, bine înarmați și bine hrăniți. Ei erau zece, sleiți de puteri, înfometați.

Nici nu mai arătau ca niște ființe omenești. Și, în plus, în fortificațiile exterioare ale taberei se aflau mai bine de trei sute de oameni călări care țineau sub observație toate căile de acces. Cu toate acestea, nimeni nu a văzut nimic.

— Eu nu cred în minuni, spuse Artaban. Au ieșit de acolo pe undeva și mai bine ar fi să-i găsiți pentru că, altfel, comandantul taberei va suporta consecințele.

— Șeful paznicilor a fost găsit printre cei uciși, explică solul, dar comandantul garnizoanei din fortificații a ordonat ca fugarii să fie căutați peste tot. A cerut întăriri de la garnizoanele vecine și cercetează acum fiecare palmă de pământ. Zona aceea este în mare parte lipsită de vegetație și secetoasă. Nu au prea multe locuri în care să se ascundă. O să-i găsim, stăpâne. Comandantul nostru este convins că toate aceste căutări vor da roade. În orice caz, voia ca regele, stăpânul nostru, să știe că el nu are nici o vină pentru evadarea aceasta, ci acela care răspundea de paza din tabără... probabil că nu a luat în seamă capacitatea de rezistență a romanilor prizonieri. S-ar putea chiar ca la ora asta să fi fost deja prinși. Am plecat din Aus Daiwa îndată ce ne-am dat seama de evadare și mi-au trebuit zece zile ca să ajung până aici. Nu m-ar mira ca dintr-un moment în altul să sosească un alt mesager care să anunțe capturarea fugarilor.

Vânăt de furie, Shapur nu mai scotea nici o vorbă: era limpede că vizirul era acela care trebuia să rezolve o asemenea afacere spinoasă.

Artaban îi făcu semn solului să-l urmeze.

— Stăpânul nostru a fost deja prea mult deranjat de obrăznicia ta. Vino cu mine; o să vedem dacă putem înțelege ceva din toate bazaconiile pe care mi le-ai înșirat.

Dar mesagerul nu se grăbea să se miște din loc și Shapur îi porunci să se apropie din nou.

— Ce mai este? Nu mă face să-mi pierd răbdarea!

— Stăpâne, din păcate trebuie să-ți mai dau și o altă veste proastă: și musafirul cu ochii alungiți a fugit.

— Ceee?

Omul îi răspunse tremurând.

— Cam în aceeași perioadă. Ceruse să viziteze o mânăstire zoroastriană și a fost condus acolo, dar după aceea a dispărut. Preoții n-au putut să ne spună nimic și gărzile și-au dat seama de dispariția sa abia atunci când era prea târziu. Am dat alarma în toate garnizoanele noastre de aici până la Ocean. Nu va putea să fugă.

Shapur părea să nu mai aibă nici măcar forța de a se înfuria. Îi făcu semn solului să tacă și-l chemă mai aproape de el pe Artaban, spunându-i cu glas scăzut:

— Trimite cât se poate de repede câțiva curieri care să-l pună în gardă pe prietenul nostru să fie atent pentru că oaspetele nostru a fugit și s-ar putea să-și facă apariția exact când se așteaptă mai puțin. Comunică-i că a fost cu siguranță un complot ca să-i ușureze fuga și trebuie să-și ia toate măsurile de siguranță. Asigură-l de sprijinul nostru total în căutarea fugarului și că vom face tot posibilul să-l capturăm și să facem tot ce trebuie. Nu ne putem permite să pierdem prietenia lui. Cu el și cu guvernul lui va trebui să tratăm în următorii ani pentru înțelegeri comerciale de o valoare inestimabilă.

— Fii liniștit, stăpâne, mesajul tău va ajunge la destinație înainte de orice altceva.

— Mă bazez pe tine, răspunse regele, ești singurul în care pot avea încredere... Cum merg lucrările la Persepolis?

— Bine, maiestate, sunt pe terminate. O să vezi ce minunăție a ieșit: un basorelief uriaș în care este înfățișat Valerianus în genunchi, cerând îndurare maiestății tale care ești călare și plin de măreție. Dedesubt se va afla inscripția cu toate succesele tale, în persană, în limba parților și în greceşte.

— Foarte bine, acum du-te: n-avem timp de pierdut.

Artaban făcu o plecăciune adâncă în fața lui, îl luă de braț pe mesager și ieși din încăpere.

Îndată ce ajunseră pe coridor, îl împinse cu toată forța pe sol într-un perete și-i șuieră printre dinți:

— Vreau să știu tot adevărul, altfel nu mai ieși viu din palatul ăsta.

Omul își lăsă privirea în jos și îngăimă:

— Am plecat încoace după două zile de căutări neîntrerupte pe o rază de șapte parasanghe, adică mai mult de douăzeci de mile în jurul taberei de la Aus Daiwa.

— Șapte parasanghe? Nu puteau face atâta drum în două zile, în starea în care erau.

— Unele patrule au ajuns chiar mai departe, dar n-au dat de nimeni, de nici o urmă, de nici un semn.

— Atunci, înseamnă că au dispărut undeva în aer cum a spus regele.

— Nu știu ce să zic, înălțimea ta. Am răsturnat fiecare piatră și am percheziționat toate caravanele, dar nu le-am dat de urmă. Oamenii din cercul al doilea de supraveghere nu și-au părăsit niciodată posturile de pază și n-au văzut trecând nici o ființă vie.

Vizirul îi dădu drumul din strânsoare și-i porunci să-l urmeze în biroul său.

— Dacă nu-i găsiți la depărtarea aceea, înseamnă că trebuie să căutați mai pe-aproape. Ai înțeles ce-am spus?

— Ce vrei să spui, înălțimea ta? Am cercetat terenul palmă cu palmă.

— I-ați interogat pe ceilalți prizonieri?

— Da. Au spus că romanii i-au zăvorât în baracă și că nu au nici cea mai mică idee încotro ar fi putut s-o ia.

— Fii atent acum la mine, dacă nu vrei să sfârșești într-o țeapă. Întoarce-te în tabără și spune-le să percheziționeze din nou barăcile, la suprafață și dedesubt, galeriile și puțurile minei, nu se poate să fi dispărut așa, din senin. Poate că stau ascunși pe aproape și așteaptă ca voi să nu-i mai căutați ca să se poată pune din nou în mișcare. Găsiți-i și aduceți-i la mine, ai înțeles?

— Da, înălțimea ta.

— Și dă-mi cât mai repede vești despre oaspetele acela cu ochii iscoditori, în caz că reușiți să-i dați de urmă, pentru că și eu trebuie să dau socoteală stăpânului despre toate astea.

— Prea bine, înălțime.

— Pleacă de îndată și trimite-mi cât de curând vești atât despre romani, cât și despre celălalt.

— Așa am să fac, înălțime, bâigui trimisul, tremurând ca varga.

— Atunci, nu mai sta, ia-o din loc. Nu mai pierde timpul.

Omul se îndepărtă în grabă. La puțin timp după aceea, de la balconul apartamentului său personal, vizirul îl văzu ieșind în galop pe poarta de sud a palatului și dispărând într-un nor de praf.

Îndată după aceea, vizirul îl chemă în biroul său pe cel care răspundea de curieri și-i încredință un mesaj care trebuia să ajungă la destinație iute ca vântul.

8

Metellus aşteptă ca tovarăşii săi să se întoarcă aducând proviziile aşteptate şi peste fundul prăpastiei să se lase întunericul, ca să mai lărgească spărtura făcută în peretele minei, după care se încumetă să iasă afară.

Îşi ridică privirile către cer şi văzu sclipind stelele, văzu Calea Laptelui traversând câmpul său vizual strâmt dintre pereţii văgăunii, asemenea unei punţi de lumină, şi simţi cum lacrimile izvorâte parcă din suflet îi scăldau obrajii, iar plămânii i se umpleau cu nesaţ ca şi cum ar fi fost prima respiraţie a vieţii sale, ca şi cum s-ar fi născut a doua oară.

Se aplecă ca să-şi afunde palmele în nisipul uscat dintre bolovanii rotunjiţi de apa şi de vântul nenumăratelor anotimpuri, inspiră parfumul unei tufe de izmă şi mângâie florile mici ale unui scaiete care se înfiripase într-o crăpătură a stâncii. Avea senzaţia minunată că vedea şi pipăia lumea pentru prima oară.

Suferinţele înspăimântătoare pe care le îndurase în ultima vreme, pierderea soţiei, despărţirea de fiul său, moartea soldaţilor săi şi a împăratului: totul părea acum departe şi peste întreaga lui fiinţă plutea mireasma

libertății. Își dădea seama că viața îi aparținea din nou și că va face totul de acum înainte ca să și-o apere. Simțea o energie și o încredere în sine de neînvins; după o asemenea minune, în adâncul sufletului era sigur că putea înfrunta orice încercare a vieții, că putea imprima evenimentelor toată forța credinței sale, a hotărârii sale de neclintit.

Pe fundul prăpastiei nu se simțea duhoarea cadavrelor, așa cum se așteptase, pentru că natura, cu forța ei mereu schimbătoare și atotputernică, făcuse să dispară corpurile celor morți, transferase substanța lor în alte substanțe, în alte forme de existență: animale sălbatice, soarele, vântul, pulberea... Putea zări la oarecare distanță, în lumina slabă, care abia pătrundea de sus printre pereții de calcar, petele albe ale osemintelor risipite pe jos. Schelete ale atâtor nefericiți, oase ale tovarășilor săi veniți să moară în locuri atât de îndepărtate și de pustii.

Acele prime clipe de libertate redobândită fură atât de îmbătătoare, încât Metellus pierdu noțiunea timpului și când simți pe umăr mâna lui Quadratus i se păru că se trezește dintr-un vis.

— Comandante...

Se întoarse ca să-și privească oamenii: erau zdrențăroși, slabi, purtând pe trupuri și în suflete semnele unei captivități neomenești, dar în privirile lor strălucea o lumină magică, aproape nebunească, în stare să treacă dincolo de bezna nopții. Lumina victoriei asupra morții, asupra tenebrelor, asupra disperării.

Îi îmbrățișă pe rând, privindu-i în ochii plini de lacrimi emoționate și fiecare îmbrățișare fu marcată de zăngănitul platoșelor care se ciocneau, al fierului lovit de fier. Era îmbrățișarea unor soldați gata oricând să

moară, gata să facă totul pentru că îndurase tot ce se putea îndura.

Dar în clipa următoare, Metellus își dădu seama că lăsându-se prea mult legănați de bucuria aceea de nedescris riscau să piardă ceea ce cuceriseră cu atâta greutate.

— Trebuie să mascăm acum spărtura pe care am făcut-o în peretele galeriei. Tu, Publius, care ești cel mai subțirel, te vei duce înăuntru și vei închide trecerea, lăsând doar locul neapărat necesar ca să poți ieși din nou. Restul îl vom face de aici. Dar, până atunci, să mâncăm și să bem apă pentru că trebuie să ne recăpătăm forțele.

— Luați-o încet, le spuse Martian, nu mai suntem obișnuiți să mâncăm pe săturate. Poate fi periculos să-ți umpli prea tare stomacul. O dată, pe când ne aflam în Pannonia, am eliberat pe unul de-ai noștri care căzuse prizonier și fusese hrănit timp de trei luni doar cu sfeclă crudă. A mâncat cu lăcomie o pâine întreagă cu carne sărată de porc. După puțin timp era mort. Mestecați încet până când dumicatul se transformă într-o pastă și abia după aceea înghițiți. Beți apă cu înghițituri mici. Îndată ce simțiți că v-ați săturat, opriți-vă. O vreme va trebui să mâncați mai puțin și mai des. Dacă o să faceți cum vă spun o să vă salvați pielea și o să vă înzdrăveniți. Dacă o să vă lăsați duși de pofta pentru o mâncare așa de bună, o să muriți.

Uxal împărți proviziile pe care le luase din cămările taberei: pâine de orz, legume, nuci. Și apă, multă apă.

Publius se puse pe treabă imediat și camuflă perfect spărtura atât pe dinăuntru cât și pe dinafară, dând dovadă de o pricepere deosebită, după care continuă să netezească

suprafața interioară cu argilă, lucrând numai cu palmele, până când nu mai rămase decât o mică deschizătură suficientă doar ca să-și scoată brațul de acolo; după aceea, închise și această ultimă gaură cu o piatră care se potrivi perfect. Făcuse parte mulți ani din echipele de *murarii* și-și păstrase îndemânarea pentru astfel de lucruri.

După aceea se așezară la sfat. Metellus îi spuse lui Uxal, singurul care cunoștea întrucâtva locurile acelea:

— Îți datorăm libertatea, Uxal, și acum depindem în continuare tot de tine. Ce ar trebui să facem, încotro ne-am putea îndrepta?

Uxal le răspunse cu o nuanță de mândrie în glas, conștient de rolul de călăuză pe care-l avea în momentele acelea pentru grupul de fugari.

— Sfatul meu este să nu ne mișcăm de aici.

— Cum asta?

— Exact așa cum v-am spus. Pentru o vreme, vor trimite toți oamenii pe care îi au ca să ne vâneze peste tot, pe toate potecile și drumurile. Vor percheziționa fiecare caravană, vor scotoci prin toate popasurile pentru caravane pe o rază de mai multe mile. Când se vor convinge că nu ne pot găsi la o distanță atât de mare, vor căuta din nou prin apropiere, dar va fi greu să le treacă prin minte să ne caute pe sub pământ și chiar dacă ar face-o, n-ar găsi nimic. Abia atunci o să ne mișcăm din loc ca să ne îndepărtăm cât de mult vom putea. M-ați înțeles?

— Te-am înțeles foarte bine. Dar crezi că planul tău o să meargă?

— Avem de ales?

— Nu, cred că nu.

— Locul ăsta este destul de sigur pentru că ei îl consideră spurcat și se tem să intre aici. În plus, o să

avem posibilitatea să ne refacem forțele ca să putem porni la un drum lung și greu.

— Și armele? întrebă Balbo. Ce facem cu ele?

— Primul gând ar fi să le ascundem, să le lăsăm aici, dar nu cred că este cea mai bună soluție. Un grup de bărbați înarmați impune respect și are întotdeauna posibilitatea de a negocia sau de a face ceea ce dorește; uneori își poate pune forța în serviciul altcuiva, de exemplu, ca escortă. Asta, bineînțeles, în situații favorabile.

— Eu nu văd să existe situații favorabile pentru noi pe o rază de cel puțin zece mile, comentă Antoninus, dar armurile se pot desface în bucăți; de exemplu pieptarele din zale nu ocupă spațiu dacă sunt bine împăturite. Ar trebui să lăsăm aici doar scuturile. Sunt prea incomode.

— Bine, atunci așa să facem, propuse Balbo, dacă suntem cu toții de acord.

— Când vom fi în măsură să pornim la drum, continuă Uxal, vom avea nevoie de câteva animale de povară. Nu prea departe de aici este o baltă care nu seacă aproape niciodată și este locul unde se adapă câțiva măgari sălbatici. Am văzut locul acela de la înălțime, când veneam aici ca să arunc gunoaiele. Am putea pune o capcană și astfel facem rost de niște mijloace de transport tocmai bune pentru noi, pentru provizii și pentru arme.

Metellus se întoarse către Septimius și Lucianus.

— Voi erați cândva niște vânători buni, dacă îmi amintesc eu bine. Ați putea să vă ocupați voi de capcane și de prinderea măgarilor.

Cei doi încuviințară.

— Va fi suficient să-i ținem legați câteva zile și să le dăm de mâncare iarba asta, așa puțină, care se găsește pe aici. O să vină după noi ca niște mieluși. Frânghii putem

împleti din fibrele plantei ăsteia care crește printre bolovani.

Metellus îi făcu un semn lui Antoninus care făcuse parte din corpul de *fabri*, fierarii pricepuți la așa ceva, și oșteanul încuviință dând din cap.

— După aceea? întrebă el din nou.

— Vom începe să coborâm pe firul acestei prăpăstii, continuă Uxal, până când vom găsi un firicel de apă și vom merge mai departe până ce această prăpastie uscată se va transforma într-un pârâu și, după aceea, într-un torent; vom continua până când acesta se va vărsa în alt curs de apă. Va fi un marș obositor, dar, cel puțin, vom fi feriți vederii și vom urma un parcurs de-a lungul căruia soldații persani călări nu ne vor putea urmări. Dacă nu mă înșel, la apus de aici curge fluviul Khaboras, care izvorăște dintr-o oază foarte frumoasă; acolo ne vom putea ascunde mai ușor sau ne vom găsi un angajament ca gărzi de protecție pentru vreo caravană. Caravanele ajung peste tot, până în inima Asiei. Dacă vom reuși să facem un marș de o zi plecând din oază, am avea posibilitatea de a porni cu o barcă pe râu și am ajunge astfel pe malul oceanului. Acolo, cred că ne vom afla, în sfârșit, în siguranță și fiecare va putea merge încotro va voi.

— Cum te-am putea răsplăti pentru tot ceea ce faci pentru noi? îl întrebă Metellus.

— Sunt răsplătit încă de pe acum. În timp ce vorbim, sunt un om liber, respir aerul curat al unei seri minunate, am în jurul meu numai prieteni. Chiar dacă asta ar fi ultima mea noapte, aș zice că a meritat. Dar mai ai răbdare cu mulțumirile. Se mai pot întâmpla multe în drumul de aici până la malul oceanului.

— Ai dreptate, spuse Quadratus, dar este exact așa cum spui tu: în orice caz, a meritat osteneala. Abia acum îmi dau seama că a muri ca oameni liberi este la fel de important ca a trăi.

— Este de la sine înțeles, continuă Uxal, că va trebui să facem totul noaptea. Ziua, orice urmă, orice semn, vor dispărea. Cel mai mic amănunt ne-ar putea da de gol. Dacă s-ar întâmpla așa, nu ne va mai rămâne, într-adevăr, altă soluție decât moartea și, dacă am ajunge într-o astfel de situație, trebuie să-mi făgăduiți că prima lovitură de sabie mă va atinge pe mine. Dacă m-ar prinde viu, aș avea parte de chinuri înspăimântătoare.

Metellus îi întinse mâna.

— Ai cuvântul unui ofițer roman. Valorează mai mult decât un jurământ.

— Bun. Să căutăm acum un adăpost pentru a sta acolo în timpul zilei. Doi dintre voi să plece în susul văii, doi în josul ei. Primul care găsește un loc potrivit se va întoarce ca să ne anunțe. Nu faceți zgomot, încercați chiar să respirați cu grijă. Dacă ne descoperă, suntem pierduți.

Metellus îi trimise pe Quadratus și pe Antoninus în josul văii, pe Balbo și pe Septimius în partea opusă.

Septimius fu primul care descoperi o ascunzătoare în stâncă, ferită vederii și bine camuflată de o lespede mare de calcar.

— Pe când eram copil, spuse el, în petreceam primăvara în munți, la unchiul meu. Și îmi plăcea să umblu prin peșteri. Nu-mi scăpa nici una. Hai, veniți, este un loc foarte bun și o să încăpem cu toții.

Ceilalți îl urmară în tăcere, ca niște umbre, strecurându-se unul câte unul prin crăpătura care servea drept intrare în grotă. Pe jos, nisipul era uscat, așa că se întin-

seră cu toții ca să se odihnească după încordarea evadării, epuizați de eforturile pe care le făcuseră, de emoțiile prin care trecuseră în ultimele ore. Metellus făcu de pază primul, avându-l alături pe Uxal care voia să-i țină tovărășie.

— Ce-i cu tine, n-ai încredere? îl întrebă Metellus. Ai idee de câte ori am făcut de pază în legiunea mea?

— În legiune erai sănătos, bine hrănit și în putere. Aici ai ajuns ca o zdreanță și ai neapărat nevoie de odihnă. Dacă ai rămâne singur, ai putea adormi în mai puțin de o oră.

— Tu nu?

— Bătrânii dorm mai puțin. Lor le place mai degrabă să stea la taifas. Este o noapte tare frumoasă, comandante Aquila. Acesta este numele tău de familie, nu-i așa?

— Așa este.

— Să fiu al naibii dacă nu este un nume potrivit pentru un soldat. Cu un asemenea nume nu puteai deveni altceva decât un om al armelor.

— Pe la noi se spune *nomen est omen*: în nume îți este scris destinul.

Uxal schimbă vorba și își îndreptă din nou privirile către cer.

— Câte stele... ce minunăție... Și totuși, este același cer pe care-l aveam deasupra capului și în tabără.

— Dar cine-l mai vedea? Când ne întorceam din mină eram atât de obosiți că ne prăbușeam îndată după ce mâncam zeama aceea împuțită.

Uxal privi atent la un schelet care se zărea între doi bolovani.

— Cine o fi ăla de acolo?

— Ce importanță mai are? Unul dintre cei mulți care au murit în infernul ăsta.

— Acum, însă, suferințele lui s-au sfârșit. Și uite-l ce vesel este, râde cu toți dinții la vedere. Râde poate de noi care ne zbatem, suntem îngrijorați, născocim o mulțime de șiretlicuri ca să mai prelungim cu câteva respirații sărmana noastră viață. El știe că fiecare este dator cu o moarte și că nu are nici un rost să ne mai agităm atât. De aceea râde. Nu crezi?

— S-ar putea. Dar nu are dreptate. Nu există nici o clipă a vieții noastre care să nu merite s-o trăiești. Chiar și atunci când mă aflam în cea mai neagră mizerie, faptul că mă aflam în viață era cel mai important pentru mine, faptul că-mi vedeam prietenii, că vedeam mijind zorii și murind amurgurile, că auzeam cântând păsărelele sau șacalii urlând prin bezna nopții. Și mai este și speranța. Speranța nu moare niciodată. De exemplu, de a-mi revedea fiul.

— Așa este, fiul tău...

— Peste zece zile o să fie ziua lui de naștere. Dacă aș fi acolo, aș da o mare petrecere pentru asta. I-aș face cadou o platoșă micuță făcută de un meșter iscusit și o mantie de tribun militar. Numai la așa ceva era cu gândul! Copil bun. Învață, își respectă învățătorii, este inteligent și sensibil. Când mă întorceam seara de la punctul de comandă, îmi ieșea alergând în întâmpinare, își desfăcea sabia de la cingătoare, mă ajuta să-mi scot pulparele. Îmi aducea ștergare curate ca să fac baie și stătea așezat pe marginea căzii trăncănind și punându-și o sumedenie de întrebări.

Uxal oftă.

— Ei, trebuie să fie tare frumos să ai copii.

— Dacă ai norocul ăsta, așa este. Tu n-ai avut niciodată copii?

— Cum puteam? Ca să ai copii, este nevoie de o soție. Cine putea lua pe unul ca mine? Mă întreb uneori cum ar fi arătat dacă i-aș fi avut. Al tău, de exemplu, cum arată?

— Este un copil frumos, spuse Metellus. Are ochi negri și limpezi ca ai mamei lui și o piele netedă, de o culoare frumoasă, aurie.

— Dar cu tine nu seamănă deloc?

— Oh, sigur, cred că da. La caracter, la mișcări, până și în felul în care merge.

— O să ajungi din nou lângă el, spuse Uxal, sunt sigur de asta.

Metellus nu mai spuse nimic. Lăsă capul în jos și tăcu o vreme.

În clipa aceea se auziră niște zgomote, nechezat de cai, ordine. Cei doi priviră unul la altul cu o expresie îngrijorată.

Dar, după câteva clipe, Uxal chicoti cu gura lui știrbă.

— Nu știu unde să ne caute, hi hi hi!

— Liniște! îl mustră Metellus. Vrei să ne audă?

— Stai liniștit. Nu știu încotro s-o ia. Și știi de ce? Pentru că sunt siguri că de la nivelul al treilea nimeni nu a mai ieșit viu. Iar noi am șters-o tocmai pe acolo. La ora asta scotocesc peste tot, prin barăci, la gunoi, în fânare, îi percheziționează unul câte unul pe toți prizonierii, o să-i pună să se dezbrace și să defileze goi prin fața supraveghetorilor. Am văzut mai demult o scenă dintr-asta. Uite acolo! spuse el pe neașteptate. Au trecut pe malul celălalt al prăpastiei. Și-i arătă niște lumini care se mișcau pe marginea văgăunii, în partea opusă taberei. Ca să ajungă acolo au fost nevoiți să facă un

ocol foarte lung. Am auzit că dincolo de prăpastia asta nu se poate trece multe mile la deal și la vale; de aceea au construit tabăra în locul acesta.

După o vreme, călăreții care se vedeau trecând prin noapte fură înghițiți de bezna de nepătruns. Metellus privi poziția stelelor și spuse:

— Este vremea schimbului al doilea de pază. Mă duc să-l trezesc pe Quadratus. Ar trebui să ațipești și tu un pic.

Când se putu culca și el pe nisipul uscat, în aerul călduț al grotei, se simți împăcat cu el însuși și cu natura care-l înconjura și-l proteja în colțișorul acela de sub stâncă. Nu dormi mult, dar somnul fu adânc și odihnitor.

Îl treziră razele soarelui și vocea lui Uxal.

— Ne bărbierim, comandante?

— Ceee?

Bătrânul se afla deja în fața lui cu un castronaș cu apă, un pămătuf, foarfeci și un brici.

— Dar de unde ai luat chestiile astea?

— Când m-am întors în tabără ca să iau provizii și apă, am văzut că prin magazie erau și alte lucruri, așa că m-am servit cu ce am apucat. În halul în care arătați se vede de la poștă că sunteți niște prizonieri evadați. Obrajii bine rași o să vă facă să arătați ca niște oameni de vază.

Metellus se supuse de bunăvoie torturii lui Uxal care îi scrijeli obrajii cu un brici departe de a fi în zilele lui cele mai bune și cu niște foarfeci care probabil că fuseseră folosite la tunsul oilor. Cu toate acestea și cu Uxal în frunte, cu toții fură de acord cu o asemenea operațiune, așa că se așezară disciplinați la coadă ca să se radă. Acel ritual simplu al unei vieți civilizate îi făcea să se simtă oarecum reveniți în viața normală de

dinainte, părea un fel de prevestire a unei întoarceri apropiate la o viață obișnuită.

Hrana fu porționată în perspectiva șederii în grotă și a lungii călătorii care-i aștepta, dar Publius și Lucianus, care luptaseră în campaniile din Palestina și din Arabia, descoperiră în scurt timp niște plante cu rădăcini care aveau gust de alune și erau foarte hrănitoare. La lăsarea întunericului ieșeau să le culeagă, după ce-și mânjeau cu praf corpul pentru a fi cât mai puțin vizibili.

Mai greu le fu să captureze măgarii sălbatici. Mai întâi împletiră funii din fibrele unei plante, apoi, după ce făcură lațuri, pregătiră capcanele și fură nevoiți să sacrifice multe dintre plantele delicioase cu care se hrăneau, punându-le ca momeală pentru animale.

În trei zile prinseră doar trei măgari, două femele și un mascul, care fură duși, cu toate că erau îndărătnici și dădeau mereu din copite, la grota care servea de adăpost micului grup. Acolo fură obișnuiți cu prezența oamenilor și începură să primească hrana din mâinile celor care îi capturaseră. Din același fibre din care făcuseră frânghiile pentru măgari confecționară și câteva rogojini pe care puteau la început să doarmă, dar mai târziu aveau să le folosească și în multe alte scopuri.

Într-o zi, Metellus și Antoninus căutară o posibilitate de a se cățăra pe peretele prăpastiei și, sub acoperirea întunericului nopții, reușiră să ajungă sus, într-un loc de unde puteau observa ce se petrecea în tabăra de la Aus Daiwa. Era o adevărată forfotă a patrulelor care veneau și plecau fără încetare. Semnale luminoase se vedeau pâlpâind pe vastele întinderi ale deșertului, în toate

direcțiile, până la orizont. Persanii nu se resemnaseră. Încă îi mai căutau.

Se hotărâră să mai aștepte încă două zile înainte de a pleca, pentru că mai erau două nopți de lună plină, după care urmau altele cu întuneric deplin.

Înfășurară cu paie copitele măgarilor, încărcară pe spinarea animalelor armele și platoșele pe care le acoperiră cu rogojini, după care, când ultimele raze ale soarelui dispărură la orizont, porniră la drum. Își recăpătaseră forțele, atât datorită odihnei la care fuseseră obligați, cât și cu ajutorul hranei consistente căreia îi duseseră dorul atâta timp.

Înaintară cu mare precauție, căutând mai mult să nu facă zgomot decât să meargă mai repede și, când se opriră, în zorii zilei următoare, nu străbătuseră probabil mai mult de o milă. Se aflau într-un loc primejdios, fără nici o posibilitate de a se ascunde și prea aproape de tabără. Era de-ajuns ca o patrulă să treacă pe malul de răsărit al defileului și i-ar fi observat.

Hotărâră să se împartă în trei grupuri, păstrând între ele o distanță de circa trei sute de pași, ca să nu fie descoperiți toți o dată, dacă s-ar fi întâmplat să apară pe neașteptate vreo patrulă, și continuară să înainteze cu speranța că vor ajunge la un adăpost mai sigur.

Centurionul Elius Quadratus, care se afla în fruntea micii avangărzi, auzi la un moment dat zgomotul unor copite pe malul defileului și le ordonă camarazilor săi să se lipească de peretele de stâncă, iar pe Antoninus care se afla alături de el îl trimise să-i oprească din drum pe ceilalți.

Antoninus ajunse la timp: o clipă mai târziu, grupul lui Balbo, Uxal și Lucianus cu măgari cu tot ar fi apărut

în loc descoperit. Așteptară ținându-și răsuflarea până când se auzi zgomotul de galop care se îndepărta, apoi ajunseră la tovarășii lor care se pregătiseră deja pentru ce era mai rău, gata să-și vândă cât mai scump pielea.

— Zeii au fost de partea noastră, spuse Metellus. Să mergem mai departe, n-avem de ales.

Mai merseră o milă, protejați pe alocuri de umbra înălțimilor și a stâncilor care se înălțau pe malul de răsărit al văii, mereu cu teama de a nu fi descoperiți, până găsiră un adăpost suficient de larg ca să se refugieze acolo cu toții. Trecerea unor torente cauzate de inundații săpase în piatra mai friabilă, aflată între două straturi de cremene, o cavitate destul de adâncă și de înaltă pentru ca un om să poată sta în picioare. Intrară acolo în cea mai mare grabă, mai întâi animalele cu povara lor și mai apoi oamenii, după care putură să se bucure de o odihnă binemeritată.

Metellus îi trimise pe Publius și pe Antoninus să exploreze peretele de piatră ca să caute un loc prin care ar fi putut urca pentru a observa teritoriul din jur, tabăra de la Aus Daiwa, dacă nu era prea departe, și centura de fortificații care, în locul acela, ar fi trebuit să se afle deja în spatele lor.

Cei doi, purtând doar tunica scurtă, se cățărară pe o cornișă stâncoasă datorită căreia ajunseră aproape de vârf și se instalară să facă de pază tot restul zilei, astfel încât ceilalți să se simtă în siguranță.

Când se întoarseră, la căderea nopții, simțiră o anumită agitație printre camarazii din grotă și descoperiră că Septimius și Lucianus reușiseră să doboare cu sulițele un țap sălbatic pe care acum îl jupuiau.

— Pe Hercule! exclamă Quadratus. Nu știam că sunteți așa buni vânători.

— Eu sunt pe jumătate celt, îi răspunse Septimius. Pe la noi învățăm să vânăm mistreți chiar înainte de a vorbi.

— Eu sunt pe jumătate grec, spuse Lucianus și-mi place carnea friptă. Abia aștept!

— Nici să nu te gândești, îl dezamăgi Metellus. Suntem încă prea aproape de tabără. Fumul și mirosul ne-ar putea da de gol. O să mâncăm carnea crudă. Va fi la fel de hrănitoare.

— Carne crudă? interveni Uxal. Nu prea se potrivește cu un știrb ca mine. Înseamnă că eu am să mănânc doar făină de năut și apă. Dar soldații îi tocară cu pumnalele măruntaiele animalului, inima și ficatul, astfel că putu mânca și el. Apoi tăiară și conservară carnea cealaltă, învelind totul în rogojini, cu speranța că o vor putea fierbe sau afuma când s-ar fi ivit vreo posibilitate.

Păreau bine dispuși, dar se putea ghici o îngrijorare palpabilă, o teamă nelămurită care își făcea loc în sufletele lor. Teama că acea libertate recucerită ar putea să ia sfârșit, mai devreme sau mai târziu, și că soarta nu le va lăsa tuturor timpul de a-și lua viața pentru a nu cădea vii în mâinile dușmanului. Urletul șacalilor întâmpină apariția lunii în formă de seceră subțire și anunță primul schimb de pază pentru centurionul Sergius Balbo și legionarul Septimius. Se instalară, înarmați doar cu pumnalul și cu sabia, la adăpostul a doi bolovani din mijlocul defileului, la zece pași unul de altul, și stătură de veghe în tăcere, cu auzul încordat ca să surprindă și cel mai mic zgomot, sfredelind cu ochii bezna nopții.

Din când în când, Balbo îl chema pe camaradul său.

— Ei, blondule! Tot acolo ești?

— Aici sunt, centurionule, îi răspundea Septimius. Tot aici.

9

Porniră din nou la drum după al doilea schimb de pază și, după o vreme, terenul deveni ceva mai ușor de străbătut. Fundul văii se lărgi, malurile laterale deveniră mai scunde căpătând un profil mai puțin accidentat, iar pe fund pietrele lustruite de vântul puternic și de apă ofereau un dublu avantaj: se putea călca mai comod pe ele și nu rămâneau urme care i-ar fi putut ajuta pe urmăritori.

Albul bolovanilor de calcar și al pereților reflecta puțină lumină, care le permitea drumeților să vadă pe unde calcă. Înainte de revărsatul zorilor străbătuseră cam trei mile în deplină tăcere și într-un calm total. De-acum înainte sperau ca restul drumului să-l facă fără obstacole prea mari, dar, în realitate, nici unul dintre ei nu îndrăznea să creadă așa ceva, ca și cum totul fusese până atunci prea ușor.

Căutară un nou adăpost în care să se poată ascunde și rămaseră acolo până la căderea întunericului. Metellus îi trimise pe Lucianus și pe Septimius, care păreau să se înțeleagă bine între ei, să exploreze împrejurimile ca să se asigure că nimeni nu-i urmărea. Cei doi cercetași nu

aveau prea multe posibilități de a se mișca în zona aceea lipsită de vegetație și aproape netedă, dar constituiau un fel de avangardă care-i putea feri pe ceilalți de surprize neplăcute, puteau semnala apropierea unor eventuale patrule inamice sau a unor caravane: primele ar fi însemnat un pericol mortal, celelalte ar fi însemnat salvarea.

Făcură la fel încă patru nopți, până ce ajunseră într-un loc în care văgăuna de până atunci se desfăcea într-o albie largă acoperită de bolovani și de prundiș, presărată cu tufe spinoase și cu plante aromatice. Se opriră ca să se sfătuiască.

— De aici încolo vom fi tot mereu la vedere, spuse Metellus. Dacă ar apărea niște patrule, ne-ar observa imediat. Pe de altă parte, este de la sine înțeles că nu ne putem întoarce din drum sau să rămânem pentru vecie adăpostiți între pereții defileului. Uxal este cel care cunoaște mai bine zona și părerea lui va conta mai mult decât a oricăruia dintre noi.

— Eu nu pot să spun mare lucru, începu Uxal. Cred că singurul lucru pe care-l putem face este să urmăm albia aceasta secată. Oricum, malurile sunt destul de înalte ca să ne ascundă într-o oarecare măsură. În caz de alarmă, ne vom culca la pământ și vom aștepta să treacă pericolul. Noaptea ne va ajuta și ea să ne ascundem, cu toate că lumina lunii crește din ce în ce mai mult. Dacă îmi aduc eu bine aminte, peste două sau trei etape de mers ar trebui să dăm de drumul caravanelor care merg către oaze și către malul oceanului și, în felul acesta, posibilitățile noastre de a ne salva vor crește în fiecare zi.

— Pe toți zeii, ești un adevărat strateg! exclamă Balbo, pe un ton ironic. Mai ai puțin și o să-l întreci pe comandantul Metellus.

— Dacă ai o idee mai bună, îi răspunse Uxal, nu te oprește nimeni să ne-o prezinți. Eu spun ceea ce știu și propun ceea ce cred eu de cuviință că putem face.

— Balbo glumea, interveni Metellus. Sunt și eu de aceeași părere cu tine. Trebuie doar să sperăm că vom avea și de acum încolo un pic de noroc. Ceea ce mă îngrijorează este lipsa de mâncare. Cam în două zile, rezervele noastre de hrană se vor termina, iar apa este și ea pe sfârșite. Asta este problema cea mai importantă.

— S-ar putea să dăm de apă destul de curând, pentru că vegetația din valea aceasta este din ce în ce mai deasă. Cât despre mâncare, poate că știu cum să ne-o procurăm dacă ajungem la oaza de pe fluviul Khaboras. Dacă, însă, situația ar deveni disperată, nu ne mai rămâne decât să apelăm la carnea de măgar.

— Dacă-i pe-așa, spuse Metellus, să pornim din nou la drum și sper să nu ne părăsească norocul. Singura măsură de precauție pe care o putem lua este să trimitem pe cineva în față ca să cerceteze terenul și pe altul în urmă ca să ne asigure spatele. Mai mult de-atât nu putem face.

Fu ales Antoninus ca avangardă și Quadratus ca ariergardă, fiecare mergând la circa o jumătate de milă de micul convoi. La apariția zorilor, și unul și celălalt reveneau alături de camarazii lor ca să le spună ce observaseră.

Făcură astfel două etape, cam două parasanghe, adică în jur de șase mile romane. În dimineața celei de-a doua etape, Quadratus veni lângă ceilalți cu o expresie îngrijorată.

— Ce s-a întâmplat? îl întrebă Metellus.

— Am zărit pe cineva, comandante. Cineva care, după părerea mea, ne urmărește.

— Câți sunt?

— Unu.

— Doar unu? Asta mi se pare ciudat.

— Eu doar unu am văzut. Și sunt aproape sigur că nu erau și alții cu el.

— Era călare?

Quadratus confirmă.

— Persanii merg peste tot în grupuri destul de mari, interveni Uxal. Este aproape imposibil să umble pe aici primprejur doar câte unul, pentru simplul motiv că, dacă unul descoperă ceva, nu are posibilitatea de a anunța acest lucru decât dacă pierde contactul cu cel pe care-l urmărește.

— Este perfect adevărat, îl aprobă Metellus. Dar, atunci, cine ar putea fi?

— N-am nici mai mică idee, răspunse Quadratus. L-am văzut în depărtare pe creasta unui deal, de două ori, după care a dispărut.

— Nu putem afla decât într-un singur fel, spuse Metellus. Să-i ieșim în întâmpinare și eventual să-l luăm prin surprindere, măcar cu o oră înainte de ivirea zorilor. Ia-l cu tine pe Publius care este sprinten și poate alerga iute și încercați să aflați cine este și ce vrea. Dar nu vă expuneți, nu riscați nimic. Scopul nostru este să aflăm ce are de gând, dar asta fără să ne descoperim noi.

— O să facem tot ce putem, comandante, răspunse Quadratus. Poți conta pe noi.

— Foarte bine. Odihniți-vă câteva ceasuri și apoi porniți la drum. Luați-vă sabia și pumnalul, s-ar putea să aveți nevoie. La cel mai mic semn de pericol întoarceți-vă cât puteți de repede ca să ne anunțați și pe noi.

— Am înțeles, comandante, răspunse Quadratus, după care se îndepărtă împreună cu camaradul său și se culcară pe o rogojină la umbra unei tufe de tamarix.

În toiul nopții, când luă sfârșit primul schimb de pază, se sculară, își luară armele și porniră în direcție contrară celei pe care veniseră.

Merseră cu mare grijă, încercând să se strecoare pe lângă tufele rare, pe după bolovani sau târându-se prin adânciturile terenului. Lumina firavă a lunii noi le îngăduia să distingă destul de bine locurile din jur, așa că înaintau destul de repede, iar pe cerul perfect senin străluceau roiuri de stele. La un moment dat, Quadratus îi făcu semn camaradului său să se oprească.

— Ce este?

— Nu simți? Miroase a ars.

— Așa este. Acum îmi miroase și mie.

— Un foc. Focul unui drumeț. Și nici nu pare să fie prea departe.

— Mergem să aruncăm o privire?

— Da, dar trebuie să ne târâm până dăm de el. Nu vreau să riscăm nimic.

Luară o distanță de câțiva pași unul de celălalt și înaintară cu cea mai mare prudență, încercând să nu facă nici un zgomot, pipăind pământul cu picioarele și cu mâinile ca să nu miște din loc vreo piatră și să-și facă simțită prezența. Străbătură astfel poate o jumătate de milă, până când Quadratus îi dădu un semnal lui Publius: țipătul bufniței pe care-l foloseau întotdeauna în timpul campaniilor militare pentru a indica apropierea de ținta fixată.

Publius răspunse în același fel și se apropie cu grijă de el.

Quadratus arătă cu degetul înaintea sa: un foc stins, care încă mai răspândea un miros slab de fum. Cei doi priviră de mai multe ori în jur, după care se apropiară.

Quadratus își afundă degetele în cenușă.

— Încă mai este caldă. Nici măcar n-a mai avut grijă să stingă focul.

— Așa este, răspunse Publius, luând și el puțină cenușă în palmă. Poate că avea prea puțină apă și n-a vrut s-o risipească.

— Astea-s prostii. Era suficient să arunce puțin nisip ca să stingă jarul. Mai că-mi vine să cred că a vrut să ne atragă aici ca să...

Nu avu timp să-și termine fraza, pentru că Publius îl înghionti ca să-i atragă atenția. Îi făcu un semn din priviri, cu o expresie de uimire și de teamă.

În fața lor, la nu mai mult de douăzeci de pași, se afla un călăreț, nemișcat în șa. În lumina slabă a lunii, putea fi văzut destul de bine: zvelt ca un băiețandru, necunoscutul era îmbrăcat în pantaloni și cazacă, iar fața îi era ascunsă aproape în întregime de o fâșie de pânză neagră, prinsă în părți sub un fel de căciulă cum nu mai văzuseră până atunci.

— Ce crezi, este înarmat? murmură Publius.

— Mă tem că da, răspunse Quadratus. Nu te mișca. Nu se poate ști ce are de gând.

Călărețul își îndemnă calul cu călcâiele și porni la pas dând ocol celor doi bărbați pe care-i avea în față. Tăcerea nopții era deplină în acele momente, dar zgomotul copitelor era aproape imperceptibil.

— S-ar părea că nici nu atinge pământul, mai șopti Publius și dădu să se răsucească pentru a rămâne cu fața la misteriosul călăreț.

— Nu te mișca, îl avertiză Quadratus. Nu te întoarce cu fața spre el. Oricum, n-o să ne lovească pe la spate. Dacă ne rotim o dată cu el, s-ar putea să creadă că ne este frică.

— Ăsta-i adevărul, recunoscu Publius printre dinți și rămase nemișcat.

Călărețul își termină ocolul în jurul celor doi bărbați, care rămăseseră nemișcați lângă vatra stinsă a focului, oprindu-se din nou în fața lor. Pe neașteptate, în mâinile sale apăru un arc, cu săgeata pregătită și gata încordat.

— Gata, s-a terminat, șopti Publius. Adio, centurionule, ne întâlnim în Hades.

Quadratus nu-i răspunse. Fixa ca vrăjit vârful săgeții. Călărețul îl luă la țintă timp de câteva clipe, după care slăbi coarda arcului, își puse din nou arcul pe umăr și dădu pinteni calului, dispărând în scurt timp dincolo de o colină.

Cei doi romani se priviră în față fără să scoată nici o vorbă și porniră către ceilalți.

Ajunseră la camarazii lor când zorile erau aproape și le povestiră ceea ce li se întâmplase. După ce-i ascultă cu cea mai mare atenție, Metellus se întoarse către Uxal.

— Tu ce părere ai? Cine putea fi? Cu siguranță, nu un cercetaș de-al persanilor: de ce le-ar fi cruțat viața?

— Nu cred nici eu că era un cercetaș persan pornit pe urmele noastre. Nu s-ar fi mulțumit doar să-i amenințe cu arcul și, de altfel, n-ar fi fost singur. Tot ceea ce aș putea să spun este că nu vrea să aibă de-a face cu nimeni. Dacă s-ar întâmpla ca vreunul dintre noi să mai treacă prin fața lui, nu ar sta la îndoială și ar slobozi săgeata din arc.

— Am și eu impresia asta, spuse Quadratus. Ar fi avut tot timpul să ne străpungă cu câte o săgeată, dacă asta ar fi avut de gând. A vrut doar să ne facă să înțelegem că trebuie să stăm departe de el și că, dacă îl mai urmărim, nu se va gândi de două ori înainte de a trage în noi.

— Ați spus că avea un fel de văl negru care îi acoperea gura? îi întrebă Metellus pe cei doi.

— Da, prins în jurul frunții cu un fel de căciulă ciudată. Purta o cazacă încheiată în față și strânsă la mijloc cu o centură. Și pantaloni și încălțări care îi acopereau picioarele.

O imagine trecu fulgerător prin mintea lui Metellus, aceea a călărețului cu fața acoperită pe care-l văzuse apărând timp de câteva clipe la Edessa, printre războinicii din suita lui Shapur și, după aceea din nou, în timpul drumului pe care-l făcuseră, ca prizonieri, de-a lungul podișului persan.

— Totuși, individul acela este ciudat, spuse Severus. Ne urmărește, dar nu ne dă voie să-l urmărim și noi pe el.

— Nu s-ar putea spune că ne urmărește, remarcă Balbo care până în clipa aceea nu scosese nici o vorbă. Poate că doar merge pe același drum ca și noi. Poate că fuge și el de cineva sau de ceva, exact la fel ca noi.

— S-ar putea, spuse Metellus, așa că eu nu mi-aș face prea mari probleme. Să mergem mai departe pe drumul nostru. Acum, să plecăm, cât mai este răcoare. Când se va face prea cald, ne oprim la adăpost, în caz că găsim unul, dacă nu, o să încercăm să ne facem unul cum vom putea. Hai, sus, plecăm.

Porni în frunte, urmat de Balbo și de Quadratus, apoi veniră Uxal, Septimius și Lucianus trăgând după ei măgarii, iar în urma lor Antoninus, Severus, Martian, Publius și Rufus care nu se despărțea de lancea sa nici în timpul marșului.

Zorile nu se lăsară prea mult așteptate și se iviră, mai întâi printr-o dâră rozalie în stânga drumeților, apoi printr-un arc luminos care făcu stelele să pălească una

după alta. Când soarele apăru la orizont, câmpia fără margini, pe care doar cu puțin timp înainte lumina șovăitoare și amestecul dintre albastrul nopții și zorii roz o modelau și o scăldau într-o mulțime de culori și de umbre amăgitoare se transformă într-o stepă prăfuită și orbitoare, ca o lespede informă pe deasupra căreia aerul încins plăsmuia imagini înșelătoare.

Când văzu că sudoarea curgea șiroaie pe oamenii săi, Metellus le dădu ordin să se oprească și să înalțe un adăpost din câțiva pari și rogojini. Măgarii fură lăsați liberi să pască tufele de tamarix și alte ierburi ca niște mingi de un verde intens, care reușeau să reziste printre pietrele încinse.

Se trântiră la pământ unul lângă altul, își acoperiră cumva fețele și încercară să adoarmă. Rămaseră de pază doar Rufus și Publius, ținând sub observație pustietatea din jur.

— Uite-l acolo, spuse deodată Publius.

— Pe cine?

— El. Arcașul călare.

— Eu nu văd nimic.

— Uită-te înspre vârtejul acela de praf. Pe măgura aia.

— Ai vederea bună. Acum că m-ai făcut atent, îl văd și eu. Ce-o fi făcând acolo?

— Nimic. Stă nemișcat în mijlocul deșertului, pe calul său.

— Și încă nu i-au luat foc creierii de la arșița asta?

— Habar n-am ce să zic. Cine știe de unde vine, cine știe cine o fi. Se spune că Asia este atât de mare că acoperă tot restul lumii. Sunt acolo locuri în care trăiesc monștri cu un singur picior, iar alții nu au o față ca toți oamenii, ci un ochi în mijlocul pieptului.

— Și tu crezi așa ceva?

— Nu știu, dar el nu este ca noi, îți spun eu. Ne-am trezit cu el în fața noastră ca și cum ar fi căzut din cer. Și cine știe ce se ascunde sub masca aceea neagră care-i acoperă aproape toată fața. Centurionul Quadratus este un bărbat plin de curaj, doar știi asta, dar s-a făcut alb ca varul când s-a pomenit cu el în față, în lumina lunii, cu un arc îndreptat asupra lui.

— Toți oamenii sunt albi ca varul în lumina lunii.

— N-aveți de gând să terminați cu sporovăiala? îi întrerupse Quadratus. Eu aș vrea să dorm o oră sau două, dacă o să mă lăsați voi.

Cei doi tăcură, dar nu scăpau din ochi mica siluetă întunecată, ce continua să stătea nemișcată pe ridicătura de pământ din depărtare.

— Dacă vrei să-ți spun ce cred eu, continuă în șoaptă Rufus, ăla nu vrea să ne-o ia înainte. Ne lasă pe noi să mergem înaintea lui ca să nu aibă parte de nici o surpriză.

— Sau poate că nici nu știe încotro s-o ia și atunci vine în urma noastră cu speranța că noi știm drumul.

— Da, s-ar putea și asta. Oricum, are dreptate comandantul. Să-l lăsăm să fiarbă în suc propriu și noi să ne vedem de ale noastre. Mai devreme sau mai târziu o să scăpăm de el.

Într-adevăr, fantomaticul călăreț dispăru la fel de brusc cum apăruse. Rufus și Publius se duseră pentru câteva clipe să aducă înapoi măgarii care se îndepărtaseră cam mult și, când își îndreptară din nou privirile către dealul cu pricina, călărețul dispăruse în tremurul aerul încins de soarele necruțător.

La apropierea serii, mâncară câteva curmale uscate și niște nuci, își bău fiecare ultima porție de apă servită

de Martian într-o cană din lemn, după care porniră din nou la drum urmând în continuare albia secată a râului.

Merseră toată noaptea și la fel făcură și în noaptea următoare, cu stomacul aproape gol și cu buzele arse de sete. Simțeau cu toții că în curând puterile aveau să-i lase. Urmele chinuitoare ale unui an și jumătate de muncă istovitoare, într-o umilință de neînchipuit, nu puteau fi înlăturate prea ușor, cu atât mai mult cu cât acum erau nevoiți să-și găsească drumul către o libertate adevărată, la capătul unei călătorii care parcă nu se mai sfârșea. Își continuau marșul către zări, îndurau foamea și setea doar printr-o încordare fantastică a voinței, împinși din urmă de tăria sufletească a unor ființe călite în cele mai înspăimântătoare încercări.

Starea lui Uxal era aceea care îi îngrijora cel mai mult: vârsta sa înaintată, oboseala, emoțiile acelei aventuri păreau să-l copleșească pe bătrân mai mult decât pe oricare dintre ei.

În sfârșit, în zorii celei de-a treia zile, în albia secată prin care mergeau, începură să se arate semnele unei vegetații ceva mai abundente și Uxal parcă își reveni dintr-o dată și chiar îi îndemnă pe fugari să meargă înainte, în loc să se oprească pentru a-și pregăti adăpostul pentru o nouă zi.

— Dar de ce să ne grăbim neapărat? întreba Metellus. Am așteptat atât, putem avea încă puțină răbdare.

— Sunt sigur că ne-am apropiat de ținta noastră, îi răspundea Uxal. Vezi păsărelele acelea? Sunt scatii și au nevoie de apă în fiecare zi. O să vezi că aproape am ajuns unde trebuia.

Și nu se înșela. După mai puțin de două ceasuri, temperatura scăzu simțitor și în mijlocul acelei albii uscate apăru primul pâlc mai des de vegetație.

— Mă duc eu înainte, spuse Uxal. Nu se știe niciodată. Voi așteptați-mă aici și căutați să nu fiți văzuți.

Plecă singur și se întoarse după o vreme cu părul alb și cu veșmintele ude; gura i se deschidea într-un zâmbet larg, care ar fi fost de-a dreptul frumos, dacă i-ar mai fi rămas și vreun dinte de arătat.

— Apă, spuse.

— Apă, repetă Metellus, parcă nevenindu-i să creadă.

— Și curmale și boabe de fistic. Din belșug.

Metellus nu mai spuse nimic, dar în adâncul sufletului mulțumi strămoșilor și duhului protector al Cleliei care îl ajutaseră să trăiască o asemenea clipă. Merse după Uxal care îi arăta drumul până pe coama unui deal și acolo se opri să privească spectacolul salvării. Îi privi după aceea pe oamenii săi cum alergau către pădurice de palmieri și de tamaricși viguroși și parcă nu îndrăznea să creadă că făcuseră cu toții un nou pas către libertatea deplină.

— Apa și hrana, se gândea el în timp ce se amesteca printre camarazii săi, ne vor da forța și curajul de a merge mai departe. Și, de acum înainte, nu se poate să nu fie bine. O să dăm și de așezări omenești, de târguri și de caravane care ne vor putea duce cât mai departe de iadul din care am scăpat.

Îi apăru iarăși în minte imaginea fiului său și i se păru că băiatul fusese acela care, cu gândurile și cu încrederea că tatăl său se va întoarce, îi trimisese apa aceea atât de binefăcătoare. Era convins că gândurile bune ale persoanelor care-l iubeau de departe făcuseră ca lucrurile să iasă bine, spre folosul lui și al tovarășilor săi.

Apa izvora dintre doi bolovani mari de calcar, umplând până la refuz un mic bazin natural și, de acolo,

printr-o scobitură în piatră, se scurgea la vale, dând naștere unei mici cascade, care mai apoi se transforma într-un pârâu, croindu-și drum printre pietre lustruite de vreme și nisip fin.

Soldații își lepădaseră straiele zdrențuite, luau apă cu palmele făcute căuș și se stropeau unul pe altul, râzând fericiți ca niște băiețandri, bucuroși că își eliberau trupurile de praful amestecat cu sudoare, de urmele murdăriei care parcă li se încrustase în piele și în păr. După ce-și potoli setea, Metellus luă parte și el la baia aceasta colectivă cu senzația că-și recapătă forțele și încrederea în ceea ce avea să urmeze.

Se făcuse amiază când terminară scalda. Se trântiră pe nisip ca să se usuce, lăsându-l pe Martian să facă de pază la marginea oazei.

Lucianus observă că împrejur se vedeau multe urme de animale.

— S-ar putea să facem rost aici și de carne, spuse el. La lăsarea întunericului, vor veni să se adape gazéle, capre sălbatice și antilope. Trebuie numai să ai puțină răbdare și să lovești cu precizie.

— Am putea face chiar și un foc? întrebă Severus.

— Eu cred că nu mai suntem într-un pericol așa de mare, îi răspunse Uxal. Suntem la multe mile de tabăra de la Aus Daiwa și au trecut destul de multe zile de la fuga noastră. Ăia nu știu pe unde să ne mai caute și, de altfel, aici ne aflăm în zona prin care trec toate caravanele. Fumul de la locurile lor de popas este ceva obișnuit și, mai mult, noaptea nu se poate observa. Ar fi de ajuns dacă am ascunde focul după niște rogojini sau cum vom putea.

— Eu nu sunt de aceeași părere, le spuse Metellus, dar, dacă sunteți cu toții de acord, eu sunt gata să risc.

Avem nevoie să ne mai întremăm cumva și o halcă de carne friptă este o ispită prea mare chiar și pentru un comandant de legiune.

Soldații izbucniră în râs, după care, unul după altul se lăsară furați de un somn odihnitor. Mai târziu, până aproape de înserat, culeseră curmale încă necoapte, dar bune de mâncat chiar și așa, și chiar fistic pe care voiau să-l coacă pe cărbuni atunci când urma să aprindă focul. Lucianus și Septimius le spuseră celorlalți să se îndepărteze de izvor și se așezară la pândă. Rufus li se alătură, ținându-și ca de obicei lancea la îndemână, și toți trei așteptară să se lase întunericul. Măgarii fură lăsați liberi pentru ca prezența lor în jur să liniștească animalele sălbatice.

Așteptară mai mult decât își închipuiseră. O gazelă tânără se apropie îndată după asfințit, dar probabil că adulmecă un pericol pentru că se îndepărtă în grabă, cu salturile ei mari. Mai târziu, fu rândul unui șacal să apară, și el se adăpă liniștit, îndepărtându-se după aceea cu pași mărunți. Animalele mai mari apărură abia când noaptea pusese stăpânire peste oază: o antilopă și o pereche de capre sălbatice. Profitând de lumina slabă a lunii, Lucianus ținti cu atenție și slobozi săgeata. Una dintre capre, lovită în șold, încercă totuși să scape cu fuga, dar Rufus era deja pregătit să intervină și el, așa că aruncă lancea care se înfipse între coastele animalului. Septimius ucise capra cu pumnalul, o jupui și o tăie în bucăți. În acest timp, Uxal încerca să aprindă focul după metoda nomazilor, frecând o nuia de sicomor în scobitura unei crengi uscate de tamarix. Obosi repede, dar fu înlocuit de Balbo și de Quadratus, care doar privindu-l câteva clipe, înțeleseseră ce aveau de făcut. În scurt timp,

creanga de tamarix începu să fumege și imediat după aceea se iscă o flăcăruie plăpândă.

Fu cea dintâi masă pe cinste de care aveau parte după nouăsprezece luni de captivitate și Uxal reuși să dea și mai mult gust fripturii cu o iarbă sărată culeasă dintre pietre.

— Dacă am mai avea și un strop de vin... oftă Antoninus. Ia gândiți-vă ce-ar fi! Aș da orice pentru o înghițitură de Massicus.

— Bine măcar că am avut apă, îl liniști Metellus, este o adevărată minune.

— Comandante, spuse Rufus, acum putem spune că am reușit, nu-i așa? Cred că de-acum nu ne mai caută.

Metellus smulse un fir de secară sălbatică și-l răsuci câteva clipe între degete, în tăcere, înainte de a-i răspunde tânărului.

— Trebuie să gândești întotdeauna cum ar gândi dușmanul. Dacă ai fi în locul lor, ce ai face? Te-ai recunoaște învins?

Rufus nu răspunse.

— Să vedem ce-o mai fi, adăugă Metellus. Fiecare zi este una câștigată. Sigur că putem reuși, cum să nu? Cu fiecare ceas care trece, ne apropiem tot mai mult de libertate totală, dar nemernicii aceia nu se vor da bătuți. De asta putem fi siguri. Acoperiți cu nisip tăciunii, ștergeți urmele, încărcați totul pe măgari și să plecăm.

Porniră la drum și curând se făcură nevăzuți în bezna nopții.

10

O caravană apăru pe creasta unui deal, la o distanță nu mai mare de trei sau patru mile: era formată din douăsprezece cămile care duceau poverile și dintr-o mică escortă de călăreți. Se distingeau ca niște siluete întunecate, pentru că razele soarelui de dimineață băteau drept în spatele lor și părea să meargă în aceeași direcție ca oamenii lui Metellus. Aceștia continuau să străbată albia pârâului ca să nu fie văzuți și comandantul se îndepărtase de câteva ori la câteva sute de pași în dreapta sau în stânga, pentru a-și da seama dacă micul convoi putea fi zărit; se liniștise văzând că, din afară, cu greu se puteau distinge capetele celor mai înalți oameni ai săi, de fapt imposibil de observat pentru cineva care nu știa de prezența lor acolo.

Se hotărî să continue drumul doar pe timpul nopții, pentru că strategia aceea dăduse cele mai bune rezultate până atunci, dar porneau la drum încă de la asfințitul soarelui și nu se opreau decât la apariția primelor raze ale soarelui. În felul acesta reuși să mărească distanța de cei din caravană până la aproape șapte, opt mile.

Pe măsură ce înaintau, cursul de apă de pe fundul albiei devenea din ce în ce mai lat și avea acum aspectul unui adevărat râuleț, care făcea ca vegetația să fie destul de deasă, fapt care aducea după sine prezența multor animale și stoluri de potârnichi și cârduri de dropii cu care alimentația oamenilor devenea mai consistentă și ei își recăpătau puterile văzând cu ochii. În afară de Uxal, erau cu toții încă tineri și organismul lor, supus vreme îndelungată unor privațiuni, reacționa cum nu se putea mai bine la mâncarea destul de puțină, dar foarte hrănitoare pe care reușeau s-o obțină din vânat. Dar ceea ce le dădea tot mai multă vigoare era, mai ales, entuziasmul libertății redobândite și hotărârea aprigă de a nu mai renunța niciodată la ea, oricare ar fi fost prețul pe care ar fi trebuit să-l plătească.

În acest fel și cu o asemenea stare sufletească continuau să înainteze, păstrând mereu aceeași distanță de siguranță de caravana pe care o zăriseră. Probabil că erau niște negustori însoțiți de servitori, de oamenii care mânau animalele și de o mică escortă, făcând cu toții popas pe malurile râului unde aprindeau focuri și-și pregăteau de mâncare.

Pe la jumătatea celei de-a doua etape de după întâlnirea cu caravana, râul dispăru pe neașteptate, parcă înghițit de pământ și în următoarele opt mile nu-l mai văzură apărând din nou. Își luaseră apă de ajuns, dar hrana era din nou redusă.

Într-o seară, Quadratus se apropie de Uxal, care își frigea ceva pe o piatră încinsă de la jăratic.

— Ce ai acolo? îl întrebă centurionul. Miroase tare bine.

— Ceva bun, răspunse Uxal. Nu vrei să guști?

Quadratus nu se lăsă prea mult rugat, iar camarazii săi îl imitară imediat.

— Ce era? întrebă după aceea Severus. N-am mai mâncat niciodată așa ceva.

— Larve, răspunse Uxal.

—Vrei să spui că ăia erau viermi? sări ca ars Severus, cu scârba întipărită pe chip.

— Poți să le spui cum vrei. Important este să nu rămânem flămânzi, spuse Metellus din spatele lor. Nu vreau să vă pierdeți forțele. Avem nevoie de orice fărâmă de energie.

Mai făcură alte două etape de câte trei parasanghe fiecare și fură fericiți să vadă apărând din nou râul care-i însoți de atunci tot restul drumului. La capătul celei de-a șasea etape, la revărsatul zorilor, în fața ochilor le apăru o zonă plină de palmieri zdraveni, printre care râușorul lor își făcea loc mergând să se verse în Khaboras, un fluviu destul de lat, care parcă umplea toată valea cu apele lui urmându-și cursul de la nord către sud printre maluri joase de piatră sfărâmicioasă prin care își croise drumul. Peste tot de-a lungul malurilor se puteau vedea caravane aflate la popas în umbra copacilor, și multe altele se zăreau sosind din toate direcțiile. Pe latura dinspre apus a pădurii de palmieri se vedea chiar și un sat cu case scunde, clădite din cărămizi crude lipite și tencuite cu pământ.

— Oaza Khaboras! exclamă fericit Uxal. Ce v-am spus eu?

— Nici nu m-am îndoit vreodată de spusele tale, îl liniști Metellus, punându-i o mână pe umăr. Și îți suntem recunoscători pentru tot ceea ce ai făcut pentru noi toți. Tu, Uxal, ești adevăratul conducător al acestei expediții.

Fără tine, n-am fi reușit niciodată să ajungem aici. Dar mă tem că de-abia de acum încolo vin adevăratele greutăți. Prin locurile acestea trebuie să treacă neapărat toți. Și nimeni nu știe asta mai bine decât dușmanii noștri. Sunt sigur că printre caravane sau în vreuna dintre casele din sat sunt iscoade persane, dacă nu chiar soldați care stau ascunși gata să intervină.

— Ce propui să facem, comandante? întrebă Quadratus.

— Eu zic să-i trimitem în recunoaștere pe Uxal și pe Septimius, cu doi măgari. Septimius va face pe servitorul, așa că nu va trebui să scoată nici o vorbă și, în plus, va putea veni la noi în fiecare noapte ca să ne spună ce se petrece acolo. Când Uxal va aranja să plecăm cu vreo caravană, o să apărem și noi ca să ne continuăm drumul, în speranța că vom scăpa definitiv de primejdia unei alte întâlniri cu persanii.

— Cred că este o idee cuminte. Și când ar trebui să plecăm? întrebă Uxal.

Metellus privi spre soare.

— Oamenii care nu au nimic de ascuns călătoresc ziua, astfel încât cred că ar trebui să ajungeți seara acolo. Aveți de așteptat destul de mult până atunci.

Obosiți, soldații își căutară un locșor la umbra palmierilor și fiecare încercă să-și omoare timpul cu ceva: își spălau hainele în pârâu, făceau tot felul de incrustații pe câte un baston, mai treceau cu o piatră de ascuțit pe lama sabiei sau a pumnalului sau împleteau din nuiele un coșuleț.

Publius preferă să facă o plimbare înapoi, pe malul pârâului, împreună cu unul dintre camarazi.

— Tot te mai gândești la arcașul acela călare, nu-i așa? îl întrebă Rufus.

— Știi cum este atunci când îți dă târcoale un țânțar, cu bâzâitul acela continuu și enervant; nu te înțeapă, dar tu te întrebi mereu „uite-acu mă împunge, uite-acu" și nu mai ești în stare să te ocupi de altceva.

— Cum să nu, sigur.

— Poftim, așa este. Aș da orice ca să știu pe unde o fi la ora asta și ce are de gând.

Ajunseseră într-un loc ceva mai înalt, o măgură de pe care puteau cuprinde cu privirile toată zona, dar nu putură zări în depărtare decât o caravană, care probabil că se îndrepta spre oaza Khaboras.

— Eu cred că-și vede liniștit de treburi. N-o să-l mai întâlnim, să fii sigur, spuse Rufus.

— Asta îmi doresc și eu, dar inima îmi spune că nu poate fi așa. Oricum, eu mai rămân puțin pe aici. Dacă vrei să te întorci la ai noștri, du-te liniștit.

Rufus rămase împreună cu camaradul său, dar nu se întâmplă nimic: misteriosul călăreț nu apăru pe imensa câmpie din jurul lor. Și, pe măsură ce soarele se ridica deasupra lor, suprafața încinsă a deșertului crea fantasme ciudate, forme neclare dansând peste contururile stâncilor, vârtejuri de praf care se răsuceau încoace și încolo ca niște spirite blestemate să îndure mereu chinul arșiței.

— Hai să plecăm, spuse Rufus după câteva ore de scrutare zadarnică a zărilor. Ți-am mai spus. Și-a văzut liniștit de drum.

Publius se lăsă cu greu convins să renunțe și cei doi porniră pe prundișul de pe malul pârâului în direcția taberei lor.

— Știi ceva? spuse el după o vreme. Sunt sigur că îndată ce ne-am întors ca să plecăm, el a apărut. Mare

ticălos și ăsta. Nu se poate să nu fie pe undeva pe aici prin pustietatea asta...

— Asta-i o obsesie de-a ta, îl liniști Rufus. Eu nici nu mă mai gândesc la el. Singurul lucru care mă interesează este să ne lipim de vreo caravană, să ajungem la un port de la ocean, să ne îmbarcăm pe o corabie care duce marfă către Apus și, în două sau trei luni, să ajung acasă la mine, la țară, în Sicilia. Bine-ar fi dacă ai vrea să vii și tu cu mine acolo: am o căsuță frumoasă din piatră, și în spatele ei un pârâu care pune în mișcare moara. Am o livadă cu tot felul de pomi, măslini, o pășune pentru oi. Am și o mulțime de găini: nevastă-mea adună în fiecare dimineață de la ele un coș de ouă.

— Și eu trăiesc la țară, spuse Publius. Pe lângă Spoletum. Am un lan de secară, o vie frumoasă și o pădure de stejari în care pasc porcii. N-ai idee ce cârnați și ce șunci fac.

— Nu mai vorbi despre așa ceva că-mi lasă gura apă, îi răspunse Rufus. Mai bine să nu ne facem iluzii: încă n-am scăpat de persani. După mine, ce-i mai rău de-abia acum s-ar putea să vină. Ai auzit ce spunea comandantul. El crede că oaza asta este locul ideal în care dușmanii s-ar gândi să ne caute.

Publius sări în picioare, ca pentru a surprinde pe cineva care, de fapt, nici vorbă să fi fost pe acolo.

— Of! exclamă Rufus clătinând din cap. Nu poți să renunți, nu-i așa?

Publius tăcu tot timpul pe drumul care-i ducea către tabără.

Ceasurile acelei amieze fierbinți, sub razele unui soare nemilos, trecu într-o ciudată și apăsătoare tăcere, pentru că fiecare se închisese în el, având în minte doar gândul

la pasul acela important și periculos pe care-l aveau de făcut în curând: intrarea într-o așezare omenească despre care nu știau mai nimic.

Aceia dintre ei care îndurașeră cel mai greu captivitatea, din cauza caracterului lor mândru, neîmpăcat cu pierderea libertății – Quadratus și Balbo, dar și Severus și Antoninus – se întrebau în sinea lor dacă n-ar fi fost mai potrivit să-și prelungească mai mult timp libertatea aceea în locuri sălbatice, decât să și-o riște într-o așezare omenească în care ar fi putut s-o piardă pentru totdeauna. Își dădeau, însă, seama că aveau cu toții aceeași soartă, că salvarea era a tuturor sau a nimănui; erau în același timp conștienți că mica lor armată avea un conducător, pe Aquila, comandantul Legiunii a doua Augusta, unul dintre cei mai bravi generali ai imperiului și cea mai bună călăuză pe care și-ar fi putut-o dori.

Ședeau asudând la umbra palmierilor, în aparență nepăsători, dar, din când în când, aruncau câte o privire fugară înspre Metellus, vrând să vadă în ce dispoziție era comandantul. Expresia acestuia, preocupat de planurile pentru zilele următoare, era de nepătruns. Trebuia să evite orice greșeală posibilă, să studieze itinerarul cel mai sigur ca să ajungă la o libertate definitivă și deplină.

Uxal se întoarse abia a doua zi, pe la asfințit, împreună cu Septimius și, arătându-le tuturor un coș de nuiele, exclamă:

— Pâine! V-am adus pâine, vitejilor! Ce ziceți de asta?

— Pâine? repetă Lucianus. Cred că i-am uitat și gustul.

— Uite, ia de aici, puiul mamei! îi spuse Septimius, arătându-i pâinițele rumenite. Este destulă pentru toți și încă mai rămâne!

— Cum a mers? îl întrebă Metellus pe bătrân.

— Bine. Eu aș zice că bine. Am făcut cunoștință cu un negustor indian, un anume Daruma, și Septimius a muncit pentru el, drept pentru care a primit ca plată coșul ăsta de pâine abia coaptă. Individul va pleca de aici peste două zile. Are de gând să coboare pe malul fluviului încă o zi sau două până la un port de unde să se îmbarce ca să ajungă pe malul oceanului.

— I-ai pomenit ceva despre noi?

— I-am spus că așteptam niște prieteni care voiau și ei să se îmbarce, dar nu aveau destui bani ca să închirieze singuri o barcă. Mă rog, nu am intrat în amănunte, dar am pregătit terenul.

Metellus se întoarse către Septimius.

— Ai observat ceva neobișnuit? Ai putut să vezi mai multă lume?

— N-am văzut prea multe. Nu erau decât negustori, muncitori, sclavi, oameni de toate semințiile: persani, evrei, armeni, arabi, comageni, adianiți. Am găsit chiar pe unul care vorbea latinește, un sirian din Emesa care mi-a povestit o mulțime de lucruri interesante.

Uxal începu să taie pâinea în felii, iar Lucianus aprinse focul cu ajutorul tăciunilor pe care-i purta mereu cu el într-un vas din lemn de palmier, plin cu cenușă.

— Ce fel de lucruri ai aflat? întrebă Metellus.

— Mai întâi că Odenatus, în timp ce se întorcea acasă cu legiunile din Palmyra și cu trupele de osroeni, l-a atacat pe Shapur capturând toată prada pe care acesta o luase în timpul campaniilor sale militare și provocându-i pierderi grele. Se pare că Shapur a avut mare noroc că a scăpat cu viață.

Metellus îl privi pe Septimius cu o expresie îngrijorată.

— Știrea asta este foarte bună, dar cum de ați ajuns să vorbiți despre așa ceva?

— Luam apă din fântână când l-am auzit vorbind latinește cu servitorul lui, așa că l-am întrebat de unde e; el mi-a răspuns și știi cum se întâmplă în asemenea cazuri: după puțin timp a început să-mi spună că se afla în convoiul de aprovizionare al persanilor când Odenatus l-a urmărit pe Shapur și l-a atacat, înainte ca toate carele cu prada să poată intra pe podul de peste Tigru.

Metellus se plesni cu palmele peste coapse.

— Bine i-a făcut, pe Hercule! Tare mult aș fi vrut să fiu și eu acolo ca să-l pedepsesc pe păunul ăla înfoiat, pe lăudărosul ăla nerușinat, nemernic și fiu de cățea...

— Așa m-am gândit și eu, continuă Septimius, dar n-am uitat că, dacă Odenatus ar fi atacat mai devreme, poate că Edessa ar fi fost eliberată de sub asediu și poate că și împăratul ar mai fi trăit acum. Dar, ce să-i faci!

— Oricum, sirianul acela știa o mulțime de lucruri: mi-a spus că Gallienus nu s-a mai arătat prin regiunile răsăritene, că a adunat în jurul său o mulțime de miniștri creștini și că, în orice caz, la sud de Anatolia, Odenatus guvernează de fapt ca un suveran independent.

— Nu mă miră, replică Metellus. Odenatus este un general foarte bun, dar și foarte ambițios, iar soția sa este și mai și, fiind în stare să-l convingă să facă tot ce vrea ea... În ce limbă vorbește Daruma ăsta? îl întrebă el după aceea.

— Uxal a vorbit cu el în persană, dar eu l-am auzit vorbind cu un alt sirian și în grecește, dacă nu mă înșel.

— Bine, atunci hai să mergem acolo. Du-mă la el.

— Chiar acum?

— N-are rost să mai așteptăm, o să mâncăm pe drum pâinea adusă de tine. Haideți, să mergem.

Porniră la drum către oază la ora la care începeau să se aprindă focurile pe la popasuri și lumina lor colora în roșu frunzele palmierilor de deasupra lor. Vedeau în trecere cum grupurile de oameni din caravane se pregăteau de cină: femei arabe cu fețele tatuate, sclavi sirieni tineri, grupuri de armeni îmbrăcați în lungi mantii albastre, gălbui și negre și în tunici cenușii, indieni cu părul lins sau creț, iudei cu capul înfășurat în pânză de in și chiar etiopieni. Se simțea peste tot un zumzet, o agitație generală și nu lipseau chiotele și râsetele copiilor care se fugăreau printre trunchiurile palmierilor și nenumăratele canale de irigație. Dar nici Metellus, nici oamenii săi nu se lăsau atrași de spectacolul acela atât de senin și de îmbietor; fără a lăsa să se vadă, ei nu scăpau din vedere nici un amănunt care putea părea suspect.

— Tabăra lui Daruma este acolo, spuse la un moment dat Uxal. Acolo, în fund, lângă casele din cărămidă. Stați aici, lăsați-mă să mă duc eu înainte.

Ceilalți încetiniră mersul și se opriră, așteptând ca Uxal să le facă semn să se apropie.

Daruma se afla în mijlocul unui loc gol, unde oamenii săi frigeau un berbec. Era îmbrăcat cu o tunică gălbuie lungă până în pământ, care nu reușea să ascundă trupul masiv și dungile de grăsime de pe pântece; purta cercei de argint, iar părul îl avea strâns la ceafă. Părea să aibă vreo cincizeci de ani, judecând după șuvițele cărunte, care contrastau cu negrul părului.

Când ajunse în fața indianului, Metellus îl salută în grecește:

— *Chaire!*

— *Chaire*, răspunse Daruma în aceeași limbă. Fii binevenit în modesta mea tabără, străinule.

Vorbea într-un dialect oriental, cu un accent puternic, dar greu de precizat, tipul de greacă pe care o foloseau cu toții, de la Bizanț până în Alexandria, în porturile din Golful Persic, de la Marea Roșie și de pe țărmul sudic al Arabiei, acel koinè pe care îl înțelegeau mai ales cei care nu erau greci prin naștere și pe care grecii din Atena n-ar fi putut să-l vorbească nici în ruptul capului.

— Îmi închipui că tu ești șeful micii tale caravane, spuse Druma.

— Tovarășii mei au toată încrederea în mine, îi răspunse Metellus, încercând să se exprime în aceeași manieră ca omul din fața sa.

Daruma se așează pe o rogojină și-i invită pe oaspeții săi să facă la fel. Metellus și ceilalți se așezară încrucișând cu mare greutate picioarele sub ei.

— Nu am luat și perne cu mine, spuse zâmbind Daruma. Rogojinile sunt mult mai ușor de transportat în călătoriile lungi și nu ocupă loc prea mult.

— Sunt foarte bune și rogojinile, spuse Metellus oarecum stânjenit.

— Tovarășul vostru mi-a spus că vă căutați ceva de lucru.

— Am să-ți spun eu cum stau lucrurile, răspunse Metellus. Duceam o încărcătură de stofe și de blănuri către portul Hormusia când am fost atacați de o bandă de tâlhari. Am scăpat doar noi și am reușit să salvăm din tot ce aveam doar măgarii ăștia trei, care fugiseră în deșert atunci când ne-au atacat. Doar printr-o minune am mai rămas în viață, trăind cu ce reușeam să găsim. Nu avem bani, dar avem nevoie să ajungem pe țărmul oceanului ca să ne putem întoarce acasă. Știm să facem

orice, suntem buni meseriași, fierari și tâmplari, putem face pe hamalii sau...

Un servitor aduse o tavă cu carne multă, proaspăt friptă, și o puse în fața stăpânului, iar acesta începu s-o taie în bucăți.

— Cred că vă este foame, spuse el cu o expresie nelămurită, între curiozitate și neîncredere.

— Da, răspunse imediat Metellus, ne este foame.

Daruma îi făcu un semn servitorului, care purtă prin fața tuturor tava cu carne. Luă fiecare o bucată zdravănă și începură să înfulece cu graba unora care nu mai mâncaseră de foarte mult timp ceva ca lumea, dar o privire mustrătoare a lui Metellus îi făcu să fie ceva mai rezervați. Metellus începu și el să mănânce cu multă reținere din porția lui, simțind că gazda îl observa în permanență. Îi simțea privirile, își dădea seama că-i studia pe el și pe oamenii lui cu o atenție meticuloasă, chiar dacă și-o ascundea cu grijă, își dădea seama că nu-i scăpa nimic din înfățișarea lor, din expresia de pe fețele lor, din stânjeneala puțin dezorientată cu care călătorii aceia necunoscuți priveau în jur.

Daruma porunci să se aducă și un vin de palmier, surprinzător de rece și de spumos.

— Cum faci să-l păstrezi așa de rece? întrebă Metellus ca să mai învioreze conversația.

— Udând în permanență vasul. Apa care se usucă răcorește amfora și vinul din ea. Am învățat asta de la nomazii din deșert care sunt obișnuiți să trăiască în condiții pe care nici un locuitor al unui oraș nu le-ar putea suporta.

După ce mâncară, Metellus îi mulțumi.

— Îți rămânem recunoscători pentru bunăvoința și ospitalitatea cu care ne-ai primit. Aș vrea să putem face și noi...

— Cine ești? îl întrebă prin surprindere Daruma, privindu-l țintă, drept în ochi, de la mică distanță.

Metellus șovăi.

— Nu ești obișnuit să minți, îl încolți Daruma, și nici măcar nu știi să stai așezat astfel. Ești obișnuit să comanzi și ceilalți să ți se supună fără să crâcnească. Prin urmare vii din Apus și sunt aproape sigur că ești militar. Aș crede, un ofițer roman... ba chiar aș fi în stare să pariez asta. Și aceștia, în afară de bătrân, sunt oamenii tăi.

Vorbea cu glas scăzut, astfel încât să nu poată fi auzit decât de interlocutorul său. Metellus încercă să nu se lase intimidat, dar mâna dreaptă începu să alunece aproape imperceptibil pe sub tunică spre mânerul sabiei.

— N-ai nevoie de așa ceva, îl opri imediat Daruma chiar dacă nu avea privirile îndreptate asupra lui. Și, de altfel, prin părțile mele se obișnuiește ca musafirii să nu fie trădați. Și, atâta timp cât veți mânca din pâinea mea, veți fi în siguranță la fel ca într-o cetate.

Metellus își puse palmele pe genunchi și răsuflă ușurat.

— V-aș putea lua drept un grup de iscoade trimise în inima imperiului persan, dar încercările grele prin care se vede că ați trecut, cicatricele pe care încercați să le ascundeți pe sub hainele voastre zdrențuite, teama cu care priviți în jur, toate acestea mă fac să cred că fugiți de o amenințare foarte gravă. Dacă ți-aș spune că sunteți grupul de prizonieri fugari de la mina din Aus Daiwa pe care persanii îi caută prin toate ascunzișurile din ținutul acesta, aș fi foarte departe de adevăr?

— Ce te aștepți să-ți răspund? spuse Metellus.

— Nimic. Știu deja că am ghicit adevărul.

— Atunci, de ce ne-ai găzduit?

— Din simplă curiozitate. Drumurile astea lungi sunt teribil de plictisitoare și eu nu scap nici o ocazie să mă amestec în treburile altora, dacă găsesc în ele ceva interesant. Oricum, n-am crezut nici o iotă din ce mi-a spus bătrânul și din ceea ce mi-ai spus tu după aceea, chiar dacă el știe să mintă mult mai bine decât tine.

— Și acum, când știi adevărul, ce ai de gând să faci?

— Ai copii? întrebă Daruma ca și cum n-ar fi auzit întrebarea lui Metellus.

Acesta îl privi uimit din cauza acestei schimbări neașteptate de subiect, dar răspunse:

— Unu. Dar nu știu ce s-a întâmplat cu el și nici unde ar putea fi.

— Prin urmare, nu ești însurat.

— Am avut. Au ucis-o pe soția mea.

— Persanii?

— Romanii.

— Întrebarea cea mai logică ar fi: de ce nu-i trădezi, atunci? Am impresia că ești un ofițer de rang înalt și cu siguranță știi niște lucruri care ar putea valora mult, dar este evident că, dacă ai fi vrut, ai fi făcut-o deja ca să scapi de prizonierat și de suferință. Cred că am înțeles: ești unul dintre romanii aceia care se văd sculptați pe arcurile de triumf și pe columne: țepeni, dintr-o bucată, viteji și, uneori, chiar puțin cam proști.

— S-ar putea, răspunse fără chef Metellus.

— Nu te supăra pe mine: încerc doar să înțeleg ce fel de om ești. Trebuie să-l cunosc pe cel care va călători împreună cu mine, nu?

— Vrei să spui că...

— Cum te cheamă? îl întrerupse iarăși Daruma.

Felul acela în care sirianul întrerupea firul discuției, sărind de la una la alta, îl scotea din fire pe Metellus, dar răspunse imediat, cu un calm desăvârșit.

— Marcus Metellus Aquila.

— Pronunțat în limba ta, trebuie să fie un nume care te face să tremuri doar când îl auzi.

— Este un nume care nu a fost pângărit niciodată.

— Îmi închipuiam eu. Ascultă-mă acum cu atenție: spune-le oamenilor tăi că pot dormi în cortul de acolo, unde sunt priponite cămilele. Tu vei fi musafirul meu.

Metellus lăsă fruntea în jos.

— Sunt obișnuit să împart totul cu oamenii mei.

— De data asta ai putea face o excepție, ca să nu-mi refuzi o plăcere: sper că am meritat așa ceva.

— Nu cred că aș fi în stare să dorm: trebuie să controlez eu însumi schimbarea gărzii de noapte.

— N-ai nevoie de nici o pază. Locul acesta a fost deja scotocit de trei ori și întors cu susul în jos de soldații persani. Au mișcat din loc chiar și bolovanii și nu cred că o să se mai întoarcă. În plus, am paznicii mei și ei nu suportă ca alții să facă treaba în locul lor. Dar, dacă nu-ți place, vă puteți întoarce acolo de unde ați venit.

— Nu, răspunse Metellus. Accept invitația ta în numele meu și al oamenilor mei. Dar o să ne iei cu tine, nu-i așa?

— Depinde.

— De ce anume?

— O să afli asta în curând.

Se ridică și porni înspre cortul său.

11

Uxal îi conduse pe soldați la locul unde aveau să doarmă, iar Metellus mai rămase câteva clipe singur, în fața focului din mijlocul taberei. Noaptea era neînchipuit de frumoasă, era musafirul unui negustor bogat, mâncase la cină pâine abia coaptă, carne friptă și vin rece. Oamenii săi erau bine hrăniți și fuseseră găzduiți cu toată grija. Spera din toată inima că Daruma îi va lua cu el, că vor putea ajunge pe țărmul oceanului și că, de acolo, se vor întoarce în sfârșit în patrie. Aproape că-i venea să creadă că îndelungata lor captivitate, moartea împăratului și a unuia dintre camarazi, suferințele crunte pe care le îndură seră nu erau decât un vis urât, un coșmar sortit să dispară la apariția primelor raze de soare. Dar mai exista și ceva care îl readucea la realitate: durerea sfâșietoare pentru pierderea soției sale și dorul de fiul despre care nu mai știa nimic de atâta vreme.

Se gândea la Aurelianus, la Mâna-cu-sabie, și avea încredere în credinciosul său prieten, spera că va face tot ce-i va sta în puteri ca să se ocupe de micul Titus, ca să-l apere de orice pericol. Poate că-l luase cu sine și păstra vie amintirea tatălui în sufletul copilului, îi

întreținea speranța că părintele său se va întoarce într-o bună zi.

Nu existase nici o seară – de când căzuse prizonier și de când își recăpătase libertatea – în care să se culce fără a se ruga la strămoși să vegheze asupra lui, asupra fiului căruia îi promisese că se va întoarce negreșit atunci când fusese nevoit să pornească pe acel drum care pentru oricine ar fi părut fără întoarcere. „Unde ești, fiul meu?" se întreba în sinea sa. „Unde ești, copile?". Și credea cu tărie că și el își punea, poate, aceeași întrebare. „Unde ești, tăticule? Și poate că aceste două gânduri se întâlneau undeva, fără ca ei să știe, în vreun loc de pe bolta cerului și aprindeau stelele căzătoare... Uite, ca aceea pe care o vedea chiar în clipa aceea lăsând o dâră de flacără prin întuneric și dispărând în spatele pâlcului de palmieri.

De fapt, nu se înșela. Dacă zeii ar fi dat ascultare rugilor sale părintești, ar fi văzut că, în clipele acelea, Titus ieșise pe balconul palatului imperial de la Milano și privea, asemenea lui, bolta cerească.

Tillia, sclava, îl privea cu atenție: băiatul crescuse de când fata intrase în serviciul lui și părea să se fi obișnuit cu situația în care se afla. Lua lecții de la preceptorii săi, învăța greaca, gramatica, matematica, caligrafia. Era tratat cu respect și însoțit în fiecare clipă a zilei, până la asfințit, când era din nou luat în grijă de Tillia.

Pe Gallienus îl vedea doar din când în când și de departe, atunci când aveau loc ceremoniile oficiale. Era convins că nu îndrăznea să se apropie de el ca să nu fie nevoit să răspundă la întrebările pe care i le-ar fi pus: „Unde este tatăl meu? Și unde este al tău?".

Nu-l mai văzuse nici pe Aurelianus, prietenul tatălui său, eroul pe care soldații îl numeau Mâna-cu-sabie.

Sosise vestea că, aflându-se la comanda legiunilor sale dincolo de Danubius, în luptă cu sarmații, ucisese cu mâna lui mai mult de cincizeci de dușmani într-o bătălie victorioasă în care barbarii pierduseră peste douăzeci de mii de oameni. Dar nu-i fusese consacrat un triumf, așa cum ar fi avut dreptul, pentru că, după cum se spunea, Gallienus era invidios pe el. Se mai auzea că acum Aurelianus pornise către Moesia, pentru a apăra teritoriile de acolo împotriva năvălirii goților.

Tillia îi dădea întotdeauna asemenea vești pentru că ea, ca sclavă, intra peste tot și putea asculta orice, ca și cum ar fi fost o statuie sau un obiect oarecare.

— De ce au barbarii ceva împotriva noastră? îl întrebase într-o zi Titus pe dascălul său, un profesor din Treviri, cu o barbă galbenă și părul de culoarea nisipului.

— Nu cu noi au ceva, îi răspunsese învățatul. Vor doar să intre în imperiu pentru că doresc să se bucure și ei de lucrurile frumoase pe care le avem noi. Dacă tu ai fi nevoit să alegi între a trăi într-un car, pe frigul iernii și sub arșița verii, fără să te poți spăla decât rareori, suferind mereu de foame și de sete și a trăi într-o casă, bine hrănit în fiecare zi, cu băi, încălzire iarna și fântâni care răcoresc aerul vara, biblioteci, grădini, ce ai alege?

— Știi câte apeducte are Roma? Unsprezece. Știi câte are Milano? Șapte. Știi câte camere sunt în palatul acesta? Trei sute. Și câte biblioteci există în imperiu? Cam cinci mii, cu treisprezece milioane de cărți. Și pe ce distanță se întind șoselele? Pe două sute de mii de mile, cu câte o stație de poștă la fiecare cincisprezece mile. Noi încercăm să-i oprim pe barbarii aceia, când putem, prin tratative, când nu putem altfel, cu armata. Asta fac acum generalii noștri în Pannonia și în Moesia.

— Unul dintre generali este prieten cu tatăl meu, îi spusese Titus.

— Da? Cine?

— Aurelianus, cel poreclit Mâna-cu-sabie, unul care nu glumește și dacă ar vrea cineva să-mi facă vreun rău ar avea de-a face cu el.

— Nu vrea nimeni să-ți facă rău.

— Atunci, de ce mă țin prizonier în locul acesta?

— Tu nu ești prizonier. Ești musafir. Și „locul acesta" este palatul imperial în care oricine ar fi fericit să trăiască.

— Mă rog, dar mie nu-mi place și vreau să plec de aici.

— Ești prea mic.

— Atunci, de ce nu-l aduceți înapoi pe tata?

Nimeni nu avea un răspuns la întrebarea aceea. Nici măcar împăratul.

Când Titus vorbea despre tatăl său, era cuprins de o disperare cumplită pe care inimioara lui o putea suporta cu mare greutate. Atunci se îndepărta, orice ar fi făcut în clipa aceea, și se ducea să plângă pe ascuns, de obidă și de dor, până când se descărca.

— La ce te gândești?

În spatele lui Metellus se auzi pe neașteptate vocea lui Daruma, trezindu-l din visare. N-ar fi putut spune de cât timp stătea astfel, cufundat în gânduri. Privi la vatra focului și văzu că nu mai rămăsese decât cenușa. Trecuse, așadar, destulă vreme.

— La fiul meu, răspunse.

— Crezi că îl pândește vreun pericol?

— Orice este posibil. Nu am nici o veste de la el. A nu avea nici o veste parcă este mai rău decât a avea unele proaste.

— Nu-i nimeni care să aibă grijă de el?

— Am un prieten, comandantul uneia dintre marile unități de luptă din armata noastră. Știu că va face tot ce va putea ca să-l ocrotească, dar s-ar putea să fie departe, fără posibilitatea de a-l ajuta. S-ar putea chiar să fi murit: se întâmplă multe în războaie.

— Dar nu li se întâmplă generalilor.

— El este unul dintre aceia care stă în fața trupelor, nu undeva în spatele lor. Înfruntă primul riscurile pe care le pretinde soldaților săi. Suntem romani dintr-o bucată, cam proști câteodată, așa cum ai spus tu.

— Toți avem defecte și calități. Nimeni nu este perfect, gândi cu glas tare Daruma.

— Îmi închipui că persanii au pus un preț pe capul nostru. Nu ești ispitit să-l iei tu?

— Eu cumpăr și vând mărfuri, nu oameni.

— Dar faptul că noi ne aflăm în caravana ta, chiar dacă pentru scurt timp, este un risc mare pentru tine. Cum de faci asta?

— La sfârșitul mesei m-ai întrebat ceva și eu ți-am răspuns: „Depinde".

— De ce anume depinde?

— De cât de mult sunteți dispuși să riscați tu și oamenii tăi.

— Suntem gata să facem orice, numai să fim liberi.

— Atunci, putem sta de vorbă. Dacă nu ești prea obosit, bineînțeles.

— Nu sunt. Te ascult.

— Nu mă aflu aici pentru comerț.

— Deci, suntem chit. Mai departe.

— Aveam o întâlnire cu o persoană care, însă, nu a sosit. Înțelegerea era ca, dacă în cincisprezece zile nu

apărea aici, în oază, întâlnirea urma să aibă loc mai la sud, în portul Khaboras, la două zile de mers de aici.

— Prin urmare, te gândești să pleci.

— Chiar mâine sau cel mai târziu poimâine. Faptul că n-a sosit persoana aceea mă cam îngrijorează și cred că un grup de soldați înarmați și bine antrenați m-ar putea face să mă simt mai în siguranță.

— Noi am fi aceia?

— Nu arătați prea bine, dar păreți niște oameni trecuți prin multe care au reușit cu toate acestea să rămână în viață.

— După mai bine de optsprezece luni la Aus Daiwa.

— Pare greu de crezut... Oricum, dacă sunteți dispuși să escortați caravana aceasta, eu sunt gata să vă asigur hrana și să vă plătesc, în sicli de argint la fiecare zece zile, până ajungem la destinație. După aceea, sunteți liberi să plecați. Cu banii pe care îi veți câștiga, vă veți putea întoarce în patrie.

Metellus clătină din cap.

— Ce este, nu-ți convine?

— Ai spus că ai deja paznici. Atunci, de ce mai ai nevoie de noi?

— Te-am mințit. Nu voiam să știți că paznicii mei sunt doar niște servitori credincioși și astfel să vă vină vreo idee ciudată. Pe de altă parte, și tu m-ai mințit. La nevoie, minciuna poate fi o soluție. Atunci, putem spune că ne-am înțeles?

— Mie îmi convine de minune. Aproape că nici nu-mi vine să cred că am avut un asemenea noroc.

— Poate că nu m-ai înțeles bine. Aici vă riscați viața.

— N-am făcut altceva până astăzi, cum vrei să-mi pese de asta?

— Dar oamenii tăi ce spun?

— Pentru ei este bine ceea ce hotărăsc eu.

— Bine, ne-am înțeles, spuse Daruma.

Metellus adăugă:

— Cred că ar trebui să-mi iau deja misiunea în serios, dacă așa stau lucrurile.

— Oamenii mei stau de pază și cred că pentru noaptea asta este suficient. Este lună plină, se vede în jur ca ziua, dar, dacă asta te face mai liniștit, pune de pază și un om de-al tău. În cortul meu ai patul pregătit, vino când crezi de cuviință. Noapte bună, comandante Aquila.

— Noapte bună, Daruma, răspunse Metellus. Și... mulțumesc.

Daruma zâmbi și dispăru în cort.

Metellus trase sabia de sub tunică, și-o puse la brâu și porni către corturile în care se odihneau oamenii săi. Îl găsi treaz pe Balbo.

— Îmi închipuiam eu că nu puteai avea încredere în alții. În orice caz, termină tu primul schimb de gardă, centurionule, suntem din nou în serviciu. Daruma ne-a angajat ca escortă la caravana lui.

— Nu-ți bați joc de mine, comandante?

— Absolut deloc. În schimb, ne va da hrană și ne va plăti până la destinație. Mie mi s-a părut o afacere bună.

— Minunat. Du-te să te odihnești, am eu grijă să organizez schimburile de pază.

Înainte de a se culca, Metellus mai dădu o raită în jurul taberei. Oaza era cufundată în beznă, focurile se stinseseră de mult și animalele dormeau, catârii, măgarii, cămilele uriașe din Bactriana și dromaderele mai sprintene, îngrămădiți unul într-altul, acoperiți de pături împodobite cu ciucuri roșii și albaștri. Se mai auzea doar

clipocitul apei care curgea prin canalele de irigație și, mai în depărtare, vuietul Khaborasului, cu undele sale impetuoase. Luna se oglindea cu reflexe argintii în apa canalelor și, din când în când, printre trunchiurile seculare ale palmierilor trecea umbra unei păsări de pradă cu aripi larg desfășurate, ca niște gânduri de noapte.

Metellus o luă înspre cortul lui Daruma, sperând să aibă parte de câteva ore de somn bun pe un așternut curat, dar, în timp ce se pregătea să intre în cort, auzi mârâitul câinelui legat de stâlpul de la intrare.

Privi de jur împrejur, dar totul părea în regulă. Se gândi că, după spusele unora, câinii erau în stare să audă sunete pe care urechea omului nu le poate percepe și își îndreptă privirile mai în depărtări, dincolo de pădurica de palmieri, înspre dealurile calcaroase care mărgineau la nord oaza. I se păru că zărește ceva nelămurit, ca o geană de ceață abia conturată. Dar n-avea de unde să fie ceață...

„Praf, cai!"

Înțelese că un escadron pornise în galop asupra oazei și sângele îi îngheță în vene. Se gândi că visul lor luase sfârșit, dar măcar aveau să cadă în luptă ca niște adevărați bărbați, cu sabia în mână. Alergă spre corturi și-l găsi pe Balbo deja neliniștit.

— Ceva nu este în regulă, comandante, păsările se ridică speriate în zbor, animalele se foiesc mereu, neliniștite...

— Trezește-i pe toți, repede, și toată lumea să-și ia armele. Se apropie de noi un escadron de cavalerie.

Treziți rapid de centurion, soldații săriră în picioare și se adunară în jurul comandantului lor.

— Mai mult ca sigur vin să ne captureze, le spuse Metellus, dar eu n-o să mă mai las prins viu, nu mă mai

întorc în cloaca aceea. Cine gândește ca mine să ia armele în mâini și să vină după mine.

În clipa următoare, ordinul lui era deja executat și oamenii gata înarmați erau adunați din nou în jurul lui. Din depărtare începea să se audă, deocamdată slab, tropotul cailor în galop.

— Nimeni să nu facă vreo mișcare fără ordinul meu. Să stăm ascunși în spatele palmierilor, după zidul caselor. Este locul cel mai adăpostit. Dacă ne înconjoară, retrageți-vă împreună cu mine în locul acela mai strâmt dintre casele pe care le avem în spatele nostru și acolo o să ne batem cu ei până la ultima suflare. Nu știu ce alt plan să vă propun. Avem de ales între o moarte rapidă și un chin nesfârșit. Nu stați pe gânduri, nu aveți de ce să șovăiți. Să fim mulțumiți că încă mai avem posibilitatea să alegem. Vreau să vă spun doar că sunt mândru de voi, că sunteți cei mai buni soldați și cei mai dragi prieteni pe care mi i-aș fi putut dori vreodată. Dacă ne este sortit ca mâine noapte să ne luăm cina împreună în Hades, așa să fie! Porniți!

Fiecare dintre ei luă poziție în spatele câte unui palmier, astfel încât să-l vadă pe comandant, dar și pe ceilalți camarazi. Lucianus și Septimius își încordau arcurile, Rufus își cumpănea în mână sulița, Publius și Antoninus își încleștaseră pumnul pe mânerul sabiei, Severus și Martian aveau în mâini pumnalele trase din teacă.

Cei doi centurioni, Balbo și Quadratus, erau înarmați fiecare și cu sabie și cu pumnal și scrutau întunericul din fața lor în direcția din care se așteptau să vină primul asalt.

Asudau din belșug cu toții în așteptarea luptei, a acelei încleștări scurte, dar crâncene, care avea să le aducă moartea.

În clipele acelea de încordare supremă, răsună glasul lui Uxal.

— E ceva ciudat acolo, ia uitați-vă!

Și arătă către un drumeag care traversa partea dinspre răsărit a oazei, unde se putu distinge în curând un călăreț înfășurat într-o mantie neagră trecând de unul singur într-un galop nebunesc.

— Da' ce naiba... înjură Metellus. Nu apucă să termine ce voia să spună că escadronul de cavalerie năvăli dinspre nord traversând oaza aproape la fel de iute ca acel călăreț care abia trecuse. În numai câteva clipe dispăruseră înspre sud, lăsând în urmă un nor des de praf.

— N-aveau treabă cu noi, spuse Uxal.

— Se pare că nu, răspunse Metellus, respirând ușurat.

— Îl urmăreau pe călărețul acela, remarcă imediat Quadratus.

— L-a văzut careva dintre voi? îi întrebă Metellus pe ceilalți.

Publius făcu un pas înainte.

— A trecut prin fața noastră foarte repede și prin zona aceea de umbră a palmierilor, dar aș putea să jur că era cel care ne-a urmărit pe noi până mai ieri.

— Nu asculta ce spune, comandante, interveni Rufus. El este obsedat de călărețul acela fără să știe măcar cine este. Îl visează și noaptea, îl vede peste tot chiar și când nici vorbă nu poate fi de el.

Metellus se întoarse către Publius.

— Ce te face să crezi că era călărețul acela singuratic?

— Mantia neagră, trupul mărunțel, felul în care călărea. Eu mă înșel foarte rar, comandante.

Uxal își dădu și el cu părerea.

— Că el era, că nu era, lucrurile nu se schimbă prea mult. Cel mai mult ne interesează că au plecat și că nu

ne căutau pe noi. Pentru o clipă, am crezut și eu că pentru noi asta va însemna sfârșitul.

— Și eu am crezut la fel, recunoscu Metellus.

— Dar ce se întâmplă aici?

Auzind vocea din spatele lor, Metellus se întoarse și-l văzu pe Daruma, abia trezit din somn.

— Un escadron de călăreți persani a trecut prin oază acum câteva clipe. Păreau să urmărească un alt călăreț care gonea ca gândul în fața lor.

Daruma se întunecă la față.

— Un călăreț spui? L-ați văzut cum arăta?

— Eu l-am văzut, spuse Publius și i-l descrise, așa cum făcuse și cu Metellus.

Daruma se încruntă.

— În ce direcție a luat-o?

— Într-acolo, răspunse Publius și arătă către o zonă cu vegetație mai deasă de pe malul râului.

Daruma oftă și-i făcu semn lui Metellus să vină după el în cort.

— Ia loc, spuse el după ce intrară.

— Prefer să stau în picioare. Mi-e mai bine așa.

— Mă îngrijorează... începu indianul.

— Crezi că era persoana cu care trebuia să te întâlnești?

— S-ar putea.

De afară se auzea larmă, lătrat de câini, strigăte în limbi diferite. Oamenii din caravane se treziseră cu toții din cauza zgomotului făcut de călăreți, dar nimeni nu era în stare să dea vreo explicație și aceasta sporea și mai mult agitația.

Daruma rămase o vreme pradă gândurilor, într-o tăcere adâncă, apoi spuse:

— N-are rost să-mi mai fac griji acum. Oricum, nu mai pot face nimic. Trebuie, însă, să pornim la drum cât de curând. Chiar mâine. Să fiți gata în zori, îmbrăcați și înarmați. Am poruncit să li se aducă soldaților tăi haine noi. Cred că vom merge zi și noapte fără să ne mai oprim. Trebuie să ajungem cât mai curând la locul de îmbarcare de pe Khaboras. Du-te acum să te odihnești puțin pentru că ne așteaptă un drum lung și greu.

Metellus ieși ca să-i dea ultimele dispoziții lui Balbo, apoi se întoarse și se culcă acolo unde i se făcuse patul. Înainte de a închide ochii, frânt de osteneală, se gândi că poate ieșea din propria lui aventură ca să intre în cea a altcuiva despre care încă nu știa mare lucru.

Porniră în zori, însoțiți de cântecul cocoșilor care răsuna în toată oaza cufundată încă în somn și nu mai pierdură timpul ca să ia ceva în gură. Primi fiecare hrana și apa din mers.

Merseră toată ziua sub razele unui soare arzător. Daruma ședea pe o cămilă mare pe care fusese instalat un baldachin ca să-l apere de soare și-și ștergea mereu fața cu o basma umedă. În ciuda faptului că era atât de îngrijorat, nu renunța la comoditatea pe care i-o oferea rangul.

Fluviul Khaboras curgea la mică distanță în dreapta lor, iar malurile sale erau pline de palmieri, de pâlcuri de sicomori și de smochini, de tufe mari de leandri.

Metellus își înșirase oamenii pe dreapta și pe stânga convoiului, în timp ce Uxal mergea în urmă călărind pe unul dintre măgari, acum domesticit cu totul. Pe măsură ce înaintau, se vedeau pe apele fluviului tot mai multe ambarcațiuni: unele erau făcute pur și simplu dintr-un schelet de nuiele împletite peste care fuseseră întinse

piei de vită tăbăcite, unse cu smoală ca să devină impermeabile, dar din când în când apăreau urcând în susul apei și adevărate bărci mari din lemn, cu pânze în formă de trapez și cu cârmă la pupa. Câteodată, aceste bărci pluteau atât de aproape de maluri încât se puteau vedea fețele marinarilor ocupați cu manevrarea velelor. Aceasta se întâmpla deoarece fluviul își croise albia printr-un masiv calcaros și doar pe unele porțiuni malurile erau mai joase și se adânceau treptat către mijlocul apei, acolo unde curentul era mai puternic.

În locurile în care malurile erau mai joase, se zăreau sate cu case din cărămidă crudă, uscată la soare. Se vedeau femei purtând pe cap vase din lut, întorcându-se de la râu, unduindu-și cu grație șoldurile. Copii goi, cu pielea măslinie, se jucau în apă chiuind de mama focului și stropindu-se plini de veselie unii pe alții. Acele mici așezări omenești semănau cu oricare dintre satele aflate pe malul Mediteranei, în Mesopotamia sau în Egipt. Și totuși, marile puteri imperiale, aici ca și pe malurile Mării Mediterane, adunau de prin acele pașnice comunități tineri vânjoși, îi educau în spiritul urii și al agresivității contra inamicului cu care se duceau războaiele, oricare ar fi fost el, și-i aruncau în focul luptelor. Fiecare dintre părți considera că are dreptate, fiecare om credea că lumea lui era cea mai bună și că trebuia s-o extindă și s-o impună peste tot pe unde era posibil.

Metellus își amintea foarte bine că îl mai bântuiseră și altădată asemenea gânduri. Dar își amintea în același timp și că, pe măsură ce călătorise și cunoscuse atâtea țări, se convinsese tot mai mult că lumea sa era singura în care merita să trăiești; în nici un loc nu mai întâlnise o idee despre om comparabilă cu cea pe care o zămislise

întâlnirea dintre civilizațiile Atenei și Romei. Iar lunga și cruda captivitate în puterea unui inamic care nu recunoștea valoarea ființei omenești și nu avea nici un fel de considerație pentru acela care dădea dovadă de curaj, vitejie și credință îi întărise și mai mult această convingere.

Reușea să accepte și faptul că alții, străinii, erau convinși că dreptatea era de partea lor. Dar nu reușea să uite că Valerianus, împăratul său, își pierduse libertatea și viața pentru că avusese încredere în loialitatea adversarului său, convins că merita să înfrunte orice risc pentru a obține și a consolida pacea în toate ținuturile lumii cunoscute, de pe malurile Atlanticului până la gurile Indusului.

Cufundat în asemenea gânduri, continua să mărșăluiască în tăcere sub soarele arzător.

12

Nu se întâmplă mai nimic important sau neprevăzut în timpul călătoriei. Pe la asfințit apăru un grup de oameni înarmați care ar fi putut fi tâlhari, dar dând cu ochii de armele scoase la vedere de Metellus și de ceilalți romani, renunțară la orice intenții agresive, dacă ar fi avut într-adevăr de gând așa ceva. Se îndepărtară călărind pe cămilele lor și dispărură după un deal din depărtare.

Portul de pe fluviu apăru în fața lor a doua zi. Era un târgușor prăfuit, adăpostit într-o cotitură a râului, având în jur tot felul de palmieri și tufe dese de leandri roșii și albi. Un dig scund din cărămizi arse servea drept adăpost pentru cotul fluviului și permitea acostarea unui mare număr de bărci.

Daruma le recomandă lui Metellus și oamenilor săi să-și acopere fața cu o fâșie de pânză pe care s-o poarte înfășurată în jurul capului. Era aproape sigur că în port se aflau soldați persani sau spioni care pândeau apariția vânatului.

— Răspândiți-vă în jur, le spuse, dar nu vă scăpați din vedere unul pe altul. Le arătă un steag verde. Când îl veți vedea fluturând pe catargul unei bărci, să știți că

aceea este a noastră și puteți urca la bordul ei îndată după ce se întunecă, dar pe furiș, nu toți o dată. Țineți ascunse armele, nu vă luați la harță cu nimeni. Nu vorbiți între voi atunci când în jur se află alți oameni, pentru că dacă un spion aude chiar și o jumătate de cuvânt în latinește sunteți ca și morți. Comunicați între voi prin semne și fără să atrageți atenția cuiva. Nu uitați că acesta este ultimul obstacol care mai stă în calea voastră către libertatea definitivă. Dacă treceți și de el, ați reușit: prizonieratul va fi o amintire urâtă de demult, dar dacă faceți un pas greșit vă poate costa totul, iar eforturile voastre de până acum ar deveni zadarnice. Ultimele clipe sunt cele mai periculoase. Se poate întâmpla orice, chiar și un lucru de nimic: o privire sau o comportare ciudate, un cuvânt pe care-l puteți scăpa în locul și la momentul nepotrivite. Amintiți-vă că, dacă vă prind, eu nu vă cunosc, nu v-am văzut niciodată. E clar? Și nu voi putea face nimic pentru voi, absolut nimic.

— Ai făcut deja mult, Daruma, răspunse Metellus, și nu vrem ca tu să-ți riști viața pentru noi. Vom fi în stare să ne descurcăm. O să am eu grijă să-i instruiesc pe oamenii mei așa cum se cuvine.

— Foarte bine. Acum, să ne despărțim.

Metellus și ai săi hotărâră să nu intre în nici una din numeroasele cârciumi din zona portului și nici să cumpere de mâncare de la tarabe ca să nu bată la ochi. Mâncară pâine uscată și băură apă din plosca pe care o avea fiecare, umblând cu un aer indiferent pe străduțele aglomerate ale micii așezări.

Pe tarabe, vânzătorii ofereau o mulțime de mărfuri: curmale, pâine azimă coaptă în cuptoare de cărămidă, pește sărat și uscat, pește proaspăt din fluviu și piersici cu

un aspect foarte ispititor. În plus, dovlecei, pepeni galbeni și pere mici, pădurețe, care păreau să fie foarte tari. Nu lipseau nici vânzătorii de animale: șerpi, maimuțe, păsărele cu penaj viu colorat, de specii necunoscute europenilor. Romanii erau încântați de acest spectacol, de mireasma cărnii fripte, a condimentelor exotice, a mirodeniilor. Erau și vânzători de parfumuri care-și prezentau marfa în niște sticluțe din sticlă colorată sau din alabastru.

Cu greu puteai să înțelegi prețurile, dar era clar că asemenea parfumuri nu puteau fi cumpărate decât de cei bogați, negustori cu pungile pline de argint care se târguiau de mama focului strigând în toate limbile, după care își făceau cumpărăturile, convinși, atât cumpărătorul cât și vânzătorul, că făcuseră o afacere grozavă.

Era prima dată când Marcus Metellus se afla ca un călător oarecare dincolo de granițele imperiului. Se gândise de mai multe ori să facă o asemenea călătorie, dar imperiul era atât de întins încât atunci când cineva ajungea aproape de graniță își dădea seama că trecuse deja prea mult timp și trebuia să se întoarcă acasă.

Se simțea dezorientat, dar, în același timp, situația aceea îl ținea încordat, îi dădea o senzație nouă: un fel de amețeală a imensității, a lipsei de granițe și de margini. Își dădea seama că aici, în Asia, spațiul avea dimensiuni incomensurabile și că popoarele care îl locuiau păreau să fie infinite ca număr. Se gândea la peisajele monotone pe care le străbătuse, la câmpiile pustii, la culoarea mereu albă a cerului fără nori. Își amintea de poveștile despre popoare și animale de basm de care aflase citind paginile lui Plinius și din *De Mirabilibus* și-și dădea seama că, în realitate, creaturile monstruoase din natură existau doar în imaginația omului care le plasa în locuri

mereu mai îndepărtate pe măsură ce explorarea și cunoștințele sale reușeau să depășească fantezia. Sau poate că eroii antici, Hercule, Teseu, Ulise, îi nimiciseră deja pe monștri cu mulți ani înainte. Poate chiar și Alexandru cel Mare rămăsese dezamăgit atunci când, în India, nu văzuse nici hipogrifi, nici himere, nici furnici care să scoată precum minerii aurul din măruntaiele pământului.

Îl rugă pe Uxal să meargă împreună cu el, pentru că știa limba acelor locuri și nu trezea bănuieli, așa că asculta ceea ce spunea și încerca să-și dea seama ce înțeles aveau acele cuvinte. La un moment dat, văzu pe taraba unui negustor o jucărie: un mic elefant sculptat în lemn de acacia și pictat, cu o trompă mobilă care se balansa înainte și înapoi. Îl întrebă în șoaptă pe Uxal:

— Poți să-mi cumperi jucăria aceea? O vreau pentru băiatul meu.

Uxal, care păstra banii tuturor, începu o târguială îndelungată și înverșunată, până când reuși să obțină un preț care, după părerea lui, era convenabil. Plăti cu câțiva bănuți și luă jucăria.

— Grăbește-te să te întorci cât mai repede acasă, spuse el după ce plecară din piață.

— De ce?

— Pentru că un copil crește foarte repede și jucăriile s-ar putea să nu-i mai fie pe plac.

Metellus suspină.

— Ai dreptate. Dar, pentru mine, timpul s-a oprit în loc când am căzut prizonier. Pentru mine, fiul meu rămâne tot copilul pe care l-am lăsat acasă, chiar dacă aș lipsi de lângă el o mie de ani.

— Știi ceva? spuse Uxal. Îmi amintesc de o chestie asemănătoare într-un poem vechi: se povestește acolo

că un bărbat, parcă un marinar, se întoarce în insula sa după ce lipsise mulți ani și găsește în locul copilului pe care-l lăsase acasă un bărbat în toată puterea.

— *Odiseea,* îi răspunse Metellus. Poemul se numește *Odiseea* de la numele eroului său, Odisseu, care-și lasă acasă fiul abia născut și când îl îmbrățișează la întoarcere el are douăzeci de ani și a devenit un bărbat adevărat: Telemac.

— Da, probabil că așa era povestea, dar eu îți urez să-ți revezi băiatul cu mult înainte să împlinească douăzeci de ani.

— Și eu îmi doresc asta, Uxal, răspunse Metellus. Îmi doresc din toată inima...

După aceea, Uxal merse o vreme fără să scoată nici o vorbă, în timp ce întunericul începea să coboare peste străzile care deveneau din ce în ce mai pustii și peste acoperișurile albe ale caselor. La un moment dat, Metellus privi în direcția portului și-i făcu bătrânului un semn cu cotul.

— Steagul verde, spuse el. Daruma a găsit barca.

Urcară ultimii la bord, abia după ce îi văzură pe toți camarazii lor trecând, unul după altul, pe pasarela din lemn și trestie, care lega barca de țărm.

Daruma porunci să se aprindă felinarele la proră și la pupa și puse doi oameni de pază: unul dintre indienii săi, Saraganda pe numele lui, și un roman al lui Metellus, Antoninus. Puse să se împartă cina, câteva feluri de mâncare cumpărate de la piață, foarte condimentate și picante: carne sărată de capră, pești fripți cu mentă și salvie și pâine azimă sărată, coaptă în cuptoare de cărămidă, totul stropit cu vin de palmier.

De pe celelalte bărci ancorate se auzeau chiotele de petrecere ale echipajelor care se destindeau după o zi de muncă și de izolare, bând pe săturate sau distrându-se cu fetele închiriate de prin port. Dar tensiunea era încă prea apăsătoare printre romani și nu puteau avea nici o relație cu restul echipajului despre care nu știau absolut nimic. Mâncau și beau în tăcere privind mereu către mal, parcă temându-se să nu fie luați prin surprindere.

Metellus se apropie de Daruma.

— Cine sunt oamenii din echipaj?

— Sunt din Taprobanes. Pe aici nimeni nu le înțelege limba, așa că nu este nici un pericol din partea lor. În plus, ei nu cunosc pe nimeni pentru că au sosit doar de câteva zile. Lucrează pentru mine de mai mulți ani și i-am plătit bine întotdeauna. Puteți fi liniștiți în privința asta.

Metellus dădu din cap în semn de aprobare.

— Am impresia că totul merge prea ușor și tot ceea ce se petrece este atât de frumos încât parcă nici n-ar fi adevărat.

— Nu merge deloc prea ușor, îl contrazise Daruma. Năvala aia în oază, în toiul nopții, ți s-a părut un lucru normal? Dacă, apoi, călărețul acela urmărit era într-adevăr omul pe care-l așteptam, ei bine, la ora aceasta s-ar putea să fie deja mort.

— Ai dreptate, răspunse Metellus. Când cineva a suferit mult, devine egoist și nu se mai gândește decât la sine însuși.

Daruma îi dădu dreptate și adăugă:

— Dacă vrei să știi ce cred eu, află că nu ne putem considera în afara pericolului. Sunt bărci care coboară pe fluviu având la bord soldați de-ai regelui, sunt, cu

siguranță, iscoade și în portul acesta și probabil că au fost instalate din loc în loc, pe malurile fluviului, mici detașamente de arcași călări. Voi sunteți niște prizonieri care valorați mult pentru ei, dacă am înțeles eu bine. Mai mult, dacă vrei să continuăm împreună călătoria aceasta, ar fi bine să-mi spui și restul adevărului.

— Care adevăr?

— De ce erați toți zece la Aus Daiwa? Și cum ați reușit să evadați? Este practic imposibil așa ceva.

— Dacă îți spun, juri să nu spui niciodată, nimănui, ce vei auzi?

Daruma zâmbi.

— Și tu chiar ai avea încredere în cuvântul unui negustor?

— M-am gândit că, dacă ai fi vrut să ne trădezi, ai fi făcut-o până acum.

— Așa este. Îmi spui?

— Îmi dai cuvântul?

— Dacă asta poate avea o valoare, ai cuvântul meu.

Metellus mai șovăi câteva clipe, după care se gândi că Daruma avea tot dreptul să știe ce risca ajutându-i.

— Eram comandantul gărzii personale a lui Licinius Valerianus Augustus, ultimul împărat al romanilor, care a murit în captivitate la Aus Daiwa, după ce a fost capturat prin trădare de Shapur, la Edessa. După moartea împăratului, am fugit datorită ajutorului dat de Uxal care ne-a condus până la oaza de pe malul Khaborasului. Restul îl știi.

— Mare Trimurti!

— Ce ai spus?

— Am invocat Triada noastră supremă care este cam ca aceea pe care voi o venerați în Capitoliul vostru de la Roma.

— Ai fost la Roma?

— Nu, dar cunosc pe cineva care a fost acolo. Dar să nu schimbăm vorba. Sunteți într-o mare încurcătură și eu împreună cu voi. Ai fi putut să-mi spui toate astea de la început.

— Ne-ai mai fi luat cu tine?

— Nu.

— Vezi?

— De cât timp ați fugit de acolo?

— Am pierdut șirul zilelor, dar cred că de o lună și jumătate sau poate mai mult.

Daruma oftă.

— Grozavă încurcătură. Dacă ne prind, ne jupoaie de vii, dacă nu chiar mai rău.

— Știu.

— Pe de altă parte, până acum nu v-au prins. Cum ați reușit, fără cai și pe un teren aproape întotdeauna descoperit?

— Am rămas mai multe zile ascunși într-un loc pe care ei îl considerau inaccesibil: prăpastia în care aruncă trupurile celor care au murit în mină.

— Genial... și după aceea?

— Când am avut impresia că nu ne mai căutau în zona aceea, am început să ne mișcăm, întotdeauna noaptea și tot pe fundul văgăunii aceleia, până când am dat de apă și, urmând cursul acelui pârâu, am ajuns în locul în care se vărsa în Khaboras.

— Retrag ce am spus despre prostia romanilor. Dar acum trebuie să fim atenți ca să nu stricăm totul în această ultimă parte a călătoriei.

— Trebuie să mai rămânem mult timp în locul acesta?

— Cel puțin încă trei zile. Așa era înțelegerea și am adăugat de la mine o zi, ca să fiu mai sigur. În tot timpul

acesta, n-o să coborâți deloc pe uscat. Dacă aveți nevoie de ceva, vă fac eu rost.

— De acord, încuviință Metellus. Dar mai este o problemă.

— Care?

— Avem o înțelegere cu tine. Tu ne plătești ca să fim escorta convoiului tău. Dacă nu putem coborî din barca asta, cum ne vom putea îndeplini obligațiile?

— O să aveți timp și pentru așa ceva, te asigur.

— Dar unde și când?

— O să aflați și asta la momentul potrivit. Acum căutați să stați liniștiți atâta timp cât este nevoie.

Petrecură astfel trei zile, într-o stare de lâncezeală. În orele amiezii, căldura era greu de suportat. Metellus și oamenii săi stăteau întinși pe punte, printre frânghii, la umbra pânzei care era înălțată mai mult ca paravan care să-i apere de arșiță, asudând din belșug în zăpușeala chinuitoare și sperând în zadar la o baie în apele fluviului, lucru de asemenea interzis de gazda lor. Abia spre seară începea să bată un vânticel care mai aducea puțină răcoare. La ora aceea, cina devenea un adevărat eveniment.

Daruma stătea cea mai mare parte a zilei pe uscat, împreună cu doi sau trei dintre oamenii săi, evident, ca să întâlnească persoana pe care o aștepta. Se întorceau abia când se făcea întuneric, aducând coșuri cu mâncare pentru echipaj. Metellus nu încerca niciodată să afle ceva despre personajul pe care-l căutau, dar își dădea seama că Daruma era foarte îngrijorat pentru că nu se întâlnea cu el. Fiecare zi care trecea, făcea ca riscul de a fi descoperiți la bord să crească, dar, în același timp, micșora și șansele ca oaspetele atât de așteptat să mai sosească.

În seara celei de-a patra zi, Daruma luă o hotărâre.

— Plecăm mâine, spuse el. Dacă omul călare pe care l-ați văzut în oaza de la Khaboras era cel pe care-l așteptam, ar fi trebuit să fie aici încă de acum două zile, gândindu-ne că noi am mers la pasul cămilelor și al catârilor. Nu mai pot să-l aștept. În orice caz, va mai exista o posibilitate de a ne întâlni în portul de la ocean.

— Cum vrei, răspunse Metellus. Îmi pare rău că întâlnirea aceasta a ta n-a avut loc. Noi suntem gata de plecare în orice moment.

A doua zi, înainte de ivirea zorilor, ridicară ancora. Marinarii aduseră barca până în mijlocul curentului, împingând cu prăjini lungi pe fundul apei, după care se limitară doar la manevrarea cârmei de la pupa pentru a menține direcția. Viteza nu era prea mare, dar se păstra constantă și peisajul defila sub ochii lor printr-o varietate foarte plăcută de forme și de culori. Uneori zăreau pâlcuri de gazele micuțe venite la adăpat; la vederea bărcii, își ridicau alarmate botișorul negru, dar nu fugeau: probabil că se obișnuiseră cu navigația de pe fluviu. Din când în când, zăreau pe lângă maluri și grupuri de flamingi de culoare roz, scormonind pe fundul apei cu ciocul lor curbat, în căutarea hranei.

Antoninus, Publius, Rufus și ceilalți priveau cu admirație toate acestea, iar Metellus se bucura și el la vederea neobișnuitului peisaj care, la fiecare cotitură, la fiecare promontoriu, devenea tot mai variat și spectaculos prin culorile gălbui și ocru ale stâncilor, prin palmierii din ce în ce mai înalți și viguroși, prin satele de pescari și de agricultori care deveneau tot mai numeroase pe maluri.

— Îmi amintește de unele ținuturi din Egiptul de Jos ... începu să spună Metellus, dar fu întrerupt de strigătul

unui marinar cățărat pe catarg. Omul, cu pielea măslinie și lucioasă de sudoare, arăta spre un punct de pe mal.

— Pe toți zeii! exclamă Publius. Este chiar el!

Călărețul, cu vălul negru înfășurat în jurul capului, cobora în galop de pe un deal către apele fluviului și, la puțin timp după aceea, apărură și urmăritorii: vreo douăzeci de soldați persani care se apropiau de fugar în goana nebunească a cailor. Probabil că dăduseră de el cu puțin timp în urmă, pentru că viteza alergării lor era prea mare ca să poată fi păstrată mult timp fără a obosi peste măsură caii.

Daruma se repezi către parapetul bărcii, strigând:

— El este! Trage repede la mal, trage la mal!

Cârmaciul nu așteptă să i se spună încă o dată, se aruncă pe bara cârmei, împingând-o cu toată puterea și făcând barca să cotească brusc spre stânga. Pe porțiunea aceea, malul era destul de jos, dar abrupt, așa încât călărețul se îndrepta cu toată viteza către un loc în care se vedeau tufișuri dese, poate pentru a încerca să se ascundă, dar soarta lui părea pecetluită.

— Pregătiți de tragere arcurile și lăncile! strigă Metellus și oamenii săi apărură fulgerător pe latura stângă a bărcii, pregătindu-se de luptă.

Între timp, cârmaciul ținea bara cârmei pe centru, corectând direcția bărcii astfel încât aceasta plutea acum paralel cu țărmul, la o distanță de vreo douăzeci de picioare de uscat. Călărețul părea să fi înțeles manevra și se apropia și el de apă, dar fără a reduce din viteză. În spatele său, persanii începură să tragă cu arcurile și săgețile cădeau în jurul fugarului din ce în ce mai aproape de țintă, dar, din fericire, nici una nu-l atinse. Era ca și cum le-ar fi ghicit direcția și se ferea în ultima clipă.

Metellus ordonă și el să se tragă, și două săgeți ale soldaților săi își nimeriră ținta, doborând tot atâția inamici și făcându-i pe ceilalți să mai încetinească puțin alergarea.

Daruma strigă din nou:

— Acostează! dar cârmaciul strigă și el ceva, continuând să mențină aceeași direcție. Se temea să nu atingă fundul apei. Cu o energie neașteptată pentru statura sa, îl apucă de ceafă și-l trânti pe punte, după care se agăță el însuși de bara cârmei aducând barca mereu mai aproape de mal. De două ori se auzi cum chila scrâșnește pe prundișul de pe fundul apei, dar barca nu se opri și se apropie la cel mult opt, nouă picioare de mal.

Daruma strigă din nou, mai tare. Un singur cuvânt, cu un timbru sec și tăios, poate un ordin, poate un îndemn într-o limbă necunoscută celorlalți.

Călărețul reacționă la strigătul lui și, sub privirile uluite ale soldaților, se urcă în picioare pe spinarea calului și țâșni într-un salt acrobatic. Se rostogoli prin aer de parcă și-ar fi pierdut ca prin farmec greutatea și, cu o bufnitură surdă, ateriză în barcă, în picioare, cu brațele depărtate și cu genunchii îndoiți, oprindu-se într-o poziție total imobilă, de parcă ar fi fost țintuit pe scândurile punții.

Daruma coti brusc spre mijlocul fluviului și, pe când persanii trimiteau înspre fugari o ultimă salvă de săgeți, Metellus și ai săi ridicară împletiturile de nuiele care dublau bordul, ca pe niște scuturi, reușind să oprească aproape toate săgețile. Îndată ce ieșiră din bătaia lor, se întoarseră către mijlocul punții ca pentru a se convinge că nu visaseră. Misteriosul personaj era tot acolo, țeapăn ca o statuie, în timp ce oamenii din echipaj laolaltă cu romanii făceau cerc în jurul lui pentru a vedea de aproape o asemenea minune.

Rămas fără grai, Metellus îl întrebă pe Daruma:

— El este?

Daruma dădu din cap aprobator.

— Ce i-ai strigat?

— Sări!

— În ce limbă?

Daruma făcu un gest care putea însemna „am să-ți explic mai târziu" și se apropie de bărbatul căzut ca din cer. Abia în clipa aceea, Metellus avu senzația limpede că mai văzuse cândva ochii aceia. Atât de ciudați, atât de indiferenți, atât de oblici. Și-și dădu seama că și străinul acela avea aceeași senzație. Ca într-o străfulgerare a memoriei, romanul se revăzu la Edessa, în momentele acelea sfâșietoare în care Valerianus fusese obligat să îngenuncheze în fața lui Shapur și privi din nou țintă în ochii aceia incredibil de negri și de scânteietori.

Daruma se apropie de noul venit, încrucișă mâinile la piept și se aplecă până la nivelul centurii într-o plecăciune adâncă. Ființa aceea misterioasă își îndreptă spatele, își înălță umerii, apropie pumnul stâng de palma mâinii drepte, aplecând abia perceptibil capul, după care se îndepărtă către proră și rămase din nou nemișcat cu privirile ațintite în zare.

Oamenii lui Metellus se priveau unii pe alții, muți de uimire.

— V-am spus eu că el era, rupse tăcerea Publius.

— Care el? întrebă Rufus.

— Cel care ne urmărea prin deșert.

— S-ar putea, îi replică Rufus, dar cine este?

— Eu aș întreba mai degrabă „ce este"? interveni Lucianus fără a-și desprinde privirile de silueta nemișcată de la proră.

— Este un om, pe Hercule, ce să fie? spuse Severus. Eu n-am mai văzut niciodată vreun om care să se ferească în felul acesta de săgeți și... să zboare.

— Dar nu a zburat, îl contrazise Antoninus. A sărit doar.

— Da? Asta numești tu o săritură? Ia încearcă și tu, să vedem dacă ești în stare.

Metellus le întrerupse discuția, făcându-le semn să se potolească. După aceea, se apropie de Daruma.

— El este, într-adevăr?

— Mulțumită cerului, da. Pot să spun că nu mai speram să apară.

— Dar cine este, dacă-mi dai voie să întreb.

— Un prinț.

— Din ce țară?

— China.

Metellus îl privi, uluit.

— China? Ce este asta?

13

— China? repetă Daruma cu un zâmbet plin de înțelegere. China este Țara Mătăsii, ceea ce voi numiți *Sera Maior* pe hărțile voastre atât de aproximative.

— De fapt, se pare că unii dintre ai noștri au ajuns până acolo, spuse Metellus. Erau mai mult negustori, dar poate că a fost și o solie. Am auzit că pe timpul împăratului Marcus Aurelius, un magistrat cu rang de cavaler, împreună cu doi centurioni, ar fi ajuns până la capitala lor. Dar, după câte știu, descrierea acestei călătorii s-a pierdut. Tu, însă, cunoști bine țara asta?

— Destul de bine. Merg acolo cam la doi sau trei ani odată ca să cumpăr mătase pe care o vând apoi pe piețele persane și indiene. Când marfa ajunge la voi, a trecut deja pe la mulți negustori și fiecare și-a câștigat partea.

— Acolo l-ai cunoscut pe el? întrebă Metellus făcând un semn cu capul înspre bărbatul așezat la proră. Acesta purta o cazacă de culoare cenușie, tivită cu galben și având în partea de sus un guler ceva mai lat. Pantalonii erau largi, iar în picioare avea niște încălțări ciudate, asemănătoare cu cele pe care le purtau femeile din Frigia sau Cappadocia. Chipul nu se putea vedea, pentru că era acoperit cu vălul negru înfășurat peste cap.

— Da, răspunse Daruma. L-am cunoscut acolo, în urmă cu câțiva ani.

— Cine este? mai întrebă Metellus.

— Un prinț. Un prinț al neamului său, fiul împăratului.

Metellus se gândi la Gallienus și simți un fior de gheață pe șira spinării. Simțea că va avea parte de un destin din cale-afară de ciudat pe care ar fi vrut să-l evite, dar care, în același timp, îl atrăgea cu o forță căreia nu i se putea opune.

— Și cum se face că un simplu negustor a fost primit printre suveranii din țara aceea?

— Este o poveste lungă, am să ți-o spun... dacă o să avem timp.

— Și cum de se afla împreună cu Shapur?

Daruma șovăi câteva clipe înainte de a răspunde. Barca aluneca mai departe, purtată de curent, printre maluri tot mai depărtate și, pe măsură ce lățimea fluviului creștea, viteza curentul scădea, încetinită în același timp și de vântul care bătea dinspre sud.

— A fost trimis în calitate de ambasador, spuse indianul după aceea, și ca oaspete, pentru a petrece câteva luni la curtea regelui persan. Până atunci nu se mai întâmplase așa ceva, dar părea o inițiativă înțeleaptă. Toate caravanele care aduc mătasea în Occident trec prin Persia și ar fi fost util să se stabilească relații directe între cele două țări...

— Și, pentru că erai din branșă, ai crezut de cuviință să contribui la o asemenea inițiativă, comentă Metellus, fără a-și lua privirile de la prinț.

Îl priveau și oamenii săi. Pe sub sprâncene, și în acest timp schimbau păreri între ei, cu glas scăzut, sau chiar deschis, cu voce tare, așa cum se întâmplă când oamenii

au în față o ființă exotică, venită de pe pământuri îndepărtate. Dar străinul continua să-și țină privirile ațintite spre orizont, în aparență închis în sine ca într-o carapace a singurătății. Ca și cum n-ar fi scăpat ca prin urechile acului de o moarte sigură, ca și cum n-ar fi făcut cu puțin timp înainte o ispravă ieșită din comun cu care nici un alt muritor nu s-ar fi putut lăuda. Ce fel de om era acela? Ce sânge curgea prin venele lui?

Daruma tăcu din nou o vreme și, în liniștea care se așternuse, vântul se făcu mai tare auzit, făcând să vibreze sarturile catargului ca niște corzi de harpă.

— Se schimbă vremea, spuse el după aceea, parcă gândind cu voce tare și reluând subiectul discuției întrerupte, continuă. Da, dar presupun că oricine ar fi făcut la fel... Și așa, au trecut doi ani în care nu s-au mai primit vești de la prinț.

„Doi ani" se gândi Metellus. Cam cât timp fusese el prizonier la Aus Daiwa. După aceea întrebă:

— Când s-au împlinit acești doi ani?

— Cam cu șase luni în urmă. Atunci am plecat eu la drum ca să am această întâlnire.

Prin urmare, la vremea în care Valerianus cădea prizonier sub zidurile Edessei, prințul era încă un oaspete sau poate nu-și dădea seama că era deja un prizonier al lui Shapur.

Un om din echipaj se apropie de Daruma și-i arătă ceva pe înălțimile care se zăreau la câteva mile distanță, pe malul dinspre apus. Cămile în plină alergare.

— Crezi că ne urmăresc? întrebă Metellus, întorcându-și și el privirile în direcția aceea.

— Îmi ceri prea mult. Pot să-ți spun doar că marele rege folosește dromaderii ca să trimită mesaje urgente

traversând deșertul, acolo unde caii n-ar rezista efortului și setei. Dacă oamenii aceia duc vreun mesaj, s-ar putea ca el să ne privească pe noi și, în acest caz, aș da tot ce am în pungă pentru a afla despre ce este vorba. Dar ghicitul nu este una dintre calitățile mele.

Metellus nu mai întrebă nimic altceva, dar avu o strângere de inimă la gândul că mai erau încă obstacole serioase în calea lui și a oamenilor săi către libertatea deplină. Aveau să găsească neapărat un port la gurile de vărsare ale fluviului, un port în care corăbiile de cursă lungă încărcau și descărcau mărfurile destinate să fie transferate pe bărcile de pe fluviu sau predate caravanelor de pe uscat, care să le transporte în Apus.

Apus. Gândul acela deveni dominant și privirea lui se îndrepta insistent în direcția pe care o lua soarele către asfințit, înspre patria sa.

Edessa: avea să mai revadă vreodată cetatea? Și ce putea găsi acolo la întoarcerea sa? Avea să-și mai vadă vreodată fiul? Reflecta la ceea ce se întâmplase între zidurile cetății și se gândea că viața sa putea fi și acolo în pericol, așa cum era aici, pe pământ străin. Avea să se furișeze pe tăcute, să acționeze din umbră, să lovească din toate puterile și fără milă. Se întorcea ca să-și țină o promisiune, să repare o greșeală pe care o făcuse. Fusese de bună credință, sigur că Aurelianus își va face datoria și că Silva va fi la înălțimea funcției sale de comandant al garnizoanei care apăra zidurile fortăreței. Dar mai știa și că dacă l-ar fi ascultat pe împărat, care-i ceruse să rămână la Edessa, poate că ar fi reușit să evite dezastrul, să pornească în fruntea unui detașament ca să-l salveze pe Valerianus, să-l elibereze din prizonierat sau cine știe ce altceva.

Evoca în minte fără încetare destine paralele sau alternative, alimentate de regretul care stătea de obicei imobil în străfundurile conștiinței sale, ca un crocodil bine ascuns în mâl cât timp apele de la suprafață erau agitate, dar care ieșea de îndată la suprafață ca să-i rănească sufletul, tocmai atunci când calmul se înstăpânea din nou pe toată ființa sa.

Valerianus îi încredințase o misiune imposibilă: să se întoarcă pentru a restabili autoritatea statului. Și el promisese, își dăduse cuvântul în fața suveranului muribund... Știa că îndeplinirea unor misiuni prea îndrăznețe însemna aproape întotdeauna sacrificiul suprem, dar, ca soldat, era obișnuit cu gândul că moartea este un rău mai mic decât pierderea onoarei.

Curentul continua să scadă în iuțeală și, de altfel, putuse vedea el însuși grupul acela de cămile câștigând teren către sud și, după aceea, dispărând la orizont. Pe apa fluviului pluteau acum mult mai multe bărci, mari sau mici, iar numărul lor creștea pe măsură ce se apropiau tot mai mult de ocean. Unele, ca a lor, coborau urmând firul curentului, altele urcau cu pânzele desfășurate, folosindu-se de forța vântului care bătea dinspre miazăzi.

La un moment dat, când soarele începea să coboare spre linia orizontului, văzură că prințul se ridicase și-și dezmorțea membrele într-un mod cum nu mai văzuseră niciodată, cu brațe și picioare care se întindeau pe rând, când unele, când altele, mâini care se deschideau îndreptând degetele când într-o direcție, când în alta. Ce mișcări stranii erau acelea? Un dans, oare? O modalitate de a-și destinde mușchii după o imobilitate îndelungată? Și de ce rămăsese atâta timp fără să facă nici cea mai mică mișcare?

Metellus privi la oamenii săi: fiecare dintre ei făcea câte ceva. Publius incrusta o bucățică de lemn cu pumnalul lui ascuțit ca briciul, Uxal scobea niște linguri din lemn de acacia, Lucianus își cârpea tunica folosindu-se de o andrea pentru împletit plase, Severus și Martian înșiraseră pe scândurile punții segmente demontate ale platoșelor și le controlau una câte una, strângând cu un clește fiecare inel care le prindea între ele, Rufus ascuțea vârful de fier al suliței de care nu se despărțea niciodată, Antoninus își confecționa o undiță de pescuit rudimentară, ajutat de Septimius, Balbo trecea cu gresia pe o parte și pe alta a ascuțișului sabiei, cu mișcări încete, sporovăind în timpul acesta cu Quadratus.

Pentru niște soldați ca ei, lâncezeala aceasta era o adevărată pedeapsă, o sursă de plictiseală fără margini. Dimpotrivă, nemișcarea prelungită a străinului le păruse tuturor artificială și, prin urmare, imposibilă. Era o dovadă a faptului că lumea era mult mai mare, era imensă față de ceea ce credeau romanii, atât de mare încât imperiul Cezarilor, întins pe toate țărmurile Mării Interioare părea o nimic toată. Atâtea deosebiri nu puteau decât să se adune și să crească o dată cu întinderea fără sfârșit a teritoriilor, cu boltirea peste măsură a cerului și cu mutarea din loc a constelațiilor.

Poate că în locuri atât de îndepărtate, regulile vieții erau altele, poate că acolo ceea ce era bun la Roma sau la Alexandria nu era la fel pe pământurile acelor oameni mărunței, cu ochii oblici care, mai știi, poate vedeau la fel de oblic realitatea, după felul în care înțelegeau și judecau lucrurile. Dar toate acestea erau reflecții care nu-l impresionau peste măsură, doar că ar fi vrut să i le povestească într-o zi fiului său, după ce toate acestea s-ar fi încheiat și ar fi aparținut trecutului.

Îl trezi la realitate vocea lui Daruma.

— E gata, comandante.

— Gata ce anume?

— Nu simți mirosurile de mâncare? E gata cina.

— Pe toți zeii... s-a făcut deja seară. Nici nu observasem.

— Ai stat mult timp cufundat în gânduri și nu am vrut să te deranjez. Când un om a fost prizonier atâta timp, mintea sa are nevoie să-și pună la lucru energiile mintale prin imaginație, fantezie sau visare. Lipsa libertății aduce la neputință inteligența, distruge orice posibilitate de a face planuri. Primul lucru care-ți invadează toată mintea este trecutul...

— Așa este, răspunse Metellus, trecutul cu fantasmele sale.

— Dar și viitorul cu speranțele lui, adăugă Daruma.

— Speranțe... murmură Metellus. Mi-au rămas destul de puține, dar chiar dacă ar rămâne numai una, și aceea plăpândă, asta ar însemna viață. Tu nu-ți poți închipui cum ne simțim noi acum, eu și oamenii mei. Este ca și cum am fi ieșit dintr-o amorțeală vecină cu moartea. Ne dăm seama treptat în ce hal am ajuns, ce ne-a mai rămas și ce ne-a fost luat.

— Mănâncă acum, spuse Daruma. Viața o să ți se pară mai frumoasă cu burta plină.

Se așezară cu toții în cerc, laolaltă cu oamenii din echipaj care nu aveau de făcut vreo manevră în momentul acela; li se alătură și tânărul străin, așezându-se, după cum se obișnuia la ei, pe călcâie. Își scoase vălul negru de pe față și de sub el apăru un chip smead, ca de copil, cu părul negru ca tăciunele, lung și neted, legat la ceafă cu o curelușă scurtă din piele, o gură mică și bine conturată, tenul ca de ceară, de o paloare ciudată și uni-

formă. Un chip care nu putea roși în nici o împrejurare. Metellus se întrebă dacă aceasta însemna imposibilitatea de a se înfuria sau de a cădea pradă unor emoții puternice. Dacă nu cumva poseda un fel de liniște înnăscută, ataraxia pe care filosofii din Occident o definiseră cu mari eforturi speculative.

Uxal veni în fața lor și împărți tuturor lingurile de lemn, roșii, pe care le cioplise cu puțin timp înainte, din niște bucăți de lemn de acacia; bucătarul aduse imediat farfurii și un castron mare plin cu stufat de pește, zarzavaturi și legume, totul condimentat cu ulei, șofran și piper.

Oamenii începură să mănânce cu mare poftă, dar Metellus, văzând că tânărul cu ochi oblici nu mânca nimic, îi întinse lingura înclinând ușor capul. Celălalt nu întinse mâna ca s-o ia, dar spuse pe un ton scăzut câteva cuvinte.

— Ce a spus? îl întrebă Metellus pe Daruma.

— Dacă vrei, pot să-l întreb dacă acceptă să vorbiți. Cunoaște limba persană.

— Și de unde știi că eu pot s-o vorbesc?

— Te-am auzit schimbând câteva vorbe cu un îngrijitor de catâri în oaza de pe Khaboras.

— Și m-ai lăsat să vorbesc în dialectul acela tot timpul acesta?

— Mi-am închipuit că voiai să nu se știe acest lucru și nu puteam să mă amestec.

— Dar eu? intră în vorbă și Uxal. De mine ai uitat? M-ai lăsat să fac pe tălmaciul timp de un an și jumătate, ca un tâmpit, fără să-mi spui că înțelegeai persana.

— O și vorbesc, răspunse liniștit Metellus, dar voiam ca lucrul acesta să rămână secret. Am fi putut scăpa fără voie vreun cuvânt și cineva ne-ar fi putut auzi... N-am

făcut-o pentru că nu aveam încredere în tine, Uxal. Când este în joc totul, nici o precauție nu este de prisos.

Uxal bombăni ceva și-și aplecă din nou fața în farfurie.

Daruma schimbă, pe un ton foarte respectuos, câteva cuvinte cu străinul și apoi îi spuse lui Metellus:

— L-am întrebat dacă este de acord să discute cu tine.

— Ah, da? răspunse romanul. Și care a fost răspunsul lui?

— Acceptă. Poți să vorbești cu el. În persană.

— O întâmplare ciudată, spuse Metellus, întorcându-se către străin, după ce reflectase câteva clipe, a făcut ca noi doi să ne întâlnim, prințe.

— Nu chiar atât de ciudată, răspunse prințul. Oameni ca noi, cu răspunderi atât de mari, nu se întâlnesc niciodată din întâmplare.

— Atunci, de ce?

— Pentru că merg pe aceleași căi, prin aceleași locuri. Este mai ușor ca doi regi aflați la distanțe imense să se întâlnească, decât ca unul dintre ei să arunce o singură privire celui mai umil servitor al său.

Tonul interlocutorului său era în aparență rece și distant. Metellus încercă să facă discuția ceva mai familiară.

— Nu vrei să mănânci cu noi? îl întrebă.

Omul răspunse:

— Cantitatea de mâncare din unealta aceea nu este demnă de o persoană educată. Scoase apoi dintr-un buzunar interior al tunicii două bețișoare și începu să mănânce, luând de pe farfurie cantități minuscule de mâncare, atât de mici încât mișcarea maxilarelor aproape că nu se putea distinge.

— Pe toți zeii, spuse Uxal, ăsta nu mănâncă nici cât o vrăbiuță.

— Mănâncă atât cât îi trebuie, spuse Daruma. Ai văzut câtă energie are omul ăsta?

— Chiar așa, interveni Metellus. Mă întreb de unde o capătă.

— O să afli atunci când va veni momentul, spuse Daruma.

— Momentul? îi replică Metellus. De-acum nu prea ne-a mai rămas timp. Am impresia că nu mai avem mult până la țărmul oceanului.

Daruma nu mai continuă discuția.

Uxal nu mai spuse nici el nimic și timp de câteva clipe se așternu o tăcere stranie, pentru că și ceilalți oameni continuau să-l privească pieziș pe străin. Toată lumea îl vedea acum pe comandantul Metellus că ia de pe farfurie cantități mult mai mici de mâncare, cât să încapă pe vârful lingurii. După aceea, începură să vorbească în șoaptă între ei.

— Daruma mi-a spus că vii dintr-o țară mare de la răsărit, reluă discuția Metellus, în persană.

— *Zhong Guo*, răspunse străinul.

— Așa se numește țara ta?

— Da, răspunse el. Dar a ta?

Metellus se gândi o clipă, după care răspunse și el, în latină:

— *Imperium Populi Romani.*

— Unde se află?

— La apus și are în interiorul său o întreagă mare.

— Probabil că este cea pe care noi o numim *Taqin Guo*. Înseamnă Țara de la apus.

Metellus observă că acel cuvânt, *guo*, putea să însemne „țară" sau „ținut", dat fiind că se afla în denumirea celor două țări.

— Știți, prin urmare, că existăm, după cum și noi știm de țara voastră pentru că de acolo cumpărăm multă mătase... Daruma mi-a mai spus și că ești un prinț, continuă. Aș vrea să știi că suntem onorați de faptul că facem împreună cu tine această călătorie.

Prințul acceptă această formulă de politețe cu o ușoară înclinare a capului.

— Aș putea să știu cum te cheamă?

— Dan Qing, răspunse prințul.

— Numele meu este *Marcus Metellus Aquila.*

— Totul pare foarte complicat în limba ta.

— Și foarte simplu în a ta, dar, cu siguranță, atât pentru mine, cât și pentru tine, acestea sunt doar niște impresii superficiale.

Metellus observă că, atunci când îi spunea ceva, prințul nu-l scăpa din ochi, iar lucrul acesta nu-i făcu prea mare plăcere. Era o privire care i se părea enigmatică și fără nici o expresie.

O rafală neașteptată de vânt, de data aceasta destul de puternică, le întrerupse conversația.

— Vine dinspre apus, remarcă Uxal.

— Așa este, fu de acord Metellus.

— Nu-mi place deloc, spuse Septimius.

— Nici mie, i se alătură Metellus, dar asta nu înseamnă mare lucru. Vântul este la fel ca soarta oamenilor, se poate schimba dintr-o clipă în alta.

Daruma îi făcu semn bucătarului să strângă farfuriile goale și făcu să circule printre cei de față o amforă cu vin de palmier. Băură cu toții, în afară de Dan Qing care sorbi doar o înghițitură de apă. Îndată după aceea, se ridică, îi salută pe ceilalți cu o mică plecăciune și dispăru sub punte.

— Nu te-am văzut vorbind prea mult cu el, îi spuse Metellus lui Daruma. Este ciudat pentru doi oameni care aveau o întâlnire și un plan comun de salvare.

— Era prea multă lume de față. Mă duc acum la el și vom putea discuta între patru ochi. Cine vrea să doarmă, va primi rogojini și pături. Noaptea este umezeală pe punte, chiar dacă este cald. Cred că nu trebuie să-ți mai spun să fii cu ochii în patru, adăugă el. Vasul nostru ar putea fi atacat noaptea de mici ambarcațiuni pirat, foarte rapide și periculoase, iar amenințarea de care vreți să scăpați încă nu a dispărut.

— Știu, răspunse Metellus. N-o să ne lăsăm luați prin surprindere. Și, în timp ce Daruma cobora și el sub punte, își adună oamenii și stabili schimburile de pază. O lună mare și roșie își făcu apariția pe oglinda fluviului, lăsând pe ape o lungă dâră aurie, în timp ce către apus nu mai rămânea decât o urmă roșietică a soarelui deja apus.

Dan Qing apăru din nou pe la miezul nopții și se așeză la proră, nemișcat ca de obicei, rămânând astfel până în zori. Metellus se uită la el de câteva ori, însă n-ar fi putut spune dacă era treaz sau dormea. După poziția sa, cu capul ușor înclinat în față, s-ar fi putut crede și una și alta, dar, cu siguranță, chiar dacă din când în când mai aținea, odihna sa părea să fie în permanență vigilentă. Nu-i scăpa nici o mișcare, nici o schimbare de direcție sau o vibrație a aerului.

Noaptea trecu în liniște. Luna apuse după al doilea schimb de pază, lăsând cerul plin de stele de o strălucire nemaivăzută, străbătut de la un capăt la altul de vălul alb al Căii Lactee. Metellus făcu el însuși de gardă în ultimul schimb, înainte de apariția zorilor, împreună cu

Quadratus; observă că, la răsăritul soarelui, Dan Qing pusese capul pe un colac de parâme, permițându-și câteva clipe de somn. În momentele acelea părea la fel de plăpând ca un copil, dar trupul său încovoiat ca un arc dădea impresia că se putea destinde în orice clipă, cu aceeași forță cu care făcuse acea săritură uluitoare.

Ar fi vrut să stea de vorbă cu el ca să afle mai multe despre țara aceea din depărtări din care venise până la granițele imperiului roman, să-l întrebe despre felul în care ia naștere mătasea, despre care în Occident se spuneau multe lucruri greu de crezut, printre care și unul cu totul absurd: că era toarsă de un vierme. Dar nu voia să-i tulbure singurătatea la care ținea atât, chiar dacă în scurt timp aveau să se despartă, pornind pe drumuri diferite, pentru ca fiecare să se îndrepte către lumea pe care o părăsise de mult timp și astfel n-ar mai fi avut ocazia să stea de vorbă.

La răsăritul soarelui, Daruma apăru pe punte îmbrăcat într-un veșmânt lung până la călcâie, dintr-o țesătură asemănătoare inului, dar mult mai fină. Fluviul devenise și mai larg, iar malurile, joase și acoperite de nisip, se îndepărtau din ce în ce mai mult.

— Peste vreo două ceasuri vom zări oceanul, spuse Daruma.

— Și, de acolo, drumurile noastre se vor despărți. Nici nu știi cât de recunoscători îți suntem pentru ceea ce ai... răspunse Metellus.

— Nu cred, îl întrerupse Daruma.

— Cum adică „nu cred"?

— Că nu ne vom despărți. Voi o să veniți cu mine și cu prințul.

— Glumești. Noi nu...

— Aveam o înțelegere: așa își respectă un roman cuvântul dat?

— Doar n-o să ai pretenția să te urmăm până în locul acela...

— În China? Chiar așa.

— Dar nu așa era înțelegerea.

— Cum să nu fie așa? V-am angajat ca escortă până la sfârșitul călătoriei.

— Dar acesta este sfârșitul călătoriei. Malul oceanului. Alexandru însuși s-a oprit pe țărmurile oceanului. Daruma, eu am lăsat acasă un copil singur, fără mamă, în mâinile unor dușmani. Înțelegi? Nu mă gândeam decât la el când am încheiat înțelegerea asta cu tine: am fost amândoi de acord că obligația mea era să te însoțesc până la malul oceanului și, în virtutea cuvântului dat, eu mă voi simți liber de orice obligație, de îndată ce vom ajunge la gurile de vărsare ale acestui fluviu.

Daruma lăsă capul în jos și păru să reflecteze în tăcere timp de câteva minute, după care spuse:

— Voi îmi datorați viața, romanilor, iar acum eu vă cer să-mi plătiți această datorie. Și, întrucât nu există pe lume nimic mai prețios decât viața, voi va trebui să faceți ceea ce vă cer eu, ca să-mi plătiți măcar în parte pentru serviciul pe care vi l-am făcut. Ah, dar toate astea sunt filozofie! Dacă veți pune piciorul pe uscat în portul acesta, încotro credeți că puteți pleca? Nu aveți suficienți bani ca să plătiți unei caravane și să călătoriți cu ea.

— Vom pleca pe mare.

— Dar persanii controlează toate cheiurile de unde se fac îmbarcări și, în plus...

— Este un risc pe care trebuie să mi-l asum.

— Venind cu mine, continuă Daruma, ca și cum nici nu l-ar fi auzit, veți vedea lucruri care nici nu vă închipuiți că ar putea exista, veți cunoaște o lume pe care nimeni din lumea voastră n-a văzut-o vreodată și poate că nici n-o va vedea curând. Veți fi plătiți atât de bine, încât nu veți mai avea grija de a câștiga bani, câte zile veți mai avea. Și, la sfârșit, eu am să vă însoțesc înapoi până la granița lumii voastre. Voi face acest lucru chiar eu sau voi însărcina cu aceasta călăuze de încredere care s-o facă în locul meu.

În tot acest timp, oamenii lui Metellus se adunaseră în apropiere și priveau îngrijorați cum comandantul lor discuta cu Daruma: Dan Qing se întorsese și el către cei doi privindu-i în sfârșit cu o expresie care părea să-i trădeze un sentiment. Îngrijorare, poate, sau nedumerire.

Cârmaciul începu să vireze către malul dinspre apus, îndepărtându-se de curent.

14

Barca se îndreptă către malul apusean, și lui Metellus i se păru că acesta ar fi putut fi un semn bun, dar privirea lui Daruma nu promitea nimic de felul acesta, iar aceea enigmatică a lui Dan Qing nu exprima nimic. Arșița devenise greu de suportat, umiditatea pe care o dădeau apele fluviului era sufocantă, iar dinspre apus se apropiau nori groși, amenințători.

Se putea vedea acum portul, cu o mulțime de vase ancorate, ambarcațiuni de diferite mărimi pe care se zăreau mișunând marinari goi până la brâu, încărcând și descărcând, cosând și reparând pânzele verificând cârmele și vâslele. Se auzeau toate limbile pământului, amestecate cu țipetele pescărușilor care zburau aproape de apă, căutând să prindă gunoaiele aruncate de pe bărci.

Metellus privi pe rând fiecare dintre acele vase, căutând să recunoască o formă care să-i fie familiară, vreo navă grecească, de exemplu, pe care să se poată îmbarca, profitând cel puțin de rangul său militar: căpitanul unui vas comercial ar fi putut considera rugămintea lui drept o ocazie nimerită pentru a avea unele avantaje la întoarcerea în patrie.

Balbo se apropie de el.

— Ce facem, comandante?

— Ne întoarcem acasă, răspunse Metellus pe un ton plin de hotărâre.

— Dar ăla, continuă Balbo, privind pieziș spre Daruma, nu mi-a făcut impresia că ar fi de acord. Sau greșesc?

— Într-adevăr, nu este. După părerea lui, ar fi trebuit să-l escortăm pe el și pe prințul ăla cu ochi oblici până în Sera Maior, în China, cum o numește indianul. E limpede că a fost ceva neclar în înțelegerea noastră, dar trebuie să înțeleagă și el că nu ne poate obliga să facem asta.

— Și dacă n-o să înțeleagă?

— Ce vrei să spui?

— Ne-ar putea trăda, dându-ne pe mâna persanilor. La urma urmelor, cine îl poate împiedica să facă așa ceva?

— Oaspetele nostru. Și el este căutat de persani, iar Daruma pare să răspundă pentru libertatea lui. Atât timp cât este cu noi, nu avem motive de teamă. Probleme ar putea apărea în cazul în care ne-am despărți...

Chiar în clipa aceea, se auzi vocea marinarului aflat în vârful catargului.

— Vas de război în față!

Daruma reacționă fulgerător.

— Vâslele în apă, toți oamenii la posturile lor, cârma la stânga! strigă el. Șeful de echipaj transmise comanda și marinarii fixară vâslele în suporturi și începură să vâslească din răsputeri. Alții se pregăteau să înalțe pânza de îndată ce ajungeau în estuarul de la vărsarea fluviului.

Metellus privi în direcția pe care o indicase marinarul și văzu că un vas cu o formă prelungă, pus în mișcare de vreo cincizeci de vâslași, ieșea tocmai atunci din port

având pe punte cel puțin tot atâția soldați. La pupa era înălțat un steag având pe el o creatură înaripată: simbolul lui Ahura Mazda. Se întoarse către oamenii săi.

— Fiți gata de luptă!

Își luară cu toții armele și se postară pe latura din dreapta a bărcii. Uxal se alătură, plin de curaj, tovarășilor săi, ca și cum ar fi putut lupta și el, dar Quadratus îl împinse înapoi fără prea multe explicații.

Barca lui Daruma era avantajată de forța curentului care sporea eforturile vâslașilor, dar vasul de război își păstra direcția și viteza urmărind să le taie calea.

— Cu siguranță, cineva a ajuns aici înaintea noastră ca să ne întâmpine de bun venit, spuse Daruma.

— Ești sigur că au ceva cu noi? întrebă Metellus.

— Dar cu cine? răspunse Daruma. În timpul acesta privea cu îngrijorare nava persană, care se apropia văzând cu ochii

Dan Qing se apropie de ei.

— Se pornește vântul. Înalță pânza.

— Dar nu-i nici vorbă de vânt, spuse Metellus, privind în jur.

Dan Qing îl privi țintă o clipă, cu ochii săi lipsiți de orice emoție și răspunse:

— Acum începe să bată.

— Faceți cum v-a spus! porunci Daruma. Și marinarii ridicară pânza. În clipele următoare, uriașul dreptunghi de pânză atârna ca o cârpă oarecare pe catarg. Metellus clătină din cap și se duse înspre oamenii săi. Nava de război ajunsese de-acum pe la mijlocul estuarului și cârmaciul lui Daruma continua să îndrepte barca spre stânga ca să aibă o posibilitate de scăpare pe lângă malul opus, înainte ca nava care se apropia să-i taie calea.

— Să ne pregătim de luptă! ordonă Metellus. Suntem unu contra cinci.

— Nu-i prima oară, spuse Quadratus, dacă-mi aduc eu bine aminte.

— Fiți gata să respingeți abordajul! strigă imediat după aceea Metellus și oamenii săi traseră săbiile din teacă.

Nu apucase să termine, că o pală de vânt lovi în plin barca, umflă pânza care făcu să scârțâie scripeții și catargul se încovoie. Cârmaciul rămase pe direcție, dar nu putu împiedica barca să devieze periculos spre mal. Șeful de echipaj comandă vâslașilor de la bordul stâng să crească ritmul, astfel încât putură să corecteze direcția și să îndrepte barca spre gura de vărsare din estuar, acolo unde vântul, fără să mai întâlnească nici un obstacol, umflă pânza și viteza crescu simțitor.

Nava militară, care nu înălțase pânza, renunță la urmărire și se opri.

— Suntem salvați, spuse Daruma.

Metellus respiră ușurat, iar oamenii din echipaj scoaseră chiote de bucurie. Uxal se porni să danseze pe punte, făcându-i pe toți să râdă în hohote.

Comandantul roman se apropie de Daruma și-i spuse:

— Acum sunteți în siguranță și sunt sigur că vei găsi să-ți angajezi o altă escortă la fel de sigură. Aici, drumurile noastre se despart. Trage la mal.

— Cum crezi că aș putea să fac asta? îi răspunse Daruma. Uită-te cum este țărmul: nu te poți apropia, este plin de stânci care ies la suprafața apei. Și simți vântul? Știi ce este?

— Nu sunt marinar.

— Este musonul care bate necontenit spre răsărit, zi și noapte, cu o forță de neînvins și ține tot anotimpul acesta.

— Trage la mal, repetă Metellus pe un ton care nu admitea replică. Dacă este nevoie, o să înotăm până la mal. Nu-i decât aer în mișcare. Suntem obișnuiți cu lucruri mai rele.

Vântul creștea în intensitate și norii se apropiau cu o viteză înspăimântătoare: era ca un zid negru, străbătut în fiecare clipă de fulgere orbitoare, însoțite de bubuitul îndepărtat și amenințător al tunetelor. Puterea devastatoare a unei naturi oarbe, dușmănoase, se dezlănțui fără întârziere. Metellus, obișnuit cu blândețea climei din jurul Mediteranei, privi cu o neliniște mută spectacolul acela monstruos. Un nou fulger brăzdă cerul și se abătu în apa mării, stârnind jerbe imense de foc, după care tunetul îi asurzi pe călători.

Șeful de echipaj strigă:

— Fiecare la locul lui pentru coborârea pânzelor! Prora înspre val!

Văzând ce manevre se făceau, Metellus păli.

Daruma îl privi cu un surâs sarcastic, în timp ce o rafală de vânt îi făcea părul să fluture în dezordine.

— Nu te teme, comandante, nu este decât puțin aer care se mișcă încolo și încoace. Spune-le oamenilor tăi să se țină bine pe punte dacă nu vor să fie luați de valuri.

El însuși se ținea zdravăn de parapetul punții.

Soarele era pe cale să fie acoperit de o pătură deasă și amenințătoare de nori și, înainte de a dispărea cu totul, razele lui mai luminară pentru ultima oară suprafața vineție și înspumată a oceanului.

— Acesta este oceanul, comandante! strigă Daruma. Nimeni și nimic nu-i poate sta în cale.

Dan Qing ajunse la proră din două sărituri și se agăță de sarturile care întindeau pânza mică între catarg și

proră, asemenea unui călăreț care ține în mâini hățurile unui cal nărăvaș. Uxal se cuibări ca un șobolan la adăpostul parapetului de la proră, în spatele unui colac de parâme.

Împinsă puternic de la pupa, barca începu să coboare vertiginos în golurile care se căscau în fața ei și imediat porni în sus pe povârnișul lichid al valurilor înalte ca niște dealuri.

Începu după aceea și ploaia, torențială, în rafale. Biciui puntea cu o forță nemaipomenită și se combină cu acțiunea valurilor care măturau puntea de la proră până la pupa. Apa începu să năvălească pe singurul bocaport, amenințând să umple spațiul de sub punte.

Ținându-se fără încetare de parapet, Daruma veni până lângă Metellus.

— Am nevoie de doi oameni puternici pentru pompa de scos apa din barcă, strigă el. Nu pot să iau oameni din echipaj pentru că nu mai are cine să facă manevrele. Repede, altfel ne ducem la fund!

— Rufus, Septimius, la pompă, repede! strigă Metellus.

Cei doi se repeziră sub punte și începură să tragă de maneta unei pompe de scos apa. Era o mașinărie excepțională, de fabricație romană, după cum se putea vedea din marca gravată de cel care o construise. Rufus scoase afară capătul tubului de pânză groasă și i-l dădu lui Publius, ud din cap până în picioare și abia ținându-se de parapetul punții, apoi se întoarse în grabă dedesubt și începu să pompeze cu toată forța.

Pompa reușea cu greutate să scoată apa care intra fără încetare în barcă și cei doi bărbați care o manevrau profitau de cele mai mici momente de răgaz ale furtunii ca să pompeze mai cu spor. Obosiră în curând și Metellus

ordonă celorlalți să-i schimbe pe rând pentru ca golirea apei de sub punte să nu înceteze nici o clipă.

Furtuna bântui ore întregi, iar echipajul, deja sleit de puteri, se străduia să mențină cu orice preț barca la suprafața apei. Din când în când, Metellus privea prin beznă la Dan Qing care stătea tot nemișcat la proră și, văzându-l încleștat puternic de parapet, avea impresia că el era acela care ținea barca pe linia de plutire, o conducea printre valurile vijelioase cu o forță misterioasă pe care romanul nu reușea s-o înțeleagă și nici s-o perceapă, dar care părea să acționeze asupra întregii ambarcațiuni, ținând laolaltă bordajul, puntea și catargul în haosul acela de apă, tunete, vânt și fulgere. În jur, întunericul devenise aproape de nepătruns. Două felinare atârnate de catarg dădeau o lumină slabă care permitea să se distingă doar siluetele oamenilor, ceva mai mult decât niște fantome îmboldite de strigătele șefului de echipaj, care încerca să se facă auzit în vacarmul vijeliei.

Pe neașteptate, puțin după miezul nopții, un val mai puternic decât toate celelalte mătură puntea până la proră, îl smulse pe Uxal din locul în care se refugiase și-l târî spre parapetul din dreapta. Parapetul era întrerupt de niște deschizături late cam de două picioare, pentru ca apa să se poată scurge mai repede în afară. Bătrânul fu purtat pe acolo de forța apei care se retrăgea și se trezi în exteriorul bărcii, dar încercă să se agațe de stâlpii parapetului ca să nu cadă în mare. Strigă din răsputeri „ajutor!", dar abia după câteva clipe, Metellus își dădu seama ce se întâmplase și se grăbi să-l ajute.

Uxal era atârnat acum de parapet doar cu mâna stângă și se vedea bine că nu putea rezista prea mult, iar picioarele îi spânzurau în gol. Metellus înșfăcă mâna bătrânului

cu numai o clipă înainte ca acesta să cadă în apă, dar un al doilea val, la fel de puternic, îl împinse și pe el în afară, prin aceeași deschizătură din parapet. Reuși să prindă unul dintre stâlpii bordajului, petrecându-și în jurul lui brațul stâng, în timp ce cu mâna dreaptă continua să-l țină pe Uxal. Începu să strige:

— Pe aici, veniți aici! Repede! dar vuietul furtunii era atât de asurzitor încât strigătul său nu fu auzit. Un nou val izbi bordul drept al bărcii și-l smulse pe Uxal din strânsoarea lui Metellus. Bătrânul dispăru în infernul de spume de dedesubt, cu un urlet deznădăjduit. Metellus rezistă loviturii, luptându-se cu ultimele puteri ca să se prindă de bord și cu cealaltă mână. Se legăna în gol, încercând să se ridice pe punte, dar valurile îl loveau unul după altul și simțea cum îl lasă puterile. Își dădu seama că în scurt timp îmbrățișarea rece a oceanului îl va trage în adâncuri. Mai scoase un ultim strigăt deznădăjduit înainte de a se afunda în talazurile înspumate și de a cădea în brațele morții.

În aceeași clipă, însă, două mâini ca de oțel i se încleștară pe încheieturi și o forță formidabilă îl ținu deasupra apei. Dan Qing atârna cu capul în jos, ținându-se de stâlpii parapetului cu picioarele. Așteptă o clipă ca să vină un alt val înalt, după care, folosindu-se și de forța acestuia, împinse corpul romanului cu atâta putere încât îl aruncă până la marginea parapetului. Metellus se prinse cu amândouă mâinile și se rostogoli pe punte. Îndată după aceea, îl văzu pe Dan Qing făcându-și vânt printr-un balans înainte și înapoi, după care parcă zbură peste parapet și ateriză în picioare pe punte.

Mut de uimire, Metellus abia reuși să îngaime:

— Mulțumesc.

Dan Qing înclină ușor capul, apoi se duse din nou la locul lui de la proră.

Furtuna dădu semne că s-ar potoli abia în zori și Daruma, împreună cu șeful de echipaj numărară marinarii care rămăseseră în viață, în lumina palidă care se chinuia să se strecoare printre norii care începeau să se destrame.

Metellus se duse și el la ai săi.

— Uxal a murit, le spuse. Cum de nu mi-a răspuns nimeni atunci când strigam după ajutor?

— Comandante, spuse Lucianus, toți strigau, iar marea vuia și mai tare decât glasurile oamenilor. Nu se putea distinge un zgomot de altul în tot vacarmul acela. Și eram cu toții agățați de câte ceva ca să rezistăm la izbiturile valurilor, înțepeniți de frig și sleiți de puteri; alții erau jos, sub punte, ca să pompeze apa afară. Îmi pare rău...

— Sărmanul Uxal, spuse Balbo care urcase și el în clipa aceea pe punte.

— Lui îi datorăm salvarea, adăugă Rufus. Dacă nu era el, n-am mai fi ieșit în veci din iadul acela.

— Dacă o să mă mai întorc vreodată acasă, la Spoletum, spuse Publius, o să ridic în curte un mic altar și în fiecare an o să aduc sacrificii funebre în ziua morții sale. Era tare cumsecade și chiar începuse să țină la noi.

Daruma se apropie de ei.

— Am pierdut în noaptea asta doi oameni din echipaj, spuse, și voi ați pierdut unul, nu-i așa?

— Am făcut tot ceea ce am putut ca să-l salvez, dar aș fi murit și eu dacă n-ar fi fost el, spuse Metellus arătând spre Dan Qing. Încă nu reușesc să pricep cum de m-a auzit strigând și cum a reușit să mă apuce de

încheieturile mâinilor cu doar o clipă înainte ca valurile să mă ia cu ele.

Daruma zâmbi cu înțeles.

— Oamenii ca el au fost crescuți într-o filozofie cu totul deosebită, care îi face în stare să simtă orice forță care vibrează în atmosferă și s-o deosebească de toate celelalte. Să faci asta la vârsta lui atât de fragedă este ceva extraordinar.

Metellus îl privi uimit fără să poată răspunde ceva, după care privi din nou înspre Dan Qing, care se dezbrăcase ca să-și usuce veșmintele și acum stătea cu picioarele încrucișate sub el, având doar o fâșie îngustă de pânză în jurul șoldurilor.

Daruma îi spuse șefului de echipaj.

— Vântul s-a domolit destul de mult. Putem ridica pânza cea mare. Acum trebuie să controlăm ce a mai rămas neatins de apa mării, să punem la uscat tot ce se mai poate usca, de îndată ce soarele va apărea, și să mai prindem puteri.

Coborî sub punte și Metellus îl urmă.

— Dacă n-am fi avut pompa asta, acum am fi fost pe fundul oceanului, spuse Daruma, arătând spre mașinăria din bronz fixată pe un suport dintr-o scândură groasă.

— Doi cilindri, aspiră și evacuează, spuse Metellus. A fost făcută pentru a veni în ajutorul minerilor, dar funcționează bine în orice situație. Cum ai făcut rost de așa ceva?

— Caut să nu-mi lipsească nimic. Este făcută la Alexandria, dar eu am cumpărat-o la Hormusia. Ai priceput, așadar, de ce nu ne putem îndrepta spre apus? Musonul este un vânt constant care bate timp de șase luni în direcția asta. Și nici o navă nu poate naviga împotriva lui, decât cu ajutorul vâslelor și asta pe distanțe

scurte. Poate înțelege asta și unul care nu se pricepe la marinărie. În scurt timp ajungem la gurile de vărsare ale Indusului. Dacă tot mai vreți că coborâți pe uscat, va trebui să lânceziți în vreun port nenorocit de pe coastă, timp de șase luni sau chiar mai mult, așteptând să se schimbe direcția vântului, printre țânțari și friguri, fără un ban, fără să cunoașteți limba și fără să aveți siguranța că veți găsi o ocazie să plecați, din moment ce nu sunteți în stare să plătiți. S-ar putea să ajungeți sclavi, ca să vă dau doar un exemplu de ce vi se poate întâmpla, sau să fiți duși în vreun sat prăpădit din interior unde să lucrați cu ziua pentru un pumn de orez.

— Ce este orezul? întrebă Metellus.

— Grâu de mlaștină. O să-l gustați cât de curând... Dacă, însă, veți alege să veniți cu mine, veți vedea o țară minunată, veți străbate munții cei mai înalți din lume, Caucazul indic despre care vorbesc istoricii lui Alexandru cel Mare. Hindukuș, cum îl numim noi. Și, după ce îl vom însoți până acasă pe Dan Qing, vă voi aduce înapoi eu însumi, așa cum ți-am mai spus.

— Peste șase luni? întrebă Metellus, neîncrezător.

— Mă rog, poate ceva mai mult, dar în orice caz asta vă convine, pentru că, dacă ați fi singuri, ar trebui să vă opriți mereu ca să munciți și să vă câștigați banii pentru a vă plăti călătoria de întoarcere. Să nu credeți că veți găsi o corabie care să vă ducă direct la Alexandria, tolăniți la soare pe punte, cu burta la soare. Este o propunere înțeleaptă, comandante, este singura soluție rațională, crede-mă... Ce ai de spus?

Metellus suspină. Privi spre cer: prin crăpăturile dintre scânduri pătrunseră în cală razele de soare ca niște pumnale de lumină.

— Trebuie să-i întreb pe oamenii mei, spuse el. Îți dau un răspuns până diseară.

Daruma se îndreptă către bocaport ca să iasă pe punte. Metellus îl urmă și se trezi scăldat în lumina puternică a soarelui. Nori împrăștiați de vânt treceau în goană pe deasupra bărcii, scândurile punții începeau pe alocuri să se usuce, peste tot se vedeau haine puse la uscat, dând impresia unor pânze ciudate, care căutau să prindă vântul în ele și să poarte barca tot mai departe. Marea se potolise și acum se unduia cu valuri mai rare și mai lenește, scânteind ca mii de oglinzi sub razele soarelui. Câțiva delfini își curbau spinările la suprafața apei și din când în când săreau din apă și, căzând din nou în valuri, stârneau în jur un vârtej de spumă albă ca laptele.

Metellus reflecta în sinea sa: „Trebuie să mă întorc la fiul meu, trebuie să mă întorc în țară ca să fac ceea ce mi-a ordonat împăratul. Dar pentru asta trebuie să rămân în viață. Își aminti de Uxal care-și dormea somnul de veci pe fundul oceanului și simți un nod în gât. Oftă adânc și se duse la oamenii săi.

— Ați văzut că nu este nimic de făcut: vântul și furtuna ne-au împins către răsărit.

— Unde ne aflăm, comandante? întrebă Rufus.

— Nu știu nici eu prea bine, răspunse Metellus. Cred că la o lună de navigație de la gura de vărsare a Indusului.

— A Indusului? se miră Quadratus. Dar asta înseamnă capătul lumii!

— Nu chiar. Cred că lumea este mult mai mare decât ne închipuim noi. Ați văzut și voi cât de mare și puternic este oceanul.

— Și atunci, ce avem de făcut? întrebă Lucianus pe un ton care, în alte împrejurări, i-ar fi adus o pedeapsă exemplară.

Metellus se prefăcu că nu auzise vorbele lui și le povesti tuturor ceea ce îi spuse Daruma, după care le prezentă și propunerea indianului.

— Eu nu am de gând să vă influențez cu nimic, încheie el. Fiecare dintre voi este liber să ia orice hotărâre. Când vom debarca în India, cine va dori va putea alege dacă va rămâne cu noi sau se va întoarce pe cont propriu. În ceea ce mă privește, eu cred că propunerea lui Daruma este înțeleaptă și, mai mult, este singura posibilitate pe care o avem de a ne întoarce, chiar dacă mai târziu, la casele noastre.

— Dar tu ai încredere în Daruma ăsta, comandante? întrebă Septimius, cu o expresie îngrijorată. În fond, îl cunoaștem de puțină vreme. Nu-i decât un negustor și cuvântul unor astfel de oameni nu mi se pare dintre cele mai sigure.

— Cred că Daruma este ceva mai mult decât un negustor. Nu știu să vă spun ce anume, dar sunt destul de sigur de asta. Faptul că s-a angajat să elibereze un prinț din Sera Maior și să-l aducă viu și nevătămat acasă, nu mi se pare un lucru de nimic. Ar trebui să țineți seama că Dan Qing este echivalentul lui Gallienus, într-un imperiu mult mai mare decât al nostru. În plus, până acum, Daruma și-a respectat cuvântul dat și promisiunile pe care ni le-a făcut.

— Suntem zece, oameni bine înarmați, îi aminti Publius.

— Eram doar niște epave umane când ne-a primit în tabăra lui. Armele noastre nu ar fi însemnat mai nimic dacă ar fi vrut să scape de noi. Eu îi sunt recunoscător pentru faptul că n-a făcut așa ceva și cred că pot să am încredere în el. Dar, repet, fiecare dintre voi este liber

să ia decizia pe care o dorește. Nu vreau să-mi asum răspunderea de a vă da ordine în acest caz. Singurul lucru sigur este că vântul acesta va bate neîncetat și cu aceeași forță timp de șase luni în direcția răsăritului și, prin urmare, de întors nu putem să ne întoarcem decât pe uscat. Vreau de asemenea să vă reamintesc că Alexandru a încercat să parcurgă un asemenea drum și a pierdut douăzeci de mii de oameni în deșertul acela de sare, fără nici un fir de iarbă și fără nici o picătură de apă. Și el avea o armată cu animale de povară, cu carele necesare pentru a transporta alimente și apă, călăuze de prin partea locului. Nu știu ce soartă ar avea cel care s-ar aventura de unul singur într-un teritoriu pustiu, bântuit de tâlhari fără milă. Ar mai exista posibilitatea de a aștepta pe țărm până când vântul își va schimba direcția, dar nici această variantă nu este lipsită de riscuri. Hotărâți voi. Aveți tot timpul să vă gândiți. Dacă alegeți să mă urmați, veți vedea locuri pe care nu le-a explorat nimeni până acum și veți avea parte de întâmplări tocmai bune de povestit nepoților. Veți fi singurii care au străbătut ca soldați cele mai mari imperii din lume, ajungând până în locuri despre care Alexandru cel Mare nici nu-și putea imagina că există.

Urmă o tăcere adâncă. Oamenii se gândiseră în ultima vreme că se vor putea întoarce acasă și această nouă perspectivă, atât de diferită și plină de necunoscute, îi tulbura profund. Cel mai mult îi tulbura posibilitatea aceasta care li se oferea, de a decide ei, pentru că fuseseră dintotdeauna obișnuiți să primească de la comandantul lor doar ordine pe care erau obligați să le execute.

Quadratus fu acela care rupse tăcerea.

— Dacă tu mergi, vin și eu cu tine, spuse el fără să șovăie.

— Și eu, spuse Balbo, celălalt centurion.

— La fel, adăugă Antoninus, poți să te bazezi pe mine.

Lucianus și Septimius schimbară între ei priviri întrebătoare, după care spuseră ce gândeau.

Nici nu ne gândim să așteptăm ca vântul să se schimbe. Noi suntem mai ceva decât vântul. Pe Hercule, așa suntem noi, cei din Legiunea a doua Augusta!

— Așa este! strigară ceilalți.

Metellus zâmbi.

— Bun, atunci ne-am înțeles. Mă bucur că ați hotărât să veniți cu mine. Vru să se ducă să-i spună lui Daruma ce hotărâre luaseră oamenii săi, dar se opri. Ah, era să uit: aceasta este ultima decizie pe care am lăsat-o pe seama voastră. De acum înainte ne întoarcem la vechea regulă: eu dau ordinele, voi le executați.

15

Metellus se apropie cu pași ușori de prinț, oprindu-se la distanță de el.

— Pe la noi se povestește ceva, începu el, care seamănă puțin cu ceea ce s-a întâmplat astă-noapte.

Dan Qing nu scoase nici o vorbă, dar o mișcare abia perceptibilă a capului îl făcu pe roman să înțeleagă că era gata să asculte.

— S-a întâmplat acum trei secole, continuă Metellus. Un om mare al poporului nostru, o căpetenie de oști, întemeietorul imperiului nostru – numele său era Cezar – a traversat o strâmtoare din marea noastră interioară, noaptea, într-o barcă mică. Pe porțiunea aceea de mare patrulau vase din puternica flotă a inamicului său, care adunase o armată mare pe celălalt țărm al strâmtorii. Cezar trebuia să ajungă cu orice preț la armata sa care urma să înfrunte adversarul, pentru a o conduce la victorie, așa că a făcut această traversare într-o beznă adâncă și în ape pline de pericole. Pe la jumătatea drumului, s-a pornit o furtună și barca era ca o biată coajă de ou în voia valurilor. Speriat de moarte și ajuns la capătul puterilor, cârmaciul nu reușea să mențină barca

pe direcția dorită, dar Cezar s-a apropiat de el și i-a spus: „Curaj! Tu trebuie să-l duci acolo pe Cezar și norocul său!". Atunci, cârmaciul s-a dezmeticit și s-a luptat vitejește cu forțele dezlănțuite ale naturii, reușind să-l ducă pe călător de cealaltă parte a strâmtorii. Cezar l-a învins în luptă pe dușmanul său și a devenit întemeietorul imperiului care se întinde peste toate ținuturile din jurul mării interioare, pe care noi o numim acum „A noastră", și asupra tuturor popoarelor care locuiesc pe aceste pământuri. Toți copiii din școlile noastre aud de la învățătorii lor această poveste...

— Și de ce faceți aceasta? întrebă Dan Qing.

— Vrem să-i obișnuim pe tineri să nu se lase niciodată copleșiți de disperare și să aibă convingerea că destinul ni-l construim noi înșine prin forța noastră sufletească, prin hotărârea și curajul cu care acționăm. În noaptea aceasta, tu mi-ai salvat viața și eu am venit acum să-ți mulțumesc. Dar te-ai salvat și pe tine însuți, salvând, poate, în felul acesta, și destinul țării tale. Așa cum a făcut în noaptea aceea Cezar, traversând marea pe timp de furtună.

Dan Qing se întoarse către el.

— Cuvintele tale sună ca o urare de succes, răspunse, dar drumul este foarte lung, amenințările numeroase, prietenii destul de puțini. Câți oameni îl așteptau pe principele vostru pe malul celălalt, dincolo de marea învolburată?

— Cincizeci de mii, răspunse Metellus.

— Nu prea mulți. Dar nici puțini. Eu sunt singur.

Metellus îl privi atent, încercând să descifreze expresia de nepătruns a privirii sale.

— Singur?

Dan Qing nu răspunse, ci doar dădu aprobator din cap.

Metellus se aștepta ca în clipele acelea prințul să-i ceară ajutorul, dar Don Qing își întoarse din nou privirile către suprafața scânteietoare a oceanului.

Omul acela îi impunea un sentiment ciudat de respect și, în același timp, îl ținea în permanență la distanță. În timp ce vorbea, i se părea că vocea lui vine din adâncuri abisale, dar omul acela îi trezea tot mai insistent curiozitatea, prin forța extraordinară de care dădea dovadă, prin energia aceea aproape inexplicabilă grație căreia îl salvase din valuri când era pe cale să se înece.

— Daruma mi-a cerut să te escortez cu oamenii mei până când vei ajunge la capătul drumului.

— Daruma ți-a explicat ce ne așteaptă în această călătorie?

— Nu. Dar cred că pot să-mi imaginez.

— Și ai fost de acord?

— Da.

— De ce?

— Pentru că sunt militar. Lucruri dintr-astea nu mă sperie. Și, de altfel, Daruma ne-a promis că ne va aduce înapoi. Altfel, nu avem nici o posibilitate să ne întoarcem.

— Mi se pare un motiv bun.

— Pot să te întreb ceva?

— Te rog.

— De ce mi-ai salvat viața astă-noapte?

— Pentru că ești comandantul escortei mele.

— Este un motiv foarte bun, răspunse Metellus și se îndepărtă.

Navigau fără probleme și destul de repede. Către seară putură zări o altă navă plutind cu pânza întinsă în aceeași

direcție, la o distanță de aproximativ două mile. Chiar și după căderea nopții, călătoria continuă destul de liniștit și fără neplăceri, cu toate că, pe la miezul nopții, cerul se înnoră și începu să plouă, o ploaie deasă care ținu cam o oră, dar fără ca vântul să se întețească și marea să devină agitată. Felinarele răspândeau pe punte o lumină slabă și Metellus, întins pe o rogojină pe punte, deschidea din când în când ochii ca să arunce o privire în jur. Daruma dormea în cabină, iar oamenii săi sub punte. Quadratus pusese pentru orice eventualitate un om de pază: poate că nu avea o încredere totală în echipaj, poate că era un obicei creat în cei douăzeci de ani de serviciu militar ca subofițer scrupulos, disciplinat și atent la toate.

În răstimpurile în care rămânea treaz, Metellus se gândea la ceea ce îi aștepta pe el și pe soldații săi, într-un teritoriu întins și necunoscut, printre oameni despre care nici nu știa că există. În unele momente i se părea că fusese o nebunie să accepte o asemenea propunere, alteori i se părea că făcuse un lucru înțelept, singura alegere chibzuită în asemenea împrejurări. Dar cel mai mult îl neliniștea senzația că se îndepărta în fiecare clipă tot mai mult de lumea sa, de fiul său și de misiunea pe care o avea de îndeplinit. Încerca un fel de amețeală care parcă îi tăia răsuflarea. Căuta atunci să scape prin somn de acea neliniște, încerca să se lase legănat de valurile care clătinau blând barca și mângâiat de adierea vântului călduț.

În zori îl trezi strigătul unuia dintre marinarii din Taprobanes, urcat în vârful catargului. Daruma privi cu atenție în zare, după care strigă:

— Priviți! Acolo, unde suflă!

Alergară cu toții către proră și văzură o jerbă de aburi, înaltă cât catargul bărcii, ridicându-se de la suprafața

mării și, după aceea, o spinare uriașă se arcui, iar o coadă uriașă, despicată la capăt, se agită afară din apă înainte de a coborî în adâncuri.

— Acolo! strigă Balbo. Altul!

— Și altul acolo! îl imită Antoninus.

Metellus privi uluit spectacolul care se desfășura în fața ochilor săi: monștri mai mari decât barca pe care navigau ei, având pe spinări depuneri cum se vedeau pe marile corăbii care traversau oceanul, ieșind pe jumătate din apă, pentru a se scufunda din nou, cu bufnituri înfundate într-un cerc spectaculos de spumă.

— Ce sunt astea, comandante? întrebă Lucianus. Crezi că o să ne atace?

— Sunt balene, se auzi glasul lui Daruma din spatele său. Ființe pe cât de mari, pe atât de pașnice. Se joacă mereu ca niște peștișori și se hrănesc. Deschid larg gura și înghit cârduri întregi de sardele.

— Am citit despre ele în cartea lui Onesicritos, răspunse Metellus, amiralul lui Alexandru cel Mare, comandantul corăbiei regale, care s-a întors din India până la gurile de vărsare ale Tigrului și Eufratului. Dar nu credeam că o să le văd vreodată.

— N-o să-ți pară rău, romanule, că ai făcut această călătorie. O să înțelegi până la urmă ce înseamnă lumea și cât de mică este băltoaca în jurul căreia v-ați construit imperiul în comparație cu imensitatea oceanelor care înconjoară întinderea fără margini a pământului. Și sunt sigur că aceasta te va învăța ceva, pentru că pari un om dispus să înțelegi ceea ce vezi.

Metellus nu răspunse și tăcu, privind dansul acelor uriași ai mării, spinările lor lucioase, cozile enorme care biciuiau valurile, trâmbele de aburi pe care le trimiteau

către înaltul cerului. La un moment dat, unul dintre monștri apăru la mică distanță de barcă și îi putu vedea ochiul mititel de lângă colțul gurii. Un mic bulb cenușiu și fără nici o expresie care păru să se ațintească asupra lui, înainte de a dispărea sub apă.

— Înseamnă că sunt doar niște legende întâmplările cu monștri marini care fac bucăți corăbiile și-i înghit pe marinarii căzuți în apă, spuse Metellus când balenele dispărură în depărtare.

— Legende? îl contrazise Daruma. Jaibal! strigă el la unul dintre marinarii săi. Unul dintre ei, cu pielea brună și gol până la brâu, se apropie. Daruma prinse cu degetele un obiect care îi atârna la gât și i-l arătă lui Metellus. Asta ți se pare o legendă?

— Pe toți zeii! Ce-i asta?

— Un dinte. Este al unui monstru lung de treizeci de picioare, cu trei rânduri de colți ca acesta, peste măsură de iute și de lacom, vânzător neobosit. Înhață tot ce-i iese în cale... Întoarce-te, Jaibal, îi mai spuse el marinarului.

Omul se întoarse cu spatele și se putu vedea o cicatrice uriașă de la mijloc până la articulația genunchiului.

— Aceasta este o mică amintire de la tigrul acela de mare. Jaibal a avut noroc. Alții au fost ciopârțiți și mâncați. Li se întâmplă mai ales pescuitorilor de perle care trebuie să se scufunde în ape mișunând de asemenea fiare. Și voi vă plângeți că perlele sunt scumpe. Dacă v-ați trezi față în față cu o asemenea dihanie, la o adâncime de patruzeci de picioare, sunt sigur că n-ați mai gândi așa.

— Perle... răspunse Metellus. I-am cumpărat soției mele una singură, atunci când s-a născut fiul nostru, la a cincea aniversare a căsătoriei noastre.

Jaibal plecă la treburile sale și Daruma ceru să i se aducă o infuzie de ierburi din care îi oferi și lui Metellus.

— Te-am văzut când vorbeai cu Dan Qing.

— I-am mulțumit pentru că mi-a salvat viața noaptea trecută.

— N-ar fi trebuit să faci asta.

— De ce?

— Pentru că el este un prinț chinez. Este fiul unui împărat care, la rândul său, este considerat fiul Cerului. Un om de rangul său nu vorbește de obicei cu cineva care nu a fost introdus printr-un ceremonial complicat. Ai văzut, poate, că și față de mine a avut doar un gest de respect după ce a sărit în barca mea. Trebuia să-mi ceri mie să te introduc.

— Iar tu ai fi putut să mă avertizezi.

— Sigur că da, dar, la urma urmelor, este mai bine că lucrurile au decurs astfel. Dacă ți-a răspuns, înseamnă că într-o situație ca aceasta protocolul nu are pentru el nici o importanță.

Metellus aruncă o privire înspre Dan Qing. Așezat pe călcâie, părea cufundat, ca de obicei, în gânduri.

— Dar ce face atunci când stă ore întregi în poziția aceea atât de incomodă care i-ar distruge oricui genunchii?

— Meditează.

— Meditează? La ce?

— Meditația lui nu are un obiect anume. Caută dao, altfel spus calea.

— Calea încotro?

— Nu există un încotro.

— Prin urmare, nu meditează la nimic și caută o cale care nu duce nicăieri.

— Cam așa, chiar dacă problema asta nu este chiar atât de simplă. În virtutea acelei meditații a reușit să facă saltul acela de pe spinarea calului până în barca mea, fără nici o abatere. Și tot datorită acelei meditații reușește să stea într-o poziție atât de incomodă timp de ore întregi, ca și cum nici n-ar avea greutate. Dao este un concept filosofic complicat, creat de unul dintre cei mai mari învățători ai lor, Kong Fuzi. După teoriile lui, natura nu are sfârșit, nici scop, ci este străbătută de o forță interioară care o conduce și-i dă anumite semnale. Dao este acest suflet universal care se întinde în tot cosmosul, pământul și chiar și felul de a fi al speciei umane. Omul care ajunge să cunoască dao și face din el un vehicul și un purtător renunță la intenția de a schimba mersul evenimentelor prin forță, ci se lasă pe seama lui lăsându-se pătruns de el.

Metellus zâmbi.

— Noi avem o zicală: „*Faber quisque est suae fortunae*". Știi ce înseamnă?

Daruma mai sorbi o înghițitură din ceaiul lui de ierburi uscate.

— Cunoștințele mele de limbă latină sunt foarte limitate, dar măcar asta sper să reușesc: „Fiecare om își făurește propriul său destin".

— Exact. Și este negația teoriei despre care mi-ai vorbit mai devreme.

— Asta nu înseamnă să renunți la a lua o decizie. Îți amintești de săritura lui? Dacă ar fi făcut-o cu o clipă mai devreme, ar fi căzut în apă, dacă ar fi întârziat o clipă, ar fi murit străpuns de o mulțime de săgeți. A zburat prin aer exact în momentul în care a simțit că i se deschide calea dintre cele două destine opuse. În clipa aceea, o

forță pe care o înfrânase până atunci a fost suficientă pentru a ajunge la rezultatul acela incredibil. La voi, cei din apus, este ca și cum ați vâsli mereu împotriva curentului și cu vânt potrivnic. Daruma asuda din belșug, încercând să explice teorii atât de complicate într-o limbă care nu era a sa. Vorbea când în persană, când în acel dialect, koinè, atât de răspândit, iar interlocutorul său încerca să-l ajute suflându-i cuvinte mai potrivite.

— Ne-am putea întreba, atunci, cum am reușit noi, romanii, să clădim un imperiu și să-l păstrăm secole de-a rândul, răspunse sarcastic Metellus. Și cum de am reușit noi, un mic grup de fugari să îndurăm necazurile sorții, cruzimea inamicului, să ieșim învingători asupra unor forțe superioare într-o luptă incredibil de scurtă și de crudă, să parcurgem zeci și zeci de mile prin beznă, mâncând doar ce puteam găsi în drum, chinuiți de sete și de împunsăturile foamei.

— Trebuie să recunosc cinstit că toate astea sunt impresionante, admise Daruma, dar realitatea este aceeași. Risipa de energie este o nebunie, prețul plătit prin suferință este imens, iar rezultatul este doar rodul întâmplării... Dar, întorcându-ne la Dan Qing, n-am nici o îndoială că și-a făcut o părere foarte bună despre tine. Nu și-ar fi pus niciodată în joc viața pentru cineva, cu atât mai mult cu cât vă cunoașteți de atât de puțin timp.

— Lucrurile nu stau deloc așa. Sunt aproape convins că prima oară m-a văzut la Edessa.

— Și ce a văzut la tine? întrebă Daruma, în timp ce un mus îi mai turna ceai în cană.

Bău și Metellus, simțind un gust cam acrișor, dar plăcut și parfumat.

— Cred că m-a văzut luptând, luptând ca să-mi apăr împăratul. Am făcut asta până la capătul puterilor.

— Asta ar explica multe... spuse Daruma înclinând capul cu o expresie gravă.

Metellus gustă iarăși din ceai, dându-și seama că începea să se obișnuiască deja cu mirosul acela curios de frunze parfumate.

— Ce făcea la Edessa împreună cu Shapur? Și ce făceai tu la oaza de pe malul Khaborasului? întrebă, privindu-l țintă drept în ochi pe interlocutorul său. Dacă destinul meu a fost să vin cu voi, cred că ar fi drept să știu.

În clipa aceea se auziră strigăte de la pupa și Metellus se răsuci pe călcâie: echipajul aruncase plasele de pescuit și acum începea să le scoată din apă. Le săriseră în ajutor și soldații romani, așa că acum, pe măsură ce năvodul ajungea pe bord, puntea se umplea de pești care săreau în toate părțile și erau adunați în coșuri, urmând să fie curățați și gătiți pentru cină.

Daruma trase adânc aer în piept ca unul care se pregătește pentru o ispravă dificilă și începu să povestească:

— China este un imperiu străvechi, poate cel mai vechi care există pe acest pământ, dar, de câteva decenii este supus unor tulburări permanente. Barbarii care îl amenință dinspre miazănoapte și certurile interne au împărțit această țară uriașă în trei regate. Unul la nord, unul în centru și unul la sud. Fiecare este guvernat de un șef militar care s-a proclamat *wang*, adică suveran. Fiecare dintre cei trei este convins că are dreptul și datoria să unifice imperiul și, prin aceasta, să-i elimine pe ceilalți doi. A rezultat de aici un război neîncetat și înspăimântător care a pustiit satele cândva foarte bogate, a distrus orașe înfloritoare, a făcut ca schimburile comerciale să scadă

la jumătate. Sărăcirea țăranilor și scăderea populației a făcut ca recrutările în armată să scadă, astfel încât în nord s-au instalat, în spatele marilor ziduri de apărare, așa-numiții Xiong Nu, barbarii nomazi din stepe care au primit în proprietate pământuri cu condiția să se înroleze în armată. Într-un tablou general atât de tulbure și plin de decadență, regatul din nord care este cel mai mare și cel mai puternic, rămăsese, poate, singurul punct de referință cu măreața sa capitală, care se lăuda cu cea mai mare bibliotecă din țară, cu douăzeci de mii de elevi care studiau diferite discipline.

Metellus era surprins de toate aceste coincidențe de necrezut cu imperiul din Roma: presiunea barbarilor la nord, stabilirea frecventă a diferitelor triburi în interiorul vechiului sistem de apărare, creșterea treptată a numărului de barbari din armată și, de asemenea, războaiele civile care îndurerau mereu viața poporului.

Daruma continuă:

— Una dintre plăgile care făceau cel mai mare rău regatului din nor era puterea fără limite a eunucilor de la palat...

— Bine măcar că noi nu avem așa ceva, nu se putu abține să nu spună Metellus.

— Eunucii? În China sunt foarte mulți. Iar chirurgii sunt atât de buni încât numărul pacienților care rămân în viață după o asemenea operație este mai mare decât al celor care mor. În orice caz, mulți dintre ultimii împărați erau doar niște băiețandri când au urcat pe tron, astfel încât erau nevoiți fie să-și lase mamele să guverneze statul, fie să se bazeze pe eunuci care deseori ajung, datorită inteligenței și vicleniei lor, să se infiltreze în cele mai înalte centre de putere. În cazul lui Dan Qing,

s-a întâmplat ceva asemănător, un eveniment despre care nu cunosc chiar toate amănuntele.

Vântul se înteți și umflă cu putere pânza, făcând să scârțâie catargul în lăcașul său: un nou front noros apăru la joasă înălțime deasupra valurilor venind dinspre apus și Metellus îl auzi pe Antoninus care-i spunea lui Rufus:

— Dacă mai continuă așa, o să avem din nou o noapte grea.

— Spune mai departe, îl îndemnă Metellus pe Daruma.

— Acum trei ani, Dan Qing a plecat în misiune diplomatică la curtea persană, lăsând grijile statului pe seama celui mai credincios dintre miniștrii tatălui său, regentul Liu Bang. Când s-au împlinit trei ani de când Dan Qing plecase, cineva a început să se îngrijoreze foarte serios de absența sa prea îndelungată: era învățătorul său, Wangzi, un om înțelept și plin de credință care trăiește într-o mânăstire din creierul munților. Îl cunosc de mulți ani pentru că în timpul călătoriilor mele mă opresc deseori la sihăstria lui și sunt găzduit cu mare bunăvoință. El a fost acela care a organizat această misiune a mea, a luat legătura cu preoți zoroastrieni prieteni de-ai lui, pentru a-i trimite lui Dan Qing un mesaj, comunicându-i data întâlnirii cu caravana mea la izvoarele Khaborasului și, mai apoi, în portul de pe malul fluviului.

— Și acum, trase concluzia Metellus, prințul se întoarce într-un regat care nu mai este al său, trebuie să pedepsească un ministru trădător și să preia puterea fără a se putea baza pe nimeni, dacă te-am înțeles eu bine, în afară de un călugăr bătrân. Este ceva foarte asemănător cu ceea ce ar fi găsit în țară împăratul meu, dacă aș fi reușit să-l aduc viu acasă.

— Dan Qing ți-a spus ceva despre toate astea? întrebă Daruma.

— Mi-a spus doar că este singur.

— Asta înseamnă că lucrurile stau chiar așa.

— Dar poate că ar mai fi și trupele care i-au rămas credincioase. Niște prieteni cărora le-a făcut vreun bine, ofițeri ce i-au jurat credință cândva...

— Dacă el ți-a spus că este singur, înseamnă că nu poate sau nu vrea să se bazeze pe nimeni. Sau cam așa ceva.

— Ar mai fi un lucru pe care trebuie să-l lămurim în privința asta, Daruma. Am avut deja ocazia să intrăm în contradicție.

— Cred că înțeleg ce vrei să spui.

— Vreau să știu până unde va trebui să-l însoțim pe Don Qing. Cu alte cuvinte, când putem considera că misiunea noastră se poate încheia și când va începe călătoria noastră de întoarcere în patrie, așa cum ne-ai promis.

— Nu te teme, comandante, nu sunt un erou și nici un războinic. Vom pătrunde în China dinspre sud, străbătând munții și vom continua drumul până la mânăstirea despre care ți-am vorbit. Acolo, drumurile noastre se vor despărți. Dan Qing își va vedea de treburile sale, noi vom preda în câmpie o încărcătură de condimente, vom lua o încărcătură de mătase și ne vom întoarce de unde am pornit. Din momentul acela vei putea număra zilele care te mai despart de Taqin Guo.

— Taqin Guo... asta ar putea însemna imperiul roman pentru chinezi.

— Așa îl numesc. Pentru ei, este un loc de basm de la capătul apusului, despre care nu știu aproape nimic.

— Pare imposibil, spuse Metellus. Noi cumpărăm cantități uriașe de mărfuri din China, multe dintre acestea le exportăm la rândul nostru și totuși nimeni din cele două imperii nu a intrat vreodată în legătură cu ceilalți, ca și cum ar fi fost două lumi diferite.

— Distanțele... răspunse Daruma. Distanțele, comandante. Sunt atât de mari încât este nevoie de intermediari. Ceea ce mă miră este că aceștia sunt persanii, dușmanii voștri de moarte, ei neavând de altfel relații grozave nici cu partenerii lor orientali.

— Asta așa-i. Chiar împăratul nostru Tiberius se plângea cu două sute de ani în urmă că, folosindu-se de aurul dobândit în urma importurilor noastre de mătase și de pietre prețioase, persanii întrețineau războiul împotriva noastră.

— Nu mă miră, cugetă, indiferent, Daruma. Lăcomia, adică dorința de a strânge averi, este una dintre trăsăturile voastre caracteristice.

Metellus ar fi vrut să-l contrazică, dar tocmai în clipa aceea îi veni în minte un vers din opera lui Vergilius: „*Quo non mortalia pectora cogis, sacra auri fames*".

Așa încât, nu mai scoase nici o vorbă.

16

Pe la asfințit, cine era pregătită. Metellus și camarazii săi văzură cum se frigeau pe cărbuni pești despre care nu știau că există, pești de toate culorile, cu reflexe albăstrii sau de un verde metalic. Carnea lor era delicioasă, condimentată din belșug, în special cu piper, condiment de care, în Apus, nu se puteau bucura decât cei foarte bogați.

Dan Qing se așeză și el împreună cu ceilalți, dar ceva mai retras. Fu servit primul și i se puse dinainte și băutura aceea preparată din infuzia de frunze uscate din care Metellus avusese deja ocazia să guste. Ceilalți fură serviți cu vin de palmier.

Soarele asfinți printre norii adunați la orizont, negri și cu marginea purpurie, iar ultimele sale raze așternură pe suprafața oceanului cărări de un roșu învăpăiat care ajungeau până la barcă.

Oamenii discutau între ei și erau cu toții bine dispuși. Vorbeau mai ales despre femei și Metellus se bucură să-i asculte. Nu-i mai auzise de ani întregi discutând despre femei, de la ultimele mese de seară de sub corturile din munții Taurus, când patrulau fără încetare prin jurul

cetății Edessa. De atunci nu mai fusese nici timp, nici ocazie, dar nici chef.

Subiectul era un semn al vitalității care dădea semn de revenire. Metellus se simțea și el străbătut acum de o forță și de o energie care îl făcea să simtă furnicături pe sub piele. Dar și mai chinuitor era faptul că dorința aceea secretă, cu fiecare zi mai insistentă, evoca un om care nu mai exista. Și, totuși, imaginea Cleliei era la fel de atrăgătoare: gândul la buzele ei pline, la sânii frumoși ai acelei femei din Sud, la șoldurile frumos arcuite îi trezea vise, senzații concrete, încă pline de viață. Își amintea de ultima lor călătorie împreună, în Italia. Era într-o misiune în Sicilia. Își amintea de o după-amiază la Segesta, printre șirurile de coloane ale marelui sanctuar: stăteau unul lângă altul, privind soarele care asfințea, vorbeau despre ce aveau să facă atunci când el s-ar fi întors din Orient, la casa pe care se gândeau s-o cumpere în apropiere de locul acela minunat, la livada de măslini, via, grădina de trandafiri, la tufele de iasomie care ar fi înmiresmat aerul serii. Se gândeau că fiul lor trebuia să crească după modelul strămoșilor, și-l învățase el însuși să facă vin din struguri și să îngrijească stupii de albine. Și voiau să mai aibă și alți copii pe care să-i crească în liniște, bucurându-se de zile senine în umbra marilor coloane solitare. Își amintea până și ciripitul păsărelelor, nerăbdătoare să se întoarcă la cuiburile lor de sub arhitrava care parcă susținea bolta cerului.

Și totul dispăruse într-o clipă de durere sfâșietoare, într-un fulger însângerat care-i rănise de moarte sufletul.

— Nu mănânci? se auzi vocea lui Daruma de undeva de lângă el.

Metellus se trezi din visare. Privi la farfuria din fața sa și începu să mănânce.

— Știu ce simți, dar așteaptă să ajungem pe uscat și acolo va fi altfel: schimbarea nesfârșită a priveliștilor, orașele, satele, munții, răgetul tigrului și țipetele ascuțite ale elefanților. India! Atât de multe și felurite vor fi noile senzații de care vei avea parte, că viața ta va deveni la fel de clocotitoare ca apele năvalnice ale unui râu ce își croiește o nouă cale după ce un cataclism i-a astupat vechea albie. Marea, în schimb, este ca o oglindă a gândurilor noastre și, din păcate, ele sunt dintre cele mai profunde și mai melancolice. Ea reflectă ceea ce se află în ascunzișurile sufletului nostru, spaimele noastre nemărturisite, și chiar și chipul morții parcă se deslușește sub oglinda sa lichidă și mereu în mișcare sau dincolo de zarea care se îndepărtează tot mai mult pe măsură ce încercăm să ajungem la ea.

Metellus zâmbi.

— Vorbești ca unul de pe la noi, ca unul dintre poeții noștri. Credeam că filosofia voastră a scăpat de aceste spaime.

— A noastră, da. Dar nu și a ta. Nu-mi este prea greu să intuiesc ceea ce îți trece acum prin minte.

— Află, atunci, că nu trebuie să-ți faci griji: o s-o scot eu la capăt. Și voi face tot ceea ce trebuie.

Terminară în curând de mâncat și la scurt timp după aceea luna își făcu apariția din apa mării, poleind cu razele sale întinderea lichidă fără margini. Metellus mai rămase puțin să privească suprafața vălurită a oceanului care reflecta razele astrului în mii de scânteieri tremurătoare, apoi se duse să se rezeme de parapetul bordului ca să se bucure și mai mult de spectacolul acela minunat ce îi amintea de marea interioară de acasă. Refăcea în minte calea urmată de Nearchos, amiralul lui Alexandru,

și a lui Onesicritos și aștepta ca nu peste mult timp să vadă ceea ce marele erou macedonean doar își imaginase. Ar fi vrut să-l întrebe multe pe prințul cu ochi oblici, dar simțea din partea lui numai trufie și respingere pe care le percepea ca pe o barieră de netrecut. Îl fascina, ba chiar îl și atrăgea, dar continua să-și amintească prin contrast de bunătatea plină de durere sufletească a lui Valerianus, de bătrânul împărat mort în chinurile captivității, înconjurat de soldații săi, cu o demnitate și o forță sufletească pentru care nici o formulă filosofică nu ar fi putut găsi un model.

Preferă, așadar, să se apropie din nou de Daruma, care își sorbea fiertura de frunze uscate.

— Existența imperiului nostru este, într-adevăr, cunoscută în China?

— Așa cum ți-am mai spus, da. Dar cunoștințele lor nu sunt mai multe și mai amănunțite decât cele pe care le aveți voi despre China. Se povestește, însă, că, acum un secol și jumătate, pe vremea împăratului Hedi, un general chinez pe nume Ban Chao a ajuns cu armatele sale până la Marea Caspică, după ce trecuse prin marile deșerturi ale Asiei Centrale. De acolo, l-a trimis pe locotenentul său, Gan Ying, în căutarea suveranului din Taqin Guo, adică a împăratului roman!

Metellus îl privi, uluit.

— De unde știi toate astea?

— Mi le-au povestit călugării din fortăreață. Ei păstrează cópii ale documentelor și cărților care au fost distruse în incendiul de la Marea Bibliotecă din Luoyang.

— Spune mai departe. Ce s-a întâmplat cu Gan Ying?

— A ajuns până la țărmul unei mări interioare.

— Pontul Euxin?

— S-ar putea. Descrierea făcută de izvoarele noastre nu este prea clară. Dar cred că aceea ar putea fi. Se pare că ar fi ajuns la numai două zile de mers de granița cu Taqin Guo.

— De necrezut. S-ar putea să fi fost pe la Tigranocerta sau la Fasi, în Armenia... Și, după aceea?

— Atunci s-a întâmplat că Gan Ying avea călăuze persane și când acestea și-au dat seama că solul chinez voia să ajungă la granița imperiului roman și să poarte discuții cu împăratul vostru, i-au spus că n-ar fi reușit niciodată să facă acest lucru, că distanța pe care o mai avea de străbătut până la granița cu Taqin Guo era tot atât de mare ca aceea pe care o străbătuse până atunci. Gan Ying și-a pierdut curajul și s-a întors acasă fără să-și fi îndeplinit misiunea. Persanii nu aveau nici un interes ca două imperii atât de mari să aibă între ele legături directe.

— Sigur că da. Taxele pe care persanii le cer pentru trecerea caravanelor cu mătase le aduc o grămadă de bani, dar poate că nu numai acesta este motivul. Cele două imperii se aflau la o distanță prea mare ca să se teamă unul de altul, dar puteau fi interesate să colaboreze sau chiar să se alieze împotriva dușmanilor comuni. De exemplu, împotriva persanilor.

— Îi urăști, nu-i așa?

— Ura este un sentiment personal. Nu se poate îndrepta asupra unui întreg popor. Îi urăsc pe cei care l-au făcut să moară în chinuri pe împăratul meu și pe unul dintre camarazii noștri. Ne-au făcut să suferim și ne-au înjosit în toate felurile. Dar toate acestea probabil că nu s-ar fi întâmplat dacă am fi fost răscumpărați. Vezi tu, noi avem un mare istoric grec care susține că

istoria este în mare parte rod al întâmplării. Întâmplarea pe care mi-ai povestit-o pare să confirme această teorie. Ce s-ar fi întâmplat dacă, acum un secol și jumătate, cei doi împărați ar fi stabilit relații directe între ei? Care ar fi fost destinul omenirii, ce curs ar fi luat istoria? Dar, printr-o mică minciună, o călăuză persană a făcut ca o asemenea schimbare epocală să nu mai aibă loc. Așa s-a făcut că, pentru China, am rămas Taqin Guo, o țară de basm din îndepărtatul Apus; tot așa, pentru noi, China a rămas doar Sera Maior, țara care produce mătasea...

Metellus tăcu, dar Daruma intui ceea ce îi trecea prin minte.

— În clipa asta, te gândești că ai putea fi tu acela care să îndeplinească această misiune, nu-i așa? Sigur, e posibil. Imaginează-ți ce urmări nemaipomenite ar putea avea întâlnirea acestor două imperii. Gândește-te ce întorsătură ai putea da istoriei! Pentru prima oară de când îl cunoștea, Daruma părea să fie entuziasmat la culme de o asemenea eventualitate.

— Acum nu vreau să mă gândesc la așa ceva, răspunse Metellus. Singura mea grijă este să mă întorc acasă cât mai repede. Dar... dacă aș putea... sigur că mă atrage o asemenea idee. Doar că mă întreb ce fel de legătură s-ar putea stabili cu oameni ca Dan Qing. Împăratul meu vorbea în fiecare zi chiar și cu ultimul dintre soldații săi.

— Pentru că foloseau același limbaj. Dacă vrei să comunici cu Dan Qing, va trebui să înveți limba sa, nu numai limba care se vorbește în mod curent, ci și aceea în care se gândește.

Metellus îl privi cu un aer neîncrezător.

— Dacă vrei, am să te ajut, spuse Daruma, apoi îi ură noapte bună și se duse să se culce sub punte.

Înainte ca luna să se ascundă după un nor, Metellus luă o cupă cu vin de palmier și vărsă câteva picături în mare pentru a omagia spiritul lui Uxal pe care parcă îl simțea plutind pe ape.

Ajunseră după treizeci de zile la gurile de vărsare ale Indusului și apropierea marelui fluviu le fu anunțată de o pată mare, gălbuie, care se întindea în mijlocul undelor de un albastru intens ale oceanului. Largul estuar era un adevărat furnicar de ambarcațiuni, malurile erau înțesate de negustori, de marinari, de hamali și de țărani. Coborâră unul după altul pe țărm, cu excepția lui Dan Qing, care rămase la bord. Era limpede că locul acela nu prezenta pentru el nici un interes. Sau, dacă prezenta, nu lăsa să se vadă aceasta. Metellus și oamenii săi se răspândiră prin piață, fiind pentru prima oară când ieșeau undeva ca niște oameni cu adevărat liberi. Pentru că și teama este un fel de sclavie: teama de a se ști urmăriți și căutați, vânați fără încetare.

În locurile acelea se putea respira cu adevărat atmosfera unei alte lumi: obiceiurile, hainele, culoarea pielii oamenilor. Până și animalele erau ciudate: maimuțe, papagali, elefanți... Și vaci, mai ales vaci care colindau liniștite peste tot. Erau vaci care arătau cu totul altfel decât știau ei: cu o cocoașă ciudată ca a cămilelor puțin mai în spatele grumazului.

Daruma, urmat de un mic grup de marinari de-ai săi, se ocupa de cumpărarea celor necesare continuării călătoriei. După câte putea înțelege Metellus, barca avea să urce o vreme pe fluviu, ajutați în parte și de forța musonului, după care, nu știa unde, vasul lor ar fi rămas ancorat pe undeva și oamenii și-ar fi continuat drumul cu o caravană până la destinație.

La o distanță nu prea mare de piață, Balbo, Quadratus și ceilalți observară o mulțime de oameni îngrămădită în jurul unui copac atât de mare, încât la umbra lui ar fi putut încăpea o întreagă legiune. De pe crengi atârnau adevărați stâlpi vegetali, în realitate rădăcini, care se prelungeau spre pământ și, o dată ajunși jos, se transformau în trunchiuri de susținere pentru crengile prea avântate spre exterior. Metellus fu și mai surprins atunci când, făcându-și loc prin mulțime, văzu care era motivul acelei îmbulzeli. Așezat pe pământ, cu picioarele încrucișate sub el și cu un turban înfășurat în jurul capului, se afla un bărbat uscățiv, cu pielea cenușie și zbârcită și cu o barbă lungă, cufundat într-o meditație profundă. Ținea mâinile încrucișate pe genunchi, cu palmele îndreptate către cer. Era atât de țeapăn încât părea o statuie și îi aminti de un personaj din cultura greacă: filosoful Diogene, cinicul care trăia într-un butoi și bea dintr-o cană de lemn. Probabil că era vreunul dintre sofiștii care apăreau în scrierile despre Alexandru cel Mare. Unul ca învățătorul indian care-l însoțise pe suveranul macedonean pe drumul de întoarcere până la Persepolis și apoi își dăduse foc el însuși pe rugul funebru. Kalanos...

Bătrânul acela osos, la fel ca și Kalanos, dovedea că nu se teme de moarte: un șarpe cu un venin ucigător ședea încolăcit în poala sa, se înălța până la gâtul omului, fluturându-și limba despicată la câteva degete de fața sa.

Soldații lui Metellus rămaseseră și ei cu gura căscată la vederea unui asemenea spectacol.

— Asta chiar că este o țară ciudată, mormăi Balbo, uluit peste măsură.

— Așa este, i se alătură Antoninus. Când o să ne întoarcem acasă, o să avem multe de povestit.

Rufus se despărți de restul grupului.

— Mă duc să arunc o privire prin port. Nu se știe niciodată... Poate reușesc să găsesc o corabie de-a noastră.

— Nu vă mai gândiți la așa ceva, spuse Metellus. Chiar dacă ar fi vreuna, ar rămâne blocată aici cel puțin șase luni, până când se va schimba direcția vântului. În plus, avem un angajament. V-am întrebat dacă era cineva împotrivă, dacă voia careva să se întoarcă de unul singur: ați răspuns cu toții că voiați să rămâneți împreună cu mine. Și, pe Hercule, o să rămâneți cu mine!

— Nu vrea nimeni să dea înapoi, comandante, se scuză Rufus. Voiam doar să mai schimb, dacă se putea, câteva cuvinte în limba noastră. Aș fi putut măcar să trimit salutări acasă. Uneori, mesaje comunicate din gură în gură, de la un trecător la altul... Știi, nu se știe dacă ne vom întoarce cu toții în țară: ne așteaptă alte încercări, unele dificile, poate atacuri, lupte. Nu cred că o să facem o simplă plimbare. Așa că m-am gândit să trimit vești la ai mei...

— O să ne întoarcem, Rufus. O să ne întoarcem cu toții. Îți promit. Și o să petrecem atunci, o să ne amintim împreună toate pericolele și suferințele pe care le-am îndurat împreună, o să râdem atunci de toate astea... Acum, să mergem la Daruma: probabil că ne așteaptă.

Aruncă o ultimă privire bătrânului scheletic, cu șarpele încolăcit pe trupul său firav, după care plecă, făcându-și loc prin mulțime.

Urcară o bună parte din drum în sus, pe Indus, și Metellus încerca să recunoască locurile pe care le văzuse Alexandru atunci când coborâse pe fluviu în sens

contrar. În dreapta sa se întindea India adevărată, cea pe care suveranul macedonean n-o văzuse niciodată, și se întreba ce ar fi simțit eroul acelor vremuri văzând cum defilează prin fața ochilor săi o priveliște fantastică, stând la bordul corăbiei regale și zărind soarele care răsărea din cețurile depărtărilor, printre coroanele dese ale unor copaci uriași, și trezea la o nouă zi stoluri de mii de păsări. Suferise, desigur; sufletul său, dornic mereu de cunoaștere, se întristase amarnic văzând cum dispare orizontul curbat pe deasupra unor lumi pe care destinul său nu-l lăsa să le vadă.

El, însă, avea să reușească așa ceva? Cu soldații săi putea reuși să ajungă la capătul pământului, până la oceanul cel fără valuri? Pe măsură ce înainta, imaginile aievea ale naturii alungau tablourile de basm din *Naturalis Historia* și din *De Mirabilibus* pe care se bazau cunoștințele sale despre ținuturile aflate departe de tot, la răsărit, dar natura nu era mai puțin impresionantă decât legenda.

Noaptea, când ancorau lângă vreun mal mlăștinos, Metellus putea auzi țipetele unor animale necunoscute și, uneori, răgetul tigrului care pleca în căutarea prăzii. Marinarii din Taprobanes tremurau de mama focului când auzeau răgetul acela și se priveau înspăimântați unul pe altul, cu ochii holbați de spaimă și chiar și camarazii săi priveau în jur oarecum cu neliniște. Doar Dan Qing părea să nu cunoască frica. De câteva ori, înarmat doar cu un cuțit, cobora pe mal și se afunda de unul singur în desișuri. În mai multe rânduri, Metellus se oferi să-l însoțească, dar Daruma îl convinse de fiecare dată să renunțe. Se vedea bine că mersul prin pădure nu însemna pentru el un pericol demn de luat în seamă și,

oricum, probabil că era vorba despre unul dintre multele sale obiceiuri greu de înțeles.

Aproape peste tot văzură elefanți: minunatele creaturi care trezeau atâta uimire în Occident, considerate de toată lumea ca fiare sălbatice bune doar să fie prezentate în luptele din amfiteatre, aici erau folosite ca animale de muncă: ridicau cu trompele și duceau unde omul avea nevoie trunchiuri groase de copaci sau târau după ei, pe care sau sănii, poveri uriașe.

Deseori se iscau ca din senin furtuni și atunci zăgazurile cerului se deschideau, adevărate ziduri de apă se puneau în calea bărcii, fulgerele, urmate de bubuitul înspăimântător al tunetelor, luminau ca ziua întinderile nemărginite. Romanii nu mai văzuseră de când erau ceva asemănător. Treceau acum din ce în ce mai des prin locuri inundate de fluviul care-și ieșise din matcă și vedeau la tot pasul crocodili indieni forfotind prin apele nămoloase sau luptându-se între ei pentru hoitul vreunui animal înecat, biciuind apa cu cozile solzoase și clămpănind din fălci cu dinți înfricoșători.

Alteori văzură șerpi uriași, cu corpul acoperit de pete, alunecând printre crengile copacilor care se întindeau peste apă sau brăzdând cu mișcări unduioase și elegante bălțile tulburi de dincolo de albia fluviului. Daruma le explică romanilor că vietățile acelea erau în realitate inofensive pentru oameni, în timp ce altele erau atât de veninoase încât cine era mușcat de ele putea muri în câteva clipe.

Întâlneau în cale o natură înspăimântătoare și aproape întotdeauna primejdioasă, dar fascinantă în cel mai înalt grad. De fiecare dată când făceau o nouă descoperire, oamenii își manifestau zgomotos uimirea.

Atunci când musonul începu să bată prea tare dintr-o parte, oamenii coborâră pe țărm și barca porni înapoi în portul de la vărsarea fluviului în ocean. Continuară călătoria pe jos.

Urmă un marș extenuant de mai bine de o lună, până la confluența a trei mari râuri care se vărsau în stânga Indusului: Hyphasis, Acesine și Hidraot. Acolo construise Alexandru cele douăsprezece altare închinate zeilor olimpieni pentru a însemna locul cel mai îndepărtat în care ajunsese expediția sa către răsărit. Metellus îl rugă pe Daruma să afle dacă altarele mai existau, gândindu-se că ar fi frumos să viziteze locurile acelea, dar nimeni nu știa nimic. Trecuseră mai mult de cinci secole și jumătate de la aventura tânărului rege macedonean, iar regatul grec de la Bactriana dispăruse și el de mult timp. Nu rezistase presiunii unor popoare pe care imperiul chinez le respinsese de la granițele sale.

În tot acest timp, Metellus petrecu mult timp cu Daruma, învățând limba lui Dan Qing. Tot Daruma îl făcuse să înțeleagă că lucrul acesta ar fi făcut ca relațiile dintre ei să devină mult mai bune și s-ar fi putut înțelege mult mai bine. Pentru prinț, să vorbească într-o limbă străină pe care, totuși, o cunoștea era o înjosire imposibil de acceptat și, alături de trufia sa înnăscută de aristocrat înălța între cei doi o barieră de netrecut.

— Nu fac asta pentru el, spunea Metellus, m-a făcut curios limba aceasta care conține numai cuvinte monosilabice, atât de diferită și îndepărtată de limbile pe care le vorbim noi în Apus. Pe de altă parte, întotdeauna am avut o înclinație naturală către învățarea altor limbi. La Edessa eram singurul ofițer superior care vorbea destul de bine limba persană.

— Așa este, recunoștea Daruma. Ai un talent deosebit pentru asta și înveți foarte repede. Și, în sinea sa, se gândea că, poate, curiozitatea față de lumea aceea nouă creștea în sufletul lui Metellus atât de mult încât îl îndemna să-i învețe limba, ca și cum ar fi vrut să rămână acolo foarte multă vreme sau chiar definitiv.

Apoi, într-o bună zi, Metellus vru să afle mai multe în privința munților despre care auzise doar zvonuri greu de crezut și descrieri care se băteau cap în cap.

— Caucazul indian, răspunse Daruma. Așa îi spuneți voi pentru că așa i-a pus numele Alexandru al vostru. Sunt cei mai înalți munți de pe pământ. Piscurile lor se înalță până la casele zeilor, povârnișurile lor sunt acoperite cu un strat gros de gheață, iar în anotimpul acesta suflarea călduță a musonului provoacă acolo avalanșe dezastruoase: grămezi de zăpadă suficiente ca să îngroape sub ele un oraș întreg pornesc la vale cu un bubuit ca de tunet, culcând la pământ pădurile, rostogolind bolovani mari cât casele. Pe măsură ce urci, aerul se rarefiază, respirația este tot mai anevoioasă, oboseala crește cu fiecare pas până când te doboară. Am auzit vorbindu-se despre oameni care, urcând pe pantele unuia dintre acești munți, un urcuș care întrecea în dificultate orice închipuire, au reușit să parcurgă într-o zi doar o sută de pași.

Metellus se bucură că oamenii săi nu înțeleseseră explicațiile lui Daruma pentru că, altfel, s-ar fi îngrozit de ceea ce îi putea aștepta. Erau soldați foarte buni, niște luptători excepționali, dar erau obișnuiți să aibă ca adversari ființe omenești: ideea de a înfrunta natura i-ar fi înspăimântat și, de altfel, el însuși era puțin neliniștit în privința aceasta. Nu reușea să-l mai liniștească decât calmul lui Daruma, dobândit după cât se părea datorită îndelungatei sale experiențe.

— Îmi povestești toate astea ca să mă sperii? îl întrebă. De obicei, se întâmplă altfel: ții în taină asemenea greutăți ca să nu-ți sperii oamenii.

— Ai să hotărăști tu cum trebuie să vorbești cu oamenii tăi. În ce mă privește, prefer ca tu să știi dinainte ce ne așteaptă în cale: nu vreau să mă aflu în situații periculoase și să fiu nevoit să am grijă de o escortă care este cuprinsă de panică.

— Îmi închipui că tu ai trecut de multe ori prin asemenea situații dificile.

— Bineînțeles că am trecut.

— Și că ai scăpat teafăr, dat fiind că poți vorbi cu atâta liniște despre ele.

— Cred că se vede, nu-i așa?

— În cazul acesta, o să fim și noi în stare să ne descurcăm. Nu ne temem de nici un obstacol și de nici un pericol. Și noi avem munți destul de înalți, Alpii, iar legiunile noastre îi străbat în orice anotimp.

— Așa este cel mai bine, răspunse Daruma. Mă aștept tam să primesc un asemenea răspuns de la tine.

Mergeau făcând etape cam de șapte mile pe zi, oprindu-se din când în când prin sate ca să cumpere mâncare și să-și împrospăteze rezervele de apă. Avură ocazia să cunoască în felul acesta grâul de mlaștină, cu boabe mult mai subțirele și mai lunguiețe decât cele ale grâului obișnuit, dar de culoare foarte asemănătoare. Se mânca fiert, împreună cu verdețuri și cu pește, fiind deosebit de gustos. Oamenii se întrebau de ce având atâtea vaci în jur nu se putea mânca o friptură bună și trebui să li se explice că în țara aceea vacile erau considerate sacre, astfel că omorârea lor era considerată o crimă la fel de

gravă ca uciderea unei ființe omenești. Fructele îi consolau oarecum pentru neîmplinirea unor asemenea pofte: erau atât de variate, atât de gustoase și de aromate că oamenii le mâncau pe săturate.

Înaintau ținând caii și cămilele la pas. Dan Qing mergea în fruntea convoiului pe un căluț negru și era la fel de tăcut ca de obicei. Împreună cu el și ceva mai în spate călărea Metellus pe un cal murg. Apoi veneau cei doi centurioni pe jos, urmați fiecare de câte un șir de trei soldați, la distanțe destul de mari între ei, încadrând cămilele mânate de Daruma. În coada coloanei se afla Antoninus avându-l alături pe Rufus cu sulița lui de care nu se despărțea niciodată.

Mărșăluiau în pas destul de vioi, deși păstrând cadența obișnuită, având la ei doar arme ușoare, așa cum ordonase Sergius Balbo, în timp ce platoșele demontate și săbiile făceau parte din bagajul caravanei. Fiecare dintre soldați se întreba când ar fi trebuit să le monteze și să le poarte din nou ca să-și îndeplinească îndatoririle de militari.

Cerul era aproape în permanență acoperit de o pătură deasă de nori, aflați la mică înălțime, din care se revărsau din când în când ploi torențiale. Pământul devenea imediat alunecos, transformându-se într-un noroi gălbui prin care curgeau șuvoaie repezi de apă tulbure, hainele se udau și apa li se scurgea pe șira spinării, pe brațe și pe picioare, până ajungea tot pe pământul mocirlos. Îngrămădiți sub acoperișuri de stuf, locuitorii de prin sate îi priveau curioși cum treceau printre cocioabele lor, gândindu-se că oamenii aceia erau foarte grăbiți dacă nu se opreau la adăpost, așteptând să treacă ploaia.

Apoi, într-o zi, câmpiile începură să devină mai ondulate astfel încât cărarea pe care mergeau se trans-

forma acum într-un urcuș din ce în ce mai abrupt, îndreptându-se treptat către pătura aceea de nori plumburii. Vegetația se rări și începu să arate altfel. Pădurea umedă dispăru și în locul ei se instală încetul cu încetul o vegetație de ferigi mari cât niște copaci, după care veni rândul unor arbori veșnic verzi cu un aspect maiestuos. Lui Metellus îi aminteau de cedrii din Liban pe care-i văzuse deseori prin provinciile răsăritene ale imperiului.

— Sunt chiar cedri, îi explică Daruma. În limba noastră se numesc *Deodara*.

— Ce înseamnă?

— Copacul lui Dumnezeu, răspunse pe un ton solemn Daruma.

— Asta-i ciudat, reflectă cu glas tare Metellus. Îmi amintește de limba greacă.

— Așa este, îi dădu dreptate Daruma. În koinè ar fi *Diosdendron*.

— Dar cum este posibil?

— O să ți se pară ciudat, dar limba noastră se aseamănă în multe privințe cu greaca. S-ar putea ca, în vremuri foarte îndepărtate, popoarele noastre să fi trăit destul de aproape unul de altul.

— Iudeii susțin că, la începutul începuturilor, oamenii vorbeau cu toții aceeași limbă, apoi, pentru că păcătuiseră prin trufie față de Dumnezeul lor înfricoșător, fură împrăștiați și separați, iar limbile pe care le vorbeau deveneau din ce în ce mai diferite...

Erau atât de absorbiți de discuție că aproape nu observaseră că se aflau destul de aproape de norii care semănau acum cu o ceață deasă. Înaintară în tăcere prin pâcla de nepătruns, aproape speriați de atmosfera densă în care toate zgomotele păreau să fie înăbușite și

alungate nu se știe unde. Apoi, încetul cu încetul, pâsla de aburi se rări și, în cele din urmă dispăru cu totul. În strălucirea neașteptată și aproape orbitoare a soarelui și a zăpezilor apărură munții cu crestele înghețate scânteind în lumina limpede și cu piscurile ascuțite care parcă împungeau cerul.

17

Priveliștea acelui lanț impresionant de munți îl lăsă pe Metellus fără grai. Nu și-ar fi putut imagina vreodată un asemenea spectacol, fascinant și înfricoșător în același timp. Citadela aceea muntoasă se înălța pe un podiș fără margini și vârfurile cele mai înalte păreau niște piramide ascuțite de cleștar, scânteind ca diamantele în razele soarelui. Unele erau înconjurate de nori, altele se profilau singuratice pe cerul de un albastru atât de intens încât parcă amintea de firmamentul nocturn. Își aminti de modestul Olimp care le inspirase grecilor imaginea unui așezământ al zeilor și-i veni să zâmbească: cât de măruntă părea lumea lui față de tabloul strivitor al acelei naturi titanice!

Înțelese de ce Alexandru considerase că acești munți uriași ar fi fost Caucazul și-și imaginase că putea fi locul în care fusese înlănțuit Prometeu. Nu-și putea desprinde privirea de la piscurile acelea semețe, atât de înalte încât dădeau privitorului o senzație de amețeală și privea după aceea la oamenii săi ca să deslușească în ochii lor o și mai mare uimire.

Îl auzi pe Antoninus zicând:

— Sunt convins că acela care ar reuși să ajungă în vârful unuia dintre munții aceia ar putea zări în orice parte și-ar îndrepta privirea capătul pământului și oceanul care îl înconjoară.

— Nimeni nu poate ajunge în vârful acelor piscuri. Cei care s-au apropiat doar de povârnișurile lui au povestit lucruri înfricoșătoare. Dincolo de o anume limită nimeni nu mai este în stare să urce, fie numai din cauza frigului atât de puternic încât ucide pe oricine se încumetă să ajungă acolo, chiar și pentru scurt timp, spuse Daruma, ghicind sensul cuvintelor lui Antoninus. Dar și aerul devine greu de respirat pentru că este foarte rarefiat.

Conversația nu se prelungi prea mult pentru că toate energiile se concentrau acum asupra urcușului care făcea ca respirația să devină tot mai deasă și mai anevoioasă.

Metellus observă că băștinașii erau destul de scunzi de statură și aveau toracele mult dezvoltat. Se gândi că aceasta se datora nevoii de a respira mai des și mai profund. Mai observă de asemenea de-a lungul drumului niște construcții din piatră, în formă de cub, având deasupra o cupolă care se prelungea uneori cu un mic turn ascuțit. După aspect păreau să fie foarte vechi. La un popas îl întrebă pe Daruma ce erau acelea.

— În limba noastră se numesc *stupa*, îi răspunse negustorul. La început, erau construite pentru a păstra relicvele unui filosof sau profet sau taumaturg al nostru, nu știu cum se numește un asemenea om în koinè. Apoi, au devenit, pur și simplu, monumente, pentru a aminti de predicile acelui om și de faptele sale. El se numea Siddharta, dar după aceea a fost numit *Buddha* cuvânt care înseamnă „iluminatul". Învățătura sa a ajuns până în China și vei găsi imaginea sa în multe locuri. Îl vei

putea vedea mai ales într-o stare de meditație, aceasta permițându-i să atingă iluminarea și liniștea totală.

— Prin urmare acel dao al lui Dan Qing are legătură și cu învățătura acestui filosof?

— În parte, da. Învățătorul prințului este un om atașat profund celor două filosofii: cea a lui Buddha și cea a înțelepților chinezi: maestrul Kong Fuzi și maestrul Laozi. Vezi, comandante, calea iluminării așa cum o arată...

Metellus îl întrerupse cu un suspin de nerăbdare pe care nu și-o putea ascunde prea bine.

— Mă tem că o să-mi fie cam greu să te urmăresc și să înțeleg ce-mi spui în acest domeniu, Daruma. Ceri prea mult unui simplu soldat.

Daruma zâmbi.

— Nu trebuie să-ți faci griji. Poate că nici cunoștințele mele nu au ajuns prea departe. Nu sunt decât un negustor.

— N-aș putea spune că sunt absolut sigur de asta, răspunse Metellus, dar vom avea, bănuiesc, tot timpul ca să ne cunoaștem mai bine. În ceea ce-i privește pe filosofi și pe profeți, eu m-am ferit întotdeauna de ei ca de ciumă.

— De ce? întrebă Daruma. Ți-e, cumva, frică să ai de-a face cu gândurile unuia care a ajuns mai sus ca tine?

— S-ar putea, răspunse romanul, dar eu sunt soldat: oamenii ca mine au misiunea de a crea suficientă siguranță și pace în interiorul statului pentru ca și filosofii să-și poată desfășura activitatea, pentru ca judecătorii să poată împărți dreptatea, iar artiștii și poeții să-și făurească în tihnă operele. Ca să realizăm aceasta trebuie să-i înfruntăm și să ne luptăm cu cei care încă nu au cu ce să se hrănească, împotriva celor care nu știu să construiască

și că cultive pământul așa cum facem noi, ei fiind doar niște ființe primitive având doar o dorință sălbatică de a cuceri tot ce pot, dorință pe care au avut-o și strămoșii noștri la începuturile vechii republici. Vezi, Daruma, eu cred că oamenii se adresează cu toată nădejdea profeților și taumaturgilor atunci când nu mai pot fi siguri că săbiile noastre ar mai putea fi în stare să le garanteze viața și proprietatea asupra bunurile dobândite cu greu. Și la noi s-a răspândit foarte mult în ultima vreme religia unui învățător iudeu, pe nume Cristos, despre care se spune că ar fi fiul lui Dumnezeu. Acest profet a fost condamnat la moarte și executat, acum mai bine de două sute de ani, de un guvernator de-al nostru pentru delictul de răzvrătire și acum învățătura lui cucerește încetul cu încetul imperiul nostru. Și știi de ce? În realitate, nici el nu este capabil să garanteze securitatea statului nostru și, cu atât mai puțin, a lumii noastre, dar le promite celor care cred în el fericirea într-o altă lume, într-un loc pe care nu l-a văzut nimeni până acum și de unde nimeni nu s-a mai întors. Oamenii se îndreaptă către zei atunci când sunt disperați, când nu mai pot crede în nimeni altcineva. Și, dacă vechii zei nu mai inspiră încredere, caută alții noi care să le împlinească așteptările.

— Pe la noi există un cuvânt care îi denumește pe oamenii care gândesc la fel ca tine.

— Și la noi, îl întrerupse Metellus. Li se spune sceptici. Din păcate, și cuvântul acesta vine de la o școală filosofică. Dar nu uita, Daruma: oamenii ca mine poate că nu pot purta o conversație strălucitoare, dar au o calitate de preț: sunt obișnuiți să se bazeze doar pe ei înșiși sau pe alții din aceeași categorie.

— Te referi la ei? întrebă Daruma, arătând către soldații romani care trebăluiau la instalarea taberei.

— Da, la ei, confirmă Metellus.

— Cu toate acestea, saltul acela nemaivăzut al lui Dan Qing te-a impresionat. Și era un salt real, executat de un om în carne și oase.

— Așa este, recunoscu romanul, dar la ce-i folosește o asemenea îndemânare dacă nu este în stare nici măcar să spună ceva ca să comunice cu alții, dacă își petrece aproape tot timpul închis în sine însuși ca într-o carapace? Ce diferență este între el și o piatră sau un copac sau, dacă vrei, un filosof retras în spatele propriilor sale convingeri?

Daruma se întoarse pentru o clipă ca să arunce o privire înspre Dan Qing care stătea așezat pe călcâie în fața unui mic *stupa* și răspunse:

— Este greu să judeci un om după aparențe. Tăcerea și izolarea pot fi câteodată niște pedepse pe care cineva și le poate da lui însuși.

A doua zi porniră din nou la drum și merseră până la trecătoarea din înaltul munților și, o dată ajunși acolo, se întoarseră ca să arunce o privire la cărarea șerpuită pe care urcaseră și care, văzută de sus, părea și mai abruptă decât în realitate. Rămaseră peste noapte într-un loc în care era o îngrăditură pentru animale și un han. În modesta construcție din pietre și bușteni, un bătrân cu barba rară și cu ochi ca ai lui Dan Qing îi servea pe mușterii cu un stufat de berbec la care adăuga grâu de mlaștină fiert și condimentat cu grăsime.

Era, desigur, o mâncare nu prea atrăgătoare pentru oamenii lui Metellus, dar nu exista altă posibilitate.

Într-un loc atât de izolat de restul lumii nu putea exista, desigur, posibilitatea de a alege altceva.

Mutară acolo poverile de pe catâri pe cămilele de Bactriana, mult mai potrivite pentru tipul acela de teren, pentru temperatura și mersul la asemenea înălțimi. Își continuară drumul a doua zi, coborând mai întâi pe un podiș întins și apoi începură din nou să urce. După câteva zile de mers, oamenii începură să simtă dureri de ochi și amețeală. Metellus le recomandă să poarte pentru a-și proteja vederea o fâșie de pânză neagră cu două tăieturi înguste în dreptul ochilor ca să mai reducă din lumina prea puternică. Împotriva amețelilor, Daruma le împărți tuturor grăunțe de sare ca să le mestece.

Dan Qing, însă, nu părea să simtă oboseala mersului prin locuri atât de dificile, poate pentru că acum se afla în mediul său: pe măsură ce înaintau, oamenii întâlniți în cale semănau la înfățișare tot mai mult cu el, cu toate că muntenii aceia aveau fețele adânc brăzdate și pielea de culoarea teracotei din cauza soarelui și a uscăciunii care domnea prin acele locuri. Romanii, în schimb, își dădeau seama acum că, pe măsură ce înaintau, deveneau obiectul unei evidente, deși discrete, curiozități din partea indigenilor.

Era clar că nu mai văzuseră oamenii din rasa lor călătorind prin părțile acelea și copiii, curioși ca peste tot în lume, se apropiau până atingeau cu mâna ființele acelea ciudate care aveau fața acoperită de o barbă deasă, brațele păroase ca ale maimuțelor și ochi rotunzi. Le atrăgea cel mai mult atenția Septimius cu ochii lui albaștri și cu pletele lungi și blonde. Se apropiau de el până îi atingeau genunchii și în clipa următoare o zbugheau râzând ca să se ascundă printre picioarele părinților.

După prima trecătoare mai făcură alte cincisprezece etape până la baza unei alte trecători, mult mai înalte decât cea dinainte. Aici lăsară cămilele de Bactriana și mutară bagajele pe niște boi ciudați, mici și cu părul foarte lung, singurele animale, după cum le spuse Daruma, în stare să facă față înălțimilor la care aveau să ajungă. Trecură prin locuri sălbatice de o frumusețe extraordinară: crestele înzăpezite străjuiau cărarea pe care trecea caravana ca niște piramide de gheață cu reflexe albăstrii, drumul se cățăra pe povârnișurile munților și devenea tot mai strâmt, uneori atârnat de pereți prăpăstioși, deasupra unor adâncuri care le tăiau călătorilor răsuflarea. Când vreo piatră, mișcată din loc la trecerea unui călător, cădea în prăpastie, se auzea uruitul pietrișului care se scurgea la vale și al multor alte pietre care se rostogoleau pe povârnișurile văii și aceasta îi făcea pe toți să înțeleagă foarte limpede că orice pas greșit însemna moarte sigură.

Înaintară cu greutate mergând în urma călăuzelor indigene care țineau de căpăstru boii cu poveri, obișnuindu-se în fiecare zi, uneori oră cu oră, să respire aerul acela rarefiat, adaptându-se treptat la o lumină din ce în ce mai limpede, la o atmosferă mereu mai transparentă.

Pe măsură ce urcau, frigul devenea mereu mai înțepător și pereții de stâncă se apropiau tot mai mult, până când fu clar că trebuiau să treacă de partea cealaltă și, ca să facă acest lucru, era necesar să traverseze o punte din lemn suspendată cu frânghii groase între cei doi pereți de piatră, pe deasupra prăpastiei. Oamenii se priviră surprinși unul pe altul și pe chipurile lor, Metellus văzu groaza. Oricât de obișnuiți erau cu toate pericolele și deși trecuseră prin tot felul de peripeții, romanii nu

avuseseră timp să se obișnuiască suficient cu asprimea înfricoșătoare a acelei lumi necunoscute. Doar calmul și hotărârea comandantului lor și exemplul dat de centurioni îi făcu să-și recapete siguranța cu care acceptaseră dintotdeauna disciplina aspră a armatei imperiale.

— Trebuie să priviți doar înaintea voastră, le spuse Metellus, niciodată în jos. La urma urmelor nu-s decât câțiva pași. Ați făcut voi altele mult mai grele.

Cel mai greu le fu să treacă dincolo animalele. Primul trecu Balbo, împreună cu una dintre călăuzele indigene, ducând cu ei o funie pe care trebuiau s-o lege de peretele din față pentru ca animalele să nu se deplaseze prea mult la dreapta sau la stânga în timpul traversării și să dezechilibreze toată structura punții. După aceea veni rândul oamenilor. Dan Qing ajunse dincolo fără nici o greutate și fără să se țină de funie, Daruma trecu ultimul, cu ajutorul lui Lucianus și Rufus care îl susțineau pe ambele părți.

Timpul se înrăutățea văzând cu ochii, vântul din ce în ce mai rece sufla în rafale prin spațiul îngust dintre stânci și puntea începea să se balanseze tot mai tare. Dacă se mai întârzia puțin, trecerea dincolo n-ar mai fi fost posibilă. Când și Daruma păși dincolo, începură coborârea, cu toate că lumina scădea rapid pe măsură ce se apropia noaptea. Merseră pe cărare atât cât trebuia ca să ajungă într-un loc ceva mai sigur, cu o temperatură mai suportabilă, și instalară, în sfârșit, tabăra, sleiți de puteri și dârdâind de frig.

Continuară să înainteze a doua zi și în alte câteva, până ajunseră la intersecția cu un alt drum care venea dinspre răsărit, trecând printr-un lanț muntos în care se zăreau numeroase prăpăstii adânci. Acolo se opriră ca

să se odihnească și să schimbe din nou boii aceia păroși, cu alte cămile de Bactriana și cu câțiva cai, destul de mici de statură și flocoși, dar foarte rezistenți la drum.

Metellus rămase surprins de sistemul prin care se schimbau animalele, amintindu-i într-un fel de schimbul cailor care se făcea în imperiu, pe *cursus publicus*, întinsa rețea de șosele care ajungea până și în cele mai îndepărtate așezări ale Africii sau ale Britanniei. Diferența era că aici nu era doar statul cel care stabilea regulile și modalitățile de schimb, ci acestea depindeau de nevoile călătorilor și de obiceiurile comunităților locale.

— Mai la nord, îi explică Daruma, sunt niște triburi nomade care cresc cei mai buni cai din lume. Chinezii îi numesc „cai care transpiră sânge" și sunt gata să plătească pentru aceste animale sume uriașe. Unii împărați chiar le-au dat propriile fiice de soție acestor șefi barbari, numai să primească în schimb o herghelie de asemenea cai fantastici. Când vom ajunge în Împărăția Dragonilor o să poți vedea cu siguranță câțiva.

— Împărăția Dragonilor? întrebă Metellus. Ce înseamnă asta?

— Înseamnă China, răspunse Daruma. Este un alt nume al său. Dragonul este un personaj mitologic des întâlnit în țară, sub diferite forme, fie de demon fie de protector.

Daruma pronunța multe cuvinte și expresii în chineză ca să-l oblige pe elevul său să exerseze în această limbă, chiar dacă își dădea seama că romanul nu se gândea la altceva decât la întoarcerea acasă.

În tot timpul acesta, Metellus vorbise foarte puțin cu Dan Qing: doar câteva fraze scurte de politețe în persană în momentele în care îșI ofereau unul altuia mâncare în

timpul meselor comune, la prima întâlnire de dimineață sau seara, atunci când se pregăteau să meargă la culcare. Dar nu încetase nici un moment să învețe limba cu ajutorul lui Daruma, în fiecare seară după cină și, câteodată, chiar și cu ocazia popasurilor, iar progresele sale erau evidente și neîncetate.

În timpul ultimelor etape de pe marele lanț muntos, vremea se strică din nou și se trezi într-o zi în mijlocul unui viscol puternic: era ceva la care nu se așteptau și nu erau pregătiți să-i facă față, așa că îl suportară cu greu. Începu să bată un vânt înghețat și tăios ca o lamă de brici care pătrundea până la oase și nu putea fi oprit de nici un fel de haine. Apoi se porni o ninsoare deasă cu fulgi ca niște cristale înțepătoare, în timp ce vântul șuiera printre stânci cu un vaier prelung. Metellus și soldații săi fură nevoiți să apeleze la toată forța sufletească și la ultimele resurse de rezistență ca să nu cadă victime frigului și oboselii.

De mai multe ori, Dan Qing îi privi cu ochii săi oblici și cineva care ar fi fost în stare să descifreze expresia sa de nepătruns, ar fi înțeles că în spatele privirilor era admirație pentru capacitatea de a suporta dificultățile pe care o aveau oamenii din Taqin, pentru voința plină de dârzenie cu care înfruntau vitregiile naturii.

Vremea continua să se înrăutățească: frigul deveni și mai puternic și membrele călătorilor înghețau, așa că reușeau cu mare greutate să înainteze. La un moment dat, la o cotitură a potecii, în timp ce intrau într-un alt vârtej de zăpadă, ceva trecu iute ca o săgeată prin fața calului pe care călărea Dan Qing și animalul se dădu imediat înapoi cu un nechezat înspăimântat.

Luat prin surprindere, prințul căzu pe spate, iar calul se prăbuși alături de el sub colții unui leopard alb.

Dan Qing era presat între trupul calului și marginea prăpastiei. Dacă ar fi încercat să se elibereze, ar fi putut cădea în gol. În acest timp, leopardul îl văzuse și descleștându-și fălcile din beregata calului care agoniza deja, porni asupra prăzii umane, dezvelindu-și colții însângerați și întinzând spre ea labele cu gheare puternice. Publius, care se afla la doi pași în urma prințului, se repezi în față agitându-și mantia în fața botului fiarei. Leopardul, devenind furios din cauza foamei care-l împingea să ucidă, continua să mârâie amenințător și încerca să sfâșie cu ghearele pe cei care i se păreau a fi niște rivali gata să-i fure prada. În timp ce Publius încerca să-și scoată sabia care, înțepenită de gheață, nu ieșea din teacă, Balbo și Antoninus, ajungând din doi pași în apropiere, reușiră să-l salveze pe Dan Qing. În clipa aceea, o lovitură de labă a leopardului îl răni la brat pe Publius, care alunecă în prăpastie. Metellus strigă: „Ajutați-l!" și în același moment în care leopardul sărea asupra lui, se întoarse ca să apuce sulița lui Rufus care venea imediat în urma lui și, răsucindu-se fulgerător pe călcâie, străpunse leopardul chiar atunci când acesta se prăvălea peste el.

Publius striga de undeva de dedesubt: „Ajutați-mă! Sunt aici, ajutați-mă!" și, în timp ce Metellus împingea într-o parte corpul fără viață al fiarei, Quadratus, Balbo și Septimius formară un lanț uman ca să apuce mâna lui Publius care izbutise să se prindă de o ieșitură a peretelui de piatră.

În cele din urmă, Septimius reuși să-l apuce cu o clipă înainte de a cădea în gol și cu ajutorul celorlalți îl aduseră sus. După ce-și trase afară sulița din corpul leopardului, Metellus mai zăbovi puțin uitându-se la

sălbăticiunea pe moarte care scotea pe nări trâmbe de abur și păta cu sângele ei albul zăpezii din jur. Era un exemplar de o frumusețe rară, cum nu mai văzuse niciodată, complet alb și doar datorită câtorva pete mai întunecate de pe blană i se putea distinge silueta pe zăpadă.

Marcus Metellus se întoarse și se trezi cu Dan Qing în fața sa. Nemișcați ca niște statui de zăpadă, cei doi bărbați se priviră țintă, drept în ochi, fără să scoată nici o vorbă, apoi Metellus se apropie de Publius care încă mai tremura de frig și de groază și-l îmbrățișă ca pe un fiu scăpat din ghearele morții. Porniră iarăși la drum prin furtuna care nu mai contenea și ajunseră, obosiți peste măsură, la următorul loc de popas: o casă din bârne având alături un grajd. Înfometați și năuciți de frig și de oboseală reușiră să împingă animalele la adăpost și să se târască în interiorul casei unde se vedea un foc arzând într-un vas mare, așezat în mijlocul încăperii, în dreptul unei găuri din acoperiș prin care ieșea fumul. Pe foc fierbea o oală. De una din bârnele tavanului spânzura un felinar afumat în care ardea grăsimea vreunui animal.

Un bărbat și o femeie destul de în vârstă stăteau așezați pe o blană de oaie și păreau să supravegheze cu atenție oala de pe foc, ținând fiecare în mână câte o cană. Pe cap purtau căciuli de blană, iar trupul le era înfofolit într-un fel de mantii lungi din piele. Daruma le spuse ceva și bătrânul făcu semn tuturor călătorilor să se așeze. Dan Qing intră ultimul și se așeză într-un colț, pe călcâie, așa cum îi era obiceiul.

Bătrâna le dădu căni, apoi luă oala de pe foc și-i turnă fiecăruia un polonic de supă cu câteva bucăți de carne de berbec. Zeama aceea fierbinte îi mai înviora

puțin pe bărbații sleiți de puteri, dar peste puțină vreme începură să se simtă cu toții moleșiți. Nimeni nu avea chef de vorbă: îndată ce sfârșiră de mâncat, răpuși de căldură și sătui, toți romanii se prăvăliră unul după altul pe blănile de oaie așternute pe jos, cufundându-se fulgerător într-un somn adânc.

Mai mult din obișnuință decât din grija pentru siguranța celorlalți, Metellus ieși afară ca să facă o scurtă inspecție. Luna răsărea tocmai atunci din spatele unor nori îngrămădiți la răsărit și scălda în lumina ei fantomatică munții încă biciuiți de furtună. Caii și animalele de povară mestecau liniștiți fânul din iesle, iar din depărtare se auzea, răsunând din fundul văii, țipătul unei păsări de pradă. Se întoarse către refugiu și dădu cu ochii de Dan Qing.

— De ce ai făcut-o? îl întrebă prințul în persană.

— Sunt plătit ca să fac așa ceva, îi răspunse Metellus și, fără să mai adauge ceva, intră să se culce.

A doua zi, natura părea să-și fi schimbat cu totul aspectul. Soarele abia răsărit scălda într-o lumină roz piscurile acoperite de zăpadă și făcea să strălucească pajiștile de un verde intens de la baza munților. Vântul se potolise complet și o acvilă începu să se rotească pe cer în cercuri largi, parcă solemne. Quadratus își făcu apariția primul, dezmorțindu-și membrele înțepenite și se apropie de o adăpătoare pentru animale, sparse gheața de deasupra apei și se spălă pe față. La scurt timp după aceea ieșiră din casă și ceilalți, iar ultimul fu Dan Qing, urmat de Daruma. Îngrijitorii pregătiră animalele pentru drum, cei doi bătrâni le împărțiră tuturor căni cu lapte cald. Daruma plăti cu bani indieni și caravana se puse în mișcare. Merseră toată ziua și ziua următoare, până la o zonă întinsă de podiș în care începură să întâlnească alte

caravane, mai mici sau mai mari, care se îndreptau în direcție opusă cu încărcătura lor de mărfuri. Acum, oamenii semănau aproape toți cu Dan Qing și o asemenea constatare îl făcu pe Metellus să înțeleagă că ținta călătoriei lor nu putea fi departe. Calculând timpul care le fusese necesar ca să ajungă de la gurile Indusului până în locul acela, înțelese că mai aveau cam o lună de mers până să ajungă la destinație, acolo de unde ar fi trebuit să înceapă călătoria sa de întoarcere acasă.

Parcurseră încă douăzeci de etape, cam de douăsprezece mile pe zi, străbătând un ținut de stepă și, după aceea, un deșert foarte uscat prin care ar fi fost imposibil să treacă fără ajutorul unor călăuze de prin partea locului, buni cunoscători ai drumurilor și, mai ales, ai fântânilor atât de necesare pentru ca oamenii și animalele să-și potolească setea.

Metellus era sigur acum că trecea prin locuri pe care nici Alexandru nu le cunoscuse în lungul său marș către Orient, el ajungând mult mai departe de Maracanda și de Alexandria Ultima. Era sigur că trecuse de ținuturile pe care Herodot le credea locuite de cele mai îndepărtate popoare, Isedonii și Ipomologii, iar aspectul însuși al bolții cerești și al constelațiilor i se părea altul. Își aminti că Antoninus servise în armată ca topograf și se întreba dacă ar fi putut alcătui o hartă a drumului pe care-l parcurseseră, dar, după aceea, se gândi că îi lipseau instrumentele, reperele și materialele pentru scris și desenat. Se gândi, totuși, că, atunci când aveau să ajungă la destinație, ar fi putut face mai apoi o *groma*, procurându-și materialele necesare pentru a scrie și desena, făcând astfel harta în timpul călătoriei de întoarcere. O asemenea hartă ar fi putut deveni o sursă neprețuită de informații,

descriind teritoriul pe care soldații săi îl străbăteau cu pasul lor răbdător și egal.

Senzația care se înstăpânise în sufletul său și al oamenilor săi era că străbăteau un teritoriu nesfârșit, că vedeau cum lumea lor devine tot mai mică pe măsură ce se îndepărtau de ea, ca atunci când obiectele și oamenii sunt priviți de la înălțimea unui turn sau de pe buza unei prăpăstii.

Imensitatea Asiei putea tăia oricui respirația: vastitatea fără de margini a deșerturilor, întinderea netedă a stepelor care nu aveau alt hotar decât orizontul, dominate de tăceri abisale sau de țipetele repetate și monotone ale unor creaturi misterioase și ascunse. Amurgurile aproape neașteptate aruncau fulgere de lumină sângerie pe nisipurile aurii și imediat după aceea lăsau locul roiurilor de stele tremurătoare de pe nesfârșitele întinderi cerești. Câteodată, în toiul nopții se auzea deodată un fâlfâit ușor, stoluri de fantasme înaripate străbăteau bezna pe cărări știute numai de ele. Luna își făcea apariția ca un scut uriaș din argint care lumina o priveliște fantomatică și stârnea vaietul prelung al șacalilor; alteori, seceră subțire, atingea profilul unduios al dunelor și, când în cele din urmă apunea, luceafărul dimineții rămânea singurul care mai veghea la porțile aurorei.

Alți oameni, alte convoaie parcurgeau fie într-un sens fie într-altul acest imens teritoriu, cele mai multe fiind caravane de cămile care înaintau cu mersul lor unduios caracteristic. Deseori Metellus se întrebase cum de nu le ataca nimeni, de ce nu încercau tâlharii să pună mâna pe încărcăturile prețioase ale convoaielor și ajunsese la concluzia că era prea mare interesul tuturor ca mărfurile să ajungă intacte la destinație, prea mari erau câștigurile

care se obțineau din această circulație continuă ca să le tulbure cineva călătoria.

În timpul interminabilei deplasări de la un capăt la altul al lumii, relațiile dintre Dan Qing și Metellus nu se intensificară deloc, rămânând așa cum fuseseră până în acel moment, excepție făcând primele ore și primele zile în care se întâlniseră și se cunoscuseră pe barca lui Daruma. La început, încercase să-și explice comportarea prințului și ajunsese la concluzia că, pur și simplu, omul acela era prea altfel; mentalitatea și educația sa erau prea îndepărtate de lumea lui pentru a putea fi înțelese. Distanța dintre ei părea să se accentueze în loc să se reducă și avea impresia că nici Daruma nu dorea ca lucrurile să se schimbe.

Într-o zi se apropie de el pe când urcau către o trecătoare unde hotărâseră să facă popas, o adâncitură în formă de șa între două culmi muntoase nu prea înalte.

— Ar fi timpul să vă puneți și platoșele, spuse el. Cu cât mai devreme, cu atât mai bine.

— De ce? întrebă Metellus. Până acum n-am avut nici un fel de probleme mergând în ținuta asta mai comodă.

— Pentru că am ajuns la granița cu China și de mâine încolo ne putem aștepta la orice. La prima oprire vom avea posibilitatea să cumpărăm tot ce vă mai trebuie.

Metellus clătină din cap.

— Nu cred că ne trebuie ceva. Oamenii mei nu ar folosi niciodată arme cu care nu sunt obișnuiți și, în plus, au o încredere fără margini în echipamentul armatei noastre. Nu-ți face griji: avem pieptarele noastre de zale și platoșe din plăci pe care le putem asambla în scurt timp. Scuturile și coifurile va trebui să ni le facem noi

dacă găsim vreo fierărie. Dar cum de ți-ai dat seama că am ajuns la destinație?

— Vezi siluetele acelea de pe cele două laturi ale trecătorii? îl întrebă Daruma în loc de răspuns.

Metellus nu mai avu timp să spună ceva. Îl văzu pe Dan Qing dând pinteni calului și pornind cu viteză către locul pe care i-l arătase negustorul, apoi sărind pe pământ și făcând mai multe plecăciuni către ceva care nu se putea distinge din locul în care se aflau.

Abia când se apropie suficient, Metellus reuși să vadă mai bine: pe cele două laturi ale trecătorii se aflau două sculpturi uriașe din piatră, săpate în stâncă, înfățișând doi monștri înaripați într-o atitudine amenințătoare.

Daruma îl privi țintă în ochi și exclamă:

— Fii binevenit în Împărăția Dragonilor!

18

Primul popas pe pământ chinez se făcu într-un caravanserai în care se opreau convoaiele cu mătase, o construcție de formă pătrată cu patru turnulețe la colțuri și o curte interioară cu coloane. În centrul acesteia se afla o fântână care avea în jur un bazin din piatră sculptată. Pe laturi se aflau o moară, un cuptor, o forjă de fierar și un joagăr. Primul și ultimul dintre acestea erau puse în mișcare de un pârâu care cobora din munți, având un curent limpede și năvalnic datorită căruia mecanismele se învârteau cu o viteză destul de mare și constantă. Severus și Antoninus rămaseră încântați de acele mașinării și se apropiară de ele ca să vadă cum funcționează.

Metellus se duse la Daruma pe când acesta ducea tratative cu funcționarul care răspundea de activitatea celor patru ateliere, pentru a li se permite celor doi *fabri* romani să se folosească de forjă. Cumpără de asemenea și cai pentru toată lumea.

Publius și Rufus primiră ordin să asambleze platoșele care fuseseră demontate și să controleze pieptarele din zale. Lucianus puse cozi noi la sulițe, iar atunci când Severus și Antoninus se întoarseră din turul de recunoaș-

tere, le dădu ordin să construiască scuturile cu plăci din lemn de la gater și să călească noi coifuri. Metellus îi supraveghea pe toți și se opri să schimbe câteva vorbe cu Severus care se ocupa de scuturi. Le făcea din lemn întărit cu fier, așa cum știa el mai bine.

În cele câteva zile pe care le petrecură în locul acela, întremându-se și recăpătându-și energia de altădată, Metellus și oamenii săi avură ocazia să-și facă o idee despre lumea în care intraseră: regulile care o conduceau, monedele care circulau în țară, obiceiurile și deprinderile, dar aflară câte ceva și despre religia oamenilor de aici.

Într-adevăr, nu lipsea un mic sanctuar construit din lemn și pictat în culori vii: roșu ca focul, alb, galben ocru și verde. Un slujitor religios, poate un preot sau un ghicitor, acorda oracole călătorilor care se opreau la el. Șezând pe călcâie, poziția tipică pentru oamenii de acolo, arunca pe jos niște oase pe care erau pictate niște semne de neînțeles. Erau, mai ales, oase de la omoplații unor animale, pentru că pe suprafața lor plată se puteau desena acele semne magice.

— Se numește scapulomanție, le explică Daruma. După poziția în care cad, cu o față sau alta în sus, clarvăzătorul face preziceri citind semnele pe care le vede. Dan Qing se pricepe bine la așa ceva. L-a învățat maestrul său, venerabilul Wangzi.

— Dan Qing... murmură Metellus. Parcă a trecut un secol de când a sărit pe barca noastră și tot nu știu aproape nimic despre el. Ce cred oamenii aceștia despre putere dacă un conducător nu are voie să poarte chiar și cea mai simplă conversație cu un om obișnuit?

În timp ce vorbea, îl urmărea din priviri pe prinț care se cățăra călare pe povârnișurile unui deal calcaros din apropierea caravanseraiului.

— Nici eu nu cunosc prea bine povestea lui, spuse Daruma, dar circulă zvonuri ciudate despre el: în trecutul său s-ar putea ascunde și lucruri destul de neplăcute, secrete care nu pot fi mărturisite. În țara aceasta, puterea supremă se asociază deseori cu niște acte de o cruzime pe care nici nu ți-o poți imagina.

— Puterea este aceeași peste tot, dar îmi dau seama că țara aceasta se deosebește mult de a mea. Ce vrei să spui? întrebă Metellus.

Daruma zâmbi.

— Când marele împărat Huangdi a stabilit legile regatului său, acestea prevedeau că toate școlile filosofice vor fi închise, iar cărțile să fie arse, în afară de un singur exemplar care să fie păstrat în biblioteca regală. Un mare număr de înțelepți, filosofi și scriitori și-au manifestat atunci dezaprobarea față de o asemenea măsură...

— Și?

— Și Huangdi a poruncit ca patru sute șaizeci dintre ei să fie îngropați de vii într-o groapă comună.

— Înțeleg. Îmi închipui că astfel de întâmplări îi taie cheful de a mai spune ceva chiar și celui mai vorbăreț dintre guvernanți, aprecie sarcastic Metellus. Îmi este la fel de greu să înțeleg cum se poate împăca o filozofie atât de avansată ca aceea despre care mi-ai vorbit tu, cu niște manifestări atât de crude ale puterii. Cel mai bun dintre împărații noștri a fost și filosof. Se numea Marcus Aurelius Antoninus și era un domnitor înțelept, cumpătat și viteaz.

— Cred că faima lui a ajuns până în China, sub numele de An Dong, răspunse Daruma.

Metellus privi din nou către dealul din apropiere și zări silueta lui Dan Qing, călare pe calul său, scrutând

depărtările și lanțurile muntoase acoperite de păduri succedându-se ca valurile mării, cu profilurile lor care coborau către alte câmpii, alte râuri, alți munți. Lumea aceea părea să nu se mai termine.

Daruma angajă câțiva hamali, doi îngrijitori de cămile și un medic chinez, după care porniră la drum și, după alte câteva zile, ajunseră într-un loc destul de îndepărtat și izolat, într-o pădure de stejari; acolo, soldații romani își îmbrăcară cămășile de zale și platoșele ca atunci când își făceau serviciul militar în unitățile lor.

Centurionul mai vârstnic, Sergius Balbo, se prezentă în fața lui Metellus care-l privi uluit. Purta chiar și însemnul gradului său, creasta din vârful coifului, confecționată din păr de cal și bastonul de comandă.

— Trupa este aliniată, comandante! raportă el.

Metellus dădu din cap, aprobator, și-și trecu în revistă soldații, unul câte unul, fără grabă, privindu-i în ochi și examinând cu atenție fiecare detaliu al ținutei lor de luptă, de la coif până la marele scut pătrat, perfect reconstituit și chiar pictat după cum cerea regulamentul militar în vederea unei inspecții. În ochii acelor veterani văzu strălucind o mândrie și o emoție care îl făcură să simtă și el un nod în gât.

La sfârșitul acelui scurt ritual, obișnuit în viața militarilor dintr-un castru roman, Metellus se opri în fața celor doi *fabri*, Severus și Antoninus, pentru a-i felicita.

— Văd că nu v-ați uitat meseria.

Atunci, Antoninus făcu un pas înainte.

— Am pregătit ceva pentru tine, comandante, spuse el și scoase la iveală platoșa de ofițer superior a comandantului său, ascunsă până atunci sub o mantie: o cuirasă

de formă anatomică, din fier bătut, cu imaginea unei gorgone sculptată în mijlocul pieptului. Împreună cu platoșa îi mai dădu și un coif nou, din fier călit, făcut pe măsură în forja caravanseraiului.

Lui Metellus i se tăie respirația. Armura era perfectă, strălucitoare ca și cum ar fi ieșit chiar atunci din mâinile meșterilor armurari.

— Dar cum ați făcut să... începu el să zică.

— Am adus-o cu noi sub samarul catârilor, dată în jumătate, după care am făcut-o ca nouă în fierăria de aici. Barbarii ăia au rămas cu gura căscată.

— Incredibil, spuse emoționat Metellus. Ajutați-mă s-o îmbrac.

Antoninus i-o potrivi pe umeri; Severus îi încheie curelele din părți și în clipele acelea Marcus Metellus nu putu să nu-și aducă aminte de ultima oară când cineva îl ajutase să-și pună armura. Era în casa sa de la Edessa, sub porticul peristilului, înaintea de a pleca la întâlnirea de stat-major cu împăratul. Casa în care nu se mai întorsese niciodată, casa aceea pe care era aproape sigur că avea s-o găsească goală și întunecoasă, dacă avea să mai pună vreodată piciorul pe acolo sau poate ocupată de barbari.

Suspină, apoi își puse coiful pe care i-l întinsese Severus. Apăru astfel în ochii micii sale armate în toată demnitatea și prestigiul rangului său. Marșul nesfârșit de până atunci redase trupului său formele din vremurile bune, mușchii brațelor și ai picioarelor erau din nou oțeliți în urma lunilor de trudă continuă, iar pielea i se bronzase la soarele oceanului și al munților.

Quadratus, vizibil emoționat și el, se apropie în pas cadențat.

— *Salve*, comandante, spuse el începenind într-un salut militar perfect regulamentar. Suntem la ordinele tale, ca întotdeauna... Doar că... bine ar fi să avem aici și acvila noastră.

— Acvila se află aici, în pieptul fiecăruia dintre noi, răspunse Metellus, și va ști să ne dea curaj, așa cum s-a întâmplat altădată. Am scăpat dintr-o captivitate care ar fi distrus pe oricine altcineva, am înfruntat furia oceanului, bulboanele Indusului, viscolul de la trecătoarea Paropamisos și acum suntem la un pas de îndeplinirea misiunii noastre. Îndată după ce-l vom însoți până acasă pe prințul Dan Qing, vom porni, în sfârșit, în călătoria de întoarcere acasă. Sunt încredințat că vom reuși să ne vedem țara toți împreună și sunt sigur că întoarcerea noastră va face pe mulți să tremure și pe mult mai mulți să se bucure.

Se întoarse pe călcâie ca să-i lase pe soldați să plece în pas cadențat și fu surprins să-l vadă în fața sa pe Dan Qing, care îl privea țintă, drept în ochi.

— M-a impresionat foarte tare ceea ce am văzut aici, spuse prințul.

— Ce vrei să spui? întrebă Metellus.

— N-am văzut niciodată niște soldați care să-și poarte cu atâta mândrie uniformele, demonstrând în același timp un asemenea atașament și respect față de comandantul lor.

— În armata noastră, nici un ofițer nu poate comanda decât dacă se bucură de prețuirea și respectul oamenilor săi. Nu poate da ordine decât dacă n-a demonstrat mai întâi el însuși că le poate executa și nici nu poate cere un sacrificiu din partea soldaților dacă nu a demonstrat că știe să se sacrifice mai întâi el. Prin urmare, aceștia sunt

oamenii care răspund de persoana ta și pot să te asigur că nu există alții mai buni ca ei.

Dan Qing salută înclinând ușor capul, după care atinse cu pumnul stâng palma dreaptă, un gest de salut care însă excludea contactul, strângerea viguroasă de mână cu care era obișnuit Metellus. Romanul răspunse și el înclinând capul în semn de salut, după care dădu ordinul de pornire în marș.

Merseră câteva zile pe cărări care străbăteau un teritoriu plin de tufișuri și arbuști scunzi de pin sau pâlcuri de cânepă indiană, dintre care se înălțau plante mai înalte și impunătoare, acolo unde, prin scobiturile terenului stâncos, se mai adunase un strat ceva mai gros de pământ fertil.

Pe măsură ce înaintau, vegetația devenea tot mai deasă și mai viguroasă și din când în când dădeau peste pâraie cu apă limpede care clipoceau printre steiuri de piatră și grohotișuri. Începură să vadă în jur și animale, mai ales maimuțe de culori minunate. Blana lor cu franjuri care se unduiau la fiecare mișcare era aurie, iar picioarele brune păreau niște pantaloni de altă culoare. Un mascul destul de mare se apropie până la câțiva pași de ei și îi putură zări fața ca a unui bătrân filosof, nasul lățăreț, ochișorii strălucitori, mici cât vârful unui ac.

Pe alocuri, pe lespezile de piatră din albia pârâului pe lângă care mergeau, se puteau vedea inscripții, desene ale unor animale de prin partea locului: cerbi, bivoli, țapi cu coarne lungi, încovoiate, și siluete de vânători surprinși în timp ce urmăreau vânatul, având ca arme arcuri și săgeți. Câteodată se vedeau și semne magice atât de vechi încât care nici măcar Daruma nu reușea să le descifreze. Civilizația aceea părea să-și aibă rădăcinile chiar în originile speciei umane.

După câtva timp, Metellus băgă de seamă că Daruma părea mai îngrijorat, privea mereu în jur și câteodată chiar se oprea ca să tragă cu urechea la zgomotele din depărtare. De multe ori, însuși Dan Qing se întorcea și el fulgerător chiar și la fâșâitul aripilor unei păsărele care-și lua zborul prin pădure la apropierea călătorilor.

Caravana lui Daruma forma un șir destul de lung din cauza văii înguste prin care mergeau, un traseu cu siguranță mai incomod și mai accidentat, dar aproape pustiu. Totul părea să indice că se afundau mai degrabă într-un teritoriu inamic decât în patria tovarășului lor de drum. Într-o zi, Rufus și Publius care intraseră mai adânc în pădure, neliniștiți din cauza unor zgomote ciudate, strigară înspăimântați când se treziră în fața unei creaturi ciudate, de fapt absolut inofensivă. Era un fel de urs cu blana albă și neagră, purtând o pată neagră pe bot care făcea să arate ca și cum ar fi purtat o mască.

— Stați liniștiți, spuse Daruma care alergase imediat acolo unde se auzeau strigătele. Este un biet animal de pădure care se hrănește doar cu muguri de trestie.

Și totuși, însuși Metellus parcă simțea în permanență o prezență străină; instinctul său de veteran care luptase ani de zile prin codrii Germaniei și Pannoniei îl ținea într-o stare de alarmă care nu-l părăsea nici atunci când totul în jur părea absolut liniștit. Ridicarea neașteptată a unui stol de păsări, trosnetul ramurilor din calea vreunui animal speriat de trecerea oamenilor, țipătul insistent și neliniștit al unei păsări de noapte, totul făcea ca starea de încordare să crească, așa că aproape întotdeauna oamenii primeau ordin să înainteze cu armele pregătite. Dan Qing părea din nou să fie liniștit, gesturile sale erau calme și măsurate, dar toată ființa lui exprima un con-

trol permanent al tuturor simțurilor, o capacitate de a reacționa care se bănuia a fi fulgerătoare.

Acum purta și el o sabie, atârnată la centură, o armă care parcă venise din văzduh, pentru că nimeni nu-și putea aminti unde și când apăruse la șoldul prințului. Era mai lungă decât *gladius* pe care-l purtau soldații, și mânerul era minunat cizelat, cu măiestria unor meșteri de mare rafinament.

La un moment dat, Severus, care mergea la vreo sută de pași în fața tuturor, împreună cu Martian, ca să cerceteze terenul, strigă:

— Ce era aia? Ai văzut? Ce putea fi?

Metellus dădu pinteni calului și veni lângă ei.

— Ce s-a întâmplat?

— O pasăre! strigă Severus, desfăcând brațele în lături ca pentru a arăta ce mari erau aripile. O pasăre mare cât zece acvile.

— Un adevărat monstru, confirmă Martian.

Metellus îl mustră.

— Ce tot spui tu, nu poate exista un asemenea animal.

Nici nu termină bine de vorbit, că se auzi din nou un șuierat, ca o pală de vânt, și o umbră uriașă trecu pe deasupra lor: păreau să fie aripile unui liliac cât toate zilele. Metellus își ridică fulgerător privirile: nu putu vedea altceva decât o siluetă neclară zburând dincolo de coroanele dese ale copacilor.

Lângă ei își făcu apariția și Dan Qing.

— Ce s-a întâmplat, ce ați văzut? întrebă el cu îngrijorare în glas.

— Umbra unei păsări uriașe care ne-a tăiat calea, răspunse Metellus. De două ori. Mai întâi au văzut-o Severus și Martian și, după aceea, am văzut-o și eu însumi.

— Ce vă face să credeți că era o pasăre? întrebă Dan Qing.

— Chiar așa, de unde știți? întrebă și Daruma care venise și el în mare grabă, îmboldindu-și cămila pe care era cocoțat.

— Pe cer sunt doar nori și păsări, răspunse Severus. Și, pentru că sunt sigur că nu era umbra unui nor, m-am gândit că poate era a unei păsări. Forma acelei umbre te făcea să crezi că pasăre era. Dar vă poate spune și comandantul: a văzut-o și el.

— Se poate să existe creaturi de asemenea dimensiuni în țara asta? îl întrebă Metellus pe Daruma.

Daruma zâmbi.

— Nu uita, comandante, că ne aflăm în Împărăția Dragonilor.

— Se mai auzea și un fel de șuierat, ceva mai puternic decât adierea vântului, adăugă Martian, dar n-a durat decât o clipă. Când am ridicat privirile către cer, chestia aia dispăruse dincolo de stâncile de pe mal.

— Mă tem că sosirea noastră n-a putut trece neobservată, spuse Dan Qing. Poate că era cineva care ne spiona... din cer.

— Cineva? întrebă Metellus, peste măsură de uimit. Ce înseamnă „cineva"? Un zeu? Un demon? Un dragon înaripat?

— Un om, răspunse Dan Qing, cu o expresie mohorâtă. Și acum știe că ne aflăm aici.

Prințul părea acum mai neliniștit, privea în jurul lui supraveghind cu atenție fiecare rămurică, fiecare frunză. Când auzi un foșnet abia perceptibil, sabia sa fulgeră prin aer și un con de brad căzut dintr-un copac atinse pământul, tăiat în două. Veverița vinovată de acel zgomot

fugi chițăind în adâncul pădurii, sărind sprintenă din o creangă în creangă.

Îl priviră uluiți cu toții în timp ce își vâra sabia la loc, în teaca ei, cu o mișcare incredibil de iute și de precisă.

— De aici înainte trebuie să înaintăm cu cea mai mare precauție, spuse Dan Qing, apoi încălecă și porni mai departe la pasul calului.

Antoninus care mergea alături de Rufus, îi șopti camaradului său:

— Am spus eu, nu este un om. Trebuie să fie ori un zeu, ori un demon.

Metellus se apropie de Daruma.

— La ce făcea aluzie prințul atunci când spunea că era vorba despre un om... vreau să spun umbra aceea care a trecut pe deasupra capetelor noastre? Doar nu vrea să ne facă să credem că în țara asta există oameni zburători.

— Nu știu la ce se referea. În ultima vreme au apărut niște zvonuri ciudate. Pot să-ți spun doar că poporul acesta are niște cunoștințe foarte avansate. Civilizația lor este veche de peste două mii de ani.

— Mă cam obosesc atâtea mistere și felul în care se comportă ca și cum ar fi un zeu. Abia aștept să mă întorc acasă. Oare cât mai este până atunci?

— N-aș putea să-ți spun cu exactitate. Noi nu mergem acum pe drumul obișnuit. Continuăm să urmăm văile astea ca să fim văzuți, dar cred că știu încotro mergem. Hai să nu ne facem mai mult probleme decât ar trebui și să ne continuăm în liniște drumul.

Merseră o vreme tot pe valea abruptă și acoperită cu păduri a râului și timp de patru zile nu se mai întâmplă

nimic neobișnuit. Tensiunea începea să se risipească și nimeni nu se mai gândi la umbra aceea misterioasă care le tăiase calea. În seara zilei a cincea, când se părea că uitaseră cu totul de întâmplarea aceea, un strigăt înăbușit îi puse pe neașteptate în stare de alarmă; unul dintre conducătorii animalelor se prăbușise la pământ străpuns de o săgeată. Alta șuieră la câteva degete de capul lui Antoninus și se înfipse în trunchiul copacului de lângă el.

— Adăpostiți-vă, adăpostiți-vă cu toții! Apărați-l pe prinț! strigă Metellus.

Abia terminase de dat aceste ordine, că alte câteva săgeți șuierară prin aer și doborâră alți oameni din caravană, înfigându-se și în scuturile pe care legionarii le ridicaseră ca să se apere. Îndată după aceea, o ceată de oameni înarmați și îmbrăcați în negru țâșniră din pădure și se năpustiră cu strigăte ascuțite și cu săbiile scoase din teacă asupra lui Dan Qing și a celor care îl apărau.

În momentul atacului, romanii se aflau încă în formația de marș și nu putuseră face altceva decât să se întoarcă rapid cu fața către inamici. Riscau să fie încercuiți și răpuși unul câte unul.

— Retrageți-vă către mine, repede! Depărtați-vă de ei și retrageți-vă! strigă Metellus. Regrupați-vă! Dar el însuși fusese atacat de un inamic care încerca să-l rănească printr-o ploaie de lovituri cu sabia.

Atacatorii erau înspăimântător de sprinteni, mișcările lor erau fulgerătoare. Adversarul încercă să-l străpungă cu o serie de lovituri directe, pe care Metellus le pară cu scutul și cu sabia; în același timp începu să se retragă, căutând să se apropie de Dan Qing pe care îl zărise nu departe, în spatele său. Ajunse alături de el exact în clipa în care era atacat de alți doi inamici. Îl asaltau cu lovituri

ale săbiilor care străluceau orbitor, mai mult niște fulgere decât arme. Dan Qing răspundea cu aceeași formidabilă îndemânare. Metellus continua să strige pentru a domina furia acelei încăierări cumplite și a se face auzit de oamenii săi care începuseră să cedeze pas cu pas terenul, apărându-se cu scuturile și răspunzând cu lovituri precise. Îl văzu pe Rufus străpungând cu lancea sa pe unul dintre demonii aceia zburători, făcându-l să se prăbușească pe stânci cu un pârâit de oase sfărâmate, pe Quadratus rupându-i altuia șira spinării cu o mișcare violentă de scut, pe Publius și pe Severus, așezați spate în spate și încercând să se apere pe rând de loviturile tot mai dese ale dușmanilor.

— Rufus este rănit! Rufus este rănit! auzi strigându-se la un moment dat și-i văzu pe Balbo și pe Severus apropiindu-se unul de altul ca un zid viu care să-l apere pe soldatul căzut.

Îl văzu cu coada ochiului pe Dan Qing sângerând pe neașteptate la un braț, după aceea la șold; fu cuprins de o furie cumplită, cum nu mai simțise de mult timp. Simți că o energie formidabilă îi explodează în piept și i se învârte în jurul capului ca un nor de foc. Strivi fața războinicului din fața lui, lovindu-l năprasnic cu coiful, se învârti în loc și-și înfipse sabia în spinarea altuia care era cât pe ce să-l doboare pe Dan Qing, aflat acum în mare pericol.

— Cu toții la mine! strigă din nou din răsputeri ca să acopere țipetele din ce în ce mai ascuțite ale dușmanilor.

Ca prin minune, oamenii săi îi veniră unul după altul în preajmă și, pe măsură ce se retrăgeau, distanța între ei scădea, astfel încât, în cele din urmă ajunseră să lupte umăr la umăr. Trei dintre războinicii inamici încă mai

luptau cu Metellus și cu Dan Qing, dar nu mai aveau contact cu ai lor, izolați de linia compactă a soldaților romani. Șase dintre ei se așezară ca un zid în fața dușmanilor, iar doi – Quadratus și Balbo – se întoarseră ca să dea o mână de ajutor comandantului lor. Cei trei inamici fură doborâți unul după altul, dar Dan Qing, rănit destul de grav, începea să piardă din puteri. Metellus strigă din nou:

— Strângeți formația! și mica armată se strânse în jurul prințului care era gata să cadă. Dușmanii scoaseră la iveală alte arme, un fel de cârlige bine ascuțite, făcând salturi spectaculoase ca să-i lovească de sus, dar romanii blocară trecerea lipindu-și vizierele coifurilor de marginea curbă a scuturilor masive, reacționând imediat cu lovituri de sabie. Acum, trecătoarea era blocată cu desăvârșire. Lupta mai continuă o vreme, de data aceasta, avantajul fiind de partea romanilor. La fiecare ordin al lui Metellus, bariera de scuturi se deschidea câte puțin și sulițele zburau către exterior lovind cu o precizie nemiloasă. Deodată, ridicând puțin capul ca să poată respira mai adânc, Metellus observă că unii dintre atacatori se pregăteau să sară din copaci în salturi acrobatice ca să ajungă la Dan Qing pe deasupra liniei de apărători. Strigă:

— *Testudo*! Cei șase soldați făcură un pas înapoi și ridicară scuturile deasupra capului. Războinicii zburători aterizară pe acel acoperiș de nepătruns din care ieșeau, prin spațiile dintre scuturi, săbii și pumnale. Câțiva dușmani, răniți la picioare și la spinare, căzură la pământ și fură uciși imediat. Alți doi, căzuți în interiorul cercului, fură străpunși fără întârziere de sulițe.

Rufus fusese tras de ai săi la adăpostul așa-numitei formații „broască țestoasă" și era în viață, dar avea nevoie urgentă de îngrijire.

Daruma, care se ascunsese ca să nu încurce lucrurile, își făcu apariția împreună cu servitorii săi. Se făcuseră cenușii la față de spaimă și doar cu mare prudență îndrăzneau să se strecoare printre corpurile dușmanilor uciși.

Daruma strigă:

— Hei, voi din partea asta! Aici este unul care mai trăiește! Dan Qing se apropie, apăsând niște fâșii de pânză pe rănile care îi sângerau.

— Nu trebuie lăsat să moară, spuse. O să-l facem să vorbească și o să ne spună totul.

Daruma le dădu ordin oamenilor săi să dea primele îngrijiri rănitului, dar îndată ce doi dintre ei se apropiară, acesta strânse maxilarele, o șuviță de lichid negru i se scurse pe la colțul gurii și în numai câteva clipe, cuprins de convulsii, își dădu sufletul.

Daruma îi deschise gura și scoase de sub limbă coaja sfărâmată a unui ou de prepeliță.

— Otravă, spuse. Omul ăsta nu ne va mai putea spune nimic.

19

— Otravă? întrebă Metellus.

— Așa este, răspunse Daruma. Nu există nici o îndoială. Se apropie de un alt dușman mort, cel pe care îl străpunsese din aer cu sulița, îi deschise gura și scoase bucățele dintr-un alt ou mic cu punctulețe negre. Țin oul ăsta în gură, continuă el arătând celorlalți ce găsise, sigilat cu ceară și este plin cu otravă. Este suficientă o apăsare ușoară cu limba pentru a-l sparge și veninul își face imediat efectul. Dacă oamenii aceștia au vreun secret de apărat, nu există nici un pericol că l-ar putea dezvălui. După cum se știe, morții nu vorbesc.

— Vulpile zburătoare, spuse Dan Qing din spatele lor.

— Ce înseamnă asta? întrebă Metellus.

— Acum trebuie să plecăm de aici cât putem de repede, spuse prințul. Nu este locul potrivit ca să stăm de vorbă. O să vorbim mai târziu.

— Dar ești rănit, îi aminti Metellus. Iar unul dintre oamenii mei pierde și el mult sânge.

— Bine, atunci îngrijiți-l, răspunse prințul, dar grăbiți-vă. Și să trimitem oameni care să patruleze prin jur. S-ar putea să ne mai atace și alții.

Martian se ocupă de Rufus: îi netezi cu foarfecele marginile rănii, i-o spălă cu vin de palmier și, după aceea începu să i-o coasă cu ac și ață.

— Medicina voastră este foarte primitivă, constată Dan Qing, văzând strâmbăturile de durere ale lui Rufus pe când camaradul său îi dădea îngrijirile necesare.

— Facem tot ce putem, îi replică Metellus, un pic nervos. Nu ne aflăm într-o situație prea favorabilă și nici nu cred să fie vreun spital prin apropiere.

În vremea aceasta, Daruma îi făcuse semn unuia dintre oamenii săi și acesta, după mai multe plecăciuni, se apropiase de prinț și îi examina rănile. Erau niște tăieturi lungi, dar nu prea adânci, provocate prin atacuri directe ale săbiilor dușmane. Metellus luă una din cele căzute pe jos și o privi cu atenție: era mult mai lungă decât a romanilor, cu două tăișuri, iar garda era încrustată cu fildeș și cu pietre prețioase. Pe lamă erau gravate acele semne ciudate care păreau niște simboluri magice. Oțelul era de o calitate excepțională: urmele pe care le lăsaseră pe *gladii* și tăieturile pe care le făcuseră în scuturi demonstrau din plin aceasta. Când, însă, încercă s-o mânuiască, simți că greutatea lamei forța puternic încheietura mâinii, astfel încât se convinse că era cel mai bine să folosească armele cu care era obișnuit de atâta vreme: pentru el, sabia scurtă nu era decât o prelungire de oțel a brațului.

În vremea aceasta, oamenii lui Daruma îl înconjuraseră pe Dan Qing, formând un fel de cortină care îi împiedica pe ceilalți să vadă ceea ce făcea medicul chinez. Când Rufus fu urcat pe cal, cu un braț imobilizat printr-o eșarfă legată la gât, Dan Qing fu gata să pornească din nou la drum, în aparență fără nici o greutate. Părea doar puțin obosit și tras la față.

Mergeau la pas, dar în ținută completă de luptă, purtând chiar și grelele scuturi pătrate.

Metellus se apropie de Severus.

— Bună treabă, *faber*.

— Mulțumesc comandante.

— Metoda *testudo* a dat rezultate. Scuturile au rezistat. A fost o tehnică la care ei nu se așteptau.

— Nu bănuiam că o să fim atacați atât de curând. N-am avut timp să-mi pun în aplicare ideea. Dar la primul popas o să ne punem iarăși pe lucru.

Metellus îl bătu cu mâna pe umăr și se duse din nou alături de prinț.

Pe măsură ce înaintau, glasurile pădurii deveneau din ce în ce mai numeroase și mai variate: păsări, maimuțe, tot felul de animale și, într-un rând, văzură un șarpe cu trupul pătat alunecând pe crengile unui copac. În prima noapte de popas după atacul Vulpilor zburătoare, se auzi și mârâitul răgușit al unui tigru.

Oamenii lui Daruma se priviră înspăimântați unul pe altul.

— De ce se tem? întrebă Quadratus văzându-i cum tremură ca varga. Un tigru este doar un fel de leu cu dungi și am văzut o mulțime de lei uciși.

Daruma zâmbi.

— N-ai auzit niciodată vorbindu-se despre mâncătorii de oameni?

Quadratus păru să cadă oarecum pe gânduri.

— Bănuiesc că dacă unui tigru îi este foame, mănâncă tot ce întâlnește în cale și, dacă întâlnește chiar și un om, cred că...

— Nu m-ai înțeles. Tigrii mâncători de oameni mănâncă oameni și gata. Dacă au prins gustul cărnii de om,

nu mai vor să mănânce altceva. Asta și pentru că omul este prada cea mai ușoară.

— Depinde, îi răspunse Quadratus și-și învârti sabia pe sub nasul lui Daruma.

— Oamenii mei au văzut o mulțime de tigri, iar pe mâncătorii de oameni îi recunosc după mârâitul lor înfundat și prelung, ca acela pe care l-ai auzit adineauri. Dacă aș fi în locul tău le-aș spune băieților tăi să fie cu ochii în patru în noaptea asta, asta și pentru că nu putem face focuri și să se știe unde ne aflăm: s-ar putea ca și alte Vulpi să ne urmărească. S-ar putea ca... Se întrerupse pentru că îl văzuse pe Dan Qing apropiindu-se de Metellus gata să-i spună ceva. Îi privi emoționat pe amândoi ca și cum ar fi asistat la un eveniment de o importanță excepțională.

— Îți datorez viața, spuse Dan Qing. De data asta, n-aș mai fi avut scăpare.

— Și tu mi-ai salvat viața, îi răspunse Metellus în chineză.

— Cum e posibil?

— Băieții mei sunt cei mai buni luptători, ți-am mai spus.

— Nu asta voiam să spun. Mă referam la faptul că vorbești în limba mea.

— M-a învățat Daruma și m-am mai exersat cu hamalii chinezi pe care i-am angajat când am coborât din munți.

— Deci astea erau discuțiile voastre interminabile? N-aș fi crezut că un barbar ar putea învăța limba noastră într-un timp atât de scurt.

Metellus nu reacționă la o asemenea provocare oarecum insultătoare și Dan Qing continuă:

— Tu și oamenii tăi... trebuie să recunosc sincer că nu vă credeam în stare să rezistați unui atac al Vulpilor zburătoare.

— Nu erau prea mulți și nu cunoșteau felul în care luptăm. Sunt multe lucruri pe care n-ai fi crezut că le vei vedea sau înțelege. Se pare că te înșeli destul de mult în privința celor pe care îi ai în jur.

Nici Dan Qing nu răspunse provocării și continuă:

— Și când te gândești că, la început, i-am spus lui Daruma că nu vă voiam, că veți fi doar o piedică pentru mine...

— S-ar putea să ai dreptate.

— Mă înșelam amarnic.

— Vor veni din nou?

— Mă tem că da; se mișcă și acționează în grupuri mici, independente. Dar nu putem ști când ar putea să ne atace iarăși.

Metellus începu să vorbească în persană, dându-și seama că nu poate fi în stare să stăpânească acea limbă nouă și întrebă:

— Cum de ne-au descoperit? Am mers întotdeauna pe fundul unei văi înguste, printr-o vegetație cât mai deasă.

— Din cer. Îți aduci aminte de umbra acelei păsări pe care au văzut-o oamenii tăi? Era adevărat: acesta este motivul pentru care războinicii aceia sunt numiți „Vulpi zburătoare". Zboară atârnați de aripi de mătase întinse pe un schelet din tulpini de bambus, folosindu-se de adierea vântului cum face o barcă purtată în larg de pânza sa.

— Este de necrezut așa ceva... răspunse Metellus, uluit peste măsură. La noi, omul care poate zbura cu aripi artificiale este o legendă străveche care se încheie

trist: la sfârșit, omul se prăbușește în mare... Tăcu o vreme, după care adăugă. N-am văzut niciodată pe cineva mânuind sabia în felul acela și nici oameni care să zboare prin aer ca războinicii aceia, de parcă nu mai aveau greutate; de altfel, faci și tu la fel... Cum se poate așa ceva?

— Voi, barbarii de la Apus, ați fost educați să vă fortificați corpul, noi suntem educați să ne întărim mintea, iar mintea se duce oriunde vrea.

— Frumoase cuvinte, dar tot nu reușesc să înțeleg cum faceți...

— Ai văzut trupurile acelea zburând prin aer, răspunse Dan Qing, cu privirea ațintită undeva în față. În timp ce executau acele mișcări, înaltul se transforma în jos, iar josul devenea înalt pentru un timp foarte scurt după care era din nou jos... Aici este tot secretul, adică faptul că nimic nu are o valoare absolută: ceea ce este la dreapta, este în același timp la stânga și invers. Dacă un om reușește să se convingă în adâncul ființei lui de acest adevăr, se va afla la înălțime tot atât de ușor cum i-ar fi să stea cu picioarele pe pământ... Dar ai dreptate: astea sunt doar cuvinte. Pentru a găsi calea spre așa ceva, este necesară o lungă și intensă meditație.

Metellus reflecta în tăcere, încercând să înțeleagă cum putea sensul acelei doctrine să influențeze mișcarea corpurilor și se simțea oarecum dezorientat, împins într-o dimensiune nesigură și tulbure.

— În orice caz, continuă Dan Qing, aș vrea să te întreb și eu ceva: ce forță îi făcea pe oamenii tăi și pe tine însuți să lupți împotriva unor inamici mult mai îndemânatici și mai iuți, cu metode mult mai eficiente, fără a vă lăsa cuprinși de panică și descurajați, dacă nu

cunoașteți calea, dacă nu știți să obțineți un echilibru al forțelor naturale, singurele care pot învinge?

— Se numește *virtus*, răspunse Metellus privindu-l țintă în ochi.

Dan Qing nici măcar nu încercă să repete cuvântul acela.

— Ce este? Ce înseamnă?

— Înseamnă „forță bărbătească", dar este greu de explicat esența ei. Este forța care ne îndeamnă să ne dăm viața pentru familie și patrie, dacă este necesar, fără a spera în nimic altceva decât în amintirea care va rămâne despre onoarea noastră.

— Azi v-ați pus viața în pericol pentru mine. Nu fac parte din familia ta și nici din poporul tău.

— Ți-am dat cuvântul și asta era de ajuns. Și aceasta înseamnă *virtus*.

— Și este suficient ca să justifice vitejia voastră?

— *Virtus* este o convingere, o imagine despre tine însuți, în care te obișnuiești să crezi orbește, încă de la vârsta copilăriei. Înveți asta de la tatăl tău care, la rândul său, a învățat-o de la părintele său. Cine posedă această *virtus* știe că nici un obstacol nu este de netrecut, nici o încercare nu este prea îndrăzneață, nici un sacrificiu nu este prea mare, nici măcar acela al vieții. Și doar acela care posedă *virtus* poate purta pe umeri povara *disciplinei*, spiritul care îi ține laolaltă pe soldații noștri, făcând din ei un singur bloc, o stâncă. Și *disciplina* aceasta face ca forța unei întregi unități din armata noastră să fie prezentă în cugetul fiecăruia dintre soldați, chiar și atunci când este singur și înconjurat de dușmani, chiar și atunci când oricare alt om ar renunța să mai lupte cu forțe invincibile.

Tot timpul cât Metellus spuse aceste cuvinte, Dan Qing nu-și luă privirea de la el. După aceea, zise:

— Am nevoie de tine și de oamenii tăi ca să-mi recuceresc imperiul care a încăput pe mâna unui uzurpator.

— Mă tem că recucerirea unui imperiu nu se poate face doar cu zece oameni, oricât de curajoși ar fi ei, răspunse Metellus.

— Și totuși, vom reuși. Simt eu asta. Și am nevoie de ajutorul tău: nu pot avea încredere în nimeni. Trebuie să întronez din nou legea și ordinea, trebuie să aduc oamenilor mei pacea, trebuie să unific țara mea care a fost fărâmițată în trei părți. Gândește-te la asta în timpul care ne-a mai rămas până ajungem la maestrul meu, în mânăstirea Apelor susurătoare. Gândește-te la asta, te rog...

Metellus fu puternic impresionat de cuvintele acelea, aproape imploratoare, pe care n-ar fi crezut să le audă vreodată rostite de prinț.

— Dacă vei face ceea ce îți cer, răsplata pentru tine și oamenii tăi nu va avea limite. Dacă te vei hotărî să mă ajuți, și ei vor face la fel, sunt sigur de asta. Un simplu semn de-al tău va fi suficient ca ei să te urmeze până la capătul lumii.

Metellus oftă.

— Tocmai de aceea nu mă folosesc decât foarte rar de puterea mea: pentru că răspund pentru viețile și soarta lor și răspunderea aceasta apasă greu pe umerii mei, câteodată imposibil de suportat.

— De ce? întrebă Dan Qing. Ei sunt doar niște soldați, iar tu ești stăpânul lor. Nu contează decât ceea ce vrei tu.

— Nu. Greșești, prințe. Viața lor este aceea care contează. Pentru un comandant, viața oamenilor săi este cel mai prețios lucru.

— Nu te înțeleg, dar accept modul tău de a gândi. În orice caz, când vom ajunge la castelul maestrului meu veți fi liberi să vă întoarceți. Dacă vei pleca, eu îți voi fi totuși recunoscător și-mi voi aminti de tine toată viața. Acolo, voi lua din nou contact cu forțele care îmi sunt credincioase și ne vom putea despărți. Dacă, însă, te vei hotărî să rămâi, am să-ți ofer un nou destin, atât de mare încât nici nu-ți poți închipui.

Metellus plecă fruntea, gânditor, apoi își ațintì ochii de culoarea ambrei în cei negri ca tăciunele ai prințului.

— La ce distanță de aici este mânăstirea maestrului tău?

— Opt zile de mers. Dar vor fi zile pline de primejdii.

— Te vom escorta până acolo. După aceea, cu voia ta, vom pleca împreună cu Daruma, pentru că el este singurul care cunoaște drumul de întoarcere și ne poate aduce acolo de unde am plecat. Acasă.

Dan Qing suspină.

— Dacă așa vrei, veți pleca având binecuvântarea mea și a strămoșilor mei. Dar mai lasă-mă ca în aceste opt zile care ne-au mai rămas, să sper că te vei răzgândi... Acum, pentru că m-ați apărat de atacul dușmanilor mei și ați acceptat să mă însoțiți până la destinația mea definitivă, doresc să vă numesc pe tine și pe oamenii tăi garda mea personală. Începând de acum, vă veți numi „Diavolii roșii", iar tu, comandante, vei avea un nume nou în limba mea. Acest lucru te va face cetățean al Țării de Mijloc, Zhong Guo, și membru al familiei mele.

— Nu merit o asemenea onoare, prințe, răspunse Metellus, dar o accept cu recunoștință în numele oamenilor mei.

— Te rog acum să-mi spui cum se numește neamul tău, spuse Dan Qing.

— *Aquila*, răspunse Metellus în latină. Acesta este numele familiei mele.

— Și ce înseamnă?

— Este numele celei mai mari și mai nobile dintre păsările de pradă. Pentru noi, este simbolul unităților noastre de luptă și animalul sacru al regelui tuturor zeilor.

— Atunci, începu solemn Dan Qing, numele tău va fi Xiong Ying, „Acvila mândră".

Metellus răspunse:

— Îl voi purta cu mândrie cât timp mă voi afla pe pământul tău și-l voi păstra în suflet pentru tot restul vieții mele, atunci când mă voi întoarce în patria mea.

Dan Qing înclină ușor capul și Marcus Metellus răspunse în același fel.

Porniră din nou la drum, Metellus și Dan Qing călărind unul lângă altul, Severus și Martian pe dreapta și pe stânga, prin pădure, iar ceilalți, pe un rând, încadrau caravana lui Daruma. Înaintară astfel trei zile fără nici o dificultate. În fiecare seară, Rufus era îngrijit de Martian, cu toate că Daruma se oferise să-l cheme pe medicul chinez; acesta se ocupa, cu cea mai mare discreție și grijă, de rănile prințului. În a treia zi, pe seară, ajunseră într-un loc în care valea se deschidea aproape pe neașteptate, lăsând vederii o priveliște de basm: povârnișurile împădurite de pe margini deveniră din ce în ce mai line, lărgindu-se într-o câmpie largă.

Apa râului se împărți în zeci de canale artificiale care umpleau cu apă bazine largi săpate de-a lungul văii, așezate ca într-un amfiteatru, unul deasupra celuilalt, ca niște oglinzi scânteietoare, înroșite de lumina asfințitului. În partea de jos, aproape de capătul văii, se afla un sat

cu case din lemn, acoperite cu țiglă, iar de jur împrejur pășteau cirezi de bivoli și turme de oi. În mijloc se înălța o locuință mai impunătoare decât celelalte: un fel de casă fortificată, în formă de turn cu mai multe etaje. Fiecare etaj era marcat printr-un acoperiș care ieșea în afară pe toate cele patru laturi și Metellus observă că rândurile de țigle se terminau printr-un ornament foarte asemănător cu cele care se puteau vedea la templele zeilor din patria sa.

Era o imagine încântătoare care lăsă fără cuvinte micul grup de străini. Rezemați de scuturi, priveau ca vrăjiți tabloul acela idilic, culorile irizate ale bazinelor în care se reflectau ultimele raze ale soarelui, pădurile de bambuși foarte înalți și atât de flexibili încât dădeau impresia unui lan de grâu unduindu-se în bătaia vântului. În înaltul cerului treceau nori înroșiți de lumina asfințitului și pe coșurile caselor începea să se ridice fumul.

Dan Qing se întoarse către Metellus.

— Aici m-am născut eu, Xiong Ying. Mama se afla pe drum către tatăl meu care ducea o campanie militară la granița de miazănoapte, când a fost surprinsă de durerile facerii, fiind nevoită să ceară găzduire în sat ca să nască. Casa aceea care seamănă cu un turn a fost înălțată de locuitorii de aici ca un dar pentru mine și nimeni altcineva nu poate intra acolo când nu sunt eu aici. Oamenii de aici îmi sunt credincioși întru totul și cred că ne putem considera în siguranță printre ei.

Metellus ar fi vrut să-l întrebe dacă nu putea să-i lase liberi și să fie însoțit de locuitorii satului până la fortăreața maestrului său, Wangzi, dar se gândi că ar fi fost aproape o insultă, pentru că prințul îi ceruse să mai reflecteze până în a opta zi. În fond, simțea și el că nu i-ar fi plăcut să facă așa

ceva. Pe meleaguri atât de îndepărtate de casă, se afla în fața unei situații foarte asemănătoare cu aceea pe care o lăsase în urmă: haosul instituțiilor, dezordinea și slăbiciunea statului, lucruri care se cereau îndreptate de un conducător înțelept. Într-un fel, printr-o întâmplare greu de crezut, avea aceeași funcție pe care o avusese și în patrie: să fie garda de corp a împăratului, adică omul în care suveranul putea avea o încredere absolută.

Dan Qing îl chemă pe Daruma, scoțându-l pe Metellus din starea de visare.

— Trimite pe cineva să anunțe că sosesc. Oamenii vor să mă salute.

— Imediat, prințe, răspunse Daruma și trimise un călăreț care vorbea chineza să-i anunțe pe locuitorii satului că ilustrul lor oaspete le făcea onoarea să-i viziteze.

Dan Qing făcu semn să se continue drumul și Metellus le ordonă soldaților să-și reia marșul.

Dacă priveliștea acelei văi încântătoare îi lăsa muți de admirație pe noii-veniți, înfățișarea acestora îi uimea pe locuitorii care se mai aflau încă la muncă. Ogoarele lor erau oglinzile de apă în care cultivau grâul de mlaștină, folosindu-se de bivoli cu coarnele lungi și teșite. Țăranii purtau pe cap niște pălării ciudate, de formă conică, făcute din nuiele sau din paie împletite. Ridicau capetele la trecerea acelui cortegiu neobișnuit și curiozitatea lor era atrasă de uniformele soldaților, ceva ce nu mai văzuseră niciodată: tunici roșii și platoșe strălucitoare, pulpare cu încrustații, coifuri cu creastă. De unde apăruseră acești războinici neînfricați, cu trupuri atât de masive și impunătoare?

Dar unii îl recunoscuseră deja pe cel care călărea mândru alături de unul dintre războinicii străini cu creste

pe coifuri – prințul Dan Qing, nimeni altul! – și, la trecerea lui, se prosternau atingând pământul cu fruntea. Lui Metellus nu-i scăpă acea formă de respect atât de profundă încât părea o adorație și-și dădu seama cât de mare era considerația pe care o avea prințul față de el.

Pe măsură ce se apropiau, la intrarea în sat se putea observa o agitație crescândă, o foială de bărbați și femei, chiote de copii care alergau în toate părțile, fără ca mamele să-i mai poată opri. Steaguri începeau să fluture în vânt, armele scânteiau în ultimele raze de soare, veșminte în culori vii îi împodobeau pe mai-marii satului, care până cu câteva clipe înainte purtaseră hainele ponosite de lucru. Era ca și cum un zeu ar fi coborât din cer ca să viziteze locul acela și Metellus fu impresionat să vadă bucuria și emoția cu care oamenii aceia simpli întâmpinau o ființă considerată sacră.

Ajunși la intrarea în sat, descălecară. Dan Qing își lăsă calul în grija unui grăjdar care apăruse în grabă și-și continuă drumul pe jos. Metellus și ai săi făcură același lucru, mergând apoi la câțiva pași în urma lui.

Căpeteniile satului, deși surprinși de o vizită atât de neașteptată și, de fapt, greu de prevăzut, se aflau deja aliniați în piața din mijlocul așezării, așteptându-l pe ilustrul oaspete în veșminte viu colorate și împodobite cu figuri de dragoni sau cu motive florale. Când Dan Qing se opri în fața lor, îngenuncheară cu toții și atinseră pământul cu fruntea, iar Metellus se simți din nou stânjenit pentru că nu putea avea aceeași comportare ca a lor.

La un moment dat, se auziră tropote de cai venind dinspre stânga și apăru un grup de călăreți înarmați care se apropiau în goana cailor stârnind un nor de praf roșiatic.

Metellus vru să tragă sabia din teacă, dar Daruma îi făcu un semn cu capul, îndemnându-l să stea liniștit: erau milițiile din partea locului, credincioase prințului pentru că altfel nu s-ar fi putut apropia atât de ușor. Ajungând în apropiere de grupul musafirilor, se opriră, și cel care părea a fi comandant descălecă, imitat imediat de ceilalți.

Echipamentul lor nu se deosebea prea mult de cel al soldaților lui Metellus: purtau un coif de o formă neobișnuită cu niște apărători pe obraji și la ceafă, o platoșă din plăcuțe de bronz prinse între ele cu inele de fier, o tunică de piele, lungă până la genunchi, pantaloni de stofă groasă și cizme din piele cu vârfurile ridicate în sus. La gât aveau o batistă înnodată care să-i ferească de rosăturile platoșei.

Ajungând la câțiva pași de prinț, comandantul detașamentului se prosternă lipindu-și fruntea de pământ, imitat de oamenii săi, iar când Dan Qing îi făcu semn că se putea ridica, îl privi imediat pe Metellus cu o expresie dușmănoasă, pronunțând câteva cuvinte pe un ton foarte dur.

Romanul nu reuși să înțeleagă ce spunea, dar intui cam despre ce putea fi vorba.

— Ce a spus? îl întrebă pe Daruma.

— De ce diavolii aceștia străini nu se pleacă în fața maiestății tale?

Dan Qing îi răspunse localnicului, pronunțând rar cuvintele astfel încât să poată fi înțeles și de Metellus:

— O să facă asta și ei, spuse, din moment ce se află în țara asta. Și-l privi în ochi pe roman ca și cum ar fi așteptat din partea lui o confirmare urmată de un gest de supunere.

Metellus răspunse privirii sale cu o expresie respectuoasă, dar fermă, și spuse în persană:

— Un soldat roman nu face plecăciuni în fața nimănui, prințe... și, în timp ce spunea aceste cuvinte, prin ochii celor doi trecu un fulger; și unul și celălalt își amintiră de felul în care se priviseră pentru o clipă la Edessa, în momentul în care Valerianus era obligat să îngenuncheze în fața lui Shapur. Era o imagine neașteptată și crispă dureros trăsăturile lui Metellus, care adăugă pe un ton apăsat și categoric:

— Nici măcar în fața zeilor.

Dan Qing nu fu în stare să mai zică nimic.

20

Notabilitățile satului îl însoțiră pe prinț până la reședința sa unde aveau de gând să pregătească un banchet în onoarea lui, dar Dan Qing îi rugă să renunțe.

— Dragii mei prieteni, spuse el îndată ce intrară cu toții în casă, nu vreau să vă deranjez deloc și să vă întrerup muncile care văd că sunt în plină desfășurare. Vreau doar să mă sfătuiesc cu voi: să aflu ce s-a întâmplat în lipsa mea și să vedem împreună ce ar fi de făcut în continuare.

Ajunseseră între timp în sala de primire. Dan Qing se așeză lângă perete, pe o pernă de mătase, iar ceilalți luară loc pe rând începând din dreapta și din stânga lui, conform ordinii ierarhice și în funcție de relațiile pe care le avea fiecare dintre ei cu prințul. Ofițerul care venise cu detașamentul său de călăreți rămase în picioare lângă ușa de la intrare, până când prințul îi făcu semn să se apropie.

— Vino mai aproape, Baj Renjie.

Ofițerul făcu câțiva pași, se prosternă din nou ajungând cu fața până la pardoseală, după care se apropie, rămânând la vreo cinci pași de stăpânul său.

— După cum știți, începu Dan Qing, absența mea atât de îndelungată se datorează unei trădări. Nu știu cine este trădătorul. Am plecat acum trei ani în Persia, în fruntea unei solii care trebuia să stabilească relații directe cu împăratul Shapur, dar, când a venit vremea să mă întorc acasă, am fost reținut acolo sub nenumărate pretexte care nu aveau altă justificare decât aceea că, așa cum mi-am imaginat, ceva se schimbase la Luoyang și altcineva luase puterea. Am încercat de mai multe ori să cer explicații împăratului Shapur, dar era ca și cum aș fi vorbit unor surzi. Răspunsurile erau întotdeauna foarte politicoase, dar ocolind mereu adevărul, eram în permanență invitat la ceremonii oficiale și a trebuit să iau parte chiar și la campanii militare, eram tratat întotdeauna ca un oaspete de seamă, dar nu aveam nici o posibilitate de a pleca...

Își făcură apariția mai mulți servitori care aduceau băuturi răcoritoare și gustări pe măsuțe mici din lemn de trandafir, așezându-le la picioarele prințului și demnitarilor satului.

Dan Qing sorbi din fiertura de frunze pe care o bea și pe barca lui Daruma, după care continuă să povestească.

— Abia la începutul acestui an am primit un mesaj prin care eram anunțat că exista un plan pentru eliberarea mea. Trebuia să profit de posibilitatea, așa limitată cum era, de a mă mișca pentru a merge la o întâlnire cu o caravană care urma să mă aducă până aici. Nu a fost deloc ușor; mi-am riscat viața de mai multe ori, dar, în cele din urmă, am reușit să mă întorc și parcă nu-mi vine încă să cred că mă aflu printre voi, după atâta timp. Meritul pentru toate acestea îl au prietenul meu credincios, indianul Daruma, și soldații pe care i-ați văzut alături de mine. Cu numai trei zile în urmă, am suferit

un atac puternic din partea Vulpilor zburătoare și, dacă n-ar fi fost ei, eu aș fi mort acum, n-aș mai fi aici cu voi ca să facem planuri de viitor. Și ei au scăpat dintr-o captivitate mult mai grea și mai nemiloasă decât a mea și au rămas în viață datorită unei tării sufletești din care poate că și noi am avea ceva de învățat...

Baj Renjie își reținu cu greu o strâmbătură de dispreț, dar Dan Qing continuă fără să-l ia în seamă:

— Ei vin din puternicul imperiu Taqin Guo care trece astăzi și el printr-o perioadă la fel de grea ca a noastră și vă pot asigura că sunt la înălțimea legendei care s-a răspândit la noi din vremea împăratului Yuandi.

— Te referi, oare, la legenda celor trei sute de Diavoli mercenari? întrebă unul dintre săteni.

— Da, la aceea, răspunse Dan Qing.

— Cu tot respectul, interveni Baj Renjie, aceea era doar o legendă și au trecut mai bine de trei sute de ani de atunci. Dacă-mi este permis să-mi exprim o părere, stăpâne, nu mi se pare drept să-i umilești pe servitorii tăi credincioși, preferând niște străini pe care nici măcar nu-i cunoști și care nu sunt altceva decât niște mercenari.

— A făcut asta marele împărat Yuandi, așa că nu văd de ce n-aș putea s-o fac și eu. Nu vreau să umilesc pe nimeni, ci doar să-mi exprim admirația pentru acești oameni care și-au riscat viața și au fost chiar răniți pentru a mă salva pe mine. Și tu ar trebui să le fii recunoscător. Dar poate că acum ești orbit de invidie, Baj Renjie.

Ofițerul își stăpâni cu greu indignarea și nu mai scoase nici o vorbă.

— Ce ai de gând, stăpâne? întrebă un alt sătean.

— Voi merge la refugiul secret al maestrului meu Wangzi și mă voi sfătui cu el. Dar acum vreau să-mi

spuneți ce s-a întâmplat în lipsa mea. Cine a poruncit ca eu să fiu reținut în Persia ca un prizonier? Am auzit câte ceva, dar nu-mi este de ajuns. Poate că voi știți și alte lucruri pe care trebuie neapărat să le știu.

Bătrânii satului și căpeteniile se priviră unii pe alții, încurcați, de parcă nici unul dintre ei n-ar fi îndrăznit să vorbească primul.

— Ce s-a întâmplat? Este ceva care vă împiedică să vorbiți? îi îndemnă Dan Qing.

În cele din urmă, cel care își luă inima în dinți și începu să vorbească fu un bătrân cu o înfățișare venerabilă, cu o barbă lungă și albă ca neaua. Purta o tunică de mătase de un galben deschis, împodobită cu simbolurile zodiacului. Era omul care avea grijă de casă, însărcinare pe care o primise chiar de la împărăteasă după ce aceasta născuse. Cunoștea multe taine ale firii și, de asemenea, multe meandre ale sufletului omenesc.

— La puțin timp după ce ai plecat, începu el, starea de sănătate a tatălui tău, deja șubrezită după cum știi, s-a agravat și mai mult. Trăia retras, vegheat de medicii săi și de servitori, așa că nu se mai știa aproape nimic despre el. Regența se afla în mâinile înțeleptului Liu Bang, dar, pe măsură ce timpul trecea, și el a început să apară tot mai rar în public, așa că printre oamenii de rând s-a răspândit zvonul că altcineva ar fi pus mâna pe putere, cineva în care el avea încredere, pe care îl ocrotise multă vreme și se bucura astfel de prețuirea sa. Mai mult nu pot să-ți spun. Satul acesta este departe de lume, după cum bine știi, și veștile ajung la noi târziu și deseori deformate. Ceea ce pare de-acum sigur este că tatăl tău s-ar afla deja alături de strămoși în lumile cerești.

Auzind spusele bătrânului, Dan Qing își aplecă fruntea și, după ce tăcu o vreme, spuse:

— Prin urmare, nu poți să-mi spui cine a poruncit ca eu să fiu ținut atâta timp în Persia.

— Câte ceva ți-aș putea spune, răspunse îngrijitorul casei, dar s-ar putea să nu fie adevărat și ar fi mai bine să tac. Singurul lucru sigur este că, oricine ar fi fost, îți este dușman.

— După cum ți-am spus, acum trei zile am fost atacat de un grup de Vulpi zburătoare care probabil că m-ar fi ucis dacă n-ar fi fost alături de mine războinicii care mă însoțeau. Din păcate, o asemenea întâmplare se explică în două feluri: mai întâi că uzurpatorul s-a aliat cu Vulpile zburătoare sau este chiar căpetenia lor; în al doilea rând, că omul acesta a aflat de întoarcerea mea.

— Prin urmare, careva dintre ai tăi te-a trădat, spuse Baj Renjie.

— Nu putem fi siguri de asta, interveni bătrânul. Prințul putea fi observat de vreun informator în timpul unei călătorii atât de lungi. S-ar putea ca împăratul persan să fi anunțat curtea de le Luoyang de fuga lui și, în felul acesta posturile de pază de la graniță ar fi fost puse în stare de alarmă.

— Invidia ta este de-a dreptul caraghioasă, Baj Renjie, spuse prințul, și încercarea ta de a mă face să-i bănuiesc de trădare pe cei care mi-au redat libertatea și m-au ajutat să mă întorc este greșită și nedreaptă. Voi avea nevoie de toți cei care vor să mă ajute, și în mod special de tine, care mi-ai fost întotdeauna credincios. Dar te rog să-i respecți pe oamenii aceștia cu ochii rotunzi, chiar dacă sunt barbari și se deosebesc atât de mult de noi. M-ai înțeles, Baj Renjie?

Ofițerul nu scoase nici o vorbă, dar făcu o plecăciune adâncă în fața stăpânului său.

— N-am de gând să mă opresc aici mai mult decât este neapărat necesar, pentru că nu vreau să pun în pericol acest sat care îmi este foarte drag.

— Noi am face orice pentru tine, stăpâne, spuse unul dintre fruntașii satului.

— Știu asta, dar credința voastră mă face să am o răspundere și mai mare, răspunse prințul.

Toți cei de față schimbară între ei priviri uimite, de parcă nu le venea să creadă ce auziseră.

— Acum, lăsați-mă singur, trebuie să mă gândesc la ce am de făcut.

Toți sătenii ieșiră din încăpere. Înainte de a ajunge la ușă, Baj Renjie se întoarse.

— Ai vreun ordin să-mi dai, stăpâne?

— Nu, pentru moment, nu.

— Trebuie să stau cu ochii pe barbari?

— Nu cred că este necesar.

— Și dacă vor să plece?

— Nu vor face așa ceva. N-ar ști încotro s-o ia și sigurul lor gând este să se întoarcă pe la casele lor. Așa că n-ai de ce să te temi. Am poruncit deja să fie găzduiți și hrăniți cum se cuvine. Du-te acum.

Baj Renjie se retrase, făcând mereu plecăciuni și fără să întoarcă nici o clipă spatele, până când ajunse la ușă.

Dan Qing așteptă să audă zgomotul de închidere a ușii de la intrarea în casă, după care se duse la scări și începu să urce.

Cu fiecare treaptă pe care o urca, i se părea că se întoarce înapoi în timp, revăzându-se ca adolescent, apoi ca băiețandru și în cele din urmă copilaș. Își amintea de

timpul petrecut acolo printre oamenii aceia simpli, țărani și păstori, din voința tatălui său care îl lăsa să stea acolo perioade destul de lungi de timp. Și-și amintea cum o văzuse prima dată pe sora sa, Yun Shan, o făptură coborâtă parcă din ceruri, un chip ca de fildeș, o frunte înaltă și senină. Fusese mult timp tovarășa lui de joacă, prietena lui, cu prezența ei ca o prețioasă figură de jad. Se întâmplase apoi ceva îngrozitor, un lucru cumplit care-l rănise adânc și făcuse ca între ei să se înalțe o barieră de netrecut. Nu mai știa nimic de ea din momentul în care plecase și se întreba acum pe unde putea fi și ce sentimente putea să mai aibă față de el.

Ajunsese între timp la ultimul etaj al casei și-și lăsă privirea să cutreiere peste valea aflată acum în umbra serii, peste crestele munților din depărtare și peste linia unduioasă a colinelor din jurul satului, până în locul în care se înălța un stejar uriaș alături de o stâncă ascuțită. Cu gândul mereu departe în timp, așteptă până când zări sclipirile focului de la o vatră din apropierea stâncii și un firicel de fum înălțându-se către cerul care începea să se întunece. Atunci coborî în grabă, sări pe cal și porni în galop către locul în care zărise strălucind focul.

Trecu printre casele din sat fără ca priviri indiscrete să-l urmărească și o luă pe drumul care urca spre deal. Înaintă la pas, urmărind reflexele slabe ale focului care se întrezărea printre tulpinile lucioase ale bambușilor și trunchiurile zgrunțuroase ale stejarilor. Stătu în loc abia atunci când ajunse în fața șamanului uscățiv, așezat cu picioarele încrucișate sub el în fața focului pe care fierbea o oală din aramă.

— Am aflat că te-ai întors, spuse bătrânul fără să-și ia aproape deloc privirea de la foc.

— Înseamnă că te-a anunțat imediat cineva. Am sosit acum puțin timp.

— Nimic din ce se întâmplă în satul acesta nu poate să-mi rămână necunoscut. Ai lipsit destul de mult timp.

— Și acum, când m-am întors, totul s-a schimbat. Puterea tatălui meu se află acum în mâinile unui uzurpator. Știi cine este?

— Nu. Dar poate că tu însuți știi asta.

— Am pus piciorul pe pământul patriei mele de puțin timp. Nu am habar de nimic.

— Și totuși, în sinea ta ai o presimțire. Nu-i așa?

Dan Qing nu răspunse. Privirea îi era ațintită în flăcările focului care păreau în unele momente să crească peste măsură, ca într-un incendiu necruțător ce mistuia întreg pământul.

— Nu-i așa? repetă șamanul.

— Ce vrei să spui? Că nimeni altul decât Cerul a luat familiei mele puterea de a domni la fel cum a luat-o celor din dinastia Han acum treizeci de ani? Că tot ceea ce s-a întâmplat, acest *geming*, a fost din voia Cerului?

— Tu ai spus-o, nu eu. Aceasta este presimțirea ta. Iar acesta este un semn rău. De altfel, în venele tale, se amestecă și sângele domnitorilor Han, deși dinastia lor s-a stins.

— Ce-ar trebui să fac?

— Să privești în tine însuți. Să vezi dacă există o cauză a celor întâmplate, dacă o anumită acțiune a distrus armonia, a oprit fluxul energiei vitale, aducând dezordinea și tulburările, violența și războiul.

— Visam să ofer poporului meu prosperitate și ordine în toate treburile statului. Visam să înfăptuiesc unitatea țării.

— Și atunci de ce mai ai îndoieli? De ce graba aceasta ciudată care te-a îndemnat să vii atât de repede la mine?

— Citește-mi destinul, șamanule, spune-mi cine este uzurpatorul. Ce se ascunde în spatele măștii sale?

Vraciul aruncă o mână de frunze în foc și trase adânc în piept fumul gălbui care se înălță, apoi scoase din desagă oasele sacre și le aruncă de trei ori pe pământul de lângă foc.

— Ce vezi? întrebă nerăbdător Dan Qing.

— Văd multe vieți sacrificate și o ură pe care doar moartea o poate stinge. Dar unde va lovi ea nu reușesc să văd... pentru că prevestirea aceasta se ascunde în sufletul tău. Tu ești acela care nu îndrăznește să privească acolo și din cauza aceasta lovitura hotărâtoare nu o vei da tu, nu tu îl vei doborî pe dușman. Altcineva este sortit s-o facă în locul tău. Unul care n-a făcut nici un rău în Țara de Mijloc. Cât despre tine, dacă vei avea curajul să te privești în adâncul sufletului, vei vedea și chipul uzurpatorului. Mergi sănătos, prințe.

Șamanul închise ochii și se cufundă într-o stare de toropeală indiferentă la tot ceea ce se întâmpla în jurul lui.

Dan Qing rămase și el o vreme nemișcat, fără să scoată nici o vorbă, încercând să înțeleagă mesajul pe care-l primise, dar simțea în sinea lui că nu era pregătit pentru o adevărată revelație și că doar ajutorul maestrului său, venerabilul Wangzi, i-ar fi putut arăta calea către aflarea adevărului.

Se trezi din această stare când auzi nechezatul în surdină al calului. Îl luă de căpăstru și se întoarse înapoi în sat. Casa în formă de turn era acum luminată de câteva felinare de diferite culori, în semn de sărbătoare pentru întoarcerea sa, dar nu mai observă și un alt semn

sărbătoresc. Poate că veștile proaste nu le lăsau să iasă la suprafață pe cele bune.

Cină singur, așa cum se cuvenea celor de rangul său, dar se simți oarecum stânjenit de aceasta, după toate lunile petrecute cu tovarășii săi de drum, după toate peripețiile prin care trecuseră împreună. Își dădu seama dintr-o dată că, în ciuda distanței la care îi ținuse, exista ceva în modul lor de viață, care-i mersese drept la inimă. Și chiar ceva din limba lor. După ce mâncă, deschise ușa bibliotecii și rămase acolo citind până târziu în noapte un text vechi scăpat de rugul care mistuise biblioteca din Luoyang. Era povestea despre „Diavolii mercenari", soldați străini apăruți pe neașteptate la granițele de apus ale țării, în urmă cu trei sute paisprezece ani. Nimeni nu știa de unde veneau.

Împăratul Yuandi, care domnea pe atunci, poruncise să fie alungați, iar fortăreața în care se instalaseră să fie cucerită, dar trupele sale erau respinse de fiecare dată de războinicii aceia neîmblânziți care ieșeau în câmp deschis și luptau ținându-și scuturile pe cap. În cele din urmă, văzând cât de viteji erau luptătorii aceia apăruți ca din senin, împăratul le propuse să intre în serviciul lui ca gardă personală. Din momentul acela, ei intraseră în legendă pentru curajul și credința cu care-l slujeau pe suveran. Mulți dintre ei au căzut pe câmpul de luptă în cursul multor campanii militare, până când au mai rămas doar trei sute și au devenit cu toții eroi legendari. Se povestește că, dacă dinastia ar fi fost amenințată cu dispariția, ei s-ar fi întors din mormânt ca să poarte o ultimă bătălie.

Se vârî în patul în care dormea cândva ca adolescent, în care visase la prima fată și avusese primele fantezii

amoroase și trimise un gând pios către sufletele strămoșilor, pentru ca ei să-i arate calea cea bună și să-l ajute într-o aventură care din toate punctele de vedere părea disperată.

— Cum te simți astăzi, Rufus? îl întrebă Metellus pe soldatul său care fusese rănit.

— Mult mai bine, comandante, răspunse în locul lui Martian. Într-adevăr, Rufus era cufundat într-un somn adânc și odihnitor. Aseară a venit unul dintre medicii lor. A spus că prințul îl trimisese ca să se ocupe de camaradul nostru. Am vrut să te anunț, dar m-am gândit după aceea că ar fi fost nepoliticos să refuzăm ajutorul lor, așa că i-am dat voie să-l consulte pe Rufus.

— Foarte bine ai făcut. După câte pot eu înțelege, medicina lor se pare că este mult mai avansată decât a noastră.

— Eu sunt gata să jur asta, comandante. Individul ăla a intrat și i-a turnat un lichid pe rană. După aceea, a curățat-o și a cusut-o cu un fir de mătase, dar cu o asemenea îndemânare cum n-am mai văzut în viața mea. Din când în când îl întrebam pe Rufus dacă îl doare, iar el îmi răspundea: „Nu, aproape nimic. Simt cum pătrunde acul în carne, firul cu care se strâng marginile rănii, dar nu simt aproape deloc durerea". Îți închipui ce bine ar fi fost dacă aș fi avut un preparat ca al lui atunci când trebuia să cos la loc brațele tăiate ale soldaților noștri după o bătălie. Strigătele de durere, chinul sfâșietor... Nu poți să te obișnuiești niciodată cu așa ceva, comandante.

Metellus dădu din cap aprobator și puse palma pe fruntea soldatului rănit.

— Are puțină febră, dar nu cine știe ce.

— Doarme de zece ore. Probabil datorită medicamentului pe care i l-a dat medicul lor: era un lichid închis la culoare și foarte amar, mi-a spus Rufus înainte să adoarmă, asemănător cu zeama de pelin. Somnul este cel mai bun leac pentru febră. O să vezi că o să se scoale cu o poftă de mâncare grozavă și gata să pornească din nou la drum.

— Sper.

În cele din urmă, dădu să iasă din cameră.

— Comandante, pot să te întreb ceva?

— Sigur, cum să nu.

— Când o s-o pornim în altă direcție? Vreau să spun când o să putem pleca spre casă?

— N-aș putea să-ți spun. Trebuie să avem încredere în Daruma și în prinț. Dar cred că nu mai avem mult până la punctul final. Câteva zile de mers.

— Și pe urmă?

— Daruma va trebui să-și rezolve afacerile, să-și vândă marfa și să cumpere alta, iar asta cere ceva timp... Și trebuie, de asemenea, să ne asigurăm că prințul Dan Qing se află în siguranță înainte de a ne despărți de el.

— Înțeleg. Dar, după aceea, o să ne întoarcem acasă, nu-i așa?

— Sigur că da. De ce mă întrebi, te mai îndoiești?

— Uite, eu și ceilalți băieți ne-am gândit în fel și chip. Ne este teamă, comandante, să nu ajungem la țărmul oceanului tocmai când vântul se va schimba din nou și vom avea împotrivă altul, din direcție opusă, așa că am fi nevoiți să mai așteptăm alte șase luni și...

Metellus ridică o mână și Martian tăcu.

— Soarta voastră îmi stă pe suflet mai mult decât a mea, soldat. Și asta ar trebui să-ți fie de ajuns.

— Da, comandante, răspunse Martian și Metellus ieși.

Soarele apăruse în clipa aceea din spatele unor coline împădurite care mărgineau valea către răsărit și lumina sa nespus de limpede se reflecta în mulțimea oglinzilor de apă așezate în trepte de jur împrejurul satului. Bâtlani mari, cenușii, se ridicau în zbor de pe întinderile nemișcate de apă și stoluri de stârci albi păraseau coroanele copacilor în care își petrecuseră noaptea, lansându-se în zbor peste întreaga vale, ca un alai vesel ieșit să întâmpine lumina dimineții.

Țăranii ieșeau de prin case și porneau pe cărările ducând spre bazinele în care fiecare familie își avea plantația cu grâu de mlaștină, hrana lor de toate zilele. În urma lor, câinii și copiii se zbenguiau prin apă.

Aproape că se ciocni nas în nas cu Publius, Septimius și Antoninus care păreau foarte agitați.

— Comandante, stai puțin, comandante!

— Ce s-a întâmplat, măi băieți?

— Țara asta este incredibilă. Știai că pe aici peștii în loc să fie cenușii sunt de culoare aurie?

— Oameni buni, sunteți siguri? Nu cumva ați băut ceva, așa, dis-de-dimineață?

— Nu, vino cu noi, ai să vezi cu ochii tăi!

Îl duseră la o fântână care se vărsa într-un bazin de piatră. În apă înotau niște pești extraordinar de frumoși, roșu-aurii, cu niște cozi lungi, transparente ca niște văluri, niște creaturi minunate. Metellus rămase pe loc o vreme, privind încântat peștii, apoi întrebă:

— L-ați văzut pe Daruma?

— Era cu Quadratus și cu ceilalți, acolo, lângă copacii aceia.

— Trebuie să vorbesc cu el, spuse și se îndreptă, urmat de ceilalți romani, către micul grup de oameni

care stătea de jur împrejurul unor arbuști foarte frumoși, din care atârnau niște fructe mari și rotunde, galben-aurii și ele.

— Se mănâncă? întrebă Antoninus.

— Bineînțeles, răspunse Daruma. Gustă una. Sunt coapte.

Antoninus rupse un fruct de pe o creangă și-și înfipse dinții în el, dar imediat scuipă, înjurând de mama focului.

— Aah! E amar, pișcă tare, m-ai otrăvit!

Daruma clătină din cap, zâmbind poznaș, apoi luă și el un fruct, îl coji cu grijă și când îl rupse în jumătate, văzură cu toții cum arăta ciudățenia aceea în interior, un fel de boabă uriașă împărțită în felioare pe care începu să le desfacă împărțindu-le romanilor. Gustă și Metellus.

— Este un fruct nemaipomenit, n-am mai mâncat niciodată ceva așa de bun, spuse el. Dar ce este?

— Este o portocală. Și mai este și un simbol al egalității pentru că natura l-a împărțit în porții absolut egale astfel încât fiecare să aibă exact ceea ce au și ceilalți.

— Și astea? întrebă Septimius arătând înspre niște fructe destul de asemănătoare, de formă lunguiață și de o culoare galbenă, strălucitoare.

— Se mănâncă și astea?

— Sigur, răspunse din nou Daruma. Gustă.

— Nu mă mai păcălești, răspunse Septimius și începu să cojească fructul.

Septimius luă în gură două felii groase și imediat pe față îi apăru o strâmbătură.

— Uaah! Dar este îngrozitoare! strigă el, scuipând.

— Nu este îngrozitoare, ci doar diferită, răspunse Daruma. Trebuie doar să te obișnuiești. Luă fructul din mâna lui Septimius, rupse o altă felioară și o mestecă încet, cu plăcere.

— Este o lămâie, le explică el. Ceva mai acră și mai amară, dar are și multe calități, ca multe dintre lucrurile amare, glumi el.

Metellus porni mai departe în recunoaștere și-l găsi pe Septimius lucrând în fierăria satului.

— Merge, merge?

— Merge, comandante, merge foarte bine. Pregătesc acum scuturile... modific ceva ca să le fac mult mai eficace.

— Modifici ceva? Ce anume?

— O să afli la timpul potrivit, comandante. Mai întâi vreau să fiu sigur că funcționează și...

Severus mai voia să spună ceva, când sosi în fugă un băiețandru din sat care-i spuse lui Metellus că prințul Dan Qing dorea să-i vorbească.

21

— Ai trimis să mă cheme?

Metellus intră în cămăruța de lângă bibliotecă, însoțit de un servitor. Dan Qing era așezat pe o rogojină cu spatele la ușă și cu o tăbliță pe genunchi, scriind ceva pe o foaie asemănătoare cu papirusul, dar, după cât se vedea, mai subțire și mai flexibilă.

— De ce ieri nu m-ai salutat cu tot respectul, asemenea supușilor mei? Sunt urmașul legitim la tronul acestui imperiu și toți cei care locuiesc pe acest pământ sunt datori să-și arate veneraţia față de mine, așa cum cere un ritual vechi de mii de ani. Refuzul tău m-a umilit în fața supușilor mei și a comandantului Baj Renjie.

— Mă aflu pe acest pământ, răspunse Metellus, dar nu-i aparțin. Oamenii mei și cu mine nu suntem supușii tăi.

— Vrei să spui că în țara ta nu se arată veneraţie față de împărat?

— Ardem tămâie pentru spiritul său ocrotitor, o dată pe an în ziua lui de naștere, dar, când vorbim cu el, stăm în picioare și-i spunem pe nume. În timpul campaniilor militare, mănâncă aceleași lucruri ca noi, bea din vinul

nostru, așa acru cum este, și doarme pe pământ la fel ca ultimul dintre soldații săi. Asta nu înseamnă că nu suntem gata să murim pentru el, atunci când este nevoie. Singura relație pe care o poți avea cu mine, prințe, este ca între egali, de la bărbat la bărbat.

Dan Qing se ridică în picioare și se întoarse către el.

— La noi, raportul unei persoane cu împăratul este considerat o onoare și se numește *yi*, care înseamnă „preafericirea", în timp ce acela dintre prieteni este singurul pe care îl considerăm bazat pe egalitate. Se numește *xin* și înseamnă „credință". Eu te pot trata ca prieten, Xiong Ying, dar tu ești gata pentru a-mi arăta credință?

— Eu cred că da, răspunse Metellus, dacă și tu ești gata.

Dan Qing înclină ușor capul în semn de încuviințare, apoi se așeză din nou și continuă să scrie. Metellus se apropie, curios, de ceea ce vedea că are forma unei foi albe.

— Sunt semne magice? întrebă. Sunt asemănătoare cu semnele încrustate pe oasele de care șamanul din caravanserai se folosea pentru oracole.

— Nu sunt semne magice, răspunse prințul. Este scrierea noastră.

— Complicată. Nici un semn nu seamănă cu altul... Sistemul nostru este mai eficient: cu douăzeci și trei de semne simbolice foarte simple se pot scrie toate cuvintele.

— În ce limbă?

— În a noastră, în latină.

— Așa că trebuie s-o învețe toți cei care vor să înțeleagă ceea ce scrieți.

— Evident.

— În țara aceasta se vorbesc mai mult de o sută de dialecte diferite. Fiecare dintre aceste semne reprezintă o noțiune a minții ca „om", „casă", „copac" și este cunoscut de toți, dar fiecare îl exprimă prin cuvântul corespunzător din graiul său matern. Nimeni nu trebuie să coboare până la învățarea unor cuvinte dintr-o limbă străină. Semnele acestea respectă libertatea minții, mai importantă chiar decât cea a corpurilor, la care ții atât de mult. De ce ți se pare atât de îngrozitor să faci o plecăciune în fața unui suveran?

— Ai auzit vorbindu-se vreodată de un rege de la Apus, un tânăr și iscusit comandant de oști, numit Alexandru?

— Da, am auzit vorbindu-se despre el în Persia, unde îl numesc Iskandar și-l consideră un adevărat demon; dar și pe la noi s-a auzit de el cândva, mai demult.

— Când el a ajuns la granița cu India, după ce a moștenit coroana persanilor, a vrut să adopte și el asemenea obiceiuri, pretinzându-le camarazilor săi să-și încovoaie spinarea în fața lui atunci când îl salutau. Ei au refuzat să facă așa ceva, s-a declanșat o luptă înverșunată, s-au urzit chiar și comploturi ca să fie ucis. Din asemenea lucruri poți să înțelegi cât de importantă este pentru noi demnitatea fiecărei persoane, fie ea oricât de umilă.

— Aveți sclavi? întrebă Dan Qing.

Luat prin surprindere de o asemenea întrebare, Metellus șovăi o clipă, apoi răspunse:

— Da, avem.

— La noi, sclavia a fost abolită prin decretul împăratului Wang Mang acum mai bine de două secole, răspunse Dan Qing și nu mai adăugă nimic.

Nici Metellus nu mai avu ce să spună și îl privi pe când se apuca din nou să scrie.

— De unde luați un papirus atât de alb? întrebă el după o vreme.

— Nu știu ce este acel... „papirus" despre care vorbești, răspunse Dan Qing. Aceasta este hârtie.

— Hârtie? întrebă admirativ Metellus.

— Hârtie, repetă prințul. O facem din zdrențe pe care le lăsăm la topit. Le albim apoi cu leșie și uneori o parfumăm cu esențe de iasomie, violete sau trandafiri. Scoase o foaie dintr-un sertar și i-o flutură pe la nas.

Metellus aspiră parfumul delicat al hârtiei, apoi luă foaia în mână, o puse în lumina soarelui și-i admiră minunata transparență și consistența perfect omogenă.

— Foi parfumate, spuse. De ce faceți asta?

— Pentru scrisorile de dragoste. Iubita îți recunoaște scrisoarea chiar înainte de a o citi, după parfumul pe care-l emană hârtia. Nu crezi că este ceva frumos?

Metellus dădu din cap aprobator. Ochii i se încețoșară de povara amintirilor.

— Te gândești la ea, Xiong Ying, nu-i așa?

— Sigur că da.

— Ea era favorita dintre toate concubinele pe care le aveai?

Pentru o clipă, în ochii aparent lipsiți de expresie ai prințului se oglindi privirea lui Metellus și suferința secretă pe care i-o provocaseră cuvintele acelea.

— Nu, prințe, era soția mea, răspunse el. Noi, romanii, avem doar o soție și, deseori, pentru toată viața.

— Mi se pare un lucru demn de barbari, îi răspunse Dan Qing, dar, dacă vouă vă place așa... Îți lipsește mult?

— Îngrozitor.

— Ai vrea ca ea să-ți poată citi cuvintele dacă i-ai scrie?

Metellus rămase tăcut câteva clipe, cu fruntea plecată. Apoi spuse:

— Aș da orice ca lucrul acesta să se întâmple... dar mă tem că este imposibil: nu există mesaj care să poată ajunge la morți, în lumea de dincolo.

— Nu ți-a mai rămas nimeni? îl întrebă Dan Qing.

— Un fiu, un copil de șapte ani. Nici măcar nu mi-am luat rămas bun de la el. Și nu știu ce s-a întâmplat cu băiatul meu.

Dan Qing lăsă capul în jos. Dacă ar fi fost să se ia după mecanismele de putere cu care era obișnuit, copilul acela ar fi trebuit să fie deja mort.

Metellus oftă din greu, după care tăcu, urmărind pe Dan Qing care începuse din nou să scrie, trasând cu o pensulă mititică acele semne atât de elegante ale sale.

— Ce înseamnă „Vulpi zburătoare"? întrebă el într-un târziu.

— Sunt animale care trăiesc prin codrii din Sud. Se aseamănă cu niște vulpi mici, dar între membrele anterioare și cele posterioare au o membrană cu ajutorul căreia fac salturi lungi de pe o creangă pe alta și pot plana, rotindu-se în zbor ca niște păsări.

— Dar, atunci când vorbeai despre ele, te refereai la niște oameni, nu la animale. La oamenii care ne-au atacat pe drum.

— Îmbrăcați în negru, continuă Dan Qing, punând pensula pe un suport din lemn lăcuit... nemiloși, iuți ca fulgerul, luptători neîntrecuți, credincioși orbește șefului lor și misiunii pe care o au de îndeplinit. Cine îi are de partea sa, poate fi sigur de victorie.

Metellus se apropie de peretele de piatră pe care atârna carapacea uriașă a unei broaște țestoase, mare cum nu mai văzuse niciodată. Mângâie suprafața netedă și lucioasă ca abanosul lustruit.

— Cu toate astea, noi i-am respins.

— Pentru că nu se așteptau la o astfel de rezistență... o formație cu care nu se mai confruntaseră până atunci.

Metellus întârzie cu degetele pe suprafața lustruită a carapacei.

— Noi o numim „*testudo*", broasca țestoasă. Broasca țestoasă a învins Vulpile zburătoare... chiar dacă tactica noastră seamănă, poate, mai mult cu aceea a ariciului... Este ciudat cum omul compară deseori comportarea lui cu cele ale animalelor.

— Nu-ți face iluzii, Xiong Ying, când vor înțelege cum stau lucrurile, vor găsi o modalitate ca să vă...

— S-ar putea. Dar, uite ce este, noi avem un proverb foarte vechi provenind de la un mare poet din trecut: „Vulpea are o mulțime de șiretlicuri. Ariciul unul singur, dar bun".

Dan Qing se întoarse spre el cu o sclipire amuzată în priviri.

— Este un proverb bun, spuse el.

— Dar cine sunt ei în realitate, de unde vin?

Dan Qing se ridică, îndreptându-și picioarele cu eleganța unduioasă a unui șarpe sau ca un pește care se mișcă prin apă. Se duse până în fața unui dulăpior din perete, îl deschise și scoase de acolo un mănunchi de bețe de bambus, legate cu o panglică, îl desfășură pe pardoseală și se putu vedea astfel un text scris în limba lor.

— Cu multe secole în urmă, începu el privind la străvechile documente, în Țara de Mijloc trăia un mare

maestru care se numea Mo. Era o perioadă tulbure, cu nenumărate lupte între cele mai puternice familii, iar maestrul a construit o teorie prin care familia și legăturile de sânge erau considerate ca aflându-se la originea tuturor relelor, a tuturor ciudățeniilor și a tuturor formelor de egoism. A plănuit o societate în care fiecare om să se poată simți membru al unei singure comunități universale, fără deosebiri de familie, în care fiecare tată să fie tatăl tuturor, fiecare copil, copilul tuturor, fiecare oraș, oraș al tuturor, iar fiecare om să poată fi locuitor al oricărui oraș...

— Și noi am avut un maestru care a creat o asemenea teorie. O numim „*cosmopolitismòs*", în limba celor mai mari filosofi ai noștri, nu se putu abține Metellus să nu remarce, dar adăugă imediat. Continuă, te rog.

— Maestrul Mo considera că războiul este cel mai rău dintre toate relele, acțiunea umană cea mai nesuferită Cerului, iar războinicii sunt ca niște fiare crude ale neantului... A hotărât, prin urmare, că omenirea trebuie să se opună războiului prin toate mijloacele... inclusiv prin război!

Metellus clătină din cap, uluit la culme.

— Avem și noi o asemenea concepție despre absurd: o numim *paradoxon*.

— El era convins că nici o acțiune a omului nu este dăunătoare în sine. Ceea ce o face să devină astfel este scopul ei. Și-a organizat adepții într-o sectă secretă pe care a împărțit-o în mai multe grupuri independente, conduse după reguli stricte. În interiorul acestei secte au fost perfecționate numeroase tehnici de luptă, unele pur defensive, altele de o eficacitate ofensivă înspăimântătoare, tehnici bazate pe controlul minții și al nelimitatelor

sale energii... Dacă o familie cădea victimă unui abuz, dacă o comunitate, fie ea un sat sau chiar un oraș, era atacată fără motiv, oamenii aceia intrau în acțiune. Se mișcau prin întuneric asemenea unor fantome, atacau cu iuțeala fulgerului și dispăreau parcă înghițiți de bezna nopții. Apăreau câteodată ca din senin, ca și cum ascultau o chemare numai de ei auzită, iar unitățile lor de luptă se concentrau ca prin farmec în cele mai surprinzătoare locuri. Loveau cu o duritate extraordinară și-și lăsau întotdeauna pecetea pentru a se ști fără echivoc motivul și destinatarii pedepsei. Dacă vreunul dintre ei era rănit în luptă, nu cădea viu în mâinile adversarului pentru a nu putea dezvălui secretele sectei.

— La fel ca și oamenii care ne-au atacat... Dar, dacă scopul lor era să facă dreptate, atunci de ce...

— Nu există ispită mai puternică decât puterea; nimic din ceea ce a creat omul nu este scutit de riscul unor devieri periculoase, iar tu probabil că știi foarte bine asta, continuă Dan Qing. Un asemenea instrument formidabil putea rămâne mult timp imun la ispitele puterii?

Metellus se gândi la legiunile sale, la mașina de război extraordinară a Romei, apărută în vederea apărării și transformată de-a lungul timpului într-un instrument al numeroaselor războaie sângeroase de cucerire, de măceluri în masă, de lupte civile necruțătoare.

Dan Qing își continuă povestirea.

— Când maestrul Mo a murit, secta a continuat să trăiască în umbră, în unele perioade destul de îndelungate părea chiar să fi dispărut, astfel încât nimeni nu credea că mai putea exista. În realitate, în acele lungi perioade de liniște, adepții își perfecționau tehnicile de luptă,

făceau necontenit progrese și-și creau sisteme de comunicare tot mai complicate pentru a nu putea fi descoperiți. O sectă atât de eficientă te face să presupui că are o scară ierarhică învăluită într-un secret desăvârșit, o structură internă perfect sudată și o supunere oarbă. Secretul era atât de mare încât într-o vreme se credea că secta aceasta nu a existat decât în imaginația unora, fiind o legendă ca atâtea care circulă în țara aceasta uriașă. De altfel, n-ar fi exclus ca o asemenea convingere să fi fost creată și răspândită chiar de membrii sectei. Dar, în momente critice, adepții ei apăreau prin surprindere și loveau, deseori în locuri aflate la mare distanță unul de altul și în cele mai diferite situații. După câte s-a putut afla, se pare că începând de acum circa cincizeci de ani, s-a produs o gravă decădere morală și căpeteniile sectei au început să folosească uriașa putere și secretele metodelor de luptă pentru a sprijini sau doborî pe unul sau pe altul dintre cei care doreau să obțină puterea supremă asupra țării. Și poate că aceasta a fost una dintre cauzele ce au dus la decăderea și, în cele din urmă, la dispariția glorioasei dinastii Han care a condus țara în ultimele patru secole... și la divizarea imperiului în trei regate separate și rivale: Wei, Shu și Wu.

Metellus simți că-l apucă din nou amețelile: patru secole! O singură dinastie domnise peste pământul acela care părea nesfârșit, mai mult timp decât toate dinastiile imperiale ale Romei.

— Acești luptători, continuă Dan Qing, care se abătuseră de la adevăratele rațiuni ale apariției și existenței lor au devenit cunoscuți ca „Vulpile zburătoare". O parte dintre ei, puțini e drept, s-au despărțit de camarazii lor care o luaseră razna și s-au refugiat într-un loc

secret despre care nimeni nu știe pe unde ar putea fi, întemeind o comunitate care trăiește după legile frăției, împărțind între ei mâncarea, roadele pământului și ale apelor, practicând agricultura și păstoritul, dar fără să uite meditația în care sunt neîntrecuți.

— Dar acum, spuse Metellus, Vulpile zburătoare se năpustesc asupra ta și încearcă să te omoare. De ce?

Dan Qing înfășură la loc documentul întins între bețele de bambus, punându-le la loc în dulăpiorul pe care-l închise apoi cu cheia.

— Răspunsul ar putea fi foarte simplu de dat, spuse el. Dorința de a pune mâna pe puterea absolută...

— Sau?

Dan Qing își aținti asupra romanului acea privire pătrunzătoare cu care părea să-și domine întotdeauna interlocutorul.

— Îți povestesc, fără să știu de ce, lucruri pe care nu le-aș fi spus nimănui și, drept să-ți spun, asta mă pune pe gânduri.

— Nu mi-aș fi putut închipui vreodată că sentimentele te-ar putea neliniști. Noi nu reușim să ne ascundem emoțiile: oricine le poate ghici după felul în care fața noastră pălește sau se îmbujorează. Dar tu nu roșești și nici nu pălești: chipul tău este ca o mască de ceară.

— Rasa voastră este încă în evoluție, materia din care sunteți plăsmuiți se află încă într-o fază tulbure. Rasa noastră a ajuns de ceva vreme la perfecțiune... Dar nu înseamnă că nu suntem supuși voinței Cerului. Iar Cerul poate hotărî să ia puterea unei dinastii sau unui împărat dacă s-au lăsat pătați de rușine, de tiranie sau de o corupție generalizată. În acest caz, are loc *geming*, detronarea, după care vine spiritul de revoltă pe care nimeni nu-l poate

opri. Iar aceasta dă naștere unei stări de neliniște de care nici măcar un *Huangdi*, un împărat, nu poate scăpa... Dar tu îmi vei fi credincios, Xiong Ying?

— Nu l-am putut ajuta pe împăratul meu; am fost nevoit să-l văd sfârșindu-și zilele în cea mai neagră mizerie: dacă pot, te voi ajuta pe tine, dar trebuie să știu pentru cine mă lupt. Vorbește-mi despre neliniștea ta, prințe.

— Tatăl meu era un om bun, un domnitor înțelept care se îngrijea de soarta poporului său. Iar eu nu visez altceva decât să refac unitatea Țării de Mijloc: din ce motiv Cerul ar trebui să nu lase familia mea să domnească? Vulpile zburătoare se supun unei forțe ascunse, sunt sigur de asta.

— Dar tu n-ai făcut nimic de care să-ți fie rușine? Nimic care ar putea face ca fața ta să roșească sub masca aceea ca de ceară?

— Întreci măsura, nimeni nu-mi poate pune astfel de întrebări! exclamă Dan Qing. Oricare altul ar fi plătit scump o asemenea nerușinare!

— Nimic care să fi încălcat legile dreptății? insistă Metellus fără a se lăsa intimidat, apropiindu-se de Dan Qing.

— Ce te face să-mi pui asemenea întrebări? De ce mă asaltezi cu atâta obrăznicie?

— Pentru că îți simt nesiguranța. Este ceva aici ce nu reușesc să înțeleg. Te aperi, ca și cum ai avea ceva de ascuns.

Dan Qing îl țintui cu privirea, apoi, spuse rar, accentuând asupra fiecărui cuvânt:

— Nu am făcut nimic din ceea ce n-aș fi avut dreptul să fac.

După aceea, îi întoarse spatele și se închise într-o tăcere deplină.

Metellus dădu să iasă din încăpere, dar în prag se opri.

— Noi avem un proverb, spuse el. *Summum jus, summa injuria.*

Dan Qing nu scoase nici un cuvânt.

— Înseamnă: „Dreptul nelimitat este o nedreptate fără limite", adăugă Metellus, după care ieși.

22

Baj Renjie veni, înarmat până în dinți, după răsăritul soarelui și ceru să fie primit de Dan Qing.

— Stăpâne, spuse el, este periculos să mai zăbovești. Vulpile zburătoare știu că te afli în aceste locuri și s-ar putea să apară din nou, cu forțe sporite.

— Sunt gata de plecare, răspunse prințul. Adună-ți oamenii.

— Așteaptă un singur semn ca să pornească la drum, prințe.

Dan Qing întinse brațele în lături și doi servitori se apropiară, punându-i platoșa și atârnându-i la brâu minunata sabie.

— Acum nu mai ai nevoie de barbarii care te-au însoțit până aici, spuse Baj Renjie. Îi poți lăsa să plece împreună cu negustorul acela.

— Demonii roșii vor veni cu noi până la destinație, adică până la castelul maestrului meu Wangzi, răspunse Dan Qing.

Baj Renjie nu îndrăzni să mai spună ceva, dar expresia chipului său nu lăsa nici o îndoială asupra stării sale sufletești.

Afară, ofițerul îi găsi pe Metellus și pe oamenii săi înarmați și ei, luându-și masa de dimineață pe o bancă de lângă bazinul cu pești. Nu-i învrednici nici măcar cu o privire și se duse direct la detașamentul său. Erau vreo cincizeci de oameni, dintre care doar jumătate erau călări. Purtau platoșe din plăci de bronz unite între ele cu inele de fier, tunici din piele, cizme, și la gât aveau înnodată o batistă. Nu purtau coifuri, iar părul le era strâns la ceafă într-un fel de conci de o formă ciudată, fixat cu niște ace lungi din fildeș și cu o panglică atârnând în spate și peste umeri. Pe cap purtau un fel de căciulă din stofă de culoare închisă. Călărețiii aveau pe umăr arcuri și la șold tolbe cu săgeți, în timp ce soldații pedeștri erau înarmați cu săbii și pumnale. Metellus observă că nici ei nu purtau coifuri sau scuturi. Își dăduse mai demult seama că mijlocul lor de protecție era mânuirea cu mare îndemânare a armelor de atac. Probabil de aceea Dan Qing rămăsese uimit de felul în care romanii mânuiau sulițele, scuturile și săbiile scurte.

Când ajunse în piața din centrul satului, prințul ridică brațul și Baj Renjie își îndemnă calul cu călcâiele, pornind la pas. În urma lui veneau cei douăzeci și cinci de călăreți ai săi. Îndată după ei porni la drum prințul, urmat de Metellus călare și de oamenii acestuia, mergând pe jos. După ei veneau infanteriștii chinezi. În coada convoiului porni și Daruma cu caravana lui, dar nu-i însoți decât o porțiune scurtă din drum.

Pe la începutul după-amiezii, convoiul se opri într-un loc în care drumul urmat până atunci se despărțea în două direcții. Cel care mergea spre dreapta era destul de larg și lesne de parcurs, în timp ce celălalt era îngust și abrupt, iar la o distanță de câteva mile se putea vedea cum urcă o coastă stâncoasă.

Daruma își îmboldi cămila ca să-l ajungă din urmă pe Dan Qing, iar când fu alături de el, îi făcu semn să se oprească. Dan Qing trase de hățuri și stătu pe loc.

— Prințe, eu cred că aici drumurile noastre se despart. Am impresia că o vei lua spre stânga, pe un drum pe care sunt sigur că nu mă pot încumeta să merg.

— Cu alte ocazii ai mai fost pe acolo, îi răspunse Dan Qing.

— Nu cu o caravană așa de modestă și nu sub amenințarea atâtor primejdii. În cazul în care ați fi atacați, noi nu vom putea face altceva decât să vă încurcăm. Transmite-i maestrului Wangzi salutări din partea mea.

— Sunt sigur că și-ar fi dorit să te vadă și să-ți mulțumească pentru că ți-ai dus misiunea la bun sfârșit.

— Când mă voi întoarce, am să-i trimit vorbă ca să ne putem fixa o întâlnire. Spune-i că îmi doresc foarte mult să stau de vorbă cu el și asigură-l, te rog, de respectul meu fără margini.

Metellus se apropie de cei doi.

— Ai spus că ne despărțim? Am înțeles eu bine?

— Ai înțeles foarte bine, comandante, răspunse Daruma. Cunoștințele tale de limba chineză se îmbunătățesc pe zi ce trece. Dar nu te teme, când mă voi întoarce, mă voi opri din nou aici și ne vom continua drumul împreună către Apus.

Metellus îi răspunse în koinè:

— Dar ce rost are să ne despărțim? Prințul își are garda lui și nu mai are nevoie de noi.

La auzul acelor cuvinte, Dan Qing se întoarse către ei, dându-și seama că fuseseră spuse într-o limbă pe care el nu trebuia s-o înțeleagă. Metellus se simți stânjenit dându-și seama la ce se putea gândi prințul și amintindu-și de felul în care se despărțiseră după ultima discuție.

Daruma îi răspunse în aceeași limbă:

— Nu te lăsa cuprins de panică...

— Dar nu mă las deloc cuprins de panică.

— Ba cum să nu. Crezi că n-o să mai știm unul de altul în țara asta fără margini, că nu ne vom mai întâlni niciodată sau că eu o voi lua pe alte drumuri și nu-mi voi ține cuvântul de a vă aduce în țara voastră. Vreau să-ți spun că te înșeli. Ascultă-mă cu atenție: este lesne de înțeles că eu nu mă pot cățăra pe un asemenea drum cu o caravană ca asta. În ce vă privește pe voi, când veți ajunge la mânăstire, prințul va lua o hotărâre. Sunt aproape sigur că maestrul lui îl va pune în legătură cu forțele care l-ar putea susține ca să-și realizeze planurile. Dacă el va porni din nou la drum, voi puteți hotărî să mergeți cu el până la Luoyang, unde eu voi rămâne timp de cel puțin o lună. Dacă, însă, veți hotărî să așteptați la mânăstire, lucru pe care-l consider cel mai probabil, mă vei aștepta acolo până ce voi trece eu să te iau.

— Și dacă se întâmplă ceva neprevăzut?

— Asta s-ar putea întâmpla în oricare dintre situații, chiar și dacă nu ne-am despărți. Dar poți să fii sigur că prințul nu este un nerecunoscător. Prin urmare, ți-ar da în orice caz niște călăuze care să te ducă unde vrei. Trebuie să ai încredere, comandante, vei vedea că promisiunea unui negustor indian poate fi la fel de sigură ca aceea a unui ofițer roman. Ne vom întâlni din nou la această răscruce peste o lună sau ne vedem la Luoyang. Prințul știe întotdeauna unde poate să-mi trimită un mesaj. N-o să-ți pară rău că l-ai însoțit și în această ultimă parte a călătoriei. Se simte amenințat și are multă încredere în tine. Nu-l dezamăgi și n-o să-ți pară rău.

Spunând acestea, se apropie de Dan Qing și-l salută cu tot respectul.

— Dă-mi voie să-ți urez, prințe, drum bun și succes în tot ceea ai de gând să faci.

— Îți rămân dator, Daruma.

— Lasă că ai timp să te revanșezi, răspunse Daruma. O autorizație specială pentru comerțul cu mătase, de exemplu, ar putea fi un semn de recunoștință din partea ta și l-aș aprecia foarte tare, dar avem tot timpul să vorbim despre așa ceva când vom lăsa în urmă toate primejdiile și obstacolele care ne așteaptă.

Făcu o plecăciune respectuoasă, apoi își îndemnă cămila să pornească la pas pe drumul din dreapta, urmat de servitori și de ajutoare.

— Poți să pleci cu el dacă vrei, îi spuse Dan Qing lui Metellus. Ești liber să faci cum crezi de cuviință.

Metellus nu putu să spună nimic: simțea ațintite asupra sa privirile oamenilor săi, care se simțeau pierduți în țara aceea nemărginită, dar știa în același timp că trebuia să-și mențină promisiunea făcută prințului. Nu-l putea părăsi înainte ca el să-și atingă țelul. Era sigur că servea o cauză dreaptă, dar nici nu putea vedea nepăsător cum oamenii săi erau nevoiți să se supună hotărârilor altuia. Așa că spuse:

— Voi merge cu tine până la capăt, dar, dacă sunt nevoit să fac aceasta, vreau comanda asupra întregii escorte, inclusiv asupra forțelor chineze.

Pentru prima oară, Dan Qing îl privi uluit și răspunse:

— De ce? Este mai bine ca fiecare comandant să răspundă pentru ceea ce fac oamenii săi.

— Chiar așa va fi. Dar fiecare dintre noi va avea obiective diferite, cele pe care le voi hotărî eu.

— Ce vrei să spui?

— Am putea vorbi între patru ochi?

Dan Qing dădu din cap aprobator, coborî de pe cal și se retrase împreună cu romanul la oarecare distanță de ceilalți.

— Dacă este adevărat că Vulpile zburătoare au aflat de venirea noastră, este foarte greu de crezut că ei nu știu exact unde ne aflăm. Cu siguranță, nu ne-au scăpat din ochi în tot acest timp și poate că acum se află chiar prin apropiere. Dacă nu ne-au atacat, este pentru că nu au destulă forță.

— Probabil că așa este, răspunse Dan Qing.

— O vor face îndată ce vor fi suficient de mulți ca să ne învingă și să ne ia prizonieri. Așa că iată care este planul meu. Vom merge o vreme împreună prin pădure; când vom ieși în loc deschis, unul dintre oamenii tăi va fi îmbrăcat cu hainele tale, va purta armele tale și va călări pe calul tău. Tu vei fi îmbrăcat cu hainele unuia dintre servitorii care au în grijă alimentele. Cel care te va înlocui va merge cu Baj Renjie și cu forțele chineze pe drumul către Luoyang, adică va face exact ceea ce Vulpile zburătoare consideră a fi logic și normal: să fie escortat de conaționalii săi în care poate avea încredere și cu care poate vorbi în aceeași limbă. În acest timp, tu vei veni cu noi. Vom fi îmbrăcați cu toții ca niște țărani și vom merge pe jos ducând după noi caii ca animale de povară. Vom pleca la drum doar după asfințitul soarelui și vom forma trei grupuri mici, păstrând o anumită distanță între ele. Ziua ne vom opri și vom sta ascunși în pădure. Între timp, dacă am avut dreptate, Vulpile zburătoare vor merge pe urmele lui Baj Renjie și ale celui care te reprezintă pe tine.

— Baj Renjie va fi fericit să se sacrifice pentru mine.

— Îți pot lua eu însumi locul, dacă preferi. În acest caz, eu mă voi întâlni cu Daruma, împreună cu oamenii

mei și cu dublura ta, în timp ce tu vei urca îmbrăcat ca servitor pe cărarea aceasta, împreună cu comandantul tău chinez. Pentru mine nu ar fi o diferență prea mare, dar sunt sigur că aceasta este singura posibilitate de a te ajuta să ajungi teafăr la destinație. Aștept acum răspunsul tău.

Dan Qing se îndepărtă la câțiva pași de Metellus și tăcu o vreme, meditând la propunerea romanului, după care se apropie de el și-i spuse:

— Facem așa cum zici tu. Și tu vei fi acela care mă va escorta.

Îl chemă pe comandantul chinez și-l puse la curent cu planul de acțiune. Baj Renjie îl privi cu o expresie nu prea convinsă și încercă să obiecteze, dar prințul îl opri chiar înainte ca el să deschidă gura.

— Aceasta este hotărârea mea, Baj Renjie și nu poate fi schimbată. Dacă îmi ești credincios, faci așa cum spun eu. Dacă nu, pleacă.

Ofițerul își reținu dezamăgirea și făcu o plecăciune respectuoasă în fața stăpânului său. Le porunci câtorva dintre oamenii săi să intre în pădure ca să pregătească totul pentru deghizare.

Dan Qing îl salută pe ofițerul său care pleca pe celălalt drum.

— Ascultă-mă, Baj Renjie, știu că această hotărâre nu-ți este pe plac, dar eu consider că este cea mai potrivită pentru a-mi putea salva viața și a pregăti întoarcerea mea la Luoyang. Cerul să te ajute. Dacă totul merge cum trebuie, ne întâlnim la Luoyang în cârciuma Dudul Alb.

Baj Renjie se înclină, apoi încălecă și trecu în fața detașamentului său. Alături de el călărea servitorul deghizat în Dan Qing.

— Vor merge pe un teren în cea mai mare parte descoperit, aprecie Metellus. Cine ar vrea să-i țină sub observație, ar trebui să se țină la o distanță suficient de mare pentru a nu bate la ochi. În felul acesta, cel care te reprezintă pe tine nu se va putea deosebi de original.

Romanii, împreună cu prințul, se retraseră și ei la adăpostul vegetației dese ca să se pregătească de drum. Soldații își scoaseră platoșele și armele, încărcându-le pe spinarea cailor, după care se îmbrăcară cu haine indigene și se tolăniră la umbra unui stejar enorm, odihnindu-se înaintea călătoriei grele care urma.

Zilele de captivitate erau lăsate de-acum mult în urmă, fiecare dintre ei se afla în deplinătatea puterilor și se simțeau chiar bine dispuși. Obișnuiți în fond cu îndelungatele campanii militare, se simțeau în largul lor și travestirea aceea nu avea darul să-i neliniștească. Rana lui Rufus se închisese și nu supurase aproape deloc, semn că medicina chineză era mult superioară celei romane. Când prințul se dezbrăcă, ajutat de doi dintre servitorii săi, Metellus observă că mai avea încă brațele și pieptul bandajate, dar nu se vedeau pete de sânge, semn că și rănile lui erau pe cale de a se vindeca.

Înainte de lăsarea întunericului, mâncară: grâu de mlaștină fiert cu muguri de brad și cu bucățele de carne de porumbel, mâncare pregătită încă din sat în bucătăria prințului. Păstraseră cu toții lingurile cioplite de Uxal și mâncau cu mare poftă, oprindu-se din când în când ca să arunce priviri piezișe spre Dan Qing care ducea la gură cu bețișoarele lui cantități infime de mâncare. Metellus încercase de mai multe ori să le folosească și el, dar fără succes, așa că se folosea tot de o lingură de lemn ca aceea a soldaților săi.

La o oră după ce se întunecă de-a binelea, Quadratus ieși cu precauție către potecă și făcu o recunoaștere pentru a se asigura că nu era nimeni prin apropiere. Apoi se întoarse ca să raporteze, iar Metellus dădu ordinul de plecare: porniră cu toții pe jos, ținând caii de căpăstru ca și cum ar fi fost animale de povară.

Drumeagul era din pământ bătătorit cu câteva porțiuni în care era pietruit, dar totul era deja lustruit de mii de ani de când oamenii treceau pe acolo. Un vânticel abia simțit făcea să foșnească în surdină frunzișul pădurii care se întindea, din ce în ce mai deasă și mai întunecoasă pe amândouă laturile drumului. Luna încă nu apăruse și erau nevoiți să înainteze foarte încet până când ochii aveau să li se obișnuiască să vadă și prin întuneric. Oamenii vorbeau cu glas scăzut ca să-și țină de urât în atmosfera aceea care devenea din ce în ce mai sumbră, printre copaci sau bolovani de piatră părând să aibă un aspect amenințător și neliniștitor.

— Comandantul Metellus, spuse Balbo, a hotărât să adoptăm aceeași strategie ca atunci când am fugit de la Aus Daiwa: să mergem noaptea mulțumindu-ne să parcurgem distanțe ceva mai scurte, dar în siguranță.

— Cred că Vulpile zburătoare ar trebui să aibă o vedere ca a pisicilor ca să ne vadă prin bezna asta, răspunse Quadratus.

— Și, după mine, probabil că acum merg pe urmele chinezilor care îl escortează pe falsul prinț.

— S-ar putea, dar comandantul nu-și face cu siguranță prea multe iluzii. Știe că șiretlicul va funcționa doar atât cât să ne ofere un oarecare avantaj.

— Încă vreo cinci zile, spuse Balbo, și vom porni pe drumul spre casă. Îți închipui ce înseamnă asta? Eu număr

fiecare clipă care mă ține departe de casă. Ai fost vreodată în Spania? La Saragoza?

— Poate că ar fi mai bine să nu te mai gândești atâta la asta, îl aduse Quadratus cu picioarele pe pământ. Se pot întâmpla multe înainte de a ajunge acasă. Ai idee cât avem de mers până acasă? Ai idee prin câte peripeții va trebui să mai trecem până acolo? Și, mai mult, l-am văzut pe comandant foarte îngrijorat atunci când ne-am despărțit de Daruma, îngrijorat că ăla n-o să se mai întoarcă în veci și noi o să ne trezim rătăcind prin țara asta fără margini, fără a ști încotro s-o apucăm.

— N-o să se întâmple asta: în orice caz, prințul ne va da în grija cuiva care să ne conducă pe drumul spre casă. La urma urmelor, doar datorită nouă a ajuns până aici.

— Să sperăm. Mie nu mi-a fost niciodată așa de frică și nici nu l-am văzut vreodată pe comandantul Metellus atât de îngrijorat.

Dinspre munți se auzi un sunet prelung: un fel de vaiet care parcă salută apariția lunii din spatele crestelor muntoase. Un lup, poate, sau un șacal sau vreun alt animal necunoscut din ținuturile acestea pline de surprize.

Merseră mai departe, însoțiți doar de zgomotele pădurii și de foșnetul frunzelor la fiecare adiere de vânt. În depărtare, pe crestele munților, se văzură o vreme strălucirile fulgerelor luminând din interior uriașe grămezi negricioase de nori, care începeau să acopere cerul înstelat până atunci, nori amenințători prevestind că se apropia furtuna. Iar bubuitul înfundat al tunetelor ajungea din când în când până la drumeți, după ce se repeta de nenumărate ori între pereții văii.

În fruntea caravanei, prințul Dan Qing și comandantul Metellus merseră toată noaptea, în tăcere, potrivindu-și pașii după respirația îngreunată de urcuș.

Zorii îi surprinseră într-un mic luminiș presărat cu crini tărcați și cu niște flori albastre minunate, asemănătoare cu gențiana. Atunci, Metellus le ordonă tuturor să se retragă în pădure și să se odihnească la umbra copacilor.

Înaintară astfel încă patru zile, odihnindu-se de cum răsărea soarele și pornind la drum noaptea, la lumina din ce în ce mai limpede a lunii în creștere, printre miresmele puternice ale unor flori nemaivăzute ale pădurii, cu petale cărnoase și culori vii. Zona aceea a munților era aproape pustie și se vedeau rar de tot oameni care treceau pe acolo, înainte de revărsatul zorilor sau pe la asfințit: munteni cocoșați sub legăturile uriașe de lemne culese de prin pădure sau ciobani care duceau turmele către pășunile de pe povârnișurile muntelui.

În dimineața celei de-a patra zile, apăru nu departe de ei, pe versantul din față, o mânăstire, crescută parcă pe o stâncă. Era o construcție masivă, cu patru turnuri în colțuri, cenușie ca piatra din jur. Către răsărit, muntele se prelungea printr-un povârniș împădurit, continuat până înspre câmpie. Locul acela părea solitar și pașnic în seninătatea lui depărtată de lume. Întreaga construcție se contura pe fondul unui cer de opal care căpăta încet nuanțele rozii prevestind răsăritul soarelui. În jurul zidurilor puternice se întindeau pajiști de un verde intens de pe care se înălțau spre cer plante impunătoare, ca niște adevărați uriași a căror înălțime se vedea chiar de la distanța aceea destul de mare. Era un castel ca din basme, o locuință a spiritului, cum Metellus nu mai văzuse și nici nu-și închipuise că ar putea exista vreodată. O asemenea construcție, într-o poziție perfect dominantă asupra locurilor din jur, ar fi fost în lumea sa o fortăreață invincibilă, loc ideal pentru soldați și mașini de război.

— Cine mai trăiește acolo în afară de maestrul tău? îl întrebă pe prinț care contempla vrăjit priveliștea aceea sublimă.

— O comunitate de călugări care-și petrec timpul în meditație și în studiu, în educarea spiritului și a trupului, în căutarea armoniei universului. Maestrul Wangzi este călăuza lor spirituală și este venerat ca un adevărat părinte de fiecare dintre călugări, se bucură de admirația lor nemărginită pentru calitățile de ascet înțelept și pentru bunătatea sufletului său.

— Ce este acela un călugăr? întrebă Metellus.

— Este un om care alege să se îndepărteze de viața printre oamenii obișnuiți, pentru a deveni un intermediar între Pământ și Cer, este acela care face din cunoașterea de sine și înțelegerea forțelor supreme ale cosmosului scopul unic al vieții pe care o duce. Este un om modest, care nu pretinde că ar fi păstrătorul adevărului, ci doar a dorinței de a căuta calea pentru a merge pe ea împreună cu oricine vrea să-l urmeze. Omul acesta este, pentru mine și pentru alții ca mine, maestrul Wangzi. Dacă nu era el, aș mai fi fost și acum prizonier la persani, iar misiunea mea nu s-ar fi împlinit niciodată.

— De unde știa că ești prizonier?

— Înainte de a pleca la curtea regelui Shapur, am trecut pe la el în mare secret ca să-l salut și i-am spus că mă voi întoarce după un an ca să-i povestesc tot ce făcusem printre persani. Când a văzut că nu m-am întors nici după un an, nici după doi și îndată ce și-a dat seama că puterea încăpea la Luoyang pe mâini străine, a apelat la toate cunoștințele sale din China, din India și chiar din Persia, încercând să afle ce se întâmplase cu mine. Apoi, după ce a aflat în ce loc eram, a trimis două mesaje, unul mie și altul lui Daruma,

pentru a organiza întâlnirea dintre noi doi. Totul a fost ca o adevărată minune și lucrul acesta mă face să cred că este o misiune a Cerului de a aduce pacea în Țara de Mijloc și a repune în drepturi statul legitim.

Metellus nu mai spuse nimic.

— Ei, dar acum ar trebui să pornim la drum, îl îndemnă Dan Qing. Abia aștept să-l revăd.

— Mai bine nu, răspunse romanul. Am ajuns teferi până aici, pentru că am urmat întocmai planul meu. Ar fi o prostie ca, tocmai acum când aproape că am ajuns, să facem ceva necugetat sub impulsul nerăbdării. Mă miră ce văd la tine, prințe: răbdarea ar trebui să fie una dintre virtuțile de bază ale educației tale.

— Nu este vorba despre răbdare, Xiong Ying, îl contrazise prințul. Râpa care ne desparte de poarta castelului nu poate fi trecută decât pe o punte suspendată. Este greu de trecut dincolo la lumina zilei, iar noaptea ar fi o adevărată sinucidere.

— Este lună, îi aminti Metellus.

— Luna nu este suficientă și, în orice caz, lumina ei slabă nu ajunge până acolo.

Metellus îl privi drept în ochi.

— Bine, răspunse. Cât este de la puntea aceea până la poarta castelului?

— Două ore de mers, răspunse Dan Qing.

— Este un risc acceptabil, dar vom trece podul mâine, la revărsatul zorilor. Acum soarele este prea sus pe cer.

— Cum dorești, răspunse Dan Qing și se afundă în pădure.

După câtva timp, Metellus îl văzu cufundat în meditație, cu picioarele încrucișate sub el, spinarea dreaptă, mâinile unite astfel încât brațele să formeze un cerc.

Rămase nemișcat în poziția aceea toată ziua și, când se întunecă, apăru pe neașteptate în fața romanului, ca și cum ar fi venit dintr-o altă lume.

— Sunt gata, spuse. Să mergem.

— Să mergem, repetă Metellus. Și le făcu semn oamenilor săi să se pună în mișcare.

Îndată după aceea, se apropiară de el amândoi centurionii: Sergius Balbo și Elius Quadratus. Singurul care vorbi fu Quadratus, el având gradul cel mai înalt.

— Comandante, eu sunt de părere că ar trebui să îmbrăcăm platoșele și să ne luăm armele: după ce intrăm în castelul acela, vom fi într-un loc închis, tocmai bun pentru o ambuscadă.

Metellus zâmbi.

— Locul acela este un refugiu al spiritului, o oază a păcii locuită de niște oameni pioși, obișnuiți doar cu meditația. Armele n-au ce căuta acolo. Dacă te face să te simți mai bine, poți să-ți iei sabia pe sub mantia aceasta.

— Pot să le spun și celorlalți să facă la fel? întrebă Quadratus.

— Da, cu condiția ca toți să țină armele bine ascunse.

Quadratus dădu din cap încuviințând fără prea multă convingere: îi era greu să creadă că o asemenea fortăreață, în aparență inexpugnabilă, putea fi doar un loc de meditație.

Își continuară drumul, la scurt timp după asfințitul soarelui, un asfințit înfocat care scălda într-o lumină sângerie norișorii răspândiți pe bolta cerului și merseră până ajunseră la capătul punții.

Metellus verifică dacă nu puteau să treacă dincolo chiar atunci, în ciuda întunericului, dar fu cât pe ce să se prăbușească în gol, astfel încât se întoarse la oamenii săi ca să aștepte cu toții ivirea zorilor.

23

Când apărură cele dintâi raze de soare, Dan Qing păși primul pe puntea suspendată, o construcție pe cât de fragilă, pe atât de îndrăzneață, aruncată peste o prăpastie de pe fundul căreia o vegetație deasă înălța spre cer parfumul îmbătător al florilor și se auzea murmurul unui pârâu ascuns vederii, care se strecura ceva mai departe printre bolovani. Mergea de-a-ndărătelea, ținându-și de căpăstru calul legat la ochi. Reușea în felul acesta să-l mențină pe mijlocul punții, distribuind uniform greutatea animalului.

Când Dan Qing ajunse pe malul celălalt, Balbo porni și el, căutând să-l imite pe prinț. Severus, Publius, Rufus și ceilalți îl urmară, unul după altul, în același fel, după care veni și rândul lui Quadratus.

Metellus trecu peste punte ultimul, împreună cu calul său. La cea mai mică legănare, animalul, deși fusese și el legat la ochi, dădea semne de nervozitate și de teamă, iar Metellus își dădea seama că ar fi fost suficient un singur pas pus alături pentru a dezechilibra puntea, căzând astfel în prăpastia înmiresmată și umedă care se căsca sub tălpile lui. Dar se bizuia pe ajutorul strămoșilor

care, până în clipele acelea, nu-l părăsiseră la greu. Era sigur că nu-l puteau părăsi tocmai atunci când nu mai era mult și urma să ia, în sfârșit, drumul spre casă. Când puse în cele din urmă piciorul pe teren solid, se gândi că trecuse de ultimul obstacol și nici măcar nu-i trecea prin minte că ar putea avea de înfruntat asemenea dificultăți, dacă nu chiar mai mari, pe drumul de întoarcere în patrie.

— Totul a mers cum nu se poate mai bine, spuse el răsuflând de ușurare. Acum, să mergem la castel.

Dan Qing dezlegă cârpa de pe ochii calului și la fel făcură și ceilalți, apoi încălecară cu toții și porniră din nou la drum.

Se aflau acum pe un platou înverzit, presărat cu flori purpurii de șofran și cu mănunchiuri de flori albe asemănătoare cu crinii de pădure. În depărtare, undeva în dreapta, mai multe căprioare pășteau liniștite sub privirea vigilentă a unui mascul bătrân, cu coarne imense. La trecerea oamenilor, stoluri de păsări se ridicau în zbor din stejarii maiestuoși care mărgineau pajiștea printre vălurile unduitoare ale ceții de dimineață.

Metellus dădu pinteni murgului său și se apropie de prinț.

— Totul pare liniștit, spuse. Am impresia că lucrurile au mers bine.

— Probabil că ne-au zărit deja, răspunse Dan Qing. Sunt sigur că nu va trece mult și maestrul meu va veni să ne întâmpine.

Soarele se ridicase destul de mult scăldând în lumină zidurile impresionantei construcții și statuile a doi grifoni din vârful celui mai înalt dintre turnuri. Poarta principală începu să se deschidă încet și o siluetă zveltă și înaltă se profilă în contra lumină prin deschizătură.

— El este? întrebă Metellus.

Dan Qing clătină din cap, fără a-și lua ochii de la silueta întunecată care se oprise în fața porții și răspunse scurt.

— Nu.

— Maestrul tău știa că urma să vii?

— Nu cred. N-a mai fost timp să-l anunț.

— Crezi că este vreun pericol?

— Nu știu. Oricum, o să aflăm imediat.

— O iau eu înainte cu doi dintre oamenii mei. O să mă înțeleg cu el.

— Nu. Nu este nici un motiv de îngrijorare. S-ar putea ca maestrul Wangzi să se afle în plină meditație sau să se ocupe cu instruirea învățăceilor. Oricum, n-ar servi la nimic s-o iei înainte.

Nu terminase de vorbit, că un sunet înfundat și prelungit al unui corn răsună pe unul dintre turnuri și se amplifică repetat de ecou peste munții din jur.

— Asta ce înseamnă? întrebă iarăși Metellus.

— Nimic. Este semnalul pentru rugăciune. Viața mânăstirii se desfășoară conform acestor sunete.

— Îl cunoști pe omul acela?

Dan Qing mai făcu câțiva pași fără să răspundă, apoi spuse:

— Parcă mi se pare ceva cunoscut în înfățișarea lui, dar nu-i pot vedea fața, este contra luminii.

Metellus remarcă o oarecare îngrijorare în privirea de obicei perfect calmă a prințului.

Ajunseseră de-acum la vreo sută de pași de intrare și Metellus făcu semn oamenilor săi să fie atenți, dar chiar în clipa aceea, Dan Qing dădu pinteni calului și se apropie de poartă. Metellus îl urmă împreună cu oamenii săi și reuși să-l audă spunând:

— Sunt un discipol al maestrului Wangzi. Te rog să-l anunți de sosirea mea. Poți să-i spui că a venit persoana pe care o aștepta de multă vreme.

Silueta subțirică și înaltă făcu o plecăciune adâncă.

— Orice trecător și orice pelerin este binevenit între aceste ziduri. Maestrul este acum în timpul meditației, dar, îndată ce va fi posibil, îl voi anunța de sosirea ta, astfel încât să te primească imediat.

Dan Qing rămase preț de o clipă mut de uimire, ca și cum nu putea înțelege ceva, dar tânărul care le ieșise în întâmpinare îi făcu un semn politicos cu mâna către interiorul mânăstirii, spunând:

— Vă rog, intrați.

Dan Qing porni înainte, urmat de Metellus și de ceilalți romani, dar din când în când părea să-l privească pieziș pe călugărul care îi conducea.

— Ce mai face? întrebă el la un moment dat.

— Bine, răspunse tânărul. Cu voia Cerului. Dar cine sunt străinii aceștia care te însoțesc, dacă îmi dai voie să te întreb? Și arătă înspre Metellus și ceilalți.

— Sunt servitorii mei. Am făcut o lungă călătorie către apus și ei sunt de acolo: din Taqin Guo, marele Imperiu de la Apus.

— Taqin Guo... repetă călugărul. Destul de puțini sunt aceia care pot spune că au fost acolo și că s-au întors. Se pare că este foarte departe...

Pe când traversau curtea mare, pavată cu lespezi de ardezie, Metellus privea în jur. Se vedeau peste tot forfotind bărbați rași în cap, îmbrăcați cu tunici lungi și cu mânecile largi. Unii duceau fructe în coșuri de nuiele, alții niște instrumente muzicale. Observă că Dan Qing se uita din când în când la ei și-i urmărea câteva clipe cu privirea.

— Iată-l pe maestru! spuse dintr-o dată călugărul, arătând înspre o siluetă nemișcată, îmbrăcată într-o tunică lungă, gălbuie, aflată în vârful unuia dintre turnurile de pe latura din spate a castelului, într-un fel de foișor acoperit.

— Peste puțin timp, voi urca la el ca să-l anunț de sosirea ta și a servitorilor tăi cu ochii rotunzi.

Metellus observă că tânărul era atras, poate doar curios, de înfățișarea sa și de aceea a soldaților săi: era evident că nu mai văzuse niciodată în toată viața sa pe nimeni altcineva care să vină tocmai din acel imperiu de la apus. Cu siguranță, ar fi vrut să le mai pună și alte întrebări, dar probabil că se abținea ca să nu pară prea îndrăzneț și nepoliticos.

Ajunseseră acum la capătul celălalt al curții, unde se vedeau câteva uși care dădeau înspre încăperile din interiorul clădirii. Dan Qing privi din nou chipul însoțitorului său.

— Am impresia că te-am mai văzut cândva.

— Tot ce este posibil, răspunse călugărul. Nu mă aflu în această mânăstire pentru prima oară și, dacă ești un discipol al maestrului Wangzi, s-ar putea foarte bine să ne fi întâlnit în urmă cu ceva timp chiar în locul acesta. Intră, te rog, voi spune să se aducă și ceai, dacă ți-ar face plăcere să bei cu mine o ceașcă.

— Am să beau cu mare bucurie o ceașcă de ceai. Aici, la mânăstire, se face un ceai extraordinar dacă îmi aduc eu bine aminte.

Tânărul dădu din cap în semn de mulțumire pentru acel compliment și arătă înspre intrare.

Dan Qing își îndreptă pentru un moment privirea către Metellus și însoțitorul său observă imediat aceasta.

— O să spun, desigur, să li se aducă și servitorilor tăi ceva de băut. Un frate îi va conduce la camerele servitorilor, spuse. Și arătă înspre un călugăr care tocmai se apropia.

Dan Qing îi făcu semn lui Metellus că-l puteau urma fără grijă pe călugăr și acesta îi dădu de înțeles că așa va face. După ce se înclină, se îndepărtă, urmat de oamenii săi care-și duceau caii de dârlogi.

Dan Qing intră într-o mică sală în care mai fusese cu ocazia altor vizite și se simți mai liniștit datorită parfumului plăcut al lemnului de santal din care erau făcute mobilele și aromei de ceai care venea dinspre bucătăria aflată nu departe. Regulile ospitalității din locul acela sacru cereau ca la orice oră din zi, de la primele raze ale dimineții până târziu în noapte, ceaiul să fie mereu pregătit, astfel încât musafirii și pelerinii să poată fi întâmpinați în fiecare moment de căldura acelei băuturi reconfortante. Călugărul se îndepărtă pentru o clipă și peste puțin timp apăru așezând o tavă cu două căni din care ieșeau aburi pe o măsuță din lemn roșu lăcuit. Gazda se așeză în fața oaspetelui, îl servi, luând apoi cealaltă cană și ducând-o la buze.

Dan Qing îi observă ochii peste marginea vasului de ceramică albastră lucrată cu măiestrie și simți că privirea tânărului parcă îl sfredelea. Sorbi o înghițitură, privindu-l și el insistent, după care spuse:

— Numele meu este...

— Dan Qing, completă celălalt fraza făcând o plecăciune adâncă... Prințul nostru.

— Așadar, știi cine sunt... dar încă nu mi-ai spus care este numele tău.

Tânărul continua să-l fixeze cu o privire care, în oricare altă situație, ar fi apărut ca fiind insultătoare

dacă ar fi fost îndreptată asupra unui membru al familiei imperiale, dar care, în acel loc al spiritului, al umilinței, era permisă oricui.

— Chiar nu mă recunoști? întrebă călugărul cu o expresie care devenise dintr-o dată serioasă, neliniștitoare. Sau amintirea cruzimii tale a devenit atât de greu de îndurat încât ai fost nevoit să ți-o alungi din minte? Spunând aceste cuvinte, se ridică brusc în picioare. Trebuie să-mi desfac tunica și să-ți arăt infirmitatea mea pentru a-ți putea aminti cine sunt? strigă.

Dan Qing simți acele cuvinte ca pe o lovitură năucitoare. Șopti:

— Wei, tu trebuie să fii Wei... dar asta nu se poate...

— Chiar eu sunt și mă aflu aici ca să mă răzbun.

Metellus și ai lui trecură pe sub arcada turnului dinspre miazănoapte, o construcție impunătoare din lemn sculptat și pictat, urmându-l pe călugărul care îi conducea către o ușă mare din stejar.

Ceva căzu de undeva de sus pe creștetul lui Rufus care încheia coloana.

— Păsări nenorocite! înjură el, ducându-și o mână la cap. Văzu că palma îi era pătată de sânge și i-o arătă uluit comandantului. Dar ăsta-i... sânge!

O imagine reveni într-o clipă în mintea lui Metellus: silueta țeapănă și nemișcată a maestrului Wangzi în vârful turnului, chiar acela care se înălța deasupra lor. Își ridică privirea către tavanul turnului și văzu sânge picurând printre scânduri.

— Să ne întoarcem imediat la prinț! ordonă el. Puneți mâna pe arme! În clipa aceea, în mâna călugărului care-i conducea apăru o sabie care fulgeră prin aer. I-ar fi luat

gâtul lui Metellus dacă acesta nu s-ar fi aflat deja în poziția de apărare și nu s-ar fi lăsat în jos. Antoninus își scosese deja pumnalul de la cingătoare și-l trimitea cu o precizie ucigătoare să se înfigă drept în fruntea inamicului, acesta prăbușindu-se fără suflare la pământ.

— Să mergem repede la prinț! strigă din nou Metellus și se năpusti cu sabia în mână către camerele oaspeților, urmat de oamenii săi. Deschise ușa cu o lovitură de picior și năvăli înăuntru, strigând:

— Prințe! Este o cursă! Fii atent! dar se opri, mut de uimire, văzându-l pe Dan Qing imobilizat de mai mulți oameni înarmați.

Se vedea limpede că tânărul care-i întâmpinase în poarta castelului era căpetenia lor. Făcu un semn unuia dintre oamenii săi, care apropie un cuțit de gâtul prizonierului.

— Aruncați armele sau dau ordin să-i taie gâtul, spuse tânărul și privirea lui nu era mai puțin tăioasă decât lama care atingea gâtul prințului.

Metellus lăsă să-i cadă sabia și la fel făcură soldații romani care intraseră în încăpere în urma lui.

— Servitorii tăi sunt foarte pricepuți în mânuirea armelor, spuse Wei, sarcastic. Mă întreb cum de și-au dat seama de cele ce se petreceau aici.

— Pe când treceam pe sub turnul dinspre nord, spuse Metellus, întorcându-se către prinț, a căzut de sus o picătură de sânge. În turn nu este decât cadavrul maestrului tău.

Cuprins de disperare, Dan Qing scoase un strigăt furios și încercă să se elibereze din strânsoarea dușmanilor, dar aceștia îi răsuciră cu forța mâinile la spate, obligându-l să cadă în genunchi.

— Nu am avut de ales, spuse Wei pe un ton indiferent. Bătrânul ăla nebun nu voia să înțeleagă ce aveam de gând și era gata să facă lucruri necugetate. Tu știi bine că, în ciuda vârstei pe care o are, mai poate fi încă destul de periculos și că doar o sabie poate fi mai tare decât mâinile acelea osoase ale lui.

— Câine turbat! strigă Dan Qing. Nenorocitule! O să plătești scump pentru mârșăvia asta!

— Mai mult decât am plătit deja? îi replică Wei. Nu ți se pare că exagerezi, prințe? Ai idee ce înseamnă castrarea unui băiat de șaisprezece ani? Ai idee de durerea insuportabilă, de disperarea, de groaza care m-au cuprins în ziua aceea?

Metellus îl privi țintă pe Dan Qing, mut de uimire, dar prințul întoarse capul în altă parte.

— Doar dorința de a mă răzbuna m-a ținut în viață, continuă Wei. Și acum voi avea ceea ce mi-am dorit atât de mult. Ți-am luat regatul. Îți voi lua și tot ceea ce mai ai, după care vei fi condamnat la o disperare veșnică. Habar n-ai cât am așteptat aceste clipe. Se întoarse către oamenii săi. Luați-i de aici! Și, în timp ce ordinul său era executat, adăugă. Nu uitați de arme. Mai au și altele ascunse în bagajele de pe spinarea cailor.

Metellus și ceilalți porniră în urma paznicilor, care îi conduseră în mijlocul curții și îi legară cu lanțuri în fața grajdurilor, iar Dan Qing fu dus în interiorul mânăstirii. În timp ce era împins dincolo de prag, se întoarse către Wei și întrebă:

— Unde este Yun Shan?

Wei îi răspunse, rânjind:

— Nu poate fi prea departe. Peste puțin timp voi pune mâna și pe ea. Cine știe, poate mă mai iubește încă, ce zici?

— Las-o în pace, răspunse Dan Qing. Ea nu are nici un amestec: totul este doar între mine și tine!

Wei îi aruncă o privire plină de ură și de disperare.

— Yun Shan este amestecată și chiar foarte mult: din cauza ei m-ai pedepsit în modul cel mai umilitor cu putință. Vocea lui subțire, de adolescent care încearcă în zadar s-o facă să sune mai grav, contrasta într-un mod neliniștitor cu ferocitatea bărbătească a privirii sale.

Trăsăturile lui Wei erau extraordinar de frumoase: tenul avea transparența netedă a unei măști de ceară, maxilarele nu prea pronunțate îi dădeau o expresie dură și plină de voință. Gâtul era drept și musculos, umerii largi, talia subțire, picioarele lungi, degetele subțiri ca ale unei fete, dar puternice și încordate ca ghearele unui tigru. Dan Qing simți o strângere de inimă când îl scoaseră din încăpere.

Rămas singur, Wei începu să măsoare cu pași mari sala mare și goală. Apoi se rezemă cu cotul de un perete și, cu fruntea lipită de braț, rămase nemișcat timp de câteva clipe.

Îl scoase din această stare vocea unuia dintre oamenii săi: un chinez din nord, înalt și uscățiv, cu ochii înguști ca două crăpături în pielea obrajilor.

— Stăpâne, am căutat peste tot, dar n-am găsit-o.

— Asta nu se poate! strigă Wei. Nu v-ați uitat peste tot. Găsiți-o, ai înțeles ce ți-am spus? Găsiți-o dacă vreți să vă păstrați capul pe umeri. Eu știu că este pe-aproape! Sunt sigur de asta!

Manciurianul nu păru să aibă nici o reacție: chipul său ca de piatră cenușie rămase impasibil în timp ce se înclina și ieșea. La scurt timp după aceea, se afla din nou în

pivnițele mânăstirii și le transmitea oamenilor săi să nu înceteze căutările. Coborî treptele unei scări în spirală care ducea într-o sală mare, săpată sub pământ, trecând pe lângă trupurile neînsuflețite ale călugărilor care opuseseră o rezistență îndârjită atacatorilor. Cadavrele erau înșirate peste tot și sângele închegat cursese în valuri pe piatra cenușie. Ajunse în fața unei uși de bronz, deschisă larg, dând într-o încăpere subterană luminată cu lămpi de bronz. La mică distanță de pereți se afla un șir de coloane din piatră neagră, iar pe una din laturile scurte, doi dragoni de bronz străjuiau treptele largi care duceau către o mare statuie a lui Budha, înfățișat în timpul meditației. Un vas uriaș de bronz pe un postament cu trei picioare tot din bronz, cizelat cu măiestrie, era plin cu apa rituală pe suprafața căreia pluteau flori purpurii de lotus. Cinci oameni înarmați tocmai ieșeau.

— Unde vă duceți? îi opri manciurianul. Stăpânul a zis să mai căutați încă o dată.

— Aici nu este nimic, răspunse cel care părea șeful micului grup. Am scotocit prin cele mai ascunse colțișoare.

— S-ar putea să fie niște ascunzători secrete, spuse manciurianul. Mai căutați. Eu mă duc în partea dinspre răsărit ca să caut și acolo. Nu plecăm de aici până n-o găsim pe vipera aia blestemată.

Cei cinci se întoarseră și începură să pipăie pardoseala și pereții, partea din spatele statuii, chiar și statuia, ciocănind cu mânerul sulițelor în fiecare lespede de piatră, în fiecare palmă din zid, la baza coloanelor și pe toată înălțimea lor.

— N-are rost, spuse în cele din urmă cel care părea să fie șeful. Chiar dacă ar fi să rămânem aici toată ziua, tot

n-o să putem găsi nimic. Haideți să plecăm. Ridică pentru ultima oară torța deasupra capului ca să cerceteze încă o dată grinzile tavanului, după care clătină dezamăgit din cap și ieși pe ușă. Unul după altul, oamenii lui ieșiră și ei.

În aceeași clipă, o siluetă subțirică, îmbrăcată din cap până în picioare în negru, se desprinse de una din bârnele tavanului, ajunse până la capătul de sus al unei coloane și se lăsă să alunece pe suprafața lustruită a pietrei, atingând în clipa următoare pământul fără să facă nici cel mai mic zgomot. Se apropie tiptil de ultimul dintre soldați și, înainte ca acesta să iasă pe ușă, îi tăie beregata cu un pumnal bine ascuțit. Cu celălalt braț susținu corpul neînsuflețit până ce acesta se întinse pe jos, cu îndemânarea și cu ușurința cu care ar fi pus un copil în leagănul lui. Îndată după aceea, se îmbrăcă pe rând cu cazaca și cu cizmele mortului, trăgându-și pe cap și coiful cu viziera lăsată ca să-i acopere fața. Apucă arcul și săgețile dușmanului ucis și porni pe scări ca să-i ajungă pe ceilalți oameni ai lui Wei. Nu urcă decât câteva trepte că o mână îi înșfăcă glezna, oprind-o în loc.

— Yun Shan...

Fata se aplecă deasupra călugărului care trăgea să moară.

— Bao Deng! Sărmane prietene...

— Fugi, salvează-te. Du-te la oamenii Lotusului Roșu. Doar ei te pot ocroti

— Dar ei nu mă cunosc. ...Nu i-am întâlnit niciodată. Maestrul avea de gând să mă pună în legătură cu ei, dar n-a mai avut timp.

— Du-te în capitală... în cârciuma Dragonul Verde. Dă-i cârciumarului amuleta asta pe care o port la gât... ia-o. Suspină abia auzit și-și dădu sufletul.

Yun Shan își șterse cu dosul palmei o lacrimă și desfăcu de la gâtul călugărului o panglică de piele de care atârna un mic medalion de argint având în mijloc o floare de lotus pictată cu lac roșu. Închise cu blândețe ochii călugărului și din câteva salturi sprintene îi ajunse din urmă pe dușmanii care urcau scările.

Ofițerul manciurian care venea tocmai atunci din aripa de la răsărit a mânăstirii ghici din privirile oamenilor săi că nu avuseseră nici de data aceasta succes și se duse imediat la Wei ca să-i spună că nici acum misiunea lui nu dăduse vreun rezultat.

— Am cercetat peste tot, stăpâne. Am controlat și cadavrele, unul câte unul, ca să vedem dacă n-a fost cumva ucisă din greșeală în învălmășeala aceea. Nimic. N-a fost chip s-o găsim. Ori informațiile pe care le aveai tu nu erau bune ori a reușit să fugă încă din primele clipe de zăpăceală, atunci când am năvălit în mânăstire.

— Nu se poate așa ceva, comandante Zhou, am încredere în sursele mele și ceea ce îți spun eu este întotdeauna adevărat. Ține minte asta dacă nu vrei să ai necazuri cu mine.

Ieși din încăpere, se îndreptă către mijlocul curții și timp de câteva clipe rămase pe loc, privind fără să-și ascundă curiozitatea la cei zece barbari din Apus, legați la stănoaga pentru animale. În apropiere, câțiva dintre oamenii lui priveau și ei curioși armele barbarilor, trecându-și-le din mână în mână. Cerul de deasupra mânăstirii începea să se acopere din cauza unui vânt puternic dinspre nord, care aducea cu el nori groși de ploaie. Din depărtare se auzi ecoul unui tunet.

Wei se întoarse din nou către comandantul manciurian.

— Ordonă să se percheziționeze toate satele din jur, să fie supravegheate drumurile și potecile, podurile și vadurile. Vreau s-o prind cu orice preț pe fata aceea. Se întoarse din nou să-i privească pe Metellus și pe ceilalți romani. Legați-i pe caii lor. Îi luăm cu noi.

Unul dintre paznici îi dezlegă, alții aduseră caii și-i forțară pe prizonieri să încalece, legându-le din nou mâinile de oblâncul șeilor.

Dan Qing avu parte de același tratament, în timp ce oamenii lui Wei apăreau din toate părțile, adunându-se în curtea mânăstirii. Printre ei, se gândea prințul, se aflau cu siguranță și oameni din rândul Vulpilor zburătoare, poate unii dintre ei fiind chiar aceia care-i atacaseră pe parcursul călătoriei. Și i se părea că-i recunoaște pe câțiva dintre formidabilii războinici după mișcările sprintene, după intensitatea privirii, după felul în care își încleștau pumnul pe mânerul sabiei. Metellus trecu pe lângă el fără să-i adreseze nici un cuvânt și Dan Qing se simți umilit.

— Nu ai dreptul să mă judeci, spuse. Nu știi nimic din tot ce s-a petrecut atunci.

— Poate că știu destul, răspunse Metellus. Mi-a fost de-ajuns ceea ce am reușit să înțeleg. Sunt niște atrocități de neînțeles pentru un om ca mine. Nici măcar cei mai nebuni dintre împărații noștri n-au făcut asemenea lucruri.

Coloana se puse în mișcare avându-l în frunte pe Wei, călare pe un cal negru, în timp ce caii lui Dan Qing și Metellus fură legați de unul dintre ultimele care; în urma lor veneau și ceilalți romani.

Norii se adunaseră acum, formând grămezi uriașe, negre cu margini cenușii, din interiorul cărora se vedeau țâșnind fulgerele ca niște șerpi de foc. Bubuitul înfundat

al tunetelor se repeta de mii de ori peste marginile stâncoase ale văii. La un moment dat începu să plouă.

Dan Qing îl văzu pe Wei descălecând și urcându-se în unul din ultimele care, apoi continuă să vorbească:

— Soliditatea statului nostru depinde și de pedepsele exemplare.

— Aceasta nu este o pedeapsă: este o cruzime fără margini pe care nimic nu o poate justifica. Ce făcuse băiatul acela ca să merite o astfel de grozăvie?

Unul dintre călărețiii manciurieni din escorta lui Wei trecu pe lângă Metellus și timp de o clipă îl privi drept în ochi, cu o insistență ciudată, o privire care i-o aminti pe aceea a lui Dan Qing, prima dată când îl văzuse, în fața zidurilor Edessei. Se străduí să-și ia privirea de la ochii aceia și să-l asculte mai departe pe prinț.

— Nu eu am dat ordinul acela.

— Ah, nu? Dar, atunci, cine?

Dan Qing se simțea umilit de faptul că trebuia să dea explicații unui supus de-al său și așa ceva nu mai făcuse niciodată. Dar nu putu să nu continue.

— Wei încerca s-o seducă pe sora mea, prințesa Yun Shan, dar eu nici măcar nu-l cunoșteam. Lucrul acesta l-am aflat de la un ministru de-al tatălui meu: spunea că băiatul era foarte ambițios și că voia să se folosească de farmecul lui pentru a se căsători cu prințesa, intrând astfel în familia imperială. Și, de asemenea, că se putea să fi fost îndemnat de cineva să facă asta pentru a strecura un alt sânge în dinastia Han.

— O iubire între niște adolescenți... pe toți zeii, se îndrăgostise de sora ta... Nu mi se pare ceva chiar atât de grav. La noi se întâmplă asemenea lucruri în fiecare zi și nimeni nu se miră.

Se puse în mișcare și coada coloanei, iar Metellus se întoarse către camarazii săi ca să-i încurajeze.

— Haideți, sus fruntea, băieți! După toate pățaniile prin care am trecut, doar n-o să ne sperie ce se întâmplă acum. Avem mult de mers și se pot întâmpla multe. Trupele chineze ale prințului ne vor veni în ajutor.

Dan Qing resimți acea întrerupere a discuției lor ca o nouă și intenționată lipsă de respect, dar acceptase să aibă o relație specială cu romanul acela căruia îi spunea Xiong Ying și înțelegea că purtarea sa de atunci nu avea alt scop decât să-l pună la încercare, să cunoască adevărul înainte de a decide dacă trebuia să-l mai considere sau nu prieten. Era o încercare grea pe care trebuia s-o accepte și continuă să vorbească mai departe, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic.

— Yun Shan fusese promisă de tatăl meu unui prinț din statul Wu, un regat care devenise independent față de imperiu: era o modalitate de a realiza o reunificare fără vărsare de sânge. I-am spus ministrului să-l convingă pe Wei să renunțe la intențiile sale, dar totul a fost în van. Ministrul a considerat că era necesară o pedeapsă exemplară pentru a-l îndepărta de sora mea, dar și pentru ca nimeni să nu se mai gândească vreodată la un asemenea lucru.

— Iar el a poruncit să fie castrat.

Dan Qing confirmă.

— Ce rușine, spuse Metellus fără să-l mai învrednicească nici măcar cu o privire.

— Nu eu am dat ordinul acela.

— Lucrurile nu se schimbă prea mult. Cine are puterea răspunde și pentru ceea ce fac supușii săi. Oamenii mei, chiar și în toiul unei bătălii, chiar și în situațiile

cele mai grele, știu că trebuie să respecte întotdeauna niște reguli al căror apărător suprem este comandantul lor. Și, în orice caz, eu răspund pentru fiecare acțiune a lor, chiar și atunci când aceasta este cu totul contrară principiilor mele. Și pentru noi toți aceste lucruri se numesc „disciplină".

Dan Qing nu mai spuse nimic. Se auzeau doar fornăitul cailor și tunetele care răsunau în valea cufundată în ceață.

24

— Trăiește.

Dan Qing se întoarse către Metellus.

— Ce tot spui?

— Sora ta trăiește.

— De unde știi?

— N-am uitat să fac deosebirea dintre privirea unei femei și aceea a unui bărbat. O femeie travestită în soldat manciurian cine altcineva putea să fie?

— S-ar putea. Și unde a plecat?

— Nu știu. M-a privit fix timp de o clipă și apoi a dispărut. S-ar putea să fie pe aici pe undeva sau poate că s-a dus mai departe, prin pădurile acelea.

Vântul se înteți și mai mult, cu rafale din ce în ce mai puternice, până când norii se rupseră și ploaia începu să cadă în valuri, inundând terenul din jur și transformând cărarea într-un pârâu noroios. Soldații își încovoiară spinările sub asaltul furtunii, obișnuiți să suporte în tăcere adversitățile, dușmănia oamenilor, a naturii și a intemperiilor. Metellus se întorcea din când în când către ei, îi privea și simțea o strângere de inimă. El îi convinsese să vină cu el în această nouă aventură care, din păcate,

se transformase într-o altă captivitate, poate la fel de crudă ca aceea din care scăpaseră.

De data aceasta se temea că soarta nu le va mai oferi o cale de scăpare, se temea că nu se folosise îndeajuns de libertatea recucerită cu atâta greutate și se frământa, căutând în toate felurile să găsească o ieșire din acest nou impas. Îi arunca priviri piezișe lui Dan Qing și-i simțea furia și umilința, frustrarea și neputința, dar în același timp își dădea seama că dorea mai ales să vorbească, să împartă cu altcineva povara neliniștii care-l apăsa.

— Cine crezi că te-a trădat? îl întrebă într-un târziu, privind țintă doar în fața sa.

— Nu știu. Dar putea să fie oricine. În sat m-a văzut toată lumea. Nu pot fi sigur că toți îmi erau credincioși.

— Dar atacul Vulpilor zburătoare venea chiar din partea celor care ne țin acum prizonieri, nu crezi?

— S-ar putea.

— Prin urmare, dușmanul tău știa dinainte că noi am trecut granița... Daruma?

— Imposibil, răspunse Dan Qing. De ce m-ar fi eliberat, înfruntând atâtea pericole ca să mă aducă înapoi în patrie? Maestrul meu avea încredere în el și nimeni nu cunoștea oamenii mai bine ca maestrul meu.

— Din păcate, maestrul tău a murit...

— La ora asta, furtuna i-a spălat sângele: cheagurile acelea negre sunt dizolvate în apa care se scurge din belșug peste ziduri și peste treptele de piatră... Dar cel care l-a ucis va trebui să moară.

— Vrei să te răzbuni pe o răzbunare. Este absurd.

— Nu eu am fost cauza nenorocirii sale. Nu mă face să-ți mai repet încă o dată toată povestea.

— Asta nu schimbă nimic. Wei a suferit o rană care nu se mai poate vindeca. Acum este o mașină de război, un amestec de ură și de durere pe care doar suferința altuia îl mai poate alina și nu se va simți împăcat decât știind că poate provoca suferințe mai mari decât acelea pe care a trebuit să le îndure el.

— După felul în care vorbești, se vede bine că și tu ai același sentiment... față de cel care ți-a ucis soția și ți-a luat fiul. Greșesc, cumva, Xiong Ying? Metellus nu spuse nimic și Dan Qing vorbi mai departe. De aceea trebuie să-l ucid. Dintr-un motiv sau altul, Wei nu mai este o ființă omenească: este o fiară sălbatică, un câine turbat care nu trebuie să mai trăiască.

Vijelia dădea semne că începe să se domolească, iar forța cu care se dezlănțuise părea că scade. Norii începură să se îndrepte cu iuțeală către câmpie, lăsând pe cer doar urme palide ale trecerii lor. O pâclă deasă se așternu peste vale, iar picăturile de ploaie, deși mari, erau acum mult mai rare. Coloana străbătea în clipele acelea un luminiș larg acoperit de iarbă înaltă.

— Avem vreo speranță? întrebă Metellus.

— Speranța moare întotdeauna ultima, spune un vechi proverb de pe la noi, răspunse prințul.

— Și noi avem un proverb care zice exact același lucru. Dar tu ce crezi?

— Îți amintești ce ți-am spus despre Vulpile zburătoare?

— Ca și cum mi-ai fi spus acum câteva clipe.

— Discipoli ai adevăratei căi pe care a arătat-o cu mulți ani în urmă maestrul Mo mai există și acum. Sunt dușmani neînduplecați ai Vulpilor zburătoare. Sunt călugări războinici care au depus un jurământ, fiind în

stare de orice faptă vitejească, gata să facă orice sacrificiu. Sunt oamenii Lotusului Roșu. Doar ei ne mai pot salva din situația asta.

Abia terminase de vorbit că din vale se auzi un țipăt, ascuțit și aspru ca acela al unei acvile. Wei se dădu jos din car, se răsuci în toate direcțiile, scrutând cu privirea povârnișurile munților din dreapta și din stânga, cuprins de o agitație ciudată.

— Ce-a fost asta? întrebă Metellus.

— Un semnal, răspunse Dan Qing. Un mesaj care să ne facă să înțelegem că nu suntem singuri. Poate că ai dreptate: Yun Shan s-ar putea să fie în viață și poate că acum se gândește cum ne-ar putea elibera.

— Yun Shan înseamnă... „Înveșmântată în nori", nu-i așa? spuse Metellus, traducând în persană.

— Așa este.

— Toate femeile voastre au nume atât de încântătoare?

— Aproape toate. Dar pe soția ta cum o chema?

— Clelia.

— Ce înseamnă?

— Este numele unei eroine din vremuri de demult. Înainte de a muri, mi l-a lăsat în grijă pe fiul nostru; nu știu pe unde se află și nici măcar dacă mai trăiește... iar eu merg într-o direcție care mă îndepărtează tot mai mult de el.

— Nu pentru totdeauna...

Metellus tăcu o vreme.

— Nu știu ce să cred despre tine, spuse el mai apoi, ca și cum aceasta ar fi fost concluzia unui gând care-l frământase până atunci.

— Va trebui să-ți învingi neîncrederea, răspunse Dan Qing, asta dacă vrei cu adevărat să faci așa ceva. Și, în

orice caz, dacă stai să te gândești, sunt singura persoană pe care te poți baza, fie că-ți place, fie că nu.

Metellus tăcu iarăși câtva timp.

– Acum trebuie să ne unim forțele și să încercăm să scăpăm cu viață. Vei avea tot timpul ca să înțelegi cine sunt eu cu adevărat.

Metellus se întoarse din nou ca să-i privească pe oamenii săi, încercând să-și dea seama în ce stare sufletească se află și dacă această nouă captivitate nu le-a slăbit moralul. Îi văzu mergând mai departe în șa, vorbind între ei cu glas scăzut. Poate că nu-și dădeau seama de pericol sau poate că nu voiau să se gândească la el, considerând că n-avea rost să-și mai obosească mintea.

Poposiră pe înserat la marginea unui sat aflat pe un deal acoperit de verdeață. Prizonierii fură dezlegați și adunați într-un singur cort, sub supravegherea unor paznici înarmați. Doar Dan Qing fu dus singur într-un alt cort.

Metellus le spuse pe scurt oamenilor săi:

— Știu la ce vă gândiți: că poate am fi făcut mai bine să așteptăm musonul de primăvară în India și că s-ar putea ca de data aceasta să nu ne mai recăpătăm libertatea. Dacă așa este, greșiți. Hotărârea pe care am luat-o împreună atunci era în orice caz cea mai bună, chiar dacă acum totul pare pierdut.

— Dar ce se întâmplă, comandante? întrebă Balbo.

— Tânărul care ne-a întâmpinat în poarta castelului este cel care a luat puterea în lipsa lui Dan Qing. Între cei doi este o ură neîmpăcată, dar noi nu avem nimic de-a face cu această luptă care pe care. Orice se va întâmpla între cei doi, cred că vom scăpa de aici. Doar

că trebuie să vă fie limpede un singur lucru: atât timp cât toată această întâmplare nu s-a încheiat, noi ne aflăm de partea lui Dan Qing, chiar dacă ne punem viața la bătaie. Ne-am dat cuvântul și-l vom respecta. Antoninus clătină din cap, dar Metellus se prefăcu că nu-l vede. Fiți gata de orice și nu vă pierdeți curajul. Vă voi duce acasă, chiar cu prețul vieții mele.

În dimineața următoare porniră iarăși la drum și în trei zile străbătură valea în direcția răsăritului. Călăreau cu mâinile legate de oblâncul șeii și cu picioarele de scări, supravegheați cu atenție de gărzile înarmate ale lui Wei, mercenari manciurieni cu o înfățișare sălbatică, înarmați cu săbii lungi, ușor curbate. În frunte mergeau oamenii în negru, înarmați cu arcuri duble și săgeți cu cozile foarte lungi și grele. Era o adevărată sinucidere să se gândească în asemenea condiții la o evadare. După prima zi, Dan Qing merse separat de ceilalți, legat în spatele carului lui Wei, un vehicul mult perfecționat care în partea de sus semăna foarte bine cu o litieră de mare lux, cu ornamente din lemn lăcuit și bronz.

După primele patru zile de drum, valea începu să se deschidă, lăsând locul unei câmpii întinse având în mijloc un fluviu uriaș cu ape noroioase pe care se vedeau plutind ambarcațiuni cu pânze trapezoidale, încărcate cu tot felul de mărfuri, coborând purtate de curent și de forța vântului. Peste tot se întindeau ogoare inundate cu apă pentru cultivarea grâului de mlaștină care era acum mâncarea lor zilnică, alături de carne de gâscă și de ouă. Oamenii nu puteau să nu observe că erau tratați cu o generozitate ciudată, uneori primind chiar și o băutură fermentată care semăna cu vinul.

— Comandantul are dreptate, spunea Quadratus. Noi nu avem treabă cu ce este între oamenii aceștia. Poate că Wei are de gând să ne angajeze în armata lui și nu vrea să ne pierdem puterile.

— S-ar putea, răspundea Antoninus, cel mai înalt în grad după cei doi centurioni. Ba chiar, cred că sigur este așa.

Pentru că nu puteau fi siguri de nimic în privința viitorului, fiecare era gata să creadă în ipoteza cea mai liniștitoare. Metellus avea, însă, niște presimțiri urâte, dar le ținea doar pentru el.

Mai merseră încă trei zile și peisajul se schimba mereu: se vedeau șiruri nesfârșite de copaci cu frunze mari de un verde închis pe crengile cărora creșteau bobițe mici galbene sau roșii, foarte asemănătoare cu murele. Tuturor li se părea ciudat că se făceau culturi atât de întinse pentru o plantă care producea doar bobițele acelea atât de mici, dar și aceea avea să fie una dintre nenumăratele ciudățenii din țara aceea nemărginită și atât de diferită de a lor.

Pe măsură ce înaintau, satele deveneau tot mai numeroase și mai aglomerate, drumurile erau pavate și circulația pe ele era din ce în ce mai intensă. La fiecare zi de drum era câte un popas unde se puteau schimba caii și unde călătorii puteau găsi o masă caldă și găzduire. În asemenea locuri, convoiul își instala separat tabăra, totul fiind deja pregătit ca pentru a primi cum se cuvine asemenea oaspeți importanți. Metellus era sigur de-acum că ținta lor finală era capitala. Un nume se auzea tot mai des: Luoyang.

Și Luoyang apăru în fața lor într-o seară, către asfințit, după multe zile de mers din locul în care fuseseră făcuți prizonieri. Pentru poporul acela, era ceea ce Roma era

pentru ei și Metellus privi cu admirație marele oraș înconjurat de ziduri masive, de turnuri impunătoare înălțate din blocuri de piatră tăiate cu o pricepere extraordinară. În interiorul orașului se vedeau alte construcții mărețe de forme diferite: poate temple sau palate ale aristocraților. Și peste tot se înălțau copaci cu coroane dese, luminate de ultimele raze ale amurgului. Cerul era acoperit de pâclă, soarele palid, dar discul lui uriaș care cobora în spatele lor, dincolo de munții din zare, lumina turnuri, palate, acoperișuri și creneluri, răspândind peste tot acea lumină sângerie care se reflecta în culori schimbătoare pe lemnul pictat, pe obiectele din bronz sau pe cele din ceramică multicoloră.

În ciuda îngrijorării care-i apăsa, Metellus și oamenii săi priveau cu admirație acest spectacol, dându-și seama că probabil era singurii din lumea de la apus care puteau contempla o asemenea minunăție. În sinea lor se întrebau totuși dacă vor avea vreodată posibilitatea de a povesti celor de acasă toate peripețiile prin care au trecut. Izolarea, lipsa unor vești, despărțirea de Dan Qing, singura ființă omenească pe care o cunoșteau, în stare să le explice ceea ce se întâmpla sau să descifreze semnale care lor nu le spunea nimic, toate acestea îi făceau să se simtă ca o frunză în bătaia vântului, dar, pe de altă parte, trecerea zilelor și lungile ore de marș fără ca nimic nou să se întâmple le dăduse un sentiment de liniște și de normalitate care până la urmă le strecură în suflete un anumit optimism greu de explicat.

Înainte de a intra în oraș, coloana se opri și Metellus remarcă o oarecare agitație lângă carul lui Wei. La scurt timp după aceea, văzu un călăreț mergând cu capul acoperit între doi paznici. Probabil că era Dan Qing. Îi

trăseseră pe cap un sac de stofă neagră pentru a nu fi recunoscut de trecători.

Coloana se puse din nou în mișcare și continuă să se apropie în pas vioi de porțile dinspre apus ale capitalei, încă deschise și păzite de o unitate a armatei. Probabil că un curier îi anunțase pe soldați de sosirea lui Wei, pentru că imediat ajunse la fața locului, învăluit într-un nor de praf, un escadron din cavaleria imperială cu misiunea de a escorta carul tânărului eunuc pe străzile orașului. Și acest lucru i se păru ciudat lui Metellus: însemna că puterea împăratului în capitală nu era pe deplin consolidată și de aceea avea nevoie de o escortă atât de puternică.

Soldații călări, cel puțin cincizeci, se înșirară pe cele două laturi ale carului, cu săbiile trase din teacă, iar alții aprindeau torțe pentru a lumina străzile cufundate deja în penumbra serii. Prizonierii fură lăsați în spate, sub paza soldaților care încheiau coloana.

Chipuri dolofane de copii apăreau la ferestrele care dădeau înspre stradă ca să admire trecerea acelui alai impunător, dar din spatele lor se auzeau vocile îngrijorate ale părinților care îi chemau înăuntru. Trecători erau puțini și grăbiți, iar peste oraș părea să se fi lăsat o tăcere ireală. Metellus schimbă priviri neliniștite cu centurionii săi și aceștia le transmiseră în șoaptă oamenilor:

— Fiți atenți, s-ar putea întâmpla în orice moment ceva.

— Eu am reușit să-mi slăbesc legăturile, răspunse Antoninus. Dacă reușesc să-mi eliberez mâinile, am să-i ajut și pe ceilalți.

— Bine, răspunse Quadratus, dar nu faceți nimic fără ordinul comandantului.

La câțiva pași de capul coloanei, strada se îngusta pentru că trebuia să treacă pe sub o arcadă susținută de doi stâlpi groși de piatră. Călăreții fură nevoiți să formeze un singur șir, neavând loc să treacă doi oameni unul lângă altul, așa încât carul trecu dincolo singur. În aceeași clipă, câțiva oameni îmbrăcați în tunici și pantaloni cenușii cu o panglică roșie legată pe braț coborâră ca fulgerul pe funii de mătase de la înălțimea arcadei pe acoperișul carului și încercară să facă o spărtură în el cu săbii și securi. Se iscă o încăierare cumplită între oamenii din escortă și atacatori, iar oamenii lui Wei încercară să se urce pe acoperișul carului, angajându-se într-o luptă îndârjită.

Metellus și ai săi rămaseră deoparte, supravegheați de un grup de mercenari din ariergardă cu armele îndreptate către ei. Probabil că aveau ordine stricte în privința prizonierilor pentru că nu-i scăpară nici o clipă din ochi, ca și cum în imediata apropiere nu s-ar fi întâmplat nimic și viața șefului lor n-ar fi fost în pericol.

Atacatorii se mișcau și loveau cu o rapiditate ucigătoare, armele lor fulgerau din toate părțile, brațele făceau mișcări scurte care nu puteau fi prevăzute și nici simțite decât în clipa în care își atingeau ținta.

Prin zăngănitul armelor, în mijlocul acelei învălmășeli cumplite, Metellus îl văzu pe prințul Dan Qing, cu capul acoperit de sacul negru, zvârcolindu-se din răsputeri ca și cum furia luptei care se dădea peste tot în jurul său îl scosese din minți, dar legăturile îi intrau tot mai mult în carne. Romanul îl putu vedea timp de o clipă pe eunucul Wei stând nemișcat în carul său, poate paralizat de spaimă sau cuprins în mod surprinzător de dorința de a muri ori chiar cu totul indiferent față de ceea ce se întâmpla în jurul său, dus cu gândul în altă parte.

Totul se întâmplă în numai câteva clipe care părură să se prelungească la nesfârșit. Grupul din fruntea escortei, care trecuse deja de arcul cu pricina, se întoarse imediat înapoi și călăreții, ajungând în fața acelui loc îngustat, săriră din șaua cailor zburând pe deasupra arcadei și aterizară pe acoperișul carului.

Erau Vulpi zburătoare.

Primii apărători, în mare parte mercenari manciurieni, fuseseră uciși sau respinși, dar acum lupta se dădea între forțe egale. Schimbul de lovituri deveni atât de rapid și de precis că Metellus și ai săi uitară de condiția lor de prizonieri, fiind captivați de spectacolul unei lupte care nu părea să se dea între ființe omenești, ci între niște demoni însuflețiți de o energie infernală.

Oamenii cu panglica roșie prinsă pe braț, renunțară să mai spargă acoperișul carului și săriră pe pământ pentru a putea lupta mai bine, dar în scurt timp superioritatea numerică a Vulpilor zburătoare deveni hotărâtoare. Unul dintre atacatori căzu ucis, apoi al doilea și al treilea: unul cu pieptul străpuns dintr-o parte în alta, altul cu capul tăiat, iar al treilea fu proiectat cu atâta forță într-un zid încât țeasta i se sfărâmă ca o coajă de ou. Un al patrulea fu prins viu și dezarmat înainte de a se putea sinucide.

Abia atunci Wei coborî din car și privi în jur. Mercenarii manciurieni veniră cu torțe aprinse și scena acelui măcel nemilos apăru în toată ferocitatea sa. Cel care părea să fie căpetenia Vulpilor zburătoare se apropie de prizonierul încă viu și-i smulse batista care-i acoperea fața, scoțând la iveală trăsăturile unui băiat abia trecut de douăzeci de ani.

— O să regreți că n-ai murit când am să te torturez eu, cu mâinile mele, îi spuse.

— Cine sunt oamenii aceia, comandante? întrebă Publius.

Metellus încercă să găsească o semnificație a scenei pe care o avea în față, cu umbre profunde și sclipiri ale șiroaielor de sânge.

— Wei a fost atacat de cineva care nu acceptă dominația lui, dar rezultatul luptei i-a fost favorabil. Ați văzut cu ochii voștri: Vulpile zburătoare sunt de neînvins.

— Dar noi i-am bătut, îi răspunse Rufus.

— S-a întâmplat așa pentru că nu erau pregătiți pentru metodele noastre de luptă și datorită scuturilor lui Severus, dar...

Metellus fu întrerupt în timp ce vorbea de un strigăt și de un cor de înjurături: rebelul capturat viu fusese lovit în mijlocul frunții de o săgeată lansată de undeva de sus și se prăbușise ca secerat. În jurul săgeții înfipte în capul lui, sângele curgea din belșug pe trupul tânărului care se zbătea în spasme îngrozitoare de parcă ar fi refuzat să se predea morții ce pusese deja stăpânire pe el.

Metellus se întoarse în direcția din care venise săgeata și văzu clar, pe acoperișul casei din față, o siluetă întunecată care ținea în mâini un arc. Alte două săgeți șuierară prin aer, una după alta și două dintre gărzile eunucului se prăbușiră lovite mortal.

Abia atunci, indiferența aparentă a lui Wei dispăru. Strigă din răsputeri:

— Prindeți-l, nenorociților, puneți mâna pe el!

Arcașul trase o altă săgeată care trecu foarte aproape de eunuc și se înfipse în piciorul unuia dintre mercenarii manciurieni. Omul se prăvăli la pământ, zvârcolindu-se și urlând de durere. Misteriosul arcaș dispăru în bezna nopții sărind de pe un acoperiș pe altul cu o sprinteneală incredibilă.

În zăpăceala care se crease după atac, Dan Qing, cu capul încă acoperit, fusese nevoit să se dea câțiva pași înapoi și acum se afla în imediata apropiere a prizonierilor romani. Metellus îi șopti, încercând să se facă auzit:

— Prințe, suntem aici.

— Tu ești, Xiong Ying? Ce s-a întâmplat? întrebă Dan Qing. Ce-i cu tămbălăul acesta? Sunteți teferi cu toții? N-a fost rănit nimeni?

— Suntem bine. Cei care au atacat convoiul nu aveau nimic cu noi, ci cu Wei.

— Și ce s-a întâmplat până la urmă?

— Au fost respinși. Trei de-ai lor sunt morți. Alți doi sau trei au putut fugi. Unul care fusese prins viu a fost ucis de un tovarăș de-al său care a tras cu arcul de pe acoperișul casei de peste drum. Acum Vulpile zburătoare îl urmăresc: au arcurile îndreptate către acoperișul cu pricina...

Vulpile zburătoare puseseră mâna pe arcuri și pregăteau acele săgeți grele despre care romanul nu știa la ce folosesc, niște adevărate harpoane zburătoare care trăgeau după ele frânghii subțiri de mătase. Le lansară și ele se înfipseră în bârnele cornișei, cățărându-se, după aceea, pe acoperișuri cu o agilitate extraordinară pentru a-l urmări pe arcașul fugar.

— Și el are o panglică roșie pe braț, la fel ca și ceilalți, continuă Metellus. Acum fuge foarte repede, urmărit de oamenii lui Wei care parcă zboară... Pe toți zeii, ce țară mai este și asta?

— Lotusul Roșu... murmură Dan Qing. Prin urmare, nu trebuie să ne pierdem speranța. Mai poți vedea și altceva?

În acele clipe, Metellus îl vedea pe fugar dispărând după coama unui acoperiș, apărând pentru o clipă la marginea unei terase, apoi dispărând cu totul.

Wei dădea ordine scurte oamenilor săi și vreo șase călăreți porniră în galop în diferite direcții; făcu apoi un semn escortei și oamenii se adunară. Cadavrele fură luate de pe jos și puse pe un cărucior cu două roți, după care Wei se urcă din nou în carul său și convoiul porni mai departe.

Antoninus se întoarse către Metellus.

— Și, acum, ce-o să se mai întâmple, comandante? întrebă el.

— Habar n-am, îi răspunse Metellus. Dar tu și ceilalți căutați să rămâneți în viață. Orice s-ar întâmpla, trebuie să rămâneți în viață.

25

Luna plină se ridicase dincolo de crestele munților și lumina acoperișurile din Luoyang umezite de roua serii. Siluete întunecate alergau cu repeziciune, ca niște umbre abia vizibile, după o altă umbră care sărea de pe un acoperiș pe altul, se strecura ca o pisică printre ornamentele turnurilor, se arunca parcă zburând pe crengile copacilor care se înălțau din grădinile ascunse printre case, țâșnind iarăși ca o veveriță către coama unui alt acoperiș.

Vulpile zburătoare nu-l slăbeau pe fugar, îi țineau calea când din stânga, când din dreapta, încercau să-l împingă înspre un cartier în care casele coborau către un loc mai jos, nu prea îndepărtat de zidurile orașului. Dar fugarul apărea și dispărea mereu, ascunzându-se după orice ieșitură a acoperișurilor, ca să pornească într-o altă direcție de îndată ce urmăritorii treceau de el. La un moment dat, reuși să ia un oarecare avans și se cățără în vârful unui turnuleț de unde, fără a fi văzut, observa toate mișcările urmăritorilor. Îndată ce-l zări pe unul dintre ei sărind de pe un acoperiș pe altul, slobozi din arc o săgeată care-l străpunse pe urmăritor și-l făcu să se

prăbușească fără viață pe caldarâmul străzii. Dușmanii avură o clipă de ezitare și arcașul dispăru printr-o trapă, coborând niște scări până într-o curte și de acolo ajunse în stradă.

Umbra adâncă a unei arcade îi oferi fugarului un adăpost sigur până când Vulpile zburătoare se îndepărtară, ca o haită de copoi înnebuniți de furie pentru că au pierdut urma vânatului.

Când în jur totul se liniști, misteriosul personaj își dădu jos batista care îi acoperea chipul, lăsând să se vadă un oval feminin delicat și doi ochi negri precum tăciunele care sclipiră pentru o clipă în lumina slabă a lunii, ca aceia a unei tigrese tinere. Deschise ușa mare din spatele său cu o atingere ușoară a mâinii și intră într-o curte interioară unde o aștepta un cal legat cu hățurile de un belciug de fier.

Îl dezlegă și se întoarse în stradă. Privi cu grijă în dreapta și în stânga, trase cu urechea și deslușì un murmur venit din capătul străzii pe care se afla: era un loc aglomerat, un loc în care putea trece neobservată... Porni cu pași grăbiți în direcția aceea, ținând calul de hățuri, îndreptându-se către luminile slabe de la capătul străzii. Ajunse peste puțin timp la marginea unei piețe mici, mărginită în partea opusă de un caravanserai. Dinspre locul acela ajungea până la ea larma tulbure a drumeților, nechezatul înăbușit al cămilelor de Bactriana, marile animale de povară ale caravanelor care străbăteau distanțe uriașe, aducând mărfuri din cealaltă parte a lumii. Fata vru să iasă la loc deschis, dar se dădu repede înapoi la adăpostul întunericului, pentru că o ceată de călăreți trecea în galop cu săbiile scoase din teacă și îndreptate înainte. Așteptă până când ecoul acelei curse nebunești

se stinse, se asigură că nu mai venea și altcineva și traversă piața intrând în curtea marelui caravanserai.

În timp ce-și lega calul lângă perete, își roti privirile în jur: curtea era luminată de numeroase felinare colorate care răspândeau o lumină caldă pe sub arcade, peste baloturile cu mărfuri, asupra servitorilor care îngrijeau de animale, asupra mulțimii pestrițe a călătorilor, oameni veniți din toate colțurile lumii, îmbrăcați în tot felul de costume și vorbind în toate limbile pământului; se pregăteau cu toții să se așeze la masa de seară după ce încheiaseră afaceri cu alți negustori care, ca și ei, poposeau la același han.

Fata își dădu seama că încă mai purta pe braț panglica roșie și o desfăcu de îndată ce auzi pe cineva vorbind în spatele său. O ascunse sub cingătoare și întoarse capul în altă direcție ca să evite un schimb nedorit de priviri.

— Umblați cu grijă cu lada aceea, sunt lucruri delicate acolo, să vă ia naiba pe toți! cârâia vocea aceea cu un pronunțat accent străin.

Fata se dădu într-o parte pentru a-l lăsa să treacă pe cel care se auzea în urma ei și un negustor corpolent, cu pielea măslinie, i-o luă înainte, însoțit de doi servitori care târau cu greu o ladă din lemn urcată pe un cărucior hodorogit.

Un ospătar chinez se apropie de el.

— Slăvite Daruma, spuse acesta, slăvitul tău coleg Wu He te așteaptă pentru cină.

— Vin acum, băiete, răspunse Daruma, mișcându-și trupul mătăhălos către intrarea în cârciuma aflată în capătul caravanseraiului.

Venind în urma lui, fata întinse cu iuțeală mâna ca să ia un sul de stofă rezemat de un balot cu lână, își aranjă pe umeri țesătura ca să-și ascundă hainele pe care le

purta, intrând și ea în cârciumă. Se așeză ca un client oarecare lângă un perete al încăperii pline de un fum gros, într-un colț nu prea luminat, dar apropiat de masa la care tocmai se așezau Daruma și negustorul chinez.

Un grup de instrumentiști mongoli aflați sub o arcadă cântau o melodie cu sunete grave, acompaniindu-și vocile la fel de grave. Solistul era în stare să scoată note atât de groase încât fata simți că-i vibrează tot corpul.

— Anul a fost foarte rău... începu să spună negustorul chinez.

— ...producția mică, paraziții au atacat gogoșile, continuă Daruma cu un aer plictisit. Cunosc deja povestea asta, Wu He: pe chestia asta o să-mi ceri mai mult cu zece până la douăzeci la sută. De când te cunosc eu, niciodată n-a fost un an bun, iar prețurile au crescut mereu.

— Ah! Nu te plânge! ripostă omul care purta numele de Wu He. Cine știe cât câștigi tu în Apus când vinzi mătasea noastră diavolilor străini. Că veni vorba, știi că au sosit câțiva în oraș chiar acum câteva clipe? Oameni cu o înfățișare ciudată și îmbrăcați altfel decât pe la noi, prizonieri, desigur, în convoiul eunucului Wei, să-l țină teafăr zeii.

Auzind cuvintele acelea, fata fu și mai atentă și chiar încercă să se mute pe bancă, astfel încât să ajungă mai aproape de cei doi negustori și să audă cât mai mult din discuția lor.

Gestul ei nu-i scăpă lui Daruma care nu dădu semne că l-ar fi băgat de seamă și continuă discuția cu Wu He.

— Străini ai spus? Și cum arătau?

— Ochi rotunzi, bărbi dese și aspre ca o coamă de mistreț, păr pe brațe și pe picioare ca la maimuțe... brățări

de metal la încheietura mâinilor. Așa mi-a spus un servitor de-al meu. Și mai era unul, un chinez poate, judecând după îmbrăcăminte, cu capul acoperit de un sac.

Fata nu mai reuși să se abțină.

— Am ascultat fără să vreau discuția voastră, cinstiți negustori, spuse, și aș fi foarte curios să-i văd și eu pe străinii aceștia, pentru că n-am întâlnit niciodată vreunul. Se spune că într-adevăr sunt îngrozitori la vedere... Știți cumva unde i-au dus?

Wu He o privi destul de surprins, în timp ce Daruma ațintise asupra ei o privire scrutătoare: ieșirea aceea neașteptată din partea unui necunoscut care ascultase discuția lor i se părea foarte ciudată.

În orice caz, Wu He începu să spună:

— După câte știu, se pare că i-au dus la...

Nu mai avu timp să continue ce începuse să spună, pentru că un grup de soldați din armata imperială intră în cârciumă. Fata lăsă imediat privirea în jos și întoarse capul către perete, dar nici gestul acesta nu-i scăpă lui Daruma care o apucă de încheietura unei mâini, apropiindu-se de ea ca să poată vorbi fără a fi auzit de ceilalți mușterii.

— O încheietură prea subțire ca să fie a unui bărbat tânăr, dar în orice caz foarte puternică, constată el. Și, acum, dacă nu-mi spui cine ești și de ce te interesează atât de mult străinii aceia, aș putea să-i rog pe soldații ăia să caute sub cingătoarea ta unde ar putea găsi o frumoasă panglică roșie.

Mâna liberă a fetei alunecă sub haină căutând mânerul pumnalului, dar se opri atunci când Daruma continuă:

— ...Printre diavolii aceia străini s-ar putea să se afle și niște prieteni de-ai mei la care țin foarte mult.

Mâna fetei nu mai ajunse la mânerul pumnalului.

— Prieteni? repetă ea.

— Prieteni, confirmă Daruma. Putem să vorbim despre asta?

— Putem vorbi despre așa ceva, răspunse fata.

— Cum te cheamă?

— Deocamdată, nu pot să-ți spun.

— De ce nu-mi poți spune?

— Pentru că nu este momentul și pentru că nu te cunosc destul de bine. La urma urmelor nu ești decât un străin.

— Bine, dar acum ai să faci exact ce-ți spun eu, apoi o să te duci în curte și o să mă aștepți lângă arcada aceea cu fântână.

Fata dădu din cap aprobator.

Daruma ridică glasul și, arătând către un vas mare din fața lui, îi porunci:

— Oferă-le puțin vin de rodii unor bravi soldați! Or fi obosiți și le-o fi sete! Ospătar, eu plătesc!

Fata se supuse, se duse să scoată vin din vas, ajutată de cârciumar și îl împărți soldaților care dădură cănile peste cap, fără a-i arunca nici măcar o privire. După ce le mai umplu încă o dată cănile, porni nepăsătoare către ușa cârciumii și se îndreptă către fântâna cu pricina. Peste puțin timp, ieșiră și soldații, încălecară și porniră în galop pe străzile pustii ale orașului. Pe ușa care rămăsese deschisă, se rostogoli trupul imens al lui Daruma avându-l alături pe colegul său, care continua să îndruge aceleași scuze.

— După cum îți spuneam, cinstite prietene, anul a fost foarte prost, duzii s-au uscat din cauza secetei și...

— Bine, fie, făcu Daruma, de acord. Cât vrei pentru toată marfa?

— Șapte mii cinci sute de darien, răspunse grăbit Wu He.

Daruma îl privi cu o expresie nemulțumită și răspunse:

— Bine, tâlhar și lipitoare ce ești. Asta-i adevărată hoție, dar n-am încotro.

— Ah, nu vorbi așa, cinstite prieten: sunt sigur că o să recuperezi mărirea aceasta pe care ți-am cerut-o de la clienții tăi care, la rândul lor, o să te facă și ei tâlhar și lipitoare. Asta-i legea meseriei noastre.

— Bine, bine, dar acum te rog să mă ierți: sunt foarte obosit și în seara asta aș vrea să mă culc ceva mai devreme.

Wu He îl salută cu o plecăciune plină de respect și se îndepărtă, ieșind din han. Fata îl privi pieziș și se apropie de cal vrând parcă să-i dezlege hățurile, dar auzi vocea lui Daruma atât de aproape, ca și cum i-ar fi vorbit la ureche.

— Dacă aș fi în locul tău, n-aș face așa ceva.

Yun Shan se întoarse și rămase uluită văzând că Daruma se mai afla încă în partea cealaltă a curții, la o distanță de cel puțin treizeci de pași, și părea că se gândește la ceva foarte important stând rezemat de peretele cârciumii.

Vocea negustorului răsună din nou foarte aproape și pe un ton absolut natural.

— M-ai auzit bine. Trebuia să ne continuăm discuția începută, ai uitat?

Fata lăsă din mână hățurile calului și se apropie de el traversând curtea.

— Cum ai făcut? îl întrebă.

— O șmecherie acustică. Uite, dacă vorbești în scobitura aceasta mititică din tocul ușii ești auzit până în partea aceea a porticului.

— Interesant. Și acum despre ce trebuie să vorbim? întrebă Yun Shan.

— De ce ai întrebat unde sunt străinii aceia? Și ce faci aici?

— De ce vrei să știi? Nu te cunosc.

— E foarte simplu: descrierea lui Wu He m-a făcut să mă gândesc imediat că prizonierii despre care vorbea el nu sunt alții decât prințul Dan Qing și garda sa: oameni care vin din îndepărtatul imperiu Taqin Guo, aflat departe, în Apus. Când te-am auzit că voiai să știi mai multe despre ei, m-am întrebat dacă nu cumva ne interesăm amândoi de aceeași persoană. Ești o fată travestită în bărbat, purtai panglica Lotusului Roșu și fugeai de gărzile împăratului.

— Să admitem că ar fi așa, răspunse ea. Cine îmi garantează că nu ești un spion?

— Faptul că nu te-am dat pe mâna soldaților. N-ai mai fi avut cum să scapi, iar eu aș fi încasat o recompensă grasă: suficient ca să acopăr o parte din mărirea de preț cerută cu nerușinare de Wu He la cantitatea de mătase pe care am cumpărat-o de la el.

Yun Shan îl privi pe sub sprâncene, fără a spune nimic. Părea să-l studieze pe omul cu care vorbea, iar el, la rândul său, putea s-o examineze în liniște: fata avea gura mică și frumos conturată, ochii mai mari decât erau cei ai chinezoaicelor, iar între nas și frunte se contura o cută.

— Încă nu te-ai convins? întrebă Daruma.

— Maestrul meu obișnuia să-mi spună că pentru a înșela pe cineva nici o metodă nu este mai bună decât aceea de a-i câștiga încrederea.

— Adevărat. Ești o persoană inteligentă. Atunci, ce pot să fac pentru ca tu să ai încredere în mine?

— Să mă convingi și încă foarte repede. Mă grăbesc să plec.

— Semeni foarte mult cu fratele tău, prințul Dan Qing, spuse în cele din urmă Daruma. Eu sunt cel care l-a adus acasă din Persia.

— Dovedește-mi că spui adevărul.

— Dovada ți-o poate oferi doar fratele tău, dar mai întâi trebuie să-l găsim. Trebuia să ne întâlnim chiar în cârciuma asta, dar au trecut mai multe zile și el nu a apărut. Din păcate, vorbele lui Wu He mă fac să cred că personajul cu capul acoperit era chiar el. Și nu-i nici o îndoială că străinii cu ochii rotunzi și cu bărbile aspre sunt garda lui de corp. I-am recrutat eu însumi în Persia. Sunt doar zece, dar fac cât o sută. Niște luptători excepționali: fără ei, fratele tău n-ar mai fi ajuns niciodată până aici, prințesă Yun Shan.

Yun Shan păru să cedeze în fața evidenței.

— El este prizonierul. Eram de față când Wei l-a capturat. Voiam doar să aflu de la Wu He dacă avea habar unde au fost duși... De unde știai că sunt sora lui?

— Nu știam. Am ghicit după asemănarea dintre voi. Dar, hai, vino să ne așezăm în colțul acela, spuse negustorul, arătând spre două perne din lână și un covor de sub o arcadă a caravanseraiului. Suflă în felinar și se făcu întuneric. Curtea nu mai era luminată decât de razele lunii și putură continua în liniște discuția începută.

Daruma respiră adânc.

— Cum s-a întâmplat? întrebă.

— Wei a pus stăpânire pe mânăstirea Apelor susurătoare. L-a ucis pe maestrul Wangzi.

Daruma își duse o mână la frunte cu expresia unui om abătut.

— Îl cunoșteai? întrebă Yun Shan.

— Împreună cu el am organizat fuga fratelui tău din Persia. Dan Qing și cu mine ne-am despărțit chiar acolo unde începea urcușul care duce la Apele susurătoare. Caravana mea n-ar fi putut trece pe puntea aceea peste prăpastie. Dar îl lăsam pe prinț pe mâini bune: escorta lui și ospitalitatea maestrului Wangzi... Tu erai acolo, nu-i așa?

— Da, eram acolo.

— Și acum faci parte din Lotusul Roșu. De cât timp?

— De o lună. Nu aveam pe nimeni în care să am încredere și unul dintre călugării de la Apele susurătoare mi-a spus să mă duc la ei.

— Și cum se face că ieri te urmăreau oamenii împăratului?

— Am încercat să-l eliberăm pe fratele meu.

— Și n-ați reușit.

— Nu ne-a lipsit, totuși, mult ca să reușim. Ai aflat și altceva de la prietenul tău, negustorul?

— Nu, dar informații am mai putea obține oricum. Când a avut loc atacul?

— La doi Dan după asfințit.

— Și tu ai fugit imediat după aceea?

— A trebuit să ne retragem, forțele dușmane erau mult mai numeroase. Și mai era și un grup de Vulpi zburătoare. Nu sunt încă pregătită să lupt cu asemenea adversari.

— Așadar, dacă Wu He aflase deja de ei, înseamnă că acela care l-a informat i-a văzut nu prea departe de aici. Și nu a trecut mai mult de o jumătate de Dan. Singurul loc în care s-ar putea să-i fi dus într-un timp atât de scurt este Palatul Trepiedelor de bronz.

— Se poate, răspunse Yun Shan. Cred că ai judecat bine.

— Este mai mult decât probabil, spuse Daruma. După cum știi, Palatul Trepiedelor de bronz este o construcție foarte veche, de pe vremea împăratului Wudi și tatăl tău a poruncit să fie restaurată, înlocuindu-se cea mai mare parte a zidurilor din cărămidă nearsă cu blocuri de piatră, dar rămâne totuși un punct slab. Problema va fi să-l anunțăm pe prinț că-i pregătim eliberarea, astfel încât să fie gata în orice moment.

— Lucrul acesta se poate rezolva destul de simplu. Lotusul Roșu are mulți informatori chiar și în locuri considerate absolut inaccesibile.

— Spune-mi ce știi despre escorta lui. Este vorba despre niște oameni excepționali pe care aș vrea să-i salvez cu orice preț. Am o datorie față de ei și o înțelegere pe care vreau s-o respect. Erau cu toții vii atunci când i-ai văzut ultima oară?

— Nu i-am numărat. Dar am avut impresia că erau cam zece.

— Comandantul lor este un om cu un caracter extraordinar, care a știut să câștige încrederea și poate că și stima fratelui tău. Este destul de înalt, brunet, ochii de culoarea ambrei, privirea pătrunzătoare, musculatură puternică... L-ai văzut? Vreau să spun, ai văzut un om care să arate astfel și să fie... viu?

— L-am văzut. Cred că da...

Daruma respiră ușurat.

— Sper să nu te fi înșelat.

Yun Shan șovăi câteva clipe.

— Îmi amintesc de o privire...

— De-ar vrea cerul ca Xiong Ying să fie încă în viață! Este un războinic faimos în țara sa, dar este și un

om care a suferit mult, care a văzut murind persoane pe care le iubea fără să-și piardă cumpătul. Un om care-și respectă cuvântul dat, chiar dacă asta l-ar costa propria lui viață. Nu merită să-și sfârșească zilele în chinuri și nu merită așa ceva nici oamenii lui.

Yun Shan revăzu ochii aceia adânci, de culoarea ambrei, care o priveau cu forța pătrunzătoare a unei acvile, dar în același timp puțin încețoșați de tristețe. Ochii lui XiongYing...

— De ce are un nume de chinez?

— Pentru că i l-a pus fratele tău după ce bărbatul acesta i-a salvat viața într-un atac al Vulpilor zburătoare. Nici n-ai fi în stare să-i pronunți numele adevărat.

— Ce ai de gând să faci ca să-i eliberezi? întrebă Yun Shan.

— Ar trebuie să culegem cât mai multe informații putem și asta cât mai repede. Fiecare clipă care trece poate fi pentru ei ultima. Locul acesta va fi cartierul meu general, poți să-mi trimiți aici oricând un mesaj.

Yun Shan se ridică în picioare, gata să plece.

— Încă o clipă, spuse Daruma.

Fata stătu pe loc.

— Ce este adevărat în povestea care circulă despre tine și Wei?

Yun Shan dădu să spună ceva, dar simți că i se pune un nod în gât și ochii i se umplură de lacrimi. Se duse și-și luă calul, dispărând în tăcere în bezna nopții.

Daruma rămase singur.

— Așadar, este adevărat, șopti ca pentru sine. Totul este adevărat.

26

Yun Shan înaintă la pas, destul de prudent, apoi, când văzu că drumul era liber, își acoperi din nou fața și-și îndemnă calul la galop. Trecu ca o fantomă pe străzile tăcute ale capitalei scăldate în lumina lunii. Calul său părea că abia atinge pământul cu copitele, ca și cum n-ar fi avut nici o greutate în șa, ca și cum forța călăreței ar fi fost totuna cu membrele sale nervoase, cu fibrele încordate ale mușchilor săi. Zbură ca gândul prin pietele pustii, sări peste ziduri care înconjurau casele, străbătu grădinile ascunse printre case, curțile cufundate în umbră, pe sub porticuri sculptate, de-a lungul aleilor cu șiruri de trepiede aliniate pe margini, printre flăcări domoale și felinare cu lumina amorțită.

Gonea întruna ca să fugă de propriile sale gânduri, de amintirile dureroase ale trecutului, de grijile prezentului, de umbrele morților, de fantasmele care galopau la fel de iuți pe cer, acoperind în răstimpuri cu un văl sinistru discul argintiu al lunii.

O umbră.

Umbra unui călăreț la capătul străzii.

Trase de hățuri și opri calul, după care porni la fel de iute în direcție opusă, fără a mai putea recunoaște locurile, fără a mai ști unde avea s-o poarte galopul nervos al animalului de sub ea.

Iarăși o umbră.

Un călăreț nemișcat sub arcada porții închidea trecerea către exteriorul orașului.

Yun Shan se întoarse și privi în urmă, apoi în lături, sigură că va vedea străzile barate cu cete de soldați imperiali, dar toate erau libere.

Călărețul acela o provoca la o luptă în doi. Era cazul s-o accepte.

Trase de hățuri, pipăi în spatele șeii și luă teaca prețioasă în care se afla închis Fulgerul de gheață, sabia făurită cu trei secole în urmă de un meșter din Yue pentru strămoșul său Xung Zhou. Sări pe pământ și trase sabia din teacă, făcând-o să sclipească, albăstrie, în razele lunii.

Călărețul sări la rândul său din șa și scoase sabia din teacă. Era îmbrăcat în negru, iar fața îi era acoperită cu o eșarfă de mătase turcoaz.

Se apropiară unul de altul cu pași calculați, se opriră la distanța potrivită pentru ca o lovitură directă să poată străpunge cu precizie adversarul. Lamele săbiilor scoteau fulgere albăstrui, spintecând pentru început aerul, cu șuierături rapide. Trupurile se mișcau ca într-un dans care încorda membrele în căutarea echilibrului perfect, a punctului de forță din care moartea putea da lovitura decisivă.

Apoi, lamele se ciocniră scoțând scântei argintii, în zăngănitul sec al unor lovituri precise, din ce în ce mai iuți, din ce în ce mai nerăbdătoare. Tăișul aducător de

moarte al săbiilor trecea la un fir de păr de trupuri, aluneca scrâșnind pe oțelul adversarului, se năpustea țintind ochii sau fruntea, chiar și inima, deviat de țâșnirea neprevăzută a celeilalte minți, a celuilalt braț, a celuilalt tăiș.

Dintr-o dată, amândoi luptătorii se opriră, cu vârful săbiilor îndreptate înainte, pregătind un nou și calculat atac.

Yun Shan simți că forțele celuilalt erau proaspete, le simți pe ale sale slăbite de lungile cavalcade din ziua aceea, de emoțiile prea multe prin care trecuse, de fuga nebunească, de teama de un dușman tot mai puternic.

Trebuia să-și înfrângă acel sentiment care o făcea să se îndoiască de ea însăși, să facă un salt înainte cu un țipăt de acvilă, să zboare prin aer cu forța unui tigru pentru a ajunge sus, ca un fulger, înfigând sabia cu o singură lovitură între omoplați, ajungând astfel la inimă.

Să atingă de sus inima.

Își dădu seama că aceste cuvinte treceau și prin mintea celuilalt, în aceeași clipă. Adversarul se feri de o lovitură răsucindu-se pe vârfurile picioarelor, învârtindu-se ca titirezul unui copil pe pardoseală. Fulgerul de gheață se înfipse în pământ și Yun Shan puse genunchiul jos alături de sabia sa, cu mâna dreaptă încleștată pe mâner, cu stânga sprijinindu-se pe pământ. Dar lama adversarului lovi tăind doar nodul eșarfei care îi acoperea fața. Pânza căzu descoperindu-i chipul de o perfecțiune ca a măștilor de ceară.

Deși ar fi putut încheia lupta cu o lovitură decisivă, adversarul se opri ca și cum imaginea acelei figuri i-ar fi străpuns inima.

— Prințesa Yun Shan... spuse el, descoperindu-și la rândul lui fața.

— Wei... răspunse fata. Ce mai aștepți... Nu pe mine mă voiai? Lovește! Ucide-mă!

— Tu erai, deci, aceea care voia să mă omoare, spuse Wei ca și cum nici n-ar fi auzit cuvintele ei.

— Voiam doar să-mi eliberez fratele.

— Fratele tău te-a făcut pe tine nefericită, iar pe mine m-a aruncat în brațele disperării, spuse tânărul, mișcându-se în cerc în jurul ei. El trebuie să simtă pe pielea lui ce înseamnă o rană pe care nimeni nu o poate vindeca, trebuie să sufere tot ce poate suferi un om.

— Asta nu-ți va da înapoi nimic din ceea ce ai pierdut

Yun Shan trase din pământ vârful Fulgerului de gheață fără ca Wei să facă vreo mișcare. Bărbatul își ținea sabia cu vârful îndreptat în jos, la fel ca și privirea, și se învârtea în jurul lui Yun Shan, care nu-l scăpa din ochi, gata să reia lupta.

Fata părăsi cercul acela imaginar și îndreptă vârful sabiei către gâtul adversarului.

— L-ai ucis pe maestrul meu, Wangzi. Iar eu trebuie să-l răzbun.

— Nu era maestrul tău. Era maestrul fratelui tău. Era și el vinovat. Maeștrii răi trebuie să plătească pentru elevii răi pe care i-au împrăștiat în lume ca să facă rău și altora.

Fulgerul de gheață era acum gata să atingă gâtul lui Wei, pielea albă și netedă ca a unei fete.

Wei ridică fruntea pe care până atunci o ținuse plecată și ochii îi înotau în lacrimi. Șiroaie de lacrimi coborau din ochii lui neîndurători, alunecând pe obrajii perfect netezi.

— Doar din partea ta aș putea accepta moartea, doar de la tine mi-ar putea veni pacea, din moment ce cândva

n-am putut avea dragostea ta. Lovește acum, Yun Shan. N-o să mai ai altă ocazie.

Yun Shan porni lovitura, drept înaintea sa, dar Fulgerul de gheață doar crestă ușor fruntea lui Wei și se retrase imediat. Lăsă o picătură roșie acolo unde oțelul pătrunsese prin piele, o picătură mică, aidoma uneia de rouă, apoi dispăru în teacă.

— Ia seama că acesta este ultimul meu gest de milă față de tine, spuse prințesa. Tu ai ales o cale ce duce în neant, o cale pe care numai niște banditi te pot urma. Eliberează-l pe fratele meu și eu voi uita ce ai făcut. Retrage-te într-o mânăstire și nimeni nu se va atinge de tine. Îți dau cuvântul meu.

Wei se apropie de ea și mai mult până când îi putu simți respirația. Ochii scânteind de lacrimi ar fi putut înduioșa pe oricine, dar glasul era rece și tăios când spuse:

— Am să nimicesc neamul acesta blestemat pe care Cerul l-a renegat și voi întemeia altul. Dar, dacă ar fi să nu reușesc, îmi voi urma destinul fără să simt nici un regret. Vocea păru tremurătoare atunci când adăugă. Port mereu cu mine o amintire, Yun Shan, amintirea unui sentiment pe care nici lama cea mai crudă nu l-a putut scoate din trupul meu chinuit. Rămâi cu bine pentru totdeauna.

Vârî sabia în teacă și făcu un salt greu de imaginat, ajungând lin în șaua calului său. Dădu pinteni și îndemnă animalul în direcția câmpiei, dispărând curând în zare.

Yun Shan îl urmări câteva clipe din priviri, apoi se prăbuși, plângând, la pământ.

Călărețul intră în galop pe poarta cea mare a palatului imperial, trecând printre cele două șiruri de gărzi care vegheau în așteptarea zorilor și ajunse tot în galop până

la scările maiestuoase care duceau la clădirea principală. Ajuns aici, lăsă calul în grija scutierilor care alergaseră imediat în întâmpinarea lui și urcă în fugă scările până la atriumul luminat de șase făclii mari fixate pe trepiede monumentale de bronz.

Un funcționar bătrân veni să-l salute cu o politețe respectuoasă.

— Nobile stăpân, bine ai venit.

— Ce s-a întâmplat astăzi este nemaipomenit. Am fost atacat în propriul meu oraș, Lotusul Roșu era cât pe ce să mă omoare!

Bătrânul se înclină puțin descumpănit.

— Îmi dau seama mărite Wei, dar, pe de altă parte, facem tot ce putem ca să...

— Nu vreau tot ce se poate, strigă Wei. Vreau ca oamenii aceia să fie nimiciți! Ce fac iscoadele tale? Unde îți sunt informatorii? Viața mea este în pericol chiar între zidurile propriului meu palat!

— Lotusul Roșu are mulți complici în rândul populației, stăpâne, și mulți oameni au rămas credincioși casei imperiale. În orice caz, este un mare noroc faptul că ai reușit să-l prinzi pe prințul Dan Qing.

— Nici vorbă de noroc: l-am prins datorită priceperii mele și faptului că m-am ocupat personal de asta, îl puse la punct eunucul. Am în jurul meu doar molâi și nepricepuți, nu mă pot baza decât pe mine însumi!

Bătrânul funcționar continuă să vorbească de parcă nici n-ar fi auzit spusele lui.

— Împăratul este de-acum mort, chiar dacă nimeni nu știe; fiul lui este prizonier. Îți mai rămâne de făcut un singur lucru: să câștigi bunăvoința poporului și, prin asta, bunăvoința Cerului.

— Ce vrei să spui? întrebă Wei devenind pe neașteptate calm.

— Trebuie să convingi poporul că tu ești unealta pusă în slujba Cerului ca să pedepsească o dinastie care și-a pierdut dreptul de a domni: și atunci puterea ta nu va mai avea limite. Poate că vei reuși chiar să unifici cele trei regate, să aduci toată țara noastră între aceleași granițe, așa cum este normal să fie.

— Și să întemeiez o dinastie care va muri o dată cu mine... Wei surâse sarcastic.

— Nu este adevărat. În orice caz, urmașii se pot crea. Nici nu știi de câte ori împărătese care nu puteau avea copii își înșelau soțul arătându-le copilul unei sclave. Și, dacă niște mame sterpe au putut să dea naștere unor moștenitori, de ce nu se poate întâmpla același lucru cu un tată? Acum, crede-mă, stăpâne, tu trebuie să câștigi bunăvoința poporului.

— Dar cum? Oamenii nu mă iubesc. Asta este sigur.

Tăcerea nopții era atât de adâncă încât se putea auzi sfârâitul cu care ardea flacăra felinarelor și, la răstimpuri, foșnetul ușor al vântului de nord. Timp de o clipă, se auziră pași în curte, după care totul rămase cufundat în aceeași tăcere.

Bătrânul păru să fi găsit până la urmă un răspuns potrivit.

— Oamenii nu te iubesc pentru că și-au format despre tine o imagine care nu corespunde realității.

— În sensul că eu sunt mult mai rău decât și-ar putea închipui ei. Și în privința asta nu sunt îndoieli. Dar, spune-mi, la ce te gândești?

— Peste puțin timp va fi din nou Anul Nou. De mulți ani, din cauza tulburărilor abătute de la o vreme asupra

țării noastre, nu se mai organizează serbările cu care era obișnuit poporul.

— Petreceri, lumini peste tot, mâncare gratis, dragoni de hârtie colorată care scot fum pe nări...

— Și lupte între prizonieri.

— Nu vorbi în ghicitori. Spune deschis la ce te-ai gândit.

— Se spune că barbarii aceia pe care i-ai capturat împreună cu prințul ar fi niște luptători grozavi. Este adevărat că vin din Taqin Guo?

— Așa se pare. Și, judecând după înfățișarea lor, așa este.

— Am citit scrierile secrete salvate de rugul care a mistuit Marea Bibliotecă din Luoyang. Se pare că în țara lor există un obicei barbar, dar interesant, care este spectacolul cel mai îndrăgit de oamenii acelor locuri: lupte între prizonieri sau între luptători de meserie în niște locuri construite special cu bănci pentru public. Pune-i să lupte în curtea mare a palatului, în fața scării mari, și lasă poporul să-i vadă.

Pentru o clipă, Wei păru să se gândească la altceva, iar privirea îi era pierdută parcă în căutarea unor fantasme îndepărtate.

— Nu ți se pare bună ideea?

— Ba da, s-ar putea... Și un grup de sălbatici și cruzi Xiong Nu, capturați de curând prin preajma marelui zid, ar fi tocmai buni ca adversari ai lor.

— Cu tot respectul, luminate stăpân, cred că lupta ar fi și mai spectaculoasă dacă adversarii ar fi mult mai buni.

— Acei Xiong Nu n-ar fi destul de buni? La cine te gândești, cine ar putea lupta cu barbarii veniți din Taqin Guo?

Pe chipul bătrânului apăru o expresie gravă și coborî privirile înainte de a răspunde:

— Vulpile zburătoare.

— Știi bine că așa ceva nu se poate, spuse Wei după ce ezită o clipă.

— De ce nu, luminate stăpân? Ce anume te împiedică?

— Înțelepciunea pe care la vârsta ta ar trebui s-o ai. Vulpile zburătoare trebuie să rămână doar niște ființe fără trup și fără chip pentru a inspira o teamă cât mai mare posibil. Scoțându-i la lumina zilei, într-o luptă publică, ei vor apărea ca niște ființe omenești în carne și oase, fiind astfel vulnerabili.

— Înțeleg punctul tău de vedere și prețuiesc nemărginita ta înțelepciune, dar văzându-i cum luptă împotriva celor mai teribili războinici din Apus, oamenii ar înțelege cu toții că este imposibil să te opui unei asemenea forțe.

— Prin urmare, spectacolul acesta ar fi mai ales pentru oamenii Lotusului Roșu.

— Sunt sigur că nu puțini dintre ei se vor afla în mulțimea de spectatori.

Wei începu să se plimbe înainte și înapoi, cu pași mari, prin marele atrium și, de fiecare dată când trecea prin fața bătrânului, lumina spectrală a lunii cădea pe chipul său îngândurat.

— Și crezi că un asemenea lucru mi-ar aduce bunăvoința poporului?

— Fără nici o îndoială.

Wei clătină din cap, încă nehotărât.

Bătrânul continuă să vorbească.

— Barbarii ar trebui să fie îmbrăcați în hainele lor și să-și folosească armele obișnuite pentru ca spectacolul să fie și mai atrăgător. Și ar trebui să le promiți că-i vei

elibera în caz că vor ieși învingători. Se vor bate astfel cu o și mai mare îndârjire. Și ar mai fi încă un motiv pentru care Vulpile zburătoare ar trebui să fie singurii și cei mai demni adversari ai lor...

— Un alt motiv... care ar fi acela?

— Poate nu știi, stăpâne, dar ei nu sunt primii care au ajuns din țara lor până aici.

— Ce tot spui? întrebă, surprins, Wei.

— Ai auzit vreodată vorbindu-se despre legenda celor trei sute de Diavoli mercenari?

— Da. Dar este doar o legendă.

— Este un adevăr. Cei trei sute de Diavoli mercenari au existat cu adevărat. Acum mai mult de trei secole, ei au apărut ca din senin la granița noastră apuseană. Au ocupat o cetate de frontieră și s-au instalat acolo fără a da semne că ar mai vrea să plece. Comandantul garnizoanei, un bărbat viteaz și credincios misiunii sale, i-a atacat cu forțele pe care le avea la dispoziție, dar oamenii aceia s-au arătat a fi niște adversari atât de puternici, încât nu i-a putut clinti din loc. În cronici scrie că luptau într-un mod ciudat: cu scuturile deasupra capetelor, într-o formație ca niște solzi de pește...

— Ce poveste mai este și asta, bătrâne? îl întrerupse Wei. N-are absolut nici o noimă. Și cum se face că eu nu știu nimic despre așa ceva, deși am studiat multe scrieri care au scăpat de focul de la Marea Bibliotecă din Luoyang?

— Pentru că acele cronici despre care vorbesc eu au fost ținute secrete și doar cine a văzut inscripția din râpa de la Li Cheng cunoaște această poveste.

— Spune mai departe... zise Wei și bătrânului i se păru că deslușește în ochii lui o trecătoare, misterioasă,

slăbiciune. Făcu atunci semn unui servitor care aștepta nemișcat ca o statuie în capătul sălii. Omul dispăru și după puțin timp reapăru aducând un vas din care ieșeau aburi și turnă ceai galben în două cupe de aur cizelat.

Cei doi se așezară pe călcâie și băură, după care bătrânul își continuă povestirea.

— Când a aflat de toate acestea, împăratul Yuandi s-a mâniat peste măsură. A poruncit să i se taie capul comandantului de garnizoană și a trimis acolo un alt ofițer, mai tânăr, cu trupe proaspete și i-a dat ordin să-i alunge pe barbarii aceia. Dar nici acesta nu a reușit: inamicii au ieșit în câmp deschis cu mașini de război nemaivăzute până atunci, care aruncau cu o forță înspăimântătoare nenumărate sulițe. Apoi, printr-o ieșire surprinzătoare din spatele zidurilor, au atacat în formația lor închisă și i-au nimicit. De data aceasta, împăratul, uluit de cele întâmplate, a întrebat câți puteau fi acei luptători și câți de-ai noștri ar fi fost necesari ca să-i învingă. I s-a răspuns că ar fi suficienți cinci mii de oameni pentru a-i distruge pe barbarii aceia ca pe niște insecte dăunătoare, dar n-a fost așa. Când noua armată a pornit la atac, s-a trezit în fața unor fortificații de o concepție nouă, care făceau ca acea redută modestă din lut uscat la soare să nu poată fi cucerită. Armata s-a împotmolit din cauza ploilor de toamnă, fără ca acel avanpost, devenit acum o fortăreață în toată puterea cuvântului, să dea vreun semn că ar fi vrut să capituleze... Să spun mai departe, stăpâne?

— Continuă, răspunse Wei.

— Comandantul nostru a decis atunci să joace totul pe o carte, sătul să mai aștepte predarea inamicilor prin înfometare, și a ordonat un atac asupra zidurilor, dar și

această acțiune s-a sfârșit printr-un nou dezastru: șanțuri care nu existau înainte se deschideau sub tălpile lor, ziduri de flăcări se înălțau în fața atacatorilor, o ploaie de bolovani cădea din cer, iar sulițele ucigătoare făceau goluri largi în rândurile lor. Când, în cele din urmă, ai noștri au reușit să deschidă o breșă, au văzut în fața lor un al doilea zid din blocuri masive de piatră. Și turnuri laterale din care cădea ca o ploaie alte sulițe... Pentru ai noștri, atacul s-a transformat într-un adevărat măcel... Împăratul și-a dat seama că ar fi trebuit să pornească o ofensivă cu forțe uriașe, dar nu s-a simțit în stare să nimicească niște oameni care se apăraseră cu atâta curaj și, în loc să trimită împotriva lor o nouă armată, le-a trimis un învățător.

— Un învățător?

— Da, stăpâne. Un profesor de chineză, care a fost primit cu respect și tratat bine de barbari, astfel încât s-au arătat a fi mult mai puțin barbari decât se așteptase toată lumea. La sfârșitul iernii, șefii lor învățaseră destul de bine limba noastră ca să poată purta o conversație simplă și atunci învățătorul a pus elevilor săi o serie de întrebări pe care i le sugerase însuși împăratul: cine erau, de unde veneau, de ce se opriseră tocmai în locul acela și de ce luptau cu atâta îndârjire. Au răspuns că veneau dintr-o țară îndepărtată pe care o considerau cel mai mare imperiu de pe pământ. Un imperiu cu peste zece mii de orașe, apărat de un milion de războinici, un imperiu care avea în interiorul său chiar și o mare foarte întinsă, apele ei fiind brăzdate de mii de corăbii... După multe alte indicii, se putea înțelege că era vorba despre țara de basm Taqin Guo.

— Aceiași oameni, deci, spuse Wei, ca pentru el.

— Aceiași, confirmă bătrânul. Au spus că luaseră parte la o mare bătălie cu persanii, căzuseră într-o ambuscadă și mare parte dintre camarazii lor fuseseră masacrați după o rezistență înverșunată. Doar unitatea lor reușise să spargă încercuirea și să-și deschidă un drum către libertate. Dar, pentru că toate drumurile erau blocate de persani, cu excepția celui spre răsărit, porniseră în direcția aceea, ajungând după un an la granițele noastre. După ce le-a ascultat povestea, împăratul le-a propus să intre în serviciul lui ca gardă personală. Au acceptat și, în misiunile care le-au fost încredințate, s-au dovedit a fi atât de viteji încât erau considerați invincibili și chiar nemuritori. După mulți ani în serviciul său, împăratul i-a lăsat la vatră, dându-le pământ pentru culturi agricole într-un sat care se numește Li Cheng, unde se spune că ar mai trăi încă urmași de-ai lor. Împăratul a mai hotărât că numai ei îl puteau escorta în mormânt, pe vecie, atunci când avea să vină momentul.

— De ce mi-ai povestit toate astea? întrebă Wei după ce bătrânul tăcu.

— Pentru că oamenii aceia au devenit legendari și acum sunt la fel. Doar un mit poate lupta împotriva unui alt mit: Vulpile zburătoare împotriva războinicilor din Taqin Guo.

— Tu crezi că, într-adevăr, așa ceva ar face ca poporul să-mi fie favorabil?

— Fără nici o îndoială. Văzând Vulpile zburătoare în acțiune și dându-și seama că oameni de o asemenea vitejie și pricepere incredibilă îți sunt credincioși, nimeni nu va mai putea avea dubii asupra dreptului tău de a deține puterea. Și ascensiunea ta nu va mai avea limite: într-o zi vei putea unifica toate cele trei regate sub același

sceptru, intrând în istorie ca salvator al țării noastre.

— Și tu crezi cu adevărat că pe mine mă interesează toate astea? întrebă Wei cu o expresie aproape absentă.

Bătrânul plecă fruntea cu un suspin ușor și nu mai spuse nimic.

Vântul se înteți și, pe undeva, obloanele unei ferestre scârțâiră, un câine se auzi din depărtare urlând la lună, iar flăcările de pe trepiede păreau să scadă.

— S-a făcut târziu, spuse la un moment dat Wei. Vreau să mă duc la culcare. Vezi să li se dea înapoi războinicilor din Taqin Guo armele, hainele și podoabele. Peste câteva zile vor lupta cu Vulpile zburătoare.

— Voi face precum ai spus, stăpâne. N-o să-ți pară rău, ai să vezi.

Între cei doi, așezați pe călcâie unul în fața celuilalt, se așternu tăcerea.

Prin bezna nopții trecu un șuier înăbușit sau poate că era geamătul vântului. Și fu ultimul sunet care se mai auzi înainte de tăcerea încremenită care precede zorile.

27

Marcus Metellus fusese foarte îngrijorat în acele zile de captivitate, încercând să-și imagineze ce soartă i-ar fi putut aștepta, pe el și pe oamenii săi, ce ajutor ar fi putut aștepta de la cei de afară și dacă acest ajutor va mai veni vreodată. Deși era izolat în celula sa, încerca să se mențină în contact cu ceilalți, strigându-le din când în când câte ceva sau bătând în ușă cu degetele ca ei să-l audă și să le transmită curaj și speranță. Știa cât de mult contau asemenea lucruri pentru ei. Le făgăduise că-i va aduce acasă și, în lungile ore ale prizonieratului, își imagina și încerca să plănuiască alte și alte căi pentru a reuși acest lucru, dar pereții goi ai celulei, întrerupte doar de o ferestruică de sub tavan prin care pătrundea o lumină slabă, păreau să nu-i mai dea nici o speranță.

Se gândi că nu există în viață o situație atât de rea încât să nu poată exista ceva și mai rău. În comparație cu izolarea aceea atât de apăsătoare, cu golul acela absolut, suferințele cumplite de la Aus Daiwa i se păreau de preferat. Acolo, cel puțin, exista contactul cu camarazii săi, posibilitatea de a da un ajutor cât de mic celui care avea nevoie de așa ceva. Și își amintea de Uxal, de

gesturile lui stângace de prietenie și se întreba ce ar fi spus și ar fi făcut el dacă s-ar aflat împreună cu ei în închisoarea aceea.

În fiecare noapte, înainte de a adormi, gândurile sale se îndreptau către strămoși, către Clelia, și încerca să revadă prin beznă chipul ei, ochii negri și strălucitori, buzele moi și atât de frumos desenate. Iar trăsăturile ei, învăluite în melancolie, îi aduceau imediat în memorie pe acelea ale fiului său, atât de îndepărtat, atât de rătăcit. Poate viu, poate deja mort, victimă fără apărare a unor forțe scăpate de sub control. Se gândea la Aurelianus, la prietenul viteaz și credincios. Spera că el putea fi bastionul de apărare a patriei și a fiului său.

Uneori, printre toate aceste senzații se strecura una neașteptată și tulburătoare: ochii parcă atinși de febră și privirea enigmatică a lui Yun Shan, fata cu care avusese prilejul să schimbe o căutătură fugară în mânăstire, înainte de a fi dus de acolo împreună cu Dan Qing. Simțea în clipele acela o senzație ciudată, un sentiment nelămurit de vrajă, poate chiar de misterioasă atracție.

Dar, mai apoi, își dădea seama că gândurile lui se învârteau în gol în spațiul acela pustiu și surd și încerca să-și țină mintea ocupată cu orice altă activitate, cu calcule sau cu cuvinte. Încerca să recite din memorie cânturile din *Eneida* lui Vergilius, amintindu-și de studiile din tinerețe, sau capitolul întâi din *Anabasis* a lui Xenofon în grecește, pe care îl buchisise de atâtea ori pe băncile școlii primare.

Singurul contact cu exteriorul îl avea în momentul mesei, când printr-o deschizătură a ușii îi erau strecurate mâncarea și apa și, pentru câteva clipe, putea zări fizionomia temnicerului, un bătrân cu o barbă lungă și albă.

Într-o zi, își dădu seama că pierduse legătura cu camarazii săi. Nu-i mai răspundeau: deduse de aici că-i mutaseră în altă parte și fu cuprins de o cumplită descurajare. În jurul lui nu mai era acum decât tăcere. Întreaga clădire părea goală și vocea sa care striga se stingea imediat în întuneric.

După câteva zile ale acelei vieți greu de suportat, mintea sa începu să dea semne de rătăcire. Se gândi că o asemenea situație ar fi putut dura luni sau ani sau poate o veșnicie și că n-ar fi putut îndura așa ceva. Se strădui chiar să-și închipuie ce-ar fi făcut el dacă s-ar fi aflat în locul celui care-l ținea prizonier, dar toate ipotezele i se păreau greu de acceptat pentru că nu putea bănui ce fel de mentalitate zăcea în acel suflet străin. Se hotărî ca atunci când nu va mai putea suporta acel gol absolut, să-și ia singur viața, să moară onorabil, ca un adevărat roman. Până în clipa aceea, avea să-și exerseze mintea și trupul astfel încât să le mențină perfect eficiente. Singurul lucru ciudat din captivitatea aceea erau relativa abundență și varietate a hranei, apa foarte bună și chiar infuzia de culoarea ambrei care i se aducea din când în când împreună cu masa.

Apoi, într-o noapte, cu puțin înainte de vărsatul zorilor, auzi zgomote, scârțâit de uși, zgomot de zăvoare și, după aceea, se așternu din nou tăcerea.

Căută ușa, dar își dădu seama că nu mai era acolo unde fusese dintotdeauna și o găsi la puțin timp după aceea, bâjbâind în patru labe, pe un alt perete: cum fusese posibil așa ceva? Se simți îngrijorat și dezorientat: oare mintea lui o luase într-adevăr razna?

Zgomotele se auziră din nou; își lipi urechea de canatul ușii pentru a putea auzi mai bine și, spre marea sa surprindere, împingând ușor ușa, aceasta se deschise.

Metellus se trezi într-un coridor cu greu luminat de un felinar de bronz și începu să înainteze cu prudență. Coridorul era destul de scurt și la capătul lui era o cameră mare în care dădeau alte celule. Nu se vedea nici o ușă de ieșire către exterior. Ce putea însemna situația aceea absurdă?

Se apropie de una dintre uși și atinse zăvorul.

O voce întrebă în latinește:

— *Quis est*?

Recunoscu vocea lui Martian.

— Tu ești, Martian? întrebă.

— Eu sunt, comandante! Dar ce faci acolo afară? Pe unde ai fost? De mai multe zile nu te-am mai auzit.

— Nu știu, răspunse. Ușa celulei mele era deschisă. Trase zăvorul. Martian se afla în fața lui, nevenindu-i să creadă.

— Dar ce se întâmplă?

— Nu știu, răspunse Metellus. Habar n-am.

— Hei! răsună vocea lui Quadratus. Comandante, tu ești?

— Suntem și noi aici! se auziră alte voci.

Metellus deschise unul câte unul zăvoarele și-și eliberă oamenii. Se îmbrățișară. Părea imposibil să se afle cu toții împreună, după o izolare atât de apăsătoare.

Balbo îi puse o mână pe umăr.

— Sunt fericit să te revăd. Și acum ce-o să se întâmple? Am impresia că nu putem ieși de aici.

— Cred că nu, răspunse Metellus, dar, cel puțin, se pare că se va întâmpla ceva. Dacă ne-au adus pe toți împreună, or fi avut un motiv.

Lucianus începu să pipăie pereții, palmă cu palmă, înjurând în grecește, când își dădu seama că întreaga

construcție era un fel de cutie din piatră fără intrări și ieșiri.

— Își aduce aminte careva dintre voi pe unde am intrat? întrebă.

Rufus se scărpină în claia lui de păr roșu.

— Să mor eu dacă pot să recunosc fie și un singur punct din vizuina asta.

— Era întuneric atunci când am fost aduși aici, își aminti Septimius.

Publius se apropie de Metellus.

— Comandante, tu reușești să înțelegi ceva din toate astea? Nici unul dintre noi nu recunoaște locul în care ne aflăm. Nimeni nu-și aduce aminte cum am ajuns aici și nu putem înțelege cum s-ar putea ieși de aici. Și, totuși, cineva a lăsat deschisă ușa celulei tale. A intrat și a ieșit pe undeva.

Metellus reflectă câteva clipe în tăcere, apoi spuse:

— Nu există decât o singură explicație: am fost transportați în somn în alt loc decât acela în care am intrat prima oară.

— Comandante, spuse Antoninus, eu mă trezesc chiar dacă trece un gândac pe pardoseală.

— Nu și dacă te-au adormit ei, îl lămuri Metellus. Și probabil că nu le-a fost greu să ne pună vreun drog în mâncare sau în apă.

Abia terminase de vorbit, când se auzi un zgomot care venea dinspre una din celulele deschise, un fel de scrâșnet ca de piatră care se freacă pe altă piatră, și apăru un om îmbrăcat într-un veșmânt de mătase verde, lung până la glezne. Tuturor li se păru că se întrupase în fața lor chiar în clipa aceea, ca o fantomă.

— Care dintre voi este comandantul Xiong Ying? întrebă noul venit.

— Eu sunt, răspunse Metellus, făcând un pas înainte. Cum de cunoști numele meu chinezesc? Te-a trimis cumva prințul? Ai venit ca să ne eliberezi?

Omul în verde nu răspunse la întrebări, dar le făcu semn să-l urmeze și se întoarse în celula din care ieșise.

Metellus și ceilalți merseră în urma lui și-și dădură seama că peretele din capătul celulei, cea în care fuseseră închiși Septimius și Rufus, era deschis: tot peretele se învârtea pe un ax, la fel ca o ușă, și lăsa să vadă o altă încăpere. Trecură de pragul de piatră și rămaseră nemișcați, uluiți de ceea ce vedeau. Aliniate unele lângă altele, pe suporturi din lemn, erau înșirate armele și platoșele lor în perfectă stare. Dintre toate, coiful cu creastă al lui Marcus Metellus ieșea în evidență datorită culorii roșii și a strălucirii metalului.

— Ce înseamnă toate acestea? întrebă Metellus în chineză.

— Înseamnă că am venit să vă ofer libertatea, răspunse omul rostind răspicat fiecare cuvânt, pentru a fi sigur că era înțeles.

— Vorbește mai limpede, îl zori din nou Metellus. Vrei să spui că putem pleca?

— Libertatea este un bun prețios, răspunse omul, și trebuie cucerită.

Metellus înțelese că nu puteau spera la nimic bun din toată situația aceea atât de ciudată.

— Mâine este sărbătoarea noastră de Anul Nou. Wei, stăpânul nostru, a hotărât să reînvie un vechi obicei din primii ani ai dinastiei: prizonierii străini vor da piept cu cei mai buni luptători ai noștri. Dacă învinș, își dobândesc libertatea. Dacă pierd, sunt înmormântați în cimitirul străinilor cu hainele și cu armele lor.

Metellus trase adânc aer în piept.

— Ce tot spune ăla acolo? întrebă Antoninus.

— Spune că va trebui să luptăm cu cei mai buni războinici ai lor dacă vrem să ne recăpătăm libertatea. Într-un fel de lupte de gladiatori.

— Spune-i că suntem gata s-o facem, spuse Quadratus. Nu ne este teamă de nimeni.

— Mai bine o lovitură de sabie decât să putrezim în vizuina asta, spuse și Publius. Toți ceilalți i se alăturară.

— Suntem gata, răspunse Metellus. Care sunt regulile?

— Nici o regulă, răspunse omul cu veșmântul verde. Lupta va fi pe viață și pe moarte. Nu se va întrerupe până când ultimul dintre voi sau dintre adversarii voștri nu va fi mort.

Metellus traduse cuvânt cu cuvânt ceea ce i se spusese, după care îi privi în ochi pe oamenii săi, unul câte unul, cei mai buni oameni pe care îi comandase vreodată. Îi privi ca și cum atunci i-ar fi trecut pentru prima oară în revistă: centurionul mai în vârstă Elius Quadratus, centurionul Sergius Balbo, *optio* Antoninus Salustius, legionarii Martian, Publius, Septimius, Lucianus, Rufus și Severus, neîntrecuți în lupta cu sabia și cu lancea, rezistenți la marșuri și la lipsuri de tot felul, iubitori de vin și de femei, aspri la suflet și la trup. Soldați adevărați.

Nu avu îndoieli când se întoarse către omul în verde ca să-i răspundă:

— Da, acceptăm.

Omul dădu din cap, în semn că luase act de hotărârea sa și plecă. O ușă masivă de bronz se deschise în capătul sălii și el dispăru.

— De asta ne dădeau mâncare atât de bună, spuse Martian. Nu știu dacă voi ați băgat de seamă, dar în

ultima vreme ne dădeau mâncare ca pentru războinici: grâu de mlaștină, carne, zarzavaturi, pește, ouă.

— Eu am observat doar că erau niște bunătăți, dar lucrul acesta nu-mi plăcea deloc: sunt cazuri în care sunt hrăniți așa de bine cei care au fost condamnați la moarte, comentă Rufus.

— Și atunci, ce facem? întrebă Septimius.

— Ne pregătim de luptă, răspunse Metellus. Nu trebuie să ne facem iluzii: ne vor pune să luptăm împotriva celor mai destoinici oameni pe care îi au și ați avut deja ocazia să vedeți cât de buni sunt.

— Vorbești de Vulpile zburătoare, comandante? întrebă Balbo.

— De asta mă tem, răspunse Metellus. Ascultați-mă, ei ne pun să luptăm doar pentru că au impresia că noi nu mai avem nici o speranță. Sigur, s-ar putea ca numărul adversarilor noștri să fie mult mai mare decât al nostru, ca priceperea lor în lupte să fie cu mult mai mare decât a noastră sau amândouă aceste lucruri împreună. Suntem soldați și nu ne temem de moarte. Dacă vom evita lupta, pentru noi nu va mai exista salvare, așa că este singura posibilitate de a rămâne în viață și a ne redobândi libertatea. Orice s-ar întâmpla, singura noastră șansă este să luptăm din răsputeri și cu tot curajul de care suntem în stare. În cel mai rău caz, ne-am vândut scump pielea și am avut parte de o moarte demnă de niște soldați. În cel mai bun caz, așa cum am spus, am putea fi din nou liberi. Are vreunul dintre voi ceva de spus?

Balbo și Quadratus își priviră oamenii și răspunseră:

— Credem că suntem cu toții de acord, comandante.

— Foarte bine. Atunci, voi, centurionii trebuie să-i pregătiți pe ceilalți pentru luptă.

Quadratus dădu din cap și le spuse oamenilor:

— Controlați-vă fiecare dintre voi platoșa, sabia și sulița sau lancea. Tot. N-aș vrea să fi făcut ăștia vreo șmecherie. După aceea, va trebui să ne stabilim un plan de bătaie. Mă tem că va fi cea mai grea încercare din viața noastră.

Severus și Antoninus, cei doi *fabri*, luară în mână scuturile și le examinară cu atenție.

— Grozav, spuse Severus. Se pare că nu și-au dat seama de nimic.

— La ce referi? întrebă Metellus.

— Ți-am spus că am pregătit o surpriză când am refăcut echipamentul în fierăria de la graniță. Și iată ce am făcut. O modificare pe care am început-o acolo, la graniță, și am terminat-o în satul prințului. Vedeți mânerul acesta mic lângă suportul cu care ținem scutul? îi întrebă el pe ceilalți soldați. Ei bine, este suficient să tragi de el și opt pinteni de oțel vor străpunge pielea groasă care acoperă pe dinafară scutul și vor ieși la suprafață. Dușmanii cunosc felul în care luptăm noi, pentru că am mai luptat cu ei, dar aceasta este o mică variantă care le poate produce o surpriză nu tocmai plăcută.

Balbo încercă să tragă de mâner, dar Antoninus îl opri.

— Nu face asta, centurion, spuse el. Mecanismul are un arc și nu trebuie acționat decât o singură dată. Dacă găurești pielea de protecție, se vor vedea vârfurile ascunse și atunci s-a terminat cu surpriza. Ar trebui să demontăm scuturile și să refacem învelitoarea de piele. Nu ne rămâne decât să sperăm că va funcționa atunci când vom avea nevoie.

— Am înțeles, răspunse Balbo. Atunci, după ce vă verificați armele, veniți cu toții aici și începem antrenamentul: vom forma două echipe care vor lupta una împotriva celeilalte. Va trebui să fim pregătiți pentru a face față incredibilei iuțeli a adversarilor. Aduceți-vă aminte de vorbele poetului, nu mai știu cum se numea: „Vulpea are multe trucuri. Ariciul unul singur, dar bun".

— Arhiloh, îi suflă Metellus.

— Așa este, confirmă Balbo. După care continuă. Nu este atât de important să lovim neapărat la țintă: fiecare rană pe care le-o facem este un avantaj pentru noi pentru că îi scade din puteri, îi încetinește mișcările și capacitatea de a riposta, îl slăbește și-l face mult mai vulnerabil. Nu avem arcuri și nu cred că am fi în stare să le mânuim, dar aruncătorii noștri de sulițe vor lovi de fiecare dată când inamicul va căuta să se folosească prea mult de capacitatea lui de a face săriturile acelea. Rufus, tu ești cel mai bun la aruncarea suliței: nu trebuie să ratezi nici o lovitură.

Metellus privi cu atenție, dintr-un colț al camerei, exercițiile de luptă pe care le făceau oamenii săi. Către seară, ușa mare din bronz din capătul sălii se deschise din nou și doi servitori își făcură apariția aducând mâncarea. Abia atunci dădu semnalul de încetare a antrenamentului și oamenii se așezară ca să mănânce și să se odihnească.

— Care a fost, după tine, motivul pentru care ne-au mutat dintr-un loc în altul după ce ne-au narcotizat, dacă într-adevăr așa s-au petrecut lucrurile? întrebă Martian.

— Ca să nu fim observați în timp ce ne mutau. Înfățișarea noastră atrage imediat atenția, răspunse Metellus. Trag concluzia de aici că se temeau să nu se

încerce din nou eliberarea noastră. Poate că n-am fost uitați de cei de afară. Nu sunt pierdute toate speranțele. Să nu ne pierdem curajul, la urma urmelor trebuie să facem doar ceea ce am fost pregătiți să facem: să luptăm.

Omul în verde apăru ceva mai târziu și-i conduse într-o altă încăpere, dincolo de ușa de bronz, unde fuseseră pregătite paturi pentru noapte.

Oamenii se culcară unul după altul și Metellus ascultă până târziu ce vorbeau în șoaptă, îi văzu pe Martian și pe Antoninus jucând pe mutește de-a ghicitul, pe Quadratus plimbându-se de-a lungul pereților cu mâinile la spate, pe Balbo trecând lin gresia pe ascuțișul sabiei. Purta mereu gresia aceea atârnată la gât cu un lănțișor de fier, ca pe o amuletă.

Se gândi mult timp la urcușurile și coborâșurile de care avuseseră parte în ultimii ani, la felul în care soarta le rezervase mai întâi înfrângerea și captivitatea, apoi le oferise libertatea, apoi din nou captivitatea și acum o încercare decisivă, poate ultima. Dar cine putea să știe? Se gândi că va lupta a doua zi cu gândul la cei pe care îi iubea sau îi iubise și că nici o altă motivație n-ar fi fost mai nimerită. Avea să-și înfrunte destinul sub ocrotirea strămoșilor, a celor din neamul Acvila care se distinseseră cu toții în momentele în care erau puse în joc onoarea și devotamentul față de credința lor. Lor le cerea ajutor și protecție, nu zeilor la care nu se mai ruga încă de când era foarte tânăr. Erau prea mulți, aproape la fel de mulți ca oamenii și pentru el asta însemna că, dacă zeul suprem se ascundea în spatele atâtor chipuri, nu mai merita să-l caute în continuare. În cele din urmă îl fură somnul și dormi liniștit până la răsăritul soarelui.

Un servitor le aduse micul dejun și mâncară cu toții așezați pe jos, discutând liniștiți, ca și cum nici vorbă ca aceea să fi fost ultima lor masă.

Metellus se ridică primul și începu să-și pună armura, dar Antoninus veni lângă el ajutându-l să-și încheie platoșa și pulparele. Apoi îi puse la brâu centura și-i atârnă teaca sabiei. La sfârșit îi întinse sabia, o armă care trecea din tată în fiu de șapte generații, făcută din cel mai bun oțel și cu mânerul din lemn de stejar. Metellus o vârî în teacă făcând-o să scoată un zăngănit scurt. La sfârșit își puse pe cap coiful și-și legă sub bărbie panglicile obrăzarelor.

Ceilalți își puneau și ei echipamentul, ajutându-se unul pe altul și, când terminară, veni rândul scuturilor să fie sprijinite pe braț. Erau gata. Septimius sărută amuleta pe care o purta atârnată la gât. Severus, care fusese creștin cândva, își făcu rapid și oarecum pe furiș semnul crucii. Antoninus își rezemă fruntea de perete, spunând în șoaptă o formulă de descântec. Apoi, ușa de bronz se deschise și omul în verde le făcu semn să-l urmeze.

Străbătură un coridor lung, mergând în coloană câte doi, avându-i în frunte pe comandant și pe cei doi centurioni, în pas cadențat. Zgomotul regulat al încălțărilor cu ținte de fier pe tălpi le dădea curaj. Soldați romani în marș: cine i-ar fi putut opri?

Dintr-o dată, o altă ușă se deschise în capătul coridorului și timp de o clipă fură orbiți de lumina puternică a soarelui. Se îndreptară către o piață scăldată în lumină. Și plină de soldați. Erau două șiruri de soldați călare, purtând armuri complete și arcuri pe umăr. Metellus îi recunoscu pe mercenarii care-i escortaseră până la Luoyang.

Pe măsură ce parcurgeau acel culoar încadrat de soldați, vedeau apropiindu-se o intrare impunătoare cu trei uși, în fața căreia se auzea o larmă asurzitoare și se zăreau oameni îmbrăcați în negru. Erau alți oameni care încercau să intre, dar probabil că în arenă nu mai era loc pentru alți spectatori. Când ajunse în apropierea intrării, Metellus simți un fior în tot corpul, ca atunci când pornise pentru prima oară la luptă. I se păru ciudat, dar îndată după aceea, rotindu-și privirile în jur, își dădu seama de unde venea acea senzație: văzuse doi ochi negri și strălucitori, o privire pătrunzătoare și enigmatică. Aceeași privire care-l străfulgerase la mânăstire, înainte de a pleca pe drumul prizonieratului: Yun Shan!

O privi și el cu o tristețe sfâșietoare, fără să știe ce mesaj voia să-i transmită fetei, fără a ști dacă prezența ei acolo reprezenta o speranță sau pecetea sfârșitului. În clipa următoare, i se păru că fata încerca să se apropie, dar îndată după aceea o pierdu din vedere.

Contrar așteptărilor lui Metellus, nu fură introduși în vasta arenă care se zărea dincolo de poarta aceea mare, ci ajunseră la o intrare laterală, într-un fel de cușcă de pe o latură a pieței, de unde puteau privi nestingheriți prin câteva ferestruici.

Văzură intrând niște dansatori în minunate costume de mătase, cu fâșii lungi de pânză colorată prinse pe suporturi de lemn pe care le roteau, astfel încât să dea naștere unor încântătoare desene aeriene. Își făcură apoi apariția dragonii de stofă care se răsuceau ca și cum ar fi fost vii, scoțând chiar fum pe nări.

Locul în care se desfășura acest spectacol era foarte larg, mărginit pe toată lungimea de tribune în trepte și avea în capăt o lojă încăpătoare în care se putea zări o

persoană îmbrăcată în negru șezând sub un baldachin roșu și înconjurată de oameni în picioare, îmbrăcați și ei în negru, cu o haină care le acoperea picioarele până la glezne și având pe deasupra o tunică scurtă cu mâneci lungi.

După ce dansatorii și dragonii își încheiară evoluțiile, apărură niște luptători care executară o serie de mișcări de prindere și lovituri de mare efect prin care îi încântară pe spectatori. La sfârșit avură loc dueluri cu săbiile între luptători chinezi și barbarii din nord, detestații Xiong Nu. Duelurile se încheiară aproape toate cu moartea luptătorilor barbari și Metellus împreună cu oamenii săi observară cu mare atenție cum foloseau sabia, cum făceau mișcări înșelătoare, cum loveau și cum reușeau să se ferească de lovituri.

După ce se termină și ultima luptă, un mongol uriaș luă o ghioagă și lovi cu toată puterea într-un fel de clopot de bronz. La auzul acelui sunet care răsună în tot orașul, ofițerul care-i păzea pe romani îi împinse către o ușă ce dădea înspre curtea interioară. Metellus pricepu că venise clipa așteptată și le făcu semn oamenilor săi să-l urmeze.

Se treziră pe neașteptate în curtea imensă a palatului, înțesată de lume și Metellus rămase înmărmurit văzând acest spectacol, în timp ce larma se potolea aproape de tot, până când se așternu o ireală, neliniștitoare tăcere.

Reveni la realitate când Sergius Balbo îi spuse:

— Pe noi ne așteptau, comandante.

— Asta cred și eu, răspunse Metellus. Acum petrecerea poate să înceapă.

28

Înaintară către mijlocul acelei mari suprafețe dreptunghiulare privind în jur, simțind ațintite asupra lor privirile mulțimii. Metellus se afla în mijloc, în dreapta sa Quadratus, Severus, Lucianus și Antoninus. În stânga Balbo, Publius, Septimius și Rufus. Cei doi centurioni se aflau în exterior, ca și cum ar fi comandat unități de sute de oameni. Erau ca niște ziduri ale acelei minuscule armate, ancore pentru acea proră vitează. Antoninus, singurul *optio*, locotenent al lui Balbo, se afla în interior.

Metellus avea în mâini doar cele două săbii: toți ceilalți purtau cu mâna stângă scuturile grele, ținându-le îndreptate lateral astfel încât părea să fie unul singur pentru cel care privea dintr-o parte și abia vizibile privite din față.

Aerul era răcoros, lumina limpede, tăcerea atât de adâncă încât părea absurdă. Romanii se simțeau puțin dezorientați de atmosfera aceea pentru că se așteptau la un adevărat vacarm. Răsună foarte clară vocea crainicului care anunță:

— Marele nostru binefăcător, prealuminatul Wei, are acum plăcerea să vă ofere un spectacol cum nu v-ați

închipuit niciodată că ar putea exista, un obicei străvechi care a fost mult timp uitat și aducea un an nou mai bogat și mai fericit: o luptă rituală în care Fiii Cerului îi înfruntă pe barbarii cei cruzi, dușmani ai Ordinii Supreme din țara noastră. Ați văzut cum au fost nimiciți sălbaticii Xiong Nu de războinicii din garda imperială. Acum veți vedea zece Diavoli străini, oameni veniți din îndepărtata țară Taqin Guo, înspăimântători la vedere, păroși și cu ochii rotunzi, purtând armele lor înfricoșătoare, atât de puternice încât au supus toate popoarele din Apus, luptând cu cei mai viteji dintre luptătorii noștri, eroii care ne veghează liniștea și pacea: Vulpile zburătoare!

Metellus își roti privirea în jur, căutând-o pe aceea a lui Yun Shan ca o consolare a ultimului drum, dar nu văzu decât agitația mulțimii. Le spuse oamenilor săi:

— Avem soarele în față, dar este deja destul de sus și nu ne va incomoda prea mult. Fiți gata.

Yun Shan nu-l pierdea din vedere nici măcar o singură clipă. Ochii săi priveau țintă platoșa minunată a comandantului roman, coiful cu creastă roșie strălucind în soare și trăsăturile încordate ale feței sale.

Un glas care venea de lângă ea îi șopti la ureche:

— Prințesă.

— Tu ești, Daruma?

Negustorul indian se afla în spatele său.

— Totul este pregătit, prințesă Yun Shan. Baj Renjie, comandantul gărzii, este, din fericire, alături de noi. A găsit cinci cai-care-asudă-sânge, cele mai rapide animale care există, pentru a-l duce la un loc sigur pe fratele tău. Pentru tine va fi pregătită o barcă ascunsă pe malul fluviului Guandong, imediat după vad. O vreme, toată lumea va fi ocupată să vadă lupta aceasta. Și micul meu

animal este gata să-și facă datoria. Spune-le prietenilor tăi că trebuie să pornim la treabă: lupta asta nu poate să dureze prea mult.

Yun Shan nu reușea să-și dezlipească privirile de ochii comandantului Metellus. Daruma, care se afla acum lângă ea, își dădu seama ce se întâmpla.

— Uită-l prințesă: este un om mort. Nu poți face nimic ca să-l salvezi.

Yun Shan lăsă privirea în jos și începu să facă niște gesturi cu mâinile în dreptul pieptului: semnale pe care cineva putea să le înțeleagă, de partea cealaltă a pieței, exact în fața ei. O panglică roșie flutură prin aer pentru o clipă și prințesa îi spuse lui Daruma:

— Grupul este pregătit: oamenii se vor afla în locul convenit înainte ca tu să ajungi acolo. Poți pleca.

— Tu nu vii?

— Mai încolo, răspunse Yun Shan.

Daruma nu mai spuse nimic și se îndreptă înspre ieșire, în timp ce Yun Shan își făcea loc prin mulțimea de spectatori ca să poată ajunge cât mai aproape posibil de cei zece soldați care înaintau încet, umăr la umăr. Începu să bată o tobă, ca un tunet, într-un ritm grăbit și obsedant, apoi tăcu brusc.

Balbo era nădușit tot sub coif.

— De câte ori am asistat la lupte de gladiatori! N-am încercat niciodată să aflu la ce se gândeau oamenii aceia care aveau să moară Acum știu.

— Ah, da? răspunse Rufus printre dinți. Și la ce se gândeau?

— Că totul pare zadarnic în acest moment și fără nici un sens.

— În alte ocazii am văzut moartea în față.

— Da, dar era altceva. Atunci luptam ca să trăim. Acum luptăm ca să murim.

— Poate că vor doar să se distreze, poate că la sfârșit o să ne lase să plecăm, spuse Septimius.

— De ce ar face așa ceva? interveni Publius. Moartea este spectacolul cel mai palpitant, la urma urmelor, în orice loc din lume. Și individul acela de acolo, îmbrăcat în negru, nu pare să fie unul capabil de fapte bune.

— Gata, spuse Metellus. Dacă va trebui să murim, să murim ca niște soldați. În clipele astea nu trebuie să ne gândim la altceva decât la felul în care ne putem cheltui forțele în cel mai bun mod cu putință. Nimeni nu are de unde să știe ce ne mai poate rezerva destinul. Din păcate, nu avem prea multe sulițe, iar săbiile noastre sunt prea scurte. Nu putem face altceva decât să ne apărăm.

Septimius scoase de sub centură o praștie.

— Eu am păstrat asta, spuse. Desfăcu pumnul și arătă câteva proiectile din plumb. Și astea, adăugă el.

— Mai bune decât nimic, aprecie Metellus.

Publius scoase și el de la brâu două cuțite de aruncat, făcute din două piroane groase de dulgher.

— Și eu le am pe astea.

Metellus zâmbi văzând acea minunată și aproape naivă forță vitală.

— Foarte bine, acum fiți gata să strângeți rândurile la ordinul meu.

Abia terminase de vorbit, că din gura unuia dintre dragonii de bronz de sub lojă se auzi un urlet îngrozitor și în fața lor țâșni unul dintre războinicii Vulpilor zburătoare, cu sabia în mână.

Metellus respiră adânc și scoase și el sabia din teacă. Șuieratul oțelului care ieșea din teacă răsună tăios în aerul nemișcat.

— Formație strânsă, ordonă el și oamenii traseră săbiile, ridicară scuturile în poziția de luptă, alcătuind un adevărat zid în față și pe laturi, lăsând să se vadă doar vârful săbiilor. Și fiți gata pentru *testudo* dacă ăștia încep să zboare.

Răsună un alt urlet și un alt războinic sări dintre fălcile celui de-al doilea dragon. Apoi un al treilea, un al patrulea, un al cincilea și alții, până când numărul lor ajunse egal cu cel al romanilor: zece contra zece.

— Mă așteptam la asta, spuse Metellus. Trebuia să fim în număr egal.

Adversarii erau acum foarte aproape și mânuiau săbiile făcându-le să șuiere prin aer atât de repede încât aproape că lamele lor nici nu se mai vedeau. Apoi, unul dintre ei făcu un salt incredibil de înalt și, în timp ce ateriza pe pământ, rupse cu picioarele unul dintre catargele laterale care purtau în vârf steagurile imperiale.

Metellus intui pericolul și strigă exact la timpul potrivit:

— *Testudo*!

Stâlpul se prăvăli asupra grupului său și i-ar fi strivit, dacă acoperișul de scuturi nu l-ar fi deviat.

— Atenție! strigă iarăși Metellus. Picioarele și mâinile, întregul corp, sunt armele lor cele mai periculoase. Antoninus fii pregătit când pornesc iar în zbor.

Septimius intră în interiorul formației și îndată ce Metellus ordonă ca aceasta să se oprească, rezemă scutul pe pământ și începu să-și rotească praștia pe deasupra capului.

Cercul adversarilor începea să se strângă, loviturile lor cădeau ca o grindină furioasă din toate părțile, neașteptate și imprevizibile, și doar închiderea totală a careului roman putea să le ofere soldaților protecție.

— Acum vor încerca să intre! strigă Metellus. Fiți atenți, fiți atenți! Și încă mai striga atunci când una dintre Vulpi sări și, poposind pentru o fracțiune de secundă pe umerii unui alt războinic, zbură prin aer.

— Deschideți! strigă Metellus în aceeași clipă. Proiectilul lui Septimius săgetă prin aer și-l lovi în mijlocul frunții pe luptătorul chinez care se prăbuși fără viață pe pământ. Formația romană se închise din nou ca un arici.

Reacția Vulpilor zburătoare fu imediată și furioasă: doi de-ai lor zburară prin aer rotindu-și săbiile pe deasupra capului, urmărind să se catapulteze în interiorul formației romane, dar, înainte ca ei să ajungă acolo, *testudo* se închise din nou, iar Severus dădu un ordin scurt. Opt pinteni de oțel răsăriră din pielea care îmbrăca scuturile și ciuruiră picioarele celor doi războinici chiar în clipa în care aterizau. Se prăbușiră la pământ urlând de durere și fură uciși imediat de Lucianus și de Septimius care îi străpunseră cu săbiile.

După aceea, careul se închise din nou, ermetic.

— Ne descurcăm, băieți! strigă Metellus. Suntem deja zece contra șapte. Nu cedați, stați umăr la umăr! Propțiți-vă bine în picioare!

Wei, vânăt la față de furie, se întoarse către consilierul său.

— Dacă mai continuă tot așa, o să se nască o altă legendă despre Diavolii străini. Trebuie să moară de îndată, dar nu toți.

Făcu un semn și alți patru războinici apărură dintre fălcile dragonilor, ținând în mâini niște arme nemaivăzute: securi flexibile pe care le roteau prin aer, scoțând un șuierat ascuțit. Într-o clipă se alăturară celorlalți șapte.

— Au început deja să-și recunoască înfrângerea! strigă Metellus, încercând să-i îmbărbăteze pe oamenii săi care începeau să obosească. Paisprezece de-ai lor contra zece de-ai noștri. Să ne ținem bine. Încă îi putem bate!

Vulpile zburătoare schimbară între ei un semn. Sunete scurte, guturale, se auziră printre ei și, înainte ca romanii să poată reacționa, cei patru nou veniți zburau deja pe deasupra lor sfărâmând cu securile rotitoare scuturile înălțate ca protecție. După ei, alții se catapultară în interiorul formației împungând cu săbiile, înfrângând până la urmă rezistența îndârjită a micului grup al romanilor, făcând ca formația până atunci compactă să se destrame în lupte individuale.

Cei care rămăseseră în exterior începură să înainteze în semicerc, rotind în aer săbiile, din ce în ce mai rapid, până când șuierul lor deveni un fel de bubuit surd în tăcerea absolută din imensa arenă. Dar când se aflau de-acum la mică distanță de romani, se auzi un țipăt ascuțit ca al unui șoim și omul îmbrăcat în negru care stătuse până atunci în lojă, între cei doi dragoni de bronz, lăsă să-i cadă de pe umeri pelerina lungă și zbură în arenă îmbrăcat doar într-un costum subțire de mătase și învârtind în mână o sabie cu reflexe albăstrii.

De la postul său de observație, Yun Shan simți un fior de gheață pe șira spinării. Wei cobora pe câmpul de luptă ca să conducă atacul Vulpilor zburătoare! Strânse pe sub pelerină mânerul Fulgerului de gheață, dar se abținu: știa bine că dacă ar fi intervenit, ar fi însemnat sfârșitul.

Apariția lui Wei păru descărcarea unui fulger: atacul se transformă într-o ploaie cumplită de lovituri: scuturile cedară unul după altul la atacul acelor arme teribile,

platoșele începură să cadă sfărâmate de pe trupuri. Vulpile zburătoare își coordonau mișcările fulgerătoare ca și cum se supuneau unui singur creier: o singură minte făcea membrele lor să se miște încoace și încolo cu o repeziciune și o precizie supraomenești, săbiile loveau pe nevăzute împungând și tăind fără încetare.

De data aceasta, mulțimea strigă, explodă într-un vacarm asurzitor ca și cum se elibera în ea o energie mult timp închistată, ca și cum o teamă misterioasă ar fi oprit-o până atunci să se dezlănțuie.

Metellus lupta ca un leu, cu trupul acoperit de sânge, cot la cot cu oamenii săi; para și răspundea la fiecare lovitură, dar era ca și cum ar fi luptat cu o hidră monstruoasă cu mii de brațe și mii de săbii. Îl văzu căzând pe Severus, talentatul *faber*, și pe Publius, după ce înfipsese cu o aruncare formidabilă unul dintre cuțite în umărul unei Vulpi zburătoare. Îl văzu pe Rufus, sicilianul cu părul roșu, spintecat de o lovitură de sabie, căzând în genunchi și încercând să-și adune măruntaiele cu mâinile, sub protecția zadarnică a lui Antoninus, imediat străpuns și el de o lovitură, după aceea pe Septimius, blondul Septimius, iscusitul vânător și prăștiaș neînfricat, cu un braț retezat și continuând să lupte, urlând ca o fiară rănită, cu sângele țâșnind ca dintr-o fântână din ciotul rămas, înainte de a fi străpuns de trei săbii în același timp. Lucianus, rămas fără arme, se repezi asupra unui adversar, înfigându-și dinții în umărul lui ca un lup, înainte de a fi străpuns în pântece și în gât. Martian lăsă să-i cadă sabia din care nu mai rămăsese decât cu mânerul și dădu să apuce pumnalul, dar fu lovit de mâini și picioare tari ca niște pietre și zgomotul oaselor sfărâmate se uni cu horcăitul său de moarte. Quadratus

și Balbo fură ultimii care căzură: Balbo atins în plin piept de o lovitură ucigătoare de picior și imediat țintuit la pământ de o lovitură de pumnal și, după el, Quadratus lovit din spate și din lături de patru adversari în timp ce încerca să-l protejeze cu propriul său trup pe camaradul căzut. Se prăbuși la pământ ca un taur sub cuțitul măcelarului.

Apoi se așternu din nou tăcerea.

Metellus se clătina pe picioare, sleit de puteri. Sângele îi curgea în valuri din răni: întregul corp era ca o singură pată roșie. Simțea că moartea era o chestiune de clipe, dar în acea dureroasă singurătate timpul părea să se prelungească la infinit. Trebuia să moară, dar nu înțelegea de ce lovitura de grație nu mai venea. Își descheie coiful și-l aruncă, apoi platoșa care îi căzu la picioare.

La rândul său, Wei lăsă și el să-i cadă sabia din mână.

Romanul respira cu greutate. Își șterse sângele care-i pătrunsese în ochi și reuși să întrezărească moartea neagră care-l pândea: tânărul nespus de frumos cu părul ca pana corbului și cu ochi cruzi care se învârtea în jurul lui de la dreapta la stânga și de la stânga la dreapta, ca și cum ar fi vrut să-l doboare doar prin forța privirilor.

Ajunsă acum foarte aproape, Yun Shan simțea că moartea se apropia de războinicul din Taqin Guo: lovitura tigrului, lovitura secretă transmisă din generație în generație, care fusese creată de însuși maestrul Mo. O lovitură atât de rapidă, încât era imposibil de văzut. Simți că trebuia s-o pareze, absorbindu-i măcar în parte forța aducătoare de moarte. Yun Shan își concentră toată energia spre pieptul războinicului rănit care încă mai strângea în pumn mânerul sabiei. Și iată că ridică arma ca să

lovească, dar Wei se feri, palma sa stângă lovi cu muchia brațul adversarului, care scăpă sabia din mână cu un geamăt de durere. În aceeași clipă porni și faimoasa lovitură, invizibilă, cu dreapta. Yun Shan înțepeni parcă de durere, pentru o clipă dădu ochii peste cap, inima încetă să bată.

Când putu din nou să vadă ce se întâmpla în arenă, Metellus era întins fără suflare pe pământ și mulțimea îl aclama în delir pe învingător, care urca treptele scării monumentale dintre dragonii de bronz cu fălcile căscate. Wei se întoarse doar pentru o clipă căutând parcă să vadă ceva anume și Yun Shan înțelese că privea exact în direcția ei, chiar dacă de la distanța aceea nu se putea distinge fața cuiva. Simțea o durere cumplită în piept, dar prinse curaj și se îndepărtă cu greu, încercând să-și facă loc printre spectatorii care-l ovaționau pe învingător.

Din lojă, Wei își savura triumful, în timp ce un grup de servitori ridicau trupurile fără viață ale luptătorilor căzuți și le încărcau pe un cărucior.

— După cum vezi, stăpâne, spuse bătrânul consilier, nu greșeam. Acum, poporul este de partea ta.

Wei dădu din cap, satisfăcut.

— Bine, răspunse. Știi ce trebuie să faci acum.

Consilierul făcu semn unui ofițer al mercenarilor manciurieni să se apropie, îi șopti ceva la ureche și omul plecă în grabă.

Uriașul elefant se năpusti furios înainte îndemnat de un *mahut* indian, în timp ce Daruma privea atent ce se întâmplă de după colțul unei case. Fruntea și colții întăriți cu fier ai animalului izbiră zidul de cărămizi din fața lor și făcu o spărtură largă. Îndată după aceea, câțiva oameni

de-ai Lotusului Roșu pătrunseră prin breșă ajungând în fața lui Dan Qing, care fu uluit și dezorientat în fața acestei surprize. Legară două frânghii de belciugele zdravene la care prințul era legat și îndemnară din nou elefantul, care se dădu înapoi și le smulse din perete.

În clipa următoare, Dan Qing se afla în șaua unui cal și pornea într-un galop nebunesc urmat de oamenii care-l eliberaseră. Între timp, Baj Renjie împreună cu câțiva soldați țineau piept gărzilor care alergaseră la fața locului și dădeau alarma. Daruma văzu de la postul său de observație că o ceată de cavaleri manciurieni venea în galop dinspre curtea palatului în care avea loc lupta și-și dădu seama că-l văzuseră fugind pe Dan Qing. Trebuia să-i oprească în vreun fel, chiar dacă prin aceasta ar fi tăiat calea de retragere a lui Baj Renjie și a oamenilor lui care blocau gărzile și acopereau fuga prințului. Duse două degete la gură și fluieră. Îndată după aceea o turmă de cămile și de catâri fu mânată în stradă, împiedicând total trecerea. Călăreții manciurieni încercară în toate felurile să-și facă loc, dar imediat sosiră și alte animale care ocupară tot locul liber dintre case.

Dan Qing și tovarășii săi de la Lotusul Roșu dispărură la capătul străzii, Baj Renjie prins în capcană împreună cu câțiva din oamenii săi, fu capturat și dezarmat. Daruma, lipit de zidul care-l ascundea, oftă. Nu avusese de ales și acționase în ultima clipă. Dacă mai zăbovea puțin planul pentru eliberarea lui Dan Qing ar fi eșuat.

O pasăre nocturnă de pradă, poposită pe un trunchi uscat de copac, scoase un țipăt scurt, după care se ridică în zbor, speriată de apropierea unui car. Dispăru în beznă într-o fluturare tăcută a aripilor.

Cei doi oameni din car traseră de hățuri și catârii se opriră. Coborâră și deschiseră portița neîncuiată a cimitirului pentru străini, unde o groapă mare, proaspăt săpată aștepta cadavrele Diavolilor străini. Atârnară felinarul de creanga unui copac, apoi, apucându-i de umeri și de picioare, îi târâră până pe marginea gropii, așezându-i unul lângă altul. Se opriră ca să-și tragă răsuflarea și, în timp ce-și întindeau brațele obosite, o apariție fantomatică îi făcu să încremenească. Un războinic cu fața acoperită și cu o legătură roșie pe brat se afla în fața lor cu sabia scoasă din teacă. Oamenii schimbară între ei o privire complice și se întoarseră ca s-o ia la fugă, dar capetele lor retezate se rostogoliră pe fundul gropii, în timp ce trupurile încă mai făceau câțiva pași, purtate de inerție.

Războinicul își descoperi fața, scoțând la iveală niște trăsături feminine delicate și scoase un oftat prelung, se aplecă peste trupurile nemișcate ale romanilor, îi răsturnă unul după altul cu fața în sus și se opri atunci când ajunse la cel care-i condusese în lupta aceea îngrozitoare și disperată. Puse palma în dreptul inimii, apoi pe o venă de la gât și lăsă bărbia în piept într-un gest deznădăjduit.

Rămase nemișcată câteva clipe, dar simți o respirație slabă și o voce abia auzită șopti:

— Yun Shan...

Fata ridică brusc privirile și-l văzu pe străin rotindu-și privirile și căutând să vadă corpurile ciopârțite ale camarazilor căzuți.

— Soldații mei, frații mei... jurasem că mă voi întoarce cu ei acasă, dar i-am dus la moarte...

Yun Shan simți că ochii i se umplu de lacrimi.

— Trăiești, spuse ea mângâindu-i fața tumefiată. Ești viu...

Metellus o îmbrățișă și timp de o clipă se lăsă mângâiat de căldura trupului ei.

Yun Shan îl privi în ochi.

— N-avem nici o clipă de pierdut. Sus, încearcă să te miști: trebuie să plecăm de aici.

Îl ajută să se ridice și îl susținu în cei câțiva pași pe care trebuiau să-i facă până la car. Acolo îl așeză întins pe spate și-l acoperi cu zdreanța însângerată în care fuseseră învelite cadavrele.

Sosea în momentul acela cioclul care trebuia să îngroape morții, dar, înainte să fie observat, se piti în spatele unui tufiș, tremurând de frică.

Pentru o clipă, fata păru să simtă prezența unei persoane străine, așa că luă felinarul și privi în jur cu sabia pregătită în mână, dar nu văzu nimic suspect. Luă bereta unuia dintre căruțași, își aruncă mantia pe umeri și îndemnă catârii să pornească.

Carul se puse în mișcare clătinându-se și scârțâind din toate încheieturile, dispărând în scurt timp în bezna nopții.

Putând din nou să răsufle în voie, cioclul o luă la sănătoasa ca să spună autorităților că o fată înarmată cu sabie, omorâse doi oameni vii ca să ducă undeva un mort. Unii îl considerară nebun. Se găsi, însă, cineva care să-l ia în serios.

29

Baj Renjie fu condus pe înserat în fața regentului Wei, escortat de o duzină de mercenari manciurieni. Primul lucru pe care-l putu vedea fură uneltele de tortură și gândindu-se la iscusința călăilor de a-i face pe arestați să sufere dureri atroce, începu să tremure. Știind foarte bine că se afla în mâinile unui inamic extraordinar de inteligent și incredibil de crud, a unui om care ura lumea întreagă pentru ceea ce suferise el însuși, în adâncul sufletului său era cuprins de un adevărat vârtej al spaimei pe care încerca să și-o stăpânească în fiecare clipă ca să nu cadă în genunchi și să ceară îndurare.

— Încotro au luat-o? întrebă eunucul.

Baj Renjie trase adânc aerul în piept, apoi spuse pe nerăsuflate:

— Nu pot să-ți spun nimic mai mult decât știi deja și tu.

— Atunci, înseamnă că s-au îndreptat către Li Cheng.

Baj Renjie nu răspunse.

— Dar cum se ajunge la Li Cheng? întrebă la fel de calm eunucul.

Baj Renjie își putea închipui foarte bine ce monștri se cuibăriseră pe fundul mocirlei aparent liniștite din sufletul său. Își luă inima în dinți și răspunse:

— Nu știu așa ceva și chiar dacă m-ai supune la torturi nu ți-aș putea spune ceea ce nu știu. Nimeni dintre cei care nu sunt membri inițiați ai Lotusului Roșu nu știe unde se află Li Cheng.

— Nu-ți bate joc de mine, îl puse la punct Wei. Chiar dacă nu știi unde este Li Cheng, sunt sigur că ai cunoștințe printre cei din Lotusul Roșu.

— Sigur că da. Dar nici unul dintre ei nu mi-a spus vreodată ceva despre ascunzătoarea lor. La fel cum nici Vulpile tale zburătoare nu spun nimic dacă sunt prinși.

Wei lăsă capul în jos și numai faptul că-și ascundea fața îl neliniști cumplit pe Baj Renjie. Încerca să-și închipuie ce expresie putea să aibă chipul regentului când avea să ridice din nou fruntea. Dar, în clipa aceea, intră unul dintre soldații săi și, după ce se înclină cu respect, îi șopti ceva la ureche.

Wei își înălță fruntea și îndreptă către ofițerul lui Dan Qing o privire de gheață.

— Trupul adversarului pe care eu l-am învins în arenă a fost furat și doi servitori credincioși ai țării au fost decapitați fără milă, în timp ce voiau să-i îngroape astă-noapte pe acei barbari viteji... Ai putea să-mi spui de ce s-a întâmplat așa ceva?

Baj Renjie îl privea înspăimântat, în timp ce călăul înainta cu un pas la fiecare frază pe care o pronunța Wei.

— După toate probabilitățile, asta înseamnă că, din păcate, barbarul nu era mort. Altfel, de ce l-ar fi luat de acolo? Ben Renjie nu reuși să-și ascundă un gest de spaimă. Te înțeleg, continuă eunucul. Prințul tău preferă

să aibă mai multă încredere într-un străin, un barbar venit de departe decât în tine. Nu-i așa? Mi s-a spus că-l priveai cu invidie când călărea în dreapta lui Dan Qing, în locul acela de onoare. Și am mai auzit chiar că străinului i s-a permis să nu se mai încline în fața prințului: este o favoare de neconceput în lumea noastră.

— Greșești, lucrurile astea nu mă interesează. Eu...

— Este de înțeles. Tu i-ai fost întotdeauna credincios. Cine știe... poate ai avut chiar un gând, un vis în adâncul sufletului tău de vechi soldat credincios. Visul că ți-ar putea-o da de soție pe Yun Shan... De ce nu? Cine n-ar dori să se bucure de trandafirul acela înmiresmat, de steaua aceea a dimineții? La urma urmelor, erai singurul pe care el putea conta. Să nu-mi spui că nu sperai la așa ceva... Și, deodată, apare acest demon străin și-ți ia locul. Nu așa s-a întâmplat? Iar ea – pentru că ea trebuie să fie – pleacă în căutarea corpului său ciopârțit, înfruntă un pericol de moarte ca să-i salveze viața. Și nu se știe dacă nu cumva a și reușit... Călăul se oprise și acum îl privea cu ochi fără nici o expresie, ca o statuie. Eu, însă, aș ști să te apreciez cum se cuvine, dacă m-ai ajuta. Privește-mă, uită-te în ochii mei și spune-mi că nu ți-ar păsa dacă aș gândi astfel.

Baj Renjie îl privi și ochii lui i se păreau ca a unei cobre, se simțea învăluit de privirea aceea, aproape golit de orice putere de a reacționa.

— Cum se ajunge la Li Cheng? întrebă din nou eunucul.

Baj Renjie șovăi câteva clipe, apoi răspunse:

— N-aș putea să-ți spun decât ce se zvonește: se spune că ar fi un loc greu accesibil, se pare că se poate ajunge mergând pe firul râului Liao Ho, dar bărcile care au încercat să ajungă acolo au dispărut cu totul în toiul

nopții. Se spune că doar păsările se pot așeza pe acoperișurile din Li Cheng.

Wei închise ochii pe jumătate.

— Doar păsările. Poate că ai dreptate. Poate că asta este soluția.

Făcu un semn cu mâna și călăul se retrase în tăcere, împreună cu ajutoarele sale, dispărând în ungherele întunecate ale sălii. Eunucul rămase țeapăn, ca și cum ar fi fost cuprins de o durere neașteptată sau de un gând, sau poate ar fi fost supus de puterea unui demon. Marea sală, cufundată în penumbră, fu străbătută de o vibrație ciudată care crescu devenind un clinchet argintiu, slab și abia auzit, apoi, treptat, ceva mai tare, de parcă ar fi fost adus de vântul dinspre apus care trecea pe sub arcadele porticului exterior.

Yun Shan privea micile amulete din bronz atârnate pe o sfoară deasupra ușii de la intrare. Scoteau un clinchet delicat la fiecare adiere și-l șopteau vântului care îl ducea mai departe.

În spatele său răsună o voce.

— Vino înăuntru, copilă, intră la adăpost... plouă.

Yun Shan, așezată pe treptele din fața intrării, răspunse fără să se întoarcă:

— Ce spui, doică? Este lună plină și cerul este senin.

Bătrâna veni lângă ea: chipul său era de culoarea lutului ars, ochii ca niște crăpături, părul cărunt adunat într-un conci la ceafă.

— Plouă cu o aură rea, spuse ea. O simt. Repede, îți spun, grăbește-te!

Yun Shan trecu pe sub sfoara cu amulete și se duse să se așeze lângă vasul de aramă plin cu cărbuni care

dădeau în încăpere o căldură plăcută și o lumină difuză. Se așeză pe călcâie și privi în ochii bătrânei.

— O să trăiască? întrebă.

— Am făcut tot ce am putut, răspunse doica.

— Ajută-mă Shi Wanli, nu vreau să moară.

— A luptat cu Vulpile zburătoare și cu eunucul Wei în arenă, fără să aibă nici un pic de experiență, răspunse bătrâna. Și vorbele ei sunau ca o condamnare la moarte. Este greu să rămâi în viață după așa ceva. Are multe oase sfărâmate. Chiar dacă va rămâne în viață, va fi un schilod, nu un bărbat.

Ochii lui Yun Shan înotau în lacrimi.

— L-am văzut luptând cu un curaj atât de disperat, apărându-și camarazii cât putea de mult... Eu... am preluat asupra mea o parte din loviturile care-l țințeau pe el.

Și, în timp ce vorbea, își dezveli pieptul arătându-i o pată vânătă între sânii de un alb imaculat.

Bătrâna făcu ochii mari.

— Ai folosit pentru el energia inimii ascunse... Așa ai făcut, nu?

Yun Shan dădu din cap afirmativ.

— Nu trebuia, spuse Shi Wanli. Energia aceea ți-a fost dată doar ca să-ți salveze viața dacă n-ai mai fi avut nici o altă soluție. Vor trece ani buni până când o vei putea acumula din nou, înțelegi? Ani de lungi meditații și disciplină aspră.

— Nu-mi pasă. Nu-l puteam lăsa să moară.

— Este un barbar, străin de noi. Fii atentă la ce faci.

— De ce?

— Pentru că va pleca și-ți va sfâșia sufletul. Dacă se va mai vindeca vreodată, va pleca.

— S-ar putea, dar poate că nu va pleca. Tu m-ai văzut, doică. Crezi că sunt de lepădat?

Bătrâna suspină.

— Oricare pretendent ar plăti cu toate bogățiile sale ca să te poată admira măcar pe ascuns fără veșmintele care-ți ascund frumusețea, fiica mea... dar trecutul unui om pe care nu-l cunoști poate fi un abis fără fund.

Se auzi un geamăt. Yun Shan se ridică și se grăbi către camera alăturată, unde Metellus zăcea pe o rogojină întinsă pe podea. Se trezise și respirația îi era ca un horcăit de durere. Era gol, cu un braț și un picior prinse între bețe de bambus. Corpul îi era plin de răni pe care Shi Wanli le cususe una câte una cu un fir de mătase. Buzele îi erau strivite și acoperite de coji de sânge uscat. Ochii erau umflați și aproape închiși, pe pometele drept avea o umflătură vânătă înspăimântătoare. Membrele păreau dezarticulate. Era ca morman de carne dureroasă, aproape de nerecunoscut.

— Tu ești? șopti bărbatul.

Fata se apropie, căutându-i privirea.

— Sunt Yun Shan.

— Învăluită în nori... *sicut luna*, la fel ca... luna, spuse Metellus în șoaptă.

— Ce ai spus?

— Am vorbit pe limba mea, răspunse el.

— Și tu? Care este numele tău?

— Marcus... Metellus... Aquila. În limba ta mi se spune Xiong Ying, reuși să spună și leșină de efortul prea mare pe care-l făcuse.

— Acvila mândră... suspină Yun Shan, atingându-i brațul cu degetele, dar cu aripile sfărâmate.

Pe măsură ce treceau zilele, Shi Wanli se arăta tot mai neliniștită și îngrijorată. Din când în când, cobora

în satul din apropiere ca să cumpere provizii și să aștepte vreun mesaj sau un semnal, făcând întotdeauna acest drum la adăpostul întunericului ca să nu fie văzută de nimeni. Într-o noapte se întoarse în grabă, mai devreme decât de obicei.

— În sfârșit, spuse ea de îndată ce intră în casă, persoana pe care o așteptai a sosit. Veți pleca la drum chiar în noaptea asta. Să ne grăbim, aura aceea rea devine tot mai puternică, o simt.

Yun Shan tăcu câteva clipe, apoi spuse:

— Ajută-mă să-l urc în car. O să-l târâm până în prag, pe rogojină, și acolo o să-l urcăm în car. O să mâni tu catârul până la vad. Eu am să merg înainte, ca să mă asigur că drumul este liber și, poate, ca să întâlnesc un prieten în caz că a sosit și el.

— Atunci să nu mai zăbovim, spuse Shi Wanli. Orice clipă pierdută s-ar putea să ne fie fatală.

Yun Shan dădu din cap și se apropiară împreună de rănit. Începură să târască amândouă pe podea rogojina pe care zăcea Metellus, până la ușa de la intrare; Yun Shan înhămă catârul la car și-l făcu să se dea înapoi până când platforma de scânduri a vehiculului ajunse la nivelul pragului. Târâră rogojina în car și-l înveliră pe Metellus, încă inconștient, într-o pătură de lână. Shi Wanli urcă în car, iar Yun Shan încălecă și porni înainte prin pădurea de stejari care începea din fața casei și se continua după aceea cu o luncă plină de sălcii ce ajungea până la malul râului. Yun Shan își struni calul și se opri atunci când văzu scânteierea argintie a apelor printre sălcii.

Descălecă și așteptă, observând cu atenție malul celălalt. După o vreme, auzi în fața ei un zgomot ușor de ramuri strivite și țipătul unei bufnițe. O dată, de două

ori, de trei ori. Încălecă și porni să traverseze râul prin vad împroșcând în jur un nor de stropi de argint.

— Yun Shan... o întâmpină o voce cunoscută.

— Daruma!

— Mulțumesc Cerului că ești teafără. Străinul ce face?

— Trăiește. Mai mult nu pot să-ți spun.

— Deja este mult. Nimeni n-a mai rămas în viață, după o luptă cu Wei.

— Mi-ai adus ce mi-ai promis?

— La ora asta, barca ar trebui să fie ancorată acolo, după cotitura aceea a râului. Am lăsat treaba asta în mâinile unor oameni de mare încredere. Voi aștepta cât este nevoie. Dacă nu te mai întorci, înseamnă că totul a mers bine și cobori deja pe râu.

— Bine. Îți mulțumesc. În felul acesta va avea o posibilitate de a scăpa cu viață. Zdruncinăturile unei călătorii pe uscat l-ar fi ucis.

— Nu trebuie să-mi mulțumești. Îl cunosc pe Xiong Ying de mai mult timp decât tine.

— Cum te-aș putea răsplăti?

— Salvându-i viața.

— Așa am să fac. Nimic altceva?

— Și ducând din partea mea un salut prințului Dan Qing, fratele tău.

— Nu-mi este prea ușor să fac asta. Fratele meu mi-a provocat, și nu numai mie, răni adânci, greu de vindecat.

— Iar acest salut va fi un prilej de a vă împăca. A trecut mult timp de atunci. Și el a suferit mult din cauza prizonieratului și depărtării de casă. Are nevoie de tine și are nevoie de prieteni. Dar acum grăbiți-vă, înainte de a fi descoperiți. Oamenii lui Wei sunt pe urmele voastre.

Shi Wanli sosi și ea în scurt timp. Yun Shan își legă calul de o salcie, apoi se urcă în car alături de doică. Calul necheză, încercând să vină după ea.

— Iartă-mă, Răsuflare-de-foc, spuse Yun Shan îndemnând cu biciul catârul înhămat la car.

Trecură prin vad până la locul în care era ancorată barca. Îl așezară pe Metellus pe fundul micii ambarcațiuni, luară un urcior cu apă de izvor și un sac cu provizii.

Yun Shan dădu un semnal lui Daruma că totul mergea bine, apoi o strânse în brațe pe doică.

— Ai grijă de Răsuflare-de-foc, îi spuse.

— Așa am să fac. Fii liniștită, răspunse Shi Wanli și trase de hățurile catârului ca să se întoarcă acasă.

Yun Shan dădu să dezlege frânghia care ținea barca ancorată la mal, când auzi pași în urma sa și trase fulgerător sabia din teacă. În fața ei apăru un bărbat neînarmat care ținea în mână o colivie.

— Daruma a uitat să-ți dea asta, spuse. Este un dar pentru prinț. Și-i întinse colivia care avea înăuntru un porumbel.

Yun Shan o luă, apoi urcă în barcă și începu să vâslească.

Din locul în care se afla, Daruma putu vedea cum barca apărea de după cotul râului și era purtată la vale de curent, îndepărtându-se lin pe cărarea argintie lăsată de lună peste ape.

O mai însoți cu privirea până dispăru după un alt cot al râului. Abia atunci respiră ușurat și plecă.

Când se lumină de ziuă, Yun Shan putu să-l privească mai bine pe al doilea pasager al său: porumbelul închis

într-o colivie de argint lucrată cu mare măiestrie. Într-un bilețel prins în partea de sus scria că era un cadou pentru Dan Qing. Zâmbi. Ființa aceea nevinovată avea s-o mai facă să uite de îngrijorarea sa permanentă.

Prin fața ochilor ei defilau priveliști încântătoare: traversa suprafața unui lac din care răsăreau o sumedenie de insulițe, unele doar puțin ridicate peste nivelul apei, altele mai înalte și cu margini abrupte, toate acoperite de o vegetație deasă și viguroasă. Fiecare dintre aceste insulițe se oglindea în apa limpede dând naștere unui joc de imagini care se înmulțeau în mii de fațete pe măsură ce barca înainta pe oglinda liniștită a lacului, purtată de un curent abia simțit. O ceață ușoară se ridica în momentul acela din lac învăluind fiecare siluetă, fiecare contur, într-un fel de aură unduitoare.

Barca aluneca tăcută și, de fiecare dată când trecea prin apropierea uneia dintre insule, era salutată de strigătele cormoranilor care se ridicau în zbor plecând în căutarea hranei.

Yun Shan urma curentul prin mișcări ușoare din vâsle și se întorcea mereu să-l privească pe tovarășul său de drum, care zăcea fără cunoștință, pradă febrei, pe fundul bărcii. Din când în când înmuia o batistă în apă și-i umezea fruntea și tâmplele. Uneori Metellus deschidea ochii și-i spunea câte un cuvânt, dar în privirea lui se citea neliniștea: poate că printre reflexele mișcătoare ale apei întrezărea chipurile însângerate ale camarazilor săi uciși.

Urmau după aceea tăceri lungi întrerupte doar de clipocitul vâslelor care se afundau lin în apă și de gânguritul liniștit al porumbelului în colivia sa de argint.

Plutiră astfel timp de trei zile, traversând mai întâi lacul și coborând din nou pe firul râului, care devenea

din ce în ce mai larg datorită numeroșilor afluenți întâlniți în cale. Mai întâlneau câteodată și alte bărci, de pescari sau poate de negustori, dar de la o vreme nu se mai vedea nici țipenie de om pe ape. Râul deveni ciudat de pustiu și de mai multe ori Yun Shan avu senzația precisă că era supravegheată de priviri ascunse printre copacii deși care acopereau malurile. Metellus nu se trezea decât rareori și cerea de fiecare dată apă.

În seara celei de-a patra zile, se opriră la poalele unui perete de stâncă foarte înalt, acoperit de o vegetație agățată în crăpăturile pietrei, străbătut de vinișoare subțiri de apă care brăzdau suprafața rocilor și, căzând în apa râului, răspândeau în jur un adevărat concert de sunete diferite, în funcție de cantitatea de apă a fiecăruia: clipoceli blânde, gâlgâituri, fâșâituri, însoțite deseori de foșnetul mai tulbure al apei care, scurgându-se în râu, se strecura printre crengile și frunzele atâtor plante.

Înspre apus, acolo unde apele întâlneau orizontul, soarele asfințea incendiind râul și norii de pe cer, care călătoreau alene să-și întâlnească enigmaticul destin din depărtări. Yun Shan se duse lângă peretele de stâncă, acolo unde curentul era foarte slab, scoase de la cingătoare un ghem de mătase roșie și-l lăsă să se desfășoare în apă și să formeze un fel de dâră colorată care se întinse pe apă ca un firișor de sânge.

Metellus deschise ochii și o văzu făcând acea operațiune ciudată. Avu puterea să întrebe doar:

— Ce facem acum?

— Nimic, răspunse Yun Shan. Așteptăm.

Și așteptară până când văzură apărând, printr-o perdea de aburi albăstrii, luna plină, enormă, care se ridica încet, ca un felinar magic, pe deasupra acelei priveliști parcă ireale.

Apoi, un nor venind dinspre răsărit acoperi discul lunii și suprafața râului se transformă într-o întindere plumburie. Țipătul unei păsări nocturne de pradă răsună pe neașteptate deasupra călătorilor și porumbelul, înspăimântat, începu să bată din aripi încercând să iasă din colivie. În aceeași clipă se auzi un plescăit puternic și neașteptat: patru fantome țâșniră din apă și săriră în barcă, două la prora și două la pupa. Metellus nu reuși să distingă decât niște siluete de pe care șiroia apa, membre ca de oțel care se mișcau cu o îndemânare extraordinară, corpuri fără greutate care păreau să atingă doar în treacăt suprafața apei. Purtau o fâșie de pânză roșie strânsă în jurul șoldurilor și în mână o lamă ascuțită, care reflecta sclipirile apei cu fulgere de argint.

Yun Shan duse mâinile împreunate la piept și se înclină în fața lor în semn de profund respect. Nimeni nu scotea nici un cuvânt.

Metellus auzi și niște zgomote: de fier scrâșnind pe piatră și, după aceea, trosnete metalice. Simți cum barca se clatină puternic și, după aceea, inconfundabilul zgomot apei care picură: barca părăsise suprafața apei, ridicată de funii fixate pe margini și trasă de un scripete din vârful stâncii, iar acum se legăna în aer. Luna ieși din nori și în lumina ei Metellus văzu peretele de piatră, acoperit de tufe, de plante agățătoare, de copăcei care creșteau parcă suspendați în gol, trecând prin dreptul ochilor lui pe măsură ce barca urca. Văzu, sau auzi, păsări trezite din somn luându-și zborul cu fâlfâit de aripi și părăsindu-și cuibul la trecerea prin dreptul lui a acelui obiect care plutea atât de ciudat în afara elementului său natural.

La un moment dat, barca se opri din urcuș, fu deplasată într-o parte și se așeză lin pe o platformă din vârful

stâncii. Cei patru războinici coborâră, alții se apropiară cu o targă făcută din tulpini de bambus și-l mutară pe străinul rănit. Totul fu luminat de torțe și prințul Dan Qing își făcu apariția.

— Surioară, spuse el de îndată ce dădu cu ochii de Yun Shan.

Fata lăsă capul în jos și nu rosti nici un cuvânt.

— Am așteptat mult timp un asemenea moment. În toți anii aceștia am visat la clipa în care te vei arunca în brațele mele... dar... te înțeleg. Te rog, nu-ți fereca inima și acordă-ți timpul necesar ca să înțelegi. O să înțelegi că, dacă am greșit, am făcut-o crezând că iau o hotărâre dreaptă. Totuși, am impresia că există un motiv pentru care Cerul ne-a adus împreună în acest loc, după atâția ani de despărțire. Dădu cu ochii de Metellus. Xiong Ying! exclamă.

— Prințe, reuși să răspundă Metellus și încercă instinctiv să se ridice într-un cot, dar căzu pe spate cu o strâmbătură de durere.

Yun Shan luă colivia de argint și i-o dădu fratelui său.

— Un dar din partea lui Daruma.

— Un dar... Dan Qing zâmbi. Ca și cum n-ar fi făcut destul până acum. Omul acela m-a eliberat din captivitate când nu mai aveam deja nici o speranță.

— A făcut-o cu prețul vieții multor oameni, spuse Yun Shan.

Fratele ei nu spuse nimic. Dădu însă ordin oamenilor ca Metellus să dus imediat acolo unde cineva trebuia să-l aibă în grijă. În timp ce rănitul era transportat, văzu pata de sânge care se scursese pe fundul bărcii și apoi privirea cu care sora sa îl urmărea până ce dispăru în întuneric.

Merse și el acolo unde era dus Metellus. Un grup de călugări se și adunase deja în jurul romanului. Unul încălzea apă, altul ținea pe foc, într-un vas din bronz, o substanță de culoare închisă. Alții pregăteau bandaje, instrumente chirurgicale, bețe de bambus.

Dădură la o parte pătura cu care fusese învelit Metellus și care în unele locuri se lipise de sângele închegat, așa că unele răni începură să sângereze din nou. Pe chipul lui Dan Qing apăru o expresie îndurerată la vederea corpului masacrat al lui Xiong Ying. Se uită întrebător la chirurgi.

— Cine i-a cusut rănile a făcut ca șansele de a fi salvat să crească destul de mult, spuse unul dintre ei, dar trebuie să mai treacă prin încercări foarte grele, chiar în noaptea asta, în condițiile în care se află, de slăbiciune aproape de limită. Pe de altă parte, nu avem de ales. Dacă mai așteptăm, înseamnă să-l condamnăm la moarte sigură.

— Bine, atunci faceți ce trebuie, le spuse Dan Qing.

Unul dintre ei se apropie de un dulăpior și scoase de acolo o cutiuță lunguiață de argint, o deschise și ieșiră la iveală o mulțime de ace extrem de subțiri. Metellus le văzu și-și strânse maxilarele pregătindu-se să îndure alte dureri. Știa dintr-o îndelungată experiență cum acționau chirurgii militari, dar Dan Qing îi zâmbea, ca un prieten care vrea să-i dea curaj.

— Să începem, spuse chirurgul. Mai întâi trebuie să izolăm centrele durerii.

Luă acele, unul după altul, și începu să le înfigă în diferite puncte ale acelui corp atât de chinuit. Erau înfipte destul de puțin sub piele, cu gesturi precise și sigure, astfel încât în scurt timp o adevărată pădure de ace argintii desena contururi misterioase.

După o vreme, chirurgul făcu un semn și unul dintre ajutoare, fără să fie văzut, apropie flacăra unei lămpi de talpa lui Metellus, care nu avu nici cea mai mică reacție. Chirurgul fu mulțumit de rezultat, luă o cană din mâna altui ajutor și o apropie de buzele pacientului.

— Bea, îi spuse Dan Qing. Este foarte amar, dar te va ajuta să te cufunzi într-un somn adânc. N-o să simți nici o durere.

Metellus bău încet fiertura aceea, mai amară decât fierea, și se lăsă pe spate. Mai văzu câteva clipe chipurile oamenilor aplecați deasupra lui, apoi nu se mai întâmplă nimic.

30

Din acel moment, Metellus intră într-o stare mentală cum nu mai cunoscuse niciodată în viață. O dimensiune vagă, difuză, asemănătoare cu un vis, dar mai profundă, câteodată conștientă, alteori neavând nici o legătură cu toate lucrurile reale pe care le cunoscuse de-a lungul anilor. Crezu că murise și că acel soi de suflet plăpând pe care mai reușea să-l perceapă aparținea lumii de dincolo de moarte. Un Hades fără zeități, populat doar cu fantome.

Primele care își făcură simțită prezența fură cele ale camarazilor săi căzuți în lupta aceea feroce cu adversari invincibili. Îi ieșeau în cale cu chipul lor însângerat și greu de recunoscut din cauza loviturilor, cu membrele ciuntite, cu măruntaiele atârnând și apoi dispăreau ca un nor de ceață risipit de vânt, fără a rosti nici un cuvânt și fără a răspunde la chemările lui. Dar își dădea seama că toți cereau răzbunare și de aceea apăreau în mintea lui dezorientată, dar capabilă totuși să-și păstreze amintirile. Umbre chinuite ale unor oameni care nu avuseseră parte de împlinirea unei promisiuni de întoarcere și nici măcar de ritualul funebru pe care-l meritau.

Și apoi umbra Cleliei, fantasmă blândă, mai micuță decât fusese în realitate, aproape o copiliță, care îl privea trecând prin fața ei, îl mângâia cu privirea aceea a ei de soție iubitoare și credincioasă. Părea că ar fi vrut să-i spună ceva: uneori gura ei se mișca, dar nu scotea nici un sunet. Iar el striga, îi rostea plângând numele. Zadarnic.

Ea dispărea în neant.

Uneori i se părea că se află pe punctul de a înțelege, de a fi la un pas de o revelație. Dar ce fel de revelație? A sensului vieții, poate, sau a sensului morții, dar senzația aceea se învârtea ca într-o spirală din ce în ce mai iute, până când se transforma într-o bulboană care o absorbea către înaltul cerului precum o frunză galbenă în bătaia unui vânt rece de toamnă.

Ar fi vrut să audă sunete de care îi era dor, vocea fiului său, pe care și-o imagina mult schimbată după tot timpul acela care se scursese, dar nu reușea... nu reușea! Se gândi că era poate un semn bun: acela că Titus trăia și, prin urmare, nu putea să-i apară în Hades. În același timp, îi simțea lipsa și-și dădea seama – asta da – că nu-l va mai vedea și auzi așa cum era obișnuit să-l vadă și să-l audă cândva. Că senzațiile acelea atât de intense și profunde care îl făceau să se simtă cu adevărat tată nu le va mai trăi niciodată.

În asemenea condiții, timpul nu mai avea nici un sens: nu era nici lumină, nici umbră, nici zi, nici noapte, nimic nu-i dădea posibilitatea să simtă cum se petrecea un eveniment oricare ar fi fost el, să perceapă o durată, un sfârșit sau o întrerupere. Singura senzație care îi amintea de existență era un parfum: ușor, aproape permanent. Care uneori părea să fi dispărut, dar în scurt timp se întorcea și punea din nou stăpânire pe el. Dar,

pentru că nu-l putea asocia cu vreo ființă sau imagine sau idee, ajunsese la concluzia că trebuia să fie parfumul lumii de dincolo de moarte.

Pajiștea cu crini de pădure? I se părea că o vede aievea: tulpini lungi, mlădioase, având în vârf un buchet de flori albe, întinse cât vezi cu ochii în toate direcțiile, fără orizont, fără hotare, însuflețite parcă de un fior tainic, poate al zefirului sau poate al unei lumini interioare care vibra absurd în umbra aceea difuză, în atmosfera aceea în care nu se mai afla nimic altceva.

În felul acesta, ființa lui deveni mireasmă și, pe măsură ce timpul trecea, mireasma aceea deveni și căldură, contopindu-se chiar una într-alta. I se părea că plutește, avea senzații care îi aduceau aminte de viață. Și își dădea seama că este în stare să-și amintească... Apoi, dintr-o anume întâmplare pe care n-ar fi putut s-o plaseze în nici un moment special al existenței sale, apăru o mângâiere.

O mângâiere.

Știa că este unul dintre ciclurile existenței sale fără corp, ce altceva ar fi putut să fie? Și totuși, nu mai avusese niciodată un atât de neașteptat și concret sentiment al adevărului. Și următoarea senzație fu de luminozitate.

Blândă.

Fără culori. Fără contururi, dar crescând neîncetat, cu tresăriri neașteptate, cu ritmuri din ce în ce mai impetuoase. Până când simți că are ochi.

Și lacrimi.

— Xiong Ying...

Lacrimile îi curgeau pe obraji și le putea simți gustul. Văzu ochi mari și strălucitori și simți parfumul acela, acum legat de o privire, de un corp, de o expresie a unui chip.

— Yun Shan.
— Te-ai întors.
— Și... sunt viu.
— Da, ești, dar...
— Cât timp?
— Multe zile și multe nopți.
— Și tu ai stat mereu lângă mine?
— Nu mai vorbi.
— De ce?
— Pentru că n-ai încă putere pentru asta.

Îi aduse o băutură cu un gust ciudat, ușor amăruie, apoi ceva de mâncare aproape lichid. Și puterile reveniră cu fiecare zi care trecea și o dată cu puterile veni și durerea. Ascuțită, în brațe, în picioare, în piept.

— O să ai dureri, îi spusese Yun Shan.

— Durerea... cel puțin înseamnă viață. O viață pe care ți-o datorez ție.

— Medicilor.

— Și totuși eu simt că tu ești aceea care m-ai salvat de la o moarte sigură. Și nu știu de ce.

— Fiecare simte ceea ce îi spune sufletul să simtă.

— Ce mi-au făcut? De ce nu-mi amintesc nimic?

— Au împiedicat durerea să ajungă la mintea ta, în timp ce-ți deschideau carnea și-ți puneau la loc oasele. Acolo se simte acum durerea, nu în mâini sau în brațe. Au închis mintea ta într-un zid de ace subțiri.

— Nu înțeleg.

— Și după aceea te-au adormit.

— O să mă mai fac la fel cum eram înainte?

— Da, dar va mai trebui să treacă timp.

— Zile? Luni?

— Cât va fi nevoie.

Metellus tăcu, asaltat din nou de gânduri.

— Și, când te vei face bine, ce vei face, Xiong Ying? Te vei întoarce în țara ta... la familia ta?

— Țara mea, Taqin Guo... Nu mai știu nimic despre ea de atâta timp. L-am văzut pe împăratul meu murind în captivitate ca un sclav. Mi-am lăsat orașul prins în capcana dușmanului... Am văzut-o pe soția mea căzând străpunsă de săgeți și murind în fața ochilor mei și ai fiului meu... pe el l-am lăsat în mâinile dușmanilor mei.

— Și acestea sunt motivele pentru care vei dori să te întorci... E drept.

— Nu mai știu ce este drept și ce nu. Nu mai știu ce fel de lume mă așteaptă acolo... Și tovarășii mei masacrați mișelește... Umbrele lor așteaptă să li se facă dreptate și să li se îndeplinească o promisiune care le-a fost făcută.

— Asta te interesează cel mai mult?

Metellus îi căută privirea.

— Nu... în timp ce te privesc pe tine, gândurile îmi sunt altele. Viața mea pare să se conducă după bătăile inimii tale.

Yun Shan lăsă capul în jos.

— În ultima vreme visez mereu același lucru: mi se pare că mă aflu în curtea aceea mare a palatului imperial. Trupurile camarazilor mei zac în jurul meu fără viață și în fața mea este dușmanul care se pregătește să-mi dea lovitura de grație. Dar, când mâna lui săgetează prin aer, tu apari între mine și el, primind lovitura în locul meu... exact aici, în inimă.

— Xiong Ying, șopti fata, visurile nu sunt decât niște vise.

— Exact acolo... și-și îndreptă mâna către pieptul ei. Este ca și cum tu ai fi dat o parte din viața ta ca s-o salvezi pe a mea. Nu-i așa? Nu știu cum, dar simt că așa a fost.

Yun Shan nu spuse nimic. Continua să-și țină privirile lăsate în jos.

— De ce ai făcut asta? Eu îți voi fi recunoscător pentru tot restul zilelor mele. Dar te rog să-mi spui de ce ai făcut-o?

Ea își ridică fruntea și îl privi. Nu există cuvinte care ar fi putut exprima ceea ce privirea ei spuse într-o clipă, un răspuns pe care bărbatul îl primi drept în inimă; un sentiment în care ardea o forță tainică a unei pasiuni mistuitoare.

Văzu ochii aceia strălucind de lacrimi și chipul rămânând grav și concentrat, într-o demnitate supremă, într-o armonie sublimă. Totul se petrecu doar cât ar fi clipit. Yun Shan se ridică, înclină abia perceptibil capul și ieși. Metellus se prăvăli la loc pe rogojină și închise ochii, ca pentru a fereca acea privire în întreaga sa ființă și a o păstra pentru vecie în inimă.

N-o mai revăzu multe zile la rând, însă primi în schimb vizita lui Dan Qing care îi arătă ce dar minunat îi trimisese Daruma. Partea de sus a coliviei era acționată de un mecanism care o făcea să se rotească aidoma unei bolți cerești, iar pe cercul de la bază erau însemnate lunile și anotimpurile zodiacului care în chinezește avea nume ciudate: maimuța, șobolanul, iepurele. Iar mișcările porumbelului care se dădea în leagăn punea în mișcare din nou mecanismul.

În cele din urmă, Metellus se ridică de pe rogojina pe care zăcuse și începu să meargă și, după aceea, puțin

câte puțin, putu chiar să alerge. Nu știa exact unde se afla, în afară de faptul că aceea era cetatea Li Cheng. Locul în care se refăcea era o sală mare, cu tavanul din bârne uriașe de stejar, cu podeaua din lemn de pin bine lustruit și cu pereții din cărămidă vopsiți în alb.

Câteodată avea voie să se miște și prin grădină, un loc al unei perfecțiuni divine în care trebuia să meargă doar pe aleile marcate, fără a face niciodată mișcări necontrolate care ar fi putut rupe vreo rămurică sau ar fi făcut să cadă o frunză. Era plante pe care nu le mai văzuse niciodată, cu niște culori de vis, cu forme fantastice obținute prin poziția crengilor și a frunzelor. Era acolo una, mai ales, care se oglindea în micul lac artificial, plină de flori foarte mari, cu petale cărnoase, de culoare roz combinat cu alb. O plantă cerească, demnă de a sta și în rai, de o frumusețe armonioasă și un aspect atât de nobil, încât cine o vedea pentru prima oară era extaziat. Florile erau atât de multe încât creau un adevărat nor și nici o frunză nu se deschise decât după ce toate petalele florilor căzuseră.

Pe lac pluteau florile lotusului roșu, simbol și stemă a ordinului monahal care locuia în locul acela, iar la fundul apei, peste prundișul amestecat artistic cu pietricele albe și cenușii înotau pești minunat colorați: roșii, albaștri, verzi.

Perfecțiunea aceea a naturii, rod al unei complicate meserii, îi transmitea pe de o parte o pace adâncă, iar pe de altă parte îl făcea să simtă o încordare ciudată, un freamăt de energie pe care o simțea furnicând pe sub piele. Era un fel de terasă naturală aflată lângă peretele vertical al uriașei stânci și, de acolo, se putea zări cotul râului și, în depărtare, păduri întinse și bălți de pe care

se ridicau stoluri de păsări; se ridicau în zbor dimineața devreme, trecând prin fața discului solar captiv încă în norul des de aburi ridicat de pe bălți și din păduri.

Uneori, când se afla în camera lui, o vedea pe Yun Shan plimbându-se prin grădina aceea vrăjită, purtând o rochie din mătase albastră care dădea trupului ei eleganță și o încântătoare grație. O vedea trecând printre crengile înflorite ca și cum ar fi plutit, ușoară și vaporoasă ca un nor.

Și-ar fi dorit să îi spună câte ceva, s-o privească în ochi ca să vadă dacă mai ardea încă în ei lumina care îi răpise sufletul și făcuse ca în ziua aceea de neuitat s-o simtă incredibil de aproape. Dar își dădea seama că grădina aceea era un loc al spiritului, permis doar aceluia care, în singurătate, se plimba pe aleile ei și se simțea una cu natura.

Și sosi ziua în care începu să învețe secretele străvechilor arte ale luptei, așa cum maestrul Mo le transmisese adepților săi, atât celor care urmaseră calea cea dreaptă, cât și celor care se abătuseră de la ea.

— Te vei putea mișca și tu așa cum ai văzut că fac eu de multe ori, îi spuse Dan Qing, ca Vulpile zburătoare și chiar mai bine, dacă vei fi încrezător în forțele tale și dacă vei fi sigur că mergi pe calea cea dreaptă.

— Dao... spuse Metellus.

— O filozofie, înainte de a fi o disciplină fizică, o convingere adâncă, un avânt al minții. Noi o numim Go Ti. Va trebui să te miști în înfrățire cu natura, să-i percepi respirația, s-o lași să-ți parcurgă întregul trup. Nu există nimic pe care să nu-l poți face. Dar nu trebuie să te grăbești spre țintă, trebuie să te lași purtat spre ea

de curentul vieții, de energia cosmosului care se scurge printr-un fir de iarbă la fel ca în corpul tău, în grăuntele de nisip ca și în stelele care pulsează în veșnicia cerului. Va trebui să înveți să faci meditația, așa cum m-a învățat și pe mine Wangzi, va trebui să uiți tot ce ai învățat în țara ta, pentru că te-a dus la înfrângere și a făcut ca oamenii tăi să fie masacrați.

— Totul în afară de un lucru, răspunse Metellus. Contribuția mea la toate acestea: forța care a dus vitejia oamenilor mei dincolo de orice limite posibile, echilibrul care poate duce la sacrificiul suprem doar prin credința în valorile transmise din generație în generație.

— Dacă vrei așa, fie. Poate doar amintindu-ți de sacrificiul camarazilor tăi te vei putea lupta cu demonul care i-a masacrat și să speri în victorie. Îți vei putea uni destinul cu al nostru, vei cunoaște o altă viață, o lume pe care nici măcar nu ți-ai imaginat-o, o civilizație construită pe baza unei intensități de gândire la care cu greu se poate ajunge. Nu pentru a ajunge la adevăr, care se îndepărtează mereu de noi ca orizontul în fața drumețului, ci ca să-ți trăiești viața cu cea mai mare intensitate de care o ființă omenească poate fi capabilă. Tu vrei să înveți toate acestea, Xiong Ying? Vrei să vii alături de noi și să iei parte la lupta noastră?

— Vreau, răspunse Metellus.

— Și așa va fi. Dar cu o condiție. Va trebui să-mi promiți pe onoarea ta, că această cunoaștere nu va ieși niciodată din țara noastră.

— Promit, răspunse Metellus, dar cum mă vei putea convinge că ai fost mai puțin vinovat decât dușmanul tău? Că ferocitatea lui nu este consecința ferocității tale, a modului fără scrupule cu care îți dorești puterea?

Căutând armonia perfectă între forța corpului și cea a minții, ai uitat că toate acestea nu au nici un sens fără virtute. Dacă îmi vei da o explicație, o voi accepta pentru că îți sunt prieten și prietenia, ca și dragostea, nu ia seama la convenienețe.

Dan Qing îl privi țintă în ochi și zâmbi.

— Acum vorbești și gândești ca un chinez, Xion Ying... dar, din păcate, nu există cuvânt pe care eu să ți-l spun în clipa asta și să te poată convinge. În vremea aceea, eu eram prea tânăr ca să pot rezista forței de atracție a puterii. Am reacționat la ceea ce eu simțeam că era o amenințare, în mod exagerat și crud, dar în ochii puterii supreme această măsură părea perfect normală. O măsură înțeleaptă pentru a apăra dinastia de dezordine și de forțe adverse. Abia acum îmi dau bine seama ce rău am făcut distrugând în mod atât de brutal dragostea dintre doi adolescenți, stricând printr-o violență extremă armonia unui sentiment cosmic. Câteodată mă gândesc dacă nu cumva din cauza aceasta țara noastră a fost rănită de moarte, fărâmițată în trei state diferite și rivale. Dar tot ce pot face acum este să încerc o reparare a răului, să refac unitatea țării luptând fără să-mi cruț forțele și fără să fug din fața nici unui pericol, vindecând astfel rana pe care eu însumi am provocat-o în sufletul lui Yun Shan. Eu cred că ea te iubește.

— Ce tot vorbești, Dan Qing?

— Da, eu cred asta. De aceea stă departe de tine... pentru că se teme de tine. Se teme să nu se lase din nou purtată de un sentiment care i-ar putea fi din nou interzis. Ea va fi aceea care te va instrui, ea va fi adversarul tău neobosit la luptă și la scrimă. Fii atent, pentru că s-ar putea să te lovească mai tare decât ar fi necesar. Pe de

altă parte, nu avem de ales. Nici eu și nici Yun Shan nu-l putem învinge pe Wei, pentru că, de fapt, nu suntem în stare să-l urâm. Așa cum ai spus tu, o parte din cruzimea lui, din sălbăticia lui revoltătoare este din vina mea. Cât despre Yun Shan, ea l-a iubit, cu o dragoste naivă, poate inconștientă, normală pentru copila care era și n-ar putea să-l ucidă cu inima ușoară și cu mâna sigură. Doar tu ești în stare să faci așa ceva și să readuci armonia în această țară.

— Și în Apus, în Taqin Guo, țara mea, s-a distrus armonia printr-un șir de crime îngrozitoare care mi-au rănit sufletul. Țara mea din depărtări cine o va salva?

— Nu te gândi acum la asta, Xiong Ying, acum trebuie să-ți ții promisiunea pe care mi-ai făcut-o mie și camarazilor tăi măcelăriți fără milă de monștrii aceia, iar eu voi încerca să aflu vești din țara ta. Doar atunci o să poți lua o hotărâre.

— Fie cum spui tu, Dan Qing, răspunse Metellus. Să începem imediat. Nu mai am răbdare să aștept.

Trecură astfel primăvara și vara în antrenamente continue și extenuante în care se perindau maeștri din ce în ce mai pricepuți și iuți, mereu mai duri în arta de a lovi. Abia după ce îl transformaseră cu totul și era în stare acum să afle intențiile adversarului înainte chiar ca brațele acestuia să poată lovi, îl conduseră la marea palestră pentru dueluri. Era prima dimineață de iarnă a acelui an al Dragonului, a treia zi din luna a doua.

Când răpăitul obsedant al unei tobe, care umplea cu ritmul său uriașa sală cufundată în semiîntuneric, tăcu, un strigăt asurzitor răsună de la un capăt la altul al încăperii. O lovitură dată cu piciorul îl nimeri drept în

umărul stâng și-l făcu să se prăbușească, rostogolindu-se de câteva ori pe podea.

— Apără-te! strigă Yun Shan. Dacă aș fi vrut, te-aș fi ucis! Apără-te! strigă iarăși fata și, în acest timp, piciorul se rotea prin aer. Îl făcu din nou pe roman să se rostogolească până la picioarele lui Dan Qing.

— Trebuie să uiți că este o femeie, îi spuse prințul. Nu este o femeie: este un adversar care te poate ucide. Îți aduci aminte de vremurile în care luptai cu două săbii? Uite, trebuie să-ți folosești mâinile ca atunci când foloseai săbiile, înțelegi? Doar în felul acesta poți s-o învingi.

— Acum, hai să luptăm serios, spuse Yun Shan și porni la atac, ținând mâinile în față, încordate și gata să lovească.

Dar Metellus se ridicase deja și înțelesese ce avea de făcut. Trebuia să pună în aplicare metodele pe care i le arătase un călugăr pentru a evita rănile atunci când se foloseau săbiile și care se bazau pe lupta doar cu mâinile goale. Și acum palmele fulgerau prin aer în mișcări din ce în ce mai rapide: parau, țâșneau înainte, loveau cu vârfurile degetelor sau cu muchia.

Dar Yun Shan avea și alte surprize pentru el. Se ghemui pe neașteptate la pământ și-l seceră cu piciorul drept. Metellus ajunse din nou la pământ.

Dan Qing era lângă el.

— Încă te mai bați ca un barbar. Forța spiritului este cu mult mai mare decât cea a corpului. Privește!

Și, sub privirile uluite ale romanului, Dan Qing se sprijini în mâini cu capul în jos, ridicând picioarele. Trupul său era drept ca un stâlp. Apoi își desprinse o mână de pe podea și rămase sprijinit. Lui Metellus nu-i

venea să-și creadă ochilor, dar Dan Qing începu să-și desprindă de pe pământ unul după altul degetele mâinii în care se sprijinea, până când rămase doar arătătorul, încordat și țeapăn ca o bară de oțel.

— Învață-mă, spuse. Învață-mă Go Ti.

Dan Qing reveni în poziția normală.

— Această disciplină este cea mai puternică armă pe care o avem, secretul nostru cel mai prețios. Nici un barbar nu a mai fost instruit până la nivelul acela de cunoaștere. Dă-mi un motiv pentru care ar trebui să fac asta.

— Pentru că sunt prietenul tău, răspunse Metellus. Pentru că, legându-mi destinul de al tău, mi-am pierdut toți camarazii. Pentru că vreau să-i răzbun și să aduc alinare acelor suflete, ucigându-l pe Wei cu propriile mele mâini.

— Și n-o să mai vrei să mă judeci? întrebă Dan Qing.

— Nu n-am s-o mai fac.

— Nici tu, surioară?

Yun Shan lăsă capul în jos și răspunse:

— Nici eu, frățioare.

— Ține minte, spuse atunci Metellus, acum se pare că trebuie doar să învăț, dar va veni clipa în care îți vei recăpăta tronul și voi avea și eu multe lucruri să te învăț pe tine și pe oamenii tăi, lucruri pe care nu le știți și care ar putea fi hotărâtoare pentru soarta unei bătălii.

Dan Qing zâmbi.

— De ce nu l-ai salvat atunci pe împăratul tău? Eu l-am văzut stând în genunchi în fața dușmanului său. L-ai uitat cumva?

— Doar prin înșelăciune am putut fi învinși, strigă Metellus gata să-și iasă din fire, nu prin vitejie! Nu am

nevoie de tine și nici de secretele tale. O să-mi recapăt forța de altădată, o să mă lupt cu diavolul acela și am să-l ucid ca pe un câine, iar dacă va fi să mor, am să mor cu fruntea sus. În privirea lui se citea o ardoare neîmblânzită.

Yun Shan se apropie de el. Dan Qing îl privea în tăcere. În forța acelei priviri îi fusese dat să vadă și poate chiar să înțeleagă ce însemna virtutea pentru barbarul acela.

— Vino cu mine, îi spuse el.

31

O rază de lumină, îngustă ca ascuțișul unei săbii, le scotea în evidență profilul, în timp ce ședeau așezați pe călcâie unul în fața celuilalt. Pentru Metellus, această poziție nu mai era atât de incomodă ca atunci când stătuse prima oară astfel în cortul lui Daruma din oaza de pe malul Khaborasului. Rămaseră astfel în tăcere o vreme, apoi lumina începu să scadă și, în cele din urmă, se stinse cu totul. În jur era acum o beznă totală.

Și mai trecu o vreme fără nici un sunet, fără nici o geană de lumină. Metellus nu mai avea nevoie să știe ceva, i se părea că se cufundase cu totul în el însuși. În plus, știa că este singur și nu avea nevoie să întindă mâna în față ca să-și dea seama că spațiul din fața lui era gol.

De undeva răsună glasul lui Dan Qing.

— Unde este spiritul tău, Xiong Ying?

— Este aici, înăuntrul meu, răspunse.

— Unde? îl întrebă din nou vocea. O altă voce, care semăna destul de mult cu aceea a lui Yun Shan. În aceeași clipă, o rază de lumină coborî din tavan și, în conul de lumină se afla un călugăr în costum neagru și cu panglica roșie pe brațul care țâșni fulgerător și-l lovi în șold.

— Nu! răsună vocea lui Dan Qing. Este în șoldul tău, acolo unde primești lovitura. Atenție! Fii atent!

Raza de lumină se stinse. Călugărul din fața lui dispăru.

— Unde este spiritul tău, Xiong Ying? strigă iarăși Dan Qing.

— Mi-ai spus că Yun Shan mă va pregăti, strigă în loc de răspuns Metellus.

— Ea este, într-adevăr! Ea face totul. Tu nu o vezi, dar ea aruncă asupra ta adversarii. Sau poate chiar ea era adversarul. Fii atent!

Metellus întinse brațele înainte ca să pareze amenințarea, din orice direcție ar fi venit. O altă rază sfâșie întunericul, un alt personaj apăru pe neașteptate și-l lovi puternic în umăr.

Metellus căzu.

Raza de lumină se stinse.

— Ține minte, Xiong Ying! Este noapte, ești un tânăr recrut, ești santinelă. De unde vine săgeata dușmană? Atenție! Atenție! Instinctul tău trebuie să-ți spună asta. Urmează dao al tău, așa!

A treia rază scoase la iveală silueta unui alt adversar.

— Ține minte, Xiong Ying! răsună iarăși vocea lui Dan Qing. Ține minte: se plăsmuiește lutul ca să se facă din el un vas, iar din vasul acesta este folositor doar golul care se află în el!

Mâinile săgetară prin aer ca ghearele unui animal de pradă, dar brațele lui Metellus opriră fulgerător lovitura. Adversarul dispăru.

Un șuierat, două izbituri înăbușite. Două gladii, săbii scurte, romane, se înfipseră în pământ la mică distanță una de alta. Doar strălucirea lamelor le făcea vizibile.

Metellus abia reuși să le apuce la timp că apărură doi adversari și locul luptei putea fi zărit datorită unei lumini slabe care nu se putea ști de unde venea. Cei doi erau înarmați cu săbii, săbii lungi, chinezești, încrustate cu mare artă.

O tobă începu să scoată bubuituri ritmice ca niște lovituri de baros și cei doi adversari îl atacară cu o ploaie de lovituri directe.

Metellus se răsuci cu iuțeala unei fiare sălbatice, gladiile parau și împungeau, forța lor mai primitivă contrasta cu flexibilitatea mai sprintenă a săbiilor chinezești, șerpuitoare, viclene ca niște șerpi de oțel. Și, la un moment dat, cele patru lame se încrucișară deasupra capetelor luptătorilor, într-un ghem imposibil de separat, unite laolaltă de forța de neînvins a brațelor care le mânuiau. Sclipirea unei lumini mai puternice se opri pe vârfurile lor.

Cei doi adversari se retraseră cu o mișcare fulgerătoare, făcând să scrâșnească oțelul săbiilor, după care se topiră în întuneric.

Lumina se stinse și imediat se aprinse în altă parte: un con de lumină albă lumină pardoseala și în centrul ei apăru Yun Shan care ținea în mână Fulgerul de gheață. Lumina începu să clipească intermitent, ca și cum un mecanism necunoscut o stingea și o aprindea, într-un ritm crescând, până când descompunea imaginea și o fărâmița într-o infinitate de forme fără contur. Yun Shan ieși din vârtejul acela luminos și se năpusti asupra lui cu o săritură ca de tigru, întinzând în față lama sabiei și lupta se încinse. Săbiile erau ca niște limbi de foc, scoțând sunete ascuțite când se izbeau, oțel care mușca oțel, fulgere pe lame și fulgere în ochii luptătorilor, sclipiri

înverșunate ale unei energii sălbatice. Chiar și în lumina aceea slabă, săbiile scoaseră fulgere ca niște meteoriți mistuindu-se într-un roi de scântei; scrâșnetele oțelului sfâșiau atmosfera liniștită a imensei camere goale în care luminile începuseră să palpite din nou.

Dintr-o dată, Yun Shan sări în spate, își luă avânt și se repezi din nou asupra adversarului încercând să-i aplice o lovitură directă de o forță înspăimântătoare. Cele două săbii ale lui Metellus apărură de undeva de jos, se încrucișară deasupra capului și blocară lama Fulgerului de gheață într-o strânsoare de oțel.

Se priviră fix în ochi, gâfâind din cauza efortului.

— M-ai fi ucis? întrebă Metellus.

Yun Shan nu răspunse.

Metellus veni mai aproape de ea.

— M-ai fi ucis?

— Da, răspunse Yun Shan. Pentru că moartea pe care ți-o va da Wei va fi de mii de ori mai dureroasă.

Metellus lăsă gladiile să-i scape din mâini.

Fulger de oțel coborî nemilos, dar se opri aproape atingând capul romanului.

Metellus îi dădu brațul într-o parte și se apropie și mai mult de ea. Putea să-i simtă dogoarea respirației.

— Dar n-ai putut să faci asta, spuse.

Yun Shan vârî în teacă Fulgerul de gheață.

Metellus o strânse în brațe și o sărută. Un sărut lung, arzător, pe când ultimele raze de lumină se stingeau.

Luptaseră toată ziua, până la asfințit.

În clipa aceea, Dan Qing intra în camera sa, închizând ușa în urma lui. Auzi un sunet care îi devenise familiar, ticăitul mecanismului care făcea să se rotească partea de sus a micii colivii de argint pe care i-o dăruise Daruma.

Auzi apoi o trosnitură, atât de ascuțită încât îl făcu să se întoarcă. Ușița coliviei se deschisese și porumbelul ieșea în zbor pe fereastră. Dan Qing îl zări trecând peste curte, în zbor pe cerul care începea să se înnegureze, și rotindu-se în cerc, dezorientat. Speră că se va întoarce, așa cum fac deseori animalele domestice când se lasă noaptea, pentru că se legase de el, dar porumbelul se îndreptă către pădurea de pe dealurile din jur și în scurt timp se făcu nevăzut.

A doua zi, la Metellus veni un călugăr ca să-l trezească, anunțându-l că prințesa Yun Shan îl aștepta în curtea palestrei și că trebuia să fie îmbrăcat în ținuta pentru călărie. Metellus se spălă, se îmbrăcă și coborî cât putu de repede în curte. Era nerăbdător să vadă ce se va întâmpla. Dacă într-adevăr urmau să plece călare, ar fi fost prima oară când și-ar fi părăsit locul în care trăia de când fusese adus la Li Cheng.

Yun Shan nu aștepta nici măcar ca el s-o salute, sări pe cal și-i dădu pinteni. Metellus făcu la fel și amândoi trecură în galop pe sub poarta deschisă prin care se intra în așezarea de călugări.

Satul era foarte mic, așezat de-a lungul unei coline și casele erau înșirate în jurul străzii principale, pavată cu piatră cenușie. Din goana calului putu observa doar că în jur nu erau călugări și deduse de aici că probabil ei se aflau în interiorul fortăreței. Văzu, de asemenea, că oamenii întâlniți pe stradă aveau o altă înfățișare, deosebită, și erau foarte diferiți de cei cu ochii oblici.

Curând, trecură și de poarta satului, ajungând într-o pădure deasă de bambuși uriași întinzându-se către miazăzi pe povârnișurile unor dealuri stâncoase care se

continuau în depărtare cu o câmpie joasă. Trecând de pădure, în fața lor se deschise o priveliște vastă și ondulată, cu o mulțime de coline înverzite printre care curgea un râu nu prea lat, mărginit de copaci gigantici, cu siguranță foarte bătrâni. Către apus, de pe câmpie se ridica un grup de stânci cenușii, cu un aspect impunător. Culoarea și forma lor atât de contrastante cu unduirea plină de verdeață a terenului din jur, aproape că le făcea să semene cu un monument natural.

Metellus o văzu pe Yun Shan îndreptându-se într-acolo și o ajunse din urmă călărind alături de ea până când fata trase de hățurile calului și sări jos din șa, lăsând animalul să pască în voie. Metellus făcu la fel, dar preferă să-l lege pe al său, pe care nu-l cunoștea, de un copăcel. Când se întoarse, Yun Shan stătea rezemată de trunchiul gros al unui copac crescut în spațiul dintre stâncile uriașe. Se apropie de ea și îi căută privirea.

— Cum te simți? îl întrebă ea.

— Ca unul care a înviat din morți. Ca un alt om, răspunse Metellus.

— Îmi închipui că este o senzație plăcută.

— În bună parte da, cu toate că este greu să uiți viața pe care ai dus-o înainte... De ce ai stat atât de mult timp departe de mine?

— Voiam să te las să lupți cu amintirile tale, în timp ce eu mă luptam cu ale mele. Acum cred că putem să privim unul în ochii altuia fără să ne rănim de fiecare dată.

— Crezi în continuare că adversarul meu mă va învinge?

— El cunoaște secretele unei arte seculare...

— Iar eu am puține luni de inițiere.

— Cu toate acestea ai fost antrenat în sala creată de însuși Mo. Puțini au avut acest privilegiu.

— Cum se produceau razele acelea de lumină, cum apăreau atât de brusc adversarii mei?

— Nu știu exact. Știu doar că este o mașinărie.

— Dar cine știe? Dan Qing?

— Nu. Nu cred. Așa ceva știe starețul acestor călugări, un om de o vârstă venerabilă căruia i-a fost discipol și Wangzi, maestrul meu.

— Va trebui să mă folosesc de tehnicile învățate de la tine ca să-l înfrâng pe Wei... dar, cu toate acestea, el însuși este o victimă.

Yun Shan lăsă capul în jos.

— Așa este, spuse ea, oftând. Dar Wei a ales să meargă pe un drum care nu poate duce decât la distrugere, la o putere nemiloasă și fără limite. Vulpile zburătoare sunt o confrerie de ucigași fanatici, niște automate care i se supun orbește. Poate că altceva este mai neliniștitor...

— Știu ce vrei să spui, răspunse Metellus. A existat un moment, în timpul luptei în care ne-am înfruntat, în care am avut senzația foarte clară că Vulpile zburătoare se mișcau ca membrele aceluiași corp, comandate de aceeași minte.

— Cred că ai văzut bine. Am impresia că acesta este adevărul. Dar ca să se ajungă la așa ceva, înseamnă că trebuie să dispară orice respect pentru condiția umană.

— Sunt răni care nu se pot vindeca, ripostă Metellus.

Yun Shan îl privi țintă în ochi și Metellus văzu în privirea ei o nesfârșită, sfâșietoare tristețe. O mângâie pe păr.

Fata se întoarse cu spatele, pornind către o peșteră care se deschidea la poalele uriașelor stânci cenușii și intră în ea.

Metellus se gândi că, dacă ar fi intrat și el în peștera aceea, viața lui s-ar fi schimbat cu totul și nimic n-ar mai fi fost ca înainte, dar simți totodată că o dorește pe Yun Shan mai mult decât propria sa viață. Parfumul ei, care parcă îl chemase de dincolo de moarte, era în momentul acela mai puternic decât orice altă amintire și orice altă imagine a trecutului. Intră încet și privi în jurul său. Era o scobitură naturală de mari dimensiuni și pereții cu dâre albe de calcar erau plini de gravuri cu scene de vânătoare, herghelii de cai alergând, călăreți în galop trăgând cu arcul: imagini de o vechime incalculabilă într-o țară și ea foarte veche.

Pe jos era nisip curat, de culoare aurie, și pe covorul de nisip se vedeau urme de picioare desculțe.

O văzu în fața lui, cu părul negru lăsat liber până pe umeri, ațintind asupra lui o privire febrilă, atât de fierbinte încât simțea că-i arde inima și trupul. Uită de toate când ea îl cuprinse cu brațele, când părul ei îi mângâie gâtul și umerii. Se lăsară să cadă strâns îmbrățișați pe patul de nisip, se sărutară cu o frenezie plină de nerăbdare, se dezgoliră cu tremurul fremătător al mâinilor. Metellus simți iarăși acel parfum atât de îmbătător, îl simți venind din părul ei, de pe buze, de pe pântecul fierbinte și palpitând de dorință. O sărută pe tot trupul, în timp ce ea se abandona căldurii din respirația întretăiată a bărbatului, își deschidea trupul neprihănit ca să răspundă pasiunii lui, spasmului tumultuos al dorinței.

Se iubiră multă vreme, mai întâi cu nesaț, după aceea mai lin, cu simțurile parcă extenuate de atâta fericire. În

cele din urmă rămaseră imobili, epuizați, ascultând șoaptele vântului care adia printre pădurile de trestii uriașe.

— Vei rămâne cu mine, Xiong Ying?

— Voi rămâne cu tine, răspunse Metellus. Și era sincer când îi spunea aceasta. O liniște adâncă apăruse în locul furtunii simțurilor și sufletelor și era conștient, deși cu melancolie, că destinul său avea de-acum un drum bine stabilit pe acel pământ nesfârșit, în universul acela aflat sub paza unor dragoni invizibili din fața cărora nu-i era îngăduit să fugă.

— Vei uita, spuse Yun Shan. După ce vei învinge, vei uita. Vei învăța să reînvii o dată cu soarele din fiecare dimineață.

Se întoarseră înainte de asfințit și se opriră să admire zidurile cetății luminate de soarele care începea să coboare departe, după crestele munților. În locul acela, drumul pavat era neted ca marmura și puțin alunecos. Porniră mai departe ținând caii de hățuri.

— Li Cheng este singurul centru de rezistență împotriva lui Wei, îi explică Yun Shan. A rămas până acum de necucerit pentru că nimeni nu știe cum se ajunge aici. Dinspre râu nu este decât un perete abrupt, vertical, iar de partea asta pădurea de bambus din jur îl ascunde privirii dacă nu ești în imediata sa apropiere.

Metellus observă un porumbel care descria cercuri largi pe cerul care începea să-și schimbe culoarea.

— Doar pasărea aceea de sus, spuse ea, poate vedea cetatea și poate număra una câte una casele din sat.

— Da, răspunse Yun Shan, dar nu poate vorbi. Așa că nu poate spune nimănui.

Prin dreptul lor trecu un băiețandru cu două găleți de apă atârnate la capetele unei cobilițe și se opri să-l privească pe străin.

Metellus îl privi și el, uimit: avea nasul drept, ochii mari și căprui. Se apropie ca să-l privească mai bine, dar băiatul, înspăimântat, lăsă să-i cadă pe jos gălețile și o luă la fugă.

— Stai puțin! strigă romanul. Așteaptă, te rog, nu vreau să-ți fac nici un rău.

Băiatul se opri, se întoarse, o văzu pe Yun Shan care îi zâmbea încurajator și se întoarse la ei. Metellus se apropie mai mult, apoi îndoi genunchii până când privirea sa ajunse la înălțimea ochilor copilului. Trăsăturile chipului său nu erau cele ale unui oriental! O ciudată, inconștientă emoție îi cuprinse pe amândoi în timp ce se priveau în ochi, recunoscându-se, într-un fel, surprinzător de asemănători și de apropiați. Metellus îi atinse obrazul, mângâindu-l cu blândețe.

— Îți amintește de cineva, nu-i așa? întrebă Yun Shan.

— Da, răspunse Metellus cu ochii umezi. Da.

Sfios, copilul se dădu înapoi, își luă din nou pe umăr cobilița cu gălețile de apă și plecă.

— Cum este posibil? întrebă Metellus. Cum se poate așa ceva...? Trăsăturile acelea, culoarea ochilor...

Nu terminase de vorbit, că un bărbat ieși în întâmpinarea copilului, luându-i de pe umăr cele două găleți cu apă. Probabil că era tatăl lui. Un bărbat mai înalt decât statura normală, cu o barbă deasă și zbârlită, cu maxilarele pătrate și nasul acvilin. Îi amintea trăsăturile lui Sergius Balbo, credinciosul său centurion.

Metellus îl urmări din priviri, repetând din nou:

— Cum este posibil? Ochii aceia și barba aceea...?

Încălecară, pornind la pas unul lângă altul și Yun Shan începu să povestească:

— Circulă prin părțile astea o poveste de demult...

— Care poveste? întrebă, nerăbdător, Metellus.

— Povestea celor trei sute de Diavoli mercenari... În timpul domniei împăratului Yuandi, s-a întâmplat un lucru ciudat la granița noastră de la apus. În vremea aceea, cam cu trei sute de ani în urmă, aveam parte mereu de incursiuni ale barbarilor din nord pe care noi îi numim Xiong Nu și împăratul a reușit să-i învingă după ce semănase discordia printre ei, susținând o tabără împotriva celeilalte...

— *Divide et impera*, murmură Metellus ca pentru sine.

— Ce-ai spus?

— Dezbină și guvernează, răspunse. Și noi facem asta. Este clar că toate imperiile recurg la aceleași metode. Dar, te rog să spui mai departe.

— S-a întâmplat atunci ca unul dintre mareșalii săi, care înaintase către apus ca să facă mai sigur Drumul Mătăsii, să afle de la cercetașii pe care-i trimisese înaintea sa că un grup de soldați străini pusese stăpânire pe o fortăreață din sistemul de pază al granitei. A dat imediat ordin să fie alungați de acolo și a trimis un detașament mare de soldați pedeștri și călăreți pentru a-i scoate de acolo, dar oamenii săi s-au întors cu coada între picioare după ce suferiseră pierderi grele. Marele mareșal l-a executat pe comandantul incapabil care se lăsase învins de o mână de barbari și a trimis alte forțe, mai bine înarmate și mai numeroase, cu ordinul de a nu se întoarce fără să-și fi îndeplinit misiunea. Acest al doilea detașament a atacat, dar a fost și el respins de războinicii aceia invincibili. Când cercetașii se întoarseră, îi descriseră pe

Diavolii străini: erau păroși, cu ochii rotunzi și maxilarele pătrate. Ce mai, arătau îngrozitor...

Metellus zâmbi privind părul negru de pe brațele sale și pipăindu-și cu mâna barba.

— Luptau așezați ca solzii de pește și, câteodată, punându-și scuturile pe cap. Yun Shan pronunță ultima frază cu o admirație deosebită și nu fără emoție: în momentul acela avea în fața ochilor rezistența disperată a lui Metellus și a oamenilor săi în lupta cu Vulpile zburătoare.

Metellus își dădu seama ce simțea fata, pentru că aceeași senzație își făcuse loc și în sufletul său, dar încercă să treacă peste ea, fiind prea dureroasă.

— Continuă, spuse el.

— Furios la culme, marele mareșal hotărî să pună sub asediu fortăreața, dar din spatele zidurilor cădea o ploaie de bolovani și zburau săgeți de dimensiuni incredibile, ca și cum ar fi fost aruncate de mâini și de arcuri ale unor uriași invizibili.

— Baliste și catapulte, gândi în sinea sa Metellus, tot mai captivat de povestea aceasta.

— Printre soldați s-a răspândit spaima, continuă Yun Shan, și nu mai reușeau să lupte cu obișnuita vitejie, iar lucrul acesta a ajuns la urechea împăratului Yuandi, care a dorit să meargă în avanposturi și să-i vadă cu ochii lui pe străinii aceia. Impresionat și mișcat de vitejia lor extraordinară, a cerut să se întâlnească el însuși cu comandantul acelor oameni, dar nu a fost să se găsească vreo limbă comună care să le permită să poarte o discuție. Atunci, împăratul a trimis un dascăl care i-a învățat chineza și, când se putură înțelege, purtară tratative. Yuandi le dădu voie să rămână în fortăreața pe care o ocupaseră cu

condiția să apere porțiunea aceea de frontieră împotriva unor eventuali invadatori. Și așa s-a întâmplat. Dar trei sute dintre ei au acceptat să devină garda lui personală și l-au servit cu credință în nenumărate ocazii. Când împăratul a murit, le-a lăsat oamenilor din garda sa libertatea de a întemeia un *tituan*, o colonie, și de a trăi ca oameni liberi chiar aici, la Li Cheng. Iată de ce locuitorii din sat au această înfățișare. Seamănă oarecum cu tine, dacă mă gândesc mai bine... încheie fata privindu-l de parcă îl vedea atunci pentru prima oară.

Lui Metellus aproape că-i dăduseră lacrimile.

— Ce s-a întâmplat, Xiong Ying? întrebă fata.

— Când ai spus că s-a petrecut întâmplarea aceea?

— Dacă îmi aduc bine aminte, era al douăzeci și doilea an de domnie al lui Xuandi și, deci... acum trei sute cincisprezece sau trei sute șaisprezece ani.

— Erau Taqin ca și mine, nu-i așa?

— S-ar putea, răspunse Yun Shan. Și când vorbeam despre felul în care luptau, cu scuturile ridicate deasupra capului, m-am gândit la voi, în ziua aceea, în arenă.

— Acum trei sute cincisprezece ani... trebuie să calculez în timpul nostru... Înseamnă, înseamnă ... șapte secole de la întemeierea Cetății noastre... a capitalei imperiului Taqin Guo. Oh, pe toți zeii din cer! Este Legiunea pierdută!

— Ce înseamnă asta? întrebă Yun Shan care nu reușea să înțeleagă nimic.

— Cu doi ani înainte de întâmplările pe care mi le-ai povestit, o armată de-a noastră a fost nimicită într-o bătălie mare cu persanii. O singură unitate din armata noastră, o singură legiune, a reușit să spargă încercuirea și să se salveze, dar a dispărut fără urmă. Nimeni n-a știut ce s-ar fi putut întâmpla cu ea...

În momentul acela, soarele apunea dincolo de acoperișurile din Li Cheng, acoperite cu țiglă roșie, și norii își schimbară culoarea din roșu ca flacăra în portocaliu și mai apoi într-un cenușiu albăstrui, iar sunetele de corn ce chemau la meditație răsunau în valea de la picioarele lor.

— În restul țării, oamenii aceia sunt o legendă. Se spune că ar fi invincibili. Se spune că vor apărea din nou, ieșind din morminte, în caz că un singur suveran din dinastia Han ar fi amenințat de vreun pericol...

Metellus o privi în ochi.

— Și nu au lăsat nici un semn al prezenței lor prin aceste locuri? N-ai observat nimic deosebit pe aici, prin sat sau în jurul lui?

Yun Shan lăsă capul în jos, ca și cum cuvintele acelea ar fi produs pe neașteptate asupra ei o impresie puternică, apoi spuse:

— Vino cu mine... poate marea piatră verde...

— Ce este aceea?

— Vino, îl îndemnă ea, și, dacă este așa cum cred eu, poate că tu poți înțelege. Coti la dreapta îndemnând calul în sus, pe un urcuș pavat cu lespezi de piatră care ducea către zona de sus a satului și Metellus o urmă.

În scurt timp, ajunseră la un perete stâncos și înalt, la care se ajungea pe o scară cu trepte largi ce părea să fie săpată de mâna omului în partea de jos. Yun Shan sări jos din șa și se apropie de un punct al peretelui complet acoperit de un covor de plante agățătoare, care îl ascundeau aproape complet vederii. Se întoarse ca să vadă dacă Metellus venea după ea, apoi dădu la o parte vegetația lăsând să apară o inscripție săpată în piatră, roasă de vreme.

Era în latinește!

Metellus își simți ochii plini de lacrimi, nu mai putea să se abțină și-și ascunse fața apropiindu-se și mai mult de inscripție. Atinse semnele acelea aproape șterse, ce părea că mai purtau chiar și după atâția ani, căldura celui care le săpase în piatra aceea. Mâinile oamenilor scăpați din măcelul de la Carres, oamenii din faimoasa Legiune pierdută!

— Ei sunt? întrebă Yun Shan îngrijorată. Veneau, într-adevăr, din patria ta?

Metellus încuviință cu o expresie gravă, fără a-și dezlipi mâna de pe perete.

— Acum trei sute cincisprezece ani. Nici unul dintre ei nu s-a mai întors. Nici unul dintre ei nu și-a mai revăzut vreodată soțiile și copiii. Au săpat aici inscripția și după aceea au hotărât să nu mai vorbească limba maternă, nici măcar între ei, ca să uite... ca să nu mai sufere. Așa stă scris aici, încheie el urmărind cu degetul arătător ultimele rânduri ale inscripției.

ITAQUE LINGVAE MAIORVM ELIGIMUS
OBLIVISCI
NE POENA AMISSAE PATRIAE
INTOLERABILIS FIERET

— „Și astfel am ales să uităm limba părinților noștri pentru ca dorul de patria pierdută să nu devină insuportabil"... Au scris asta pentru mine, spuse el rezemându-și fruntea de peretele de piatră. Nimeni altcineva înainte de mine n-ar fi putut s-o citească.

32

Porumbelul intră pe ferestruica turnului care se afla deasupra aripii dinspre răsărit a palatului imperial din Luoyang și se duse să se așeze pe o măsuță unde avea pregătite apă proaspătă și boabe de mâncat. Servitorul care avea în grijă porumbeii palatului îl observă imediat, dar nu făcu nici o mișcare. Lăsă pasărea să bea și să mănânce, apoi când o auzi gângurind, se apropie și o prinse cu dibăcie între palme.

Coborî în grabă către camerele de la parter, se duse la ușa sălii de primiri și vorbi cu gărzile. Unul dintre soldați dispăru imediat și după puțin timp se întoarse ca să-l ducă în fața eunucului.

Wei luă imediat porumbelul și-l apropie de obraz șoptindu-i la ureche cuvinte de alint.

— Te-ai întors în sfârșit. Acum o să mă duci și pe mine acolo unde ai fost în tot timpul acesta. O să ne conduci acum la Li Cheng, nu-i așa, drăgălașule?

Servitorul se îndreptă mergând de-a-ndărătelea către ieșire, convins că omul acela putea cu adevărat să se facă înțeles de animale și să le înțeleagă la rândul său limbajul.

Wei lovi în gongul de bronz care atârna între două coloane și în câteva clipe apăru unul dintre oamenii săi de încredere: o căpetenie a Vulpilor zburătoare.

— Stăpâne, spuse el făcând o plecăciune adâncă.

— Vezi porumbelul acesta? Abia a sosit de la un drum foarte lung și este foarte obosit, dar, după ce se va odihni și va fi din nou în puteri, ne va putea conduce la fortăreața Lotusului Roșu. Îi vom nimici așa cum i-am nimicit pe discipolii lui Wangzi în mânăstirea Apelor susurătoare. Adună-i imediat pe tovarășii tăi, pe toți cei pe care-i avem, în curtea mare din interior. Vin și eu imediat. Când ieși, trimite-l la mine pe șeful forțelor de supraveghere.

Rămas singur, Wei își aplecă privirea către porumbelul pe care-l ținea la piept și începu să-l mângâie încet, trecându-i mâinile ca de ceară pe spate, cu grijă și cu delicatețe, s-ar fi spus chiar cu un fel de dragoste plină de tandrețe. Apoi îl apropie de obraz. Îl ținea cu pântecele în mâna dreaptă, cu ghearele prinse între degetul arătător și cel mijlociu. Cu stânga îi ținea capul între degetul mare și arătător, astfel încât ochiul păsării să se afle la o palmă de vârful nasului său.

Intră supraveghetorul-șef Zhong Wu, se opri la douăzeci de pași de jilțul lui Wei și făcu plecăciunea cuvenită.

— Avem în sfârșit posibilitatea de a găsi drumul către Li Cheng ca să distrugem ascunzătoarea Lotusului Roșu, spuse eunucul mângâind mereu porumbelul; avea un glas calm, fără nici un semn de agitație, ca și cum ar fi vorbit despre lucruri fără prea mare importanță.

Zhong Wu lăsă capul în jos în semn de apreciere a celui care obținuse un asemenea rezultat, dar, în realitate,

ca să-și ascundă o strâmbătură de nemulțumire. O descoperire importantă făcută de stăpânul lui reprezenta o rușine pentru el, care din nou fusese luat pe nepregătite.

— Din acest moment, toate persoanele în care nu ai încredere trebuie să fie ținute sub supraveghere, iar la cel mai mic gest care ți s-ar părea suspect trebuie să iei imediat măsuri: arestează și închide iscoadele sau și mai simplu ucide-le, sau urmărește-le neobservat de la distanță ca să descoperi eventualele lor legături. Presupun că nu trebuie să te învăț eu cum să faci lucrurile astea.

Ofițerul se înclină din nou.

— Sfaturile tale sunt întotdeauna prețioase și eu sunt gata oricând să le consider o adevărată comoară, stăpâne.

Wei dădu din cap fără să mai comenteze expresia de viclenie servilă, continuând să mângâie porumbelul. Îi ținea atât de strâns în mâini aripile și ghearele încât biata pasăre nu mai putea mișca decât capul. Și făcea aceasta în permanență, ca și cum ar fi fost cuprinsă de o puternică agitație.

Zhong Wu începu din nou să vorbească:

— După ce vei scăpa de nedemnele odrasle ale împăratului, eliminându-l și pe ultimul moștenitor, vei putea declara încheiată pentru totdeauna dinastia care a domnit până acum. Apoi, vei putea fi proclamat Fiu al Cerului.

Wei oftă din greu, apoi spuse:

— Îți încredințasem o altă sarcină.

— Știu, stăpâne.

— Și?

— Am restrâns posibilitatea de alegere la numai câțiva supuși: copii foarte mici care au rămas fără părinți sau ai căror părinți sunt dispuși să-i vândă pentru o sumă

destul de mare sau în schimbul unor avantaje. Avem în vedere comportarea lor, înclinațiile de la natură, inteligența, perspicacitatea, curajul. Toate sunt calități pe care nu este ușor deloc să le descoperi la copii atât de mici cum dorești tu.

— Cel ales va trebui să mă considere și să mă recunoască întru totul și în toate privințele ca tatăl lui. Și, o dată ce vom cuceri Li Cheng, micuțul va avea și o mamă. Acum, du-te. Fă ceea ce ți-am spus.

Zhong Wu salută cu o plecăciune și plecă spre ieșire. Wei se ridică din jilțul de lângă tronul imperial pe care încă nu se hotărâse să se așeze și se îndreptă către ușa care dădea în curtea interioară a primului pavilion, ținând mereu porumbelul strâns la piept.

La apariția sa, comandantul postului de pază veni în fuga mare, gata să primească ordine, dacă stăpânul ar fi vrut ceva.

— Cheamă o ștafetă de călăreți, porunci el. Cei mai iuți pe care îi poți găsi. Imediat.

Ofițerul alergă spre corpul de gardă și dădu câteva ordine scurte oamenilor săi. Nu trecu mult și un detașament de călăreți, angajați din regiunile de la nord-vest, apărură pe caii lor, animale neobosite ale stepei, mai scumpi decât puii de tigru aduși din Siam în dar pentru suverani. Se numeau cai-care-asudă-sânge, pentru extraordinara lor iuțeală și rezistență.

— Va trebui să urmăriți unde zboară acest porumbel, le explică Wei. Spre deosebire de oricare altă pasăre din specia lui, a fost antrenat astfel încât să se poată întoarce în locul în care a rămas timp de cel puțin șase luni. Vai de voi dacă îl pierdeți din vedere. Veți fi pedepsiți fără milă. Și știți ce vreau să spun prin asta.

Călăreții ascultau nemișcați pe caii lor mărunți, îmbrăcați cu tunici din piele groasă, încrucișate pe piept.

— În fiecare seară, continuă Wei, unul dintre voi se va întoarce în garnizoana din Luoyang ca să comunice poziția detașamentului vostru. Ultimul mesager ne va spune exact unde se află Li Cheng. Atunci vom porni în expediția prin care vom cuceri satul și fortăreața. Să nu vă fie teamă: nu veți avea o misiune grea. Pasărea aceasta vă va servi drept călăuză și vă asigur că nu veți pierde contactul cu ea.

Desfăcu palmele și dădu drumul porumbelului. Rămase nemișcat, urmărind cu privirea zborul său la început nesigur, apoi mai curajos către cerul luminos al amiezii. Călăreții ieșiră în galop pe poarta palatului, unul după altul, urmărind călăuza aceea înaripată.

Wei se întoarse în marea sală în care se înstăpânise tăcerea și se cufundă într-o meditație profundă. Căuta locul acela îndepărtat în care se ascundeau dușmanii săi neîmblânziți, în care – era sigur de asta – se ascundea Yun Shan cu barbarul străin care simțea el că rămăsese în viață după loviturile lui și masacrarea tuturor camarazilor săi. Îl iubea oare Yun Shan pe acel bărbat? Forța unui asemenea gând făcea de nesuportat durerea pe care chiar acel gând în sine i-o provoca, îndoiala care îl rodea ca un vierme. În sinea sa simțea că Yun Shan dăduse uitării sentimentul care îi unise cândva, pe când erau încă niște copii, și chinul pe care trebuise să-l îndure. Își amintea ultimele ei cuvinte, după duelul care îi adusese pe amândoi față în față, în toiul nopții, sub zidurile capitalei Luoyang.

Puterea gândului său și a urii care se revărsa din mintea sa ca un val de venin nu era, cu toate acestea,

suficientă ca să-i dezvăluie ce se întâmpla în locul în care Yun Shan se dăruia unui alt bărbat și îi oferea sufletul său. I se părea chiar că vede imagini, scene cu priviri pline de dorințe secrete și de mângâieri. Dorea cu toată ardoarea de care era în stare, moartea adversarului său și i se părea imposibil ca lovitura pe care i-o dăduse să nu-i fi străpuns inima.

Multe zile în șir rămase în starea aceea, postind și bând doar o fiertură de ierburi amare. Câteodată, starea aceasta de rătăcire era așa atât de puternică, încât prin minte îi defilau scene idilice: o familie în care el și Yun Shan aveau un copil, o ființă pe care el hotărâse s-o crească în palat ca să pună bazele unei noi dinastii. Se vedea pe sine însuși cum îl învață pe copil bazele cunoașterii, iar mama sa ritualurile care-l apropie pe om de Cer. Dar scene ca acelea nu-i lăsau la sfârșit altceva decât un sentiment de frustrare cumplită și de mânie îngrozitoare pe care numai sângele ar fi putut să le domolească.

Își întrerupea meditația atunci când sosea o altă ștafetă care îi raporta despre zborul porumbelului, despre etapele călătoriei ce avea să ducă la descoperirea satului și fortăreței de la Li Cheng. Și acest eveniment îi strecura întotdeauna în suflet o neliniște aproape copilărească.

Alteori, ca să mai calmeze chinurile urii, își exersa scrisul pe țesături fine de mătase de culoarea fildeșului, suportul pe care fuseseră create textele clasice care scăpaseră din incendiul de la Marea Bibliotecă din Luoyang: ideogramele unei versiuni străvechi din *I Ching*, cartea oracolelor. Și mâna sa părea irezistibil atrasă de o combinație de semne care aveau semnificația obsedantă a unei pietre de mormânt. Căuta atunci un răspuns în

oracolele înscrise pe oasele de taur și de berbec pe care le arunca apoi cu furie pe podeaua sălii tronului.

Piatra de mormânt. O prevestire a morții. Dar pentru cine?

Într-o seară, unul dintre servitori intră în apartamentul în care locuia și din expresia lui înțelese că aducea o veste proastă.

— Un om te așteaptă în sala de primire, stăpâne, spuse el și se retrase în cea mai mare grabă.

Wei se ridică, se îndreptă către sala tronului și avu confirmarea că nu se înșelase. Era una dintre ștafetele cavaleriei imperiale și expresia omului era de spaimă.

— Am pierdut contactul cu porumbelul, stăpâne, spuse el și pe chip i se putu citi groaza. Pe fața lui Wei se ivi o strâmbătură de scârbă și de furie. Am căutat peste tot, ne-am răspândit în toate direcțiile, dar zborul păsării se îndrepta către un teren accidentat pe care caii noștri nu puteau înainta. Era ceva la care nu se putea aștepta nimeni, stăpâne, ceva care...

Nu reuși să termine ce voia să mai spună: brațul lui Wei săgetă prin aer și mâna îl lovi cu muchia la baza gâtului. Omul se prăbuși fără să scoată nici un sunet. Apoi, eunucul se răsuci pe călcâie și plecă spre camerele sale. Se așeză, luă în mână pensula și reîncepu să aștearnă pe pânza de mătase un oracol străvechi.

Își mișca mâna cu o grație extraordinară, cu gesturi măsurate și elegante, iar ideogramele luau naștere ca prin farmec, răsăreau ca florile pe o pajiște. Brațul era aproape nemișcat, suspendat în aer și doar încheietura mâinii se mișca comandând degetele și pensula. Cerneala părea să curgă de la sine direct din corpul său pe mătase, într-o revărsare întunecată de umori aducătoare de rele.

Puse, în sfârșit, pensula pe un suport din lemn de trandafir și se închise în sine, ca adormit. Trăsăturile feței se destinseră, membrele se relaxară, pleoapele coborâră peste ochi și aproape că se uniră.

Rămase în starea aceea de aparentă inconștiență timp îndelungat, fără a se mișca și întregul palat părea cufundat într-o tăcere de moarte.

Una dintre slujnicele gata oricând să-l servească intra din când în când în camerele lui, aducând o tavă cu o ceașcă din care ieșeau aburi: era infuzia pe care obișnuia s-o bea la jumătatea timpului dintre dimineață și amiază. Fata rămânea câteva clipe la o distanță respectuoasă, nemișcată, privindu-l pe sub gene cu o expresie înfricoșată și admirativă în același timp, furată poate de frumusețea sălbatică a stăpânului său. Așeza apoi pe o măsuță tava și ieșea fără să facă nici cel mai mic zgomot. Se făcea nevăzută printre perdelele de mătase de culoarea indigoului care fluturau ușor în adierea lină prezentă mereu în palat, un joc arhitectonic complicat cu tuburi ascunse și cu suprafețe perfect lustruite.

În sfârșit, într-o altă zi, fu anunțat un alt mesager și Wei se ridică, dezmeticindu-se din starea aceea de amorțeală, îndreptându-se grăbit către sala de primire. Îl recunoscu imediat pe omul acela care făcea parte din Vulpile zburătoare.

— Stăpâne, spuse el, comandantul nostru m-a trimis să-ți spun că a îndrăznit să-și ia libertatea de a trimite pe urmele cavaleriei câțiva oameni de-ai noștri, cu unelte potrivite pentru urmărirea pe terenuri greu de străbătut, gândindu-se că ar putea fi nevoie de așa ceva. Speră că o să-l ierți pentru această inițiativă luată fără a te anunța, pentru că a dat rezultate pozitive. Porumbelul a fost

urmărit în zbor, acolo unde caii nu puteau trece și acum știm exact unde se află Li Chang. Cavalerii au fost și ei anunțați și au poposit la o distanță destul de mare de fortăreață, invizibili și tăcuți. De acolo ne pot trimite informații imediat, astfel încât să putem lua măsurile necesare și să acționăm așa cum se cuvine.

Lui Wei îi venea să sară în sus de bucurie, dar nu lăsă să se vadă.

— Comunică-le fraților tăi să fie gata de plecare cât se poate de repede. Plecăm imediat ce suntem gata, în ținută de luptă. Vor veni împreună cu noi și cele mai bune unități ale armatei imperiale, cu un număr suficient de oameni ca să avem siguranța că misiunea noastră va fi încununată de succes.

La capătul a trei zile, armata fu gata de plecare. Wei însuși o călăuzea în fruntea Vulpilor zburătoare. Călărea pe un cal de Xixia, negru și lucios ca pana corbului, dar primit de la unul dintre mareșalii săi din ținuturile de la sud-vest.

Lungul convoi de călăreți, pedestrași, care și animale de povară defilă la revărsatul zorilor pe străzile tăcute ale orașului, dar nu putea să treacă fără a fi observat.

Daruma se trezi la zgomotul făcut pe pavaj de miile de copite dintr-un somn nu prea liniștit, în camera sa din caravanseraiul în care se stabilise de mai mult timp. Se îmbrăcă în grabă, coborî în curte și o traversă ca să ajungă la depozitul său și la animalele de povară.

În spatele său se auzi un glas:

— Cum se face că te-ai sculat atât de devreme, Daruma?

33

Soarele apunea peste vale, scăldând în lumină stâncile care străjuiau dinspre răsărit satul Li Cheng și, în partea opusă, acoperișurile mânăstirii călugărilor războinici ai Lotusului Roșu, fortăreața înălțată pe platoul stâncos suspendat deasupra râului.

Dan Qing privea mormântul împăratului Yuandi, străjuit de dragoni înaripați cu gurile căscate și având în față o scară maiestuoasă. Din locul acela care domina întregul platou, putea să vadă chiar și drumul îngust care ducea către urcușul spre poarta de miazăzi și atenția îi fu atrasă de un norișor de praf îndreptându-se cu iuțeală înspre cetate. Nu trecu mult timp și putu distinge cu claritate un călăreț care venea în galop, îndemnându-și fără încetare calul.

Îl văzu trecând pe sub poartă, sărind jos din șa și schimbând câteva cuvinte cu oamenii care făceau de pază. Aceștia îi arătară drumul pavat care ducea către impunătorul mormânt imperial și, în câteva clipe, ajunse în fața prințului. Era plin de praf și asudat din cap până în picioare.

— Prințe, am primit un semnal de la pândarii noștri: Wei se îndreaptă către Li Cheng.

Dan Qing se întunecă la față.

— De unde știu ei asta? Cât de departe sunt?

— Cam la două săptămâni de mers, dar grupuri de cercetași au ajuns până aproape de baza platoului. Nu credem că ar putea merge în altă parte. Dacă greșim, cu atât mai bine, dar ni s-a părut că este de datoria noastră să te anunțăm.

— Ați făcut exact ce trebuia. Știți și câți ar putea să fie?

— Circa trei mii de oameni în afară de Vulpile zburătoare care sunt cel puțin două sute. Wei însuși călărește în fruntea lor.

— Atunci mă tem că nu există îndoială asupra țintei spre care se îndreaptă. Spune să-ți găsească un loc pentru cal în grajd și pentru tine o cameră ca să dormi în noaptea asta.

Metellus și Yun Shan veniră și ei în grabă și se vedea bine că aflaseră de la corpul de gardă că se întâmpla ceva neobișnuit.

— Vești proaste? întrebă Metellus.

— Uzurpatorul se îndreaptă către Li Cheng. Este la două săptămâni de mers. Are cu el mulți oameni și Vulpile zburătoare. Nu avem prea multe șanse să rămânem în viață. Poate că ar trebui să pleci, Xiong Ying.

— Să plec? întrebă Metellus cu un zâmbet plin de amărăciune. Unde să mă duc?

Dan Qing se întoarse înapoi, către scara monumentală a mormântului și-l întrebă:

— Ești pregătit?

Metellus dădu din cap aprobator și-i făcu semn lui Yun Shan să vină cu el.

— Nu, răspunse prințesa. Du-te tu singur.

Dan Qing desprinse o torță din locul în care era fixată pe zidul mânăstirii și porni să urce treptele largi care duceau la mormântul împăratului.

— Yun Shan mi-a spus că ai văzut piatra verde cu inscripția.

— Am văzut-o, răspunse Metellus.

— Ești sigur că veneau din țara ta?

— Nu există nici o îndoială. Inscripția de pe piatră este în limba mea.

— Dar ea ți-a povestit legenda?

— Mi-a povestit-o, răspunse romanul.

Dan Qing se opri în loc și-l privi țintă, drept în ochi.

— Ai vrea... să-i vezi?

Metellus îl privi, peste măsură de tulburat.

— Îți bați joc de mine?

— Câtuși de puțin, răspunse Dan Qing. Împăratul Yuandi a vrut să fie înmormântat aici, la Li Cheng și a vrut de asemenea ca acei trei sute de Diavoli mercenari să facă de gardă pe vecie la mormântul lui. De aici probabil că s-a născut legenda.

— Nu... înțeleg.

— Vino cu mine, atunci. Dacă alegi să rămâi în locurile acestea și să-ți riști viața, este drept să-i întâlnești pe cei care au venit aici înaintea ta.

Ajunseseră la ultimele trepte ale scării și Dan Qing aprinse torța de la unul dintre vasele rituale care ardeau în fața intrării, apoi îi arătă lui Metellus unul dintre dragonii care străjuiau mausoleul și-i spuse:

— Învârte statuia aceea înspre stânga, iar eu am s-o învârt pe aceasta în sens invers.

Metellus făcu întocmai cum i se spusese și ceea ce părea să fie un perete de stâncă lustruită alunecă într-o parte lăsând să se vadă un coridor care ducea înăuntru.

Soarele dispăruse de-acum în spatele munților și Dan Qing, după ce ridică pentru o clipă ochii către cerul care începea să se înnegureze, intră urmat de prietenul său.

Înaintară vreo treizeci de pași printre doi pereți de piatră masivă, purtând din loc în loc texte din oracole străvechi, până văzură o deschizătură în partea stângă și o scară cu vreo douăzeci de trepte care cobora într-o criptă. Dan Qing ridică torța deasupra capului ca să lumineze o încăpere subterană mare și apăru o imagine halucinantă care-l făcu pe Metellus să holbeze ochii în culmea mirării. Sarcofagul împăratului Yuandi era sculptat într-un singur bloc de jad, cu reflexe schimbătoare, de la verde la galben auriu, și în jurul lui făceau de pază trei sute de statui. Deși erau executate conform stilului chinezesc, înfățișau fără putință de tăgadă legionari romani din epoca republicană, purtând chiar echipamentul și armele adevărate. Coifurile și platoșele erau încă în bună stare în ciuda trecerii timpului și reflectau în diferite locuri lumina torței cu sclipiri metalice.

— Oh, zei!... Zei atotputernici... nu-mi vine să cred, șopti Metellus umblând printre șirurile acelea de soldați nemișcați, în atmosfera în afară de timp a marii săli de sub munte.

La gâtul fiecăruia atârna un *titulus*, plăcuța de identificare din tablă de plumb pe care Metellus putea citi cu emoție în glas numele fiecăruia dintre ei, cu gradul, unitatea din care făceau parte, decorațiile primite pentru bravură. Mergea printre șirurile lungi ale acelor statui ca și cum ar fi trecut în revistă o armată de fantome.

Apoi, pe neașteptate, lumina torței scoase din întuneric o figură diferită de toate celelalte. Nu era soldat: stătea așezat, îmbrăcat cu o tunică lungă și cu o mantie, iar pe

genunchi avea o casetă lunguiață. Era un obiect autentic, nu modelat în argilă ca restul statuii. Pe casetă era scris:

CORNELIUS AGRICOLA,
PRAEFECTUS FABRORUM

— Tu înțelegi ce înseamnă asta? întrebă Dan Qing. Mulți dintre călugării noștri, și chiar dintre cei mai învățați, au căutat în zadar să descifreze... asta. Deschise cutiuța arătând câteva suluri de pergament dinăuntru.

Metellus desfășură cu mare grijă unul dintre ele și, apropiindu-l de lumina torței, ieșiră la iveală semne, formule, grafice, planuri de construcție, instrucțiuni de montare, în latină și în greacă.

— Eu... nu pot să-mi cred ochilor, continua să spună, uluit de ceea ce vedea după ce deschidea pe rând fiecare sul.

— Ce sunt acelea? întrebă Dan Qing. Despre ce este vorba? S-ar spune că sunt niște mașini, dar inginerii noștri nu au reușit să le găsească nici o semnificație.

— Pentru că instrucțiunile sunt scrise într-un cod vechi al armatei, iar părțile din desene sunt așezate în ordine inversată. Omul acesta era cel mai mare creator de mașini de război din vremea sa. A dispărut pe neașteptate și nu s-a mai găsit nici o urmă din proiectele lui... Asta înseamnă că poate vom reuși să găsim în documentele acestea o modalitate de a câștiga bătălia, deși suntem inferiori ca număr dușmanului. Îți dai seama că orice civilizație, chiar și cea mai avansată, are întotdeauna nevoie să învețe câte ceva de la celelalte. Spune-mi acum: mai există alte ieșiri din mormântul acesta care să ducă la suprafață?

— Da, chiar mai multe.

— Trebuie să știu cu precizie unde sunt și în ce loc ies la suprafață.

— Ce ai de gând să faci?

Metellus își roti privirile în jur, privind armurile de oțel, săbiile atârnate de centuri.

— O să afli în curând: nu trebuie să pierdem nici o clipă.

Când ieșiră pe ultima treaptă a scării de afară, sub bolta înstelată a cerului, Metellus îi spuse prințului:

— Trebuie să-mi acorzi puterea de a înrola și a antrena oameni, aici la Li Cheng și pe câmpul din jur.

Dan Qing făcu un gest de aprobare: în ochii lui Xiong Ying strălucea acum lumina plină de hotărâre a unui comandant de oști. Era din nou gata să pornească la luptă.

— Ne-am înțeles, răspunse el, am să ți-l pun la dispoziție pe unul dintre aghiotanții mei. Dar nu uita că instruirea ta nu poate fi întreruptă niciodată, nici măcar pentru o zi. Yun Shan te așteaptă chiar și acum în sala de antrenament.

— Știu, răspunse Metellus. Rămâi cu bine.

— Xiong Ying.

— Da, prințe.

— Ascultă-mă, ceea ce se va întâmpla nu era prevăzut și trebuie să fiu sincer cu tine: din păcate pentru noi, nu avem prea multe șanse să rămânem în viață. Forțele lui Wei sunt infinit mai numeroase, iar zidurile noastre nu vor putea rezista prea mult timp. În plus, are cu el și Vulpile zburătoare. Știi ce înseamnă asta, nu?

— Știu, răspunse Metellus.

— Gândește-te bine la toate astea, cât mai ai timp. Nu este războiul tău: ai făcut tot ceea ce puteai și ai

plătit foarte scump. Dacă vrei, poți să pleci. Singurul lucru pe care ți-l cer este să-mi dai cuvântul tău de soldat că nu vei destăinui nimănui ce ai învățat aici. Am încredere în cuvântul tău.

Metellus zâmbi.

— Eu cred, în schimb, că acum este prea târziu. O parte din sufletul meu se află aici, la Li Cheng, nu crezi? Și, de altfel, de ce ești așa de îngrijorat? Legenda spune că dacă dinastia ar fi în pericol, cei trei sute de Diavoli mercenari vor ieși din mormânt și-l vor nimic pe dușman. Îți urez noapte bună, prințe.

— Și eu ție, Xiong Ying.

Metellus dispăru în întunericul nopții.

Timp de două săptămâni, în partea de sud a satului Li Cheng răsunară zi și noapte zgomote ciudate, bufnituri neîncetate de maiuri, șuierat de foale, strigăte ritmate care însoțeau efortul comun și coordonat al multor oameni. Dar nimic nu se putea vedea: străinului pe care toți îl numeau Xiong Ying i se dăduse spre folosință o magazie uriașă în care altădată se treiera orezul și acolo își stabilise el cartierul general.

Oamenii care lucrau la ordinele sale nu ieșeau niciodată și nu erau văzuți în vreun moment al zilei, părăseau locul acela doar când era complet întuneric, iar înainte de răsăritul soarelui începeau din nou să muncească în fostul depozit transformat acum în atelier.

Apoi, într-o zi, ușile marii construcții se deschiseră și fură împinse afară niște mașini ciudate, instalate pe roți, iar formele lor se puteau doar bănui pe sub pânzele uriașe cu care erau acoperite.

Dan Qing veni și el în grabă ca să le vadă, urmat de Yun Shan. Rămaseră mult timp, privindu-le, cu uimire plină de admirație pentru dimensiunile mari și pentru nemaivăzuta lor concepție.

— Sunt niște mașini extraordinare, spuse Dan Qing. Dar ce aruncă?

— Bolovani, săgeți mari, vase cu smoală care arde, răspunse Metellus.

— Cred că și călugării noștri știu ceva mai eficace decât smoala. O să am grijă să se ocupe și ei de prepararea munițiilor tale.

Metellus ordonă ca mașinile să fie transportate, prin mulțimea îngrămădită ca la un spectacol, către porțiunea zidurilor care dădea spre sud, în direcția podișului, singurul loc prin care se putea ajunge la cetate.

Mașinile fură târâte pe rampe de lemn deja pregătite până pe crenelele zidurilor și mascate cu paravane de lemn. Proiectele considerate cândva avangardiste ale lui *praefectus fabrorum* Cornelius Agricola fuseseră puse în practică, din lemn și fier, și erau într-o perfectă stare de funcționare.

Dar Marcus Metellus mai pregătea și o altă armă, și mai secretă, lucrând la ea în fiecare zi, după apusul soarelui, într-un luminiș din spatele unor stânci mari, cenușii, care se înălțau singuratice pe podiș. Nimeni nu avea voie să vadă ce făcea el acolo, nici măcar Dan Qing și Yun Shan, dar toată lumea respecta secretul pe care înșiși oamenii lui Metellus se angajaseră să-l respecte printr-un jurământ solemn.

Într-o noapte, cu doar câteva ceasuri înainte de ivirea zorilor, Yun Shan se duse pe zidurile cetății la Metellus, care scruta cu atenție întunericul din fața sa.

— Acvilele nu pot vedea nimic pe timp de noapte, îi spuse Yun Shan.

— Din păcate, nu pot, și totuși, în nenumăratele nopți de veghe pe marele zid de apărare de la granițele imperiului nostru, mi-am dezvoltat un fel de simț secret. Am învățat să simt apropierea dușmanilor chiar înainte de a-i putea zări.

— Aveți și voi un zid de apărare a granițelor?

— Sigur că da. La nord controlăm o insulă foarte întinsă care se numește Britannia. În partea ei cea mai expusă, am construit un zid care o traversează pe toată, de la o mare la alta; ca să-l poți parcurge ai nevoie de nouă zile de mers.

Yun Shan zâmbi.

— Zidul nostru apără toată granița de la miazănoapte și îți trebuie șase luni de mers ca să-l parcurgi pe tot. Este atât de lat încât are în vârf o șosea pe care pot merge carele și armate întregi în ambele direcții.

— Probabil că este un spectacol extraordinar, spuse Metellus. Mi-ar face plăcere să-l văd cândva.

— O să-l vezi... vom reuși să rămânem în viață.

— Sper. Pentru tine...

Tăcură vreme îndelungată, după care Metellus întrebă:

— Ce spun înțelepții voștri pentru a îndepărta din sufletele oamenilor frica de moarte?

— Când moartea va veni, trebuie s-o acceptăm cu indiferență și să ne lăsăm conduși în interiorul secretului ei, răspuns Yun Shan. Dar ai voștri?

— Un împărat de-al nostru a scris: „Când ți-a venit sorocul, du-te liniștit pentru că și în jurul celui care te cheamă la el este tot liniște". Ideile sunt asemănătoare,

după cum vezi. În schimb, unul dintre poeții noștri a scris: „Alungă teama de moarte prin iubire".

Yun Shan se strânse la pieptul lui și-l cuprinse cu brațele. Metellus simți parfumul care-l făcuse să se simtă viu și atunci când era în stare de inconștiență și simți că un val puternic de emoție îi umple sufletul. O sărută, iar moliciunea și căldura buzelor sale îl făcură să creadă că sărută o zeiță. Îi luă palmele și le lipi de obraji.

— Nu pare să fie posibil ca mâini ca acestea să fie în stare să mângâie și să ucidă cu aceeași minunată îndemânare.

Yun Shan se depărtă de el și vru să-i zărească ochii prin întuneric.

— Eu nu mă voi lăsa prinsă vie, Xiong Ying, știi asta, nu-i așa?

— Știu, Yun Shan, și doar când mă gândesc la așa ceva simt un fior de gheață drept în inimă. Cum de este posibil ca noi să ne întâlnim, ca tu să mă chemi de undeva de dincolo de moarte și apoi să mergi din nou în întâmpinarea morții? De ce Lotusul Roșu vrea să apere locul acesta cu orice preț? Nu există un alt loc în care am putea merge?

— Nu. Wei ne-ar găsi oriunde ne-am afla și nu avem altceva de făcut decât să-l înfruntăm. A ales să-și ostoiască suferința prin suferința și moartea celorlalți și nu există nimic care să-l abată de la acest drum.

— Nici măcar tu?

— M-am gândit și eu la asta. Dacă predându-mă eu aș putea salva Li Cheng, aș face-o, dar sunt sigură că n-ar fi de ajuns. Dorința sa nu se poate realiza cu nici un chip, pentru că o dragoste neîmplinită pârjolește mai mult decât orice altă dragoste posibilă, pentru că ea trăiește

doar în imaginație, dă naștere unor fantome cumplite, monștri care îi otrăvesc nopțile și îi îmbolnăvesc gândurile. Wei nu poate avea liniște. Vrea să devină el însuși un coșmar, unul dintre acei monștri care-l bântuie noaptea când închide ochii și încearcă să uite.

Metellus o strânse alături de el, până când simți că bătăile inimii lui se contopesc cu ale ei. Ea îi înlănțui gâtul cu brațele și-l sărută din nou.

— Aș vrea ca noaptea asta să nu se mai sfârșească niciodată, spuse ea. Aș vrea ca întunericul să ne acopere și să ne ascundă, aș vrea ca timpul să se oprească în loc, să-ți alunge toate amintirile în afară de cele ale clipelor trăite împreună.

— Amintirile mele fac doar ca sentimentele pe care le am pentru tine, Yun Shan, să fie și mai adânci și mai arzătoare, pentru că sunt amintirile unui om care nu are nimic de ascuns... Se întrerupse. Ascultă... sosesc.

Yun Shan trase și ea cu urechea.

— Cai și oameni care merg pe jos... mulți... mii și mii.

Vântul aducea înspre ei un murmur abia perceptibil care dispărea atunci când suflul scădea în intensitate.

— Ai un auz ca de vulpe.

— Ți-am spus că am stat multe nopți de veghe la graniță și am văzut mulți camarazi căzând pentru că nu au simțit inamicul care se strecura prin bezna nopții cu un pumnal între dinți. Privește acum, spuse arătând înspre orizont.

Era un furnicar de luminițe, mii de flăcărui care pâlpâiau în întuneric, se unduiau ca purtate încoace și încolo de aceleași adieri de vânt care treceau și pe străzile tăcute din Li Cheng. Mai întâi era un front îngust, apoi se desfăcu treptat într-o linie din ce în ce mai largă, până

când toată întinderea podișului fu invadată de lumini tremurătoare.

Oamenii putură fi zăriți abia când zorile se revărsară, când puținele stele cu lumină limpede și puternică mai rămaseră încrustate ca niște diamante pe bolta ca de cobalt. Apoi ziua începu să-și facă apariția, mai întâi ca o fâșie îngustă de lumină strecurată printre dealuri și imediat după aceea ca o dâră subțire de nori.

Acum, armata lui Wei se putea vedea.

Erau soldați pedeștri care înaintau pe jos purtând steaguri lungi și înguste prinse de coada sulițelor, războinici ai stepelor purtând căști de piele cu coame lungi de cal prinse de ele, călăreți manciurieni cu platoșe de bronz și lănci împodobite cu cozi de măgar sălbatic și, în sfârșit, cavaleria imperială cu steaguri mari de mătase roșie pe care mai era încă brodată cu fir de aur monograma dinastiei Han, platoșe de piele și bronz și coifuri din același metal strălucitor.

În centru, inima neagră a armatei: Vulpile zburătoare. Negri, pe cai de asemenea negri, inspirau teamă chiar și de la distanța aceea.

Metellus auzi un fâlfâit de aripi pe deasupra capului: văzu un porumbel zburând peste acoperișuri și strecurându-se pe una dintre ferestrele mânăstirii, acolo unde locuia Dan Qing.

— Ce ciudat, spuse. Ai văzut? S-a întors porumbelul fratelui tău care dispăruse. De obicei, porumbeii se întorc după ce au fost duși departe tocmai în acest scop, dar nu se întâmplă niciodată invers. Anunță-l pe fratele tău că sosesc dușmanii. Eu rămân aici.

Yun Shan alergă la mânăstire și, la scurt timp după aceea, se întoarse împreună cu fratele ei deja înarmat cu arc, buzdugan și sabie.

Dan Qing parcurse cu privirea armata acum desfășurată în dispozitiv de luptă, stând nemișcată pe câmpie. Doar steagurile mai fâlfâiau în vânticelul dimineții și sclipeau în lumina primelor clipe ale zilei.

— Ce așteaptă? întrebă Metellus.

— Nu știu. Poate ca să vină cineva să le deschidă poarta.

— Așa ceva nu se poate, răspunse Metellus.

— Nu era posibil în nici un caz ca o întreagă armată să ajungă aici. Nu s-a întâmplat așa ceva niciodată.

— Poate că ne-a trădat cineva, spuse Yun Shan.

— Ați mai avut vești de la Baj Renjie? îi întrebă Metellus.

— A luat parte la eliberarea mea, dar după aceea nu a mai ajuns la locul de întâlnire. Mă tem că a fost prins. Probabil că acum este mort.

— El știe cum se ajunge aici? întrebă Metellus.

În spatele lor se auzea tropotul soldaților care alergau pe ziduri ca să pregătească de apărare și scârțâitul mașinilor ce erau puse pe poziție de armurieri și, după ce se dădeau jos pânzele sub care fuseseră ascunse, își arătau acum brațele lungi de lansare, balestre puternice cu mai multe arcuri.

— Nu, răspunse Dan Qing. Nici un om din afara Lotusului Roșu nu cunoaște poziția acestei fortărețe. Și nimeni dintre cei care fac parte din Lotusul Roșu nu a trădat vreodată.

— Și dacă de vină a fost chiar porumbelul tău? întrebă iarăși Metellus.

Yun Shan îl privi, uimită.

— Colivia aceea avea un fel de mecanism care, după un anumit număr de rotații elibera pasărea aflată înăun-

tru. Trebuie să fi existat totuși o rațiune... De unde ai luat colivia aceea, Yun Shan?

— I-am spus lui Dan Qing; mi-a dat-o Daruma: un cadou pentru prinț.

— Daruma... mormăi Metellus ca pentru sine. Daruma... se poate așa ceva?

— Daruma a organizat eliberarea mea, spuse Dan Qing. De ce să fi...?

— Atenție! se auzi strigând cineva. Fiți atenți, se apropie.

O unitate de arcași inamici înaintă în fugă către ziduri, oprindu-se chiar la începutul drumului, care urca spre cetate și se puse în poziție.

— La adăpost! strigă Metellus. Toată lumea la adăpost, trag în noi!

O ploaie de săgeți porni în sus, descrise o curbă largă și ajunse dincolo de zidurile împrejmuitoare. Unul dintre apărători, care nu reușise să se retragă la adăpost, se prăbuși străpuns de câteva săgeți și la fel se întâmplă cu toate animalele domestice care se învârteau prin curtea cetății: trei câini și o maimuță dresată.

Metellus se întoarse către Dan Qing.

— Nimeni nu atacă o cetate cu arcași: vor să ne țină ocupați în partea asta, ca să ne poată ataca pe altundeva. Fiți atenți! strigă el. Fiți atenți!

A doua salvă de săgeți se auzi lovind pe acoperișuri, pe turnuri și pe meterezele zidurilor.

Se făcu tăcere, câteva clipe nesfârșite de tăcere adâncă.

După aceea, un șuierat străbătu cerul.

34

— Vulpile zburătoare, strigă careva. Alarmă, alarmă!

Metellus își ridică privirile către cer și văzu, cuprins de uimire, ceea ce nu mai văzuse niciodată: un stol de oameni zburători susținuți de aripi mari de mătase, care pluteau purtați de vânt și trecând razant cu coroanele copacilor.

— Arcașii, strigă Dan Qing. Trageți!

Arcașii renunțară la țintele din exterior, ochiră către interior și traseră fără să-și atingă țintele care se mișcau neîncetat și erau încă prea departe. Porni a doua salvă, dar multe săgeți se încurcară în crengile copacilor și căzură pe pământ fără să atingă pe nimeni. Doi dintre atacatorii zburători, loviți, se prăbușiră și se zdrobiră de pământ, alți doi fură răniți, iar cei rămași aterizară teferi și începură să lupte cu furie împotriva călugărilor care alergaseră ca să-i înconjoare.

Metellus văzu armata pornind din exterior către ziduri și dădu ordin să se încarce mașinile, o artilerie de câmp formidabilă: catapulte cu mai multe brațe, balestre cu mai multe arcuri care aruncau lănci de fier, baliste care aruncau vase cu smoală aprinsă, în care Metellus adăugase

misteriosul amestec preparat de călugări, unul dintre secretele lor foarte bine păzite.

— Trageți, strigă, acum! Balistele multiple aruncară la un interval foarte scurt patru bolovani uriași, fiecare dintre ei făcând goluri largi în rândurile de călăreți manciurieni. După aceea se porniră aproape în același timp lăncile și vasele cu smoală aprinsă. Acestea zburară ca niște meteoriți în flăcări dincolo de ziduri și, spre marea mirare a lui Metellus, explodară la jumătatea traiectoriei cu bubuituri înspăimântătoare și răspândind o ploaie de foc peste trupele de sub ele. Mulți încercară să fugă, dar Vulpile zburătoare, aflate acum pe margini, îi fulgerară cu săgețile pornite din arcurile lor care nu dădeau greș: pedeapsa rezervată celor lași. Răsună strigătul lui Wei, ascuțit ca al unui șoim: trupele se adunară la loc și porniră din nou la atac, strigând și aruncând salve de mii de săgeți asupra apărătorilor și asupra pozițiilor pe care se aflau mașinile de război. Mai mulți armurieri aflați pe ziduri fură loviți și scoși din luptă.

Cei rămași în viață armară din nou mașinile și traseră o nouă salvă, pe rând, la intervale foarte scurte: prima, a doua, a treia, a patra mașină. Lăncile porniră șuierând și loviră printre soldații pedeștri și arcași, doborând o mulțime dintre ei. Alți meteoriți brăzdară cerul răspândind globuri de foc care explodară de data aceasta pe pământ în mijlocul soldaților, secerându-i cu zecile la fiecare explozie. Wei călărea către dușman ca și cum nimic nu-l putea opri, ca și cum lăncile ar fi fost abătute din drum de aura sălbatică de care era înconjurat. Urla, cu glasul său strident și pătrunzător, aproape neomenesc, și nimeni nu mai cuteza să se retragă, inamicii continuau să înainteze sub ploaia de lovituri, alergând pe rampa de

acces către poarta de sud. În spatele lui, Metellus auzea strigătele luptătorilor și vacarmul bătăliei, își imagina că Yun Shan se aruncase deja în luptă, pentru că n-o mai vedea alături de el, și era chinuit de grijă, dar continua să rămână pe poziție, conducând tirul neîntrerupt și ucigător al mașinilor sale.

Ajungând în fața zidurilor, Wei își dădu seama că oamenii săi n-ar fi putut ajunge niciodată la poartă atât timp cât mașinile acelea rămâneau la locurile lor, așa că dădu ordin arcașilor să tragă cu săgeți incendiare care se înfipseră în lemnul postamentelor și acestea luară foc. Mulți dintre servanți fură nevoiți să-și părăsească posturile și să încerce să stingă incendiile.

Un al doilea și un al treilea val de Vulpi zburătoare coborâră în interiorul fortăreței dând o mână de ajutor celor care fuseseră înconjurați, astfel că soarta bătăliei se schimbă. Dan Qing și Yun Shan, avându-i lângă ei pe cei mai buni luptători, contraatacară cu furie intrând fără ezitare în învălmășeală. De la înălțimea meterezelor, Metellus, observând că Vulpile zburătoare voiau să deschidă din interior poarta, ordonă câtorva dintre arcași să-și îndrepte tirul în direcția aceea și să doboare cât mai mulți inamici. Câțiva căzură străpunși de săgeți, dar mulți alții scăpară ca prin minune de acestea și continuară să înainteze mânuind săbiile cu o rapiditate impresionantă, cu sărituri ametitoare, cu o energie de fiare sălbatice. Păreau însuflețiți de o ardoare nepotolită, conduși de o singură minte. Metellus văzuse deja acea manieră de a lupta, în curtea mare a palatului din Luoyang și simți că-l cuprindea spaima: fruntea îi era scăldată într-o sudoare rece. Acum un grup numeros de atacatori alerga în sus pe trepte către metereze,

răspândindu-se în toată curtea. Metellus alergă într-acolo cu oamenii săi, cu câte o sabie în fiecare mână, avântându-se fără ezitare în luptă.

Nu pusese niciodată în aplicare noua sa capacitate de a lupta într-o situație de luptă adevărată și simțind răpăiala incredibil de rapidă a loviturilor, șuieratul oțelului la un fir de păr de față, de cap, de inimă fu cuprins de o stare de spirit delirantă pe care n-o mai simțise nici în cea mai aspră luptă din trecut. Se concentra asupra mișcărilor adversarului cu atâta intensitate, încât le descompunea în timp și în spațiu, intuindu-le direcția ca și cum ar fi fost de trei ori mai încete decât erau în realitate. Cele două gladii ale sale săgetau și loveau cu putere devastatoare, se încrucișau în sus și în jos ca să pareze, să devieze, iar apoi loveau frontal, împungând sau tăind.

În învălmășeala încleștării, luptătorii căutau totuși să lupte cu un singur adversar o dată, astfel încât bătălia se fărâmița în mii de lupte individuale, care aproape în fiecare clipă aveau un un învins sau un învingător. Metellus striga din răsputeri: „Yun Shan! Yun Shan, unde ești?" și respingea inamicii care încercau să urce scările, aruncându-i înapoi ca pe niște ciorchini. Părea el însuși o mașină de război neobosită. O lovitură îl atinse în treacăt la umărul drept, alta îi crestă coapsa, dar continuă să înainteze fără să ia în seamă durerea. Un nou val de Vulpi zburătoare coborî la mică distanță de poartă și, înainte ca luptătorii din Lotusul Roșu să poată reacționa, reușiră s-o deschidă.

Wei și oamenii săi se năpustiră alergând nebunește înainte, dar, de pe metereze, la un ordin al lui Metellus, artileria își îndreptă tirul către interior și trase câteva

salve nimicitoare: lănci de oțel, bolovani, vase cu smoală aprinsă se revărsară asupra atacatorilor făcând goluri largi în rândurile lor; dar Wei își îndemna în permanență oamenii și, negru atât el cât și calul, continua să înainteze fără încetare, trăgându-i după el pe cei care păreau posedați de diavoli și nici măcar nu-i mai luau în seamă pe cei căzuți, călcându-i în picioare în marșul lor furios. Pe poarta larg deschisă atacatorii intrau acum în valuri, ca un fluviu revărsat care a rupt stăvilarele.

De la postul lui de observație de pe ziduri, Metellus înțelese că nu mai aveau cale de scăpare. Le strigă oamenilor săi: „Rezistați cu orice preț, acoperiți-mi spatele!" și alergă de-a lungul meterezelor, cât de repede putu, în direcția scării de acces către mausoleul împăratului Yuandi. Dispăru pe neașteptate, ca și cum l-ar fi înghițit pământul.

În curtea fortăreței, războinicii lui Wei strângeau cercul în jurul călugărilor Lotusului Roșu conduși de Dan Qing și Yun Shan, care luptau cu un curaj disperat. Wei, acum pe jos, lupta cu sabia în mână, secerându-i unul după altul pe cei care încercau să-i stea în cale și să-l împiedice să treacă, apropiindu-se din ce în ce mai mult de centrul formației inamice. O văzuse pe Yun Shan și acum părea că nimic nu-l mai putea opri să ajungă până la ea.

Dar, când totul părea pierdut pentru Lotusul Roșu, răsună un tunet de bronz, apoi altul și încă unul. O explozie se declanșă pe terasa largă a mausoleului, apoi alta în spatele lor, apoi a doua și încă una. Mulți se întoarseră să privească într-acolo, nedumeriți, și se auzi bubuitul asurzitor al unei tobe care ținea cadența pentru niște pași invizibili.

Urmară alte explozii și o perdea groasă de fum se răspândi pe toată fațada mausoleului, coborând încet pe scări. Bubuitul tobei deveni și mai puternic, ca niște ciocane care izbeau în urechile celor de față, în timp ce norul începea să se rărească și lăsa să se vadă o imagine spectrală: o sută cincizeci de războinici de argilă, cu platoșe și arme romane, coborau în pas cadențat pe trepte, umăr la umăr, scut lângă scut, un zid invincibil de fier. Marcus Metellus însuși îi comanda, Xiong Ying, Acvila mândră!

O voce păru să tune din măruntaiele pământului:

— Diavolii mercenari! S-au întors din mormânt!

Panica se răspândi printre soldații lui Wei care începură să dea înapoi. Armata de fantome păru să se oprească. Se auzi un alt tunet de bronz și o salvă de săgeți porni din zidul de scuturi, abătându-se ca o grindină asupra rândurilor de luptători ai lui Wei, decimându-i. Armata mai înaintă puțin și lansă o a doua salvă, după aceea a treia, făcând alte goluri printre inamici.

Dan Qing strigă:

— Diavolii mercenari s-au întors din mormânt ca să ne vină în ajutor ! Profeția s-a adeverit! Înainte, înainte, victoria este a noastră!

Auzind acele cuvinte și văzând ce se petrecea, călugării războinici simțiră că forțele lor, care începuseră să scadă, creșteau acum peste măsură și porniră la atac asupra trupelor lui Wei, uluite și descurajate, respingându-le către poartă.

Bătăile tobei devenite acum asurzitoare, înfățișarea acelor fantasme de argilă care înaintau cu mișcări ciudate, ca niște automate, făceau ca panica să se strecoare în

suflete și chiar Vulpile zburătoare părură să nu mai dea ascultare urletelor lui Wei care îi îndemna necontenit să lupte.

Se auzi un alt zgomot înspăimântător, ca un tremur al pământului, apoi încă o bubuitură și o altă perdea de fum. Alți o sută de războinici, statui țepene acoperite de fier, răsăriră din lumea de dincolo de moarte și începură să înainteze cu armele în mâini înspre flancul drept, lipsit de apărare, al trupelor eunucului.

Unul dintre dușmani strigă:

— Sunt Diavolii mercenari! O să ne târască după ei sub pământ!

Wei îi reteză gâtul dintr-o singură lovitură de sabie, dar trupele manciuriene fugeau afară din mânăstire prin poarta larg deschisă, urmate îndată după aceea de mulțimea soldaților pedeștri care intraseră în panică din cauza armatei de fantome de sub comanda lui Metellus.

Se auzi din nou tunetul acela rău prevestitor, un nor des de funingine acoperi partea laterală a colinei și o altă formație a războinicilor de argilă ieși de sub pământ. Terenul bubui sub tălpile lor cu ținte de fier, înaintau fără oprire, îngrozitori la înfățișare, purtând armuri de nepătruns. Atacați și din partea aceea, oamenii lui Wei, decimați și înspăimântați, o luară și ei la fugă pe urmele celorlalți care se aflau deja dincolo de ziduri.

Doar Wei, în fruntea unui grup de Vulpi zburătoare, continua să se lupte cu o energie sălbatică căreia Dan Qing și călugării săi războinici cu greu îi puteau face față.

Metellus văzu dintr-o ochire că Yun Shan se afla în pericol și îi strigă numele. Auzindu-l, Wei se întoarse, îl văzu, înțelese și se năpusti asupra lui rotindu-și pe deasupra capului sabia mânjită de sânge.

Metellus se apără parând lovitură după lovitură, combinând forța teribilă a celor două gladii din mâinile sale cu secretele măiestriei în luptă învățate la Li Cheng. Dar adversarul său, după surpriza din primele clipe, reacționă cu o violență cumplită. Făcu o săritură spectaculoasă, aterizând în spatele romanului și vrând să-i aplice o lovitură de sabie în șale. Metellus se răsuci, evitând lovitura, dar nu mai putu să se ferească de o tăietură lungă la șold din care începu să șiroiască sângele. Wei îi lovi apoi gambele cu piciorul și-l făcu să cadă în genunchi. În clipa aceea, Metellus îi revăzu pe camarazii săi căzând unul după altul și rânjetul batjocoritor al lui Wei, care se uita la el de sus acum ca și atunci.

— Oamenii tăi au fost mâncați de câini, îi strigă, și tu vei avea parte de același sfârșit. Auzindu-l, Metellus se simți parcă străpuns de o lamă înroșită în foc și țâșni înainte atacând cu toată forța de care era în stare. Eunucul șovăi, se clătină în fața acestui atac neașteptat și ajunse pe marginea deschizăturii prin care ieșise ultimul grup de Diavoli mercenari.

Romanul încercă să-l facă să cadă în gol, dar Wei se feri într-o parte și Metellus fu cel care căzu în gol.

Yun Shan, care privise cu sufletul la gură acea luptă pe viață și pe moarte, avu impresia că Metellus fusese ucis; scoase un strigăt deznădăjduit și alergă într-un suflet către locul în care îl văzuse dispărând. Wei se aruncă fără ezitare pe urmele inamicului său. Coborî din câteva sărituri treptele care duceau sub pământ, străbătu ca fulgerul un coridor lung, coborî din nou o scară și ajunse în fața unei uși impunătoare. În fața lui se afla imensul mausoleu al împăratului Yuandi, străjuit de un popor întreg de fantasme tăcute.

Ascuns în spatele sarcofagului, Metellus îl văzu apărând cu costumul lui negru, cu sabia însângerată strânsă în pumn. Îl auzi apropiindu-se și se dădu înapoi către partea mai întunecoasă a mausoleului, acolo unde putea să-i pregătească adversarului său o capcană. Se strecura cu prudență printre spectrele Legiunii pierdute, nemișcate și fără glas în zâmbetul lor înghețat de piatră.

Yun Shan ajunse în scurt timp și ea la intrare și începu să coboare cu precauție treptele fără să facă nici cel mai mic zgomot. Ajunse în cele din urmă și ea în fața unei arcade a mausoleului, aproape în întregime cufundat în întuneric. Respiră adânc, apoi se prelinse în interior căutând să intre cât mai repede într-o zonă mai întunecoasă. Acum, doar câteva felinare atârnate de pereții de pe margini dădeau o lumină slabă și tremurătoare. Celelalte fumegau, semn că se terminase uleiul din ele.

O altă lampă se stinse. Metellus își dădu seama că Wei era acela care le stingea. Trecea pe lângă perete și sufla în cele care încă mai ardeau. În marea sală nu mai era nici o lampă aprinsă. Doar un reflex luminos mai intra dinspre ușa monumentală, pesemne rezultatul unui joc complicat de refracție a luminii venite de la suprafață. Metellus se învârtea printre statui, cu simțurile încordate ca un arc, cu inima bătând furioasă. Simțea că pericolul ar fi putut veni din orice direcție.

Parcă auzea acum vocea lui Dan Qing: „Fii atent, Xiong Ying! Ești o santinelă în întuneric! De unde vine săgeata inamicului? De unde vine pumnalul?". Cuvintele acelea îl făcură să-și repeadă fulgerător brațul către pata de umbră care-i apăruse în față. Vârful sabiei sclipi un moment către gâtul lui...

— Yun Shan!

Dar, în același moment, din spatele său, Wei țâșnea prin întuneric, întinzând cu precizie sabia în față.

Yun Shan mai reuși să spună doar:

— Xiong Ying, nu...!

Dar romanul se răsuci, încet, către inamicul care rămase nemișcat în spatele lui cu cealaltă sabie înfiptă în piept până la mâner.

Metellus își trase sabia din pieptul adversarului său, în timp ce acesta o lăsa pe-a lui să cadă pe jos, răspândind un clinchet argintiu pe podeaua și pereții mausoleului, după care se prăbuși fără suflare, cu ochii încă holbați într-o expresie de surpriză. Yun Shan îngenunche lângă el și îi văzu, prin întuneric, ultima privire. Apoi, îi închise ochii șoptind:

— Acum odihnește-te, în sfârșit, tinere Wei, și fie ca uitarea să poată coborî peste sufletul tău...

Metellus îngenunche și-i ridică trupul pe brațe, ducându-l la suprafață.

Luptătorii îl văzură astfel, coborând scările din fața mausoleului cu tânărul acela pe brațe, alb ca varul la față, cu mâinile cu degete lungi și subțiri care se unduiau la fiecare pas, fără viață.

Lupta încetă, cei rămași în viață o luară la fugă pe poartă și se grăbiră să ajungă la tabăra din apropiere.

Metellus lăsă jos corpul lui Wei la picioarele scării și se duse lângă Dan Qing, ținând-o de mână pe Yun Shan. Nu fu o fericire fără margini și nici nu se auziră strigăte de victorie. Peste tot se vedeau trupuri neînsuflețite, încleștate în zvârcolirea de pe urmă a violenței și fiecare dintre supraviețuitori își căuta camarazii și-i despărțea cu gesturi calme de cadavrele inamicilor.

Dan Qing porunci să i se aducă numaidecât calul și porni în fruntea oamenilor săi ca să-i urmărească pe fugari

până la ultima lor tabără. Metellus și Yun Shan săriră și ei în șa și porniră în galop în aceeași direcție. Tabăra fu încercuită complet și soldații din armata imperială îngenunchează în fața prințului, în semn de supunere și cerură îndurare.

Războinicii de argilă dispărură după ce câștigaseră bătălia, la fel de repede cum apăruseră.

Yun Shan nu se opri, străbătu în viteză toată tabăra, ca și cum ar fi căutat pe cineva anume, până când ajunse la țarcul animalelor; îl găsi pe Daruma care încerca să se urce pe o cămilă. Îl apucă de braț și-l îmbrânci, fără să țină seama de protestele lui, până în fața lui Dan Qing.

— El ne-a trădat, el a fost acela care a poruncit să se aducă porumbelul în barcă.

Daruma o privi, uluit.

— Porumbel? Despre ce porumbel vorbești?

— Nu te preface că nu știi! Vorbesc despre porumbelul care l-a condus pe Wei până sub zidurile de la Li Cheng și pe care tu l-ai adus pe barca mea, spunându-mi că era un cadou pentru Dan Qing.

Daruma căscă ochii mari, dar Yun Shan continuă să-l acuze:

— Ar fi trebuit să-mi dau seama că era o cursă: doar tu știai încotro plecasem.

Metellus făcu câțiva pași și-l privi calm, dar vocea îi era aspră când îl întrebă:

— De ce?

Daruma îl privi cu ochii săi lăcrimoși, cu o expresie de neputință care stârnea milă.

— Sunt un negustor, Metellus, meseria mea este să cumpăr și să vând, de toate, câteodată chiar... pe mine însumi. Dar nu te-am trădat. N-aș fi făcut niciodată așa

ceva. Într-adevăr nu știu despre ce vorbiți voi aici, dar în orice caz Baj Renjie a fost acela care a pregătit barca.

— De ce nu mi-ai spus că fusese Baj Renjie? îl întrebă din nou Yun Shan.

— Nu era timp pentru prea multe explicații. Ți-am spus că era vorba despre prieteni de încredere, îți amintești? Baj Renjie a venit într-o noapte la mine la caravanserai. Era julit tot, speriat și mi-a spus că reușise să fugă. M-a întrebat de tine și i-am spus că trebuia neapărat să fac rost de o barcă pentru a te duce într-un loc sigur, împreună cu Metellus, dar că nu știam cum să fac. S-a oferit să mă ajute. Mi-a garantat că va trimite o barcă, împreună cu tot ce era necesar, la cotitura de lângă vad, pe râul Liao Ho. I-am mulțumit, ce puteam face altceva?

— Totuși, unul dintre oamenii tăi mi-a dat colivia cu porumbelul, nu se lăsă Yun Shan.

— Un om de-al meu? îi răspunse Daruma. Este imposibil, eu eram singur.

Yun Shan șovăi o clipă, apoi îl încolți din nou.

— Atunci, dacă spui că ești străin de toată povestea asta, de ce te grăbeai să fugi acum câteva clipe când te-am prins?

— Pentru că nu voiam să fiu găsit în locul nepotrivit și la momentul nepotrivit, temându-mă că aceasta ar fi atras bănuieli asupra mea, lucru care s-a întâmplat întocmai. Dar nu este ce bănuiești tu, crede-mă. Mă aflu aici împotriva voinței mele. Eram pe punctul de a pleca de la caravanserai, acum cincisprezece zile, când am fost arestat de gărzile lui Wei și am fost sigur atunci că Baj Renjie m-a trădat, el era singurul care a știut ce făcusem, singurul în care avusesem încredere. Cât despre colivie, chiar dacă aș fi văzut-o, n-aș fi avut nici o bănuială.

Cum ar fi putut un porumbel să cucerească Li Cheng? Poate pentru că, după cum se spune, nimeni care a încercat să ajungă la Li Cheng cu barca nu s-a mai întors ca să spună cuiva unde se află mânăstirea. Urmărind barca lor, i-ar fi prins, desigur, pe Yun Shan și pe Metellus, dar nu ar fi aflat niciodată unde se afla Li Cheng care era adevărata lui obsesie.

Dan Qing clătină din cap neîncrezător.

— Eu îl cred, spuse Metellus.

— Eu aș vrea, dar nu pot, îi replică prințul. Cine l-a anunțat pe Wei de întoarcerea noastră în țară? De ce Vulpile zburătoare ne-au atacat la puțin timp după ce am trecut granița? Doar Daruma știa încotro ne îndreptam.

Daruma, care până în clipa aceea se arăta mai mult nedumerit decât îngrijorat, de data aceasta începu să-și schimbe expresia.

— Nu se poate să crezi serios un asemenea lucru... Prințe, dar de ce mai întâi te-aș fi eliberat pentru ca mai apoi să te dau pe mâna dușmanului tău? Nu are nici un sens!

— Ba are, îi răspunse Dan Qing, și este rodul unui plan de o viclenie diabolică: doar dacă eu m-aș fi întors după o perioadă de captivitate i-aș fi putut aduna în jurul meu pe toți membrii rezistenței, pe toți cei care se opuneau tiraniei, dar care acționau răspândiți în multe locuri din țară. Astfel, Wei i-ar fi putut elimina pe toți o dată, dintr-o singură lovitură. Și lucrul acesta era pe cale să se întâmple prin intermediul unei persoane care nu putea fi suspectată de nimic. Doar tu știai când urma să trecem granița și, când am urcat la mânăstirea Apelor susurătoare, te-ai despărțit de noi, pentru că știai ce ne

aștepta acolo. Apoi, la Luoyang, m-ai eliberat din nou recăpătându-ți credibilitatea și încrederea mea. Te-ai folosit de sora mea ca să afli locul acestui refugiu și ai condus până aici armata lui Wei. Iar prezența ta în tabăra asta este o dovadă pentru toate acestea.

— Dar... dar este doar o coincidență de întâmplări! protestă Daruma.

— S-ar putea, îi replică Dan Qing, dar eu nu pot risca. Se întoarse către oamenii săi. Luați-l de aici.

Metellus se apropie de el.

— Te rog, mai gândește-te, nu lăsa demonul bănuielii să pună stăpânire pe mintea ta. Cândva ai comis o altă nedreptate de care a trebuit să te căiești.

Dan Qing îi întoarse spatele, fără a scoate nici o vorbă și se îndreptă către calul său.

Daruma îi strigă lui Metellus:

— Ajută-mă!

Yun Shan se apropie.

— Mă tem că, din păcate, fratele meu are dreptate. Când l-a găsit pe Daruma, el tocmai se urca pe o cămilă ca să fugă.

— A recunoscut și el, răspunse Metellus. La fel aș fi făcut și eu. Nu putea să se lase surprins în acest loc.

În clipa aceea, unul dintre călugări se apropie, asudat.

— Repede, veniți!

Metellus și Yun Shan merseră după el și fură conduși într-un cort unde Baj Renjie atârna spânzurat de stâlpul de susținere din mijloc. Metellus îl privi surprins.

— Cred că este suficient ca să-l dezvinovățească pe Daruma, spuse. Trebuie să-l anunțăm pe fratele tău.

— Sigur că da, răspunse Yun Shan. Mă duc repede să-l opresc.

— Stăpâne! se auzi o altă voce din apropiere. Uite, l-am prins pe când încerca să fugă! Patru camarazi de-ai săi aduceau un bărbat îmbrăcat în veșminte persane.

— Cine ești? îl întrebă Metellus în persană.

Omul nu răspunse.

— Sunt comandantul roman care a evadat împreună cu nouă soldați din tabăra de la Aus Daiwa. Sunt sigur că știi ce am să-ți fac dacă nu vorbești... Și pronunță aceste cuvinte pe un ton care nu mai lăsa loc nici unei îndoieli.

— Am fost trimis de marele rege Shapur după fuga omului cu ochi oblici, ca să-l avertizez pe Wei. Nu mi-aș fi închipuit nici în ruptul capului că puteați fugi împreună.

— Așa este, lucrurile nu s-au petrecut așa! Vocea lui Dan Qing se auzi din spatele lor. Ne-am întâlnit doar dintr-o întâmplare.

— Te-ai convins acum? îl întrebă Metellus.

Dan Qing lăsă capul în jos.

— Unde este Daruma?

— Este în viață, spuse Yun Shan, întorcându-se în fugă. Am ajuns la timp.

— La timp... repetă Metellus. Întotdeauna trebuie să avem suficient timp înainte de a judeca un om vinovat de ceva. Și înainte de a-i lua viața.

Dan Qing veni lângă el.

— Vino, să ne întoarcem la Li Cheng. A fost o zi lungă și obositoare. Mâine, totul va apărea într-o altă lumină.

Încălecară și se îndreptară la pasul cailor către Li Cheng, păstrând tăcerea o bună bucată de vreme. Trecură de poarta mânăstirii și Dan Qing își îndreptă privirile către mausoleul lui Yuandi și apoi către Metellus.

— Cum ai făcut? îl întrebă.

— Nimic nu provoacă o groază mai mare decât necunoscutul, răspunse Metellus. Chiar și cei mai curajoși oameni sunt cuprinși de teamă în fața unui lucru pe care nu-l cunosc. Am făcut în așa fel încât să reînvie o legendă. În această așezare sunt mulți oameni care seamănă cu noi, romanii. I-am ales pe cei care aveau asemenea trăsături mai pronunțate decât alții, i-am instruit în privința tehnicii noastre de luptă și, în momentul crucial le-am ordonat să-și facă apariția cu echipamentul luat de pe statui, cu fața și mâinile mânjite cu argilă. După ce am obținut ceea ce doream, i-am scos din scenă. Pentru scurt timp, legenda a devenit realitate, istorie, după care istoria s-a transformat din nou într-un mit. Ziua aceasta nu va fi uitată niciodată.

35

Metellus privea de la balconul mânăstirii spectacolul soarelui ce apunea în spatele munților împăduriți, printre norii transformați într-o mare de flăcări care, încetul cu încetul, își schimbau culoarea aprinsă devenind treptat azurii, pentru ca, după aceea, cerul să fie albastru închis, făcând ca luceafărul de seară să apară și mai strălucitor. Dinspre grădina în care o văzuse pe Yun Shan trecând ca o zeiță, în timpul convalescenței sale, se auzea acum cântecul unei privighetori. Trilurile acelea care veneau din umbra serii îl emoționau, îi trezeau amintiri îndepărtate și sentimente ale prezentului la fel de puternice. În momentul acela, duse instinctiv mâna la micul elefant din lemn cu trompa mobilă, jucăria pe care sperase să i-o ducă fiului său după eliberarea din captivitate...

Îi auzi pașii care se apropiau. Apăru în fața sa.

— Știi de ce s-a oprit vârful sabiei mele la un fir de păr de gâtul tău, acolo jos, în mausoleul lui Yuandi? o întrebă el. Parfumul tău... Parfumul părului tău, singura senzație rămasă în amintirea mea din vremea în care nu știam nimic despre lume și tu mă îngrijeai. Parfumul acela face parte acum din sufletul meu și din simțurile mele.

— Iar inima ta este parte din inima mea, Xiong Ying.

— Știu, inima secretă a puterii invincibile care m-a salvat în arenă și poate și acolo, în mausoleul lui Yuandi, cu o clipă înainte ca Wei să mă străpungă cu sabia.

— Nu, asta nu, răspunse Yun Shan. Energia mea nu era în stare să oprească lovitura.

— Atunci, a fost prezența ta. Eu nu puteam fi niciodată mai iute decât el, știu asta. El te-a simțit, însă, chiar și prin bezna aceea; te-a simțit prin apropiere și a șovăit...

Fata lăsă capul în jos ca să-și ascundă lacrimile.

Urmă o tăcere îndelungată și, când Yun Shan își ridică privirile, văzu că Metellus învârtea între degete un obiect minuscul.

— Pot să te întreb la ce te gândești, Xiong Ying?

Metellus o privi cu ochii încărcați de tristețe.

— La ce te gândești, Xiong Ying? repetă ea cu blândețe în glas.

Metellus desfăcu degetele și-i arătă micul elefant din lemn.

— Stătea ascuns la centura mea de mult timp, aproape că uitasem de el... L-am cumpărat cândva pentru fiul meu... Eu... trebuie să mă întorc, Yun Shan.

— Să te întorci? Dar de ce? Aici ai iubire... iubirea tuturor.

Metellus răspunse:

— Te iubesc, prințesă, mai mult decât viața, dar trebuie să plec. De când am citit inscripția aceea de pe piatra verde, am simțit în toată ființa mea nevoia de a mă întoarce. Erau cuvintele unor oameni care renunțaseră chiar și la limba lor, pentru a putea uita de pământul strămoșesc și de cei pe care îi părăsiseră, fără a reuși,

însă... Și, în plus, i-am făcut o promisiune împăratului meu pe moarte, că mă voi întoarce ca să salvez de la ruină lumea noastră, și fiului meu că nu-l voi lăsa singur pe lume. N-aș putea trăi altfel, Yun Shan, înțelegi? M-ai vedea zi de zi încovoiat sub povara promisiunilor nerespectate, de gândul la un fiu care continuă să creadă că mă voi întoarce, fără să știe că lucrul acesta nu se va întâmpla niciodată. Iartă-mă, preaiubita mea, visul meu, sufletul meu...

Yun Shan se îndepărtă cu ochii în lacrimi.

Dan Qing o văzu trecând pe când ieșea din camerele lui și se apropie de Metellus.

— Când o femeie plânge, un bărbat își pierde o parte din inimă, spune un vechi proverb.

— Este adevărat, Dan Qing.

— Dragostea surorii mele pentru tine a vindecat și o parte din vinile mele. Mă întristează foarte tare gândul că totul s-ar putea sfârși.

— Nu se va sfârși niciodată, prințe: o voi iubi pe Yun Shan cât timp voi trăi și nici o altă femeie n-o va putea înlocui vreodată în inima mea.

— Vorbești ca unul care este gata să plece.

— Așa este. Trebuie să plec. A trecut prea mult timp. I-am promis împăratului meu că mă voi întoarce ca să împiedic distrugerea țării mele. Am făcut această promisiune unui om pe moarte...

Dan Qing îl privi cu un zâmbet amar.

— Îți aduci aminte că ți-am spus că voi trimite oameni care să-mi aducă vești despre Taqin Guo, despre țara ta? Ei bine, veștile acestea au sosit. Din păcate, sunt proaste. Curierii mei și-au istovit caii străbătând toată Asia ca să-mi aducă vestea că Taqin Guo nu mai

există. Rivalitățile dintre șefii militari au fărâmițat imperiul în mai multe regate care plutesc acum în derivă precum rămășițele unei corăbii distruse de furtună. Exact așa cum s-a întâmplat cu țara noastră. Te vei întoarce la ceva care nu mai există, Xiong Ying. Aici, însă, ai totul: vei fi comandantul armatelor mele, vei avea titluri și onoruri, vei deveni fratele meu căsătorindu-te cu Yun Shan. Vom reface împreună unitatea acestui pământ, îi vom asigura pacea și prosperitatea.

Metellus îi răspunse cu un zâmbet trist:

— Cerul știe cât de mult mi-aș dori să fac parte din acest viitor, dar nu pot... nu pot. Am încercat. M-am gândit că iubirea lui Yun Shan m-ar putea face să uit de toate, chiar și de fiul meu... Lacrimile îi curgeau pe obraji. Dar nu am reușit, Dan Qing, m-am străduit, dar n-am reușit.

Dan Qing îl privi fix, emoționat și el.

— Nu pleca, Xiong Ying ... noi te iubim. Nu pleca... te rog.

Prințul în vinele căruia curgea sângele imperial al dinastiei Han, stăpânul legiuit al Țării de Mijloc, îl implora cu ochii în lacrimi.

Metellus își lăsă bărbia în piept și nu mai spuse nimic.

De pe coama unui deal, Dan Qing, înconjurat de garda personală, și Yun Shan priveau cu inima grea siluetele întunecate, a lui Daruma cu caravana sa și a lui Metellus călare, profilându-se pe fondul unui soare roșu, enorm, întrezărit printre norii depărtărilor, coborând către orizontul stepei fără margini.

— Nu ne uita, Xiong Ying! strigă deodată Dan Qing, emoționat peste măsură. Noi te vom păstra veșnic în inimile noastre!

Vântul blând al serii purtă cuvintele lor până la urechile lui Metellus, care își flutură mâinile prin aer, strigând:

— Nu vă voi uita nici eu!

Dan Qing se întoarse și o privi pe sora sa, chipul ei brăzdat de lacrimi pe care nu reușea să și le rețină.

— Nu cred că vei mai putea face vreodată fericit pe vreunul dintre bărbații din regatul meu sau din regatele din jur. Draga mea soră, fă ceea ce te îndeamnă inima...

Yun Shan își înclină cu respect fruntea și apoi își ridică privirile către fratele său, așa cum nu mai făcuse de multă vreme, priviri pline de o dragoste intensă, deznădăjduită.

— Atunci, rămâi cu bine, frate, și Cerul să-ți dea tot ce-ți dorești pe lume. Te voi păstra mereu în inima mea.

— Și eu într-a mea, surioară. Și, acum, du-te, înainte să încep să plâng ca un copil.

Yun Shan dădu pinteni calului și porni vijelios pe povârnișurile colinelor, spre drumul caravanelor.

— Ia te uită! spuse Daruma. Privește!

Metellus se întoarse, văzu mica amazoană gonind ca vântul, stârnind în urma ei un nor de pulbere roșietică, și simți că inima i se oprește în loc. Dădu și el pinteni calului, pornind în întâmpinarea ei, forțând animalul să galopeze din răsputeri. Săriră amândoi din șa și alergară să se cuprindă în brațe, în timp ce vântul deșertului care se învârtejea în jurul lor le împreuna părul și veșmintele ca într-o singură ființă.

— Știi ce ne așteaptă, prințesă? îi spunea Metellus la ureche. Durere, oboseală, primejdii. Gândește-te cât mai ai timp.

Yun Shan se îndepărtă puțin de el și-l împunse cu degetul arătător în piept.

— Aici este jumătatea mea de energie vitală, ai uitat? Departe de tine, cealaltă jumătate s-ar stinge. Nu asta vrei? Ia-mă cu tine, Xiong Ying, dacă mă iubești cu adevărat.

Metellus o strânse la piept și o ținu astfel mult timp, după care săriră pe cai.

Dan Qing se mai vedea încă în depărtare. Își ridicase calul pe picioarele din spate și-și flutura mâinile într-un ultim salut.

Trecură luni și luni de călătorie prin arșița soarelui și în sclipirea orbitoare a zăpezilor, de-a lungul râurilor întortocheate, prin stepe pustii, pe malurile unor nesfârșite lacuri cu apă sărată, până când veni clipa despărțirii și de Daruma: caravana lui o lua spre stânga înspre trecătoarea prin care, cu cinci secole în urmă, Alexandru cel Mare pătrunsese în India ca s-o cucerească.

— Prefer să vă las în seama unor călăuze în care am încredere, decât să vă știu în mâinile unor fii de cățea gata să vă vândă la prima piață de sclavi, pe coasta piraților. Dar vă voi da un mesaj pentru prima navă care va pleca spre Apus și voi face astfel încât să puteți pleca. Am colegi până la Alexandria și Antiohia, și ei vor ști să-mi facă un serviciu atunci când am nevoie. Își puse mâinile pe umerii lui Metellus și-l privi țintă în ochi. Ai salvat un mare regat, dar, mai ales, ai apărat un om de mișelia din jurul lui, redându-i respectul față de sine însuși și sentimentul virtuții care trebuie să călăuzească în viață pe orice muritor. Ți-am spus cândva că te vedeam ca pe unul dintre romanii aceia dintr-o bucată și cam proști.

— Îmi amintesc de asta ca și cum ar fi fost ieri, spuse Metellus, amuzat.

— Mă rog, greșeam. Zeii să te aibă în pază, comandante Aquila.

— Și pe tine să te aibă în grijă, Daruma, prietene. O să mă gândesc la tine de fiecare dată când voi auzi foșnetul unor haine de mătase.

Daruma îl îmbrățișă și-l sărută pe amândoi obrajii, după care plecă.

Metellus și Yun Shan rămaseră nemișcați pe caii lor, privind caravana care urca pe un drum șerpuit către trecătoarea peste munți, în decorul maiestuos al piscurilor înzăpezite din munții Paropamisos; într-un târziu, oameni și cămile dispărură printre colosalele încrețituri ale acelui pământ al titanilor.

Locul unde se opriră din nou fu Aus Daiwa, după trei luni de drum. Metellus reuși să înalțe corturile nu departe de tabără, într-o poziție destul de vizibilă, tocmai ca să nu trezească bănuieli și curiozitate exagerată, părând o caravană oarecare de negustori aflată în drum către Apus.

A doua zi spre seară, văzu un grup de câțiva soldați persani apropiindu-se la câteva zeci de pași și ridică brațul spre ei în semn de salut. Le trimise chiar ceva de băut printr-un servitor. Soldații mulțumiră cu un gest al mâinilor și se întoarseră în galop la tabără. Probabil că aveau să raporteze despre o caravană oarecare a unui negustor pașnic.

În noaptea aceea, Metellus îi povesti iubitei sale tot ceea ce îndurase în tabăra de la Aus Daiwa și emoția pe care o încerca la gândul că era liber și atât de aproape de cei care ar fi dat orice ca să pună gheara pe el când evadaseră. Mai rămase acolo câteva zile, până când își dădu seama că nimeni nu-l mai observa, după care se

duse la locul în care ascunsese cenușa lui Valerianus. Găsi fără nici o greutate vasul de lut îngropat sub un strat nu prea gros de nisip și-l ascunse printre mărfurile pe care le ducea cu el. Își aduse aminte de evadarea sa, de speranțele, pe care le nutrise laolaltă cu tovarășii săi de suferință, că se vor putea întoarce cu toții în patrie.

Se întorcea acum doar cu un pumn de cenușă, dar cu o promisiune respectată și aceasta îl făcea să spere că și le va putea ține și pe celelalte. Totodată, de fiecare dată când o privea pe Yun Shan, simțea că găsise o comoară neprețuită.

Ajunseră după șase luni la Nisibis, în Siria de Sus, arși de soare, cu buzele crăpate și cu pielea uscată de mersul prin deșerturile nesfârșite, dar în ochii lui Metellus se putea întrezări o lumină fermecată care părea să vină direct din suflet.

— Acesta este pământul meu, Yun Shan, spuse el. Acesta este pământul Romei pe care voi îl numiți Taqin Guo.

— Sunt fericită pentru tine, Xiong Ying, pământul nu deziluzionează niciodată, pământul nu dispare niciodată așa cum se întâmplă cu ceea ce construiesc oamenii. Crezi că țara ta mai există cu adevărat?

— O să aflăm curând, chiar mâine, când vom ajunge la porțile orașului meu, unde își au sediul comandamentele armatei din Orient.

— Și dacă te vei trezi acolo în fața unor străini sau, mai rău, a unor dușmani?

— O să văd eu. Fiecare zi cu grija ei.

Se despărțiră de călăuze și-și continuară drumul singuri, până la căderea serii și apoi toată ziua următoare,

când ajunseră, pe la înserat, într-un loc de unde se putea zări Edessa.

Metellus se opri ca să privească zidurile sale impunătoare, turnurile mândre și gândul îi zbură pentru o clipă la umbra Cleliei, delicata sa soție, care poate că se odihnea pe vecie la umbra acelor ziduri. Apoi își îndemnă calul spre marele arc de piatră cu o inscripție a lui Traian, lângă care se afla corpul de gardă al garnizoanei.

Doi legionari încrucișară lăncile în fața lor, barându-le drumul.

— *Consiste!* ordonă cel mai tânăr dintre ei, somându-l pe necunoscut să se oprească.

Metellus își dădu seama că aspectul său era sărăcăcios, cu hainele pline de praf, turbanul care îi acoperea capul și fața, lăsând descoperiți numai ochii, iar însoțitoarea sa avea o înfățișare misterioasă. Coborî de pe cal, își descoperi fața și se apropie de soldați vorbind în latină după atâta timp.

— Cine domnește peste acest teritoriu, soldat?

— Lucius Domitius Aurelianus, împăratul romanilor.

— Lucius Domitius... era un ofițer foarte bun și un mare soldat când am plecat eu, cu multă vreme în urmă. Își dădu seama că pierduse socoteala anilor. Și cu Gallienus ce s-a întâmplat?

— Probabil că lipsești de mult timp, prietene. Lucius Domitius l-a condamnat la moarte pentru că și-a părăsit tatăl în mâinile barbarilor. Acum, Aurelianus se pregătește să pornească împotriva ultimilor rebeli concentrați la Palmyra, pentru a reface definitiv unitatea imperiului. Dar cine ești tu și cum de nu știi lucrurile acestea?

Metellus își scoase turbanul și scoase la iveală o urnă mică de lut ars pe care o ținea strâns la piept sub

mantie; prin această mișcare, se putu vedea atârnându-i la gât și un *titulus* cu numele, gradul și unitatea din care făcea parte.

— Sunt cel care a împărțit amarul prizonierat cu împăratul Valerianus până la moartea sa și care acum îi aduce în patrie cenușa, așa cum jurase în fața lui. Sunt Marcus Metellus Aquila, comandantul Legiunii a doua Augusta, comandant al armatei din Siria.

Cei doi soldați îl priviră uluiți, se dădură într-o parte și înțepeniră în salutul roman regulamentar.

— Bine ai venit, comandante Aquila, spuse cel mai în vârstă dintre ei. Noi nu te-am uitat. Împăratul va fi fericit să te îmbrățișeze și să-ți încredințeze din nou comanda supremă care ți se cuvine după ce imperiul a fost reunificat. Și nu mai puțin fericit va fi fiul tău.

Metellus le răspunse la salut și încălecă, îndreptându-se către oraș. Yun Shan i se alătură.

Metellus îi zâmbi, apoi privi soarele gata să apună peste întinderea pustie a podișului.

— Să ne grăbim, spuse el. I-am promis fiului meu că o să mă întorc înainte de a se însera.

Și porni în galop.

NOTA AUTORULUI

Romanul acesta este rodul imaginației și tot astfel sunt și personajele sale principale, în afară de marii protagoniști istorici ai epocii în care se desfășoară acțiunea – împăratul Licinius Valerianus, Shapur I al Persiei, Gallienus – dar se inspiră din ipoteza, dezbătută deseori în ultima vreme, a prezenței soldaților romani în China.

Problema aceasta a fost ridicată oficial pentru prima oară de Homer Dubs într-un articol publicat în 1942, care comenta un fragment din Analele dinastiei Han, în care se vorbea despre o bătălie purtată într-o localitate de pe malurile râului Talas, în apropierea orașului Jiji din Gansu (azi Dușanbe în Tadjikistan), între trupele chineze și forțele unei căpetenii locale care se răsculase. În rândul forțelor rebele luptau niște soldați străini, probabil mercenari, folosind o tactică neobișnuită: cu scuturile ovale așezate în forma solzilor de pește. Aceasta l-a făcut pe Dubs să creadă că era vorba despre romani care foloseau o tactică tradițională, numită *testudo* (broasca țestoasă – n.tr.). În plus, la început, acești soldați se instalaseră într-o tabără construită din pari groși de lemn, prin urmare un fel de *castrum*.

Lupta a fost câștigată de trupele imperiale și soldații străini, făcuți prizonieri, au fost totuși trimiși din ordinul împăratului Yuandi, în China, în districtul Fanmu (actualmente Yongchang). Orașul în care au fost deportați acești

străini a primit din partea împăratului numele de Lijian, care în epoca aceea indica în general teritoriile Occidentului și chiar Roma. Explicația acceptată în general este că toponimul Lijian ar veni în realitate de la Alexandria sau că ar indica generic, sub numele vechilor orașe întemeiate de Alexandru cel Mare în Bactriana și în Asia Centrală, orice așezare a unor occidentali. Oricum, din izvoarele chineze ar rezulta că Lijian a rămas independent timp de șase sute doisprezece ani, un lucru foarte ciudat și cu totul neobișnuit.

Dar, dacă aceste lucruri corespund realității, cine puteau fi, oare, romanii aceștia? Mulți au crezut, printr-o potrivire de tip cronologic, că ar putea fi vorba despre prizonieri romani rămași în viață din bătălia de la Carres, din anul 53 î.Cr. și deportați de parți în regiunile de la granița orientală a imperiului lor. Acești oameni s-ar putea să se fi aflat la originea tradiției unei mitice Legiuni pierdute. Se știe, într-adevăr, că, atunci când Augustus a purtat tratative de pace cu parții, în anul 20 î.Cr., cerând restituirea simbolurilor militare și a prizonierilor, primele au fost înapoiate, iar despre ceilalți nu s-a mai știut nimic. Unde ajunseseră acești prizonieri?

Răspunsul lui Homer Dubs și, după el, al multor alți cercetători, atât chinezi, cât și de alte naționalități, este că ei au ajuns, după îndelungate peregrinări, la granița cu China și acolo au întemeiat o așezare numai a lor.

Se pare că recunoașteri efectuate recent în localitatea Jelaijai și sondaje arheologice i-ar fi convins pe cercetători că se află în fața întemeierii mitice a unei așezări romane în China și, de asemenea, ar fi fost recunoscute caracteristici ale vechilor romani în trăsăturile somatice ale populațiilor locale.

Trebuie spus că, în general, argumentele adoptate în susținerea acestei teze sunt destul de subțiri și că eventualitatea sosirii unor soldați romani într-un loc atât de îndepărtat nu poate fi exclusă a priori, ci trebuie susținută de mărturii mai consistente.

Aceasta nu înseamnă că romanii nu știau de chinezi și invers: nu numai Horatius, Plinius și alți autori, dar și cel mai mare monument cartografic, Tabula peutingeriana, indică în partea orientală extremă a lumii, Sera Maior, adică Țara Mătăsii, China. Trebuie amintit în acest context un episod extraordinar petrecut între 97 și 98 d.Cr., în epoca împăratului Hedi, când mareșalul chinez Ban Chao, trimis către Apus ca să restabilească ordinea și securitatea călătorilor pe importanta Cale a Mătăsii, a ajuns până la Marea Caspică. Ban Chao era fratele unui istoric faimos, Ban Gu, și poate că a fost ideea lui să trimită o solie, condusă de un aghiotant al său, Gan Ying, să-l caute pe suveranul din Taqin, miticul imperiu din extremul Occident, imperiul roman! Gan Ying a ajuns în apropierea graniței, nu știm exact în ce zonă, dacă în zona mesopotamiană, siriană sau caucaziană; fapt este că, atunci când și-au dat seama de intențiile lui, călăuzele parte l-au descurajat, prezentându-i atâtea dificultăți ale călătoriei, încât ofițerul chinez a fost convins să renunțe la misiunea sa. Parții obțineau profituri uriașe din dările puse pe transporturile de mătase care traversau teritoriul lor și, desigur, nu puteau permite ca imperiul roman și imperiul dinastiei Han să intre în contact și să stabilească raporturi directe prin care să-i elimine. Dacă misiunea lui Gan Ying ar fi fost încununată de succes, consecințele ar fi fost de neimaginat. Cele două imperii, cele mai mari de pe planetă, ar fi putut face un schimb

de cunoștințe prețioase, poate ar fi încheiat chiar o alianță, cu atât mai mult cu cât, la Roma, puterea se afla în vreme aceea în mâinile unui om înțelept, inteligent și onest, împăratul Nerva. Distanța dintre cele două imperii era atât de mare, încât nu exista pericolul unei competiții, ci doar interesul de a colabora. Poate că, într-adevăr, istoria ar fi luat un curs complet diferit dacă între Roma și Luoyang ar fi existat contacte!

Poate datorită faptului că toate marile imperii se aseamănă în unele aspecte fundamentale, atât Roma, cât și China aveau o mulțime de lucruri în comun: organizarea forțelor armate, rețeaua de șosele, obiceiul de a se folosi de colonii militare, modul de a măsura și a împărți pământul, conceptul de graniță și de zid fortificat pentru paza acesteia, obiceiul de a instala comunități barbare în interiorul acelei centuri fortificate pentru a-i naturaliza și a-i folosi după aceea la apărarea teritoriului împotriva altor barbari. Au avut în comun chiar și aceiași inamici, dacă este adevărat că Xiong Nu din documentele chineze ale vremii ar fi fost hunii din izvoarele romane.

În cele din urmă, China a supraviețuit, transmițând intactă întreaga sa tradiție, civilizația și structura statală de-a lungul a peste patru milenii de istorie, până în zilele noastre, în timp ce Roma a sucombat cu mult timp în urmă. Cartea aceasta urmărește să povestească, la fel ca într-un vis, ce experiență minunată ar fi putut trăi un om din Occident, cum era Marcus Metellus Aquila din roman, dacă ar fi putut ajunge vreodată pe acea îndepărtată planetă, numită pe atunci Sera Maior, o întâmplare poate nu chiar imposibilă, una dintre multele pe care istoria le-a uitat sau le-a pierdut din vedere cu ocazia vicisitudinilor repetate de atâtea ori în această poveste a omenirii.

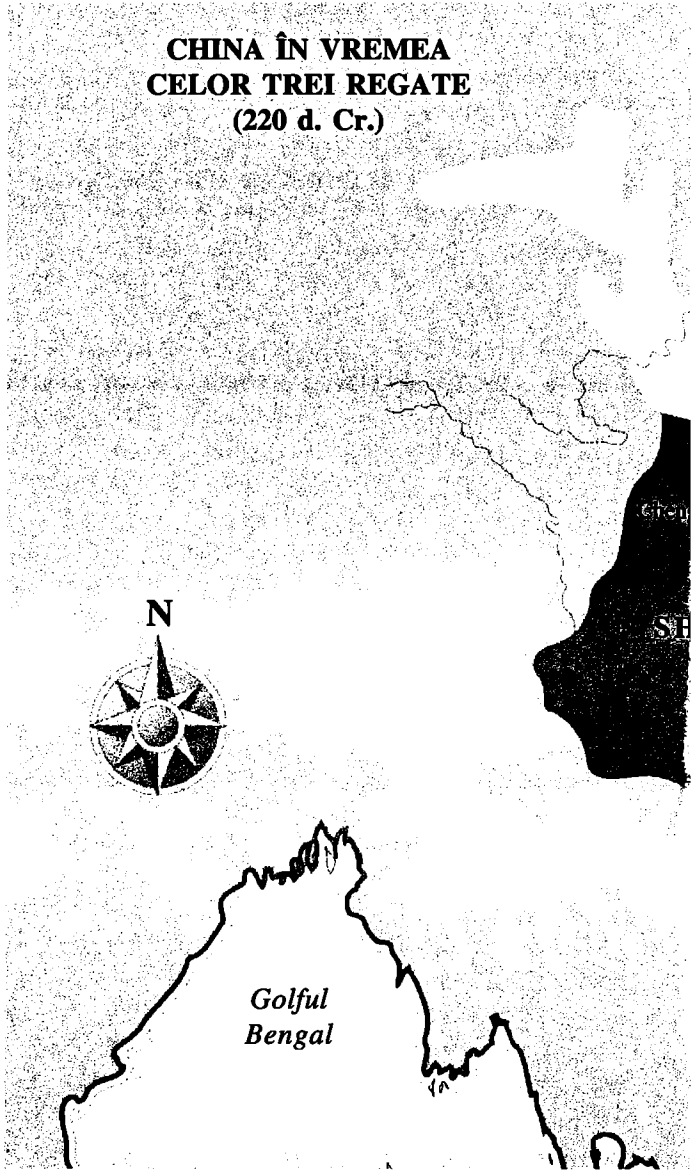
CHINA ÎN VREMEA
CELOR TREI REGATE
(220 d. Cr.)
N
Golful
Bengal

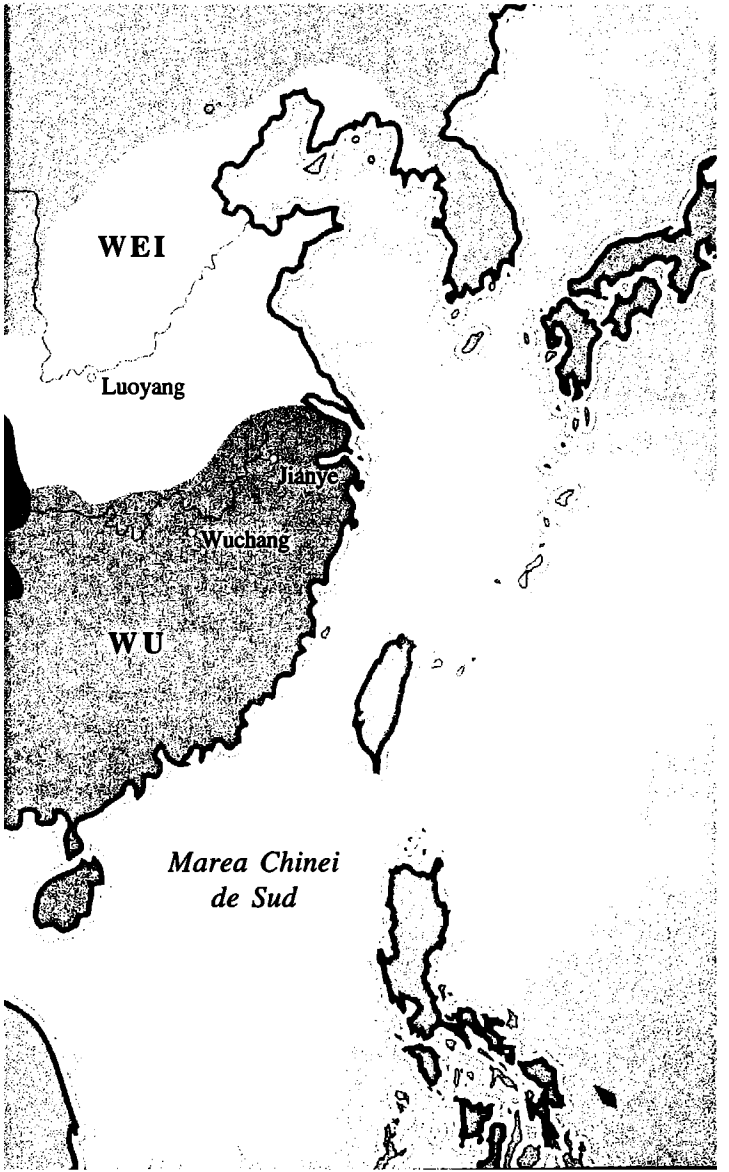
WEI
Luoyang
Jianye
Wuchang
WU
Marea Chinei
de Sud

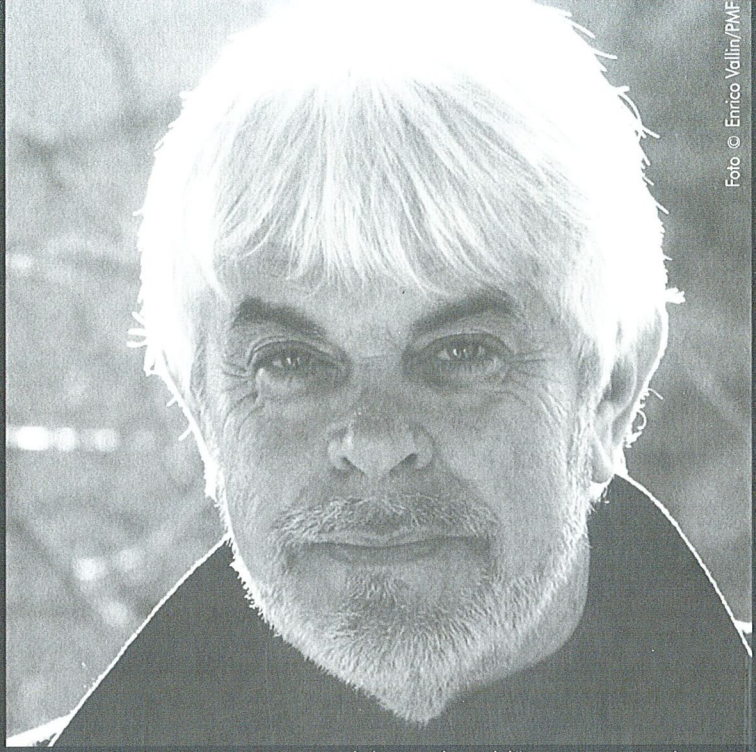

Foto © Enrico Vallin/PMF

Anatolia, anul 260 după Cristos. Asediul persanilor a slăbit peste măsură rezistența cetății romane Edessa. Însuși împăratul Publius Licinius Valerianus se află în fruntea delegației care duce tratative de pace cu inamicul său, împăratul Shapur al Persiei. Întâlnirea este, însă, o capcană și, alături de Valerianus cad pradă inamicului, atât Marcus Metellus Aquila, ofițer din Legiunea a doua Augusta, cât și zece dintre cei mai bravi și credincioși oameni ai săi. Soarta pare să le fie pecetluită: își vor sfârși zilele muncind până la epuizare, într-o mină din care nimeni nu a reușit vreodată să evadeze.

Dar există cineva care se poate orienta în bezna acelor galerii: Metellus și ai săi reușesc să fugă, găsind adăpost într-o oază în care era așteptat un personaj misterios urmărit cu înverșunare de persani. Romanii primesc sarcina de a-l însoți până în țara lui, Sera Maior, legendara împărăție a mătăsii, China.

Micul grup de romani va trece prin peripeții neînchipuite, dar, cu acest prilej, va putea cunoaște o civilizație desăvârșită pentru acele vremuri, o cultură minunată, oameni inteligenți și toleranți, femei frumoase și pasionale. Iar când, în cele din urmă, Marcus Metellus va afla că nu el era primul roman care descoperea acea lume îndepărtată, când în confruntarea finală totul, dragostea, viața, însăși supraviețuirea celor două mari imperii ale lumii se vor afla pe muchie de cuțit, spiritele unei oștiri dispărute cu secole în urmă vor veni în ajutorul comandantului Aquila, pentru a lua parte la bătălia decisivă.

ISBN 973-724-028-6
9789737240286

24.90
www.all.ro